

**АДМИНИСТРАТИВЕН МОНИТОРИНГОВ
ДОКЛАД ЗА 2014 г. ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ
2012-2020 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. УВОД	2
1. Оценка на Европейската комисия за изпълнението на Националните ромски стратегии от държавите-членки.	2
България в доклада.	2
II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО ПО ПРИОРИТЕТИ	4
1. Приоритет „Образование”	5
2. Приоритет „Здравеопазване“	15
3. Приоритет „Заетост“	21
4. Приоритет „Жилищни условия ”	33
5. Приоритет „Култура и медии“	38
6. Приоритет „Върховенство на закона и недискриминация ”	44
III. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИ, ИНИЦИИРАНИ, РЕАЛИЗИРАНИ И ПОДКРЕПЕНИ ОТ НССЕИВ	51
1. Информация за дейности на национално ниво	51
2. Подкрепа на инициативи на неправителствени организации през 2014 г.	54
3. Информация за дейности с международен характер	55
IV. ИНФОРМАЦИЯ И ИЗВОДИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЛАСТНИТЕ СТРАТЕГИИ И МЕСТНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ	58
V. ПРИЛОЖЕНИЯ – ПОДАДЕНА ОТЧЕТНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НСРБИР ПО ОБЛАСТИ	60

I. УВОД

Настоящият Мониторингов доклад отчита напредъка по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 (НСРБИР) и на международната инициатива „Десетилетие на ромското включване 2005-2015“ за 2014 г., както и на изпълнението на местните планове за действие за 2014 г. по области.

Той е изработен от Секретариата на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ), въз основа на подадените отчети за извършената дейност от ресорните институции, отговорни за изпълнението на мерките от Националния план за действие по изпълнението на стратегията и международната инициатива „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.” (НПД).

В приложение са представени отчетите по изпълнението на общинските планове за действие по 28-те областни стратегии.

1. Оценка на Европейската комисия за изпълнението на Националните ромски стратегии от държавите-членки. България в доклада.

На 04 април 2014 г. в Брюксел, Кралство Белгия, се проведе Третата среща на високо равнище на Европейския съюз (ЕС), посветена на ромите. На срещата бе оповестена оценката на Европейската комисия (ЕК) за всяка държава-членка по изпълнението на техните стратегии за интегриране на ромите.

Оценка на България за изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020. Докладът, по който е извършена оценката, е докладът за изпълнението на стратегията за 2013 г., предаден в Народното събрание на 20 април 2014 г.

България в доклада: изведени са добри практики и препоръки, които са отразени в настоящия доклад.

Добрите практики са както следва:

- въвеждането от държавата на задължително двегодишно предучилищно образование,

- посочена е дейността на Община Каварна, където съчетанието от инвестиране на финансови средства, включително и от европейските фондове, системно и последователно прилагане на мерки и ангажираност на местната власт са довели до напредък в интеграцията на ромите,

- в приоритет заетост е посочена дейността на Центровете за развитие на общността, създадени в 11 общини от Център „Амалипе”, с подкрепата на Европейската комисия.

Отразена е и специална препоръка, която се отнася до ролята и работата на Националната контактна точка (Секретариата на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси в администрацията на Министерския съвет, НССЕИВ) за изпълнение на Националната стратегия за интегриране на ромите

В оценката за България ЕК посочва, че правомощията на Националната контактна следва да бъдат подсилени в кадрово, ресурсно и финансово обезпечаване.

В областта на образованието **като ключови стъпки, предприети от 2011 г., са посочени:** мерките за намаляване ранното напускане на училище, постепенното въвеждане на целодневното училищно обучение; големият брой малки проекти, планирани за лицата в най-неблагоприятно положение, включително ромите, летни училища, училищни проекти за толерантност, отдаване на внимание на семейства в неблагоприятно положение към детските градини, работа с родители и ученици, за борба с ранното напускане на училище, т.н.

ЕК оценява постигнатото и отбелязва, че повече усилия са нужни в областта на образованието по отношение на: ангажираност на местно ниво, за да се популяризира включващото обучение и да се осигури процеса на десегрегация; осигуряване на достъп до качествено образование в ранното детство и грижи за всички ромски деца, чрез създаване на необходимия капацитет и осигуряване на квалифициран персонал; продължаване на добрите мерки, целящи намаляването на ранното напускане на училище и по-фокусирани мерки за осигуряването на втори шанс за образование и върху обучението на учителите; наличие на повече целеви подкрепящи схеми в средното професионално и във висшето образование.

В областта на заетостта **като ключови стъпки, предприети от 2011 г., са посочени:** назначаването на трудовите медиатори в бюрата по труда (80-95 ромски медиатори); Изграждане на Центрове за развитие на общността; организиране на трудови борси, предназначени за най - непривилегированите, вкл. и ромите; срещи между бюрата по труда и ромските НПО в подкрепа на участието на ромите на пазара на труда.

ЕК оценява постигнатото и посочва, че повечето от мерките трябва да бъдат продължени. Повече усилия са нужни в областта на заетостта по отношение на: въвеждане на мерки адресирани към заетостта на ромите в селските райони, които към момента липсват; планиране на целенасочени политики за ромите на активния пазар на труда, с цел осигуряване на ефективна интеграция на открития пазар на труда; отчитане на социалните съображения в обществените поръчки, промотиране на социалните предприятия и предприемачеството сред ромите, търсене на връзка с частните работодатели; включване на ромите като целева група по Гаранцията за младежта; обучение и наемане на работа държавни служители – роми; осигуряване на наблюдение и борба с проявите на дискриминация на пазара на труда.

В областта на здравеопазването **като ключови стъпки, предприети от 2011 г., са посочени:** предприетите различни дейности с мобилните медицински единици и здравните медиатори в области, където голяма част от населението е без здравни осигуровки (напр. рентгенови прегледи, имунизации на децата, медицински, гинекологични прегледи, скрининг и превенция от ХИВ, туберкулоза и малария); дейностите за повишаване на здравната просвета и на обществената осведоменост по тези проблеми - кампании, обучения; нарастването на броя на здравните медиатори; наличието на инструменти за мониторинг: количествено измерими резултати, заедно с конкретни индикатори, детайлизирани по региони и програми/проекти.

Основното предизвикателство в тази сфера е посочено здравното осигуряване, което трябва да обхване цялото население.

В областта на жилищните условия **като ключови стъпки, предприети от 2011 г., са посочени:** стартирането на важна пилотна инициатива, съфинансирана от ЕС, в областта на жилищните условия, в 4+3 общини (Бургас, Дупница, Видин, Девня + резервните Варна, Пещера и Тунджа).

ЕК отбелязва, че интервенциите в областта на жилищните условия трябва да се изпълняват в рамките на интегриран подход с участието на местните ромски и не ромски общности. Необходими са по-нататъшни усилия са за изготвяне на общински планове за действие за подобряване на жилищните условия на ромите в широк мащаб.

В областта на антидискриминацията **като ключови стъпки, предприети от 2011 г., са посочени:** обученията на полицейски служители по правата на човека и проблеми на

малцинствата; многото на брой и разнообразни дейности на местно ниво (напр. Отбелязване на 8 април, проект за предотвратяване на трафика на хора, правна защита и информиране относно права, работа по сътрудничеството между обществените органи и гражданското общество, специфични дейности във връзка с ромските деца и жени и др.).

По отношение на тази сфера е все още **необходим системен подход**; трябва да бъдат предприети и ефективни мерки за борба с антиромската реторика и слово на омразата; да бъде засилено практическото прилагане на Закона за защита от дискриминация.

По отношение на финансирането на политиката за интеграция на ромите **като ключови стъпки, предприети от 2011 г. ЕК посочва:** наличието на подкрепа със средства от както от националния бюджет, така и от фондовете на ЕС в рамките на редица дейности, включително и мерки за социално включване. През финансовия период 2007-2013 г. България е отделила 3.2% (приблизително 37 млн. евро от целия си бюджет по Европейския социален фонд за интеграция на хора в неравностойно положение.

Препоръката по отношение на мерките и усилията за програмния период 2014-2020 г. следва да бъдат насечени към: да бъдат отделени достатъчно средства от Европейските социални и инвестиционни фондове, включително и в специфични инвестиционни приоритети, за интеграция на маргинализирани общности като ромите.

Интеграцията на ромите трябва да бъде включена във всички релевантни секторните политики, вкл. и в тематичните цели в социалното включване, образованието и заетостта. Трябва да се отчитат всички съществуващи възможности за подкрепа на интеграцията на ромите, вкл. и възможностите на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

Необходимо е силно сътрудничество и координация между Националната контактна точка за изпълнение на Националната стратегия за интегриране на ромите и отговорните органи за управление на Европейските структурни и инвестиционни фондове, за да бъде осигурено успешното мобилизиране на фондовете на ЕС за интеграцията на ромите, ефикасността и устойчивостта на мерките, а така също и съответния и надежден мониторинг на техния принос.

Структурни приоритети, които трябва да бъдат взети предвид

Реформите в секторните политики и по-специално в областта на образованието, заетостта, здравеопазването и жилищните условия трябва да подкрепят и да спомагат за интеграцията на ромите. Политическото ръководство на междуправителствената група за ресурсно подпомагане интеграцията на ромите със средства от фондовете на Европейския съюз трябва да бъде подсилено. Правомощията на Националната контактна точка трябва да бъдат подсилени и средствата, които ѝ се отпускат трябва да бъдат увеличени. Възстановяването на конструктивния диалог с ромските организации е необходим фактор за успеха на прилагането на стратегията. Антидискриминационни и информационни кампании по въпросите на интеграцията на ромите, насочени към цялото общество, трябва да бъдат развивани.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО ПО ПРИОРИТЕТИ

Анализирайки много внимателно препоръките и оценката на ЕК за изпълнението на НСРБИР в доклада за 2013 г., същите бяха взети под внимание в заложения план и мерки за изпълнение през 2014 г. Всички препоръки са отразени в настоящия доклад. Той дава информация за извършеното по приоритети, съгласно стратегията.

Като се имат предвид функциите на НССЕИВ по координация, а именно консултативни и координиращи, информацията, представена в настоящия доклад е израз на отчет и изпълнение на всяка отговорна институция.

1. Приоритет „Образование”

Като водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Националната стратегия за интегриране на ромите в Република България (2012-2020) в приоритет „Образование”, през 2014 г., Министерството на образованието и науката изпълнява ангажиментите си по целите, задачите и дейностите, заложили в Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите /2012-2020 г./ и „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“, както следва:

За постигането на цел 1 „Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища“ са създадени условия за равен достъп до образование на всички деца и ученици, независимо от тяхната етническа принадлежност.

Относно осигуряване на позитивни образователни условия в системата на висшето образование (дейност 1.3.), съгласно чл. 4 от Закона за висшето образование, във висшето образование не се допускат привилегии и ограничения, свързани с възраст, раса, народност, етническа принадлежност, пол, социален произход, политически възгледи и вероизповедание. Отпускането на стипендии на студентите, докторантите и специализантите се осъществява на базата на обективни критерии по реда на Постановление № 90 на Министерския съвет от 26 май 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации.

Във връзка с дейност 1.4.1. „Постепенно въвеждане на целодневна организация на учебния ден до седми клас“ и в изпълнение на Постановление на Министерския съвет № 186 от 7 септември 2010 г. за осигуряване на целодневна организация на учебния ден, през учебната 2014/2015 година са създадени условия за целодневна организация на учебния ден за учениците от I до V клас в държавните и общинските училища. Чрез целодневната организация на учебния ден се предоставят на учениците, включително и на тези от ромски произход, разнообразни възможности за интелектуално, физическо и социално развитие и се осигуряват условия за по-добра адаптация към училищния живот.

През 2014 г. е разработена, утвърдена от министъра на образованието и науката и публикувана в Държавен вестник (бр.93 от 11.11.2014 г.) Инstrukция № 1 от 30.10.2014 г. за провеждане на целодневна организация на учебния ден. С тази инструкция се определят условията и редът за провеждане на целодневна организация на учебния ден за учениците от I до VIII клас в училищата в системата на народната просвета.

Посредством изпълнението на проект BG051PO001 3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013“ (ОП РЧР) е въведена целодневна организация на учебния процес за учениците от I до VIII клас във всички средишни училища в България. Целодневната организация на учебния процес включва пълния образователен цикъл (задължителна подготовка, задължително–избираема подготовка, свободно–избираема подготовка, самоподготовка, отдих и игри, хранене) за постигане на общодостъпно, базисно знание, основано на принципите на справедливост, толерантност и перспективност.

За постигане на Цел 2 „Повишаване на качеството на образование в обособените детски градини в големите ромски квартали и в селските региони, в които учат предимно ромски деца“ и в изпълнение на дейност 1.2.1. „Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поэтапен прием в детски градини извън ромските квартали в многоетнически групи“ през

2014 г. са реализирани 21 проекта, финансирани по конкурсна процедура 33.12-2013г. на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ). Отчетени са следните стойности на индикаторите за изпълнение на визираните проекти:

- Брой ромски деца и ученици, интегрирани в смесени училища – 387;
- Брой приемни училища – 13;
- Брой детски градини -11;
- Брой неформални дейности с интеграционен характер в училищата, разположени в общини с малки и разпръснати населени места – 99;
- Брой неформални дейности с интеграционен характер в приемни училища извън ромските градски квартали – 95;
- Брой родители, участващи в дейности – 187;
- Брой валификационни дейности с педагогически специалисти – 62;
- Брой учители, обучени за работа в мултикултурна среда – 356;
- Брой адаптирани деца в детските градини и ученици в началните училища, за които българския език не е майчин – 370;
- Брой задържани и реинтегрирани ученици в образователната система от етническите малцинства – 580.

Дейност 2.1.2. се отнася до подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи и допълнителни занимания с деца в детските градини, за които българският език не е майчин. По модул 2 „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи” на Националната програма „С грижа за всеки ученик” се финансира организирането на допълнително обучение на деца от подготвителните групи в детските градини и в училищата. За всяко училище/детска градина се определя размер на отпусканата сума в съответствие с броя на сформираните групи и на планирания брой педагогически ситуации. Броят на детските градини/училищата, участвали с проекти по модул 2 „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи” на Националната програма „С грижа за всеки ученик” през учебната 2013/2014 година е 277, броят на сформираните групи е 535. Общият брой деца, включени в обучение е 3363, от които 2350 са получили удостоверение за завършена подготвителна група. Децата, които не са получили удостоверение, са включените 5-годишни деца в програмата, които ще продължат своята задължителна предучилищна подготовка още една година.

Целта на проект BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства“ по ОП РЧР е да подпомогне по-успешната социална и трудова реализация на децата и учениците от етническите малцинства чрез подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение; засилване на мотивацията за участие в образователния процес допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин. В насоките за кандидатстване не са предвидени отделни индикатори за децата на възраст от 3 до 6 години, а са дадени общо за деца и ученици. По процедура за подбор на проекти по операцията са сключени 153 договора, финансирани по ОП РЧР на обща стойност 21 855 390,03 лева. Крайният срок за реализация на проектите по операция BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства“ е месец октомври 2015 г.

В изпълнение на дейност 3.1.1., свързана с периодичното обявяване на конкурси за проекти по Стратегическа цел 3 от Тригодишната програма на ЦОИДУЕМ. през 2014 г. по конкурсна процедура 33.12-2013 г. са реализирани 24 проекта от 29 детски градини и училища. В дейности за въвеждане и развиване на разнообразни форми на интеркултурно образование са обхванати 2692 деца и ученици; осъществени са 31 форми на интеркултурно

образование и 289 класни и извънкласни форми, представящи културните постижения на етническите малцинства. В рамките на проектите, финансирани по процедурата, 346 учители са обучени за работа в мултикултурна образователна среда.

Във връзка с изпълнението на дейност 3.1.3. „Включване на компонент «интеркултурна компетентност» при определяне на диференцираното заплащане на учителя и директора”, съгласно чл. 12, ал.1 от Наредба № 4 от януари 2010 г. за работните заплати на персонала в звената от системата на народната просвета допълнителното трудово възнаграждение за постигнати резултати от труда през учебната година се изплаща на педагогическия персонал в детските градини, училищата и обслужващите звена, с изключение на директорите, въз основа на оценяване, извършено по показатели и критерии към тях, приети с решение на педагогическия съвет. В приложение № 2 към чл. 12, ал. 1 са посочени показателите за оценяване на резултатите от труда на педагогическите специалисти (с изключение на директорите). В т. 4 са включени показатели за работа с деца и ученици, в т. ч. застрашени от отпадане; в риск; в мултикултурна среда; със специални образователни потребности и/или хронични заболявания и др.

Дейност 3.2.3. се отнася до разширяване на обхвата на свободноизбираема подготовка (СИП) „Майчин език”, СИП „Култури на етносите” (Етнология) и други форми на свободноизбираема подготовка, допринасяща за запазване и развитие на културната идентичност чрез спазване на законовите разпоредби. Децата и учениците, независимо от етническия си произход, съобразно своите желания могат да избират СИП или задължителноизбираема подготовка (ЗИП) „Фолклор на етносите – ромски фолклор“. За учебната 2014/2015 година в различни форми на СИП „Фолклор на етносите – ромски фолклор“ са сформирани общо 99 групи.

За осъществяване на дейност 3.2.4. „Включване на занимания по интереси, допринасящи за запазване и развиване на етнокултурната идентичност на ромските деца в рамките на целодневната организация на образователния процес и на часа на класа и на останалите етнически общности“ в Рамковата програма за целодневна организация на учебния процес по проект BG051PO001-3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“ по ОП РЧР са предложени теми и дейности, които училищата прилагат при разработването на училищните програми за целодневна организация на учебния процес. В часовете за дейности по интереси са включени разнообразни тематични ядра, включително и такива, свързани с историята и традициите на етносите. Темите, свързани с етническата толерантност присъстват и в годишните тематични разпределения в училища, които не са средишни.

Цел 4. се отнася до превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.

Съгласно Препоръката на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г., засягаща политиките за намаляване на преждевременното напускане на училище (2011/С 191/01) като „преждевременно напуснали училище” се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен, и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение¹. За 2014 г. делът на преждевременно напусналите образователната система е 12,9%.²

Министерството на образованието и науката и през 2014 г. продължи да реализира политики и мерки за осигуряване на равен достъп до качествено образование и за предотвратяване на преждевременното напускане на образователната система, насочени към всички деца и ученици в Република България, с фокус към децата и учениците от уязвимите

¹ Официален вестник на Европейския съюз, брой С 191/1 от 1.07.2011

² Данните са на Евростат и са достъпни на:

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_ifse_16&lang=en, както е индексирано на 21.04.2015 г.

групи и допринасящи за намаляване на социалното изключване, повишаване качеството на работната сила и благосъстоянието на гражданите.

Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013-2020/ обединява и синхронизира усилията на институциите в цялостен интегриран подход за адресиране на предизвикателствата, свързани с това явление. План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020) за 2014-2015 г. е приет с Решение на Министерския съвет по протокол № 44 от 30.10.2014 г. За осъществяване на първия План за изпълнение на Стратегията за периода 2014-2015 г., през 2014 г. фокусът пада върху следните моменти:

1. Преимуществено са разработени мерки за превенция, като най-значими по отношение справянето с риска от отпадане от училище, сред които реализиране на политики за преодоляване обособяването по етническа принадлежност на децата и учениците и повишаване обхвата за допълнително обучение по български език чрез използване на подходящи форми за допълнително обучение (консултации, работа по програми и проекти).
2. Засилената информационна дейност за популяризиране на ползите от образование и обмяната на добри и работещи практики между всички заинтересовани страни обхващат всички нива: национално, областно, местно и училищно.
3. Поставя се началото на разработване на система за ранно предупреждение, която да бъде напълно функционираща в рамките на действието на Стратегията. Системата ще осигури постоянна и надеждна информация за движението на учениците, включително и тези от ромски произход в рамките на страната и възможности за проследяване на тяхното образование и развитие.

Министерството на образованието и науката и през 2014 г. продължи да реализира национални програми, част от които са фокусирани върху превенцията и ограничаването на преждевременното напускане на училище, включително и на деца и ученици от уязвими групи.

По Националната програма „С грижа за всеки ученик”, модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка”, се предоставят средства за допълнително обучение на учениците от началния и от прогимназиалния етап на основното образование, показали ниски резултати от външното оценяване.

С реализирането на модул „Подкрепа на целодневната организация на обучението в начален етап“ от Националната програма „Училището – територия на учениците” се повишава интересът на учениците и родителите към обучението в полуинтернатни групи. Модулът дава възможност за включването на учениците, в това число и на тези от уязвими групи, в различни дейности в рамките на целодневна организация на обучение.

По мярка „Без отсъствие“ в рамките на Национална програма „На училище без отсъствия” на училищно ниво се разработват и прилагат мерки за превенция на преждевременното напускане на образователната система, за реинтеграция на отпадналите от училището лица, както и за подобряване връзката на училището с родителите на учениците и за съвместни превантивни действия за намаляване на отсъствията.

По проекти, реализирани от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) и Главна дирекция “Структурни фондове и международни образователни програми” се реализират дейности за повишаване на толерантността в училище и превенция на отпадането. Провеждат се обучения на учители за подобряване уменията им за работа в мултикултурна среда. Осъществяват се различни форми на работа с родителите на децата и учениците от уязвими етнически общности за създаване на позитивно отношение към образованието.

Участието в извънкласни и извънучилищни дейности води и до повишаване мотивацията на учениците за участие в образователния процес, съобразно техните интереси и потребности. Учениците в училищата се включват в занимания по интереси в различни извънкласни и извънучилищни дейности. Чрез включване на учениците (включително и тези от ромски произход) в дейности по проект BG051PO001-4.2.05-0001 „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти“ (УСПЕХ) се създават условия да се осмисли свободното им време. Това е от особена важност за ученици с риск от отпадане и/или прояви на агресия и/или насилие. Участието в извънкласни и извънучилищни дейности води и до повишаване мотивацията на учениците за участие в образователно-възпитателния процес, съобразно техните интереси и потребности. Извънкласните дейности по проект УСПЕХ се осъществяват по желание на учениците и в тях може да участва всеки, който писмено е заявил желанието си, независимо от етническата си принадлежност. През учебната 2011/2012 година са включени 149 888 ученици в различни форми на извънкласни и извънучилищни дейности (ИИД), финансирани по проекта. Сформирани са 12 238 групи за ИИД в 1307 училища. През учебната 2012/2013 година са включени 177 696 ученици в различни форми на ИИД. Сформирани са 15 042 групи в 1303 училища. През учебната 2013/2014 г. са включени 189 930 ученици и са сформирани 16 283 групи за ИИД в 1304 училища. През учебната 2014/2015 година 185 325 ученици са включени в различни форми на ИИД, сформирани са 15 709 групи за ИИД в 1 252 училища.

В резултат на последователната политика за всеобщо и достъпно образование през 2013/2014 учебна година, в сравнение с 2012/2013 учебна година, се наблюдава повишаване на груповия нетен коефициент на записване в предучилищното образование, в началното и средното образование.

Динамиката на груповите нетни коефициенти на записване на населението в образователната система за 2012/2013 учебна година и 2013/2014 учебна година по степен/етап на образование е онагледена в последващата таблица³.

Таблица 1. Групов нетен коефициент на записване в образователната система /проценти/

	2012/2013	2013/2014
Предучилищно образование	82,1%	83,6%
Начално образование (I-IV клас)	95,4%	95,5%
Средно образование (IX-XI клас,)	82,1%	83,0%

В изпълнение на цел. 4.3. за осигуряване на условия за пълен обхват и ранна адаптация в системата на училищното образование, вкл. условия за реинтеграция на отпаднали ученици в училищната система и за осъществяване на Дейност 4.3.3. „Образователна интеграция и реинтеграция“ през 2014 г. се изпълняват проекти по схема BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства“ и схема BG051PO001-4.1.06 „Реинтеграция на отпаднали ученици в образователната система“ по ОП РЧР.

В рамките на проекти, реализирани по схема BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“ по ОП РЧР 44 582 ученици са участвали в мерки, насочени към превенция на отпадането от училище и на ранното/преждевременното напускане на училище.

Целта на операцията по схема BG051PO001-4.1.06 „Реинтеграция на отпаднали ученици в образователната система“ по ОП РЧР е реинтеграция на вече отпаднали ученици от образователната система и превенция на повторното им отпадане. По схемата са сключени

³ www.nsi.bg

19 договора на обща стойност 3 000 000 лева. През 2014 г., посредством реализацията на посочените проекти, 21 383 отпаднали ученици отново са интегрирани в образователната система.

Броят на неграмотните лица у нас е 112 778, а относителният им дял от населението на възраст 9 и повече навършени години е 1.5%. При самоопределилите се като българи 0.5% са неграмотни, при турската етническа група - 4.7%, и при ромската - 11.8%. За първи път при преброяването през 2011 г. е включена и категорията „никога не посещавали училище”. По данни на Националния статистически институт (НСИ) броят на тези лица в България е 81.0 хил., или 1.2% от населението на 8 и повече навършени години.

За превенция и справяне с негативните последици от неграмотността, с Протокол на МС №: 43.5 от 22.10.2014 г. е приета Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020 г.). Голяма част от планираните в Стратегията мерки имат за цел преодоляването на причините за ниска грамотност, като фокусът пада върху застрашените групи – бедните, при които ниските доходи ограничават възможностите и намаляват мотивацията; билингвите, при които езикът е съществена пречка за придобиване на образование; ромите, при които бедността и езикът увеличават преградите в придобиването на образование.

Във връзка с дейност 4.4.2. „Ограмотяване на възрастни роми“ Министерството на образованието и науката изпълнява проект „Нов шанс за успех“ по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна помощ BG 051PO001/4.3-01 „Ограмотяване на възрастни“ по ОП РЧР. Проектът е насочен към неграмотни и слабограмотни лица над 16-годишна възраст, които нямат статут на ученици. Целта на проекта е чрез ограмотяване и формиране на ключови компетентности да бъде улеснен по-нататъшният достъп на неграмотните и слабограмотни хора (включително роми) до общообразователна и професионална подготовка и до участието им на пазара на труда.

В изпълнение на проектните дейности е разработен и приложен в практиката цялостен модел за обучение на възрастни, който включва разработване на цялостна методология за провеждане на обучението (учебни планове, учебни програми, методически и учебни пакети), осъществяване на обучението, провеждане на тестове и сертифициране на постигнатите резултати.

В третия обучителен етап на проекта, реализиран през 2014 година, са включени 5 423 обучаеми.

Предвид големия интерес към дейностите по проекта е планиран и още един обучителен етап през 2015 г. Това ще даде възможност на лицата, включени в курсовете по ограмотяване по проекта в първия обучителен етап, да завършат и последния предлаган по проекта курс за овладяване на учебно съдържание, предвидено за VII клас.

В края на всеки обучителен етап обучаемите полагат изпит, като въз основа на резултатите от него и съгласно чл. 80 д и чл. 80 е от Наредба № 4 за документите за системата на народната просвета получават удостоверение. Удостоверението дава право на обучаемите да продължат обучението си в системата на училищното образование при условията и по реда на Закона за народната просвета.

В изпълнение на дейност 5.1.1. „Организиране на курсове за придобиване на квалификация за част от професия чрез модулно обучение“ през 2014 г. лицензирани Центрове за професионално обучение (ЦПО) са организирали 7 328 курсове за придобиване на квалификация за част от професия.

В изпълнение на дейност 5.1.2. „Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 г.“ през 2014 г. 80 214 лица над 16 г. са завършили успешно курсове, организирани от лицензирани ЦПО. В този брой се включват 18 481 лица, които успешно са преминали професионално обучение с придобиване на свидетелство за професионална квалификация; 51 828 лица, които са преминали обучение с придобиване на

удостоверение за професионално обучение; 7 134 лица, които са придобили удостоверение за правоспособност.

В изпълнение на дейност 5.1.3. в училища и детски градини, по преценка на директора, се назначават помощник-възпитател и помощник на учителя за подпомагане на образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства.

За осъществяване на дейност 5.1.5. „Организиране на дейности по кариерно ориентиране и консултиране на учениците при избора на професия, при преходите в рамките на образователната система или от образование към заетост“ се реализира проект BG051PO001-4.3.02-0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ по ОП РЧР. Проектът е с период на изпълнение от 2012 до 2015 година и е с бюджет от 8 846 683,26 лв. За периода от 01.11.2012 г. до 31.12.2014 г. в Програма за обучение по кариерно ориентиране са включени общо 27 799 ученици от I до XII клас от ромски произход, от които 12 838 жени.

В изпълнение на цел 6 „Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот“ през 2014 г. по Конкурсна процедура 33.12-2013 г. на ЦОИДУЕМ са реализирани 16 проекта. Чрез мотивиране на ромските родители за подкрепа на техните деца и ученици е постигнат ефект на задържане на ромски деца и ученици в системата на предучилищното и училищното образование. В проектните дейности са участвали 804 родители от ромски произход на общо 1045 деца, обучени са 111 педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда и са реализирани 56 модела за работа с родители. Осъществени са 61 съвместни дейности с участието на родители, деца/ученици и учители. Създадени са 10 групи по интереси и са издадени 7 наръчници и помагала.

За осъществяване на контрол върху приемните детски градини и училища за недопускане по етнически признак на обособени групи и паралелки (дейност 7.1.1.) през 2014 г. са извършени проверки от Министерството на образованието и науката в училища и в детски градини. Не е констатирано наличие на групи или паралелки, обособени по етнически признак.

С цел изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца се въвеждат различни форми на взаимодействие и дейности в детските градини и училищата (дейност 7.1.2.) през 2014 г. ЦОИДУЕМ започна реализация на дейности по проект „Изграждане на капацитет“, изпълняван по договор BG06 № ДОЗ 86/04.03.2014 г. по програма BG06 „Деца и младежи в риск“, финансирана чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009–2014 г. Партньор на ЦОИДУЕМ в работата по програмата е Съветът на Европа. Проектът е пряко свързан с изпълнението на приоритет 3 „Работа с родителите на децата и учениците от ромски произход“ на Тригодишната програма на ЦОИДУЕМ за периода 2013-2015 г.

Целта на проекта е чрез провеждане на обучения и предоставяне на образователни материали на работещи с младежи, служители в детски градини и медиатори да се изгради капацитет на младежките центрове и детските градини, участващи в проекти, избрани по компонент 1. „Грижа за младежи в риск“ и компонент 2. „Грижи за деца в риск“ на програма „Деца и младежи в риск“.

През 2014 г. по проект „Изграждане на капацитет“ са проведени следните дейности:

- Обучение на 11 обучители;
- Обучение на 39 служители, работещи в младежки центрове и 59 ромски медиатори;
- Обучение на 179 учители и други служители в детски градини.

Обученията се провеждат паралелно с изпълнението на местни проекти.

Съдържанието на обученията и предоставените материали се позовават на опита на Съвета на Европа и представляват конкретна подкрепа за българските институции.

Реализацията на проекта допринася за постигане на напредък в диалога с областните и

местните власти и тяхното участие в изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

В изпълнение на дейност 7.2.1. „Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда“ по Национална програма „Квалификация“ за 2014 г. по Мярка 1 „Създаване на условия за продължаваща квалификация на педагогическите кадри по приоритетни направления“ в периода 23-27 юли 2014 г. е проведено обучение на 60 учители в подготвителни групи на тема „Как да учим децата билингви да учат?“.

По проект BG051PO001-3.1.03-0001 „Квалификация на педагогическите специалисти“ по ОП РЧР. през 2014 г. е проведено обучение на 4111 учители за формиране на знания, умения и компетентности за работа в интеркултурна среда.

През 2013-2014 г. ЦОИДУЕМ осъществява дейности по проект „Учене в толерантност“ по схема № BG051PO001-7.0.02-0004-C0001/15.10.2012 г. по Приоритетна ос 7 на ОП РЧР. Проведени са 16 модулни обучения на учители, педагогически съветници, училищни психолози, директори на всички държавни училища към Министерството на образованието и науката, началници и експерти от регионалните инспекторати по образование. Обучени са общо 804 педагогически специалисти. С цел получаване на знания и умения за създаване на толерантна среда в държавните училища са организирани обмяна на опит и споделяне на добри практики на 35 български педагози с техни колеги от Кралство Дания.

За осъществяване на политиката за всеобщо, достъпно и качествено образование Министерството на образованието и науката ще продължи да подкрепя интеркултурната перспектива като общосподелен възглед, основан на взаимно опознаване, диалог и взаимодействие между културите при запазване на идентичността на всяка една от тях.

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ /ОП НОИР/ за периода 2014-2020 г.

Представител на секретариата на НССЕИВ бе част от тематичната работна група за изработването на програмата. Представители на гражданския сектор – също. Редица предложения бяха направени и приети. Служители на секретариата на НССЕИВ участват в Комитета за наблюдение на ОП НОИР.

Първо, предварително заседание на Комитета за наблюдение на новата Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ бе проведено на 27 ноември в гр. София. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ получи одобрението на Европейската комисия за изпълнение през новия програмен период 2014-2020 година през м. февруари 2015 г.

Разпределението на средствата по програмата е в съответствие с възможностите за финансиране от Европейския социален фонд /ЕСФ/, Европейския фонд за регионално развитие /ЕФРР/ и тематичните цели, определени в Споразумението за партньорство. ЕСФ може да финансира мерки в обхвата на две тематични цели:

- насърчаване на социалното включване, намаляване на бедността и всички форми на дискриминация;
- инвестиции в образование, обучение, включително професионално обучение за придобиване на умения и учене през целия живот.

ОП НОИР предвижда мерки в подкрепа на маргинализираните общности през програмния период 2014-2020 г. Двете тематични цели включват мерки и дейности, свързани с интеграцията на ромите.

Систематично ще се полагат усилия за преодоляване на предразсъдъците и дискриминацията по етнически и религиозен признак. Ще се акцентира върху

преквалификация на учители и административен персонал в областта на образованието за работа в мултиетническа среда и особено на работещите с деца-билингви.

Други мерки са насочени към подобряване на достъпа до образование за децата и учениците от ромски произход.

Предвиждат се дейности за подготовката на децата в ранна детска възраст /3 – 6 години/ за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на децата, за които българският език не е майчин, включително роми. Очакваният резултат от тези мерки е ранното интегриране в образователната система като превенция срещу отпадането от следващите образователни етапи. От особена важност е осигуряването на равен достъп до качествено образование чрез преодоляване на първично и недопускането на вторично обособени по етнически признак училища, както и подобряването на училищната среда. Очаква се да бъде намален броят на обособените по етнически признак училища, да бъде увеличен броят на интегрираните ученици, за които българският език не е майчин и да бъде осигурена среда, ориентирана към съхраняване на тяхната културна идентичност.

По приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ на ОП НОИР има два инвестиционни приоритети: 9i „Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост“ и 9ii „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите“.

С интервенциите по инвестиционен приоритет 9ii **„Социално-икономическо интегриране на маргинализираните общности като ромите“** се очаква да бъде намален броят на обособените по етнически признак детски градини и училища, да бъде увеличен броят на интегрираните деца и ученици, за които българският език не е майчин и да бъде осигурена среда, ориентирана към съхраняване на тяхната културна идентичност.

Идентифицирани са следните потребности, които трябва да се удовлетворят със средствата от Европейския съюз:

- намаляване броя на преждевременно напусналите образователната система;
- увеличаване на броя на учениците от етнически малцинства и особено ромите, които продължават образованието си във висши училища;
- осигуряване на равен достъп до качествено образование и услуги за индивидуална подкрепа в съответствие с нуждите на децата от етнически малцинства.

Очакваният резултат, който България се стреми да постигне с подкрепа от Европейския съюз е ранното интегриране в образователната система. България е създала нормативни условия за равен достъп до образование на всички деца и ученици, в т.ч. от етническите малцинства и деца и ученици, търсещи или получили международна закрила, и систематично се полагат усилия за преодоляване на предразсъдъците и дискриминацията по етнически и верски признак.

Специфичните цели, съответстващи на Инвестиционни приоритети 9i и 9ii по Приоритетна ос 3 на ОП НОИР са:

- увеличаване на броя на образователните институции, осигурили подкрепяща среда за включващо образование;
- повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми.

По приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ на ОП НОИР са определени следните общи и специфични за програмата показатели за резултатите:

- деца от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения;
- целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения;

- деца, ученици, младежи от етнически малцинства (включително роми), интегрирани в образователната система;
- дял на педагогическите специалисти, от включените в дейности по ОП НОИР, квалифицирани за работа в мултикултурна среда;
- дял на получилите включително роми удостоверения за успешно завършени курсове по ограмотяване или за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование.

Общият размер на средствата, заложили по Приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ на ОП НОИР е 128 860 921 евро. Размерът на финансирането от ЕС възлиза на 109 531 782 евро /делът на общата подкрепа от съюза за тази ос на ОП НОИР е 18,38 %/. Общият размер на средствата и общият размер на средствата от ЕС, заложили по Инвестиционен приоритет 9i на Приоритетна ос 3 на ОП НОИР са съответно 25 500 000 евро и 30 000 000 евро. Общият размер на средствата и общият размер на средствата от ЕС, заложили по Инвестиционен приоритет 9ii на ПОЗ на ОП НОИР са съответно 84 031 782 евро и 98 860 920 евро.

Държавна агенция за закрила на детето изпълнява следните дейности:

Цел: 1. Намалване на изоставянето на деца от ромската общност и предотвратяване на институционализацията

Задача: 1.1. Ранно идентифициране и ранна превенция на рискове от изоставяне и negliжиране на деца в риск от ромската общност

Дейност: 1.1.1. Разкриване на центрове за майчино и детско здраве при закриването на домовете за медико-социални грижи за деца – 8 пилотни области

В изпълнение на проект „ПОСОКА: семейство“ през 2014г се подготви концепция за нови интегрирани услуга. При реструктуриране на 8 пилотни ДМСГД ще бъдат разкрити интегрирани здравно-социални услуги, една от които е „Център за майчино и детско здраве“. Услугата включва дейности за промоция на здраве, превенция и профилактика на болестите; подготовка и подкрепа за добро родителство; здравно консултиране за формиране на родителски умения и нагласи за грижа за децата (кърмене, хранене, къпане, масажи, възпитание, стимулиране развитието на детето и др. Специфично за услугата е, че потребители могат да бъдат идентифицирани и чрез мобилна работа в рискови общности. Такава услуга ще бъде разкрита във всички пилотни общини.

Дейност: 1.1.2. Лицензиране, мониторинг и контрол по приемна грижа

През 2014 г. Председателят на ДАЗД е издал 6 лиценза на доставчици на социални услуги за деца за предоставяне на социалната услуга: „Приемна грижа“.

Дейност: 1.1.3. Лицензиране на доставчици с цел разкриване на социални услуги (ЦОП, ЦСРИ и др.) в близост до високо рискови ромски общности.

От **01. 01. 2014г.** до **31.12. 2014г.** председателят на Държавната агенция за закрила на детето на основание чл. 43б, ал. 1 от Закона за закрила на детето е издал/подновил 89 лиценза за предоставянето на **113 социални услуги за деца, от които:**

- „Център за социална рехабилитация и интеграция за деца“ – 22 бр. лицензи;
- „Център за обществена подкрепа“ – 17 бр.;
- „Център за информиране, консултиране, обучение и подкрепа на деца“ – 18 бр.;
- „Мобилен център за работа с деца“ – 18 бр.;
- „Център за настаняване от семеен тип“ – 6 бр.;

„Звено „Майка и бебе” – 2 бр.;

„Социално обществено за майки с деца и семейства” – 1 и др.

Предоставената информация е за всички издадени от председателя на ДАЗД лицензи, където част от целевата група са деца от ромската общност. ДАЗД не събира информация по етническа принадлежност.

2. Приоритет „Здравеопазване“

Министерството на здравеопазването е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията по приоритет „Здравеопазване”.

Политиката на Министерството на здравеопазването е насочена към създаване на по-добри условия и осигуряване на равен достъп на всички граждани на България до здравни услуги, независимо от техния пол, възраст, етническа и социална принадлежност. Особено внимание се обръща на подобряване на здравното обслужване на групите в неравностойно положение.

Дейностите и приоритетите, заложи в Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства (2005-2015 г.), са включени в раздел „Здравеопазване“ на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (НСРБИБ) 2012-2020 г. и Плана за действие към нея.

Приоритетните цели в областта на ромското здравеопазване, които са залегнали в първия период на Плана за действие (2012 – 2014 г.), са следните:

- Превантивни грижи за майчино и детско здравеопазване;
- Осигуряване на равен достъп до здравни услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства;
- Повишаване броя на квалифицираните роми, работещи в здравната система, развиване на медиаторството и на различни форми на работа за, и в общността (здравно - социални центрове и др.);
- Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация;
- Обучаване на здравни специалисти за ефективна работа в мултиетническа среда.

Част от средствата от бюджета на Министерство на здравеопазването се изразходват за изпълнението на тези цели.

Изготвен е проект на втория План за действие, който обхваща периода 2014 – 2020 г., и е базиран на залегналите цели от първия период. Министерство на здравеопазването стъпва на тези цели като на една добра и работеща, доказала ефективност рамка. По-голямата част от дейностите ще продължат да се изпълняват и в този период, поради постигнатите добри резултати в информираността и повишаването на познанията на групите в неравностойно положение, формирането на активна позиция и устойчива мотивация за здравословен начин на живот, ранното откриване/диагностициране на широк спектър заболявания, подобрения имунизационен обхват и снижаването на заболяемостта от заразни болести.

Министерство на здравеопазването счита, че с тяхното по-нататъшно реализиране ще се постигне по-голям обхват на целевите групи, с оглед подобряване на тяхното здравословно състояние.

Част от средствата от бюджета на Министерство на здравеопазването се изразходват за реализиране на профилактични прегледи на място в населени места и квартали, в които живеят здравно неосигурени български граждани от ромски произход.

Пример за добра практика е извършването на профилактични прегледи с 23 мобилни кабинета получени в рамките на три последователни проекта по Програма PHARE, както следва: 5 кабинета за общи профилактични прегледи, 2 флуорографа, 2 мамографа, 3 кабинета за ехографски прегледи, 3 кабинета за лабораторни изследвания, 4 педиатрични и 4 гинекологични кабинета.

През 2014 г. във връзка с изпълнение на дейностите заложи в Плана за действие към Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства мобилните кабинети са разпределени в **13 области на страната** (Бургас, Благоевград, Видин, Добрич, Кюстендил, Монтана, Пазарджик, Пловдив, Сливен, Софийска област, Стара Загора, Шумен и Ямбол) за организирането и провеждането на профилактични прегледи и изследвания на здравно неосигурени лица от ромски произход и на такива със затруднен достъп до лечебни заведения.

Дейности извършени през 2014 г.

През 2014 г. с мобилните кабинети са извършени **общо 11 444** прегледа и изследвания:

- 764 имунизации на деца с непълен имунизационен статус;
- 1 023 флуорографски прегледа;
- 2 716 гинекологични прегледа;
- 2 065 педиатрични прегледа;
- 1 014 мамографски прегледа;
- 1 789 ехографски прегледа;
- 2 073 лабораторни изследвания.

Провеждането на прегледите в определените региони са предшествани или съпътствани от провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население, както следва:

- проведени са 122 беседи (обхванати 3 152 лица) и 1 интерактивно обучение (обхванати 15 ученика) за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни, онкологични, сърдечносъдови и наследствени болести, проведени са разговори с млади майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;

- проведени 43 разяснителни кампании (обхванати 1 111 лица) за значението на профилактичните прегледи;

Измерена е телесна маса на 20 лица и е проведена викторина сред мъже, жени и младежи на възраст от 8 до 45 години.

Излъчени са 6 бр. видеоклипа, 2 радио- и 2 телевизионни предавания с предимно профилактична насоченост.

Разпространени са 2 505 бр. здравно-образователни материала и 204 бр. контрацептивни средства. Предоставени 270 бр. здравни пакета съдържащи четка за зъби, паста за зъби, пакет мокри кърпи и сапун.

Във връзка с изпълнението на Националния план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005 – 2015 г.” през 2014 г. са осъществени редица лекции, беседи и кампании. Разискваните теми са в областта на контрацепцията, полово-предаваните инфекции, рака на гърдата, рака на маточната шийка, здравословното хранене, имунизациите, правата на пациента, социално-значими заболявания, околна среда и здраве, остеопороза и тютюнопушене. Повишаването на здравните знания до голяма степен се осъществява с помощта на информационни материали – брошури и листовки, в които в достъпна форма се обяснява съответния здравен проблем.

Осъществени са 1 555 беседи, 86 кампании, 30 презентации и 33 прожекции на филми и клипчета на здравна тематика.

Проведени са 120 обучения, 25 здравно-информационни събития, 34 консултации, 16 семинара, 24 работни срещи, 4 конференции и 7 участия в комисии и заседания.

Извършени са 726 епидемиологични проучвания, 86 изследвания, 4 проучвания и е оказана организационно-методична помощ на 33 медицински специалисти.

Излъчени са 81 радио- и 47 телевизионни предавания с предимно профилактична насоченост. Публикувани са 11 прессъобщения, 29 материала в пресата и 40 в интернет.

Разпространени са 8 437 бр. здравно-образователни материала и 1 490 бр. контрацептивни средства.

През годините се утвърди добрата практика Министерство на здравеопазването да си взаимодейства с неправителствени организации, като непрекъснато се увеличава броя на тези, които работят в ромска общност.

Създадената мрежа от здравни медиатори е постижение за България и Министерство на здравеопазването. Длъжността „Здравен медиатор“ е включена в Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България. Здравните медиатори подпомагат както населението в кварталите с компактно ромско население, така и медицинските специалисти, които обслужват това население. Те са ценен помощник и при провеждането на разяснителни кампании с младите хора, бъдещите майки и населението в махалите, организирани от регионалните здравни инспекции по различни теми, свързани с подобряване на здравето им.

Положителните резултати от работата на здравните медиатори са доказателство, относно необходимостта от медиаторите за подобряване здравното състояние на ромското население от изолираните малцинствени общности и доближаване до здравното състояние на останалото население на България. Необходимо е увеличаване на броя на здравните медиатори, защото те директно допринасят за подобряване достъпа до здравни и социални услуги за уязвими групи с фокус роми, преодоляване на културните бариери в комуникацията между ромското население и медицинския персонал по места и преодоляване съществуващите дискриминационни нагласи в сферата на здравните услуги за роми по места. Здравните медиатори имат съществен принос и при оптимизиране на обхвата на профилактичните програми сред ромското население и особено сред малките деца, те също така подпомагат здравното образование и здравната информираност на ромите и осъществяват активна социална работа вътре в общността. Създават устойчиви партньорства между общности в неравностойно положение и местни и национални институции.

Мрежата на здравните медиатори се разширява с всяка изминала година. През 2012 г. са работили 109 здравни медиатора в 59 общини. През 2013 г. са работили 130 в 71 общини. През 2014 г. медиаторите вече са 150 в 79 целеви общини в 25 области на страната, като през 2015 г. са планирани средства в държавният бюджет за общо 170 здравни медиатора.

Приоритети на Министерство на здравеопазването в областта на ромското здравеопазване за следващия програмен период (2014 – 2020 г.) са:

- Преодоляване и преустановяване негативните тенденции за здравето на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства и създаване на условия за неговото подобрене;
- Превантивни грижи за майчино и детско здравеопазване;
- Осигуряване на равен достъп до здравни услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства;
- Повишаване броя на квалифицираните роми, работещи в здравната система, развиване на медиаторството и на различни форми на работа за и в общността (здравно - социални центрове и др.);
- Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация;
- Обучаване на здравни специалисти за ефективна работа в мултиетническа среда;

- Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи;
- Разширяване обхвата на здравноосигурените лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, чрез предприемане на законодателни инициативи по отношение на здравното осигуряване на социално слабите, в това число и на дълготрайно безработните.

Предвижда се приоритетите на Министерство на здравеопазването да бъдат постигнати чрез бюджета на МЗ и външни средства, като се планират дейности, в следните направления:

- Провеждане на профилактичните прегледи на здравно неосигурени лица, които са в неравностойно положение и такива в отдалечени населени места със затруднен достъп до медицинска помощ, като се използват 23-те мобилни кабинета, предоставени на МЗ по Програма ФАР;
- Организиране и провеждане на кампании и беседи за подобряване информираността на лицата в неравностойно положение по отношение важното значение за здравето на профилактичните прегледи, имунизациите, ограничаване на поведенческите рискови фактори, намаляване на ранните бременности и аборти;
- Разширяване на мрежата от здравни медиатори, обучение на здравните медиатори и тяхната реализация, с цел да се осигури равен достъп до здравни услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства.

Дейности, финансирани от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария

Програма BUL-202-G01-H-00 “Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария.

I. Основна цел на програмата е да допринесе за намаляване на новите случаи на инфектиране с ХИВ/СПИН и подобряване на качеството на живот на хората, живеещи с ХИВ/СПИН в България чрез:

- увеличаване от 37 % през 2007 г. до минимум 60% през 2014 г. на обхвата на най-рисковите групи от населението с целенасочени, устойчиви и доказани в практиката интервенции за превенция на ХИВ с цел да се намали риска за заразяване и предаване на ХИВ инфекцията;

- увеличаване от 33% през 2007 г. до минимум 75% на обхвата на най-рисковите групи с услуги за доброволно изследване и консултиране за ХИВ с цел да се увеличи процента на хората носители на ХИВ, които знаят за своя статус. За да се постигне това, цялостната стратегия на програмата се концентрира върху три широки аспекта на националния отговор: а) устойчивост и национална принадлежност; б) увеличаване на обхвата и устойчивостта на предлаганите всеобхватни, висококачествени програми и услуги, насочени към специфичните нужди на най-рисковите групи и в) предоставяне на професионални услуги и подкрепа за хората, живеещи с ХИВ/СПИН за подобряване на техния живот.

Програмата е структурирана в девет компонента, които се изпълняват на национално и местно равнище в 28 области:

Компонент 1. „Създаване на подкрепяща среда за устойчив национален отговор на ХИВ/СПИН в България”;

Компонент 2. „Укрепване на научните основи за целенасочен и ефективен национален отговор на ХИВ/СПИН“;

Компонент 3. „Увеличаване на обхвата на доброволното консултиране и изследване за ХИВ чрез мрежа от ниско-прагови услуги с фокус върху групите в най-голям риск“;

Компонент 4. „Намаляване на уязвимостта към ХИВ на инжекционно употребяващите наркотици (ИУН) чрез увеличаване на обхвата на групата с пълен пакет превантивни интервенции“;

Компонент 5. „Намаляване на уязвимостта към ХИВ на хората от ромска общност, които са в най-голям риск (на възраст 15-25 години) чрез увеличаване на обхвата на групата с услуги за превенция и насочване, базирани в общността“;

Компонент 6. „Намаляване на уязвимостта към ХИВ на проституиращите жени и мъже чрез увеличаване на обхвата на групата с пълен пакет превантивни интервенции“;

Компонент 7. „Намаляване на уязвимостта към ХИВ на младите хора в най-голям риск (15-24 г.) чрез увеличаване обхвата на услугите и програмите, насочени към младежи“;

Компонент 8. „Подобряване качеството на живот на хората живеещи с ХИВ/СПИН чрез гарантиране на универсален достъп до лечение, грижи и подкрепа“;

Компонент 9. „Намаляване на уязвимостта към ХИВ на мъжете, които правят секс с мъже (МСМ) чрез увеличаване на обхвата на групата с пълен пакет превантивни интервенции“;

Програмата е една от най-широкомасштабните превантивни здравни програми в България и се изпълнява на територията на 28 областни центрове. За изпълнението на тези задачи през 2014 г., Министерство на здравеопазването в качеството си на Главен получател има сключени над 60 анекса с неправителствени организации под-получатели на средства (НПО) и подписани възлагателни заповеди към 28 Регионални здравни инспекции (РЗИ), Националния център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) и други.

II. Основна цел на компонент 5 „Намаляване на уязвимостта към ХИВ на хората от ромска общност, които са в най-голям риск (на възраст 15-25 години) чрез увеличаване на обхвата на групата с услуги за превенция и насочване, базирани в общността“.

Специфичният подход към здравната и социална работа сред ромите се основава на принципа за овластяване на общността сама да разработва и изпълнява интервенции и по този начин да стане агент на промяна в знанията, нагласите и поведението. Важно е да се подчертае, че всички работници на терен, както и административните координатори на екипите на неправителствените са от ромски произход. Предимствата на този подход за набиране на персонал и изпълнение на дейностите се виждат в няколко аспекта:

(1) чувството за собственост и лидерство на дейностите е най-силната мотивация за екипите на терен;

(2) обучението на основата на житейски умения като част от здравното образование за превенция на ХИВ и полово предавани инфекции има допълнителен положителен ефект, свързан със социалното развитие и интеграция на общността чрез стимулиране на търсенето на образование, здравеопазване и работа;

(3) обучението и използването на неформалните младежки лидери по метода "връстници обучават връстници" се оказа успешно за инициране на положителна промяна в поведението и нормите в общността.

Със средства от Глобалния фонд са създадени и действат 8 здравно-социални центъра за работа в ромска общност, които чрез предоставяне на услуги за намаляване на отрицателните фактори за здравето и социалния статус на ромите, напр. програми за майчино и детско здраве, програми за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, програми за превенция и контрол на туберкулозата, и други дейности за социално включване и участие в обществения живот могат да се превърнат в основни центрове за изграждане на основни житейски и здравни умения като част от здравното образование за превенция на ХИВ и полово предавани инфекции.

III. Данни за напредъка в изпълнението на компонент 5 „Намаляване на уязвимостта към ХИВ на хората от ромска общност, които са в най-голям риск (на възраст 15-25 години) чрез увеличаване на обхвата на групата с услуги за превенция и насочване, базирани в общността“

В периода 01.01.2014 - 31.12.2014 г. по Компонент 5 на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“ общо 10 неправителствени организации изпълняват дейности по Компонент 5 на Програмата, като работят с уязвими групи в следните **10 региона**: Бургас, Варна, Кюстендил, Пазарджик, Пловдив, Сливен, София, Стара Загора, Хасково, Ямбол.

- **Над 100 представители от екипите на неправителствени организации** участват в екипите на терен и изпълняват дейности по превенция и контрол на ХИВ/СПИН сред уязвими групи.

В периода 01.01.2014-31.12.2014 г. са постигнати следните резултати по ключови индикатори чрез работа на терен в ромска общност:

- Общо **24 752** представители на ромска общност са достигнати с услуги за превенция на ХИВ и повишаване на знанията за предпазване от болестта, достигнати чрез услуги по време на работа на терен;

- Общ брой осъществени контакти за предоставяне на разширени услуги, в т.ч. консултации, насочване до лечебни заведения или социални институции, придружаване за изследване в Кабинетите за анонимно и безплатно консултиране и изследване (КАБКИС) и други – 41 687;

- Общ брой лица, които са изследвани за ХИВ и са узнали своя статус – 5 549;

- Общ брой прегледи за диагностика на сексуално предавани инфекции (СПИ) – 1 991;

- Общ брой участници в сесии по здравно образование и превенция на ХИВ/СПИН и СПИ – 114;

- Общ брой лица, достигнати с услугата „Водене на случай” – 760;

- Общ брой раздадени презервативи – 395 671, като с натрупване от началото на Програмата общият брой е 1 478 532 презерватива;

- Общ брой раздадени здравно-образователни материали – 29 369;

Програма BUL-809-G03-T-00 “Укрепване на националната Програма по туберкулоза в България”, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария

I. Основна цел на Програмите за контрол на туберкулозата, финансирани от Глобалния фонд – „Подобряване на контрола на туберкулозата в България” (2008-2012) и програма „Укрепване на националната програма по туберкулоза в България” (2010-2015), е да се намали бремето на туберкулозата в Република България. Тази цел се очаква да бъде достигната чрез: укрепване на инфраструктурата и развитие на капацитет; въвеждане на система за епидемиологичен надзор; изпълнение на ефективни стратегии за съвременна диагностика и качествено лечение; превенция, грижи и подкрепа сред групите с най-висок риск; изграждане на система за външна оценка на качеството на лабораторната диагностика; мониторинг и оценка на ситуацията и отговора по проблема, както и активно изпълнение на мултисекторен подход в националния отговор по проблема.

Програмите са разработени с оглед премахване на програмните и финансови несъответствия в Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2007-2011 г., и гарантирането на интегриран и балансиран мултисекторен подход в осъществяване на националния отговор, който обхваща (1) превенцията, (2) лечението, (3) грижите и подкрепата за хората, засегнати от болестта и (4) особена насоченост към бедните и уязвими групи.

Специфичните области на предоставяне на услуги и дейности са обособени в и подчинени на 5 оперативни цели:

Оперативна цел №1: Осигуряване на ефикасно управление и координация на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата;

Оперативна цел №2: Повишаване на ефективността на диагностиката и лечението на туберкулозата в България;

Оперативна цел №3: Намаляване на разпространението на туберкулозата в затворите в България;

Оперативна цел №4: Подобряване на достъпа до превенция и лечение на туберкулозата за групите във висок риск – бежанци и лица, търсещи убежище, имигранти, младежи в риск, инжекционно употребяващи наркотици, лица с алкохолна зависимост;

Оперативна цел №5: Разширяване на обхвата на ефикасни грижи за превенция и контрол на туберкулозата в ромска общност.

II. Данни за напредъка в изпълнението на компонент 5 „Разширяване на обхвата на ефикасни грижи за превенция и контрол на туберкулозата в ромска общност“

В периода 01.01.2014 г.– 31.12.2014 г. по данни на Програмите, финансирани от Глобалния фонд, беше значително укрепен капацитета за контрол на туберкулозата на национално и регионално ниво чрез изпълнение на планираните дейности.

Към 2014 г. общо 15 неправителствени организации изпълняват дейности по Компонент 5 на Програма „Укрепване на изпълнението на Националната програма по туберкулоза в България”, като работят с уязвими групи в следните **15 региона:** Бургас, Варна, Видин, Враца, Габрово, Кюстендил, Пазарджик, Пловдив, Сливен, София, София – област, Монтана, Стара Загора, Хасково, Ямбол.

Над 100 представители от неправителствени организации участват в екипите на терен и изпълняват дейности по превенция и контрол на туберкулозата сред уязвими групи.

В периода 01.01.-31.12.2014 г. са постигнати следните резултати по ключови индикатори чрез работа на терен в ромска общност:

- 22 586 индивидуални клиенти са достигнати с услуги по ранно откриване, превенция и диагностика на туберкулоза;

- 9 339 лица са изследвани за риска от туберкулоза, от които 1 802 лица са получили медицински преглед (изследване на храчка, проба на тест на Манту или рентгенографско изследване), с оглед ранно откриване на случаите на туберкулоза;

- от получили медицинско изследване лица - 55 са с активна туберкулоза и 168 лица са с латентна туберкулозна инфекция;

- на всички лица с активна туберкулоза е предложено безплатно лечение с противотуберкулозни лекарства от първи ред, а другите разходи, свързани с лечението, включително диагностични процедури, лекарства и болничния престой се покриват от бюджета на Министерство на здравеопазването;

- 1 187 лица във висок риск са насочени и/или придружени до лечебните заведения;

- общо 25 922 контакта с клиенти са осъществени за предоставяне на услуги, включително образователни дейности и индивидуално консултиране;

- разпространени са над 23 223 здравно-образователни и информационни материала.

3. Приоритет „Заетост“

Министерството на труда и социалната политика (МТСП) е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в приоритет „Заетост” на Стратегията.

Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта, като основен посредник на пазара на труда, реализират активна политика, приоритетно насочена за подпомагане социално-икономическата интеграция на етническите малцинства и другите групи в неравносложно положение на пазара на труда.

Една от най-уязвимите групи на пазара на труда е тази на безработните роми.

Интеграцията им е свързана с решаването на проблема с високия процент на безработица сред тях, основните причини за което са ниското им образователно и квалификационно ниво, поради което шансовете им на трудовия пазар са ограничени. Във връзка с това и в изпълнение на изискванията и препоръките на национални и международни документи и инициативи, касаещи подпомагане интеграцията на ромите, Агенцията по заетостта изпълнява различни дейности и инициативи, имащи за цел повишаване пригодността за заетост и обучение на безработните роми, чрез насърчаване и мотивиране включването им в различни обучения, в програми и проекти за заетост.

В тази връзка Агенцията по заетостта разработва годишни планове които се осъществяват от местните, териториални структури в страната – дирекциите „Регионална служба по заетостта” (ДРСЗ) и дирекциите „Бюро по труда” (ДБТ). По този начин предвидените дейности по изпълнението на Стратегията за интегриране на ромите се свеждат за реализация на местно ниво. Финансирането на дейностите на местните структури е за сметка на бюджета на Агенцията по заетостта за активна политика на пазара на труда и ОП РЧР.

Местните структури на Агенцията по заетостта си взаимодействат с другите представители на местната власт и с представителите на ромските граждански организации по места и участват активно в изготвянето и реализирането на областните и общински планове по изпълнението на Националната стратегия за интеграция на ромите. Разработените планове регламентират насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите, чрез провеждането на срещи, кръгли маси, семинари, дискусии и кампании с ромските организации по места.

Териториалните структури на Агенцията по заетостта си сътрудничат и търсят съдействието на неформални лидери и официални представители на гражданските ромски структури по места при реализирането на редица инициативи, касаещи подпомагане интеграцията на безработните лица от ромски произход. Съдействието на гражданските структури се търси за мотивация на лицата за участието им в програми и проекти за заетост и обучение, за участие в специализираните трудови борси, насочени към ромската общност, при подбора на подходящи лица за работа като медиатори и др.

Местните структури на Агенцията по заетостта участват в организираните семинари, кръгли маси и други инициативи на ромските граждански структури, насочени в подкрепа интеграцията на ромите. Съвместно с други представители на местната власт и на ромски организации, служители на ДРСЗ и ДБТ и ромски медиатори, участват в местни инициативни групи за работа в помощ интеграцията на ромите по места.

Агенцията по заетостта оказва методическа помощ на териториалните си структури по места, относно изпълнението на предвидените дейности. В помощ при изработването и реализирането на областните и общински планове, касаещи интеграцията на ромите и усвояването на Европейските структурни фондове, Агенцията по заетостта предостави на местните си структури „Ръководство за местните власти”, изготвен от Европейската мрежа за социално приобщаване на ромите. В редица Дирекции „Бюро по труда“ в страната са назначени трудови посредници – ромски медиатори, които работят активно с представителите на ромската общност, в помощ интеграцията им на пазара на труда.

През 2014 г. се наблюдава подобряване на ситуацията на пазара на труда. По данни от Наблюдението на работната сила, провеждано от Националния статистически институт (НСИ) през 2014 г. заетостта нараства, а безработицата намалява в сравнение с 2013 г.

Броят на зетите и коефициентът на заетост нарастват. През 2014 г. зетите лица на възраст 15-64 г. нарастват с 38 хил. в сравнение с 2013 г. и достигат 2 927.4 хил. Коефициентът на заетост за населението от същата възрастова група е 61% - с 1.5 процентни пункта (п.п.) по-висок спрямо 2013 г. Броят на зетите лица с основно и по-ниско образование се увеличава с 33 хил. спрямо 2013 г. и достига 331.3 хил.

Броят на безработните и коефициентът на безработица (по данни на НСИ) намалява. През 2014 г. безработните намаляват с 51.8 хил. в сравнение с 2013 г. и броят им през 2014 г. е 384.5 хил. Наблюдава се положителна тенденция на намаление на безработицата сред младежите и продължително безработните. През 2014 г. коефициентът на младежка безработица (15-24 г.) е 23.8%, като в сравнение с 2013 г. намалява с 4.6 п.п. Коефициентът на продължителна безработица е 6.9% или с 0.5 п.п. по-нисък спрямо 2013 г.

Безработните лица, регистрирани в бюрата по труда през 2014 г. намаляват в сравнение с 2013 г. По данни на Агенцията по заетостта през 2014 г. средномесечният брой на регистрираните в бюрата по труда безработни е 366 470 или с 4 910 по-малко спрямо 2013 г.

Във връзка с изпълнението на Националния план за действие по **Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020)** и международната инициатива **Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.**, в плана за 2014 г. беше планирано 17 550 безработни лица от ромски произход, регистрирани в дирекциите „Бюро по труда” (ДБТ), да бъдат включени в различни дейности за повишаване конкурентността им на пазара на труда, осигуряване на заетост и за насърчаване на предприемаческата им култура. Планът е изпълнен на 160%, като са обхванати общо **28 059⁴ лица**. В сравнение с 2013 г. е постигнат ръст от 21%, когато са били обхванати 24 608 безработни роми в различните дейности.

Реализирането на планираните дейности се изпълняват със средства от бюджета на Агенцията по заетостта за активна политика на пазара на труда и ОП РЧР. Различните дейности и показатели са част от плана за действие на Агенцията по заетостта за съответните години.

Броят на включените лица за повишаване на пригодността им за заетост и квалификация през 2014 г. е **14 937**, при план 6 100, както следва:

- в индивидуални и групови форми за професионално ориентиране и мотивация за активно поведение на пазара на труда – 13 862 лица;
- в обучение за придобиване на професионална квалификация, ключови компетентности и ограмотяване – 1 075 лица, като 522 от тях са по ОП РЧР.

Осигурена е заетост на 13 108 лица, при план 11 300, чрез включването им в различни програми, проекти, насърчителни мерки за заетост и на първичния пазар на труда. Най-много са започналите работа лица по програми и проекти за заетост и обучение – 6 994, като 4 333 от тях са по НП „От социални помощи към осигуряване на заетост”, а 1 677 по проекти на ОП РЧР. На първичния пазар на труда устроените на работа лица са 6 032 лица, а 82 безработни лица са включени в заетост по насърчителни мерки за заетост по ЗНЗ.

Относно насърчаването на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес, 14 лица, при план 150, са включени в дейности за мотивиране и обучение, 13 в

⁴ Броят на обхванатите безработни роми в отделните дейности е съобразно самоопределянето на лицата по етнически признак, а показателите са част от дейностите в плана за действие на Агенцията по заетостта.

мотивационни курсове, а едно лице - в обучение за стартиране и управление на собствен бизнес.

Неизпълнението на този показател в плана се дължи най-вече на ниската мотивация, инициативност и финансови възможности на безработните лица, на организационни и други причини.

Във връзка с Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта, през 2014 г. 2420 безработни младежи от ромски произход, на възраст до 24 г., са включени в различни дейности, както следва:

- в мотивационно обучение, професионална квалификация и ключови компетентности – 216 лица;
- в стажуване и чиракуване – 2 лица;
- в заетост, по насърчителни мерки, програми, ОП РЧР и първичен пазар на труда – 2202 лица.

Относно насърчаването на социалния и граждански диалог, в подкрепа на трудовата реализация на ромите, през 2014 г. от ДБТ са проведени 151 срещи, при план 140, с ромски лидери и организации по места.

Схема „Повишаване качеството на предоставяните от Агенцията по заетостта услуги за гражданите и бизнеса с фокус върху уязвимите групи на пазара на труда”. Схемата предвижда подбор и назначаване в бюрата по труда на трудови медиатори за работа с представители на неравнопоставените групи на пазара на труда, като за 2014 г. 57 медиатори са работили в 52 Бюра по труда, като в 5 от тях са работили по двама души. От медиаторите 38 са жени, 15 от които с висше образование.

От 2008 г. започна реализацията на **Националната програма „Активиране на неактивни лица”**, която има за цел активиране и включване на пазара на труда на неактивни и обезкуражени лица, повечето от които са лица от ромската общност. За постигане на тази цел, в ДБТ са назначени на работа безработни лица от ромски произход, като „трудова посредници – ромски медиатори”.

Ромските медиатори обслужват търсещите работа лица в ДБТ и изпълняват специфичната дейност и цел на програмата, а именно, мотивиране на неактивни и обезкуражени лица от ромски произход, за регистрация и ползване на посредническите услуги на ДБТ за заетост и обучение. Във връзка с това, медиаторите провеждат информационни кампании, индивидуални и групови срещи с неактивните и обезкуражените лица на терен, в кварталите и селищата, обслужвани от ДБТ, с по-компактно ромско население. Провеждат срещи със социални партньори, представители на НПО и др.

В резултат от действието на програмата и дейността на медиаторите, към края на годината, в ДБТ са регистрирани **10 923 неактивни и обезкуражени лица**. От тях 2 500 лица са реализирани, като **2 167 са устроени на работа**, а 333 лица са включени в различни обучения.

Националната програма „Активиране на неактивни лица” ще се изпълнява и до края на 2017 г., във връзка с доказаната ефективна работа на ромските медиатори. В рамките на Националната програма с трудните клиенти на Дирекции „Бюро по труда“, както и с клиентите със специфични потребности работят мениджъри на случай /кей-мениджъри/ и психолози, назначени по програмата. Средствата за изпълнение на дейностите по програмата през 2015 г. са в размер на 1 278 639 лв.

За надграждане на уменията им в работата с неактивните лица и местните администрации, през 2011 и 2012 г. ромски медиатори са участвали в обучения по програма ROMED на Съвета на Европа. В края на 2013 г. и през 2014 г. същите обучения по програма ROMED са проведени в шестте планови икономически региони за други ромски медиатори, организирани от Сдружение „Разнообразни и равни”, по проект „Уязвимите овластени”.

Акцент в програмата „Активиране на неактивни лица” са младежи до 29 г., които не работят, не учат и не са регистрирани в дирекции „Бюро по труда” (ДБТ), и на безработни лица, посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в ДБТ и насърчаване на включването им в обучение, връщане в образователната система и/или заетост. По програмата, включително с подкрепата на назначените в ДБТ ромски медиатори, са активирани (регистрирани в ДБТ) повече от 3 хил. младежи до 29 г. (от тях 2 104 младежи до 24 г.). Програмата бе допълнена с нов под-компонент за „младежки медиатори“ в рамките на компонент „Работа с неактивните лица“. Допълненията в Програмата касаят наемането на младежки медиатори в общинските администрации на общини, с висок брой неактивни младежи, които не работят и не учат. Младежките медиатори ще бъдат млади образовани хора, които ще идентифицират и достигат до неактивните младежи в общността и ще ги мотивират, подпомагат, насочват към интеграция на пазара на труда или включване в обучение/образование. Информират всеки младеж относно предоставяните услуги и възможности за реализация на пазара на труда. На всеки новорегистриран безработен младеж се изготвя индивидуален план за действие в деня на регистрацията, който се актуализира в процеса на съвместна работа. На младежите се предлага работа (субсидирана или на първичния пазар на труда) или обучение (обучение за професионална квалификация, за придобиване на ключови компетентности; за продължаване на образованието) до края на 4^{-тия} месец от регистрацията им в бюрата по труда, в зависимост от профила и на индивидуалния му план на всеки.

По Националната програма „Активиране на неактивни лица” работят и психолози и мениджъри на случай, чиято дейност е описана в рамките на действията за интегриране на пазара на труда. При индикатор за 2014 г. 75 000 изготвени индивидуални планове за действие, до 31.12.2014г. са изготвени 111 327 индивидуални планове. За изпълнението на новите дейности по Програмата е осигурено финансиране, в рамките на Националния план за действие по заетостта през 2015 г.

Агенцията по заетостта девета година по ред организира и провежда **специализирани трудови борси, насочени към ромската общност.**

Целта на борсите е да подпомогне трудовата реализация на безработните лица от ромски произход, чрез улесняване достъпа им до информация за свободни работни места и осигуряване на пряк контакт и договаряне с работодатели.

През 2014 г. Агенцията по заетостта проведе **4 специализирани трудови борси** (две през 2013 г.), насочени към ромската общност – в гр. Стралджа, гр. Пазарджик, гр. Чирпан и гр. Пловдив, кв. Столипиново. На тях са присъствали 438 търсещи работа лица и 34 работодатели, които са обявили 313 СРМ. **Броят на започналите работа лица е 299**, като 265 от тях са регистрирани в ДБТ.

Регистрираните безработни лица в ДБТ, представители на ромската общност, се включват и във всички други реализирани дейности от Агенцията по заетостта, насочени към търсещите работа лица – програми, проекти и насърчителни мерки, ориентирани към осигуряване на заетост на продължително безработни, хора с увреждания, младежи и др.

Националната програма „От социални помощи към заетост“ е предназначена за осигуряване на заетост на трудоспособни безработни лица, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда”, които са обект на месечно социално подпомагане и по конкретно към продължително безработни лица, регистрирани в дирекция „Бюро по труда”:

- член от семейство с деца, в което и двамата родители са безработни и семейството е обект на месечно социално подпомагане;
- безработен самотен родител/осиновител, който е обект на месечно социално подпомагане;
- безработни лица на месечно социално подпомагане до 29-годишна възраст.

През годината са включени в заетост 33 388 лица, изразходвана сума 21 068 439 лв.

По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г. през 2014 г. в дейности по схемите от приоритетна ос 1 са включени общо 1134 лица, които са се идентифицирали като роми, като над 90% от тях са участвали в дейности по схема „Подкрепа за заетост“.

Схема за предоставяне на бевъзмездна финансова помощ BG051PO001-1.1.11 “Подкрепа за заетост”. Схемата се реализира от 2012 г., като има за цел оказване на подкрепа за заетост за срок от 6 до 12 месеца и обучение на безработни от етническите малцинства, трайно безработни лица и такива с ниска професионална квалификация и недостиг на умения. Тя предвижда обучение на безработните лица под ръководството на наставник по ключова компетентност, необходима за адаптиране към условията на новото работно място. През 2014 г. в схемата са включени 16 258 лица, от които 1049 са се идентифицирали като роми. Общият брой на лицата, започнали работа в рамките на „Подкрепа за заетост“ към края на 2014 г. достигна 41 375, от които близо две хиляди са се идентифицирали като роми. През септември 2014 г. бюджетът на операцията бе увеличен до 183 044 541 лв., което я направи една от най-мощните операции в рамките на ОП РЧР.

Схема за предоставяне на бевъзмездна финансова помощ BG051PO001-1.1.12 “Първа работа”. Това е друга схема, която се реализираше активно през 2014 г., като целта на операцията е да осигури заетост на млади безработни до 29-годишна, посредством предоставяне на стимули за работодателите за тяхното наемане. За периода до 31.12.2014 г. по проекта е постигнато следното: Включените в обучение са 3 365 лица при основен индикатор 2 330 (постигнато изпълнение 144 %). От успешно завършилите обучение 3 319 безработни младежи, 3 138 са включени в заетост при индикатор 2 100 (постигнато изпълнение 149 %). Делът на включените в схемата роми е 5%.

Схема за предоставяне на бевъзмездна финансова помощ BG051PO001-1.1.13 “Ново работно място”. Операцията има за цел да стимулира работодателите да наемат млади безработни до 29-годишна възраст, като осигури подкрепа за инвестиционните разходи и разходите за труд, свързани със създаването на нови работни места за целевата група. Осигурява се възможност за предоставяне на професионално обучение и/или обучение по ключови компетентности на наетите младежи в зависимост от потребностите на работодателя. През 2014 г. в дейности по схемата са включени близо 2 500 младежи, като едва 31 от тях са роми, като представлява по-нисък дял от средния за приоритетна ос.

Схема за предоставяне на бевъзмездна финансова помощ BG051PO001-1.1.10 “Квалификация и мотивация за конкурентно включване на пазара на труда”. През отчетния период в обучение са включени 1 052 лица, от които 319 лица в обучение по професионална квалификация и 733 по ключови компетентности. Успешно завършили през целия период на изпълнение на схемата са 6 437 лица (98,37% от включените в обучение при целева стойност 80% от включените в обучение) – 3 208 от тях са придобили / повишили нивото си на професионална квалификация, а 3 229 са приключили успешно курс за придобиване на ключови компетентности. През 2014 година успешно са завършили обучение по професионална квалификация 2 307 лица, а 1739 лица са придобили ключови компетенции.

Схема за предоставяне на бевъзмездна финансова помощ BG051PO001-1.1.09 “Квалификационни услуги и насърчаване на заетостта”. През отчетния период в обучение за придобиване/повишаване на професионалната квалификация няма включени лица. Успешно завършили през същия период са 48 безработни лица. В субсидирана заетост са включени 70 от успешно приключилите обучение лица, като 10 % от тях са се определили като роми.

Към края на 2014 година общо за периода на изпълнение на схемата в двете ѝ части броят на лицата, включени в обучение за придобиване или повишаване на професионалната

квалификация е 2 241. Успешно завършилите лица са 1 997 или 89% от всички включени в обучение лица, а включените в стажуване лица са 1 503.

Схема за предоставяне на бевъзмездна финансова помощ BG051PO001-1.1.03 „Развитие”. Схемата приключи на 31.12.2014 г., като общият брой на включените лица в обучения за повишаване на професионалната квалификация през целия период на изпълнение на схемата достига 58 855, което е близо 93% от стойностите на индикаторите. Към 31.12.2014 г. броят на успешно завършилите професионални обучения достигна 57 792. По този начин от стартирането на схемата до сега е постигната успеваемост от 98% при целева стойност 80%. За целия период на изпълнение на схемата в заетост са включени 53 977 лица.

Схема за предоставяне на бевъзмездна финансова помощ BG051PO001-1/4/5/6.0.01 “Интегра” има за цел да допринесе за повишаването качеството на живот и трайната интеграция на най-маргинализираните общности чрез прилагане на интегриран подход. По схемата бенефициенти са общините – Видин, Дупница и Девня. Допустимите дейности по схемата са обособени в следните четири направления - „Достъп до заетост”, „Достъп до образование”, „Социално включване” и ”Мерки за трайна десегрегация. През отчетния период по схемата са активирани 150 лица за включване на пазара на труда, 400 домакинства са получили индивидуални консултации, на 875 лица са разработени индивидуални оценки, 140 лица са започнали работа.

Регионални програми за обучение и заетост с държавен бюджет- изразходвани средства за 2014г г. в размер на 4 866 005 лв. Програмите са предназначени по-конкретно за безработни младежи до 29 г. с подгрупа до 24г. вкл.; безработни над 50-годишна възраст; безработни с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, в т.ч. безработни с ниско образование (включително от ромски произход); хора с увреждания; неактивни лица, желаещи да работят в т.ч. обезкуражени лица. Осигуряват заетост на включени в програмата лица за **срок не по-малко от 6 месеца**.

През 2014 г. са реализирани 256 програми, осигурена е заетост на 20 171 лица.

Към МТСП функционира **Фонд „Социална закрила”** чиято цел е финансова подкрепа за проекти, свързани със социалното включване и подобряване качеството на живот на социални групи в риск чрез предоставяне на нов вид социални услуги в общността; подобряване условията на живот на лица в риск; организиране и провеждане на културни, спортни и други мероприятия, насочени към социално включване на рисковите групи от населението и др.. От началото на 2014 г. се забелязва тенденция на нарастване на постъпилите и финансирани проекти от **фонд „Социална закрила“** за организиране на мероприятия, които са насочени предимно към етническите общности. През 2014 г. са подкрепени 8 такива проекта/мероприятия, за сравнение през 2013 г. – 4, а през 2012 г. са подкрепени 2 проекта.

Агенция за социално подпомагане

Фондът за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ФЕПНЛ) е нов инструмент за периода 2014-2020 г., който ще допълни съществуващите инструменти за сближаване и по-специално Европейския социален фонд, като се насочи към най-тежките форми на бедност и лишения. Финансовият ресурс по програмата е предназначен за реализиране на политики в сферата на борбата с крайните форми на бедност и социалното изключване в Република България.

Програмата е инструмент, чието реализиране допринася пряко за изпълнението на една от водещите цели на стратегията на ЕС „Европа 2020”. Това е целта за намаляване на броя на застрашените от бедност и социално изключване в ЕС с 20 млн. души.

Оперативната програма, финансирана от ФЕПНЛ, очертава рамката за разпределянето на хранителни продукти за най-нуждаещите се лица, в съчетание със съпътстващи мерки за подкрепа за социално включване.

Със средства от Програмата ще се реализира подпомагане с храни като основно материално лишение, обособено в два основни типа операции, както следва:

- Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти.
- Предоставяне на топъл обяд от обществени трапезарии

Механизмът за включване на най-нуждаещите се лица се основава на критериите за достъп до социално подпомагане. Правото на социални помощи е обвързано с индивидуална оценка на всеки конкретен случай и преди да бъде отпусната социална помощ, всеки кандидат е посетен от социален работник на място. Лицата, които ще получават подкрепа по програмата ще бъдат, както следва:

- Под формата на индивидуални пакети хранителни продукти - лица и семейства, подпомагани по реда на Наредба № РД-07-5 от 2008 г. за условията и реда за отпускане на целеви помощи за отопление.

- Под формата на топъл обяд - подкрепата ще се предоставя на лица и семейства на месечно подпомагане с доход по-нисък от диференцирания минимален доход; Неосигурени, самотноживеещи лица с децата си, подпомагани по Закона за семейни помощи за деца; Самотно живеещи лица, получаващи минимални пенсии /за осигурителен стаж и възраст, за инвалидност, социални и наследствени пенсии/; Скитащи и бездомни деца и лица.

- Подкрепа по програмата ще получават и лица и семейства, инцидентно пострадали от бедствия и аварии при форсмажорни обстоятелства, подпомогнати с еднократна помощ по реда на Закона за социално подпомагане, въз основа на установеното индивидуално ниво на материално лишение. За всяко от тези лица, въз основа на социалната оценка, ще бъде посочван и конкретният вид подкрепа, който да получат от програмата - с индивидуални пакети с храна или под формата на топъл обяд, както и начинът по който ще бъде предоставена помощта.

С Решение 632 от 08.09.2014г. за изменение на Решение № 792 от 17 декември 2013 г. на Министерски съвет, Агенцията за социално подпомагане е определена за Управляващ орган (УО) на Оперативната програма, която се финансира по Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, в съответствие с Регламент (ЕС) № 223/2014 на Европейския парламент и на съвета, от 11 март 2014г.

Проект на оперативната програма е одобрен от Тематичната работна група за разработване на ОП ФЕПНЛ, след което е одобрен от Министерския съвет (МС) на негово заседание, проведено на 10.09.2014г.

След консултации и съгласуване с Европейската комисия, Оперативна програма е одобрена с Решение за изпълнение на Европейската комисия от 05.12.2014г.

На 16.12.2014г. беше създадена междуведомствена експертна работна група за разработване проект на нормативен акт – Постановление на Министерски съвет, което да бъде прието в началото на 2015г. и да създаде национални правила, конкретно касаещи Фонда, чрез които да се предостави възможност за стартирането на програмата и гарантиране на надеждността на системите за управление и контрол, като съществено условие за успешно реализиране на мерките. Постановлението на Министерски съвет е прието и е обнародвано в Държавен вестник на 27.02.2015г. От 16.03.2015г. стартира поэтапно изпълнението на предвидените в Оперативната програма операции.

МТСП е управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г. По ОП РЧР се финансират интервенции, насочени към интеграция на пазара на труда, подобряване достъпа до образование и обучение, мерки, подкрепящи социално включване на уязвими групи. Представители на секретариата на НССЕИВ бяха

част от тематичната работна група за изработването на програмата. Представители на гражданския сектор – също. Редица предложения бяха направени и приети. Служители на секретариата на НССЕИВ участват в Комитета за наблюдение на ОП РЧР.

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. е първата за България одобрена оперативна програма за новия програмен период.

Тя очертава помощта на Европейския социален фонд за постигането на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в няколко ключови области: пазар на труда (вкл. младежка заетост, обучение и квалификация, борба с безработицата), социално включване (вкл. интеграция на ромите, де-институционализация, развитие на модерни социални услуги и социална икономика) и модернизация на публичните политики.

В рамките на новия програмен период са осигурени 2135 млн. лв. за разкриване на нови работни места и укрепване процеса на социално сближаване в България.

31% от бюджета на Програмата са предвидени за намаляване на високия риск от бедност и социално изключване и ще са насочени към хората с увреждания, към осигуряване на по-високо качество на живот на децата, на маргинализираните общности като ромите. Ще се осигури предоставяне на услуги за социално включване и здравеопазване за хора с увреждания над 18 г., както и за лицата над 65 г., които са в невъзможност за самообслужване.

Близо 86 милиона лева ще бъдат използвани за модернизиране на публичните политики в сферата на социалното включване, здравеопазването, недискриминацията, равните възможности и условията на труд.

Първото заседание на Комитета за наблюдение на ОП „Развитие на човешките ресурси“ се проведе на 12 декември 2014 г. Членовете на комитета одобриха и една от операциите, която е ключова за НССЕИВ - «Разработване и внедряване на система за мониторинг, оценка и контрол за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г.» (ПО 3).

Комитетът за наблюдение (КН) одобри създаването на три подкомитета в следните области: пазара на труда, социалното включване, интеграция на ромите.

Подкомитетат в областта на интеграция на ромите ще: подпомага работата на управляващия орган (УО) при разработването на критерии за избор на операции, както и по отношение на функциите, свързани с оценка на програмата. В състава на подкомитета влизат представителите в КН на: Агенцията по заетостта, Агенцията за социално подпомагане; Министерство на здравеопазването; Министерство на образованието и науката; Министерство на регионалното развитие и благоустройството; Министерството на труда и социалната политика, дирекция „Политика на пазара на труда и трудова мобилност“ и дирекция „Социално включване“; НПО, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи; Секретариата на НССЕИВ; УО и Централното координационно звено (ЦКЗ); експерти от други институции/ организации: МЗ; НПО, работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи (представители от одобрените съгласно Механизъм организации, които са част от групата, но са извън състава на КН по заповед); НСОРБ; НССЕИВ и други институции/ организации съгласно решение на подкомитета.

Неправителствените организации, членове на НССЕИВ, излъчиха за представители в подкомитета: г-н Румян Сечков, фондация „С.Е.Г.А.“ за основен член и г-н Радостин Манов, сдружение „Разнообразни и равни“, проф. Ивайло Търнев, фондация „Здравни проблеми на малцинствата“ и д-р Елена Кабакчиева, фондация „Здраве и социално развитие“.

Оперативната програма за развитие на човешките ресурси 2014-2020 (ОП РЧР 2014-2020 г.) през новия програмен период ще спомогне за социално-икономическата интеграция на ромската общност, използвайки:

- Териториален подход

Основно в рамките на приоритетните оси 1 „Подобряване на достъпа до заетост и качеството на работните места”, ос 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване” и ос 4 „Транснационално сътрудничество ще се използват мейнстрийм и целеви подход. В рамките на „Инвестиционен приоритет № 1: „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите”, приоритетна ос 2, подкрепа ще получат мерките, насочени към лица, населяващи територии, в т.ч. с ниска гъстотата на населението, селски и изолирани райони, части от населени места, в които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация (висока безработица, ниски доходи, ограничен достъп до публични услуги, териториална сегрегация, пространствена изолация и др.).

- Интегриран подход

През новия програмен период във връзка с интеграцията на маргинализирани общности, ще продължи подкрепата на интегрирани мерки чрез координационен механизъм между двата фонда ЕСФ и ЕФРР. Като отправна точка за планирането на интервенциите ще бъдат взети резултатите от изпълнението на операция BG051PO001-1/4/5/6.0.01 „ИНТЕГРА”, която се реализира с подкрепата на ЕСФ през периода 2007-2013 г. на територията на общините Видин, Девня и Дупница.

Операцията се изпълнява координирано с процедура BG161PO001/1.2-02/2011 „Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение”, финансирана по Европейския фонд за регионално развитие. Общата цел на двете операции е повишаване качеството на живот и трайната интеграция на най-маргинализираните общности. Интегрираният подход се изразява в съчетаване на мерки за подобряване жилищните условия (ЕФРР) с такива за заетост, образование, социални и здравни услуги (ЕСФ). Операциите допринасят и за изграждане на капацитет на местните общности, бенефициенти по проектите, да планират и изпълняват инициативи за преодоляване предизвикателствата пред интеграцията на маргинализирани групи и общности от сегрегирани квартали и градски територии.

Освен това по две от програмите, съфинансирани от ЕСФ, а именно ОП РЧР 2014-2020 г. и Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” 2014-2020 г. (ОП НОИР 2014-2020 г.) се предвиждат осъществяването на механизми за координирано изпълнение на операции и когато това е приложимо – чрез „интегрирани операции”, ОП НОИР ще допълни инициативите по ОП РЧР, предоставяйки подкрепа за подобряване достъпа до образование на целевите групи. По този начин подкрепата за най-маргинализираните групи от населението ще включва предоставянето на цялостен „социален пакет”, атакуващ едновременно всички проблеми, възпрепятстващи интеграцията на целевите групи в българското общество.

В рамките на втора приоритетна ос на ОП РЧР 2014-2020 г., „Инвестиционен приоритет № 1: „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите”, Направление „Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи” ще даде възможност за реализации на различни действия и кампании за преодоляване на негативните стереотипи. Част от примерните дейности, които биха могли да бъдат реализирани в това направление са ; общностни дейности за промяна на практики, имащи негативно влияние върху социалното включване, подкрепа за включване на целевите групи в процесите на формиране и изпълнение на национални и местни политики, инициативи за преодоляване на негативните стереотипи; инициативи за популяризиране на културната идентичност на етнически общности, вкл. в сферата на традиционните дейности и талантите (занаяти и изкуства) и др.

В края на 2013 г., с протоколно решение № 51 / 18.12.2013 г., Министерският съвет (МС) одобри Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014 – 2020 г. (НПИЕГМ). Планът обхваща периода 2014 – 2020 г. и е разработен в отговор на Препоръка на Съвета на ЕС от април 2013 г. за създаване на Гаранция за младежта. Съгласно Препоръката, Гаранцията за младежта изисква младите хора да получават добро предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в рамките на срок от четири месеца след като останат без работа или напуснат системата на формалното образование.

Със заповед на министъра на труда и социалната политика е създаден Координационен съвет за изпълнение и мониторинг на НПИЕГМ, под председателството на министъра на труда и социалната политика; заместник-председател е ресорният заместник-министър в МТСП, секретар е националният координатор на Гаранцията за младежта за България, а секретариат – дирекция „Политика на пазара на труда и трудова мобилност“ в МТСП. В състава на Съвета участват представители на министерствата: на образованието и науката, на младежта и спорта, на икономиката, на регионалното развитие и благоустройството, както и представители на Националното сдружение на общините в Р България, представителните на национално ниво организации на работниците и служители, на работодателите, на младежките организации.

По предложение на Европейската комисия, в състава на Координационния съвет се включиха представители на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ) - организации на български граждани, принадлежащи към етнически малцинства, представени в НССЕИВ. Неправителствените организации, членове на НССЕИВ, излъчиха за представители в Координационния съвет г-н Радостин Манов, сдружение „Разнообразни и равни“ и д-р Елена Кабакчиева, фондация „Здраве и социално развитие“.

Министерство на земеделието и храните

Като част от **Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. (ПРСР) подходът ЛИДЕР** допринася за постигане на целите на интеграция и подобряване социалното и икономическото състояние на населението от малцинствените групи в България. По данни на финансираните 35 местни инициативни групи (МИГ), които изпълняват своите стратегии за местно развитие през програмния период 2007 – 2013 г., по подхода ЛИДЕР са постигнати следните резултати:

- Представители на ромския етнос в Общото събрание/Управителния съвет на одобрените местни инициативни групи – 24 души;
- Проведени обучения, насочени към роми – 214 бр.;
- Обучени, информирани и консултирани потенциални бенефициенти за разработване на проекти по ПРСР от ромски произход – 593 души;
- Постъпили проектни предложения от представители на малцинствата – 176 бр.;
- Одобрени/финансирани проекти - 15 бр.;
- Одобрени/финансирани проекти – субсидия 1 162 881,13 лева.

МИГ „Берковица – Годеч“ е одобрила проект на земеделския производител Цанка Йонова - “Създаване ново насаждение от орехи на площ от 29,876 дка в землището на гр. Берковица и закупуване на специализирана земеделска техника”. Стойността на проекта е 133 322,24 лв., като одобрената субсидия е в размер на 65 542,14 лв. Проектът има за цел подобряване цялостната дейност на кандидата и конкурентоспособността на земеделското му стопанство чрез създаване на нови площи с трайни насаждения и въвеждането на подходяща техника и технологии, осигуряващи модернизиранието на производствените условия и допринасящи за производството на качествени местни земеделски продукти. По проекта има сключен договор за изпълнение, като дейностите все още се изпълняват.

МИГ „Белово, Септември, Велинград” е одобрила проект „Технологична модернизация на земеделския производител Илия Георгиев Стефанов за закупуване на земеделска техника. Стойността на проекта е 81 815,00 лв., а одобрената субсидия - 37 036,20 лв. Реализирането на дейностите ще допринесе за модернизиране на стопанството чрез внедряване на нова и производителна техника за обработване на почвата и третиране на овошките, ще доведе до минимизиране на загубите, ще повиши ефективността на производството и ще осигури независимост на кандидата от доставчици на услуги със селскостопанска техника и ще доведе до насърчаване на предприемачеството сред активната част от населението. По проекта има сключен договор за изпълнение, като дейностите все още се изпълняват.

Със средства от стратегията за местно развитие МИГ „Карнобат” финансира два проекта с бенефициенти, представители на малцинствата.

- Проект 1 „Повишаване ефективността на строителният процес чрез закупуване на телескопичен повдигач с висока проходимост” по мярка 312 на „Партньори-А.Т.” ЕООД. Инвестицията, която възнамерява да направи кандидатът възлиза на 97 201,93 лв.
- Проект 2 „Закупуване на машини и автомобил за предоставяне на услуга за събиране и пране на спално бельо, почистване на офиси и домове” по мярка 312 на ЕТ „СЪНЛАЙТ на Анелия Казакова” със сума на инвестицията – 97 330,93 лв.

По проектите има сключени договори за изпълнение, като дейностите все още се изпълняват.

„Росмари 2012” ЕООД е получила финансиране от стратегията за местно развитие на МИГ „Ябланица – Правец”. Фирмата кандидатства с проектно заявление за изграждане на индустриално помещение – склад за инвентар. Стойността на проекта е 60 096,30 лв., а одобрена субсидия – 42 067,41 лв. Реализирането на проекта ще допринесе за подобряване качеството на работа на фирмата и повишаване на пазарния ѝ дял на местния пазар за подемно-транспортни машини, електро и мотокари и електроплатформи. Чрез финансиране на проекта е изграден складов капацитет за съхранение на текущите активи на бенефициента, повишени са ефективността и приходите на фирмата и са разкрити 2 нови работни места.

Още информация за подкрепени дейности по ПРСР – на стр. 38-39, приоритет „Жилищни условия”.

Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г. (ПРСР 2014-2020 г.) осигурява равни възможности за участие на различни етнически групи, включително ромското население. Решаването на проблемите на интеграцията на ромите ще бъде взето предвид от местните общности в разработването и прилагането на техните стратегии за местно развитие в изпълнение на мярка 19 Водено от общностите местно развитие на ПРСР 2014 – 2020 г.

В рамките на прилагането на тази мярка:

- В рамките на прилагането на подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности” местните общности ще имат възможност да извършват различни проучвания и дейности за консултации. Те ще бъдат в състояние да направят оценка на нуждите на уязвимите групи и да разработят мерки в рамките на своите стратегии, за да постигнат целите на стратегията за равнопоставено интегриране на ромите в българското общество чрез създаване на възможности за заетост и самонаемане.
- В рамките на прилагането на подмярка 19.1 и подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие” местните инициативни групи могат да извършват дейности, насочени към специализирано обучение на

групи в неравностойно положение и ако е възможно да се привличат специалисти - ромски експерти и организации, които ще извършват тези обучения и ще участват в процеса на стратегическо планиране.

- Воденото от общностите местно развитие получава подкрепа от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), като се нарича местно развитие в рамките на ЛИДЕР, и може да получава подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР).

През програмния период 2014 - 2020 бенефициентите по мярка 19 ВОМР ще могат да получат финансиране по линия на ЕСФ. В тази връзка местните общности ще имат свободата да разработят мерки, които се базират на характеристиките на конкретната територия и които са базирани на местните потребности и потенциал. СМР следва да включва интегриран подход за подкрепа на засегнатите от бедност, дискриминация или социалното изключване групи от територията. Въз основа на опита при изпълнението на подмярката за подготвителни дейности през програмния период 2007 – 2013 г. подкрепата за изграждане на капацитет, информираност, обучения и създаване на мрежи с цел изготвяне и изпълнение на стратегии за водено от общностите местно развитие трябва да продължи и през настоящия програмен период, тъй като по този начин се гарантира изготвянето на качествени стратегии с широкото участие на местните общности, в това число и на представители на малцинства и уязвими групи, когато това е приложимо. Ще се насърчават действия за повишаване на информираността за подхода сред всички граждани на местните общности, ще се работи за увеличаване на уменията на по-широк кръг местни лидери за изпълнение на стратегии и проекти, както и ще се насочват усилия и ресурси за информиране и консултиране на уязвими групи и застрашени от бедност целеви групи, вкл. роми, като МИГ следва да включват в работата си подобни дейности. Предвижда се и организиране и провеждане на информационна кампания за популяризиране на ПРСР (2014-2020 г.) на цялата територия на страната, която да информира уязвимите групи вкл. и ромските общности, за възможностите които Програмата ще предоставя.

4. Приоритет „Жилищни условия”

Министерството на регионалното развитие и благоустройството е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Подобряване на жилищните условия”. През отчетния период усилията на министерството са насочени главно към изграждане, осигуряване на социални жилища и изграждане/реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

1. Информация във връзка с цел 6. „Изграждане, осигуряване на социални жилища” към Приоритет 3. „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ” на НСРБИР (2012-2020):

Основен принос за изпълнението на тази цел има схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.2-02/2011 „Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение” в рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие”, Операция 1.2. „Жилищна политика” на ОПРР.

Основната цел на схемата е да се осигурят съвременни социални жилища за настаняване на маргинализирани групи, което да подпомогне тяхната интеграция и социално включване.

Моделът за изпълнение на схемата се базира на определяне на пилотни проекти, избрани от междуведомствена работна група към Министерски съвет. Определените общини **изпълняват интегрирани проекти за устойчиви социални жилища**, включващи задължително комбинация от инвестиционен компонент (изграждане на социални жилища), финансирани по схема BG161PO001/1.2-02/2011 на ОПРР и дейности за осигуряване на образование, заетост, здравеопазването, социалното приобщаване на целевата група, финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” или други източници.

Първоначално по схемата са определени конкретни бенефициенти: Община Бургас, Община Видин, Община Девня, Община Дупница. След оттеглянето на проекта на Община Бургас, УО на ОПРР предприе действия за проучване на възможността за кандидатстване на следващите определени резервни общини по схема BG161PO001/1.2-02/2011. След взето Решение на Комитета за наблюдение на ОПРР от дата 24.07.2014 г. общините Варна, Тунджа, Столична, Казанлък и Лом са определени за конкретни бенефициенти. Към 31.12.2014г в процес на изпълнение по схемата са 3 договора на общините Видин, Девня и Дупница, като размерът на предоставената БФП е **12 млн. лв.**, както следва:

№	Бенефициент	Наименование на проектното предложение	Общ размер на проекта, лв.	Размер на БФП (100%), лв.	Допълнителен собствен принос, лв.
1.	Община Видин	Съвременни социални жилища в град Видин	3 992 592,19	3 992 592,19	н/п
2.	Община Девня	Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение на територията на община Девня	1 406 112,76	1 378 729,40	27 383,36
3.	Община Дупница	Дом за всеки	6 397 746,32	6 397 746,32	н/п

Предвидени интервенции в рамките на сключените договори са следните:

- Община Видин – проектът има за цел да се реконструират 50 съществуващи жилища в 9 едноетажни блока и изграждане на нови 30 жилища в 4 двуетажни двуфамилни сгради за 280 представители на неравностойни групи, включително и роми.
- Община Дупница - проектът има за цел да изгради нови 150 жилища в 15 еднофамилни и многофамилни жилищни сгради за 460 представители на неравностойни групи, включително и роми.
- Община Девня - проектът има за цел да се ремонтира и реконструира съществуваща четириетажна сграда за осигуряване на 33 жилища за 165 представители на неравностойни групи. Физическото изпълнение на проекта приключи през 2014 г.

2. Информация във връзка с цел 9. „Изграждане/реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.” към Приоритет 3. „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ” на НСРБ ИР (2012-2020)

Схемите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР, насочени индиректно към ромите подкрепят инфраструктурни дейности, свързани с ремонт, реконструкция и обновяване на **образователна, социална, културна инфраструктура са:**

Схеми за образователна инфраструктура

- Схеми BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”, Компонент 1 Образователна инфраструктура”;
- Схеми BG161PO001/1.1-02/2008 Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна образователна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали;
- Схеми BG161PO001/1.1-09/2010 Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура в градските агломерации;
- Схеми BG161PO001/4.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна инфраструктура, допринасяща за устойчиво местно развитие”;
- Схеми BG161PO001/4.1-03/2010 Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура на 178 малки общини.

Схеми за социална инфраструктура

- Схеми BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”, Компонент 2 Социална инфраструктура;
- Схеми BG161PO001/1.1-03/2008 Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна социална инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали
- Схеми BG161PO001/1.1-04/2008 Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна инфраструктура на бюрата по труда, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали.

Схеми за културна инфраструктура

- Схеми BG161PO001/1.1-01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”, Компонент 3 Културна инфраструктура;
- Схеми BG161PO001/1.1-05/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали.

За периода 01.01.2014 до 31.12.2014 година в рамките на горесцитираните схеми са приключили проекти, по които са отчетени следните постигнати резултати, свързани с ромите:

- **За изграждане/реконструкция на обекти на образователната инфраструктура.**
През 2014 г. са приключили 36 проекта на обща стойност на верифицираните разходи 40 939 446,97 лева, по които са реконструирани общо 123 обекта и са облагодетелствани 8 382 роми.
- **За изграждане/реконструкция на обекти на социалната инфраструктура и културната инфраструктура** – Няма приключили проекти в рамките на периода.

Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“ (ГД ПРР) в **МРРБ е Управляващ орган (УО) на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020** (ОПРР), която се изпълнява със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР). В рамките на програмата се предвижда подкрепа за инфраструктурни мерки за социално включване и интеграция на маргинализирани групи от обществото, вкл. роми.

Представител на секретариата на НССЕИВ бе част от тематичната работна група за изработването на програмата. Представители на гражданския сектор – също. Редица предложения бяха направени и приети. Служители на секретариата на НССЕИВ участват в Комитета за наблюдение на ОП РР.

През програмния период 2014-2020 г. **ОП „Региони в растеж“** предвижда подкрепа за инфраструктурни мерки за интеграция на маргинализирани групи от населението, вкл. роми в рамките на Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“. Дейностите пряко ще допринесат за изпълнение на специфичните цели, насочени към подобряване на жилищните условия за маргинализирани групи от населението, включително ромите. В допълнение, в рамките на тези две интегрирани приоритетни оси ще се изпълняват и проекти за обновяване на обекти на общинската образователна и социална инфраструктура, от които също ще се облагодетелстват и представители на маргинализирани групи, вкл. и роми.

Дейностите по Приоритетна ос 1 ще се изпълняват на базата на разработени стратегии за устойчиво градско развитие (Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие – ИПГВР), в съответствие с чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013. Възприетият подход за подкрепа по ОПРР 2014-2020 предполага интегрираност на мерките, насочени специално към социално уязвимите групи, с общата политика за интегрирано устойчиво градско развитие на територията на града.

За мерките, насочени към осигуряване на социални жилища за уязвими групи от населението, вкл. роми, финансирани по ОПРР 2014-2020, ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 (ОПРЧР) също ще осигурява допълващо финансиране със средства от ЕСФ на „меки“ мерки. ОПРЧР ще подкрепя мерки за активно включване - социално включване чрез социални услуги, подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, премахване на институционалния модел на грижа за децата, възрастните хора и хора с увреждания, с оглед подобряване на качеството на живот на уязвимите групи.

По ОПРР 2014-2020 се предвижда целенасочена подкрепа за социално уязвими групи от населението, вкл. роми, в рамките на Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“. Подкрепата ще се предоставя по линия на инвестиционен приоритет 9а „Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие, намаляването на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаването на по-добро социално приобщаване чрез подобряване на достъпа до социални, културни и развлекателни услуги и преминаването от услуги, предоставяни в институции, към услуги, предоставяни в общността“. Инвестициите са насочени за инфраструктурни проекти в подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение.

В допълнение, целеви групи, сред които могат да се идентифицират и представители на ромското население, са включени и в рамките на секторните приоритетни оси на ОПРР 2014-2020, насочени към инвестиции в здравната, образователната и социалната инфраструктура. Предвидените инвестиции по Приоритетни оси 3 „Регионална образователна инфраструктура“, 4 „Регионална здравна инфраструктура“ и 5 „Регионална

социална инфраструктура” ще допринесат за подобряване на достъпа на населението до здравни, социални и образователни услуги.

Инвестициите в образователната инфраструктура са важни за цялостните социални зони за въздействие, където често се наблюдава концентрация на ромско население. Основен принцип при избора на образователни институции, в които родители да записват децата си, е близостта до техните жилища. В този смисъл инвестициите в образователната инфраструктура в социалните зони ще улеснят избора на родителите да запишат децата си в детски градини и училища и ще допринесат за цялостното подобряване на жилищните и социалните условия в социалните зони. По този начин ще бъдат подкрепени смесени образователни институции от местно значение, които предоставят образование на децата, живеещи в близост до съответните обекти в рамките на социалните зони, в т.ч. и децата в неравностойно положение, вкл. и ромски деца.

Това ще допринесе за изпълнение на Специфичната препоръка 4 на Съвета, насочена към увеличаване на усилията за подобряване на достъпа до качествено приобщаващо предучилищно и училищно образование за децата в неравностойно положение, в частност ромите. Подобрените сгради/помещения и оборудване, заедно с планираните „меки” мерки по други оперативни програми, ще допринесат за цялостното реализиране на местни програми за работа в мултикултурна среда и програми за деца и ученици със специални образователни потребности и превенция на ранното отпадане от училище, сред които с най-голям дял са маргинализираните групи, вкл. ромите.

В подкрепа за изпълнението на Специфичната препоръка 4 на Съвета са и предвидените интервенции в рамките на Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура” – строителство, реконструкция и ремонт на държавни и общински училища от национално и регионално значение, с които също се цели постигане на включващо и приобщаващо образование и обучение и намаляване на преждевременно напусналите училище.

В допълнение, предвиденият ресурс за инвестиции в социална инфраструктура по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020 възлиза на 28,5 млн. евро, в това число за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, вкл. ромите - 14,3 млн. евро.

Министерство на земеделието и храните

През програмния период 2007 – 2013 г., по подхода ЛИДЕР, част от **Програмата за развитие на селските райони**, чрез стратегията за местно развитие на **МИГ „Лясковец – Стражица”** са финансирани проекти, които са свързани с подобряване на жизнената среда и социално-икономическото състояние на населението на територията, вкл. малцинствата. Някои от тези проекти са директно насочени към представители на ромската общност.

1. ”Създаване на съвременни условия за спорт, отдых и рекреация на активните младежи и жители на община Лясковец” по мярка 321 бенефициент община Лясковец

Население, което се ползва от подобрените услуги:

- 1200 деца и младежи до 30 години от град Лясковец;
- 895 жители на село Козаревец и 960 жители на село Добри Дял;
- 80 деца с ромска принадлежност на село Добри Дял и 50 деца от село Козаревец;
- 940 роми от село Добри Дял;
- 210 деца и ученици от НУ „Цани Гинчев” и НУ „Никола Козлев”;
- 20 преподаватели и персонал от НУ „Цани Гинчев” и НУ „Никола Козлев”;
- 20 деца от ГК „Юначе”, при НУ „Цани Гинчев”;
- 30 деца от Спортен клуб по ориентиране.

2. „Строително монтажни работи по енергийна ефективност на общинска сграда в кв.76, гр. Стражица” по мярка 321, бенефициент община Стражица

Население, което се ползва от подобрените услуги:

- 406 младежи;
- 5902 жени;
- 2620 представители на уязвими групи.

3. „Подобряване облика на населените места на територията на Община Лясковец” по мярка 322, бенефициент – община Лясковец

Население, което се ползва от подобрените услуги:

- над 940 жители с ромски произход от село Добри Дял;
- 1900 жители на село Джулюница.

Програма Развитие на селските райони (ПРСР) си поставя цели да стимулира социално-икономическото развитие на селските райони. Ще бъдат подкрепени интервенции в три приоритетни области, които заедно имат за цел да развият икономически потенциал, за да се запази демографския потенциал и да допринесе за социалното включване на уязвими групи в т.ч. ромите, като по този начин допринася за икономическото възстановяване и ограничаване на обезлюдяването и социалното изключване. Предвидени са възможности за придобиване на знания чрез обучение, информационни и обучителни събития за уязвимите групи, вкл. ромите.

Мерките по приоритетна област: **Насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие в селските райони**, ще осигурят подкрепа за хората, изложени на най-голям риск от социално изключване в съответствие с националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното приобщаване и на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2020 г. (2012-2020 г.), чрез прилагане на превантивни действия за премахване на причините за бедността и социалното изключване.

Предвидени са подкрепа за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари, и съоръженията и принадлежностите към тях; социална инфраструктура за предоставяне на услуги, на общински сгради, спортна инфраструктура; общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони и др.

По мярката „Инвестиции в изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация на деца или възрастни, включително транспортни средства“ **приоритет** ще бъде даван **на проекти, осигуряващи недопускане на дискриминация и приобщаване на уязвими общности (в т.ч. роми), при които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация;** социални услуги за деца; проекти създаващи работни места при изпълнение на допустимите дейности.

5. Приоритет „Култура и меди“

Министерството на културата е водеща институция по изпълнението на приоритета и през 2014г. е изпълнило следното:

За насърчаване на творческото развитие на младите хора, сред които са и деца и ученици от етническите общности, през 2014 г. са предоставени **стипендии и еднократно финансово подпомагане** от Министерството на културата, Министерството на образованието и науката, Министерството на земеделието и храните, Министерството на

младежта и спорта и общините на 916 деца, като е продължило изплащането на стипендиите, отпуснати през 2013 г. От тях, по предложение на министъра на културата, стипендии са получили 190 деца от държавни и общински училища. Право на стипендии и еднократно финансово подпомагане имат деца, класирани на първо, второ или трето място на национални и международни конкурси, олимпиади или състезания, включени в Програмата на мерки за закрила на деца с изявени дарби от държавните и общинските училища за съответната година. През 2014 г. еднократно финансово подпомагане са получили 33 деца, съгласно условията на Програмата на мерки за закрила на деца с изявени дарби.

За изява и развитие на млади таланти е подкрепено **институционално и финансово организирането на фестивали, събори, конкурси, спектакли и други събития**, които дават възможност за изява и развитие на млади таланти. Събитията, 95 на брой, са подкрепени чрез конкурсни сесии на Министерството на културата в областта на театъра, музиката и танца. Те се организират от училища по изкуства, читалища, други неправителствени организации, често пъти със съдействието на общинските администрации. Сред подкрепените прояви са: Отбелязване на ромската Нова година – Василица и Международният ден на ромите – 8 април, като тези две събития са проведени в сградата на Министерството на културата. Финансова помощ са получили няколко фестивала на етносите с активното участие на представители на ромската общност – Национален етнофестивал „По поречието на Дунавието във Видин, Национален фестивал на етносите „България за всички” в гр. Варна и Международен детски етнофестивал, Минерални Бани – Хасково. Под патронажа на Министерството на културата преминаха етнофестивалът „Различни сме, но сме заедно” в с. Хитрино и Националният конкурс за млади поети на името на Усин Керим в гр. Чепеларе.

В областта на **книжния сектор и библиотечното дело** са утвърдени няколко програми на Министерството на културата в подкрепа на професионалната реализация, самостоятелното учене и достъпа до човешкото знание.

По програма **„Помощ за книгата”** през 2014 г. са подкрепени 74 проекта за издаване на книги в направленията българска и преводна художествена литература; българска и преводна хуманитаристика; литература за деца и юноши; културно-историческо наследство и съвременна култура.

В изпълнение на чл. 4, ал. 2 на ПМС № 153 от 28 юли 2000 г. за преобразуване на културни институти в регионални библиотеки и музеи и съгласно чл. 1, ал. 4, на всички регионални библиотеки бяха отпуснати **допълнителни средства** за изпълнение на отговорности свързани с координиране дейността на библиотечните ресурси, **внедряване на съвременните технологии и координирано изграждане на регионалните библиотечни мрежи**, оказване съдействие на Министерството на културата при осъществяване на държавната политика в областта на библиотечно-информационното обслужване.

С ПМС № 134 от 3 октомври 2014 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2014 г. за обновяване на фондовете на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий”, на регионалните и на общинските библиотеки беше отпусната **финансова подкрепа на 40 библиотеки за обновяване на фондовете им с книги и други информационни източници по програма „Българските библиотеки-съвременни центрове за четене и информираност” 2014 г.** С този проект се цели да се подкрепи обновяването на библиотечните фондове на обществените библиотеки с нова актуална литература, културна и литературна периодика и други съвременни информационни източници, чрез което българските библиотеки ще могат да отговорят на нарастващите потребности на читателите.

От страна на Министерството на културата беше подкрепена продължаващата дейност по **програма „Глобални библиотеки – България”** - съвместна програма на Министерството на културата и Фондация „Бил и Мелинда Гейтс”, чиято стратегическа цел е

предоставянето на лесен и равнопоставен достъп до информация, знание, комуникация и електронни услуги чрез безплатно ползване на интернет в обществените библиотеки.

Учредена е фондация „Глобални библиотеки – България”, координират се действията, свързани с устойчивостта на проекта. Министерството участва активно в работата на фондацията. По инициатива на Министерството на културата през 2014 г. са предоставени целеви средства за развитие на програмата в размер на 300 000 лв.

За подобряване на условията в читалищата, през 2014 г. беше осъществена конкурсна **сесия за целево финансово подпомагане дейността на народните читалища**. Съгласно писмо на Министерството на финансите - № 04-01-40/02.04.2014 г., предвидените допълнителни целеви средства в държавния бюджет за 2014 г. бяха в размер на 4 млн. лв.

За организиране на процедурата за разпределение на тези средства бяха изработени, утвърдени и разпространени Правила за целево финансово подпомагане дейността на народните читалища за 2014 г., както и съпътстващите ги проектни фишове по три направления за кандидатстване.

- На конкурсната сесия бяха отпуснати и разпределени средства в размер общо на 3 910 954 лв., както следва:

- По направление „Частични ремонтни дейности по сградите на читалищата и вътрешен интериор на сценичните и библиотечни пространства“ са предоставени средства в размер на 3 249 300 лв.

- По направление „Художествено-творческа дейност и попълване на библиотечния фонд“ са предоставени средства в размер на 567 514 лв.

- По направление „Техническо оборудване, библиотечен и друг специализиран софтуер“ са предоставени средства в размер на 94 140 лв.

Анализът на отчетите по програмата към момента показва, че по второто направление най-много средства са усвоени за попълване на библиотечния фонд – 144 868 лв., за закупуване на сценични облекла – 210 121 лв., за организиране на културни събития – 49 500 лв. и за закупуване на музикални инструменти и апаратура – 24 761 лв.

Държавната подкрепа, насочена към мрежата от библиотеки и читалища е насочена към улесняване на достъпа на всички социални групи, включително и на ромската общност до предлаганите продукти и услуги в тях.

През 2014 г. по инициатива на Министерството на културата бяха осигурени допълнително от централния бюджет 216 000 лв. за **финансово подпомагане на регионални културни прояви с участие на деца, младежи и възрастни, включително и от ромската общност** за развитие на творческия потенциал и за съхраняване на местните традиции.

Възстановена е дейността на информационния **сайт на читалищата**, който се поддържа от Министерството на културата и дава актуална информация за читалищата в страната. Поставен е линк към специализирания сайт на Министерство на образованието и науката за учене през целия живот за лесен достъп до стратегическите документи и запознаване с новостите в областта.

На този сайт се поставя информация за актуални програми на Министерството на културата за финансиране на читалищни дейности, които са насочени и към интеграция на ромската общност.

За реализиране на целите за **развитие и модернизация на народните читалища** в първото полугодие на 2014 г. Министерството на културата участва, чрез своите експерти в редица форми за обмяна на опит с външни организации и проведе информационни кампании за представяне на актуални програми за финансиране на културни, образователни и социални дейности. През отчетния период с участието на министерството са проведени: семинар „Локални политики за локално наследство”, национална научна конференция „Водачите на маскарата”, информационна среща „Европейски средства за безработни и социално слаби

лица”, кръгла маса за мониторинг на сектора за учене през целия живот, работни срещи с читалищни дейци в областите Видин, Враца, Бургас, Варна и Ловеч, регионален форум „Живите човешки съкровища – фактор за устойчиво развитие”, „Еуропеана: прозорец към европейската култура – единни в многообразието” и др. На срещите бяха популяризирани годишните програми на Министерството на културата, Програмата за допълнителна целева подкрепа на народните читалища, програма „Глобални библиотеки”, програма БГ 08, Европа за граждани, Еразъм, Младежта в действие, програми на Агенцията за хора с увреждания и др.

За подобряване на **диалога с областните и местните власти**, както и с **гражданските организации, включително и ромски**, през 2014 г. Министерството на културата организира информационно - разяснителна кампания за ролята на етносите в културното многообразие в нашата страна и в Европа за запознаване с европейските и национални политики за признаване и опазване на универсалните ценности и насърчаването на културното многообразие.

Проектът на Министерството на културата, на стойност 44 000 лв., е реализиран в рамките на Работната програма за 2014 г. на Комуникационната стратегия на Република България за Европейския съюз и е част от дейностите по Приоритет 2 „Единни в различието – толерантност към различията и интегриране на етноси”.

Бяха проведени три пътуващи семинара и пет дискуссионни форума, в чиито дневен ред бяха включени теми, целящи повишаването на административния капацитет, уменията за работа на гражданските организации, културните институти, обмяната на опит и знания и сътрудничество между отделните институции, основано на изпълнението на зададените приоритети в международни и национални стратегически документи, сред които е и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020 г.).

Дискуссионните форуми се организираха в периода 8-12.12.2014 г. в градовете Търговище, Монтана, Хасково, Пазарджик и Кюстендил за обучение на представители на общински администрации, музеи, училища, читалища, библиотеки, медии и неправителствени организации.

В Търговище взеха участие експерти от областите Търговище, Добрич, Разград и Шумен.

Форумът в Монтана обхвана представители на три области – Монтана, Видин и Враца.

В Хасково бяха поканени представители на областите Хасково, Бургас, Ямбол и Кърджали.

В Пазарджик проявата беше предназначена за участници от областите Смолян, Пловдив, Пазарджик и Софийска област.

Във форума в Кюстендил се включиха областите Кюстендил, Перник, Благоевград и област София.

В същия период се проведеха и три семинара, предназначени за директори на **регионални библиотеки, директори на регионални исторически музеи, експерти от регионалните центрове „Читалища”, представители на общински администрации, представители на Министерството на културата, представители на медии и неправителствени организации**. Във всеки семинар бяха включени по 50 участници, групирани по области с центрове Велико Търново, Пловдив и Благоевград, което осигури обучението на ръководни кадри и експерти от цялата страна.

Програмата за всеки един от форумите се конструира в два модула – теоретичен и практически.

Участниците бяха информирани за актуални политики за интегриране на етносите, прилагане и управление на процеса на културна интеграция в обществото ни, аспекти на партньорството между публичния и частния сектор на национално, регионално и местно

равнище за пълноправно включване на етническите общности в националния културен живот и не на последно място търсенето и намирането на източници за финансиране на проекти. Бяха представени програми, които продължават своето действие след 2014 г. и в които има модули за етническа интеграция и по-специално за интегриране на ромската общност.

Всеки един от участниците беше насърчен да сподели своя опит по отношение на случаи от практиката, свързани с интегриране на етнически общности, като се откриха примерите по отношение на ромската общност.

В същата посока през 2014 г. Министерството на културата инициира провеждането на **работни семинари на тема: „Място и роля на народните читалища в Националната стратегия за учене през целия живот (2014-2020 г.)**.

Семинарите бяха организирани във всички областни градове на страната от регионалните експертно-консултантски и информационни центрове „Читалища” със съдействието и прякото участие на експерти от Министерството на културата. Обученията бяха насочени към работещите в народните читалища, като те бяха запознати с приоритетите и дейностите, заложи в Националната стратегия за учене през целия живот и конкретно за възможностите за развитие на потенциала на читалищата в областта на неформалното и самостоятелно учене.

В хода на семинарите се обърна специално внимание на един от водещите принципи на стратегията за равен достъп до формите за учене през целия живот и беше направен паралел с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите, като се има предвид, че в последния документ читалищата са посочени като основна институция за работа с ромската общност.

На семинарите бяха поканени и взеха участие представители на областни и общински администрации, областните информационни центрове, регионални библиотеки, музеи, неправителствени организации, училища, регионални инспекторати на Министерство на образованието и науката и други структури, които работят в областта на образованието и културата.

Бяха представени добри практики от дейността на читалищата, успешни форми за учене през целия живот, осъществени в сътрудничество с други институции, потърсиха се нови възможности за споделяне на ресурси и актуални програми за финансиране на проекти.

За поддържането на диалога с областните и местните власти, както и диалога с гражданското общество и ромските общности за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите, Министерството на културата планира дискуссионни форуми и през 2015 г., на които ще бъдат обсъдени въпроси за изпълнението не само на настоящата стратегия, но и на други национални документи, които третират социалната интеграция на представителите на ромската общност у нас.

В качеството си на Програмен Оператор на Програма БГ08 „Културно наследство и съвременни изкуства”, в изпълнение на изискванията за финансиране на програмата **Министерството на културата изготви Стратегия за приноса на Програма БГ08 „Културно наследство и съвременни изкуства” към подобряването на положението на ромското население.**

Стратегията съдържа описание на мерките, които ще имат за цел отделянето на 10% от бюджета, насочени към подобряване на положението на ромското население, предвидени по Програма „Културно наследство и съвременни изкуства” (Програмни области 16 и 17) в рамките на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 г. и как Министерство на културата като Програмен Оператор планира да постигне целта от 10%, определена в Програмното Споразумение Анекс II и по-точно в т.1 Допустимост, т.2 Финансови параметри и т.3. Подбор на проекти, както е договорено в Раздел 2 на Анекс Б на Меморандума за разбирателство на Финансовия механизъм на ЕИП.

Стратегията следва да се разглежда и като важен преглед на възможната синергия на мерките в рамките на Националната Стратегия на Република България за ромското включване 2020 в областта на културата, изкуството и културното наследство. Настоящата ромска стратегия беше разработена с участието на всички заинтересовани страни, включително Норвежкото посолство в София. Окончателният вариант беше изпратен за одобрение на КФМ/НМВР (Комитета на Финансовия механизъм/Норвежкото министерство на външните работи) преди окончателното разпределение и отпускане на финансовите средства.

За Министерство на културата на Република България ромското участие е дългосрочна перспектива като част от въпроса за културната интеграция на етническите общности.

В рамките на тази цел възможностите на тази програма допълват създаването на условия за равнопоставена интеграция в социално-икономическия живот на представителите на ромската общност, хора в уязвимо състояние, както и, принадлежащи към други етнически групи, като гарантира равни възможности и равен достъп до права, стоки и услуги. Това следва да бъде постигнато чрез включването на подобни групи във всички обществени проекти и програми за културно наследство и подобряване на качеството им на живот чрез пазар на труда, ориентиран към алтернативно изкуство и култура, като се спазват принципите на равенство и недискриминация, включително равенство на половете. Най-лесният начин за навлизане на пазара на труда на ромите, които живеят във вътрешността на страната, е чрез подкрепа на надарени ромски представители да участват в съвременни арт събития и чрез подкрепа на проекти за съхранение и консервация на ромско наследство и проекти за повишаване информираността за ромското културно наследство. Ромите ще бъдат насърчавани да участват в проекти насочени към съхранение на и достъп до тяхното наследство и повишаването на информираността на обществото за тяхната култура.

Очаквани резултати от мерките по Програма БГ08:

- Нови познания относно въпросите на ромските общности – анализи и проучвания, включващи трансфер на знания между НПО и държавните органи и засилен капацитет на местните администрации за справяне с въпросите на ромското включване
- Засилен капацитет на НПО в областта на ромското включване
- Засилено включване на младежите роми (напр. в неформални инициативи за учене, общностни и културни събития, услуги)
- Засилено включване и предоставяне на инициатива на ромските общности
- Подобрени информационни услуги и бази данни

Приложимостта и очакваното въздействие на програма БГ08 по отношение на ромското включване произтичат от факта, че тя е насочена към посрещане на нуждите и приоритетите, определени в национални стратегически документи. Предвижда се интегриран подход, който се основава на недискриминация (отнася се до всички уязвими групи, включително ромите, но не се предвиждат отделни покани за подаване на проектни предложения за ромите, а широк достъп за свързани с ромите инициативи и организации и т.н.).

Като втора стъпка Програмният Оператор предлага разработването и въвеждането на цялостна система за мониторинг и оценка, основана на приложими индикатори. Министерство на културата предвижда партньорство с НПО, медиатори и общностни заинтересовани лица и организации, тъй като те могат да бъдат от съществена полза при оценяването на резултатите и събирането на обратна връзка от общността за ефективността на интервенциите, поради причината, че те са по-гъвкави при събирането на данни за етническата принадлежност на бенефициентите.

Програмата ще бъде използвана като пилотна експериментална възможност за идеи в областта на модерното изкуство/културно наследство, които да бъдат подпомогнати по-

късно от предстоящите Оперативни програми по Структурните фондове в България -2014-2020 г., тъй като се предвижда проектите по СФ да почнат не по-рано от 2015 г.

6. Приоритет „Върховенство на закона и недискриминация ”

Министерство на външните работи

Национален координационен механизъм по правата на човека

България е страна по основните универсални международни инструменти в областта на правата на човека и активен участник в дейността на международните организации в тази област. Като член на ЕС, страната ни е изцяло ангажирана със съблюдаването и прилагането на най-високите международни стандарти по отношение на правата и основните свободи и участва активно в реализирането на Стратегията и Плана за действие на ЕС за защита и насърчаване на правата на човека.

За подобряване на координацията на хоризонтално ниво между държавните органи и независимите институции, занимаващи се с различни аспекти на правата на човека се създаде **Национален координационен механизъм по правата на човека** с председател Министърът на външните работи и членове министрите на правосъдието; труда и социалната политика; вътрешните работи; образованието и науката; регионалното развитие; здравеопазването; културата и председатели на агенции, съвети (НССЕИВ участва в него чрез Секретариата на НССЕИВ) и комисии. Той ще допринесе за навременно и качествено изпълнение на поетите ангажименти пред международните контролни и мониторингови механизми. Националният координационен механизъм:

- Разпределя между държавните органи и институции изпълнението на задълженията, свързани с постоянния диалог и периодичните национални доклади пред международните контролни и мониторингови механизми по правата на човека;
- Обсъжда целесъобразността от подписването или присъединяването на Република България към международни договори в областта на правата на човека;
- Предлага на съответните държавни органи и институции иниципирането на промени във вътрешното законодателство в областта на правата на човека;
- Предлага мерки за подобряване на положението на правата на човека в страната.

Министерството на вътрешните работи извършва целенасочена дейност за опазване на обществения ред и предприема всички необходими мерки за осигуряване правата на малцинствата и за недопускане на прояви на дискриминация, расизъм, екстремизъм и ксенофобия.

В Академията на МВР са разработени учебни програми „Защита правата на човека" и „Полицейска защита на правата на човека" и „Полицейска етика". В изданието през 2012 г. учебник по задължителната учебна дисциплина „Оперативно-издирвателна дейност за противодействие на конвенционалната престъпност" е включен специален раздел „Оперативно обслужване на райони с компактно ромско население по линия противодействие на конвенционалната престъпност".

В плана за първоначално професионално обучение на стажанти и служители от МВР се разглеждат теми, свързани с оперативно обслужване на райони с компактно ромско население, правата на човека и полицейската етика.

В курсовете за професионална първоначална подготовка се преподават учебните дисциплини „Полицейска защита на правата на човека" и „Полицейска етика".

Във висшите бакалавърски курсове на факултет „Полиция“ се изучава задължителната учебна дисциплина „Защита на правата на човека“, като всяка учебна година около 200 курсанти полагат изпит по дисциплината.

1. Дейност 1.1.1. „Обучение на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата в рамките на служебната учебна година по месторабота“. С цел поддържане на устойчиво ниво на професионална квалификация на полицейските служители в рамките на техните правомощия обучението се осъществява от служители, преминали специална подготовка за обучители по определена тематика.

Разгледани са разнообразни теми за повишаване квалификацията на полицейските служители за работа в мултиетническа среда: „Специфика на работа на полицейските служители и конкретни действия при осъществяване на правомощията им в райони с преобладаващо ромско население“, „Етично поведение при работа с граждани“, „История, обичаи, традиции и религиозни убеждения на различните етнически групи и в частност на ромското население“, „Проблеми на ромите в социалната сфера“, „Действия на полицейските органи при извършени групови нарушения на обществения ред и други тежки противоправни деяния в квартали с компактно ромско население“, „Човешките права и етика“, „Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи“, „Идентифициране на проблеми на обществения ред и сигурност в местната ромска общност“, „Международна конвенция за премахване на всички форми на дискриминация“, „Европейски стандарти за работа с мултиетническо общество- стереотипи, дискриминация и предразсъдък“, „Рамкова конвенция за защита на националните малцинства“ и др.

През 2014 г. са проведени 1157 обучения по месторабота, като са обучени 31461 полицейските служители от РУ при СДВР/ОДМВР и дирекция „Жандармерия“–ГДОП.

Системното обучение на полицейските служители по горепосочената тематика са съобразени с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и плана за действие по стратегията „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“, което подпомага полицейските служители при ежедневната им работа чрез осъществяване на ефективна комуникацията с българските граждани, самоопределили се като роми.

2. Дейност 1.1.2. „Ежегодно провеждане на 10 седмични теоритико-практически курса на обучение на национално и местно ниво на тема: „Работа на полицията с етническите малцинства“. По плана за действие за МВР са заложили по 18 230 лв. за всяка една година, които средства са от Републиканския бюджет. Поради липса на финансови средства през 2014 г., обучението на полицейските служители е ориентирано по проблематика, касаеща правата на човека и проблемите на малцинствата в рамките на професионалната учебна година по месторабота.

С оглед превенция на правонарушенията и ефективно реагиране при получени сигнали за извършени престъпления и нарушения на обществения ред, както и недопускане ескалиране на напрежението в районите с компактно ромско население, бяха разпоредени мероприятия от главния секретар на МВР, относно изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и Националния план за действие „Десетилетие на ромското включване 2005 – 2015 г.“

3. Превантивни мероприятия и дейности по изпълнението:

- с неформалните лидери на ромските общности се провеждат периодични (месечни) срещи с цел придобиване на необходимата информация за анализ на състоянието на средата за сигурност в ромските квартали и степента на вътрешни междуродови конфликти в общността. Провеждат се и срещи със служители на отдели „Социални дейности и интеграция на малцинствата“ към общинските администрации, дирекция „Социално подпомагане“, на които се обсъждат евентуално възникнали проблеми и въпроси

от компетенцията на полицията с цел тяхното своевременно решаване, както и във връзка с превенция на престъпността.

- провеждат се ежедневни превантивни беседи с лица от ромските общности, периодични и редовни посещения в обособените ромски квартали, за по-добро запознаване с проблемите на ромите и своевременното им решаване;

- провеждат се специфични полицейски мероприятия с оперативни способности с оглед осъществяване на контрол и недопускане на криминализиране на средата вътре в ромските общности, намиращи се на обслужваните територии;

- провеждат се беседи и разговори в училища и детски градини, посещавани от ромски деца. Изнасят се лекции пред лица от ромски произход с цел запознаване с правата и задълженията на ромите като граждани на Р.България.

- на екипен принцип полицейските служители, обслужващи райони с компактно ромско население, ежемесечно докладват за настроения и проблеми в тези общности, като част от проактивния модел на МВР за работа на служителите в мултиетническа среда;

- осъществява се явно наблюдение на лица от ромски етнос, извършили правонарушения, провеждат се беседи с тях с цел насърчаването им за полагане на труд, който ще осигури необходимите им средства за нормалното им препитаване;

- провеждат се профилактични беседи от полицейските служители за въздействие върху лицата от ромски произход, изтърпели ефективно наказание „Лишаване от свобода” или с наложени пробационни мерки, с цел подпомагане на интегрирането им в обществото;

- провеждат се срещи с представители на фондация „Евророма”, относно съвместна работа с проблемни деца от ромски произход.;

- в районите управления в страната са провеждани срещи с малцинствени групи относно „Злоупотреба със системите за социално подпомагане в Германия”;

- съвместно с отделите „Закрила на детето” са провеждани разяснителни беседи сред ромското население във връзка с ранните бракове помежду им;

- провеждат се периодични срещи с представители на „Център за междуетнически диалог и толерантност – „Амалипе”, Сдружение „Рома прогрес” и други НПО за установяване на напрежение сред ромското население на обслужваните територии, както и подготвяни нарушения на обществения ред. Провеждат се беседи с лицата от ромското население и техните лидери с цел повишаване на доверието и решаване на възникнали проблеми.

- изготвят се работни карти по проблеми, свързани с ромското население (помощ на жертви на домашно насилие; мерки за борба с противообществените прояви и употребата и разпространението на наркотични вещества сред малолетни и непълнолетни; мерки за борба с хулиганството; употребата на алкохол);

- провеждат се СПО с различна тематична насоченост в малките населени места; поставяне на задачи на служители от Национална програма „Сигурност”; активно сътрудничество с частни охранителни фирми охраняващи земеделски площи, предприятия и складове;

Относно малцинствените групи се извършват проверки с общински служители и служители на дирекция „Социално подпомагане” в районите с компактно ромско или друго малцинствено население, относно адресна регистрация, незаконно пребиваващи, наличие на незаконни постройки, битовите условия, при които се настанени малолетни и непълнолетни лица.

Комисията за защита от дискриминация (КЗД)

Комисията за защита от дискриминация (КЗД) е независим специализиран държавен орган, чиято основна задача е да гарантира защита срещу дискриминация, равенство пред

закона, равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот. Правомощията на Комисията са уредени в Закона за защита от дискриминация.

В изпълнение на дадените от закона правомощия, КЗД постановява решения, с които установява наличие на дискриминация, налага санкции и прилага мерки за административна принуда. Постановява предотвратяване и преустановяване на нарушения; дава задължителни предписания с оглед спазване законовите разпоредби, уреждащи равенството в третирането; прави предложения и препоръки до държавните и общинските органи за преустановяване на дискриминационни практики; изготвя становища; провежда независими проучвания.

През 2014 г. Комисията продължи да осъществява своите правомощия в рамките на специализираното производство при спазване принципите на равенството, служебното начало, истинността, процесуалната икономия. Правните средства за защита в случаите на дискриминация доведоха до налагане на пропорционални възпиращи санкции и мерки за отстраняване ѝ с възпиращо действие. Усъвършенствани са добрите антидискриминационни практики в процеса на правоприлагане на националноправни, международни и европейски стандарти в областта на равнопоставеността. Трайна практика на Комисията е прилагането и позоваването на международни документи, по които Република България е страна.

Преобладаващи през 2014 г. са жалбите и сигналите, свързани с дискриминация по различни признаци в сферата на заетостта. Множество са оплакванията за тормоз на работното място с цел да се създаде такава обстановка за работещия, която да го принуди да напусне сам. В други случаи се среща неравнопоставеност при заплащането на еднакво положен труд. Тенденциозно пренебрежително е отношението към хората с увреждания в сферата на заетостта, като на преден план е нежеланието на работодателя да ги наема на работа. Бъдещите майки също често са обект на дискриминация от страна на своите началници.

Преписките за липса на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания отново заемат съществен дял от общия брой. Оплакванията по тях са за ограничени възможности за достъп на хора с увреждания до хотели, заведения за хранене, банки, офиси на мобилни оператори, учебни заведения и други обществени учреждения.

През 2014 г. в КЗД са образувани **38 преписки** с оплаквания за дискриминация по признака „етническа принадлежност“. В 20 от случаите е установено извършването на дискриминация. Сред жалбоподателите има, както представители на малцинствени групи, така и такива, които принадлежат към преобладаващия етнос.

За прекратяване на установените и предотвратяване на бъдещи нарушения са дадени 3 препоръки и са наложени 3 глоби и имуществени санкции.

Анализът на постановените през 2014 г. решения ни дава възможност да разграничим няколко основни групи оплаквания, като в една част от постъпилите жалби са изложени оплаквания срещу действия, актове и изказвания на държавни органи и служители, ръководители на държавни учреждения или представители на местната власт, а в друга - са свързани с различно третиране при предоставяне на определени обществени услуги. Има и група с оплаквания за дискриминация при упражняване правото на труд - в сферата на образованието, културата и др.

Особено силен е ефектът на дискриминационните актове, когато те са извършени от граждани в качеството им на работодатели, или когато заемат ръководни длъжности в бизнес администрацията, или в държавния апарат. Причина за установените нарушения са предразсъдъците и предубежденията, основаващи се на етническата принадлежност на лицата. В редица случаи дискриминационното отношение на работодателя или на негови представители към служителите е причина за прекратяване на трудовото правоотношение по желание на жертвите на дискриминация.

Централна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

В дейности по превенцията и противодействието на детското девиантно поведение успешно **работят Централна и местни комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните**, детските педагогически стаи, социално-педагогически и възпитателни училища от интернатен тип, домове за временно настаняване на малолетни и непълнолетни. Акцент в работата им е превантивната работа сред подрастващите, дейности по предотвратяването и борбата срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и по осигуряването на нормалното развитие и възпитание на извършителите им, оказване на помощ и мерки за социална защита и развитие. Централната комисия участва в създаването на **„Механизъм за превенция и противодействие на училищния тормоз“** - за предотвратяване и ефективно противодействие на проявите на „булинг“ (англ. термин за училищен тормоз, възприет от работната група по изготвяне на механизма), като по този начин се осигури нормален учебен процес и бъдат снижени до минимум рисковете и опасностите за децата.

Местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) са органите за организация, ръководство и контрол на дейността по превенция и противодействие на детското асоциално поведение на територията на общината. Такива комисии функционират в 296 - те общини и райони в страната. Чрез тях се реализира дейността по превенция и противодействие на детското девиантно поведение и корекционно – възпитателната работа.

През 2012 г. са реализирани 441 програми и кампании за превенция и противодействие на детското девиантно поведение, в които са били обхванати 198 854 деца и са били консултирани 14 067 деца и родители.

През 2013 г. към местните комисии са работили над 1500 обществени възпитатели, които осъществяват индивидуално-възпитателна работа: подпомагат родители, които срещат затруднения при възпитанието на децата си; консултират деца и родители в помощните органи на МКБППМН; извършват проверки във връзка с чл. 16, ал. 2 от ЗБППМН, изнасят лекции и беседи по училища; участват в проверки за посещението на малолетни и непълнолетни в заведения след определения час в Закона за закрила на детето и Наредба № 1 на общините и за продажбата на алкохол и цигари на деца; извършват предварителни проучвания по предложения за възпитателни дела; участват в изпълнение на възпитателни мерки. През 2013 г. обществените възпитатели са работили с 7 656 малолетни и непълнолетни.

Създадените помощните органи на МКБППМН – **консултативните кабинети и центровете за социална превенция**, все повече се утвърждават като резултатни съвременни форми за превенция и консултиране. Към края на 2013 г. в страната са функционирали 216 такива звена. Броят им показва тенденция на нарастване, спрямо предходната година, когато са били 188, а през 2011 г. - 148.

Центровете за превенция и консултативните кабинети осъществяват голяма част от превантивната работа на комисиите чрез психо-социални интервенции - през 2013 г. през консултативните кабинети и центровете са преминали 7 053 малолетни и непълнолетни.

Местните комисии работят в тясно взаимодействие с училищните комисии за превенция на противообществените прояви на учениците (УКПППУ), с ръководствата на училищата, педагогическите съветници, класните ръководители, с инспекторите на ДПС, дирекциите “Социално подпомагане” издирват и установяват малолетни и непълнолетни, които се нуждаят от помощ и вземат мерки за тяхната защита и развитие.

В редица общини като добра съвместна практика с полицейските органи се е утвърдила **“Детската полицейска академия”**. Децата се запознават с правозащитната роля на полицията, усвояват знания и умения за избягване на рискови ситуации, за предпазване от насилие в дома и на улицата, по безопасност на движението.

Национална комисия за борба с трафика на хора

Проектът **“Превенция на трафика на хора, принадлежащи към етническите групи, с фокус към ромското малцинство в България”** е разработен от Национална комисия за борба с трафика на хора и е пилотен за страната. Той се осъществи на територията на община Варна чрез финансовата подкрепата на Посолството на Франция в България, Постоянното представителство на Франция към Службата на ООН и другите международни организации във Виена и Посолството на Франция в Румъния. Проектът започна през месец декември 2011 г. и има срок на изпълнение декември 2011 – януари 2014 година. Основата цел на проекта е намаляване броя на потенциалните жертви на трафик на хора от ромски произход на територията на община Варна. Основни изпълнени дейности:

Провеждане на социологическо проучване сред етническите малцинства на територията на община Варна - има за цел не само да установи основни фактори, оказващи влияние върху уязвимостта за трафик на хора сред лицата от малцинствените общности, но и да послужи като „входно“ за проекта изследване, което да осигури база за сравнение на по-късен етап от работата по проекта, за да се получи достоверна представа за ефекта от проведените действия по превенция на трафика на хора. Обект на изследването бяха жителите на три ромски махали във Варна, а именно кв. “Максуда”, кв. “Владислав Варненчик”, с. Каменар. В рамките на изследването са интервюирани представители на домакинства с две и повече деца. Въпросите са ориентирани към всеки член на домакинството, към условията на живот на домакинството, към мнението на авторитетния представител на домакинството.

Наличните ресурси и ограниченото време позволи да бъдат проведени 150 интервюта. Най-голям брой интервюта бяха проведени в кв. Максуда, като броят им се обуслови от общия брой домакинства, в зависимост от посещаване на училище от децата, характер на заниманията на възрастните, наличие сред жителите на проституиращи и/или наркозависими.

Изготвяне на образователни и информационни материали и разработване на обучителна програма за специалисти - изготвен е наръчник със спецификата на ромската общност (разделение град/село и по религиозен признак) и обща характеристика на маргинализацията (липси на образование, соц. помощ и т.н.). Традиции, вярвания и обичаи на общността - типове общности, ценности на ромското семейство; Изоставяне на деца от уязвими общности в институции. Основни подходи при работа в ромска общност. Здравна превенция и кампании, репродуктивно здраве, майчино и детско здравеопазване, социални аспекти на превенция на изоставянето. Туберкулоза, Хепатит В и С, ХИВ/СПИН и други СПИ (сексуално преносими инфекции); Разпространение на незаконни наркотици, и свързани проблеми, в ромска общност; Специфика на трафик на хора в ромските общности - рискове, механизми за въвличане в трафик (специфични за целевата група), отношението на обществото към жертви на трафик на хора от ромска общност (от медии и проучвания; Превантивни подходи за работа в ромска общност. Превенция на риска от ре-трафик.

Обучение на специалисти на местно ниво за работа в сферата на превенцията на трафика на хора, ранната бременност, семейното планиране и репродуктивно здраве. Включени в обучени са местните административни структури на полицията (районни полицейски управления, гранична полиция), отделите за “Закрила на детето” към съответните общини, комисиите за борба с противообществените прояви на малолетни и

непълнолетни, здравните медиатори, РД Социално подпомагане, отдел „Закрила на детето”, неправителствени организации. Това обучение има за цел да запознае експертите на местно ниво с подходите за работа в мултиетническа среда и ефективното предаване на информация по проблемите на трафика на хора, сексуалното здраве и ранните бремености. Обучените специалисти получиха базови знания за работа с ромската общност и факторите, които правят тези хора уязвими за трафика на хора. Обучението обхваща темите: „Специфика на ромската общност”, „Превенция на изоставянията на деца от уязвими общности”, „Изпълнение на кампании и особености на предоставянето на услуги в областта на здравеопазването в ромски общности. Темати и подходи”, „Специфика на трафика на хора в ромската общност”, „Репродуктивно здраве в контекста на превенцията на трафик. Комуникативни умения”, „Подходи за работа в ромската общност”, „Междунституционално сътрудничество и координация”.

Повишаване на осведомеността на уязвимите групи чрез провеждане на информационни, дискусии и обучителни семинари – по темата за трафика на хора, сред представители на ромската общност в кварталите с компактно ромско население в гр. Варна.

Изготвяне, въвеждане и подпомагане на механизми за взаимопомощ и подкрепа сред представителите на уязвимите групи - „Превенция на трафика на хора, принадлежащи към етнически групи, с фокус към ромското малцинство в България” се акцентира основно върху работата на терен. Теренната работа е извършвана в гр. Варна, в ромските махали Максуда, Владисавово и Каменар.

Целевата група, с които е работено при тези посещения на територията на кварталите, гъсто населени с ромско население са младежи на възраст между 12 – 25 години, с установено рисково поведение: предимно проституиращи, сводници, зависими от наркотици, безработни, попаднали в ситуация на трафик. Обхванати са общо 157 младежи. Насочени към съответните специализирани институции са 24 души, а на 131 души са предоставени материали. На участниците е разяснявано в какво се изразява „трафика на хора”, защо това явление е престъпление, какви са методите на набиране на жертви на трафик, схемите на въвличане, видовете и формите на експлоатация, както и начините да се противодейства. Обхванати са 22 младежи с особено рисково поведение. В процеса на осъществяване на теренната работа бе работено и по 11 конкретни случая. Бяха извършени посещения в домашна среда. Обхванати бяха 13 семейства, при които бяха отчетени индикатори за риск от попадане на член от семейството в трафик на хора. Извършени са дейности по отношение на семейното планиране, сексуалното и репродуктивно здраве и трафика на хора - 130 прегледа, поставени са 63 спирали, взети са 63 цитонамазки, 200 млади хора са консултирани. Проектът има за цел послужи за модел за цялостната държавна политика в борбата с трафика на хора сред уязвимите етнически групи в България.

Национален статистически институт

Във връзка с изготвянето на Регионални стратегии за интегриране на ромите /2012 – 2020 г./, НСИ предостави регионални данни на областните и общинските органи на управление за етническия състав на населението, социално-икономическите характеристики на ромското население и осигуреността му с общински жилища на ниво области и общини.

НСИ продължава да съдейства на НССЕИВ във връзка с изпълнението на поети ангажименти за предоставяне на налична статистическа информация, характеризираща етническия състав на населението в България.

НСИ е асоцииран партньор по проекта по ОПРЧР „Разработване и внедряване на система за мониторинг, оценка и контрол за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020“.

III. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИ, ИНИЦИИРАНИ, РЕАЛИЗИРАНИ И ПОДКРЕПЕНИ ОТ НССЕИВ

1. Информация за дейности на национално ниво

Промени в Правилника за устройството и дейността на НССЕИВ

Секретариат на НССЕИВ е Националната контактна точка на Република България по изпълнение на НРРБИР. Секретариатът е звено в администрацията на Министерския съвет. С промени в Правилника за устройството и дейността на НССЕИВ е подобрена функцията на секретариата по координацията на административните дейности на национално равнище при формулирането, изпълнението, мониторинга и оценката на интеграционната политика. Създадената **Комисия за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020)** има основна задача да подпомага, обсъжда и наблюдава изпълнението на заложените мерки и постигането на резултати по приоритетите на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020); да планира ресурсно обезпечени и интегрирани интервенции за изпълнение на политиката на интеграция на ромите; да предлага промени в правната рамка, когато е необходимо. В изпълнение на тези дейности към Комисията функционират две работни групи: Междуведомствена работна група за ресурсно подпомагане интеграцията на ромите със средства от фондовете на Европейския съюз и Междуведомствена работна група за мониторинг на изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020) и правни промени.

- **Участие в работата на работните групи** по Споразумението за партньорство на Република България и Оперативните програми - ОПРЧР, ОПРР, ПРСР; по Норвежкия финансов механизъм 2009 – 2014 (Работна група към Министерството на правосъдието за ромските аспекти в рамките на Програми BG 14 и BG 15), по Българско-Швейцарска програма за сътрудничество (Програма за "Насърчаване на социалното включване на ромите и други уязвими групи")

- **Осма Националната среща по проект "Инициатива за здраве и ваксинапрофилактика"** се проведе на 17 октомври 2014 г. в Министерския съвет.

Проектът се осъществява от Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет съвместно с Министерство на здравеопазването, с партньорството на Министерството на труда и социалната политика, Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите, Националната мрежа на здравните медиатори в България, Националното сдружение на общопрактикуващите лекари в България, Българското сдружение по ваксинапрофилактика, пациентски организации, с подкрепата на ГлаксоСмитКлайн.

„Инициатива за здраве и ваксинапрофилактика” доказва своята ефективност през годините. Този проект прерасна в ползотворно сътрудничество, довело до участие на здравни медиатори, общопрактикуващи лекари и Регионални здравни инспекции в редица превантивни дейности, целящи предотвратяването на епидемии от полиомиелит и други ваксинапредотвратими заболявания.

- **Кръгла маса на тема „Върховенство на закона и недискриминация”** – по повод Международния ден на ромите, проведена на 8 март 2014 г., резиденция Бояна, София. Дискусия за преодоляване всякакви форми на дискриминационни нагласи, повишаване на институционалната и на обществената чувствителност и нетърпимост към прояви на дискриминация и „език на омразата”, пълноценно участие в обществения живот и др. с

участието на председателя на НССЕИВ, институции, КЗД, БХК и други неправителствени организации, ромски младежи, посланици.

- **Работна среща** за обсъждане на „елементите“ на Модел за развитие на ромска общност - 19-ти ноември 2014 г., Министерския съвет. Дискусия за справяне с нарастващите социални проблеми в ромската общност, резултат от маргинализацията ѝ: отпадане от училище, ранни бракове, институционализиране на деца, бедност, липса на достъп до качествени здравни, образователни и социални услуги. Цел на проекта е промяна на нагласите и предразсъдъците в българската и в ромската общности като фактор за поддържане на процесите на изолация.

- **През месец юни 2015 г.** във Варненския квартал Аспарухово бе обявена **инициативата** на Националния съвет по етнически и интеграционни въпроси (НССЕИВ) към Министерския съвет, Регионалните здравни инспекции (РЗИ) към Министерство на здравеопазването, община Варна, Националната мрежа на здравните медиатори (НМЗМ), Български червен кръст и ГлаксоСмитКлайн за подпомагане на засегнатите от наводнението семейства във Варна и Добрич.

Десет неправителствени организации от цялата страна, работещи по Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“ – „Намаляване на уязвимостта към ХИВ на хората от ромска общност“ заминаха за гр. Варна, за да положат доброволен труд за намаляване на щетите от бедствието в кв. „Аспарухово“ и в полза на местната общност:

Сдружение „Съучастие“ – гр. Варна; Фондация „Областен ромски съюз“ – гр. Бургас; Сдружение „ЛАРГО“ – гр. Кюстендил; Сдружение „Бъдеще“ – гр. Пазарджик; Фондация за регионално развитие „Рома – Пловдив“ – гр. Пловдив; Фондация „Здравето на ромите“ – гр. Сливен; Фондация „Инициатива за здраве“ – гр. София; Сдружение „Свят без граници“ – гр. Стара Загора; Фондация „Толерантност и взаимопомощ“ – гр. Хасково; Фондация „Болни от астма“ – гр. Ямбол.

- **Извънредна среща в подкрепа на изпълнението на дейности** по проекти по Оперативна програма „Регионално развитие“, които допринасят за изпълнение на целите на НСРБИР, и по-специално цел 6. „Изграждане, осигуряване на социални жилища“ към Приоритет 3. „Жилищни условия“ на стратегията. Основен принос за изпълнението на тази цел има схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.2-02/2011 „Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение“ в рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, Операция 1.2. „Жилищна политика“ на ОПРР.

По инициатива на Секретариата на НССЕИВ на 16.09.2014 г. в сградата на Министерския съвет се проведе среща на проф. Йордан Христосков, заместник министър-председател и председател на НССЕИВ с Националното сдружение на общините в Република България, с кметовете на Общините Тунджа, Столична – Люлин и Връбница, Казанлък и Лом и Варна. На срещата присъстваха и представители на НПО, координатори по проект „РОМАКТ“. Основна тема на разговорите беше определянето на резервните общини за конкретни бенефициенти по схема BG161PO001/1.2-02/2011 и тяхната готовност да подготвят и изпълнят проектите за осигуряване на социални жилища по ОПРР 2007-2013 г. Тема на срещата беше и предотвратяване и недопускане на казусите Варна и Бургас, които не успяха да реализират проекта.

- **Дискусия на тема: „Рисковете от омразата в българското общество“** - дискусия, проведена в Прес залата на Българското национално радио и излъчвана on line в сайта на БНР, на 11 февруари 2014 г. Организацията на евреите в България "Шалом" и БНР организираха дискусия за рисковете от проява на омраза в българското общество. В нея взеха участие

историци, политици, журналисти и общественици. Сред тях бяха генералният директор на БНР Радослав Янкулов, кметът на София Йорданка Фандъкова, представители на институции и неправителствени организации, на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерски съвет, дипломати и др. Формален повод за дискусията бе планираният през февруари 2014 г. Луков марш в София, който може да доведе до омраза и етническо, религиозно и расово противопоставяне.

- Политици, дипломати и представители на ромски организации и групи от активисти участваха в **застъпническият форум „Рамка за изпълнението на Националната стратегия за интеграция на ромите“**. Той се проведе на 10 декември 2014 г. в гр. София. Конференцията завърши с ангажимент от страна на организациите направените предложения да бъдат обобщени и внесени в съответните институции, както и от страна на политиките за задълбочен разговор по тях. Предложенията ще бъдат взети предвид при актуализиране и оптимизиране на дейността на НССЕИВ и съответните институции. Секретарят на НССЕИВ присъства и дискутира възможностите за прилагане на предложенията.

2. Подкрепа на инициативи на неправителствени организации през 2014 г.

- Всяка година се подкрепят дейности на неправителствени организации за развиване и съхраняване на културната идентичност, насърчаване на пълноценно участие в обществения живот, утвърждаване на толерантни междуетнически отношения, свързани с изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020). Средствата са от бюджета на Администрацията на Министерския съвет. Бяха подкрепени следните дейности:

- по повод отбелязването на 8-ми април – Международен ден на ромите младежка организация „Рома” – Ямбол;
- подкрепа за провеждане на -XIV Национален Етнофест-Видин 2014 и честване на 8-април - Международния празник на ромите – „По поречието на Дунавieto”, сдружение „Културен център за социална демокрация и защита правата на човека” - Филчев, Видин;
- по повод отбелязването на 8-ми април – Международен ден на ромите, Фондация „Пламък” съвместно с фондация „Жени за милосърдие – Рома” – Сливен;
- по повод отбелязването на 8-ми април – Международен ден на ромите, Фондация «Романо Дром, Плевен;
- по повод отбелязването на 8-ми април – Международен ден на ромите Център за стратегии по проблемите на малцинствата – Варна;
- по повод отбелязването на 8-ми април – Международен ден на ромите през, Фондация „Роминтерне – Право на живот”;
- подкрепа за обновяване на инвентара на танцова група, „Алфа -2012” – Бобов дол;
- подкрепа за издаване на един брой от списание „Етнодиалог”, Обществен съвет на етническите малцинства в България;
- закупуване на книжка 3-4/2012 на сп. „Население”, закупени са 50 книжки на български език и 33 на английски език. издание на Института за изследване на населението и човека към БАН, свързано с ромската проблематика на английски език;
- подкрепа за две предавания в продукцията, излъчвана по БНТ 1, от поредицата “Малки истории от света на ромите”, фондация „Ромски свят – 21 век”, гр. София;
- подкрепа на Международния семинар и фолклорен фестивал на армените в България, Сдружение „Център за аромънски език и култура в България”;
- подкрепа за участие на танцовия състав „Шукарипе“ в Нестия интер форуми за изкуства „Черноморски перли“ - 2014 г., Народно читалище „Симона-2002” – София;
- подкрепа за дейности по инициатива «Отворена врата», сдружение «МИГ- Крайморие» - Варна;
- подкрепа за организиране на честване, посветено на 100-годишнината от смъртта на П.К. Яворов под наслов „Яворов – поклон от признателните арменци“, 21 юни 2014 г., град Чирпан, родното място на поета, Арменско училищно сдружение „Степанос Ховагимян“ – София;
- подкрепа за участие на роми във Възпоменателна инициатива за геноцида над ромите по време на Втората световна война през 2014 г., сдружение «Младежка мрежа за развитие» град Симитли.

Информация за доклади, позиции на България пред институции на Европейския съюз, Съвета на Европа

- изготвена е информация до Генерална Дирекция „Правосъдие” на

Европейската комисия през ноември 2013 г. за изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 - по предварително зададен образец;

- изготвена е информация по конкретни теми до Външно министерство за отговор до Генералния секретар на Съвета на Европа, Торбьорн Ягланд;

- изготвена е информация за включване в коментарите на българските власти по Третото мнение на Консултативния комитет към Рамковата конвенция за защита на националните малцинства за България;

- проведена е международна среща „По-добро включване на ромите, чрез инициативи на гражданското общество“ с представители от Европейския икономически и социален комитет и Секретариата на НССЕИВ, както и с експерти от институциите, отговорни по изпълнението на приоритетите на НСРБИР, 20 октомври 2014, Министерския съвет.

3. Информация за дейности с международен характер

Информация за дейности на международно ниво по „Десетилетие на ромското включване 2005-2015“:

- Международна среща „Десетилетието - да бъде или не“, организирана от Румънското правителство под Черногорското председателство на Международната инициатива „Десетилетието на ромското включване 2005-2015“, 20 и 21 февруари в Букурещ, Република Румъния. На срещата бе обсъдена необходимостта от продължаване на Десетилетието във връзка с продължаващата дискриминация, борбата с бедността, затруднения достъп до образование, пазар на труда, здравни и социални услуги, както и с новопоявили се трудности, свързани с правото на свободно придвижване, миграция и др. Целта на Десетилетието за премахване на дискриминацията и затваряне на пропастта между ромите и останалата част от обществото беше определена като все още съществуваща, а в някои случаи като разрастваща се. Бяха предложени възможности пред държавите-членки на ЕС за постигане на синхрон с Европейската рамка; съвместяване на ролята на Националният координатор по Десетилетието и Национална точка за контакт, премахване на дублирането на елементи в рамката на ЕС с тази на „Десетилетието на ромското включване“ и др. Остана отворен форумът по отношение продължаването на международната инициатива и по-специално участието в инициативата на страните членки на ЕС, изпълняващи „Рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите до 2020 г.“.

- Заседание на Международния управляващ комитет по Десетилетието на ромското включване 2005-2015, 19-20 юни 2014 г., Подгорица, Република Черна гора. Заседанието бе последното в рамките на Черногорското председателство на инициативата и бе направен преглед на постигнатото през този период. Осъществи се формалното преминаване на председателството от Република Черна гора към Босна и Херцеговина, след което бе представен и плана на Босненското председателство, което продължава една година.

Представен бе напредъка по изпълнение на приоритетите на Десетилетието за 2013 г. от държавите - участнички, както и констатации и наблюдения от страна на гражданското общество.

Сред основните теми бе въпросът за продължаването на Декадата след 2015 г.; търсене на форма на продължаване на сътрудничеството между държави-членки и тези, които не са членки на ЕС по въпросите на ромското включване. От ГД „Правосъдие“ бе обърнато внимание – особено на държавите, които не са членове на ЕС, че Декадата и Рамката на ЕС трябва да вървят паралелно, но не може да бъдат обединени. ЕК ще продължи да работи и да си сътрудничи с Международния секретариат на Десетилетието, както и с неправителствените организации - чрез инициативата Ромска платформа.

Заседание на Международния управляващ комитет по Десетилетието на ромското включване 2005-2015, 29-30 септември 2014 г., Сараево, Босна и Херцеговина. Заседанието бе първото в рамките на Босненското председателство на инициативата, което ще продължи до м. септември 2015 г. Представени бяха приоритетите на председателството на Босна и Херцеговина: образование за заетост; интегрирани програми за жилищни условия и заетост; здраве и сигурност на ромската жена. На заседанието бе представена идеята за създаването на Европейски ромски институт. Съществуването на такъв институт е идея на ромския интелектуален елит от преди поне 15 години с цел да се развиват изследвания относно ромската идентичност и култура. Дискусии относно структурата, седалището, функциите на института, които не са изяснени, както и обсъжданията по темата ще продължат в рамките на различни събития и формати. Въпросът за бъдещето на инициативата Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г. след 2015 г. остава отворен. Обсъждани бяха предложения от Секретариата на Декадата проект на нови Процедурни правила, политическото представителство, приоритети и др.

- **Третата среща на високо равнище на ЕС, посветена на ромите** се проведе в Брюксел на 04 април 2014 г. Това бе първата среща на високо равнище на ЕС, посветена на ромите, откакто през 2011 г. Комисията създаде Рамка на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите. Целта е да се направи преглед на това как се прилагат националните стратегии за ромите, представяни от държавите членки всяка година вследствие на приетата Рамка на ЕС, и дали те водят до подобряване на живота на ромските общности по места.

Тази среща направи преглед на напредъка, постигнат след това и се фокусира върху ролята на регионалните и местните власти в процеса на интеграция на ромите. Срещата събра представители на високо равнище на Европейската комисия и националните правителства, както и местните кметове от цяла Европа и ключови представители на гражданското общество. Заместник министър-председателят и министър на правосъдието, председател на НССЕИВ и секретарят на НССЕИВ взеха участие в срещата. Акцент беше поставен върху ефективността на политиките за приобщаване на ромите и на тяхното финансиране и на страни с разширяването, лайтмотивът за всяка една от тях на местно ниво.

- **Заседания на работна група към Агенцията за основните права**, която обсъжда подходи и добри практики за сравними резултати при измерване на ромската интеграция. Проведени бяха три срещи, по време на които се направи преглед на какъв етап са стигнали страните членки на Европейския съюз с мониторинга на Националните стратегии за интегриране на ромите и се обсъди изготвянето на минимален набор от индикатори, които да бъдат сравними за повечето или за всички държави. На базата на предложения от страните - участнички от Агенцията за основните права бе подготвена примерна рамка, съдържаща такива индикатори по формат (Структурни индикатори-Индикатори за процес-Индикатори за резултат) и насоки за нейното попълване. Темплейтът, съдържащ примерни индикатори и източници за набиране на данни и чрез националните контактни точки по изпълнение и мониторинг на националните ромски стратегии, бе изпратен за консултиране с институциите, ангажирани с интеграцията на ромите. Секретариатът на НССЕИВ изпрати на отговорните институции образеца и ги прикани да дадат становище по индикаторите, да ги допълнят с такива, които са характерни за нашата държава, както и да посочат, кои са неприложими и защо, да направят предложения за включване/премахване на индикатори и на източници на информация. Секретариатът обобщи становищата на отговорните институции от нашата страна и ги предостави на Агенцията за основните права. Доразвитата и доразработена рамка за индикатори бе тествана пилотно в някои държави, вкл. и в България. Работата по изработването на индикаторите продължава и през 2015 г.

- **Петото работно заседание на Националните контактни точки по Националните стратегии за интегриране на ромите**, 5-6 ноември 2014 г., Рим, Италианска Република. На

срещата се обсъдиха въпроси относно мониторинга и докладването по напредъка на изпълнението на стратегиите, подобряване на използването на средства от европейските фондове за ромската интеграция, подобряване на координацията и включването на всички заинтересовани страни за постигане на по-добри резултати на местно ниво. Представена бе информация за напредъка в дейността на Агенцията за основните права на Европейския съюз във връзка с изработването на индикаторите за измерване на ромската интеграция, както и съвместния проект Съвета на Европа и на ЕС - РОМАКТ.

- **Осмото заседание на Експертния комитет по въпросите на ромите към Комитета на министрите към Съвета на Европа** се проведе в Сараево, Босна и Херцеговина от 28 до 31 октомври 2014 г. Комитетът обсъди мнения относно ревизираната концепция за създаването на Европейски ромски институт (ERI) предложи дискусиата по този въпрос да продължи. Разменени бяха мнения относно сътрудничеството и взаимодействието между САНРОМ и Националните контактни точки (NRCP), и постигна съгласие относно значението за поддържането на диалога между САНРОМ и NRCP за да се избегне дублирането на дейности от двата органа. Комитетът разгледа различни теми относно ромската младеж миграция и свободно движение; образование на ромите и пътуващите деца; ранните бракове и трафика на хора; ромския език и култура; правен статут и идентичност / лични документи; анти-настроения и Доста! Кампания, здравеопазване и др. Набелязани бяха теми следващото пленарно заседание. България бе определена да бъде домакин на 11-то заседание на САНРОМ през май 2016, когато България ще е председател на Съвета на Европа в България.

- **Среща на високо равнище по проект на Съвета на Европа и Европейската комисия «РОМАКТ»**, 2-3 октомври 2014 г., Брюксел, Белгия. Европейската комисия, в сътрудничество със Съвета на Европа, организира международна конференция на високо равнище в Брюксел на 2 и 3 октомври 2014 г., на която се направи преглед на напредъка и научените уроци при интегрирането на ромите на местно ниво с подкрепата на програмата ROMACT. Участваха повече от 400 участници от около 30 държави, представляващи публични органи на европейско, национално и местно равнище, международни институции и други заинтересовани страни. Събитието се превърна в платформа за кметове и избрани представители на ромските общности да обменят практики за конкретни успехи и предизвикателства в интегрирането на уязвими групи, в това число и роми. Кметовете обясниха как те работят с роми, какви са техните нужди и очаквания и как ROMACT, съвместната програма на Европейската комисия и Съвета на Европа, улеснява тяхната работа и подкрепя техните усилия.

ROMACT се прилага в около 40 общини в България, Румъния, Унгария, Словакия и Италия от 2013 г. Програмата скоро ще се разпространи и в други страни. Тя се извършва в синхрон с програмата Ромед, която е насочена към подобряване на местната демокрация чрез медиация с ромските общности.

Кметове от градове в Белгия, България, Гърция, Унгария, Италия, Португалия, Румъния, Словакия и Македония направиха преглед на напредъка и поуците за интегриране на ромите на местно ниво, по-специално с подкрепата на ROMACT. Кметовете представиха някои от своите успешни практики, за България - във Варна местната власт определя общинско финансиране за създаването на читалище в квартал Аспарухово. Читалището ще подкрепи социалната интеграция на ромите и не-ромите, живеещи в района. Общината също ще се обучава да наеме здравни медиатори.

- **Годишна среща – преглед на ОССЕ на изпълнението на ангажиментите в областта на човешкото измерение на държавите-участнички в ОССЕ** – от 22 септември – 3 октомври 2014 г. Варшава, Полша. Тази среща илюстрира важната роля на гражданското общество в подкрепа на държавите - участнички в пълната защита и насърчаване на правата на човека, демокрацията и върховенството на закона. Повече от 1 200 представители на

правителства, активисти и експерти по правата на човека взеха участие в срещата в периода на провеждане и бяха обсъдени теми в областта на правата на човека и демокрацията, като акцент бе поставен върху насилието срещу жени и деца, правата на лицата, принадлежащи към национални малцинства и правата на мигрантите. В срещите на 29 и 30 септември 2014 г. основният фокус бе правата на лицата, принадлежащи към национални малцинства. Акцентираща се и върху Националните стратегии за интегриране на ромите и Плана за действие за интегриране на ромите до 2020 г. Бе представен и Планът за действие на ОССЕ за подобряване на положението на ромите и синтите в рамките на зоната на ОССЕ. Посланието бе да се поеме по-активна роля при анализа на мерките, предприети от държавите-участнички за изпълнение на плана, включително в кризисни и пост-кризисни ситуации.

- **Стратегическа среща за насърчаване на сътрудничеството и институционален капацитет за интеграция на ромите в контекста на стратегията на ЕС за Дунавските региони (EUSDR),** Националните ромски стратегии и фондовете на ЕС на 9 и 10 октомври 2014 г., Виена, Австрия.

На срещата присъстваха представители на Европейската комисия, на Управляващите органи по EUSDR, на правителствата на държавите от Дунавския регион, Националните контактни точки по изпълнението на Националните ромски стратегии, донори и представители на гражданското общество. Координаторът по Приоритетна област 9 "Инвестиране в хора и умения" от Дунавската стратегия изнесе доклад за мерките и дейностите и обърна внимание на сътрудничеството с гражданското общество и овластяването на ромската общност. Сътрудничество по отношение на политиките в областта на образованието и на пазара на труда е от полза по отношение на интеграцията и сближаването на Дунавския регион. Това е двоен процес, който води до общи предизвикателства на преден план, например младежката безработица, миграцията или реформата в образованието. Използването на човешкия капитал по най-добрия начин е от съществено значение за развитието на региона и на хората, които живеят в него. Представител на ЕК, ГД «Правосъдие» представи рамката за Националните ромски стратегии за страните от ЕС, както и Плана за действие към тях и степента на изпълнение на стратегиите на държавите-членки.

IV. ИНФОРМАЦИЯ И ИЗВОДИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЛАСТНИТЕ СТРАТЕГИИ И МЕСТНИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ

С приемането на Националната стратегия за интегриране на ромите през 2012 г. започна изграждането на рамката за изпълнението на стратегията. През 2012 и 2013 г. се приеха 27 областни стратегии (без област Габрово) и 220 общински планове за действие. През 2014 г. и област Габрово изработи своя стратегия, с което всички области в България са включени в изпълнението на политиките за интеграция на ромите, както и на гражданите в уязвимо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

През м. май 2014 г. започна втората фаза на планиране на Националния план за действие и общинските планове за изпълнение на стратегията до 2020 г. Беше проведено заседание на НССЕИВ, на което присъстваха и областните управители, за запознаване с възможностите на Оперативните програми за подкрепа на дейности, насочени към интеграция на ромите с европейски средства

Бяха представени и обсъдени Насоките за областно планиране, изготвени от Секретариата на НССЕИВ. Беше разпространено и Ръководство за местните власти за

„Усвояване на европейските структурни и инвестиционни фондове за приобщаване на ромите“.

Като се има предвид, че областните управители имат отговорността да координират изготвянето на общинските планове за действие, поради настъпилите политически промени през 2014 г. и свързаните с тях административни промени на много места процесът на планиране се забави. До м. май 2015 г. следва да бъдат приети всички подготвени планове за действие на местно ниво.

В приложението са представени отчетите на изпълнението на общинските планове за действие по областните стратегии. Общините отчитат като позитив активния диалог между местните и областните власти в подготовката, реализацията и отчитането на планираните дейности, както и провеждането на повече работни срещи. Отбелязват и засиления диалог с гражданския сектор, както е видно в отчетите и все по-голямото участие на неправителствените организации в изпълнението на мерки от местните планове. Положителна стъпка е и активирането на работата в звената за мониторинг и контрол, създадени във връзка с отчитането на изпълнението по приоритети.

Общините повсеместно отчитат по приоритет „Образование“ реализирането на извънучилищни форми за превенция на преждевременно напускащите образователната система, изоставащите ученици и на тези с риск от отпадане, много проекти се изпълняват за постигане на траен интерес към образователния процес и засилването на участието им в училищния живот, за приобщаването на родителите роми към образователния процес. Изводът, който се налага е, че настъпилите благоприятни изменения са резултат от ангажираността и сътрудничеството между местна власт, местни общности, неправителствени организации, училищни власти, родители и др. Според област Пловдив, област Бургас изпълнението на редица мерки по проектите дават своя положителен резултат, но процесът все още не е устойчив.

Провеждането на профилактични прегледи с мобилните кабинети, повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация са добра практика за общините. Положителните резултати от работата на здравните медиатори са доказателство, за приноса за подобряване достъпа до здравни и социални услуги и преодоляване бариери в комуникацията между ромското население и медицинския персонал по места. Общините заявяват, необходимост от увеличаване на броя на здравните медиатори, но също така посочват като нерешен проблема със здравната неосигуреност сред ромите.

Общините отчитат подобряване на хигиенно-битовите условия с осигуряването на ток, вода, сметопочистване, частичното поставяне на осветление и частичните осъществявани ремонти по уличната мрежа в обособените ромски квартали. Но в същото време области извеждат отсъствието на дългосрочно решение на въпроса за незаконните постройки, тяхното узаконяване. Мерките, върху които общините продължават да работят и които рефлектират върху интеграцията на ромите, са актуализацията или изработването на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени, които обхващат зони с компактно ромско население; изработването на кадастрални карти и кадастрални регистри.

Общините водят целенасочена социална политика, като се ангажират с реализирането на редица социални проекти и практики, свързани с осигуряване на заетост на безработни лица, по-голяма част, от които са от уязвимите групи. Най-много безработни лица се устройват на работа по програмите и мерките за заетост със средства от ЕС и държавния бюджет. Като добра практика са посочени Националната програмата „Активиране на неактивни лица“ и др. и на Регионалните програми за заетост, осигуряване на транспорт за пътуващите през летния туристически сезон, организиране на трудови борси, дейността на трудовите медиатори и др. Според области като Търговище и др. програмите за заетост не осигуряват трайна заетост на ромите. Областите Ямбол, Пазарджик и други области отчитат

като сериозна пречка при осигуряване на работа високия процент на ниско образованите и липсата на сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса.

По приоритет „Върховенство на закона и недискриминация” общините отчитат добра съвместната работа с районните управления на полицията, работата на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. В резултат на провеждането на информационни срещи и кампании сред ромското население се разясняват видовете нормативни документи, свързани с обществения ред и сигурност; провеждат се обучения по правата на човека и правата на детето; разяснява се наказателната отговорност за ранно съжителство с малолетни или непълнолетни лица; еднакво се насърчава развитието на сътрудничеството между различните етнически групи, както и равнопоставеността между жените и мъжете в общността и осигуряването на предпоставки за успешната им реализация в обществото.

Мерките, върху които продължава да се работи и които рефлектират върху интеграцията на ромите, са: прояви на дискриминация, насилие или омраза, основани на етнически признак; трафикът на хора; гарантирането на ефективна защита на правата на социално уязвимите малцинствени групи; повишаването на правната култура.

Популяризирането на ромската традиционна култура, творчество и възможности чрез активното включване на ромите в културния и спортния живот има благоприятен ефект на местно ниво.

За реализиране на общинските планове общините използват всички възможности за финансиране: средства от държавния и общински бюджети, европейски фондове. Видимо от отчетите е, че постигнатият напредък по основните приоритети е посредством разработени и изпълнени проекти по Европейските фондове, по националните и регионални програми. През отчетния период част от общините припознават липсата на средства в общинските бюджети като основен проблем, непозволяващ по-ефективното и пълното прилагане и изпълнение на държавната политика за интегриране на малцинствените и маргинализираните групи.

Ключов подход за постигане на успешната интеграция на ромското население е прилагането на интегрирания подход, доказал се в практиката, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки, съобразени с местните особености и нужди и се обединяват ресурси по различни приоритети.

Този подход е заложен и в Оперативни програми през периода 2014-2020. Интегрираният подход се изразява в съчетаване на мерки за подобряване жилищните условия, образователна, здравна и социална инфраструктура (ЕФРР) с такива за заетост, образование, социални и здравни услуги (ЕСФ). Операциите допринасят и за изграждане на капацитет на местните общности, бенефициенти по проектите, да планират и изпълняват инициативи за преодоляване предизвикателствата пред интеграцията на маргинализирани групи и общности, населяващи сегрегирани територии.

По този начин подкрепата за най-маргинализираните групи от населението ще включва предоставянето на цялостен „социален пакет”, атакуващ едновременно всички проблеми, възпрепятстващи интеграцията на целевите групи в българското общество.

Предизвикателство пред общините е усвояването на тези средства за успешно изпълнение на общинските планове за интегриране на ромите до 2020 г.

V. ПРИЛОЖЕНИЯ – ПОДАДЕНА ОТЧЕТНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НСРБИР ПО ОБЛАСТИ

ОТЧЕТНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НСРБИР ПО ОБЛАСТИ

ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД

Предоставената информация включва работата на териториалните звена на изпълнителната власт и общините на територията на Област Благоевград по отношение на изпълнението Областната стратегия за интеграция на ромите 2012-2020 г. за 2014 г. и общинските планове за действие в областта.

Регионална дирекция „Социално подпомагане“ работи в тясно сътрудничество с общините. В Благоевград са назначени един Главен специалист „Етнически и интеграционни въпроси“, двама здравни медиатори и двама образователни посредници. Те консултират и подкрепят деца и семейства в риск по въпроси свързани с образователни потребности, риск от отпадане от училище и проблеми от здравен характер. Подпомагат лица и деца със специални потребности. Насочват нуждаещите се към ползване на социални услуги и информират ромската общност по всички въпроси, свързани с действащото законодателство.

През 2014 г. в общините Гоце Делчев, Гърмен, Хаджидимово и Сатовча стартира заетост по Програми – НПОСПОЗ и ОПРЧР, Проект „Подкрепа за заетост – Общини“ и Проект „Шанс за работа“, като част от лицата, включени в програмите са от ромски произход. Стартира Проект „Здравен медиатор“, който е насочен към ромската общност, като са включени и безработни лица от нея. По Проект „И аз имам семейство“ за четири деца е предприета мярка – настаняване в приемно семейство.

В Дирекция „Социално подпомагане“ – Гоце Делчев, за периода, са постъпили три сигнала, уведомяващи за случаи на малолетни и непълнолетни бременни и родилки от ромски произход, за които са предприети мерки по ЗЗД. В същата Дирекция са постъпили и 6 (шест) сигнала за деца от ромски произход, застрашени (риск) от отпадане от училище. След проведени консултации с децата и родителите не се е наложило отваряне на работа по случай и учениците посещават редовно училище.

От тук и огромната отговорност на Регионален инспекторат по образованието за създаването на толерантна и мултиетническа среда в българското училище.

РИО – Благоевград организира и провежда индивидуални работни срещи с директори на училища с висок процент на ученици от ромски произход, за решаване на конкретни проблеми. Инспекторатът реализира проверки и проследява реализирането и прилагането на различни форми и програми за създаване на толерантна мултиетническа среда в училище. В проверените училища е създадена действаща система за непрекъсната квалификация на педагогическия персонал, като можем да отбележим, че голяма част от учителите са преминали курсове за подготовка за работа в мултикултурна и мултиетническа среда и обучение по „андрагогика“. Темата за проблемите, свързани с обучението на ученици билингви, присъства в плановите на методическите обединения.

Разчита се и на ефективно работещо училищно настоятелство.

За осъществяване на по-строг контрол, по отношение на отсъствията без причина и включване в проекти, насочени към училищни и извънучилищни дейности с цел обхващане на по-голям брой ученици училищата участват активно в Национална програма „На училище без отсъствия“. Използват се и възможностите на Националната програма „С грижа за всеки ученик“, Модул 2 „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи“, който има за цел да осигури равен старт на за всяко дете при започване на училище. Този период е особено значим за децата, чийто майчин език е различен от българския. Практическото овладяване на българския език от тези

деца допринася за бъдещата им мотивация за училищно обучение. Възможности за осигуряване на диференцирана грижа за учениците от началната училищна възраст, насочена към компенсиране на проблеми, водещи до натрупване на пропуски в знанията по няколко учебни предмета и последващо изоставане дава Модул 3 „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от началния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка“. Модул 4 „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиалния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка“ цели да повиши нивото на постиженията по общообразователна подготовка на учениците от прогимназиалния етап на основната образователна степен. Чрез реализиране на дейности от националните програми се осигуряват допълнителни възможности за индивидуален подход и работа в малки групи, в съответствие с потребностите на учениците и спецификата на дадения учебен предмет.

Продължава реализацията на мероприятия, свързани с активното ангажиране на децата в редица училищни тържества, конкурси, състезания и извънкласни форми. Осъществяват се ритмични срещи и разговори с родители, за да се изтъкнат предимствата от обучението при равни условия и активното участие в училищния живот, включително с посредничеството на социални медиатори (също и от ромски произход), за излизане от съществуващата социална среда и продължаване на образованието.

РИО – Благоевград продължи реализацията на дейностите от третия етап на Проект „Нов шанс за успех“, който връща възрастните в училище, за да получат след това нов шанс за приобщаване на пазара на труда. За успешна реализация на дейностите по проекта работиха две училища на територията на областта:

- СОУ „Никола Вапцаров“ – гр. Петрич – две групи с 31 обучаеми, ключови компетентности в VI клас и една група с 15 обучаеми, ключови компетентности VII клас.
- СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Крупник, Община Симитли – една група от 12 обучаеми, ограмотяване (I-IV клас), една група от 15 обучаеми, ключови компетентности в V клас и две групи от 27 обучаеми, ключови компетентности VI клас.

По-голяма част от обучаемите (87) успешно завършиха курсовете на обучения от втора фаза и получиха удостоверения.

Общият брой на лицата, които успешно завършиха обученията по проекта през трите фази на реализиране на дейностите е 426, като след като получиха удостоверения за успешно завършен курс, могат да бъдат записани в V клас и да продължат обучението си в прогимназиалния етап на училищното образование, както и да бъдат записани в VI, VII или VIII клас и да продължат обучението си в прогимназиалния етап на училищното образование при условията и реда на Закона за народната просвета.

В рамките на реализиране на Проект „Заедно в подкрепа на различието и равния шанс за всички деца“ по ОПРЧР „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“ бяха назначени 17 помощник-учители (продължителност 1 година) в Община Благоевград, чийто дейности са насочени за подпомагане на интеграцията на ромските ученици.

На територията на Област Благоевград продължава реализацията на още два проекта, свързани с интеграцията на ромските ученици:

- СОУИЧЕ „Св. Климент Охридски“ – гр. Благоевград – Проект „Учим и се забавляваме заедно“, съвместно с Община Благоевград, по конкурсна процедура 33.11-2012, към Центъра за образователна интеграция на децата и

учениците от етническите малцинства

- СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Гърмен – схема BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“, Проект „Училище за традиции, знания и единство“, който включва 80 ученика от училището, разпределени в 8 клуба по интереси.

Огромно влияние и труд полагат служителите на Регионална здравна инспекция – Благоевград, които провеждат беседи, лекции, разговори, прожекции на филми и разяснителни кампании на територията на Област Благоевград.

В ромските махали на градовете Благоевград и Сандански са проведени по 1 бр. беседа и 1 бр. прожекции с по 53 лица (общо 106) подрастващи и техни родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие тя за майката и бебето, както и от усложнения и аномалии от родствениите бракове.

В IX ОУ „П. Яворов“ – Благоевград е проведена беседа и прожекция на ученици от 5 до 8 клас и младежи отпаднали от училище на тема „Приятелство и общуване“, в които е представена в достъпна форма спецификата на пубертетния период и полово предавани болести (общо 109 лица).

Проведени са по една беседа прожекция на филм в градовете Сандански, Гоце Делчев, Петрич, Благоевград и Разлог с общ брой присъстващи 120 млади майки, на които е разяснено значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар. На територията на тези общини са проведени две обучения на здравни и образователни медиатори, по повод разяснителна кампания за пропуснати имунизации и е проведена кампания за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението, като кампанията е обхванала 2400 лица.

Имунизирани са 247 деца, след провеждане на кампания за имунизирание на деца с непълнен имунизационен статус в ромските махали на Област Благоевград.

В ромската махала на гр. Петрич е проведена информационно скринингова кампания за изследване на ХИВ/СПИН.

Периодично се провеждат беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, употреба на наркотични вещества, хипертония и за предимствата на здравословния начин на живот (обхваща 234 лица от 12 до 30 години).

Във всички общини на територията на областта се работи за подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата инфраструктура, уреждане на въпросите със собствеността на терените и незаконното строителство. До 31.12.2014 г. са сключени договори за продажба на имоти (29 броя) на граждани от кв. „Кремиковци“, с. Гърмен, Община Гърмен (ромска общност).

Работи се върху повишаване на конкурентоспособността на уязвимите групи, чрез обучителни курсове за безработни лица и осигуряване на заетост на търсещите работа.

Дейностите по Декадата на ромското включване за 2014 година се реализират съгласно утвърдения план от Агенцията по заетостта, със заложили количествени стойности по отделните инициативи, съобразно индикаторите в Националния план за действие по заетостта. Финансовото обезпечаване на включените в плана показатели са в рамките на предвидените средства за реализиране на програми и мерки за заетост и обучение.

На основание предвидените дейности за повишаване на конкурентоспособността, осигуряване на заетост, насърчаване на предприемачеството и други инициативи, насочени към регистрираните безработни от ромски произход, заложили в плана по Декадата на ромското включване, са определени съответните

стойности на показателите в плановите на Дирекции “Бюро по труда” от Благоевградска област за изпълнение.

Изпълнението на показателите е продиктувано от необходимостта и желанието за подпомагане на социалната интеграция на ромската общност в обществото, чрез разрешаване на проблемите, свързани с високата безработица сред общността. Част от тези мерки са насочени към подобряване конкурентността на трудовия пазар на безработните роми и създаване на условия за увеличаване на заетостта им.

От общо регистрираните безработни лица през 2014 година на територията на област Благоевград, 1.6% от лицата при регистрацията им са се самоопределили като роми, като са попълнили декларация за етническа принадлежност.

През периода м. януари – м. декември 2014 година в инициатива “Повишаване конкурентоспособността на ромите на пазара на труда” са включени 1215 лица от регистрираните в Дирекции “Бюро по труда” роми от Благоевградска област – ДБТ – Благоевград, Разлог, Гоце Делчев, Сандански и Петрич. От тях 989 лица са участвали в повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработните роми, като мотивация за активно търсене на работа са преминали 570 лица, а професионална ориентация – 362 лица. На 552 лица от ромската общност, регистрирани като безработни, търсещи работа в дирекции “Бюро по труда” от Благоевградска област е осигурена подходяща заетост. По Национална програма „ОСПОЗ” са започнали работа –127 роми, в насърчителни мерки по ЗНЗ – 2 лица и включени в Оперативна програма „ Развитие на човешките ресурси” – 74 лица. Предвид ниското образователно и квалификационно равнище на лицата от ромския етнос, различните програми за заетост най-често са единствената възможност за трудовата им реализация. Най-силно е участието им в НП “ОСПОЗ”, поради ниските изисквания на работодателите по отношение на тяхното образование и квалификация при разкриване на работни места в общополезни дейности, в дейности с траен характер или в дейности с почасов измерител. След стартирането на схема “Развитие” на ОП „Развитие на човешките ресурси”, обучението и осигуряването на заетост е добра алтернатива за голяма част от ромското население.

Устроени на работа на първичен пазар на труда през 2014 година са 345 лица. Същите са започнали работа на обявени от работодателите свободни работни места. Лицата от наблюдаваната група са с ниско образователно равнище и без квалификация, поради това и реализацията им на първичния трудов пазар е проблематична. Въпреки това, трудовите посредници търсят възможности за устройването им на подходяща работа, отнасят се с необходимото внимание и подкрепа към тях. Психологът на ДБТ – Благоевград оказва методическа помощ и подкрепа и на Дирекции „Бюро по труда” – Разлог, Гоце Делчев, Сандански и Петрич по отношение мотивирането на лицата от ромската общност, регистрирани като безработни в бюрата по труда за придобиване на умения за успешно представяне пред работодатели и активно поведение на пазара на труда. се срещи с представители на неправителствени организации, както и с експерти, работещи в Общинските администрации на област Благоевград и Областна администрация - Благоевград по проблемите на заетостта на ромското население, на които се оказва помощ и съдействие при информиране, консултиране и реализиране сред ромите на различни програми и проекти за заетост, насърчителни мерки за заетост и обучение и професионална квалификация по различни проекти и програми, съгласно Закона за насърчаване на заетостта и Националния план за действие по заетостта, както и по ОП “Развитие на човешките ресурси”.

През изминалата година на територията на Благоевградска област се изпълняват и дейности, предвидени в Национална програма “Активиране на неактивни лица”, които се реализират в една дирекции “Бюро по труда” Петрич – работи един ромски

медиатор. Същият осъществява контакти и подпомага неактивните лица от ромски произход, регистрирани като безработни за активно поведение на пазара на труда, с цел тяхната трудова реализация. През отчетния период са проведени 8 информационни кампании с неактивни лица “Ела и се регистрирай в ДБТ”, на които са присъствали 125 лица. Проведени са 140 индивидуални неформални срещи с неактивни лица и 13 групови срещи. Общо са присъствали 161 неактивни лица. Проведени са 21 срещи с местни организации, в които са взели участие 22 институции. На проведените срещи са участвали представители на 2 Неправителствена организация, на 5 организации на социалните партньори, на 15 работодателски организации. На срещите са коментирани възможностите и проблемите при наемане на работа на работници от ромската общност и бъдещи съвместни действия за устройването им в заетост.

Представителите на институциите са запознати с програмите за заетост и насърчителните мерки за заетост и обучение по реда на Закона за насърчаване на заетостта, подходящи за лица без образование и квалификация, както и с параметрите на схема “Подкрепа за заетост” на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”. Проведени са и 18 бр. срещи с работодатели за предлагане кандидатури на неактивни лица от ромски произход за участие в програмата „Активиране на неактивни лица”. В резултат от проведените индивидуални и групови срещи с неактивните лица в ДБТ от област Благоевград са се регистрирали 218 лица, като 8 са намерили своята реализация на пазара на труда. Проблемите при изпълнение на дейностите по НП “Активиране на неактивни лица” са свързани с липсата на образование сред ромското население, както и липсата на необходимата квалификация, изискваща се за обявените свободни работни места.

Определените лица съдействат за информиране, мотивация и подбор на неграмотни или с ниска грамотност лица за включване в обучение за ограмотяване или за класове от прогимназиалния етап.

ОБЛАСТ БУРГАС

Информация за напредъка по изпълнение на заложените мерки в Областната стратегия за интеграция на ромите в област Бургас /2014-2017/ и общинските планове за действие

През 2012 г. беше приета Национална стратегия за интегриране на ромите 2012 - 2020 г., която определя основните приоритети, цели и механизми за изпълнение и мониторинг. В изпълнение на възложените ангажименти беше разработена Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна с ромите ситуация. Във връзка с Областната стратегия и въз основа на анализ на потребностите и спецификите на местните общности бяха разработени Общински планове за действие във всички 13 общини, съставляващи Област Бургас.

Механизмът за изпълнение на интеграционната политика е съвместна задача на органите на държавната и местна власт, училищата, НПО, граждански организации и представители на целевата група. Участието на ромски граждански организации и младежки организации спомагат за изпълнението на мерките, заложи в общинските планове за действие чрез прилагане на различни форми за наблюдение, консултации и оценка.

Реализирането на общинските политики в приоритетните направления е непрекъснат процес, но също и инструмент за единодействие на местните инициативи с

държавните изисквания. Целта е да се подобри благосъстоянието на маргинализираните групи.

Интеграцията на ромите е един от основните национални приоритети, постигането на който ще направи българското общество по-справедливо и проспериращо. Интеграцията на ромите е в съзвучие с неотменимите ценности и принципи на Европейския съюз и има за цел повишаването на образователния, социално-икономическия, здравния и жилищния статус на ромите до нивата на статуса на мнозинството. Интеграцията на ромите не е асимилация, а запазването и обновяването на ромската идентичност от процеса на интеграция.

1. ПРИОРИТЕТИ:

1.1. ОБРАЗОВАНИЕ:

Образованието е с водеща роля за разрешаването на голяма част от проблемите на ромската общност за това и усилията на всички общини в област Бургас са насочени към осигуряване на равен достъп до качествено образование за всяко дете. За целта се разработват мерки, насочени към по-пълно обхващане на децата и учениците в задължителната предучилищна и училищна възраст и повишаване качеството на образователно-възпитателния процес. Децата от уязвимите групи са равномерно разпределени в групите за предучилищно образование, което води до по-добрата им подготовка за училищния процес. Не се допуска сегрегация по етнически признак.

1.1.1. Предприетите мерки по общини в тази насока са следните:

- **Обхващане и задържане на децата и учениците в задължителната предучилищна и училищна възраст в държавните и общински детски градини и училища.** Поддържат се картотеки на подлежащи деца и ученици за подготвителни групи и 1-ви клас. Подпомагат се деца, чийто майчин език или семеен език не е български с разработване на индивидуални програми за овладяване на български език. Имайки предвид, че много трудно се променят стереотипите на ромите след известна възраст, особен акцент е работата с ромите от ранна детска възраст чрез обхващането им от 3-годишна възраст в целодневните детски градини. В повечето общини отпадналите ученици са от уязвимите малцинствени общности. Една от причините е ранно омъжване при момичетата и в този случай реинтегрирането не е възможно. Друга причина да не посещават редовно учебни занятия е поради отсъствие на родителите им от България, което ги принуждава да остават вкъщи, за да се грижат за по-малките си братя и сестри.

- **Работа с родители от ромската общност за стимулиране на родителската активност,** което е и предпоставка за предотвратяване на ранното отпадане на ученици от учебния процес. Използват се традиционните форми за това – родителски срещи, индивидуални срещи с родители, активно включване на родители в дейности съвместно с децата и учителите, включване в училищни настоятелства, консултативни и обществени съвети.

- **Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с младежи и възрастни от малцинствени групи, отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция или застрашени от отпадане.** Общините работят по различни проекти, програми и инициативи за интеграция на ромските деца в образованието. Реализират се проекти, с които се цели училището да стане привлекателно и предпочитано място за младите хора.

- **Подпомагане на деца и ученици от социално слаби семейства.**

- **Подобряване квалификацията на учителите и директорите за работа в мултиетническа среда.** Учителите и директорите се обучават за работа с деца и родители от малцинствени групи за толерантност и недискриминация в детските градини и училищата чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

- **Участие в извънкласни училищни форми за занимания и клубове по интереси.**

- **Подобряване на материалната база в училищата, реновирането на детски градини.** Общините от област Бургас не съобщават за проблеми със сградния фонд на училища и детски градини. Планово се извършват ремонтни дейности върху училищни сгради и детски градини, разширява се сградният фонд на детските градини.

1.1.2. Въздействие на мерките:

Мерките в областта на образованието са най-многобройни и съобразени със спецификата на съответната община, а тяхното въздействие допринася до не малко добри резултати. Процесът е бавен и труден, тъй като и проблемите, които трябва да се решават са много, разнопосочни и много специфични. Мерките в областта на образованието, които се очакват да допринесат за преодоляване на различията и интеграцията на уязвимите малцинствени групи в учебно-образователния процес, са предоставяне на последващо професионално обучение за лица, навършили 16 години и огранотяване на възрастни роми, ангажиране на родители от етническите малцинства в училищни настоятелства и обществени съвети, създаване на клубове на етносите и традиционни занятия към училище и др. Всички положителни мерки за въздействие върху ромите няма да постигнат положителни последици, ако не се повиши социално-психологическата нагласа в обществото, гарантираща равнопоставена интеграция и развитие на културната идентичност на етносите, както и преодоляване на бедността и ниската степен на грамотност и квалификация на възрастните роми.

В общините от област Бургас всяка година се постига по-пълно обхващане в детските години на деца от 5- и 6-годишна възраст, което им дава равен старт при постъпване в 1-ви клас. Това гарантира и тяхното по-добро приобщаване към училищните колективи в бъдеще. Подобрява се говоримият български език на учениците и това спомага за повишаване на успеха им в училище, както и за социализацията им сред останалите деца от български произход. Привличането на родителите към училището води до тяхната заинтересованост към бъдещето на децата, повишава процеса на възпитание и образование на децата.

1.1.3. Планове за периода 2014-2017 г.:

Предприетите мерки дават своя положителен резултат, но е необходимо постоянство. Учебните заведения все още не са се превърнали в притегателен център за децата от малцинствените групи. Дейностите, които организират училищните ръководства за обхващането и задържането на децата в клас с цел превенция, са заложили и в следващия програмен период от общините. Желателно е по-голямо взаимодействие и по-тясно сътрудничество с неправителствения сектор и с организации, работещи с ромската общност.

1.1.4. Добри практики в областта на образованието и тяхното въздействие:

Имайки предвид, че много трудно се променят стереотипите на ромите след известна възраст, особен акцент е работата с ромите от ранна детска възраст чрез обхващането им от 3-годишна възраст в целодневните детски градини. В тази връзка

Общински съвет - Община Камено е определила едни от най-ниските такси в област Бургас за ЦДГ, съобразени с възможностите на социално слабите родители.

Община Айтос има приета програма за интеграция на ромските деца в образованието, като интегрираните в смесени училища ромски деца са над 156. През 2014 г. много успешно е реализиран проект „Интеграция на учениците от ромското общество” чрез сдружение „Знание - Айтос” с партньор ОУ „Атанас Манчев” и ОУ с. Мъглен. В проекта взеха участие 277 ученика от ОУ „Атанас Манчев” от 1-ви до 8-ми клас и 20 ученика от ОУ с. Мъглен в рамките на 130 учебни часа на ученик получи занимания в клуб „Компютърно обучение и интернет”, „Български език”, „Английски език”, „Изобразително изкуство”, „Здравно образование” и „Танци”. Успешно се реализира и проектът „Да направим училището привлекателно за младите хора” с участието на 239 ученика от ОУ „Атанас Манчев” от 1-ви до 8-ми клас в 16 групи в област на извънкласна дейност „Хуманитарни науки”, „Здравословен начин на живот”, „Комуникативни умения на роден език”, „Умение за самостоятелно учене и събиране на информация”, „Културни компетентности” и „Дигитални компетентности”. В момента приключва и спечелен проект от юни 2014 г. по проект Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”- схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Вземи живота си в свои ръце”. Наименованието на проекта е интегриране на уязвимите групи на пазара на труда. В дейностите по изкуства на община Айтос се включват ромските празници и обичаи. В община Айтос във връзка с Международния ден на ромите – 8 април, се постави началото на ромския фестивал, посветен на ромската култура и занаяти, където се представят ромските обреди, обичаи и занаяти. Изводите са, че ромските деца участват в културния живот на общината и обичат да се изявяват.

В община Поморие за по-добро усвояване на новите знания и подготовката на уроците за следващия ден учениците посещават полуинтернатни групи, разкрити към училищата. В училищата е изградена стабилна система за връзка със семействата и службите. При трудности в намиране на семействата и комуникацията с тях се сезира отдел „Закрила на детето” при дирекция „СП” и специалист от общинска администрация за намиране на детето и вземане на съответни мерки семейството да изпълнява задълженията си. В края на учебната година всички класни ръководители, съвместно с педагогическия съветник, посещават домовете на ученици с поправителни изпити с писмена информация за датите на изпитите и предхождащите ги консултации. Във всички училища на територията на община Поморие учителите и някои от директорите са преминали средносрочен курс на обучение „Работа в мултиетническа среда”. Проведени са обучителни семинари за повишаване квалификацията на педагогическия и помощен персонал по отношение интеграцията на децата от етническите малцинства.

По изпълнени проекти от Община Бургас за периода 2008-2012 г. в кварталите и съставните селища с компактно население от ромски произход на територията на община Бургас – кв. Победа, кв. Горно Езерово и с. Рудник са създадени клубове „Активен родител” и инициативни комитети с участието на неформални лидери в общността. През активни или пасивни дейности, свързани с подкрепа на образованието на ученици от семейства на български граждани от ромски произход и други такива в уязвимо положение, са преминали родители на ученици от 12 учебни заведения.

1.1.5. Изводи:

Необходимо е по-добро планиране на дейностите, по-голяма активност и контрол в изпълнението им с цел постигане на реални резултати и по-голямо взаимодействие с неправителствения сектор.

1.2. ЗАЕТОСТ:

Високият процент на безработица сред населението от ромски произход в общините е сред най-сериозните проблеми. Наблюдава се изоставане в образователно-квалификационното равнище на ромското население, което се дължи на множество фактори. Ниският коефициент на образованост е фактор, генериращ криминогенно поведение и неконкурентна способност на пазара на труда. Общините водят целенасочена социална политика, като се ангажират с реализирането на редица социални проекти и практики, свързани с осигуряване на заетост на безработни лица, по-голяма част, от които са от уязвимите групи.

1.2.1. Действия:

- Насърчаване, повишаване на образованието сред общността, квалификация и преквалификация на безработни и работещи роми в съответните професии, обявени на пазара на труда.

- Разработване на проекти по програми за заетост на национално, регионално и местно ниво и в проекти на Агенцията по заетостта за осигуряване на обучение и заетост на безработни лица, голяма част от които са без квалификация и в уязвимо социално положение.

- Увеличаване на бройките за трудови медиатори от ромски произход към бюрата по труда. На първото заседание за настоящата 2015 г. на Областния съвет по етническите и интеграционни въпроси представителите на бюрата по труда в областта дадоха висока оценка за работата на трудовите медиатори от ромски произход и предложиха тяхната бройка да се увеличи, защото и резултатите им са съществени.

1.2.2. Въздействие на мерките:

- Задълбочава се социалният и гражданският диалог по привличане на партньори сред ромската общност.

- Осигурява се заетост проект „Подкрепа за заетост” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, по регионални програми „Култура и културно историческо наследство”, по Европейски проект на МТСП „Подкрепа за достоен живот” за лични асистенти и „Помощ в дома”, по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”, по Национална програма „Старт на кариерата” и др.

1.2.3. Планове за периода 2014-2017 г.

- Продължава процесът на планираните дейности съгласно общинските планове.
- Насърчаване на заетостта чрез реализиране от общините проекти, национални и регионални програми.

1.2.4. Добри практики:

Със съдействието на община Созопол бе осигурен безплатен транспорт за летния туристически сезон за работещите от с. Крушевец, и с. Зидарово до близките туристически комплекси. Разработване на Регионални програми за заетост, осигуряване на транспорт за пътуващите през летния туристически сезон, организиране на трудови борси са само част от добрите практики в община Созопол.

1.2.5. Изводи:

Повишаване предлагането на работни места и заетостта в общините е основна цел на регионалните програми за заетост и е специфичен инструмент на политика на

пазара на труда, посредством който се преодолява проблемът безработица при уязвимите групи. Едновременно с това се дава възможност за предприемане на действия, водещи до преодоляване на негативните тенденции, свързани с последствията върху пазара на труда от икономическата криза.

1.3. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ:

Проблемът със здравеопазването на гражданите от ромски произход и гражданите в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, е един от най-сериозните. Той е комплексен и се определя от различните условия и възможности на общините в областта. Като основен проблем се очертава ниската здравна култура и фактът, че голяма част от представителите на ромската общност не са здравно осигурени и нямат лични лекари. Няма навици за посещение при стоматолог, както и за консултиране на децата с дентален специалист. На територията на общините подготвените здравни медиатори са недостатъчни. Бременните жени от ромски произход не ходят редовно на женска консултация, след това не водят и децата си на детска консултация. Това е една от причините за честото боледуване на децата им, както и по-високата смъртност сред ромското население. С най-голяма честота на заболяемост сред ромското население са: сърдечно-съдовите заболявания, заболяванията на дихателната система, стомашно-чревните инфекции, инфекциозните заболявания и хепатит, които са свързани с лошите битови и хигиенни условия.

1.3.1. Предприети действия:

- Съвместно с РЗИ, ДСП, общопрактикуващи лекари, НПО и други институции се реализират различни имунизационни и здравни кампании, насочени към профилактика на различни заболявания, както и кампании, свързани с осигурителните права и задължения на българските граждани.

- Все повече се осъзнава ползата от здравните медиатори за работа в общността и почти във всички общини са разкрити работни места за здравни медиатори.

- Обвързването на детските надбавки с представяне на имунизационния картон води до пълноценно прилагане на имунизациите.

- Осъществяване на прегледи с мобилни кабинети и др.

1.3.2. Въздействие на мерките:

В резултат на предприетите мерки информираността на населението от социално уязвимите групи относно техните здравни и социално осигурителни права и задължения е повишена. Подобрена е здравно профилактичната дейност сред ромското население.

1.3.3. Планове за периода 2014-2017:

- Продължава процесът на планираните дейности, съгласно общинските планове.

1.3.4. Добри практики:

В община Приморско периодично се провеждат и безплатни кардиологични и профилактични прегледи сред ромското население. Извършват се прегледи за рак на млечната жлеза и прегледи за рак на маточната шийка. Периодично се отпуска социална помощ от общинския бюджет на социално слаби семейства, болни и възрастни хора от уязвимите групи.

1.3.5. Изводи:

- Да се провеждат кампании за семейно планиране.

- Необходимост от мобилни кабинети в някои общини.

1.4. ЖИЛИЩА:

Във всички общини и голяма част от съставните селища има обособени квартали с преобладаващо ромско население, разположени в покрайнините на населените места. Терените, обитавани от ромско население, попадащи в регулация на града, са с различен процент. Има и такива терени, които не попадат в регулация, но въпреки това изграждат постройки, които попадат под ударите на закона. Населението от ромски произход живее в пренаселени жилища с недобри материално-битови и санитарно-хигиенни условия. Много често проектите са незаконни и, за да са спазени закона срещу незаконното строителство, биват събаряни. Тези акции водят след себе си социално напрежение. Във всяка община е налице проблем, свързан с неактуализирани кадастрални карти. Другият проблем е, че при изявено намерение на община да построи социални жилища за население от уязвимите групи среща голям обществен отпор. Структурата на собствеността ограничава възможностите на общинските власти да провежда социална жилищна политика. Населението от съответните жилищни квартали не желаят изграждането на такива жилища, заради опасения от пренаселване с ромско население, опасения за криминални прояви и социално напрежение. Друг проблем е, че там където са настанени в общински жилища семейства от уязвимите групи, те не заплащат месечните си наеми. Има общини в бургаска област, които са предоставили възможност и подпомагат желаещите семейства да закупят общинските жилища.

1.4.1. Предприети действия:

- Актуализация на кадастралните карти по общини.
- Рехабилитация на съществуващите социални жилища.
- Разработват се проекти по различни програми и фондове, насочени към облагородяване на ромските квартали.
- Осигуряване на редовно сметопочистване и премахване на нерегламентираните сметища на терените, обитавани от ромско население.

1.4.2. Въздействие на мерките:

Създават се условия за подобряване на жизнения стандарт. Възпитава се чувството на добър стопанин в обитателите на социални жилища.

1.4.3. Планове за периода 2014-2017 г.:

- Актуализация на кадастралните карти по общини.
- Мотивиране на общността сама да подобрява своите жилищни условия с почистване, озеленяване, изграждане на санитарни помещения в домовете.
- Премахване на нерегламентираните сметища, особено на входните и изходните райони на селата.

1.4.4. Изводи:

Основен проблем е незаконното застрояване и пренаселеността на обитаваните постройки.

1.5. БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА:

За гарантиране правата на гражданите и в частност на ромското население с цел ограничаване и ликвидиране на дискриминацията общините работят с Комисията за

защита от дискриминация - Бургас. Всеки месец има изнесени приемни по места. Съвместна инициатива на Комисията за защита от дискриминация и Местните комисии БППМН са презентациите в училищата по общини на тема „Младежта в действие срещу дискриминацията“. Прожектират се кратки филми за „Уроци по толерантност“. Местните комисии за БППМН си сътрудничи и с Комисията за трафик на хора. Най-засегнатата целева група са хората в уязвимо социално положение. Организирант се информационни и дискуссионни срещи. Прожектират се филми за трафик на хора. Друга форма за борба от дискриминация е реализирането на кампании чрез масови мероприятия, като: традиционно честване на празника на Етническата гордост и толерантност - Рома прайд, Международния ден на Толерантността и Майчиния език и др.

1.5.1. Предприети действия:

- Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране на работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население.
- Обучение по правата на човека и правата на детето в училище.
- Усилване на дейността на общинската комисия за БППМН чрез включване на представители и от ромската общност или НПО в комисията.
- Запознаване на ромската общност със Закона за дискриминация чрез срещи с регионалния представител на КЗД.

1.5.2. Въздействие на мерките:

Действията на общинските администрации са насочени на принципите за недопускане на дискриминация по пол, възраст, етническа принадлежност, вероизповедание, икономическо положение и др.

1.5.3. Планове за периода 2014-2017 г.:

- Продължава изпълнението на посочените превантивни действия.
- Още по-активна работа за преодоляването на негативните обществени нагласи и срещу ксенофобията.

2. ФИНАНСИРАНЕ:

Проблемите на прехода и икономическата криза от последните години промени социалния статус на населението в страната, а ромите обрече на задълбочаваща се бедност и изолация, несигурност и маргинализация, които поставиха под съмнение ценностната им система. Това наложи изключително отговорно отношение на всички заинтересовани институции и НПО при изпълнението на Областната стратегия за интеграция на ромите /2012-2020/. За реализиране на общинските планове се използват всички възможности за финансиране: средства от държавния и общински бюджети, европейски фондове. Видимо е от отчетите е, че постигнатият напредък по основните приоритети е посредством разработени проекти по Европейски фондове, по националните и регионални програми. Приоритетно се търсят възможностите на Европейските фондове за изпълнението на заложените интеграционни мерки.

Тези тенденции във финансирането ще продължат и в следващия програмен период. Успешната интеграция на ромското население изисква да се подхожда комплексно: паралелно да се работи по основните приоритети – образование, здравеопазване, жилища, заетост, борба с дискриминацията, като се осигури по-активното участие на ромите в създаването, изпълнението и оценката на мерките за тяхната интеграция и социализация.

ОБЛАСТ ВАРНА

ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА И ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИИ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ 2012-2020 Г.

Текстът е подготвен въз основа на информацията, получена от 12-те общини, намиращи се на територията на област Варна, както и от държавни институции, НПО, агенции и органи отговорни за изпълнението на стратегическите документи и се отнася за периода 2013- 2014г.

С решение от 1 март 2012 г. се прие Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 от Народното събрание. (Държавен вестник, бр. 21 от 13 март 2012 г.) Областната стратегия за интегриране на ромите в област Варна (2012-2020), приета през месец януари 2013г. следва целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход. Територията на област Варна включва 12 общини, най-голямата от които е община Варна. **Стратегията изпълнявана чрез Планове за действие, разработени от районните администрации на общините е документ, задаващ насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите и на другите граждани в уязвимо социално положение на областно равнище.** Тя съответства и пряко кореспондира с други областни стратегически и програмни документи и създава условия за тяхното реализиране - Областната стратегия за развитие на област Варна за периода 2005-2015 г., доклад за междинна оценка на Областната стратегия за развитие на област Варна за периода (2005-2015 г.), актуализиран документ за изпълнение на Областната стратегия за развитие на област Варна (2011-2013 г.), Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Варна (2011-2015 г.) и други стратегически документи на регионално ниво. Стратегията е изработена в резултат на сътрудничеството на отговорните публични институции с гражданския сектор и в частност ромски и други неправителствени организации, работещи в областта на етническите и интеграционните въпроси. **Тя обхваща 6 приоритетни области на интеграционната политика: образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и недискриминация и култура и медии, които съответстват на националните и европейските приоритети в сферата на интегрирането на маргинализираните етнически групи.** Регламентирани са механизми за мониторинг и оценка на областната стратегия и общинските планове - създадено е звено за мониторинг и оценка с представители на областна администрация, експерти от общинската администрация, НПО и др.

За осъществяване на интеграционните политики в Областна администрация Варна е създаден **Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси /ОССЕИВ/ Варна**, учреден на 14 април 2000г., като орган, който подпомага областния управител във формирането и реализирането на областна политика по отношение на етническите и интеграционни въпроси. С решения на Общинските съвети в 12-те общини, намиращи се на територията на област Варна са изградени 12 общински съвета за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси, които играят ролята на регулатор за преодоляване на конфликти на малцинствата, свързани с

безработицата, образованието, социалната проблематика, които имат приети от Общинските съвети. Планове за действие в изпълнение на областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход в уязвимо социално положение и други граждани, живеещи в сходна на ромите ситуация за периода 2015-2020г. В Областна администрация Варна е учреден Обществен форум за взаимодействие с неправителствения сектор, чиято цел е добрата координация между държавната власт и неправителствения сектор при обмен на информация и набелязване на приоритетите за развитие на Варненска област за новия програмен период. Връзката между държавната администрация на местно ниво и неправителствените организации е Областният информационен център и участието на сдруженията от обществения и неправителствения сектор при изработване на стратегически документи на областно ниво, свързани с програмен период 2015 -2020г. , който разполага с информационни материали за реализираните проекти на граждански сдружения от Варненска област.

Създаването на условия за равнопоставеност и адаптация на деца и ученици от ромски произход в образователната среда е приоритет за регионалния инспекторат по образованието и директорите на училищата на територията на общините от областта, който активно си взаимодействат с другите регионални институции като Държавна агенция за закрила на детето, териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане, ОД на МВР , НПО, граждански сдружения и др. Училищата и детските градини, в които се обучават деца и ученици от различен етнически произход, разработват и приемат на педагогически съвет програма за образователна интеграция, спрямо актуализираната Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

Доброволно деклариралиите принадлежността си към ромския етнос във Варненска област към 01.02.2011 г., възлизат на 13 432 души (3.2 % от общия брой граждани отговорили на въпроса). Ромският етнос е на трето място по численост след етническите българи – 371 048 души (87.3 %) и етническите турци – 30 469 души, или 7.2 % . Самоопределилите се като роми при преброяването от 2011 г. живеят предимно в селата – 8 413 души (62.6 %) и надвишава значително живеещите в градовете роми, които са 5 019 души. Най-голям е дялът на самоопределилите се като роми в общините Провадия (17.3 %), Аксаково (12.7 %) и Вълчи дол (12.3 %). С най-нисък дял роми са общините Белослав (0.6 %), Варна (1.1 %) и Долни чифлик (2.6 %). На територията на областта няма общини без жители, самоопределили се като роми. Най-компактните групи ромско население живеят в община Варна – 3 535 души, община Провадия – 3 381 души и община Аксаково – 2 309 души. Струпване и изолация на ромски общности се наблюдават в множество села в голяма част от общините в областта. Най-голям е броят на лицата, живеещи в обособени ромски общности в: *община Варна* – град Варна, село Каменар; *община Провадия* – град Провадия, селата Бозвелийско, Градинарово, Блъсково, Снежина, Житница; *община Аврен* – селата Синдел и Дъбравино; *община Долни чифлик* – град Долни чифлик, селата Гроздево, Старо Оряхово, Детелина и Горен чифлик; *община Вълчи дол* – селата Бояна, Михалич и Радан войвода; *община Аксаково* – град Игнатиево и село Слънчево; *община Дългопол* – град Дългопол, селата Величково и Камен дял; *община Бяла* – село Дюлино. В тези населени места са се обособили изолирани ромски квартали, като повечето са съставени изцяло от представители на ромската общност. В тях са налице разнообразни рискови фактори, подкрепящи бедността – слабо владееене на български език, ниско или липсващо образование и квалификация, нередовно посещаване и ранно отпадане от училище, трайна безработица и липса на трудови навици и умения, ограничени възможности за реализация на пазара на труда, лоши битови условия и липса на достъп до образователни, здравни и социални услуги. Характеризират се с най-голям брой

многодетни семейства, непълнолетни майки, лица на продължително социално подпомагане, деца настанени в институции.

Област с административен център гр. Варна не е от областите с най-голям дял на самоопределилите се като роми, но като се има предвид привлекателната сила на гр. Варна като голям икономически, туристически и търговски център, абсолютният брой на тази общност не е малък. Образователната структура на ромите, в сравнение с другите етноси, се отличава с изключително висок процент на нискообразовано - 92.2 % и неграмотно население. Голяма е разлика между завършилите начално образование роми и значително по-малкият им брой с придобито основно образование, факт, който сочи и един от основните проблеми на представителите на този етнос, свързан с отпадане от училище. Образователната политика в област Варна е насочена към пълноценната интеграция на ромските деца и ученици, чрез създаване на условия за равен достъп до качествено образование извън училищата в обособените ромски квартали. Работата по обхващане на ромските деца от предучилищна и училищна възраст в детски градини и училища е непрекъснат и продължителен процес в съответствие с нормативната регламентация и стратегическите документи в тази сфера. Когато се направи сравнителен анализ с предходните години данните показват, че броят на децата, чийто майчин език не е български в училищата, намиращи се в райони със струпване на компактни ромски общности като с. Каменар, в р-н „Одесос” / т.нар. квартал „Максуда”/; в р-н „Вл. Варненчик”/ т.нар. „Гъбена махала”/ и в район „Аспарухово” нараства с от 5% до 30% и към 2013 е следният: По експертна оценка, извършена по проекти¹, реализирани в общинските училища, най-голям е броят на учениците от ромски произход в: ОУ „Отец Паисий” и ОУ „Добри Войников” – 100%, ОУ „Иван Рилски” – 80%, СОУ „Любен Каравелов” – 80 %, СОУ „Елин Пелин” – над 50%, НУ „Васил Левски” – 40%. В I ОУ и ОУ „Ст. Михайловски” относителният дял на учениците от ромски етнически произход е приблизително 20%, а в ОУ „Константин Арабаджиев” – 17 %. В подготвителните групи на същите училища броят на пет и шестгодишните деца, чийто майчин език не е български е значително по-висок. Детските градини с най-висок брой деца в подготвителна група са ОДЗ „Боров кът” с. Каменар - 30 деца от 33 - 90%, и ОДЗ 6 „Боров кът” – 21 от 50 – 42% /Данните са от анкета по проекти за образователна интеграция/². **Тенденцията на увеличаване броя на децата и учениците в образователната система е резултат от активната политика на въздействие върху нагласите, средата и субектите, свързани с процесите на интеграция – институции, родители, учители и деца. Осигуряването на условия за постигане на максимален обхват на подлежащите и качествено обучение на децата и учениците** е в основата на провежданата местна политика. Целодневната организация в детските градини осигурява на децата, обхванати в детска градина, условия за максимално развиване на умения и получавани на знания по български език чрез специфичните педагогически методи за обучение в предучилищното образование. За учебната 2012/2013 година са обхванати 98% от родените деца по постоянен адрес. От тях 2580 са посещавали детска градина на

¹ „Да подадем ръка”, финансиран от РОФ чрез ЦОИДУЕМ; „СТЕП-ИН. Насоки за обучение, образование и интегриране на младите роми”, финансиран по Общинска програма за образователна интеграция

² „Развитие и изразяване на културната идентичност на децата”; „Дни на добротата”, финансирани по Общинска програма за образователна интеграция

целодневна организация, 413 деца – в подготвителни групи в училища, от тях 59 са на целодневна организация. Към 1 септември 2013 година броят на обхванатите е както следва: 377 в училища, като от тях 60 са на целодневна организация, 2948 са на целодневна организация в 52 общински детски градини. Процентът на петгодишните деца-билингви от общия брой обхванати в детски градини е сравнително нисък – 7%. , в училищата този процент е значително по-висок - 25.6%. Причините за тази разлика са свързани със специфичните за общността етнокултурни характеристики, както и с десоциализирането на някои семейства поради крайна нищета.

Равният достъп на децата от общността до качествено образование и ранната им интеграция, като основен приоритет, се решават с целенасочени програми и неформални образователни форми. **Община Варна стимулира училищните ръководства**, които водят политика на десегрегация, но същевременно, отчитайки трудностите при работата с големи групи деца, невладеещи български език, през учебната 2012/2013 година във Формулата за изчисляване на средствата по държавен разходен стандарт бе отразен коефициент „детска градина/училище с над 30% деца/ученици, чийто майчин език не е български“; Целта на тази стъпка е постигане на по-висока степен на мотивация и компетенция на работещите в детски градини и училища със смесени групи и паралелки и увеличаване броя детски градини и училища, приемащи ученици-роми.

Конкретните дейности на училищата, където броят на учениците от ромски произход е преобладаващ / ОУ „Добри Войников - с. Каменар; СОУ „Любен Каравелов - гр. Варна; Първо ОУ - гр. Варна/ за постигане на целите на Стратегията по приоритет „Образование“ Оперативна цел 1 **„Обхващане на ромските деца и ученици в задължителна училищна възраст и мотивирането им за стремеж към образователна интеграция чрез качествено обучение в позитивна мултикултурна образователна среда“** са: И трите училищни ръководства са идентифицирали основните фактори, водещи до непостъпване и преждевременно отпадане от училище. Разработили са методология за наблюдение, отчитане и планиране на механизми за въздействие съобразно броя на децата от малцинствен произход в училищата. И трите училища проследяват развитието на своите възпитаници, но нямат изградена система за мониторинг. В някои от тях действат образователни медиатори, но оценката от тяхната работа от страна на директорите не е изцяло положителна. Причина за това е фактът, че медиаторът не разбира напълно своите функции или, че неговият авторитет не е достатъчно голям, за да въздейства в общността. В трите педагогически екипа учители и директори са повишавали квалификацията си по отношение работа в мултикултурна среда и работа с деца билингви. Училищните ръководства нямат правомощия да създават програми за насърчаване на отговорно родителско отношение към образователната интеграция и отработването на конкретни умения и отношения. Приобщаването се осъществява частично и то чрез доброволното участие на родителите в училищни мероприятия - отбелязване на национални, сезонни или друг вид празници, спортни съревнования, доброволен труд за ремонтни дейности в училищата. Учителските екипи работят целенасочено за мотивацията на учениците от малцинствен произход за продължаване на образованието в следваща образователна степен. Изводите са, че приоритет в желанията на родители и ученици е овладяването на занаят или професия, т.е. добиване на практически умения - гарант за оцеляване. Училищата имат възможност да се възползват от програми и проекти на национално ниво свързани с интеркултурното образование, човешките права, принципи и ценности на гражданското общество. За съжаление тази възможност не се използва пълноценно, защото според ръководствата на училищата проектите са тромави, изискват голям обем документалност и са обвързани със срокове на действие. Това

лишава от възможност в тях да се включват по всяко време граждани от малцинствен произход, желаещи да повишат своята грамотност. (Например: Проект „Нов шанс за успех“) В посочените три училища има въведен целодневна организация на учебния ден. Училищата срещат трудности при създаването на подготвителни групи от деца между 3 - 6 годишна възраст. Причина за това е нежеланието на родителите да пускат децата си в тези групи поради езиковата бариера. Използват се предоставените от Община Варна, Дирекция „Превенции“ модули по превенция на насилието, както и възможностите за реализиране на проекти към общинските образователни програми. Полагат се усилия за повишаване на ефективността на механизмите за обхващане на всички деца в задължителна училищна възраст чрез участие на родителите в периодични родителски срещи, дни на отворените врати, когато родителите могат да задават въпроси и да разгледат материалната база в училищата. Изследваните училища не са работили по проект „Нов шанс за успех“ през учебната 2013/2014г. Ангажираните родители на деца от малцинствен произход в училищните настоятелства са малко, поради нежелание на самите родители. Към изследваните училища има създадени подготвителни групи с цел изграждане на положителна нагласа към образованието. В изследваните училища има младежи над 16-годишна възраст, обучавани в самостоятелна форма на обучение. В две от изследваните училища се провежда лятно училище. Организиран са групи по СИП и клубове по интереси, които се обвързват със запознаване особеностите на различни етноси - културни, фолклорни, занаятчийски и др. Правят се опити за реинтегриране на отпаднали ученици чрез предоставяне на възможности за компенсиране на пропуснатия учебен материал. Екипите работят с деца със затруднения в усвояването на учебния материал. Конкретните дейности на посочените три училища за постигане на целите на Стратегията по приоритет „Образование“ Оперативна цел 2 **„Създаване и гарантиране на устойчиви механизми за институционално взаимодействие и обществена активност в подкрепа на образователната интеграция на ромите и на гражданите в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация:** Училищните ръководства нямат правомощия да разработват нормативна база, осигуряваща механизми за сътрудничество между институции, СГО и НПО. В посочените училища има създадена технология за събирането на информация, която да е в основата на бъдещи анализи, отчитане на резултати и планиране на мерки за бъдещи действия, отнасящи се до етническо включване. Приемът на деца в училища извън районите с компактно ромско население е свободен. В изследваните училища не са провеждани разяснителни кампании сред българското мнозинство (където има такова). Наблюденията на ръководствата са, че голяма част от учениците предпочитат да се самоопределят от турски етнически произход, а не от ромски произход. В същото време в бита отбелязват както ислямските, така и ромските празници. Училищните екипи имат възможност да повишават своята квалификация и почти целите са се включвали в курсове, семинари, обучения, касаещи работата с деца-билингви. Училищните екипи са работили и работят по проекти, но броят на проектите не е достатъчен. Затруднеността им идва от факта, че включването в проект е енергоемко и времеемко, изисква голям обем документално оформяне и е обвързано със строго регламентирани периоди. Връзките на училищата са с : Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“, Социална асоциация „Свети Андрей“, Сдружение „Съучастие“, Асоциация „Човешки права- стъпка по стъпка“. Взаимовръзките с НПО и организации се отчита като недостатъчно от ръководствата на трите училища. Провежданите съвместни конференции, кръгли маси и срещи-разговори са недостатъчно популяризирани и в тях не участват училища от областта, имащи същите цели и стратегии за развитие. Това прави мероприятията изолирани и епизодични, отразени формално във варненските медии. В посочените училища работят по следните национални програми и проекти: НП „Училището - територия на учениците“ - I училище; НП „На училище без отсъствия“ - I училище; НГТ „С

грижа за всеки ученик¹ - 1 училище; П „Нов шанс за успех“ - 0 училища; П „Учене в толерантност“ - 0 училища; Схема BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“ - 1 училище. В посочените училища са приложили чл. 139, ал. 1 от ППЗНП, както следва: По чл. 139, ал. 1, т.1 - „забележка“ - 136 наказани ученици от 3 училища; По чл. 139, ал. 1, т.2 - „извършване на дейности в полза на училището“ - 56 наказани ученици от 3 училища; По чл. 139, ал. 1, т.3 - „предупреждение за преместване в друго училище“ - 22 наказани ученици от 3 училища; По чл. 139, ал. 1, т.4 - „преместване в друго училище“ - 1 наказан ученик от 3 училища; По чл. 139, ал. 1, т.5 - „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение - за ученици, навършили 16-годишна възраст“ - 6 наказани ученици от 3 училища. Брой училища, в които средният брой неизвинени отсъствия на ученик за учебната 2013/2014 г., е от 5 до 10, съответно в: Първо ОУ - гр. Варна . Брой училища, в които средният брой неизвинени отсъствия на ученик за учебната 2013/2014 г., е над 15, съответно в: ОУ „Д. Вовников“ - с. Каменар; СОУ „Л. Каравелов“ - гр. Варна.

Брой ангажирани ученици в извънкласни дейности - общо за трите училища:

Вид дейност	Брой ученици
Танцова трупа	49
Театрална трупа	88
Хор	35
Отбор	18
Общо ангажирани ученици	190

Отчита се ангажираност на ученици в отделни, частни за училищата дейности, като екскурзии, състезания, концерти, изложби – съвместни начинания с други училища или читалища. Брой родители, ангажирани в училищния живот и дейности, средна стойност за трите училища -28,3 %.

Проведено е изследване в училищата и детските градини на територията на областта, както следва:

Информация за напуснали (отпаднали) ученици по учебни години

№	Учебна година	Общ брой ученици	Брой напуснали (отпаднали) ученици	% напуснали (от общия брой ученици)
1	2010/2011	47 972	334	0,70 %
2	2011/2012	47 323	330	0,70 %
3	2012/2013	47 042	392	0,83 %
4	2013/2014	47 284	218	0,46 %

Изводи:

Идентифициране на рисковите фактори за преждевременно напускане на ученици от училище. Училищата от региона и училищата от града, в които има ученици от етнически малцинства посочват следните рискови фактори: Социално-икономически- липса на доходи на семействата е препятствие пред образованието на децата /невъзможност да се закупят ученически пособия/, целевите средства отпуснати на родителите за подпомагане на децата не се изразходват по предназначение - децата биват записвани на училище, за да получават детски надбавки и социални помощи, но след това не посещават редовно учебните занятия. Част от децата се прехранват, събират вторични суровини, просят или извършват незаконни дейности. Функционална неграмотност на родителите, непълни семейства, участие на учениците в рискови неформални групи, недопускане в училище, поради необходимост от полагане на грижи за по-малки братя и сестри.

Образователни - трудности при овладяване на книжовен български език, който не е матерен за част от учениците, незаинтересованост от страна на родителите и липса на контрол, конфликтни ситуации между учениците, липса на доверие в образователната система и архаични вярвания в семействата на децата.

Етнокултурни – образоваността не е ценност, което води до възпитаност на децата в духа на добиване на учебни навици. Недостатъчна съпричастност на обществото в лицето на Агенция за закрила на детето, обществени организации, обществени възпитатели и др. власти. Липса на ефективни санкции за родители, неизпълняващи задълженията си като такива. Социално занемаряване на проблемите на образованието, липса на достатъчно средства за образование, нисък обществен статус на училището като институция, трудности в овладяването на книжовен български език, липса на посещаемост в групите на детската градина, ромската етническа общност трудно възприема училището като институция, подкрепяща модела на социализация на младите, организират се ранни бракове на момичета около 12-13-год. възраст, образоваността не е привлекателна, защото не е свързана с непосредствена ползност за тях. Нежелание на родителите на детето да посещава училище, страх от изпращане в друго населено място, конфликти в семейството, трудова или продължителна миграция.

Предложенията за нови форми и методи за работа с деца, застрашени от непостъпване или преждевременно отпадане от училище:

1. Ефективно въздействие върху родителите, които проявяват незаинтересованост и липса на отговорност към поведението на децата си. Търсене на отговорност от родителите, санкции.
2. Организиране на тематични срещи с родителите по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата.
3. Нови подходи в работата с родителите-алтернативни родителски срещи.
4. Ангажиране на родителите в училищния живот - създаване на родителски клуб, който регулярно реализира срещи и помага при работа със застрашените от отпадане ученици.
5. Активизиране на ученици - създаване на ученически парламент, който да въведе практиката „ученици - наставници“.
6. Изготвяне на личен профил на застрашените от отпадане ученици.
7. Осигуряване на специализирани места, където може да се окаже помощ на родители и ученици при споделяне на проблемни ситуации.
8. Съвместна работа на социалните служби, специалисти психолози, НПО и родители на ученици застрашени от отпадане от училище.
9. Застрашените от отпадане ученици имат нужда от отговорни родители, упражняващи цялостен контрол, което означава, че е необходима работа с родителите, затова

предложението е за модел на превенция, преминаващ през проект, който да финансира национална кампания - брошури, телевизионни клипове, постери и др. - свързана с родителските задължения.

10. Засилване ролята на: Агенция за закрила на детето, Дирекция „Социално подпомагане“, Детска педагогическа стая, „Училище - родители“.

11. Осигуряване на безплатни учебници и учебни помагала до XII клас.

12. Създаване на звено към отдел „Закрила на детето“, което да се занимава с проблемите на отпадналите ученици и да има правомощия за налагане на санкции за родители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище, допускат ранни бракове или съвместно съжителство на малолетни и непълнолетни деца. Действията на това звено да са обвързани с предшестващи ги законови промени.

13. Участие в проект „Успех“ и сформирание на нови групи към него.

14. Засилване на социалната политика - осигуряване на безплатни закуски за учениците до IV клас и поевтиняване на закуските и обедното хранене за учениците от V до VIII клас. Включване на все по-голям брой ученици в целодневната организация на учебния процес.

15. Актуализация на учебните програми, разработване на нов интерактивен подход с акцент върху практическата насоченост.

16. Въвеждане на задължителна квалификация за педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.

17. Създаване на възможности за участие в мрежи между родителите и местната общност, където да се популяризират добри практики.

18. Прилагане на система за ранно предупреждение след идентифициране на децата в риск от отпадане - работа със семейството - консултиране, мотивиране.

19. Разкриване на щат за педагогически съветник там, където няма такъв.

20. Просветна работа с млади ромски семейства - бъдещи родители - за предстоящите им отговорности, свързани с образованието и социалната реализация на техните деца.

21. Всички форми и методи на работа по привличане и задържане на ученици / Национални програмни „С грижа за всеки ученик“, „Чаша топло мляко“, „Училищен плод“, помощи за първокласници и др. / да са обвързани с участието и контрола на родителите и социалните служби, да се проследяват ангажиментите на семействата и да бъдат стимулирани те при наличие на дисциплинираност и акуратност.

22. Включване на учениците в различни видове училищни дейности - „Да направим училището по-привлекателно“, извънкласни дейности по проект „Успех“, включващи занимания по изобразително изкуство, театрални, музикални и бойни изкуства; организиране на лятно училище за подготовка на деца за първи клас: съдействие за посещения на психологически центрове, с цел работа в групи и по-лесно адаптиране към училищна среда.

23. Увеличаване броя на подготвителните групи, дейност свързана с идентифициране на деца и ученици - работа със семейството, насочване за работа с психолог, допълнителни занимания за детето, организиране на школи по различни учебни предмети, повишаване на квалификацията на учители за работа с деца със СОП, изграждане на силна училищна общност, подпомагане на ученици с финансови затруднения.

24. Альтернативни форми на обучение - кореспондентска, дистанционна. Извънкласни дейности в спортни клубове и занимания в областта на изкуствата.

25. Създаване на „Училище за родители“, работещо съвместно с органите за закрила на детето и органите за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

26. Развиване на ученическото самоуправление чрез ученически съвети и с подкрепата на местното самоуправление.

27. Проучвания чрез анкети и интервюта сред ученици, родители и учители - изясняване на причините за отказ от обучение.
28. Изграждане на училищна информационна система за застрашените от отпадане ученици - брой отсъствия и клас.
29. Създаване на нови учебници със съдържание, отговарящо на възрастовите особености и изискванията на учениците.
30. Подобряване на материалната база в училищата - осъвременяване, оборудване и обзавеждане. Създаване на помещения за почивка, извънкласни дейности.
31. Осигуряване на безплатни учебници за социално слаби ученици от гимназиален етап, безплатно хранене.
32. Разработена политика за превенция на тормоза с цел създаване на позитивна образователна среда. Акцент в нея е зачитане личността на всеки в училищната среда на всички нива. Дава се приз „Най-толерантен клас“, което мотивира учениците да се съревновават в постигане на по-висока степен на уважение и толерантност към другите.
33. Съвместна работа между УН и работни групи от родители за работа по програмите: „Училището - модел за толерантно поведение“ и „Родители в класната стая“.
34. Осигуряване на средства за организиране на клубове по интереси на територията на училище.
35. Практическа насоченост за обучението в училище.
36. Обезпечаване на училищата със съвременна техника за онагледяване на учебния процес.
37. Игри с лингвистична насоченост в заниманията.
38. Творчески работилници за застрашени от отпадане или отпаднали, но върнали се към училището ученици.
39. Изработване на индивидуална карта за всеки застрашен от отпадане ученик с проследяване на склонността му да допуска неизвинени отсъствия.
40. Подкрепа от всички институции, заинтересовани от проблемите на образованието. Организиране на консултации с родителите и учениците, допълнителни мероприятия за приобщаване към училищния живот.
41. Осигуряване на условия за провеждане на учебен процес с включени повече практически дейности, ситуационни занятия.
42. Увеличаване на средствата за подпомагане на социално слаби ученици с безплатни учебници и помагала, транспорт, хранене, общжитие.
43. Изграждане на структури към училищата, организиращи и провеждащи извънкласни занимания, като механизъм за подпомагане на учебния процес, за мотивиране и задържане на децата в училище.
44. Въвеждане на интеркултурното образование - включване на интеркултурни знания в часовете по ЗП и СИП.
45. Формиране на „умения за живот“ чрез вплитането им в учебното съдържание.
46. Извънкласни дейности за ученици, в които да се включват и родители.
47. Ангажиране на НПО и посредници по места - здравни медиатори, ромски трудови посредници - за приобщаване на отпадналите ученици.
48. Включване на Община и граждански организации при разработване, прилагане и контрол на образователно-интеграционни програми.
49. Подобряване на материално-техническата база.
50. Квалификация на педагогическите кадри за работа в етнически разнородни по състав паралелки.
51. Изискване на съдействие от страна на служба ГРАО с цел запознаване на всички

деца, подлежащи на обучение.

52. Съдействие от страна на компетентни институции, агенции и служби при райониране и обхождане по домовете на подлежащи на обучение деца.

53. Включване на социални работници в обхождането и работата на терен.

54. Изготвяне и прилагане на правила за идентификация, създадени съвместно от учители и институции за подкрепа на деца в риск от отпадане.

55. Обучение на педагогическите кадри за решаване на проблеми свързани с деца в риск от отпадане.

56. Въвеждане на нови форми на активност за повишаване ангажираността на родителите.

57. Поддържане на база данни, индивидуално портфолио за всяко застрашено дете.

58. Въвеждане на музикотерапевтични техники при работа и обучение с деца. Повече институции да придобият право да издирват необхванатите подлежащи на задължително образование и отпадналите от него деца.

59. Реинтегриране на преждевременно напусналите ученици чрез изграждане на училища за „втори шанс“, които да прилагат адаптирани учебни програми и среда.

60. Да се въведат програми, насочени към индивидуалните потребности на напусналите преждевременно ученици.

61. Училищна сугестопедия, прилагана по всички основни учебни предмети. Програма за обучение на учители -треньори на тема „Играя и работя с деца“

62. Кинезиология за деца - система от двигателни действия за чрез преодоляване на обучителни трудности.

62. Ежедневно информиране на родителите чрез Интернет за отсъствията на децата.

63. Картотекиране на децата в риск с превенция за задържането им в училище, полагане на допълнителна грижа от „приемен учител“.

64. Картотекиране на всички деца, живеещи без родителска грижа и осъществяване на системен контрол от Детска педагогическа стая и агенция „Закрила на детето“.

65. Стриктно спазване на ЗНП за родители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.

66. Учениците, които отсъстват от учебните занятия по семейни и социални причини да бъдат включени в дейности по проекти и национални програми в т.ч. и за материална подкрепа на учебния процес.

67. Промяна на процедурата за санкциониране на родители, незаинтересовани от развитието на децата – чл.47 и чл.48 от ЗНП са трудно постижими.

68. Създаване и поддържане на информационна система, отчитаща семейната среда и факторите, свързани с риска от отпадане.

Устойчива политика – Община Варна подкрепя с три образователни общински програми усилията на активните неправителствени организации, работещи в сферата на образованието, както и на ръководствата на детски градини и училища. От 2007 година Община Варна има Програма за образователна интеграция на децата и учениците от различни етнически групи и в неравностойно социално положение. Финансовите средства, залагани по тази програма, в годините са в размер на общо над 700 хиляди лева. От 2011 година до 2013 по Програмата са финансирани 46 проекта на ДГ, училища и НПО на обща стойност над 400 000 лв. Преки ползватели по тези проекти са над 2300 деца и ученици, косвено проектите са обхванали още над 600 учители, над 9000 родители и членове на семействата – баби, дядовци, братя, сестри и т.н. Само за 2013 година броят на проектите е 17, от тях шест са реализирани от НПО в партньорство с детски градини и училища. Философията на Програмата съчетава специфичните методи за обучение и възпитание, изискващи влагането на много интелектуален

ресурс с мерки като осигуряване на безплатна храна и транспорт, подобряване на материално-техническата база, повишаване квалификацията на учителите, както и разнообразни форми на работа с родителите, целящи промяна в отношението им към образованието като предпоставка за ефективността в процеса на образователната интеграция и консолидация

Основен дял в Програмата и в политиката на училищата и детските градини заема овладяването на българския език, в ранна възраст като необходимо и важно условие за повишаване на готовността на децата за равен старт в училище. Във Ваканционните школи и училища за деца на пет и шест години са обхванати над 400 деца, живеещи в среда на билингвизъм, на които е оказана навременна образователна подкрепа. Подобрени са социалните им умения, повешена е мотивацията за посещаване на училище, както и се въздейства за преодоляване на затвореността на ромското семейство чрез работа с родителите. Формирането на групи за подпомагане на учениците при преминаване в следваща степен на образование - след 7 и 8 кл. и след 12 клас осигурява условия за професионалното развитие на учениците, както и е мярка с безспорен ефект – задържане в училище, завършване на по-висока степен на образование, които дават своите резултати в посока към пазара на труда за по-успешна социална адаптация. В периода 2011-2013 година в две професионални гимназии са реализирани проекти, които са помогнали учениците от 12 клас в подготовката им за зрелостни изпити - „Да завършим успешно средно образование” и „Равен старт в професията”. Успешно обучение и социализация на ученици в неравностойно социално положение чрез осигуряване на средства за храна и транспорт е друга устойчива практика, реализирана в Професионална гимназия „Кольо Фичето” и ПГХХВТ „Д. Менделеев” през 2011 и 2012 година на стойност над 38 000 лв. Реинтеграцията на ученици, трайно отпаднали от системата, е предмет на специални мерки в общинската образователна политика. Формирането на групи за наваксване/ компенсаторно обучение/ за ученици до 16г., пропуснали един или повече класове е другата стъпка, която вече няколко години дава положителен резултат и се реализира благодарение на добрата съвместна работа между община и неправителствени организации. За последните две години със съвместните усилия на НПО, общинска администрация, РИО и училищните ръководства близо 200 роми на възраст 18 - 35 години са завършили последващ клас и образователна степен в училище. Добър опит в работата с трайно отпаднали от системата, навършили 16 години, има СОУ „Л. Каравелов”. По проект „Нов шанс за успех” във Второ СОУ „Неофит Бозвели” – Варна са преминали обучение 67 възрастни роми в два етапа I-IV клас и V-VII клас. Училищата за родители, обучението и назначаването на ромски медиатори са форми за взаимодействие между училището и семейството, целящи промяна на възрастните в отношението им към образованието и повишаване доверието в институцията. В посока приобщаване към българските духовни традиции и стимулиране на креативните способности, и смислено организиране на свободното време на деца и младежи от ромски произход се осъществяват: фотоконкурси „Празник в общността”, „Подай ръка” – отбелязване на Международния ден на детето с участие на деца от различни етнически групи; отбелязване на националните празници. В рамките на Програмата за образователна интеграция на деца и ученици от различни етнически групи и в неравностойно положение се реализира школа по социални умения с целева група - ученици от ромския етнос като заниманията за придобиване на социални умения се осъществяват с експертното участие на специалисти от Общинския център за психологическа подкрепа и консултиране на училищната общност в извънучилищна среда. Резултати от дейностите, реализирани по Програмата: Повишени резултатите на учениците по Български език и литература; обогатен речниковия запас на учениците, чийто майчин език не е български; Намалена агресията и случаите на училищен тормоз; Променени нагласи на родителите към училището и образованието; Родителите са мотивирани да подкрепят децата си в процеса на образование. Работата с родителите допринася за превенция на отпадане от образование на децата и успешната им социална интеграция. Подобрено е межкултурното общуване и в голяма степен се преодоляват отрицателните нагласи.

През 2014 година по Програмата за образователна интеграция са реализирани общо 10 проекта - 6 на ДГ и училища и 4 - на НПО. Програмата на Община Варна за насърчаване и квалификация на педагогическите кадри включва обучения на педагогически кадри за работа с деца по предотвратяване на отпадането, интеграция, в подкрепа процеса на адаптация и толерантно отношение към различията.

Община Варна реализира своята политика по отношение на образователната интеграция и с помощта на Европейски социален фонд. През 2012 година на територията на варненските общински училища и детски градини са реализирани 6 проекта, с целева група деца и ученици от ромската общност, финансирани по ОП „РЧР” и Ромски образователен фонд.

По отношение на младежките политики – Община Варна е една от първите, в които във времето активно работи “Младежки форум за партньорство с местната власт”. Във форума членуват НПО, неформални младежки групи и петте студентски съвета на висшите варненски училища. членове на форума са и шест ромски организации. Изградена е Младежка доброволческа служба, с която активно работят и ромските НПО на територията на Варна. Активно е участието на ромските организации в Съвета за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси, към общината и областта. Сътрудничеството се развива в няколко направления: планиране на дейностите на територията на Община Варна, решаване на приоритетни въпроси, реализиране на дейности;

На територията на община Варна се изгради и функционира Местна Активна Група, включваща граждани от ромската общност. В края на 2013 г. кметът на Община Варна подписа Съгласие за включване на общината в програми РОМЕД и РОМАКТ. Местната Активна Група се създаде в рамките на програмите на ЕК и на Съвета на Европа РОМЕД и РОМАКТ със следните цели: 1) Да активизира и мобилизира гражданите от ромски произход да участват в процеса на планиране, изпълнение, мониторинг и оценка на общинския план за изпълнение на НСИР; 2) Да засили отзивчивостта и готовността на местните власти за включване на предложенията на гражданите в местните политики с оглед подобряване на обществените услуги и дейности за всички граждани; 3) Да подпомогне конструктивният диалог между местните власти и гражданите от ромски произход, за да се подобри процесът на вземане на решения на местно ниво в полза на всички граждани.

От 2007 година и в най-голямата община на територията на област Варна работи Обществен съвет на етносите, а с Решение Общинският съвет – Варна утвърди Съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси и гласува неговия правилник. Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства е съставна част от националния проект за реформиране на образователната система и за осигуряване на качествено образование за всички деца в Република България.

Сдружение „Младежка инициативна група Крайморие“ е неправителствена организация, която работи по посока развитие на неформалното образование сред деца и младежи от етнически произход, деца и младежи, отглеждани се с един родител, осиновени, живеещи в приемни семейства и деца и младежи, които имат починал родител. Сдружението работи на територията на район Максуда в град Варна. **За периода 2012 – 2014** година сдружение „Младежка инициативна група Крайморие“ създаде танцова група „Варненци“, в която са ангажирани 23 деца и младежи от различен етнически произход на възраст от 4 до 29 години и има около 30 участия в различни фестивали и състезания за български народни танци. Още през 2012 година е създадена програма за запълване на свободното време на деца и младежи от етнически произход, сформирани са школи за имитационна бижутерия, изобразително изкуство, моделиране, в които са ангажирани 30 деца на възраст от 4 до 12 години и доброволци от Програмата на МОН, Студентски практики. През 2013 година ателиетата за запълване на свободното време се увеличиха с ателие за изработка на картички, работа

с глина, рисуване с пръсти, декупаж, създадох се условия за доучване на деца, които българският език не е майчин. Към организацията се присъединиха 4-ма доброволци от Испания, Латвия и Литва, които работиха с децата в продължение на 1 година. Създадена е „Младежка зона за неформално образование“, в която младите хора от ромската махала „Максуда“ имат възможност да се събират, да обсъждат предстоящи инициативи. В инициативата „Млад градинар“, подкрепена от Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси /НССЕИВ/, са ангажирани 20 деца и младежи от ромски произход. Построи се зелена класна стая, засяха се различни култури, цветя, направиха се билкови градини. Всеки месец се провеждат групи с младите майки, като се прожектират образователни филми, свързани с образование и здравеопазване. Създадена е услугата „Бюро за социални услуги“, която консултира 150 граждани от ромски произход. Чрез бюрото се попълваха молби към Агенция социално подпомагане. Четирима младежи са подпомогнати с учебници и учебни пособия. През 2014 година четирима доброволци от Латвия, Полша и Турция, работят в организацията за период от 1 година. Продължава и тази година работата в ателиетата, и инициативата „Млад градинар“. Създадена е школа за авиомоделизъм, в която деца и младежи имат възможност да тренират авиомоделизъм и сами да изработват самолети, като 6 деца от ромски произход имат възможност да участват в състезания по авиомоделизъм. Клубът е регистриран към Федерацията по авиомоделизъм и има възможност и право да участва в Европейско първенство през 2015г. За първи път във Варна ще се организира и проведе през 2015г. Парад на хвърчилата, който събира много граждани и гости на града. В рамките на 2014 г. се разкри към сдружението и школа за изработка на хвърчила и балон Монголфие, в която децата и младежите имат възможност да се научат на принципите на летенето, топлият въздух, за авиомоделизма и принципите за изработка на самолети, повече за българската авиация и видовете самолети. Проведена е кампания за набиране на тетрадки, учебници и учебни помагала. Подпомогнаха се 3 ученика с учебници и 150 - с тетрадки и учебни помагала. Осигурени са дрехи и обувки, 120 семейства са снабдени с перилни препарати, дарени от Фикосота гр. Шумен. За Коледа получиха дарове- шапки, ръкавички и чорапки 42 деца. За първи път се проведе и инициативата „Ангелска елха“, с която децата и ромски произход украсиха произволно избрана елха до детска площадка в Цветния квартал на града. Инициативата се прие положително от живеещите и се предвижда и през 2015г. да се украсят повече такива елхички. По инициатива на сдружението е създаден родителски кооператив, който участва активно във вземането на решения и в промяната на политики, свързани с управлението на организацията. За подпомагане и насърчаване на ромската интеграция на 05.04.2012г. неправителствени организации, работещи по проблемите на малцинствата в община Варна се обединиха и сформираха граждански форум "Йекхипе" / думата в превод означава Единство/. Негови учредители са изявени представители както на ромския етнос, така и на учредители и представители на редица граждански сдружения: "Център за стратегии по проблемите на малцинствата"/ЦСПМ/, Сдружение "Гаврош", "Асоциация стъпка по стъпка - човешки права", СЕБЦ, сдружение "МИГ - Крайморие", студенти от Технически университет Варна, активисти от малцинствата. Тази обединена мрежа от НПО на територията на община Варна, има за цел да подобри използването на Структурните фондове за насърчаване на приобщаването на ромите, да улеснява обмена на добри практики и основно да лобира пред институциите за разрешаване проблемите на ромската общност, и да участва в промяната на политики спрямо тях. Ролята на обединението е да следи за правилното прилагане на законодателството спрямо ромската общност, да подкрепя и подпомага политиките на държавните институции и местна власт, да улеснява сътрудничеството между всички

заинтересовани страни. Обърнато е специално внимание на специфичното положение на ромите в рамките на всички политики на държавата, които имат за цел да подобрят икономическата ситуация, здравето, жизнения стандарт, Постигане на целите на интеграцията изисква комплексен подход и краткосрочните задачи на територията на община Варна са- въвеждане на електронна книга на подлежащите и електронен регистър за прием в първи клас, което ще позволи да се идентифицира всеки извън системата на предучилищното и училищно образование, разкриване на образователни центрове за деца- билингви в районите с обособени махали за работа с деца и родители, програмно осигуряване на процеса на образователна интеграция за реализиране на докозани форми- училища за родители, ваканционни /летни училища, образователни медиатори в училища и райони, клубни форми на неформално образование, програмно осигуряване на процеса на образователна интеграция чрез повишаване на капацитета на ръководствата на училищата за работа със структурните фондове. Необходимо е задълбочаване и подобряване на връзката между общините, РИО, НПО и те да работят съвместно, тогава проблемите няма как да не се изчистят.

„Център за социална рехабилитация и интеграция на деца от малцинствен произход“, работи изцяло с деца от етноса, като 90% от тях са представители на така наречената група „Хорахане рома“ или роми мюсюлмани, говорещи само турски език и около 10% представители на „Дасикане рома“ – роми християни, говорещи предимно ромски и български език. Центърът предлага услугата **„Интеграция на ромски деца в училищата – допълнителна подкрепа за успешна реализация–** подкрепа в процеса на интеграция в училищата и подкрепа при риск от ранно отпадане от училище на деца от ромски произход. Целевата група са деца, от рискови групи в училищна възраст от общообразователните училища в кварталите Аспарухово, Одесос, Младост и Владислав Варненчик в община Варна. Бенефициенти – 30 деца от рискови групи в училищна възраст. Заниманията се осъществяват в различни модули и развиват три фундаментални групи умения, които са в основата на развитието на децата: Грамотността като средство за приобщаване към дълбинните пластове на общочовешката и на националните култури; Научните понятия като средство за създаване на истинна картина на света; Волята като набор от умения за самопринуда, така че да се преодоляват трудности и пречки от всякакво естество. Тези три вида компетентности са най-важните предпоставки детето да стане добре адаптиран гражданин на обществото, в което живее. Заниманията в модулите се предвидени така, че да бъдат съобразени с възрастовите особености на бенефициентите и съдържа променящ се брой групи, които включват не повече от 10 деца.

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Основната дейност на РЗИ – Варна е насочена към създаване на по-добри условия и осигуряване на равен достъп на всички граждани на областта до здравни услуги, независимо от техния пол, възраст, етническа и социална принадлежност. Особено внимание се обръща на подобряване на здравното обслужване на групите в неравностойно положение. Провеждането на прегледите в общините и региона са предшествани или съпътствани от лекции, беседи и кампании. Разискваните теми са в областта на контрацепцията, полово-предаваните инфекции, рак на гърдата, рак на маточната шийка, здравословното хранене, имунизациите, правата на пациента, социално-значими заболявания, околна среда и здраве, остеопороза и тютюнопушене. Пример за добра практика са и постиженията по отношение на здравните медиатори, които спомагат за преодоляване на културните бариери в общуването между ромските

общности и медицинския персонал по места, преодоляване на съществуващи дискриминационни нагласи в здравното обслужване на ромите, оптимизиране провеждането на профилактични програми сред ромското население, здравно образование на ромите и активна социална работа в общността и особено с уязвими ромски групи. През годините се утвърди добрата практика РЗИ- Варна да си взаимодейства с неправителствени организации, като непрекъснато се увеличава броят на тези, които работят в ромска общност.

Приоритети на всички институции, работещи в областта на ромското здравеопазване за следващия програмен период (2014 – 2020 г.) са: Преодоляване и преустановяване негативните тенденции за здравето на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства и създаване на условия за неговото подобрене; Превантивни грижи за майчино и детско здравеопазване; Осигуряване на равен достъп до здравни услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства; Повишаване броя на квалифицираните роми, работещи в здравната система. Развиване на медиаторството и на различни форми на работа за и в общността (здравно - социални центрове и др.); Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация; Обучаване на здравни специалисти за ефективна работа в мултиетническа среда; Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи; Разширяване обхвата на здравноосигурените лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, чрез предприемане на законодателни инициативи по отношение на здравното осигуряване на социално слабите, в това число и на дълготрайно безработните.

Провеждат се профилактични прегледи на здравно неосигурени лица, които са в неравностойно положение и такива в отдалечени населени места със затруднен достъп до медицинска помощ, като се използват мобилни кабинети. Организиран се и се провеждат кампании и беседи за подобряване информираността на лицата в неравностойно положение по отношение важността на профилактичните прегледи, имунизациите, ограничаване на поведенческите рискови фактори, намаляване на ранните бременности и аборти. Здравните медиатори имат основна роля при осъществяване на превенцията на различни заболявания и подобряване здравния статус на ромските общности, разписани в Плановите за действие за реализацията на областната стратегия. Необходимо е да продължи работата по набиране на медиатори и НПО, които да работят на терен с ромското население. Районните администрации не могат да упражнява контрол върху дейността на личните лекари, касаеща профилактиката и здравната просвета, която провеждат с населението от ромски произход и с гражданите, живеещи при сходни условия на тях. **Община Варна на настоящия етап е обявила конкурс за две бройки за длъжността „Здравен медиатор“ в кварталите с преобладаващо ромско население „Аспарухово“ и „Владислав Варненчик“.** Новите попълнения ще се присъединят към медиаторите, които вече работят към общината. Изборът на двамата нови медиатори се извършва чрез конкурс. Те ще бъдат обучени, а после ще започнат работа. Кандидатът трябва да има принадлежност към общността, в която ще работи и да я познава добре. Нужно е да владее езика на общността и да има много добри комуникативни умения, както и да притежава и добра компютърна грамотност. Могат да бъдат изредени редица добри практики и бъдещи планове в сферата на здравеопазването и ромското включване. Изграждането на иновативни услуги за уязвимите общности е интегрална част от развиващата се мрежа от услуги за децата с рисково поведение, родителите и семействата на деца в риск, насочени към подобряване на родителската грижа: Провеждане на беседи и лекции с подрастващи и

млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето и родствените и ранни бракове – Проблемът със здравеопазването на гражданите от ромски произход и гражданите в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация е един от най-сериозните. Той е комплексен и се определя от различните условия и възможности на общините в областта. Като основен проблем се очертава ниската здравна култура и факта, че голяма част от представителите на ромската общност не са здравно осигурени и нямат лични лекари. Съвместно с ДСП, РЗИ, общопрактикуващите лекари и други институции и НПО се реализират имунизационни и здравни кампании, насочени към профилактика на различни заболявания, както и кампании, свързани с осигурителните права и задължения на българските граждани.

Стъпки предприети от 2011 в област Варна: В рамките на залегналите цели са проведени масови кампании за повишаване информираността на етническите групи по отношение на механизмите за здравното осигуряване, правата и задълженията на здравноосигурените лица, с цел подобряване на достъпа на ромското население до здравни услуги; реализирани са национални и регионални програми за здравно образование и се стимулира участието в тях, с цел подобряване информираността на ромското население, относно рисковите за здравето практики, както и за начините на водене на здравословен начин на живот; тиражиране и разпространение на здравнообразователни материали сред ромското население; проведени са разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и значението на профилактичните прегледи сред ромското население. Работи се за повишаване на здравната и екологичната култура чрез лекции, беседи листовки и брошури в часа на класния ръководител, провеждат се беседи за семейно планиране и здравно образование за вредите от тютюнопушене и употреба на наркотици, заразяване и предпазване от инфекциозни болести, извършват се профилактични прегледи, ехогафски изследвания, изследвания за хепатит, СПИН и др. лабораторни изследвания. В райони, където има компактно ромско население има ДКЦ-та (ДКЦ II “Св.Иван Рилски-Аспарухово-Варна”, ДКЦ III, ДКЦ – IV) с комплексни здравни услуги и специалисти, което осигурява възможност за достъп на всеки здравноосигурен гражданин от района до качествено здравеопазване. **Като добра практика в Община Варна се отчита** назначените здравни медиатори, разпределени в различни райони на общината, в община Провадия има назначени 2-ма здравни медиатори. Работи се по подобряване на контрола за борба с туберкулозата, чрез съвместната дейност на DOTСмениджъра за област Варна и НПО. През месец януари 2012 година стартира **проект „Превенция на трафика на хора, принадлежащи към етнически групи, с фокус към ромското малцинство в България”** на територията на община Варна и цели да намали броя на потенциалните жертви на трафик на хора от ромски произход. В неговото реализиране стои амбицията той да послужи за модел за цялостна държавна политика в борбата с трафика на хора. **Варна стана пример за връщането на лекарските кабинети в училищата, единствения град, който във всички училища има здравни кабинети, този модел е пример в цялата страна.** За постигане на адекватен контрол и оценяване на резултатите от провежданите здравни интервенции е необходимо в бъдеще да се създаде областна информационна система. Чрез нея ще се осъществява набиране и анализ на достоверна и навременна статистическа информация от широк кръг социални и здравни индикатори, включително за децата в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства. Данните за здравето следва да бъдат дезагрегирани /доколкото е допустимо в съответствие с действащото българско

законодателство/ по пол, икономически статус, доходи, местоживеене и етническа група, за да се идентифицира специфичния здравен профил и нуждите на хората от уязвимите общности, за да се насочат ресурси и субсидии към тези, които се нуждаят най-много от тях. Тъй като показателите на заболяемостта и смъртността в активна възраст сред лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства са по-високи, отколкото другите етноси живеещи в област Варна, ще се предприемат специални мерки за събиране на здравна и демографска информация, необходима за анализиране на причините за тези по-високи стойности и за изработването на конкретни политики за решаването на здравните проблеми, съобразени със спецификите на различните общности. През цялата 2014 година експерти на Съвета на Европа подпомогнаха назначените от общината медиатори да активизират местните ромски общности за участие в изградената и функционираща на територията на община Варна - Местна Активна Група /МАГ/. Те проведоха поредица от срещи и обучения в самата общност, осигуряваха насоки и съвети и улесняваха диалога както между отделни групи в самата общност, така и между ромската общност и местните власти и другите институции на местно ниво. Местната Активна Група не е регистрирана като фондация или НПО, което ѝ дава предимството да е отворена и гъвкава структура, в която може да се включи по всяко време всеки заинтересован. Важният аспект на групата е общият интерес на гражданите да се подобрят условията на живот на всички, живеещи в квартала/ селото/ града/ общината. Друг важен аспект е използването на наличния вече човешки ресурс, създаден от държавата на местно ниво - медиаторите, повишавайки ефективността от работата им чрез прилагане на общностен подход на работа. **В МАГ участват здравните медиатори, базираните в общността ромски неправителствени организации, Инициативен Комитет на гражданите пострадали от наводненията в кв. Аспарухово, създаден след бедствието на 19.06.2014г., много роми-пастори, обикновени граждани от ромски произход, които са заинтересовани да се подобрят условията на живот в кварталите им, студенти, ученици, млади ромски жени – майки, заинтересовани от бъдещето на децата си.** В поредица от сесии, с помощта на експертите от СЕ, те обсъдиха детайлно проблемите на ромите и другите групи в неравностойно положение по квартали. Постигнаха съгласие за общите проблеми и възможните решения. **След това представители на МАГ проведоха поредица от срещи с общинските власти, за да представят своите виждания за проблемите и възможните мерки, които смятат, че трябва да се предприемат.** Проведоха съвместно с община Варна кръгла маса за обсъждане на предложенията на МАГ. Включиха се в общинската работна група и участваха активно в обсъжданията на изработения от община Варна План с дейности за изпълнение на НСИР. В резултат на всички тези дейности, съществена част от предложенията на МАГ бяха включени в общинския план за изпълнение на НСИР. Предвижда се МАГ да бъде активно включена през следващите години в механизма за изпълнение, мониторинг и оценка на общинския план за изпълнение на НСИР. **На територията на област Варна има 8бр. здравни медиатори разпределени на територията на община Варна - 5бр.; от които в - кв.Аспарухово - 1бр.; кв.Младост-2бр.; кв.Владислав Варненчик- 1бр.; с. Каменар - 1бр.; на територията на община Провадия - 2бр.; те обслужват територията на гр.Провадия и околните села; Община Вълчи дол - 1бр. обслужва гр.Вълчи дол и с.Михалич. Предстои назначаване на още 2-ма здравни медиатори – 1 в кв. „Аспарухово“ - и 1 в кв. „ Вл. Варненчик“.** Здравните медиатори за периода 02.01.2014г до 30.12.2014г. са извършили следните дейности:

1. Съдействие за осъществяване на планови имунизации- на деца- 402, на възрастни- 86;
2. Съдействие за осъществяване на профилактични прегледи- на деца-254, на възрастни.- 96;
3. Консултации, подготовка на документи и следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, ДЕЛК, НЕЛК, ЛКК- 75 бр.;
4. Придружаване до здравни институции, настаняване в здравни заведения- 394 бр.;
5. Съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права- 174 бр.;
6. Семейно планиране и сексуално здраве обхванати лица - 168 бр.;
8. Патронаж на рискови групи в т.ч. хронично болни и хора с увреждания, бременни майки, многодетни семейства, самотно живеещи възрастни хора – 254 бр.;
9. Индивидуално придружени до РЗИ(КАБКИС)- 41 лица;
10. Съдействие за регистриране на новородени деца при личен лекар- 42 деца;
11. Придружаване и оказване на помощ при попълване на молби за еднократна помощ до общините на болни и с ТЕЛК-решения - Здравеопазване - 76 бр.;
12. Попълване на молби и придружаване до СП - 154 бр.;
13. Съдействие за получаване на финансова помощ от БЧК- 164 бр.(бедствие-Аспарухово);
14. Съдействие за получаване на Бяла техника от БЧК- 72 бр.(бедствие-Аспарухово);
15. Подпомагане на 86 семейства с перилни препарати дарение от фирма „ФИКОСОТА“- АД;
16. Индивидуални придружавания на деца за БЦЖ- манту;
- Имунизации и реимунизации на подлежащи по имунизационния календар-деца- 72бр.;
17. Индивидуално придружени до здравни институции- 394бр
18. Участие в кампании: Антиспин - 1бр.;
19. Други дейности: прегледи и изследвания за цитонамазка, лечение на ранички -поставяне на спирали- достигнати жени- 130 прегледани - 130 ,поставени спирали- 104бр (Безплатните спирали са получени от БАСП-София- 130бр.)
(дейността е реализирана от НЗОК,РЗОК и РЗИ с посредничеството на здравните медиатори)
20. Информиране на общността за новостите в здравното и социалното законодателство
21. Проведени беседи по повод:
Януари- 21.01. Ден на родилната помощ
*Разясняване на профилактичната програма за майчино здравеопазване.- 8бр
Февруари-04.02. Световен ден за борба с рака.
* беседи на тема: Какво трябва да знаем за рака- Кой е добре да се изследва- 8бр
Март-24.03. Световен ден за борба с туберкулозата.
* беседи на тема Какво трябва да знаем за туберкулозата, как можем да се заразим - 8бр
Март- 26.03. Ден за борба с наркоманиите.- беседи на тема:
„Какво е зависимост и как се стига до нея, Как можем да разберем, че детето ни употребява наркотици”- 8бр
Април-07.04. Световен ден на здравето.- беседи на тема:
„Здравесловен начин на живот и природата и ние”- 5бр
Май-19.05. Световен ден за борба с Хепатита- беседи на тема:
„Какво представлява хепатита, как мога да се предпазя от заразяване”- 5бр
Май-31.05. Световен ден без тютюнопушене.
- беседа на тема: „Вредата от тютюнопушенето”- 8бр
Юни-01.06. Световен ден на детето.-беседа за разясняване:
„Детско здравеопазване (Имунизационен календар)”- 8бр
Юли-08.07. Световен ден за борба с алергиите.- беседи на тема:

„Алергии признаци и симптоми, каква трябва да правим”- ббр
 Август- от 01.08 до 07.08. Световна седмица на кърменето.
 беседа на тема: Детско здравеопазване и правилно отглеждане на децата- ббр
 Септември-30.09. Световен ден на сърцето.- беседа на тема:
 „Какво представлява инфаркта, инсульта и как можем да се предпазим от тях- ббр
 Октомври-10.10. Световен ден на психичното здраве- беседа на тема:
 „Здравословен начин на живот”- ббр
 Октомври-20.10. Световен ден за борба с остеопорозата.
 Организиране на беседа на тема.
 -Какво представлява остеопорозата, Как можем да се предпазим от нея- ббр
 Ноември-14.11. Световен ден за борба с диабета- беседа на тема:
 „Какво представлява диабета и какви са симптомите- ббр
 Декември-01.12. Световен ден за борба със СПИН- беседа на тема:
 „Как можем да се заразим и как можем да се предпазим”.- ббр

База за провеждането на здравни беседи по актуални теми е музеят “Човекът и неговото здраве” към РЗИ – Варна, като място за предлагане на богата информация за устройството и функциите на човешкия организъм. Направени са 3 броя презентации пред 56 участници през изминалата година.

Проведени 32 анкети в рамките на Националното проучване на факторите на риска за здравето, сред ромска общност, със съдействието на здравни медиатори от община Варна.

Предоставени са 2071 броя здравно-образователни материали - дипляни, листовки и книжки; контрацептивни средства (презервативи – 650 броя).

Община Аврен- На територията на общината са регистрирани 6 /шест/ общопрактикуващи лекари и 8 /осем/ стоматолога, които имат сключени договори с Регионалната здравноосигурителна каса – гр. Варна. Един общопрактикуващ лекар обслужва две или повече населени места. Спешни кабинети на територията на общината няма, при необходимост хората се насочват към гр. Варна, гр. Белослав, гр. Девня, гр. Долни чифлик. На територията на община Аврен няма специализирани институции - домове за възрастни хора, хосписи и домове за деца и пр. В село Близнаци се реализира услуга от резистентен тип „Защитено жилище“ за възрастни хора с умствена изостаналост. Аптечното обслужване е налице в село Приселци. Медицинското обслужване на детските градини и училищата на територията на община Аврен се осъществява от 5/пет/ правоспособни медицински лица, които са разпределени по утвърден график със заповед на кмета. Ежегодно, за всички учебни заведения, общината осигурява лекарства и превързочни материали за оказване на първа помощ. През 2013-2014 год. в общината съвместно с Център за „Защита правата в здравеопазването” се организираха безплатни профилактични прегледи за рак на гърдата. От предоставената услугата се възползваха 180 жени. Два дни в седмицата се предоставя възможност за консултации при лекари-специалисти в с. Синдел.

Община Варна- Програми, реализирани чрез дирекция „Превенции”: 1. Програмата за ваксиниране срещу хепатит Б и съпътстващи медицински и психосоциални интервенции, предназначени за пълнолетни лица (18 – 30 г.) от ромски произход, идентифицирани като инжектиращи наркотици и/или с редовна/продължителна употреба на опиати, амфетамини или кокаин. *Отговорни структури – дирекция „Превенции“, Община Варна и Сдружение „Съучастие“, в партньорство с РЗИ-Варна.* Цели: Предотвратяване на риска от инфектиране с HbV сред лицата от целевата група; ранно откриване на заболявания, свързани с употребата на наркотици; намаляване на честотата и тежестта на рискови поведения, свързани с

употреба на наркотици; мотивиране и подкрепа на нагласи и поведения, насочени към спиране на употребата. Екип: Координатор, медицински персонал – лекар и медицинска сестра, аутрич работници и роми-доброволци. Дейности: изследване на целевата група за HBV, HCV, HIV; пре – и пост-тестово консултиране и мотивационна подкрепа от аутрич екип и провеждане на трикратни ваксинации, като преди всяка манипулация се извършва оценка на здравния статус. Финансирането на програмата е през бюджет 2011-2013 на дирекция „Превенции“, Община Варна, на обща стойност 30 000 лв. Общо обхванати (ваксинирани) са 150 лица в периода 2011 – 2013 год.

През 2014 год. програмите за мобилна работа в общността на ромски младежи (15-25 г.) с проблемно поведение и за ваксиниране срещу хепатит Б на роми с рисково поведение са заложили за финансиране в проекта за бюджет 2014 на дирекция „Превенции“, Община Варна.

Община Белослав - На територията на община Белослав от 2012 г. функционира здравен кабинет в квартала, населен предимно с хора в уязвимо социално положение, в който медицинска сестра обслужва предимно население от ромски произход. Учебните заведения, съвместно с Местната комисия за борба с противообществените прояви на пълнолетни и непълнолетни /МКБППНМ/ периодично организират беседи с подрастващите млади хора и техните родители за лична хигиена, за предпазване от нежелана бременност, ХИВ, СПИН, наркотици. Раздават се предпазни средства.

Община Дългопол - Системата на здравното обслужване на община Дългопол включва: 8 амбулатории за индивидуални практики, Медицински център, в който работят 9 лекари с призната специалност /кардиолог, ендокринолог, невролог и др./, Център за спешна медицинска помощ, който осигурява спешна диагностика, извършва на място по време на транспорт и до приемане в болнично заведение необходимите лечебни и реанимационни дейности. В него работят 4 лекари, 7 фелдшери и обслужващ персонал. Рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания. При лицата, принадлежащи към целевата група, се наблюдава по-силно влияние на първичните (масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна среда и жилищна среда) и вторичните рискови за здравето са факторите (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания). Наблюдават се следните **тенденции, които са характерни и за останалите общини намиращи се на територията на област Варна:** голяма част от бременните жени се картотекират непосредствено преди термина на раждане, не посещават редовно женска консултация и с това попадат в рискови групи. Като цяло бременностите са много ранни и се наблюдават бракове по сребрена /роднинска/ линия, което предполага раждане на дете с увреждания. Лицата подлежащи на имунизации са картотекирани и имунизирани.

Община Девня - През 2013г. е проведена среща с населението на община Девня по проект „СПРИ и се прегледай“- Национална кампания за ранна диагностика на онкологични заболявания на Министерство на здравеопазването. През месец юни 2014 г. са организирани безплатни профилактични прегледи на населението в общината включващи ехография на млечна жлеза, остеометрия. От медицинските услуги се възползваха около 800 души. Всички пациенти с отклонения бяха насочени към личните лекари за диагностично уточняване чрез съответните специалисти. Провеждат се беседи от здравни специалисти в училищата за вредите от най-разпространените рискови фактори като тютюнопушене, употреба на наркотици, злоупотреба с алкохол, заразяване със СПИН и за предимствата на здравословния начин на живот.

Община Ветрино - Здравеопазването на хората от община Ветрино се осъществява от утвърдените с Национална здравна карта от Министерството на здравеопазването практики и специализирани, детски и училищни кабинети. Има определени пет общопрактикуващи лекари и стоматолози, един лекар и пет медицински сестри, обслужващи учениците и децата в СОУ „Христо Ботев” и ОДЗ „Васил Левски”, ЦДГ „Щастливо детство” и филиалите към тях. Община Ветрино има сключени договори и за специализирани кабинети с ДКЦ. Всеки понеделник се извършват прегледи по различни направления. Проблем с обслужването към момента има в малките населени места, където общопрактикуващите лекари имат графици един път седмично. Здравните служби в СОУ „Христо Ботев” са организирани за първи път през отчетния период и от лекар и от медицинска сестра, които са в щата на общината. В училището съвместно с БЧК се осъществяват информационни кампании на различни теми, като здравословно хранене, вреда от тютюнопушенето, алкохола и наркотични вещества, а в по-горните класове - хигиена на половото общуване и сексуалната култура, контрацептивни средства и други. Децата в детските градини се обгрижват от четири медицински сестри, две от тях осъществяват здравните грижи в детските ясли и две обслужват детските градини и филиалите към тях. Населението на общината се обслужва от три аптеки. **Основен проблем е неотложната помощ.** Условието за работа в повечето села са неблагоприятни поради застаряващото население, малкия брой пациенти, отдалечеността на селата от големите градове и лошите транспортни връзки.

Община Вълчи дол. На територията на общината са регистрирани и работят осем общопрактикуващи лекари и четири практики с лекари по дентална медицина в четири населени места. Всички практикуващи медици, имат сключени договори с РЗОК. Наличността от общопрактикуващи лекари и специалисти по дентална медицина е задоволителна и цели да осигури ефективно доболнично здравно обслужване, особено в малките населени места. Няма налични данни за извършвани мероприятия по превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции сред населението в общината, освен в училищата. Няма регистрирани такива заболявания. По данни на РЗИ Варна процентното обхващане на подлежащите лица от селищна система Вълчи дол с планови имунизации и реимунизации е ниско. **За периода 01.01.2012г.- 30.09.2012г. обхвата с планови реимунизации е 64,56%, а с планови имунизации е 59,05%.** Във всички училища и детски градини е осигурено медицинско обслужване. Медицинските специалисти оказват първа долекарска помощ при спешни и неотложни състояния, организират и провеждат профилактични дейности за предотвратяване и ограничаване рисковите фактори в детските заведения и училища, участват в организирането и прилагането в детските заведения и училища на общински, регионални и национални програми за профилактика на болестите и превенция на здравето на децата и учениците. Те осигуряват грижи за общо около 1 400 подрастващи на възраст от 3 до 18 години. Липсва организирана стоматологична профилактика на учениците. Това дава основание да се изведат и следните основни дейности върху които ще се работи и за напред в Плана за 2014 – 2020: Повишаване на здравната култура на ромите и провеждане на задължителни имунизации.

Община Долни чифлик – Регистрираните лица с увреждания от ромски произход са включени като ползватели на услугите в двата ЦСРИ /„Център за социална рехабилитация и интеграция“/, които се намират на територията на община Долни чифлик.

Община Суворово - Съществен проблем, който възникна пред общинското здравеопазване е **липсата на медицински специалисти през почивните,**

празничните дни и вечерните часове след 19:30 ч., както и наличието на значителни разстояния до най – близките градове с денонощна медицинска помощ, което допълнително затруднява достъпа на пациентите и често води до забавяне на диагностично – лечебния процес. Община Суворово разреши създалия се проблем, като осигури средства за разкриването на неотложен кабинет в Медицинския център гр. Суворово. На територията на общината функционира „Център за социална рехабилитация и интеграция“. Той представлява комплекс от социални услуги, свързани с извършване на социална рехабилитация, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване., предоставят се краткосрочни и дългосрочни социални услуги. Целевата група са възрастни хора с увреждания.

Община Провадия- В община Провадия са регистрирани 10 общо практикуващи лекари, които имат сключени договори с Регионалната здравно-осигурителна каса – гр.Варна и 4 стоматолога.

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

На 30 август 2011 г. стартира схема BG161PO001/1.2-02/2011 чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с определени конкретни бенефициенти между които и община Девня на територията на област Варна, както и резервни бенефициенти в случай на освобождаване на достатъчен финансов ресурс - 1. Община Варна. Допустими дейности за финансиране по схемата са: изграждане на нов сграден фонд, предназначен за социални жилища върху терени 100% общинска собственост, в който да бъдат настанени представители на целевата група ; ремонт, реконструкция и обновяване на съществуващ сграден фонд, 100% общинска собственост, предназначен за социални жилища; доставка на подходящо оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, свързано с осигуряване на основни битови условия; подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради/помещения; мерки за благоустрояване на прилежащото околно пространство на новопостроените/обновените социални жилища и др., е допустимо по настоящата схема През 2012 година с решение на Ръководителя на Управляващия орган на ОПРР е одобрено проектно предложение на стойност:

№	Кандидат	Наименование на проектното предложение	Общ размер на проекта, лв.	Размер на БФП (100%), лв.	Допълнителен собствен принос, лв.	Продължителност на проекта в месеци
2.	Община Девня	Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение на територията на община Девня	1 406 112,76	1 378 729,40	27 383,36	20

На 24.10.2013 година по схема BG161PO001/1.2-02/2011 е поканена първата резервна община Варна да подаде проектно предложение с максимален размер на проекта до 3 890 038,55 лева и с краен срок за кандидатстване по схемата 16 декември 2013 г. С община Девня се сключва договор на 18.01.2013 г. и към настоящия момент проекта е в процес на изпълнение. Основните дейности по него са – извършване на ремонт, реконструкция и обновяване на съществуваща четириетажна сграда; обособяване на 33 броя социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение на територията на общината; оборудване на горепосочените жилища свързано с осигуряване на основни битови условия; настаняване, стойността на проекта е 1 626 000,00 лв. със срок на изпълнение 17.08.2011-18.09.2014г.

Общините се стремят да водят активна политика, свързана с подобряване на жизнената среда и битовите условия на живот на ромското население чрез общинските бюджети и участие в програми и проекти за поддръжка на инфраструктурата. Жилищното настаняване се извършва на основание **Наредбата за условията и реда за установяване на жилищни нужди на гражданите, настаняване и продажба на общински жилища**, която се отнася до всички граждани на общините, без да ги разделя на етнически, религиозен или друг принцип. Община Варна е сключила договор по проект BG161PO001/5.3.02-0011 „В подкрепа на Варна за програмен период 2014-2020 г.” С МРР, със средствата, от които ще се финансира проектирането на „Изграждане на 250 социални жилища за хора в неравностойно положение на територията на район „Младост”, гр. Варна.

Община Аврен - В с. Дъбравино е предвидено разширяване на строителните граници, като предпоставка за узаконяване на жилищните сгради извън строителните граници на селото. В същото населено място е изграден отводнителен канал с дължина 1000 м., който възпрепятства свободното стичане на дъждовни води и около 300 м. тротоар от „ромската махала” до училището. През 2013год. е извършен ремонт на две улици в махалата на с. Дъбравино. Създадени са нови детски площадки в 5 населени места. През 2014 год. са очакълени две улици в с. Дъбравино. В с.Синдел е почистена и покрита с траверси отводнителна канавка под моста на р. Провадийска.

Община Варна- през 2014г. в гр. Варна е предприето премахване на самосрутващи се жилищни сгради, които се обитават от самонастанени домакинства. На тези домакинства, които в повечето случаи са многодетни или част от членовете им са с увреждания са предоставени алтернативни жилища.

За преодоляване на жилищния проблем за лицата, засегнати от социален риск Община Варна кандидатства за безвъзмездна финансова помощ и предстои сключване на договор по схема BG161PO001/1.2-02/2011 „Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение”. Предвижда се изграждане на 30 жилища за лица и домакинства, пострадали от наводнението на 19.06.2014г., от малцинствени групи, самотни родители, безработни лица, многодетни семейства и други хора в риск. През 2013 – 2014г. не е извършена рехабилитация на съществуващи общински жилища поради недостиг на финансови средства.

Обявена е обществена поръчка: "Изготвяне на технически паспорти на строежите по реда на Наредба № 5 за техническите паспорти на строежите, комплексни проекти за инвестиционна инициатива и технически проекти по обособени позиции" по Проект №BG161PO001-5.3.02-0011 “В подкрепа на Варна за програмен период 2014-2020 година“ с бенефициент община Варна. Обектите на социална инфраструктура, които са включени в обществена поръчка и са в обхвата на Общинския план за интегриране на ромите са: Проект 3-1: Изграждане на 150 социални жилища за хора в

неравноснотно положение на територията на район „Младост“; Проект 3-2: Изграждане на 100 социални жилища за хора в неравноснотно положение на територията на район „Младост“; Проект 3-3: Изграждане на защитени и наблюдавани жилища: „Защитено жилище“ за лица с умствени увреждания с капацитет 8 места, „Защитено жилище“ за лица с психични разстройства, капацитет 8 места и 3 броя „Наблюдавани жилища“ за лица, навършили 18 години, които напускат специализираната институция, „преходно жилище“ или „защитено жилище“ и им предстои да водят независим начин на живот с капацитет по 6 места, разположени в една сграда на територията на Район „Младост“. Решаването на жилищните проблеми на хората в социален риск и на тези от ромската етническа общност през периода 2015-2020 година ще се извършва предимно с финансиране от Европейските фондове.

Община Суворово - През 2010 година се изработи подробен устройствен план, с който се измени плана за регулация и застрояване на гр. Суворово в квартали 3, 4, 5 и 6, които са с предимно ромско население. През периода 2013-2014 година продължи закупуването на урегулирани парцели от ромското население и снабдяване със строителни документи и разрешения за строеж за изграждане на нови жилища, отговарящи на съвременните изисквания за проектиране и строителство. През този период в ромският квартал на гр. Суворово бяха законно изградени с разрешение за строеж 8 жилища, а в с. Чернево – 7 жилища.

Община Долни чифлик - в общината е изграден Нов Център за настаняване от семеен тип, който приютява деца с умствени и физически увреждания. Проектът се реализира със средства по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. В дома ще бъдат настанени 12 деца и младежи с увреждания от специализирани институции и домове за медико-социални грижи, както и 2 деца с увреждания от общността. Ще бъдат приютени 7 деца от дома в с. Рудник и 3 деца от дома в Крушари. Сред тях има 3 незрящи деца, а повечето от останалите са с церебрална парализа. Те ще получават 24-часова грижа, като за всяко дете ще има индивидуален личен наставник. За малчуганите ще се грижат детегледачи, социален работник, психолог, психиатър и медицинска сестра. Домът ще се помещава в нова сграда с двор, която се намира на комуникативно място в Долни чифлик – близо до общината, детска градина и читалище. Екипът на дома ще се стреми да предостави на децата жизнена среда, близка до тяхната или до нормалната за израстване на едно дете. Повечето от децата имат семейства. За тези от тях, за които има възможност, ще бъде направен опит за възстановяване на връзката с родителите. На всяко от децата ще се обърне внимание според вида на увреждането. Ще бъдат подложени на интензивни грижи, като с тях ще работят различни специалисти. Така възможностите на децата не само ще бъдат съхранени, но и ще могат да се развиват. След това ще се направи опит да бъдат върнати в семействата, да започнат някаква работа на по-ниско ниво и да се върнат в обществото. Проведените опознавателни срещи с децата протичат добре. Осъществена е добра връзка между тях и персонала. Проектът „Дом за нашите деца – устойчива деинституционализация на деца с увреждания, настанени в специализирани институции, чрез разкриване на нова социална услуга – „Център за настаняване от семеен тип в община Долни чифлик“, е на стойност малко над 185 000 лева. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейски социален фонд на европейския съюз.

Въпросът за жилищните условия неминуемо е свързан с незаконното строителство. През годините е допусната концентрацията на населението в обособени квартали, което доведе до социална изолация, влошаване на жилищните условия и проблеми с изграждането и поддръжката на инженерната инфраструктура. Затварянето на

общността в квартали създаде чувството за недосегаемост и ненеказуемост, което от своя страна генерира незаконно строителство, с произтичащите от това неспазване на елементарни норми за сигурност и безопасност на изпълнените строежи.

Борбата с незаконното строителство и в частност премахването на къщите на обитателите на т.нар. Гъбена махала, ще бъде най-важният приоритет на районното кметство „Владиславово“ през настоящата 2015 година. Започнало през 2014-а, събарянето на незаконните жилища трябва да приключи в следващите месеци. Постройките без разрешение са над 100. Всички документирані незаконни постройки, особено в т.нар. Гъбена махала, предстоят да бъдат съборени. Гъбената махала беше първото от поредицата незаконни гета, които трябваше да бъдат съборени във Варна, а след това и в други градове на страната през миналата година. Въпреки това то продължава да съществува, а жителите не дават вид, че се чувстват заплашени от принудително изселване от къщите си.

С изменението на ЗУТ изключително нарасна ролята на общините за преодоляване и решаването на тези проблеми, като за строежите от четвърта, пета и шеста категория кметът на общината (района) осъществява контрола на строежите, включително спирането и премахването при констатиране на незаконно строителство. Поради факта, че незаконните строежи, извършвани от малцинствените групи са предимно V-та и VI-та категория, очевидна е ролята на общинските администрации и те би следвало да отчетат какви действия са предприети в тази насока и какви резултати са постигнати. Кметовете на общините, в които няма действащ общ устройствен план, имат възможност да внесат предложение в съответния общински съвет по чл. 124, ал. 1 за изработването на общ устройствен план. Това е първата стъпка и дава големи възможности за устройствено планиране и усвояване на територии с нови предвиждания. Общините са тези, които могат да кажат как са реализирали тази възможност. Въпроси по отношение на предприети мерки в областта на жилищната политика, в т.ч. недискриминационен достъп до социални жилища и места за лагеруване, положителни практики в сферата на жилищната политика и осигуряването на жилища и други места за настаняване са изцяло в компетенциите на общините. Конкретните дейности са заложи в стратегията и сега общините могат да отчетат постигнатите резултати в областта на: Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура; Разработване на общински програми за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население; Идентифициране на подходящи терени; Уреждане въпросите със собствеността на терените; Отреждане на терените – общинска собственост за жилищно строителство; Изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население; Изработване на специализирани карти; Актуализация на подробни устройствени планове на съществуващи терени; Изработване на подробни устройствени планове на новооторедени терени; Проектиране на техническа инфраструктура водоснабдяване, канализация.

В списъка с приоритети за тази година е изграждането на 36 нови детски площадки и проект за парка във “Владиславово”, в който голяма част от населението е от ромски произход. До края на тази година ще започне и изграждането на трибуни за около 500 души на стадиона в квартала, подобряване на тревната покривка, поставяне на битово осветление за по-дълго ползване и подобряване на състоянието на пистата за бягане.

В следващия програмен период 2015-2017г. ще се акцентира основно на енергийната ефективност на жилищата и подобряване на стандарта на живота на

гражданите в.т.ч. ромите и ромските махали, включително чрез използване на възобновяеми енергийни ресурси.

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ“

Лицата от ромската общност са силно засегнати от икономическата криза и се нуждаят от специално внимание и целенасочени мерки, които да подкрепят тяхната интеграция на пазара на труда. Ключово условие за позитивния ефект от тези мерки е партньорството между институциите, социалните партньори, гражданското общество. **Регионалната служба по заетостта** реализира активна политика на пазара на труда, приоритетно насочена за подпомагане социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение на пазара на труда, с фокус ромите. В своите действия Агенциите по заетостта съблюдават недопускане на дискриминационни практики и предпоставки за нарушаване на равното третиране при обслужването на търсещите работа лица, в т.ч. ромите. Те разработват и реализират ежегодни планове относно подпомагане интеграцията на клиентите си от ромски произход съобразно целите и задачите на Националната и Областна стратегии за интегриране на ромите. Плановете съдържат дейности за повишаване пригодността за заетост и квалификация на ромите, регистрирани в дирекциите „Бюро по труда“ (ДБТ) - мотивация за активно поведение на пазара на труда, професионално ориентиране и включване в обучения за ограмотяване, професионална квалификация и ключови компетентности, осигуряване на заетост, чрез включване в програми и мерки за заетост и обучение, на първичния пазар на труда, вкл. по проекти на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОП РЧР). Плановете съдържат и мерки за насърчаване на предприемаческата култура на ромите, чрез мотивационни обучения и обучения за стартиране и управление на собствен бизнес, както и изграждане на капацитет и насърчаване на социалния и граждански диалог с НПО. Агенцията по заетостта организира и провежда специализирани трудови борси, насочени към ромската общност. Целта на борсите е да се подпомогне трудовата реализация на безработните лица от ромски произход, чрез улесняване достъпа им до информация за свободни работни места и осигуряване на пряк контакт и договаряне с работодатели. **За насърчаване на социалния и граждански диалог, се провеждат и срещи с ромски НПО за сътрудничество и подкрепа на трудовата реализация на безработните лица от ромски произход.** С подкрепата на ОП РЧР се реализират целеви схеми, насочени към неравнопоставените групи на пазара на труда.

По отношение на приоритет „Заетост и социално включване“- Социалната политика в община Варна целенасочено се реализира с изпълнението на Социалната програма на общината. За съжаление факторите бедност, нерешен жилищен проблем, липса на финансови средства, нисък родителски капацитет, неграмотност стоят като проблеми, както пред община Варна, така и пред останалите общини на територията на област Варна. За решаването им и с цел подобряване начина на живот на ромското население и други уязвими групи от обществото, борба с бедността, социалното изключване и дискриминация, закрила на децата в риск се работи и през 2014г. чрез реализирането на нови проекти, финансирани не само от община Варна, но и от Европейските фондове. Подпомаганите групи са възрастни и деца от ромски произход, предимно в неравностойно положение - деца в риск от изоставяне, деца на улицата, жени и деца, претърпели насилие, самотни майки и бременни жени, деца с увреждания, деца лишени от родителска грижа, многодетни семейства, семейства без финансови средства за задоволяване на базовите нужди. Имайки предвид необходимостта от

задоволяване на специфичните потребности на различните целеви групи, социалните услуги в общността работят за преодоляване на социалната изолация на децата и възрастните от ромски произход чрез психологическа подкрепа и превенция на ранното забременяване, реинтеграция на деца и жени, претърпели насилие, подобряване здравния статус на потребителите на социални услуги, превенция на отпадането от училище чрез повишаване мотивацията за учене, затвърждаване на базовите умения за самообслужване, придобиване на хигиенни навици и по-добра хигиена на хранене, формиране на умения за самостоятелно справяне с ежедневните дейности придобиване на умения в отглеждането и възпитанието на децата. Посочените дейности се реализират в Ресурсния център за хора в неравностойно положение с капацитет 30 места, през който в периода 2013-2014г. са преминали 60 жени, в Центъра за социална рехабилитация и интеграция за деца от малцинствен произход с капацитет 80 места са преминали през 2013-2014г. 268 деца, в Центъра за социална рехабилитация и интеграция за деца в неравностойно положение с капацитет 30 места, в Кризисния център за жени и деца, претърпели насилие с капацитет 10 места през 2-13-2014г. са преминали 30 жени, в звеното „Майка и бебе” с капацитет 8 места през 2013-2014г. са преминали по 15 майки с 20 деца годишно, в трите центъра за обществена подкрепа – с общ капацитет 200 места са получили консултации над 240 деца, в Центъра за работа с деца на улицата с капацитет 20 места 40 деца са мотивирани за учене, за придобиване на умения за самообслужване през същия период, в приюта за безпризорни деца с капацитет 15 места са преминали 40 деца, в двете защитени жилища за младежи с общ капацитет 8 места са настанявани 16 младежи за 2013-2014г., в двата центъра за настаняване от семеен тип с общ капацитет 16 места са преминали 22 деца. Посочените услуги са финансирани за периода от 2011г. до 2013г. на обща стойност 2 907 092 лв. , а през 2014г. с 1 561 295 лв. Функционират и две специализирани институции за деца и младежи – Дом за деца лишени от родителска грижа „Другарче” – капацитет 30 места като за 2013-2014г. са постъпили 25 деца и са реинтегрирани или осиновени 47 деца, Дом за деца, лишени от родителска грижа „Надежда” – капацитет 30 места са постъпили 14 деца и са напуснали 8 деца, Социален учебно – професионален център „Анастасия Д-р Железкова” – капацитет 77 места 43 деца и младежи са завършили и са обучавани 144. В тези институции се задоволяват базовите потребности на потребителите от подслон, храна и здравни грижи, образование и хигиена, формират се умения за самостоятелно справяне с ежедневните дейности и общуване. Посочените услуги са финансирани за периода от 2011г. до 2013г. на обща стойност 756 142 лв., а през 2014г. с 842 228 лв. Подпомогнати са с еднократни помощи за инцидентно възникнали комунално-битови потребности през 2013г. 698 лица с 98 250 лв. и за 2014г. 237 лица със 79 300 лв.

За осъществяване на процеса на деинституционализация на територията на община Варна се реализира проект „И аз имам семейство”, финансиран по ОПРЧР. Освен с децата, настанени в специализирани институции се работи и с техните родители, близки и роднини за повишаване на родителския им капацитет, със самотните майки и бременните жени. От стартирането на проекта през 2012г. до края на 2014г. са обучени 39 кандидати за приемни семейства. Активно се работи с едно доброволно приемно семейство и с 19 професионални приемни семейства. Настанените деца за периода 2012 – 2014г. са 37. От тях са изведени 21 деца, от които 12 са осиновени. От средата на 2013г. година функционира и Център за ранна интервенция за предотвратяване изоставянето на деца – с капацитет 40 места, който предоставя мобилни услуги за семействата и децата в риск. За периода 2013-2014г. същият е финансиран общо с 92 040 лв.

През 2014г. е реализиран от община Варна проект „Помощ в дома“ по който 30 домашни помощника обслужваха 60 лица с тежки увреждания. Проектът се финансира с безвъзмездната финансова помощ по ОП РЧР. Осигурена е устойчивост на проекта със същия капацитет, финансирана от бюджета на общината.

В бюрата по труда на територията на област Варна /ДБТ/ се работи усилено за повишаване на конкурентноспособността на пазара на труда на търсещите работа лица от ромски произход. **Назначените в ДБТ Варна, ДБТ Вълчи дол, ДБТ Долни чифлик и ДБТ Провадия трудови посредници – ромски медиатори допринасят с дейността си за изпълнението на заложените показатели по Декадата на ромското включване.** В резултат на организиранияте и проведени от ромските медиатори информационни кампании “Ела и се регистрирай в ДБТ”, както и неформални индивидуални и групови срещи са регистрирани като безработни през 2013-2014 г. - 279 неактивни лица, предимно от ромски произход. Ангажирането на служители от ромския етнос в ДБТ допринася за повишаване на качеството на предлаганите услуги за клиентите от този етнос. Ромските медиатори работят съобразно индивидуалните потребности и характеристики на бенефициентите, като ги информират и мотивират да бъдат активни на пазара на труда. За постигане на тези цели медиаторите посещават кварталите с население с предимно ромски произход. В ДБТ от Варненска област се организират срещи с представители на неправителствени организации и лидери на ромски сдружения във връзка с информиране и търсене на тяхното съдействие при реализацията на предвидените дейности. Връзките на ДБТ с неправителствени ромски организации се задълбочават и са ориентирани към резултатност. Провеждат се срещи с кметовете на населени места с компактно ромско население, с представители на неправителствени организации, на които са обсъждани възможностите за включване в национални и регионални програми, както и в схемите на ОП „РЧР”. В дейности, свързани с повишаване на пригодността за заетост и квалификация за периода 2013-2014г. са включени общо 344 безработни роми, регистрирани в ДБТ от Варненска област. Мотивирани за активно поведение на пазара на труда и търсене на работа през същият период са 28 лица, а в индивидуални и групови форми на професионално ориентиране са включени 211 безработни лица от ромски произход. Акцент в работата е предоставянето на широкообхватна информация за правата и задължения, произтичащи от регистрацията в ДБТ, състоянието и развитието на пазара на труда и свободни работни места, същността на професиите, възможностите за включване в обучение и заетост по схемите на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, квалификационния пазар, съдържанието на учебните програми, ползване на преференции по ЗНЗ, възможности за работа в чужбина и др. Придобиването на професионална квалификация повишава конкурентноспособността на безработните лица и значително увеличава шансовете им за реализация на пазара на труда. В обучение за придобиване на професионална квалификация са включени общо 31 безработни лица от ромски произход, а други 74 роми са преминали обучение за придобиване на ключови компетентности. Лицата, придобили квалификация през 2013г са били включени предимно по схемите на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси, а през 2014г. обученията са проведени в рамките на проектите „От обучение към заетост”, „Компас – 2014г.” и „Шанс за работа - 2014г”, финансирани със средства от държавния бюджет. За периода 2013-2014г. ДБТ от Област Варна са съдействали за осигуряване на заетост на 1093 роми, чрез включването им в различни програми, проекти, мерки за заетост, както и на първичния трудов пазар. Традиционно е включването на представители на ромската общност в заетост по НП “От социални помощи към осигуряване на заетост”, НП “Асистенти на хора с увреждания”, регионални програми за заетост и обучение и др. През същия този период 744 безработни лица от ромски

произход, регистрирани в ДБТ от Варненска област са започнали работа по програми и проекти за заетост, като 514 от тях са включени в НП „От социални помощи към осигуряване на заетост”, 159 в схемите „Развитие” и „Подкрепа за заетост” по ОП „РЧР”, а останалите в други програми. 21 безработни роми са включени в насърчителни мерки за заетост по ЗНЗ. В резултат на активната дейност на трудовите посредници в ДБТ, 328 търсещи работа лица от ромски произход са започнали работа на първичния трудов пазар. Наблюдава се тенденция за значително увеличение на устроените на работа на първичния трудов пазар, като през 2013г. техния брой е бил 123 лица, а през 2014г. – 205 бр. **През периода 2013-2014г. в ДБТ от Варненска област няма лица преминали мотивационно обучение и включени в обучение по управление на собствен бизнес.** Неизпълнението на предвидени показатели, относно дейностите за насърчаване на предприемачеството на представителите от ромския етнос се дължи най-вече на ниското образователно равнище, недостатъчна мотивация и инициативност от страна на безработните лица и липсата на достатъчен финансов ресурс за стартиране на собствен бизнес. С оглед увеличаване на шанса за устройване на безработните лица от ромски произход на трудовия пазар и постигането на устойчива заетост, усилията ще бъдат насочени към включването им в програми и проекти, съчетаващи обучение за придобиване на професионална квалификация или ключови компетентности и последваща заетост. ДБТ от Варненска област ще продължат да търсят целенасочено съдействие от представители на неправителствени ромски организации за активно партньорство в работата за повишаване мотивацията на безработните лица от ромската общност.

Община Аврен: Съгласно справка от дирекция от „Бюро по труда” гр. Долни чифлик, през 2013 год. са реализирани следните проекти и програми за заетост: По Регионална програма за заетост на община Аврен – разкрити са 5 работни места; По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, по проект „Подкрепа за достоен живот – алтернативи” - разкрити са 9 работни места; Национална програма „ОСПОЗ” – разкрити 104 работни места; Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, проект „Създаване на заетост на младежите, чрез осигуряване на възможност за стаж” – разкрити 2 работни места; Програма „Нова възможност за заетост” – разкрити 3 работни места; По национална програма за хора с увреждания са назначени 12 лица; През 2013 год. стартира проект „Старт в кариерата”, назначени са 3 лица. Съгласно справка от дирекция от „Бюро по труда” гр. Долни чифлик, през 2014 год. в община Аврен регистрираните безработни лица към 30.11.2014 год. са 621, от тях 385 са жени, което е 62 %, като 35 се самоопределили като „роми” или 5,64 %, 145 като турци или 23,3 % от общия брой регистрирани. Безработните лица до 29 години са 19,81 %, предимно неграмотни, с начално и основно образование. Към 30.11.2014 год. отчетното ниво на показателя „равнище на безработица” за общината е 20,3 %. Най-голям брой безработни има в с. Синдел, с. Дъбравино и с. Тръстиково. Реализирани програми и проекти през 2014 год. Включени в заетост и обучения през 2014 год. по насърчителните режими по Закона за насърчаване заетостта и схеми по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” са 190: по програми за обучение и заетост – 172 лица; Национална програма „ОСПОЗ” – 118 работни места. Национална програма „Асистенти на хора с увреждания” – 9 работни места. Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания – 1 работно място. Регионална програма за заетост на община Аврен – 5 работни места. Проект „Красива България”, по мярка МОЗ „Професионално обучение за придобиване на квалификацията” - 12 работни лица. Проект „Шанс за работа – 2014” – включени 15 лица, 6 постъпили на работа. Насърчителни мерки за заетост – 5 работни места. По схеми на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” по схема „Подкрепа за заетост” – 13 работни места.

Община Аксаково- Относно заетостта и социалното включване в община Аксаково по различни програми и проекти е осигурила работа на 71 човека, както следва: По ОП Развитие на човешките ресурси, проект „Нов избор, развитие и реализация” са се обучили в рамките на два месеца 60 човека. Те са работили в периода от юни 2012 г. до юни 2013г.; По регионална програма от май до октомври 2013г., 6 човека са назначени на длъжност общ работник.; По национална програма „ОСПОЗ” – аварийно спасителни дейности се осигури работа на 5 човека за периода от 23.08.2013г. до 31.12.2013г.. На територията на общината се осъществяват следните проекти: **Проект „Ръка за ръка, с поглед към света”** – целта на проекта е образователна и социална интеграция на децата от етническите малцинства. От първи октомври 2013 г. започна много-модулното обучение на децата от с. Изворско в ОДК Аксаково. В рамките на осем месеца два пъти седмично 120 деца от ОУ „Климент Охридски” се обучаваха в мултикултурна среда по тематични модули. Те бяха обучавани от преподавателите на Общински детски комплекс в интеграционна мултикултурна среда. Децата от с. Изворско бяха извеждани от изолираната си среда до Общинския детски комплекс, където се провеждаха извънкласните занимания, заедно с децата от Аксаково. **През месец ноември 2013г. стартира проект „Партньорство за равни възможности”**. В рамките на проекта беше извършен социален експеримент по консултиране на уязвими етнически групи от социални медиатори, назначени по проекта. Беше изградена партньорска мрежа на експерти работещи в областта на приобщаване на малцинствата. Проведоха се работни посещения в Румъния и Испания за проучване на добри практики в държавите по предоставяне на социални услуги за маргинализираните групи, приобщаването на етническите малцинства и опита на здравните медиатори. Проектът е с продължителност 15 месеца. Идеята на този проект е да подаде ръка на младите представители на общността, които са се образовали, но нямат възможност за реализация. През 2014г. по проекта се проведе международна конференция на тема „Социалното включване на уязвимите етнически групи – приоритетна задача на местните власти. Форумът се проведе в Радио Варна. В дискусиите за партньорството и равните възможности и приобщаването на етническите малцинства се включиха експерти от общинските администрации на испанските общини Игуалада и Молеруса, от румънската община Черна вода и българските им колеги от администрациите Аврен, Каварна и Аксаково. **Проект „Протегнатата ръка за помощ в дома”** В рамките на проекта се създаде Звено за предоставяне на услуги в домашна среда. В период от 12 месеца на лица с трайни увреждания с ограничения или невъзможност за самообслужване и възрастни хора с ограничения или невъзможност за самообслужване от тринадесет населени места на общината се предоставяха социални услуги за лична помощ, в това число дейности с медико-социална насоченост, дейности за социална подкрепа и социално включване, комунално-битови дейности. Потребителите имаха възможността да ползват услугите на логопед, назначен в рамките на проекта. Услугите се предоставяни от 33 домашни санитари, безработни лица в трудоспособна възраст и не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране, назначени по проекта, за срок от 12 месеца. След приключване на проекта пет тях ще продължат своята работа за срок от една година. Звеното стартира своята дейност на 1 август 2013г. и приключи на 31.07.2014г.

Община Белослав: От началото на 2011 г. 68 лица са назначени по проект "Подкрепа за социално включване на уязвими групи от Община Белослав" по ОП "РЧР". Паралелно се реализира проект за лични асистенти на хора с увреждания като назначените асистенти са 10. През 2013г. по ОП "РЧР", по схема "Развитие" са наети 18 души, по НП "ОСПОЗ" - 5, по ОП"РЧР", проект "Нов избор" - 3 и по РП "Заетост" са осигурени 5 работни места. През 2013г. по проект "Помощ в дома" за домашни

санитари са назначени 60 лица, част от които спадат към разглежданите уязвими групи. Във всички общински планови документи е разработена приоритетната област на интеграционна политика: заетост и социално включване. Една от добрите практики с установен ефект, както за наетите работници, така и за общината е включване на местното население от ромски произход при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки.

Община Бяла- В програми за временна заетост, реализирани на територията на общината са ангажирани 73 човека, от които приблизително 57% са лица от етносите. Реализираните програми за заетост са пет на брой, а именно: НП „ОСПОЗ“, „НП за Заетост и професионално обучение на хора с трайно увреждане“, Регионална програма за заетост, НП „Нова възможност за заетост“, както и мерки от ЗНЗ. Община Бяла притежава опит в предоставянето на социални услуги. Проектите на общината свързани с предоставянето на социалните услуги са „Личен асистент“, „Домашен помощник“, и „Обществена трапезария“. Те осигуряват качествена грижа в семейна среда за тежко болни хора и лица с увреждания и самотноживеещи възрастни хора, осигуряват заетост на пълно или частично работно време на наетите лица, дават социална сигурност на включените в проекта лица, повишават квалификацията и увеличават опита на лицата, полагащи грижи за подобряване на условията на живот и жизнената среда на хората с увреждания и самотни възрастни хора. С проектите се подпомага изпълнението на важни за общината и държавата дейности, като намаляване на разходите за социални помощи, подобряване на условията на живот на населението и не на последно място намаляване на безработицата, особено сред ромското население.

Община Девня - През 2013 г. по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ са назначени 15 човека със срок на договора 6 месеца, АСД за 2013 година са утвърдени 40 работни места, които са назначени от 28.08.2013 година за срок до 31.03.2014 г. По НП „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ са разкрити 17 работни места, като на 10 от тях договорите са приключили на 01.12.2013 г. През 2014 г. назначените по тази програма са 3 бр. От 01.12.2014 г. назначени към АВСД са 10 трайно безработни лица. По ОП „Развитие на човешките ресурси“ схема „Подкрепа за достоен живот“ от 01.02.2013 година назначени 33 души на длъжност личен асистент. В края на 2014г. личните асистенти наброяват 40 души, а потребителите на услугата наброяват 41 лица с увреждания, от които 11 деца. В период на реализиране е проект „Интегриран живот в общността за децата и лица в неравностойно положение- Интегра“ с обща стойност на безвъзмездната помощ 1 749 942, 13 лв. Като основните цели на проекта са: Подпомагане интеграцията на пазара на труда; Осигуряване на достъп до образование и обучение; Подкрепа за социално включване чрез подобряване на достъпа до социални услуги и здравеопазване; Подобряване на съществуващите модели и практики за социално включване. Целевата група за хора в неравностойно положение е около 1600 души, а за деца и ученици около 800. Към момент изпълнените дейности по проекта са: Проведено мотивационно обучение- 350 лица, курс за начална компютърна грамотност- 130 лица. Назначени на трудов договор 139 от лицата в неравностойно социално положение, преминали през мотивационно обучение към структурите към община Девня - Общинска администрация; домашен социален патронаж; дневен център за възрастни хора с физически увреждания; детски градини; училища; читалища; музеи и звената за почистване и поддръжка на паркове, градини, междублокови пространства и общински имоти, намиращи се на територията на общината. Лицата, назначени вече по трудов договор ще преминават обучение за придобиване на професионална квалификация по време на изпълнение на трудовите си задължения по Направление „Достъп до

заетост” от проекта. След успешно положени изпити и придобита професионална квалификация от завършен курс „Организиране и провеждане на професионално обучение за възрастни лица”, отличилите се по време на обучението ще бъдат преназначени на длъжности според придобитата квалификация. От средата на месец август се провежда и образователен курс за неграмотни и слабограмотни лица над 16 г. възраст, имащ за цел да осигури основни знания по четене и писане на 40 човека. Експертния екип по изпълнение на проекта провежда разяснения и консултации по въпроси касаещи здравната, социалната, образователната и правната сфера. Консултациите се провеждат в офиса на Проекта, находящ се в гр. Девня, бул. „Съединение” № 165 - сградата на Народно читалище ”Просвета-1900”, а на лицата със затруднено придвижване, консултациите се провеждат и на място - в дома на лицето. По проект на ОП „РЧР” „И аз имам семейство” в Община Девня са утвърдени 15 приемни семейства, от които 1 е заличено по собствено желание, в 13 има настанени деца, в две семейства има по две деца и едно семейство е в очакване за настаняване. Настанените деца по проекта са общо 20, от които 5 са изведените /2 върнати в биологичното семейство, 1 в семейство на роднини, 1 в друго приемно семейство и 1 осиновено/. По инициатива на общинското ръководство абитуриентите сираци и млади хора в затруднено социално положение получиха финансова подкрепа от общината, целева помощ от 300 лв, за Коледните и новогодишни празници всички деца сираци бяха подпомогнати с финансова помощ в размер на 100 лв., финансовата помощ се отпуска с решения на Общинския съвет. За поредна година функционира социална услуга „Обществена трапезария” финансирана от фонд „Социално подпомагане” на МТСП с преоставяне на топъл обяд, медицинско и психологическо консултиране, социална подкрепа за крайно нуждаещи се лица на територията на община Девня с капацитет 135 места.

Община Ветрино - През 2013-2014 година основната цел на община Ветрино е създаване на условия за подобряване на благосъстоянието на българските граждани от ромски произход, чрез изграждане на трудови навици, чрез повишаване на конкурентно способността на безработните лица и провеждане на обучение за придобиване или повишаване на професионална квалификация на безработни лица по професии. Служителите в ДБТ- гр. Вълчи дол, съвместно с общината работят усилено за повишаване конкурентоспособността на пазара на труда на търсещите работа лица от ромски произход. Това допринесе за изпълнението на заложените показатели в общинският план, а именно: Повишаване квалификацията на гражданите от ромски произход и за осигуряване на заетост на 36 роми, чрез включването им в различни програми, проекти, мерки за заетост, както и на първичния трудов пазар. През периода 2013-2014г. основно е включването на представители на ромската общност в заетост по НП „От социални помощи към осигуряване на заетост“, регионални програми за заетост, обучение и др. Националният план за действие по заетостта през 2015-17 г. има за цел да осигури устойчивост и ускорение на започналия ръст на заетостта. Финансирани бяха дейности, като: обучение за професионална квалификация, осигуряване на заетост – на пълно или непълно работно време. Приоритетно бяха наемани лица по регионалните програми, насочени към следните целеви групи в които попадат и най-голям брой безработни роми: безработни младежи до 29 години, с подгрупа до 24 г. включително; безработни над 50-годишна възраст; безработни с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, в т.ч. безработни с ниско образование; хора с увреждания. Нивото на регистрираните безработни, като цяло за общината е високо. По неофициални данни безработните граждани от ромски произход са процентно повече от регистрираните. Предполагаеми причини за това са незавършено образование или

непридобита квалификация, ниско ниво на грамотност. Дългият период на безработност също така създава предпоставки за изхвърлянето им от пазара на труда като цяло. Всичко това затруднява и включването им в обществения живот. По данни на Дирекция „Социално подпомагане” – Провадия, филиал Ветрино броят на получаващите месечни социални помощи лица, на основание чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане до настоящия момент е 55, като голяма част от тях са ромско население.

Община Вълчи дол - Пазарът на труда включва два основни компонента: трудова заетост и безработица. Икономически активните лица в общината наброяват 3048 души по данни от последното преброяване – 01.02.2011 г. Коефициентът на икономическа активност е 35% (съотношение между икономически активните лица и населението на 15 и повече навършени години). От икономически активните лица заети са 2376 души, останалите са безработни, които активно търсят работа. Коефициентът на заетост (съотношение между броя на заетите лица и населението на 15 и повече навършени години) за община Вълчи дол е 27%. Причините за ниските коефициенти на икономическа активност и заетост са демографската криза, липсата на работни места и несъответствието между професионалната квалификация и пазара на труда, в следствие от реструктурирането на икономиката. Наблюдава се дефицит на квалифицирана работна ръка на регионално ниво (в райони намиращи се далеч от индустриални и административни центрове, планинските райони) и на подотраслово ниво (за някои професионални тенденции и професии). Несъответствието между предлаганите и търсените квалификации е очевидно предимно в следните групи: незавършилите училище, млади хора, завършващи средно образование и тези без или с много ниско ниво на професионална квалификация. Това несъответствие се наблюдава също така в групите от хора с образование и професионални квалификации, но без стаж, както и в групата на продължително безработните. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени технологии, информационни и комуникационни технологии. В същото време младите квалифицирани кадри предпочитат да пътуват и да работят в по-големите градове и напускат родните места.

Равнището на безработица в община Вълчи дол е сравнително високо за целия анализиран период, през 2012 г. е 21,56% при средни равнища за област Варна 8,2% и за страната 11,4%. По данни на Дирекция „Бюро по труда

Структура на безработицата:

Групи с неравностойно положение на пазара на труда В неравностойно положение на пазара на труда са групите на жените, младежите до 29 години, продължително безработните /с престой над 1 година в ДБТ/ и лицата с намалена работоспособност.

Професионалната структура на безработица се характеризира с доминиращото присъствие на безработните без професия.

Образователна структура Регистрираните са главно с основно и по-ниско образование.

Етническа структура: 85% от трайно безработните лица са от ромски произход. Тази неравнопоставена група на пазара на труда съставлява повече от половината безработни в общината и тяхният дял непрекъснато нараства. Постепенно те губят трудовите си навици и възможностите им за започване на работа намаляват. Проблемът с дълготрайно безработните е особено тежък за разрешаване, основно поради липсата на квалификация и ниското им образование. Възможностите за намиране на работа в община Вълчи дол са ограничени. Частният сектор наема много малък брой от свободната работна ръка и основно заетост се осигурява чрез различните национални програми. В публичния сектор трудно се освобождават места и там възможностите са

изключително ограничени по отношение намиране на работа. В последните години общината участва активно в редица национални програми и мерки, целящи под различна форма ограничаване на безработицата и осигуряване на заетост и доходи за населението.

За 2012г. Общината активно се възползва от възможностите предоставени от ОП «Развитие на човешките ресурси», както и от национални програми на МТСП.

Проект “Ново начало – от образование към заетост” по схема BG051PO001-1.1.06 „Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможност за стаж” на ОП “Развитие на човешките ресурси” – Целта на процедурата е да се предостави възможност на младежи до 29-годишна възраст за стажуване при работодател. Това ще повиши конкурентоспособността на младежите чрез осигуряване на възможност за стажуване по специалността, а и ще улесни прехода от образование към заетост, като едновременно с това ще доведе до натрупване на ценен първи професионален опит, необходим за заемане на свободни работни места, заявени от работодатели. Назначени са 14 младежи, които работят и се обучават в община Вълчи дол и в кметствата в с. Михалич и с. Бояна. Подписаният договор има възможност за анексиране и увеличаване броя на заетите при наличие на интерес от безработни, отговарящи на поставените изисквания по схемата.

Проект „Нов избор – развитие и реализация” по схема BG051PO001-1.1.03 „Развитие” на ОП “Развитие на човешките ресурси” – Основната цел е извършване на обучение за придобиване или повишаване на професионалната квалификация на безработни лица, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда”, с цел последващо наемане на работа по схемата. Обучени и назначени са 216 безработни лица от населени места на територията на община Вълчи дол. На завършилите обучението лица се осигурява заетост в рамките на 12 месеца.

Национална програма ”От социални помощи към осигуряване на заетост” Основна цел на програмата е осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, обект на месечно социално подпомагане, чрез разкриване на работни места в общополезни дейности от областта на земеделието или преработването на селскостопанска продукция, както и в дейности на територията на предприятия без държавно и/или общинско участие. Повишаване на пригодността за заетост на лицата, обект на програмата, чрез включването им в дейности, водещи до повишаване на уменията и квалификацията. Включените през 2012 година в програмата безработни за община Вълчи дол са общо 25 лица.

Националната програма „Аварийно-спасителна дейност”

Благодарение на реализиране на европейски и национални програми за заетост и предимно на Програма „Развитие“ по ОПРЧР, и НП ”ОСПОЗ”- АСД, устроени на работа от Община Вълчи дол като работодател, с посредничеството на Дирекция “БТ” са 449 безработни лица за периода 01.01.2013г.- 30.09.2013г. В опит да се стимулира активното поведение на безработните към повишаване на трудовата им мотивация и качествената им характеристика те са придобили квалификация в организирани от Дирекция ”БТ” курсове. Основната част от тях са български граждани от ромски произход.

Друга програма по която работи Общината е «Регионална програма за заетост» на Община Вълчи дол. Повишаване предлагането на работни места и заетостта в общината е основна цел на «Регионална програма за заетост», тя е специфичен инструмент на политика на пазара на труда, посредством който се преодолява проблема безработица и при ромите. Едновременно с това се дава възможност за предприемане на действия водещи до преодоляване на негативните тенденции, свързани с последствията върху пазара на труда от икономическата криза.

„Ново начало- от образование към заетост“ е друг проект по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", по който работи общината, с основна цел - наемане на работа и повишаване на професионалната квалификация на безработни лица, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“ до 29 години, завършили средно или висше образование. Наети бяха 14 лица, от които 9 са от ромски произход. **По Проект „Подкрепа за заетост“ по ОП РЧР са назначени 243 лица.**

С тези проекти се подпомага изпълнението на важни за общината и държавата дейности като намаляване на разходите за социални помощи, подобряване на условията на живот на населението на общината и не на последно място намаляване на безработицата, особено сред ромското население. Основната и цел е осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, които са обект на месечно социално подпомагане. Тази цел се постига чрез разкриване на тези работни места - в общополезни дейности, както и повишаване на пригодността им за заетост, чрез усвояване на нови умения. Ниската квалификация на лицата с ромски произход, които можем да наемем е най-големият им проблем при намирането на работа, затова решаването на този проблем ще доведе до повишаване стандарта на живот на тези групи. Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще. Основни дейности върху които ще се работи и за напред в Плана за 2014 – 2020: Осигуряване заетост на уязвими групи чрез обучение; Включване на нискообразовани и неквалифицирани граждани в пазара на труда;

Община Долни Чифлик - По изпълнение на отделните инициативи за периода 2013 – 2014 г. са обхванати 61 безработни лица самоопределили се като роми, както следва: в професионална ориентация са включени 33 лица; взели участие в Ателие за търсене на работата, което стартира в ДБТ – Долни чифлик през м. април 2014 г. са 3 лица на възраст до 29 г., от които безработни младежи до 24 г. вкл. - 3; осигурена е заетост на 25 лица: включени по програми за обучение и заетост - 14 лица; включени в по схеми на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – 6 лица; устроени на работа на първичния пазар на труда - 5 лица.

Включени в заетост и обучения през 2013 г. по насърчителните режими по Закона за насърчаване на заетостта и схеми на ОП „РЧР” са 8 лица, както следва: по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” - 7 лица, от които в: НП „ОСПОЗ” – 1 лица; аварийни дейности по НП „ОСПОЗ” – 4 лица; сезонни ремонтни и възстановителни дейности /СРВД/ по НП „ОСПОЗ” – 2 лица; по Национална програма „Асистенти на хора с увреждания” – 1 лице.

Включени в заетост и обучения през 2014 г. по насърчителните режими по Закона за насърчаване на заетостта, схеми на ОП „РЧР” и започнали работа на първичния пазар на труда са 17 лица, както следва: по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” - 5 лица, от които в: аварийни дейности по НП „ОСПОЗ” – 1 лице; сезонни ремонтни и възстановителни дейности /СРВД/ по НП „ОСПОЗ” – 4 лица.

По схема BG051PO001-1.1.11 „Подкрепа за заетост” на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – 6 лица;

Устроени на работа на първичния пазар на труда - 5 лица.

По Национална програма „Активиране на неактивни лица” през 2009 година е обучено 1 лице от ромски произход и считано от 10.07.2009 година същото работи на длъжност „трудов посредник-ромски медиатор” в Дирекция „Бюро по труда”. Назначения „трудов посредник - ромски медиатор” за община Долни чифлик не можа да работи активно през периода 2013 – 2014 г., тъй като ползва болнични, поради бременност и раждане и от 21.03.2013 г. е в отпуск по майчинство за отглеждане на второто си дете.

Дирекция „Бюро по труда” - Долни чифлик ще изпълнява Националния план за действие по заетостта през 2015 година, и ще цели запазване и нарастване на заетостта на безработните лица от ромски произход, чрез бързо и ефективно устройване на пазара на труда

Положителни практики: Обучението и субсидираната заетост на ромите осигурява социалното им включване в обществото, доходи, които заработват по трудово правоотношение. Получават осигурителни права – здравни и пенсионни, чрез които пък нарастват постъпленията в държавата от данъци и осигуровки. Успешно се създават трудови, морални и хигиенни навици у тази група хора, стават по-отговорни и комуникативни. Разширява се мирогледа им. Адаптират се добре в колектив.

Данните за лицата, обхванати в системата на **социалното подпомагане** в община Долни чифлик към месец декември 2014 година показват, че 410 лица се подпомагат при условията на чл.9 от ППЗСП, от които 86 % от ромска или друга етническа група; 32015 лица се подпомагат по Закона за семейните помощи за деца, 53 % от които от ромска или друга етническа група; 38 деца са настанени в семейства на роднини и/или близки, като 31 от тях се подпомагат с месечни помощи по Закона за закрила на детето, 90 % от които са от ромски или друг етнически произход.

От изключително значение е привеждането на мерките от различните стратегически и оперативни документи в действие. В този смисъл е необходимо определянето на реални ресурси за постигане на заложените цели и повече усилия за максимално използване на наличните фондове от ЕС, най-вече по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и Оперативна програма „Регионално развитие“. В тази връзка е необходимо да се повиши капацитета на публичните институции, отговорни за усвояването на тези ресурси, да се минимизира бюрокрацията, да се опростят и ускорят процедурите за финансиране. Необходими са нови разпоредби и конкретно насочени средства от Структурните фондове на ЕС за подобряване на статуса на ромите (за борба със сегрегацията и осигуряване на равен достъп до обществени услуги, насърчаване на заетостта, образованието и културата); както и разработване на единни и общовалидни за всички страни членки на ЕС документи, определящи общи минимални стандарти за политиките за социално включване, насочени към ромите.

Може би най-бързо развиващият се сегмент в тази сфера са политиките, свързани с деца и по-точно политиката на деинституционализация. С приемането на Националната стратегия по деинституционализация през 2010 г. и на Плана за действие, се очаква ускоряване на процеса на извеждането на деца от институциите, голяма част от които са от ромски произход, както и настаняването им в друг вид услуги. Предвиждат се подобрения в областта на семейната подкрепа и оттук намаляване на риска от изоставяне и негативните последици върху благосъстоянието на децата поради ограничените възможности за достъп до подходящо образование, здравеопазване и други обществени услуги.

Анализа на настанените деца и младежи в специализираната институция, намираща се на територията на община Долни чифлик показват, че 80 % от настанените деца са от ромски произход. При проведените изследвания на причините за изоставянето на деца, се установява, че липсата на доходи, здравословното състояние на детето и достъпа до специализирани медицински услуги (за децата с увреждания), подходящи жилищни условия и подкрепящи социални услуги са сред най-честите причини за това. Във връзка с подобряването благосъстоянието на децата, настанени в институции, община Долни чифлик работи по Проект „Детство за всички“, по който през 2014 година е приключило строителството на нова социална услуга от резидентен тип, а именно Център за настаняване от семеен тип, в който е предвидено до края на месец февруари

2015 година да бъдат преместени част от децата и младежите, настанени в специализирани институции.

Във връзка с предприемането на действия за предотвратяване настаняването на деца в специализирани институции и осигуряване на подкрепящи социални услуги за деца и техните родители в общността, през изминалите две години на територията на Община Долни чифлик за разкрити две нови социални услуги – Центрове за социална рехабилитация и интеграция, към които са насочени 67 деца, от които 51 деца от ромски семейства.

Положителни практики

Обучението и субсидираната заетост на ромите осигурява социалното им включване в обществото, доходи, които заработват по трудово правоотношение. Получават осигурителни права – здравни и пенсионни, чрез които пък нарастват постъпленията в държавата от данъци и осигуровки. Успешно се създават трудови, морални и хигиенни навици у тази група хора, стават по-отговорни и комуникативни. Разширява се мирогледа им. Адаптират се добре в колектив. Предстои разкриване на социална услуга в общността - Общностен център, който да предоставя социални услуги на деца и семейства от различните рискови етнически групи. Организиран са информационни кампании, свързани с добри практики и постигнати резултати в развитието на приемната грижа в ромската общност.

Община Провадия - От досегашното изпълнение на Националната програма “От социални помощи към осигуряване на заетост” може да се направи извода, че не е достатъчна нагласата и мотивацията на безработните лица за работа и участие в курсове за ограмотяване и квалификация. Недостатъчен е и ресурса на трудовите медиатори, ангажирани с активизиране на неактивните и продължително безработните лица. За периода 2012г.-2013г. в община Провадия в програмата са обхванати 140 безработни лица. До 30.11.2014 г. включените в обучение за придобиване на професионална квалификация безработни лица по проектите „Професионалист” и „Компас” са общо 14, по ОП „Повишаване конкурентноспособността чрез квалификация и мотивация” обхванатите безработни лица са 24. Национална програма „Сигурност” е ангажирала 14 безработни лица, а от насърчителните мерки по ЗНЗ са се възползвали 10 безработни лица. Проект „Подкрепа за заетост” по ОП РЧР е осигурила трудова реализация на 50 безработни лица.

Община Суворово - За голяма част за населението от ромски произход единствената алтернатива са програмите за заетост. През 2013-2014 година в Община Суворово са реализирани следните национални програми: „Аварийно-спасителни дейности“ - с общо 30 включени лица от малцинствените групи. „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания “ – с общо 7 включени лица от малцинствените групи. „От социални помощи към заетост“ - с общо 20 включени лица от маргинализираните групи. ***В сравнение с предходни години се наблюдава увеличение на броя на заетите от уязвимите групи в програми за заетост.***

През последните години работодателите търсят не толкова хора с определено образование, колкото с качества и умения. Това споделят трудовите посредници и затова през настоящата година усилията им ще бъдат насочени да консултират безработните как да се представят пред работодатели и да показват добрите си страни. В момента подобни консултации дават специални психолози, но такива има назначени само в бюрата по труда в големите градове, като Варна. През 2015 г. това ще става масово в останалите бюра по труда. По-целенасочена ще бъде и квалификацията на

безработните според местния пазар на труда. Програмите за обучение вече няма да се спускат централизирано за цялата страна, а ще зависят от това какво търсят работодателите има в отделните общини. **Подготвяните повече от година електронни услуги в бюрата по труда ще заработят реално до месец-два, Сред тях е известяването на регистрираните безработни с SMS за откриването на подходящи за тях работни места.** Търсещите работа ще могат по интернет да подават в бюрата по труда своите автобиографии и желани позиции. Работодателите също ще могат чрез сайта на бюрата по труда да пускат заявките си. **Друга новост в обслужването на безработните ще бъдат електронните терминали в самите бюра по труда, където може да се търси информация за свободните работни места.** В края на февруари се очаква в Агенцията по заетостта да започне да работи електронна платформа за регистрираните безработни заедно с частните трудови посредници. Младежката безработица чувствително намалява през изминалата година, но не се достига обаче до безработните в предпенсионна възраст и с увреждания, както и до дълготрайно безработните, чийто брой продължава да расте. Затова през 2015 г. усилията на Агенцията по заетостта ще са насочени към тези уязвими групи, както и към т.нар. неактивни младежи, които нито учат, нито работят, нито търсят работа и чийто дял продължава да е висок.

За нуждите на деинституционализацията и разработване на политики относно превенция на изоставянето на дете на ниво родилен дом и намаляване броя на родилите малолетни и непълнолетни момичета, **отдел „Варна” към Главна дирекция „Контрол по правата на детето”, Държавната агенция за закрила на детето извършва планови проверки в родилните заведения в гр. Варна.** За проследяване на междуведомственото сътрудничество и връзки за осъществяване превенцията на изоставяне на ниво родилен дом е проверена Дирекция „Социално подпомагане” гр. Варна – отдел „Закрила на детето”.

Темата за ранните раждания, както и изоставянето на новородени деца е особено актуална в настоящия момент, предвид изнесени данни в общественото пространство за раждания от малолетни и непълнолетни момичета през 2012 г. и 2013 г.

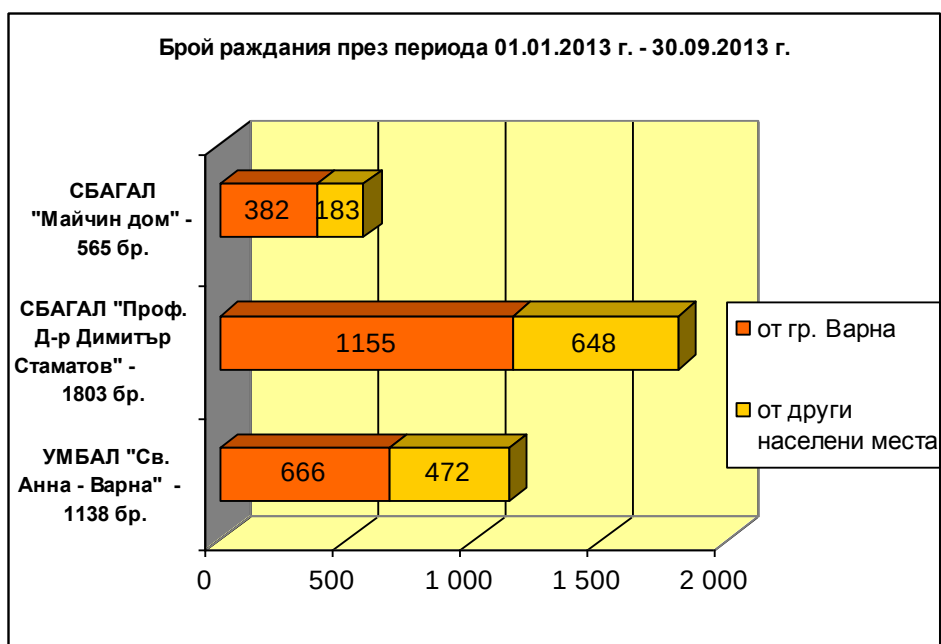
Към 2013 г. намаляването на възрастта на родилите малолетни момичета, както и широкият медиен интерес оформят сериозна гражданска позиция на неприемане и противодействие на тенденциите за намаляване на възрастта на родилките – деца, превенция и овладяване на процеса. Целта на тематичната проверка е събране на обективна информация за реалното състояние на ражданията на малолетни и непълнолетни момичета за периода 01.01.2013 до 30.09.2013 г., броя и причините на изоставяне на новородени деца в родилни отделения в гр. Варна, с оглед разработване на политики по превенция на проблема. За проследяване на междуведомственото сътрудничество и връзки за осъществяване превенцията на изоставяне на ниво родилен дом е проверена и съответната териториална Дирекция „Социално подпомагане” гр. Варна – отдел „Закрила на детето”. Предотвратяването на изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции е една от най-важните дейности за изпълнение на държавната политика в областта на обществената грижа за деца, насочена към намаляване броя на децата в специализираните институции и гарантиране правото им да растат в семейна среда. Значителна част от дейностите по предотвратяване на изоставянето трябва да започват още с раждането на дете, при което има риск да бъде изоставено и настанено в институция. За голяма част от децата на възраст от 0 до 3 години, които се отглеждат в домовете за медико-социални грижи (ДМСГД), входът към

институцията е родилното отделение. Ето защо, за успеха на действията, които се предприемат от социалните работници по предотвратяване на настаняването в ДМСГД на новородени деца в риск да бъдат изоставени от изключително значение е междуинституционалното сътрудничество и координация на действията с лечебното заведение и медицинските работници на ниво родилно отделение. Основен приоритет на Националната стратегия за детето е опазването, укрепването и възстановяването на здравето на детето. Целта на плановата проверка е гарантиране спазването на правата на детето, регламентирани в чл. 3, чл. 7, т. 1 и 2 от Конвенцията за правата на детето, както и правото на закрила на детето, регламентирано в чл. 10, ал. 1 от Закона за закрила на детето, чрез изследване на ефективността в работата на Родилните отделения по отношение взаимодействието "социални работници - лечебни заведения" по случаите на малолетни и непълнолетни бременни момичета и родилки, както и оценка организацията на работа и управлението на лечебното заведение във връзка с уведомяването на компетентните органи за предприемане на необходимите мерки и дейности – отдели за закрила на детето, полиция, прокуратура. Проверките са с цел да се извърши превенция спрямо изоставянето на новородените, както и да се окаже помощ на майките в детска възраст.

Проверка е извършена в 3 родилни отделения в гр. Варна - Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Света Анна - Варна” АД – гр. Варна; Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение „Проф. д-р Димитър Стаматов-Варна” ЕООД и Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение „Майчин дом” АД, гр. Варна, както и в Дирекция “Социално подпомагане”-Варна, отдел „Закрила на детето”, в чиито териториален обхват са родилните отделения. По данни от **Стандартизирана информационна карта за събиране на обща статистическа информация** за изследвания период 01.01.2013 г.- 30.09.2013 г. в трите родилни отделения в гр. Варна са родили **3 506** жени, от тях 2203 са от гр. Варна, а 1303 са от област Варна или други населени места. Разпределението на ражданията по родилни домове е както следва /Графика 2/:

- 1 803 в СБАГАЛ “Проф. д-р Д. Стаматов - Варна”, от които 1155 от гр. Варна, а 648 от други населени места;
- 1 138 в УМБАЛ „Света Анна - Варна” АД, от които 666 от гр. Варна, а 472 от други населени места;
- 565 в СБАГАЛ "Майчин дом" ЕООД от които 382 от гр. Варна, а 183 са от област Варна и други населени места от цялата страна.

Графика 1.

Непълнолетните родилки във възрастовата група **14-18 г.** на територията на област Варна за периода 01.01.- 30.09.2013 г. са общо **90**, като само за 5 от тях е имало риск от изоставяне на детето. За изследвания период няма родили малолетни момичета под 14 години, има само едно момиче родило на 14 г.

Процентното изражение на непълнолетните майки спрямо всички раждания за периода е 3 %.

Новородените деца в риск от изоставяне от пълнолетни майки за периода са били **57**. Общо риска за изоставяне на дете е бил в **62 случая**, което 2 % от всички раждания. Най-голям /52/ е броят на деца в риск от изоставяне в СБАГАЛ "Проф. д-р Д. Стаматов - Варна", а в СБАГАЛ "Майчин дом" ЕООД не е имало риск от изоставяне за нито едно дете, но след раждането на едно дете с увреждане, то е настанено в ДМСГД - Варна.

Информацията за деца, родени с увреждания или малформации не е попълнена в информационната карта на УМБАЛ „Света Анна - Варна” АД, тъй като тя се води в неонатално отделение. В СБАГАЛ "Проф. д-р Д. Стаматов - Варна" децата с увреждания са 81, от тях 5 са на непълнолетни майки, а в СБАГАЛ "Майчин дом" ЕООД е 1 дете.

Мъртво родени са 23 деца, от които 3 са на непълнолетни майки.

Прави впечатление, че голям брой от децата не са припознати от бащата, особено от родилките от с. Каменар. По-голямата част от непълнолетните майки са от ромски произход.

От 146 деца, по съставени списъци в родилните отделения за деца, родени от непълнолетни майки или в риск от изоставяне 82 са записани на имената на майките си, от тях 35 са на непълнолетни/малолетни майки.

Проверките са установили: Постигнато е много добро сътрудничество и взаимодействие с психолози от Фондация „Карин дом”, които работят по проект „Ранна интервенция” и подпомагат работата на ОЗД в случаите, при които се работи по превенция на изоставянето на деца с увреждания.

Изградени са работни взаимоотношения с т.н. „ромски медиатори”, назначени към Община Варна, по един към петте ромски махали в града. Те оказват помощ на социалните работници от ОЗД – Варна при издирване и набиране на информация за избягали родилки, техни близки, роднини и други.

Към момента на проверката Дирекция „Социално подпомагане” – Варна уведомява писмено Районна прокуратура – Варна за всички случаи на малолетни и непълнолетни бременни и майки под 16 годишна възраст. Когато сигналът е за малолетни и непълнолетни бременни и майки от друго населено място, то в уведомителното писмо до съответната Дирекция „Социално подпомагане” се пише за необходимостта да се сезира съответната Районна прокуратура.

С цел превенция на изоставянето, ОЗД – Варна насочва родителите с нисък родителски капацитет и липса на социален опит най-често към доставчици на социални услуги за повишаване на капацитета и оказване на подкрепа в семейна среда за правилното отглеждане и възпитание на детето.

В случаите когато е предприета мярка за закрила - настаняване на детето в специализирана институция – ДМСГД поради временна невъзможност на майката да се грижи за детето, тя се насочва към доставчик на социални услуги.

От разговорите и анкетното проучване с медицинския персонал на се идентифицирани следните **проблемни области**: Не всички бременни получават доболнична помощ като са обхванати от личните лекари и акушер-гинеколози, които да наблюдават развитието на бременността, поради това през последните години са се повишили ражданията на децата с увреждания. Няма достатъчно информационни кампании относно рисковете при ранните раждания, както и услуги за семейно планиране. Не е развита достатъчно медицинската грижа като цяло по отношение наблюдението на новородените деца. Медицинските специалисти считат, че е необходимо да се задълбочат дейностите по отношение на женската и детската консултация. Ето защо са необходими:

1. Нормативни промени, включително в Методическото ръководство по превенция на изоставянето на деца на ниво родилен дом: В нормативната уредба на Р. България, касаеща здравеопазването да се въведат промени в съответните нормативни актове, с които: да се доразвие медицинска грижа на новородените деца, да се гарантира достатъчно наблюдение върху тях и оказване на доболнична помощ; да се задълбочат дейностите по отношение на женската и детската консултация; да се развие услугата патронажна грижа; в родилните отделения да се назначат социални работници, с цел по задълбочена робата по превенция на изоставянето на деца, както и по други рискове за децата; да бъдат регламентирани контактите на майката с новороденото, по време на престоя му в неонатологично отделение, с цел стимулиране на емоционалната връзка.

2. За подобряване на взаимодействието и сътрудничеството.

Значителна част от дейностите по предотвратяване на изоставянето трябва да започват още преди раждането на дете, при което има риск да бъде изоставено и настанено в институция. В тази посока няма развити достатъчно социални и медицински услуги. От съществено значение е **да се разкрият иновативни такива, които да осигурят:** достатъчно информационни кампании относно рисковете при ранните раждания, както и услуги за семейно планиране; интензивна социална работа с бъдещата родилка; повишаване на здравната грамотност, посредничество, подготовка за родителство, осигуряване на медицински и здравни грижи, като това може да включва и домашни посещения.; ограничен обем материална подкрепа, осигуряване на базови условия за отглеждане на бебето в неговото семейство. За да бъдат обхванати родилките, за които има предпоставки да изоставят детето си е от съществено значение личните лекари да информират ДСП своевременно. В хода на извършени планови проверки от отдел „Варна”, ГД ”КПД” е установено, че личните лекари не подават информация за малолетни и непълнолетни бременни, тъй като не ги определят като „деца в риск”. **В тази връзка е необходимо да бъде проведено обучение на личните лекари.**

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

В структурите на полицията се провежда професионално обучение по месторабота по правата на човека и полицейската етика. Обучението се провежда от служители, преминали специална подготовка за обучители. Разглеждат се разнообразни теми за повишаване квалификацията на полицейските служители за работа в мултиетническа среда: „Специфика на работа на полицейските служители и конкретни действия при осъществяване на правомощията им в райони с преобладаващо ромско население“; „Овластяване на кризисни ситуации при възстановяване на обществения ред“; „Формиране на умения за работа с представители на ромската общност“; „Сътрудничество при обслужване на райони с преобладаващо ромско население“; „Етично поведение при работа с граждани“; „История, обичаи, традиции и религиозни убеждения на различните етнически групи и в частност на ромското население“; „Проблеми на ромите в социалната сфера“; „Действия на полицейските органи при извършени групови нарушения на обществения ред и други тежки противоправни деяния в квартали с компактно ромско население“; „Спазване правата на човека и етичния кодекс при работа с лица от ромски произход“; „Поведение при общуване с гражданите“ (в частност ромското общество); „Идентифициране на проблеми на обществения ред и сигурност в местната ромска общност“; „Международна конвенция за премахване на всички форми на дискриминация“; „Дискриминация - основни понятия. Социални измерения“ и др.

Запознаване на ромската общност със Закона за дискриминация чрез периодични срещи и консултации с регионалния представител на КЗД, активиране на дейността на Общинските комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца чрез включване на представители на общността в комисията, работи се за гарантиране правата на гражданите с акцент върху жените и децата.

Действията на общинските администрации са подчинени на принципите за недопускане на дискриминация по пол, възраст, раса, народност, етническа принадлежност, гражданство, произход, религия, образование, убеждения, икономическо положение и др. чрез включването на представители от различни по пол, етнически и професионални групи, в една работна среда, изискваща съвместни усилия, допринася за утвърждаване на принципа на равните възможности и за превенция на дискриминацията. **През следващия програмен период 2015-2017г. ще се работи още по-активно за преодоляване негативните обществени нагласи, както и срещу ксенофобията, осигуряване на равен достъп до всички услуги, мерки за заетост, проекти и програми.**

Във всички училища на територията на област Варна редовно се провеждат срещи за разясняване правата на детето. Изнасят се беседи по въпросите за тютюнопушенето, употребата на алкохол, опасностите в Интернет и агресията сред подрастващите; проведени са работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население; предоставяне на информационни материали. Провеждат се дискусии, обсъждания, ролеви игри на теми: „Насилието в училище и извън него“, „Междоличностните отношения“, „Асоциални прояви и последствията от тях“; Обучение по права на човека и права на детето в училище. Приоритетите на обществените възпитатели в работата с децата е ограничаването на риска от извършването на асоциални прояви, ангажиране и осмисляне на свободното им време с полезни и необходими за развитието им дейности, насочване уменията и интересите им

в областта на изкуството, творчеството, художественото слово и спорта. В изпълнение на тези си задължения общините на територията на област Варна са предприели действия по изработване и приемане на съответни наредби, правила и други форми на поднормативни актове, с цел изпълнение на целите на закона. Осъществени са дейности по запознаване и разясняване на Наредбите на Общински съвет за обществения ред и сигурност сред ромското население;

Усилена е дейността на Общинските комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни чрез включване на представители от общността и от НПО и доброволци в комисията. По този начин се осъществява създаване на равен достъп до всички услуги, в т.ч. административни, социални, обществени и здравни чрез действия на общинските органи на управление и самоуправление, областна администрация и териториалните структури на изпълнителната власт.

Организиран са срещи и дискусии по повод постъпили сигнали за упражнена дискриминация върху представители от ромската общност. МКБППМН в общините, съвместно с инспекторите в Детска педагогическа стая, и НПО работещи в сферата на закрила правата на човека редовно изнасят лекции и разпространяват брошури сред учениците в училищата на територията на общините, за правата на човека и права и задължения на децата в училище, какво е противообществена проява и престъпление, запознаване с възпитателни мерки, съгласно чл.13, ал.1 от ЗБППМН. Провеждат се информационни срещи за разясняване на нормативни документи, свързани с обществения ред и сигурност; за разясняване на наказателната отговорност за ранно съжителство с малолетни или непълнолетни лица; за развитие на сътрудничество между различните етнически групи; за насърчаване равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена. Работата на всички заинтересовани институции е на много добро ниво. Извършват се съвместни проверки на питейни и увеселителни заведения, компютърни клубове, зали за хазартни игри и др. търговски обекти, посещавани от непълнолетни. Извършват се обходи от мобилни групи за установяване на скитащи и просещи деца.

На територията на област Варна съжителстват, живеят и работят представители на над 10 етнически групи. Не съществува етническо напрежение и межкултурно неразбирателство. Етническото многообразие поставя пред държавните институции задачи, които са колкото специфични, толкова и общи, произтичащи от конституционните права на гражданите - право на труд, образование, здравеопазване и т.н, както и гражданските права, задължения и отговорности на всяка една от групите пред развитието на града.

В общинските администрации на територията на община Варна има назначени експерти по етническите въпроси, които координират работата в сферата за осъществяването на ефективни политики за интеграция на ромите на местно ниво. Повишаване на участието на ромите и друго живеещо при подобни условия население в държавната администрация на регионално ниво и местната администрация е основен приоритет през следващия програмен период, както и утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт; Засилване работата на местно и регионално ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите на ромите; Включване на лица от ромски произход във всички форми на обществена активност /ученически съвети, настоятелства, кметски съвети/; Повишаване на чувствителността на служителите и управленския състав в администрацията на всички нива по отношение правата на малцинствата, въпросите на недискриминация и общуването в мултикултурна среда, повишаване на уменията им за формулиране и прилагане политики за интеграция на ромите. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими

групи. Преплитането на ангажираност, отношение и екипност в работата, подпомага постигането на целите на институциите и заинтересованите страни, за устойчивост и разгръщане на идеи, касаещи интеграцията на отделните етнически общности.

В заседанията на Общинския съвет по наркотични вещества се набелязват мерки, насочени към: превантивни дейности в училищата и в частност училищата с учаци се предимно от ромски произход, охраната на училищните сгради, възможности за видеонаблюдение с цел недопускане на разпространение на наркотични вещества в училищните райони и дейността на училищните настоятелства по отношение превенцията свързана с тютюнопушенето, разпространението и употребата на наркотични вещества.

Успешното прилагане на върховенството на закона е пряко определено от наличието на съответен капацитет в структурите, които са ангажирани с процеса – общинските администрации, областната администрация, органите на МВР на областно равнище, комисии, съвети, структури на гражданското общество. Положителен е фактът, че през периода 2012 г. - 2014г. в ОД на МВР – Варна не са постъпили сигнали или жалби за дискриминативно поведение на служители на МВР спрямо роми или други етнически малцинства. Дейността на служителите при ОД на МВР- Варна е насочена към превенция на правонарушенията и ефективно реагиране при получаване на сигнали за извършени престъпления и нарушения на обществения ред, в райони с компактно ромско население, както и в насока реализиране на Плана действие по изпълнение на Националната стратегия на Р България за интегриране на ромите (2012-2020 г.) и Десетилетието на ромското включване 2005-2015 г.

Дейността на служителите е насочена към изпълнение на следните задачи: Оценка на оперативната обстановка, чрез изучаване и анализ на състоянието, динамиката и тенденциите на правонарушенията извършвани в квартали с преобладаващо ромско население и периодични срещи с техни представители за получаване на информация за настроенията в общността; Идентифициране на съществуващи проблеми, свързани със сигурността в квартали населени предимно с роми, както и получаване на изпреварваща информация за наличие на индикации за предстоящо извършване на нарушения на обществения ред или други противоправни деяния. С цел гарантиране на полицейско присъствие и своевременно реагиране на получени сигнали в районите с компактно ромско население на база анализ на оперативната обстановка се извърши актуализация на разстановката на нарядите осъществяващи патрулно - постова дейност; Установени са контакти с компетентни неправителствени организации и други институции с цел осигуряване на партньорство при решаване на проблеми, касаещи сигурността на ромското население. Извършвани са регулярни проверки съвместно с други държавни органи за спазване на разпоредбите на Закона за гражданската регистрация, наредбите на общините и други нормативни актове. Изготвени са планове за незабавно реагиране на получени сигнали за групови нарушения на обществения ред и извършени тежки престъпления.

За повишаване на познанията и подготовката на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите за правата на човека при провеждане на занятията по специализирана подготовка са включени теми свързани с : традициите, бита и културата на ромските общности и прилагането на проблемно - ориентирания подход за осигуряване на реда и сигурността в ромските общности; правата на човека и умения за работа с представители на ромските общности; идентифициране на проблеми на обществения ред и сигурността в местните ромски общности.

При регулярните срещи между специалистите по етнически и интеграционни въпроси (ЕИВ) в общините и експертите на Областна администрация Варна, като основен проблем се изтъква недостатъчната информираност на общинските служители и активисти относно новите моменти и задачи по осъществяване на дейностите по ромското включване. Това налага провеждането на семинари, лекции, търсенето на форми и възможности за запознаване на повече активисти, съмишленици и доброволни сътрудници за осъществяване на тази дейност, за която са необходими както съвременно техническо оборудване, така и добро финансиране. Продължава тенденцията за постоянни промени сред състава на специалистите и експертите, отговарящи за интеграционните процеси, тенденцията за текучество на кадрите. Ниска е чувствителността на служителите в администрациите по отношение на ромското малцинство и гражданите в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация и в тази насока са необходими систематични тренинги и практикуми.

В районите с компактно ромско население съвместна дейност с органите на реда осъществяват следните неправителствени организации: **1. Към Първо РУ** - Център за обучение на малки деца от ромски произход към неправителствена организация „Владиславово”; „Център за социална рехабилитационна интеграция на деца от малцинствен произход” находяща се на адрес гр. Варна ул. ”Мануш войвода”№11, която работи с деца от 4-6 години; ”Център за социална рехабилитация и интеграция на деца в неравностойно положение и психологическа подкрепа” находящ се на адрес гр. Варна ул. ”Зограф”№42 работи в момента с 30 деца в риск. **2. Към Второ РУ-АМАЛИПЕ** – Велико Търново; Социална агенция “Свети Андрей”; БГ НСИЦ – Варна. **3. Към Трето РУ-** Център за обществена подкрепа - Фондация „Владиславово” находящо се на ул.”Шести септември” № 28. **4. Към Четвърто РУ-** Асоциация човешки права «Стъпка по стъпка»- Варна. **При дейността си свързана със сигурността в ромските квартали, служителите от РУ контактуват и изпълняват съвместни задачи с общинските и районни администрации, ромските медиатори, служителите на Дирекция ”Социално подпомагане” и Общинските комисии по Закрила на детето.**

На територията на област Варна се осъществяват и следните проекти:

1. Проект "Превенция на трафика на хора, принадлежащи към етническите групи, с фокус към ромското малцинство в България" разработен от Националната комисия за борба с трафика на хора (НКБТХ) се осъществява на територията на община Варна. Той е пилотен за страната и ще послужи за модел за цялостната държавна политика в борбата с трафика на хора. **През 2014 год. се извърши мониторинг за постигнатите цели и се разработи от НКБТХ план за поетапното въвеждане на програмата за превенция на трафика на хора сред ромска общност в българските градове със създадени местни комисии за борба с трафика на хора.** Той се осъществява на територията на община Варна чрез финансовата подкрепа (67 650 EUR) на Посолството на Франция в България, Постоянно представителство на Франция към Службата на ООН и другите международни организации във Виена и Посолство на Франция в Румъния. Партньори на НКБТХ в осъществяването на проекта са Община Варна (чрез дирекция „Превенции“ и Местната комисия за борба с трафика на хора), Българската асоциация по семейно планиране и сексуално здраве, Асоциация “Национална мрежа на здравните медиатори” и НПО. Основата цел на проекта е намаляване броя на потенциалните жертви на трафик на хора от ромски произход на територията на община Варна. Допълнителни цели на проекта са: превенция на ранната бременност сред жените от ромски произход; запознаване на уязвимите групи с методите за семейно планиране и гарантиране безопасността на сексуалните практики; намаляване на броя на случаите на изоставяне на деца от ромски произход, повишаване

на осведомеността и запознаване на обществото и уязвимите групи с практиките, свързани с трафика на хора и намаляване на стигмата и дискриминацията на жертвите на трафик от ромски произход..

Основни дейности по проекта към 08.2013 г.:

1. Проведено социологическото изследване “Рискови фактори за попадане в трафик и репродуктивни нагласи сред ромите в Община Варна” (интервюирани 150 домакинства, в които живеят общо 905 души);
2. Разработен, отпечатан и разпространен Наръчник за превенция на трафика на хора сред ромското малцинство, (с предстоящо издание на английски и френски език);
3. Поли-модален тренинг на 35 професионалисти (полицаи, социални работници, членове на МКБППМН, здравни медиатори и неправителствени екипи) и над 50 роми – доброволци за работа в сферата на превенцията на трафика на хора, ранната бременност, семейно планиране и репродуктивно здраве;
4. Проведени образователни сесии с мъже, жени, деца, подрастващи, млади хора и семейства в риск от трафик на хора – 42 сесии, провеждани от 7 медиатори;

Проектът “Превенция на трафика на хора, принадлежащи към етнически групи, с фокус към ромското малцинство в България” беше представен на 4 важни международни форума: Съвместно паралелно мероприятие на България и Гърция на тема „Превенция на трафика на хора” по време на 20-та сесия на Съвета по правата на човека на ООН, 29.06.2012 г., Женева, Швейцария; Регионален семинар по трафика на хора в рамките на Дунавската стратегия – 15-16.10.2012 г., София; Среща на Антитрафик координаторите на ЕС в рамките на Кипърското председателство, 17.10.2012 г., Брюксел, Белгия; Регионален семинар „Борба с трафика на хора с акцент върху миграционния феномен и осигуряване на закрила на жертвите в ЮИЕ“, 8-9.11.2012 г., Букурещ, Румъния.

2. Програма за мобилна работа в общността на ромски младежи (15-25 г.) с проблемно поведение. Програмата се осъществява от Сдружение „Съучастие“, като методологията е разработена и предоставена на организацията от Международното общество за мобилна работа с юноши (ISMO - Германия).

Програмата е насочена към групи и индивиди с проблемно поведение с цел да се предотврати или да се трансформира процеса на тяхното социално изолиране. Това е система от дейности, осъществявани от мобилни работници, които в социо-културно отношение са близки до целевата група и са в състояние да предлагат услуги и да оказват помощ за разрешаване на конкретни проблеми на младите хора.

Целева група: млади хора на възраст 15 – 25 год. от кв. „Максуда“ (около 150 човека ежегодно) с проблемно поведение. Те живеят във високо рискова среда и поради социални, материални или здравословни причини нямат възможност да изградят пълноценна връзка между себе си и обществото. Това могат да бъдат лица, излезли от местата за лишаване от свобода; жертви на трафик и лица, близки на жертви на трафик; употребяващи наркотични вещества; проституиращи; участници в банди с хулигански прояви и криминално поведение и др.

Основна цел: трайно подобряване на ситуацията на живот на целевата група чрез прилагането на дейности за превенция на рисковото поведение, стимулиране на личностното развитие и разкриване на индивидуалните ресурси, разширяване на възможностите за действие и реализация, и оказване на подкрепа за справяне със значими за личността проблеми.

Дейности: работа на терен (включително домашен аутрич) – мотивационни интервенции; индивидуално и групово консултиране; работа по случай; поддържане на младежки клуб; тематично специализирана работа в клуба с групи, работа за удовлетворяване на специфични групови нужди, провеждане на обучения и др.

Екип: координатор, мобилни работници и консултанти. Обучението и супервизията на екипа се осъществява от експерти на Международното общество за мобилна работа с юноши (ISMO - Германия).

Финансирането на програмата е през бюджет 2012-2013 на дирекция „Превенции“, Община Варна, на обща стойност 40 000 лв.

През 2012 год. в превантивните интервенции са обхванати 143 младежи с рисково поведение (от тях – 33 с фамилна работа, 21 с групова работа за формиране на социални умения, 76 с насочване и водене на случай за разрешаване на социални проблеми, 17 с дейности за връщане в училищна среда). В резултат на работата 15 младежи са се записали отново в училище, 12 младежи намериха работа, а при 22 младежи се наблюдава значимо намаляване на рисковото поведение, свързано с криминогенност и виктимност.

Добра практика

В изпълнение на приоритет "Върховенство на закона и недискриминация" вече три години община Варна участва активно в проект "Защита, превенция и популяризиране правата на ромите", изпълняван от фондация "Български институт за правни инициативи". В рамките на проекта координаторът, съвместно с медиаторите от мобилната правна клиника и адвокат, работят активно на терен в ромските махали в кв."Максуда" и кв."Аспарухово" и предоставят на ромската общност правни консултации и помощ при взаимодействие с администрацията. В рамките на проекта екипът провежда серия от обществени слушания /правни училища/ и информационни кампании, в които активно се включват експерти от община Варна, дирекция "Образование, младежки дейности и спорт" и дирекция "Социални дейности и здравно развитие". С активната подкрепа и лично участие на представители на администрацията и ССЕЙВ, екипът на мобилната правна клиника контактува успешно и кани за участие в обществените слушания експерти от училищата във Варна, психолози и учители, които отговарят на място на въпроси поставени от гражданите. В обществените слушания са включени и експерти от РЗИ, ДСП- Варна, РПУ-та и др., които в съответствие с предварително обявените теми за дискусия представят правната рамка и отговарят на въпроси. Инициативата на Фондация БИПИ е подкрепена от община Варна, с цел осигуряване на устойчивост на постигнатите забележителни резултати.

3. Община Варна подкрепя като партньор проект "Мрежа на ромските административни медиатори" на Сдружение „Младежки алианс- Варна, финансиран по Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014г. В рамките на проекта се предвижда обучаването и наемането на обучените ромски административни медиатори към петте районни администрации на Варна. На 30.01.2015г. приключи втора фаза - практикум на обучението на ромски административни медиатори във Варна. Четиримата варненски медиатори практикуваха новоусвоените знания в различни местни администрации. Другите двама РАМ проведоха тази практика в гр.Кюстендил, със съдействието на партньорската организация-сдружение „Ларго“. От 23.01.2015 до 27.01.2015 в к.к."Св.Св.Константин и Елена", се проведе теоретична подготовка на млади роми за придобиване на умения за осъществяване функциите на РАМ (ромски административни медиатори). След оценка на показаните резултати от теоретичното обучение и практическата подготовка, от шестте участника в обучението, специална комисия избра тримата най- добри специалисти – един за Кюстендил и двама за Варна, които в продължение на 6 месеца ще работят на граждански договори по проекта, като останалите трима ще работят като доброволци и ще подпомагат медиаторите.

Двама служители на местните власти - зам.кмет на район „Одесос” и директор на дирекция „Социално-икономически дейности”, район „Приморски”, участваха в практическото обучение като ментори на младите специалисти.

Община Аврен - Община Аврен работи съвместно с институции за равно третиране и защита от дискриминация. Периодично са проведени беседи, лекции, обучения в училищата за запознаване правата, задълженията и отговорностите на гражданите произтичащи от българското законодателство.

На 15.10.2013 год. и 20.11.2013 год. в СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” -с. Синдел на родителско– ученически срещи, беседи изнесоха полицейски инспектор и инспектор „Детска педагогическа стая” към IV РУП – гр. Варна за правата, задълженията и отговорностите на гражданите произтичащи от българското законодателство: Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за българските лични документи и Закон за движение по пътищата.

На 12 и 13 декември 2013г. се проведоха тренинги сред учениците в учебните заведения на територията на Община Аврен от сформирани и опитни екипи, които провеждат обучения по метода „Връстници обучават връстници“ от Професионална техническа гимназия - гр. Варна на теми „Толерантност“ и „Правата на детето“ в училищата в с. Синдел и с. Царевци.

От 10.12.2013 год. до 13.12.2013 год. в населените места: Дъбравино, Синдел, Тръстиково и Царевци, Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси организира провеждането на консултативни приемни, съвместно с от Дирекция „Социално подпомагане”, Дирекция „Бюро по труда” и Социално предприятие за обществено хранене – Община Аврен. Консултирани са 88 лица по социални въпроси касаещи техните права и интереси.

През 2013 и 2014 год. по повод „Ден на българската община” се проведе „Ден на отворените врати” съвместно с Младежки консултативен съвет. В инициативата се включиха ученици от СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Синдел.

Ежегодно през месец май, по повод предстоящите абитуриентски празници, в СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Синдел се провеждат беседи от IV РУП гр. Варна за безопасно шофиране, разяснения Закона за движение по пътищата.

На 27.11.2014 год. се проведе съвместна инициатива с Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни – община Аврен и IV РУП гр. Варна в СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Синдел., ОУ „Св. Климент Охридски” с. Дъбравино и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Тръстиково. Организирах се лекции и беседи на теми: „Борба с тафика на хора” и „Насилие и агресия”. Обхванаха се ученици от 5-ти до 12- ти клас.

За изпълнението на „Плана за действие на Община Аврен в изпълнение на Областна стратегия за интегриране на българските граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходни на ромите ситуация” **от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво, с неформални лидери от етническите групи.** Последното е от съществено значение за гарантиране на диалога и активното включване на всички лица от ромски произход и други граждани в сходна ситуация в обществения живот, общинските и европейски политики и програми, с общата цел да се обединят усилията за увеличаване просперитета и икономическото благоденствие на хората от община Аврен.

Община Белослав - Един служител на ПУ-Белослав е преминал обучение за специалисти за работа с уязвими групи от ромските общности. В тясна връзка с ПУ-Белослав работи и МКБППНМ. Заедно с инспектор ДПС се разглеждат възпитателни дела и се налагат възпитателни мерки, съгласно ЗБППНМ, с оглед поправяне и превъзпитание към спазване на законите, и с цел предупредително въздействие и

отнемане на възможността непълнолетните и малолетните да участват в други противообществени прояви. Участие при защита правата на децата и гарантирането на равнопоставено отношение взима и общинската комисия за Закрила на детето.

Добри практики- Училищните ръководства осъществяват дейности в училище и извън него за ограничаване възможността децата да попаднат в рискова среда. Организират се спортни турнири, игри и състезания, като метод за борба с агресията и ефикасен начин за сплотяване и отхвърляне на дискриминацията сред младите хора и подрастващите на територията на общината.

Община Вълчи дол проекти : Община Вълчи дол по инициатива на УНИЦЕФ беше включена в програмата и среща с тема „Община приятел на детето” – добри управленски модели. Целта на инициативата е да подпомогне прилагането на Конвенцията за правата на детето на местно ниво, като се създадат условия за реална защита на техните права и повишаване на благосъстоянието им. Община Вълчи дол работи и през 2013 година по програмата.

Дейност на МКБППМН към община Вълчи дол

Комисията е компетентен орган за разглеждане на противообществени прояви, извършени от малолетни и непълнолетни и техните родители. Това се осъществява чрез т. нар. възпитателни дела. През 2012 г. МКБППМН е разгледала 13 възпитателни дела. Факторите, определящи извършването на противообществени прояви на територията на община Вълчи дол са: бедност на ромските семейства, липса на средства на препитание и трудова заетост; голям брой деца, които живеят при баби, дядовци, роднини и близки, заради заетост на родителите им в чужбина; неблагоприятна семейна среда; по-голямата част от безработните са родители на деца подлежащи на задължително обучение. Много семейства, предимно ромски, продължават да разчитат на социални помощи и случайна, ниско платена работа. Анализът на данните за извършителите на престъпления показва, че през 2012 г., в сравнение с 2011 г., съществени изменения, свързани с броя на възпитателните дела не се наблюдават. Съвместната работа с Отдел “Закрила на детето” и инспектора от ДПС при УП - Вълчи дол, налага превантивната работа да има по-широк обхват по отношение на децата, които живеят в рискова или криминогенна среда. Извършителите на противообществените прояви и престъпления, в множеството от случаите произхождат от семейства с нисък бит и култура, непълни семейства, липса на възпитание и родителски контрол, желание за лесно спечелване на джобни пари. Анализът на данните за извършителите на престъпления показва, че през 2013 г., в сравнение с 2012 г., съществени изменения, свързани с броя на възпитателните дела не се наблюдават: 13 разгледани възпитателни дела за 2012 и 13 възпитателни дела за 2013 година. Съвместната работа с Отдел “Закрила на детето” и инспектора от ДПС при УП - Вълчи дол, налага превантивната работа да има по-широк обхват по отношение на децата, които живеят в рискова или криминогенна среда. Извършителите на противообществените прояви и престъпления, в множеството от случаите произхождат от семейства с нисък бит и култура, непълни семейства, липса на възпитание и родителски контрол, желание за лесно спечелване на джобни пари. **Към МКБППМН продължава работата на скаутския отряд от ученици от СОУ – Вълчи дол. Работата в отряда се организира от обществен възпитател и секретаря на МК.** Основна дейност на този отряд е да се научат децата на любов към Родината, семейството, природата и животните, добри личностни взаимоотношения, уважение на личността, дисциплина, зачитане на частната и обществена собственост, да бъдат полезни и да помагат на другите. Всяка година се провеждат залесителни акции в различни местности. Всяко излизане със скаутите сред природата е приключение, свързано с някаква опознавателна дейност. Забавлявайки се те научават любопитни неща за природата, за историята на родното място, на родината. През 2012 г. бе посетен

и Националният празник на скаутските клубове, организиран от ОДК – Балчик, където младите скаути от община Вълчи дол имаха възможност да се срещнат с много свои връстници от други населени места, да изпробват скаутските си умения за катерене по въже, преминаване по въжен мост, палене на скаутски огън, спускане с лифт, оказване на първа помощ. Всички скаути активно се включиха в инициативата „Ден за борба с тормоза в училище“, отбелязан в последната сряда на месец февруари 2013 година. Изработиха табелки с надпис „STOP на агресията“ и ги поставиха на вратите на класните стаи, изразявайки своята нетолерантност към тормоза в училище. Носеха розови тениски и панделки в знак на превенцията срещу насилието. Много е важна и превантивната работа на Училищните комисии за превенции. От особена важност е ползотворната съвместна работа с училищните комисии за превенция на асоциалните прояви на учениците, с училищните ръководства. Бяха проведени и редица срещи с председателите на УКБППМН. При провеждане на превантивна работа с децата е много важно осмислянето на свободното им време. През 2012 г. в общината продължи успешно работата на клубове по интереси. Има спортни клубове по футбол, баскетбол, тенис, шахмат. В осъществяването на тези дейности вземат участие членове на МК, както и обществените възпитатели. Съвместно с инспектор ДПС при Участък „Полиция“ – гр. Вълчи дол, училищните ръководства, УКБППМН са изнесени лекции на тема „Насилието в моето училище“, месец октомври 2012 г. бе обявен за „Месец без насилие в училище“, във връзка с което във всяко едно от четирите средищни училища на територията на общината бяха организирани редица мероприятия, като: В ОУ „Климент Охридски“ – с. Стефан Караджа се провежда анкета с учениците от 4-ти до 8-ми клас, с цел проучване на насилието в училището. Спортът е чудесно средство за възпитаване на толерантност, проведеха се срещи по баскетбол и народна топка между класовете. Проведени са и тематични срещи между родители, учители и ученици от 8-ми клас, родителски срещи на тема „Ролята на семейството за възпитаване у децата на умения за разрешаване на конфликти“. Бе обявен и конкурс за рисунка на тема „Свят без насилие“. Учениците от СОУ „Васил Левски“ – гр. Вълчи са запознати със Закона за закрила на детето и Конвенцията на ООН за правата на детето. С помощта на въпросник са проучени причините и факторите за асоциалното поведение на учениците. Раздадени са информационни материали на тема „Моите права и отговорности“. Обърнато е внимание и на все по-наболелия проблем за насилието във виртуалното пространство. Организирани са конкурси, спортни игри и изложби под мотото „Детство за всички“. В истински празник се превърна общоучилищното мероприятие „Приятели завинаги“, в което децата изработват картички, флаери, табла и пр. В часовете по час на класа в ОУ „Св. Иван Рилски“ – с. Червенци е организирана дискусия на тема „Има ли насилие в нашия клас и какво бих направил, за да го предотвратя“. Инспектор ДПС на Участък „Полиция“ – Вълчи дол, изнесе лекция на тема „Какво трябва да направим ако станем свидетели на насилие“. Обявен бе конкурс за рисунка на тема „Не на насилието“. Учениците от прогимназиалния етап следят за реда и дисциплината през междучасията в училище и проявяват отговорност и грижа към съучениците си от началния курс. В ОУ „Васил Левски“ – с. Михалич всеки класен ръководител запознава своите възпитаници с теми свързани с насилието и агресията в училище. Учениците осъществяват периодични срещи с инспектора от ДПС. Проведена е обща родителска среща на тема „Не на насилието в училище“ и изнесена лекция с филмов материал от психолог от гр. Варна. Обявен е конкурс за рисунка на тема „Аз видях агресията“. Общият извод, който се налага от проведените кампании е, че взаимоотношенията между децата в училище са станали по-добри, макар че по традиция в училищата проявите на насилие са доста редки. Фактът, че децата са от различни населени места и етноси не е определящ в отношенията им. През целия

период на своето обучение те се опознават едни други, учат се да бъдат толерантни, да помагат на приятел в беда, да разбират различния. По случай Коледните и Новогодишни празници МКБППМН са организирани - конкурс за есе на тема: „Моята коледна мечта”, с включени 40 ученици от 2-ри до 12-ти клас. Цитати от всяко едно есе са поместени в общинския вестник – „Екип 2000”. Награди, макар и символични, и грамоти са осигурени от комисията за всички участници. През 2013 г. в общината продължава успешно работата на клубове по интереси. Изградени са спортни клубове по футбол, баскетбол, тенис, шахмат, като в осъществяването на тези дейности вземат участие членове на МК, както и обществените възпитатели. **Към МКБППМН – Вълчи дол работят трима обществени възпитатели. Те извършват дейност в помощ на родителите или на лицата, които ги заместват, чрез корекционно-възпитателна работа с малолетните или непълнолетните.** През 2013 година на 7 малолетни/непълнолетни е наложена възпитателна мярка по чл.13, ал.1, т.5 – „Поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“. Във всички случаи, когато като възпитателна мярка е налагано поставянето под възпитателен надзор на обществен възпитател, малолетните и непълнолетните не са извършили повторна противообществена проява. Обществените възпитатели към МКБППМН – Вълчи дол работят и с деца, „за които съществува сериозна опасност за тяхното развитие и възпитание“ (чл.41, ал.2 ЗБППМН). Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“- Вълчи дол е предоставил на МКБППМН списък с деца, за които съществува риск от извършване на противообществени прояви. На тези деца са определени обществени възпитатели. В следствие на предприетите превантивни мерки, нито едно от тях не е извършило противообществена проява през отчетния 2012-2014г. период.

Община Провадия В своята дейност институциите, държавни и местни, работещи на територията на община Провадия спазват неотклонно принципите на върховенство на закона и липса на всякакви форми на дискриминация. Нормите, утвърдени от Общински съвет – гр. Провадия, за периода 2013г.-2014г. потвърждават липсата на дискриминационни клаузи,като констатацията важи и за актовете на кмета на общината.

На територията на община Провадия върховенството на закона се осигурява от правораздавателните, правоохранителните и органите на изпълнителната власт – Районен съд – Провадия, Районна прокуратура – Провадия, Районно управление „Полиция”, Районно звено „Пробация”, обслужващи и общините Ветрино и Дългопол, Общинския съвет, общинска администрация, МКБППМН. Положителен е фактът, че към настоящия момент не са регистрирани сигнали и жалби, свързани с дейността на посочените институции, попадащи в приложното поле на Закона за защита от дискриминация.

Обезпечаването на неотклонното прилагане на приоритета изисква освен последващите действия и постоянна задълбочена и ефективна предварителна, информационно – разяснителна индивидуална и групова работа, свързана с повишаване на правната култура на широки слоеве от населението.

Районно управление „Полиция” Провадия осъществява тази задача посредством механизмите на модела „Полицията в близост до обществото”, стартирал през 2002 г. Тук се включват: проучване на обществените потребности, популяризиране на модела сред обществеността, разработване на конкретни програми и мерки за превенция на престъпността, съобразени с очакванията и специфичните проблеми на всички обществени групи, всекидневната работа „на терен” – сред хората и с т.н. „лидери” на определени общности. Всяка учебна година, съгласувано с училищните ръководства, по програмата „Работа на полицията в училище” се провеждат срещи и беседи с деца,

родители и учители, както от общопревантивен характер, така и съобразени със спецификата на съответното училище, населено място, особеностите на групата или конкретната личност.

Служителите в звено „Пробация” в община Провадия, освен че осигуряват прилагането на влезлите в сила присъди с наложени пробационни мерки работят индивидуално с правонарушителите и обкръжаващата ги среда, с оглед осъзнаване и преодоляване на причините, довели до пристъпване на закона, както и на последствията, свързани с това.

МКБППМН – Провадия, съвместно с инспектора към детска педагогическа стая и отдел „Закрила на детето”, осъществяват постоянен контакт и проследява поведението на преминалите през нея малолетни и непълнолетни, с наложени възпитателни мерки, както и на деца, които по сведения на кметове, кметски наместници и училищни комисии са в категорията на т.н. „заstraшени”. Превантивната работа с децата, независимо от пол и етнос, има за цел изграждане на отношения на недискриминация, на приятелство и толерантност. Дейностите са свързани с превенция на насилието над и от деца, с училищния тормоз, трафика на хора, безопасното общуване в интернет, видовете наркомании, безопасността на пътя. Училищните ръководства и педагогическите колективи са запознати с изискванията на Закона за закрила на детето. На общинско ниво се прилага успешно механизма за взаимодействие и реакция в случай, че дете се нуждае от закрила.

Към настоящия момент няма данни на територията на община Провадия да има силно влияние и да участва в решаването на правни, житейски и междуличностни спорове неформалният (неинституционализиран) съд на общността т.н. „мешере”.

Анализът, за периода 2013г. – 2014г. очертава като основни следните проблеми, водещи до нарушаване на законовите норми и отделни, макар и латентни, прояви на дискриминационно отношение: тежка икономическа ситуация в общината – масова безработица, водеща до намаляване на доходите и като резултат очертаващо се социално неравенство и все повече хора, в т.ч. преимуществено от ромски произход, живеещи на ръба на оцеляването; преобладаващо ниско образователно ниво и в резултат много ниска обща и правна култура, непознаване на действащото законодателство и произтичащите права и задължения; негативно влияние на част от медиите и отделни елементи от т.н. „масова” култура, създаващи модели на пренебрежително отношение към обществото, девалвация на морални ценности и насаждащи „език на нетолерантност и омраза”; трудното преодоляване на фактора „влияние на средата”.

В резултат на описаната ситуация и изведените основни проблеми, в следващия програмен период 2015-2017г. в Плановите за действие следва да се предвидят дейности, гарантиращи както защита на правата на гражданите от целевите групи, с акцент върху жените и подрастващите, така и формиране на нагласи за равностойно и пълноценно участие в обществения живот, спазване на законността и изпълнение на гражданските задължения.

Община Суворово - „Полиция в близост до обществото” е проект, който стартира през 2002 г. и се реализира съвместно със Швейцарското министерство на вътрешните работи с цел оперативно полицейско сътрудничество. Той е насочен към реализирането на основните права и свободи на гражданите и недопускане на дискриминация, равенство на всички граждани, вежливост на служителите, както между тях, така и спрямо гражданите. Един от основните акценти на проекта е превантивната дейност – присъствие в малките населени места и срещи за запознаване с проблемите на гражданите.

КУЛТУРА И МЕДИИ

На територията на област с административен център Варна са разположени 9 културни института, 30 музея и етнографски комплекси и 25 галерии. В областта няма културен институт или организация, специализирана в съхранение и промотиране само на ромската култура. На територията на областта работят 167 читалища, от които 39, разположени в градовете от областта и 128 - в селата. Най-добре развити общини по отношение читалищната осигуреност на населението са община Аврен и община Вълчи дол, където едно читалище обслужва около 600 човека, а най-слабо развита е община Варна, където едно читалище следва да обслужва 11 000 човека. Осем читалища (4,79 %) от областта предлагат специализирани занимания за съхранение на ромската култура: 1 в община Варна, 1 в община Аврен и 6 в община Вълчи дол. Предлагащите занимания са тясно специализирани за съхранение и възраждане на ромските танци и песни чрез изграждане и поддържане на танцови и певчески състави. Във всички читалища има предвидени инициативи за запознаване на широката общественост с културната специфика на етносите, представени в областта, но без те да са специфично насочени към ромската общност, няма и проекти изцяло насочени към съхранение, развитие и популяризиране на ромската култура. Половината от проектите, реализирани от общините включват дейности за развитие на културата на деца от ромски произход и популяризиране на ромската култура. Голяма част от проектите включват организирането и реализирането на ателиета и кръжоци за деца от ромски произход за развиване на художествените им умения и развиване на положителна нагласа към художествената култура. Другите два типа културни мероприятия, включени в проектите, са отбелязване на празници и провеждане на изследване на културата на етносите от самите ученици.

Всички общини от областта демонстрират устойчива политика на активно включване на жителите от ромски произход в общинските културни мероприятия. Политиката се базира на 4 основни типа дейности, предприемани от общините: включване на тържества за отбелязването на Международния ден на ромите в годишните културни календари на всички общини; подкрепа за изява във фестивали, конкурси или изложби на състави, групи и индивидуални участници от ромски произход; инвестиране на общински средства за стартирането и поддръжката на ателиета за изучаване на културата на етносите, кръжоци и певчески, и танцови школи; ежегодно провеждане на два фестивала на етносите в град Варна и община Белослав.

Прегледът на местните издания показва, че въпреки относително високия процент ромско население, представянето на ромите, техния бит, култура и проблеми са слабо застъпени в местните медии на областта. Най-много публикации се свързват с отразяването на честванията на ромските празници - Банго Васил (14 януари) и Международния ден на ромите (8 април). Само общинският вестник на община Аврен - вестник „Аврен” широко застъпва темата за етническите малцинства, техните традиции, празници и проблеми. **Основните проблеми в този приоритет за интеграция са:** липсва система за събиране и поддържане на официални статистически данни за нивото на включване на ромите в обществения и културния живот в областта; ромската култура е слабо представена в медиите в областта; културните дейности, насочени към съхранение и промотиране на ромската култура, реализирани от читалищата, не се отразяват в медиите; липсват специализирани ромски медии.

Мерките в приоритет „Култура” са насочени към постигане на равнопоставено участие на ромите в културния живот, равен достъп до културни стоки и услуги, съхраняване на специфичната етнокултурна идентичност и разгръщане на творческия потенциал на общността, което да спомогне и реализацията на всеки неин член. Практиката показва, че читалищата са наистина местата, където децата от ромски

произход попадат в една благоприятна среда за развитие, насочвани от преподаватели – професионалисти. За ориентацията на децата и за тяхната подготовка за кандидатстване в подходящо учебно заведение може да се разчита на активността на читалищните ръководства, на неправителствените организации на ромската общност и други институции, работещи в полза на интеграционните процеси. Стимулирането на ромската общност за активно участие в обществения културен живот се свързва с по-ефективното взаимодействие между ромската общност, представена от своите граждански формирования и държавните институции, областните администрации и местните власти, както и с културните институции по места за реален равен достъп на ромите в обществения културен живот. Министерството на културата оказва регулярно експертна и методическа помощ за подобряване координацията между различните институции, насочена към повишаване на потреблението на образователни услуги и на културни ценности, на програмите за култура за решаването на специфични проблеми на общността. Институционална подкрепа получава Националният етнофестивал за песни и танци с международно участие – „България за всички” в гр. Варна. Участието на различни представители на етносите в традиционни и устойчиви събития, водят до качествени резултати за съхраняване на традиционната култура на ромите и за нейното популяризиране и изграждане на положителен образ на ромската общност в гражданското общество.

Съществуват и конкретни програми за подпомагане на творчески проекти, за реализирането на определени цели в тази насока. Според последни данни от преброяването и социологически проучвания набраната информация показва, че се увеличава броят на участниците в различни дейности на читалищата по места. Преди всичко във форми за развитие на художествената самодейност и библиотечно обслужване, използване на интернет и обучение за работа с компютри. На много места се развиват и дейности за съхраняване на традиционния ромски фолклор. Конкретни примери за положителен резултат се открояват в обобщените данни от информационните карти на читалищата където декларират, че са привлекли в своите дейности представители на етническите общности, в т. ч. и роми- езиковите курсове сред които водещи са чуждите езици са приоритет, следвани от тези по български и майчини езици. Танцовите формации, също заслужават да бъдат отделени, тъй като една част от тях са за ромска музика и танц.

По проект “Глобални библиотеки – България” са обхванати голяма част от библиотеките (предимно читалищни), които са свързани в глобалната мрежа и осигуряват достъп до информация, като голяма част от тях се намират в населени места със смесено етническо население. Някои от тях са оборудвани с нови компютри, ромите търсят и намират информация за работа, за образование и др.

Аврен- Във всички населени места на територията на общината са регистрирани народни читалища. В Културният календар на общината и Програмата за дейността на читалищата всяка година се включват празниците на различните етноси. Осигуряват се средства от бюджета на общината и методическа помощ при организиране на празниците: Василица, Едерлез, Рамазан Байрам и Курбан Байрам. Културните институции на територията на общината се стремят да привличат към дейностите си децата и учениците от етническите групи. В читалищата са сформирани самодейни певчески и танцови състави, като над 80% от участниците са от етнически произход. Трудът на хореографи и корепетитори, се заплаща от бюджета на читалището със съфинансиране от общината. По Оперативна програма „Регионално развитие” по проект „От 19 до @ 21 век – Традициите са живи...” през 2013 и 2014 год. в община Аврен се провеждат „Фестивал на автентичен Аврен” и фолклорен събор „Аврен пее и танцува”. Тридневния фестивал отразява традиционно културно наследство на

общината: тъкане на традиционната женска дреха „Кича“; тъкане на ромски рогозки от камъш; везане на накити; тъкане на ромски рогозки от беленка на царевица; наплитане на сачаци; приготвяне на автентични пити. Еднодневният събор се провежда в две населени места: с. Дъбравино и КК „Камчия“, където участие вземат местните колективите за автентичен и обработен фолклор, фолклор на етносите, групите за стари градски песни, детските певчески и танцови състави от всички читалища в община Аврен, лица и семейства от етнически произход – около 560. Чрез финансиране от Фондация „Бил и Мелинда Гейтс“ по програмата „Българските библиотеки- място за достъп до информация за всеки“ в с.Садово, с. Дъбравино и с. Тръстиково са осигурени 9 компютри, 3 мултифункционални устройства, 3 проектора, като община Аврен осигури помещение за ползването им, извърши необходимите текущите ремонтни дейности, изгради интернет мрежа, както и компютърни бюра и компютърни столове. В изпълнение на чл.18, ал. 3 и ал.4 от Закона за закрила и развитие на културата, чл. 17., ал. 2 от Закона за закрила на културното наследство през месец февруари 2013 год. е учреден Обществен съвет по култура към община Аврен, който се състои от две секции: Културно наследство и образование; Сценични изкуства и читалища. В част от читалищата е необходимо да се направят ремонти, за да могат те да изпълняват пълноценно своята роля.

2. На територията на **община Аксаково** се осъществява проект „Ръка за ръка, с поглед към света“, чиято цел е образователна и социална интеграция на децата от етническите малцинства. От първи октомври 2013 г. започна много-модулното обучение на децата от с. Изворско в Общинския детски комплекс /ОДК/ Аксаково. В рамките на осем месеца два пъти седмично 120 деца от ОУ „Климент Охридски“ се обучават в мултикултурна среда от преподавателите на ОДК Аксаково по следните тематични модули: *Информационните технологии в помощ при обучението по български език; „Как да пазим нашата природа“ – екологичен модул; Занимания по модерни танци; Нарoden фолклор-традиции и обичаи.* Децата от с. Изворско се извеждат от изолираната си среда до Общинския детски комплекс, където се провеждат извънкласните занимания, заедно с децата от Аксаково. Организиран са екскурзии за всички деца включени в обучението тематично свързани с извънкласни форми, преминавали в смях и забавление под мотото „Бъдете като нас: Партньори в знанието – приятели в живота“. В края на проекта се организира общински фестивал, където участниците получават възможността да се изявят пред гости, родители и свои връстници от другите училища в общината. Децата представят своите творби и знанията и уменията, които са получили през тези месеци. С фотоизложба е отразено съвместното обучение в мултикултурен екип.

3. **Община Варна** - Община Варна развива целенасочено проектна дейност с културна насоченост, като един от възможните начини за достигане на желани резултати, е включване на неправителствени организации, работещи с уязвими групи. Създаването на условия за равен достъп на ромската общност до обществени културни събития и активното включване на общността в тях става чрез финансиране на творчески проекти „Варна – територия на творчеството“. На територията на най-голямата община – община Варна са реализирани: проект „Писма в бутилки“ на сдружение с нестопанска цел „Школа по изкуствата за деца и младежи в неравностойно положение Дедал“; проект „Младите и времето в изкуството“ на Сдружение „Феникс 2009“; проект „Без него – съзнателно кино – надграждане на традиционните форми на интерактивно кино“ на ЕООД „Бонин Вижън“. И трите проекта са насочени към граждани в неравностойно социално положение, и са реализирани в районите – „Одесос“, „Младост“, район „Аспарухово, където има най-много съсредоточие на социално слаби, които не могат да си осигурят достъп до подобни събития извън района, в който живеят. **Община Варна**

работи непрекъснато по създаване на условия за утвърждаване на ромската култура, като част от националната култура. Една от приоритетните теми в плана за интеграция на Община Варна е съхранение на традициите и обичаите на етносите. Народните читалища на територията на общината осъществяват разнообразна културна дейност, а една част от тях, които се намират в близост до ромските квартали създават възможност за участие на ромската общност в културната дейност. Такова читалище е „Христо Ботев”, намиращо се на ул. „Черни връх” 62, където ромски деца участват в езиковата школа по английски език, в школата по „Модерен балет”, а освен това са и читатели на библиотеката. В творческите клубове и състави към читалищата на територията на общината участват над 100 деца, ученици и младежи. Традиционен за община Варна е и Националният фестивал на етносите „България за всички.

4. Община Белослав- В четирите населени места на територията на община Белослав функционират читалища, всяко от които разполага с библиотеки. И през 2011 и 2012г. в гр. Белослав, в местността "Авренската поляна" традиционно се провежда "Събор на етносите". Събитието събира представители на различни култури и етноси от различни краища на България, които представят своите фолклорни музикални, песенни и танцови традиции. През 2012 г. в Народно читалище „Съзнание 1926” – Белослав се проведе фотоконкурс на тема – „Среща на култури”. Целта на организаторите е да се покажат и отличат фотосите, които са запечатали и илюстрират най-добре срещата между различните култури. В годишните програми за читалищна дейност през 2013 г. са включени мероприятия, целящи взаимното опознаване на фолклорните традиции и обичаи на местно ниво, съвместно провеждане на културно-просветни програми и чествания на празниците на ромските малцинства. Във всички културни институции на община Белослав се предоставя възможност за равен достъп на хора със специфични потребности и лица от ромската малцинствена общност да работят и да вземат участие в културния живот на общината. Взаимното опознаване между различните етноси е залог за добро межкултурно общуване, а последователната политика в сферата на изкуството и културата разрушава бариерите и предразсъдъците. **Добрите практики** са свободният достъп до интернет по програма "Глоб@лни библиотеки" и осигуряването на безплатен достъп до интернет е особено важно за хората от уязвимите групи, в т. ч. и ромите.

5. Община Бяла- На територията на Община Бяла работят 4 читалища, от които едно в град Бяла и три в селата Попович, Дюлино и с. Господиново. От 2013 година читалищата в с. Дюлино и с. Господиново функционират със субсидирано финансиране и щатни бройки. Основните им дейности са: Развитие и поддържане на библиотечното дело; Художествена самодейност; Концертна дейност. Към читалищата са изградени художествени състави :Фолклорен танцов състав „Беленче”за деца до 11 г.; Фолклорен танцов състав „Зарезанци”за деца от 12 – 16 г.; Детска фокална група „Хлапетата”за деца до 15 г.; Група за шлагерни песни ” Мелодия ”; Хороигралци „Аспрос” – клуб за народни танци; Група за автентичен фолклор към читалище „В.Левски „ с. Господиново; Група за автентичен фолклор към читалище „Хр.Ботев „ с.Дюлино. **Освен своите мероприятия читалищата съвместно с Община Бяла организират и всички останали мероприятия по общинския културен календар, едно от най-значимите е Събор на читалищата, в който вземат участие и самодейци от ромски произход.** Община Бяла финансира издаването на Общински вестник, който се отпечатва ежемесечно и се разпространява безплатно на територията на общината.

6. Община Дългопол - На територията на общината има 15 читалища, от които в Дългопол е с най-голям и широк обхват на дейности. Във всяко едно от читалищата има субсидирани поне по две щатни бройки и наети лица, които отговарят за дейността

на съответното читалище. Предвид смесената група от етноси и религия в общината, всяко читалище развива и поддържа художествената самодейност, библиотечното дело, концертната самодейност, като освен своите мероприятия те съвместно с кметската администрация на общината организират и всички останали мероприятия включени в общинския културен календар. Към всяко читалище са изградени художествени състави както следва: 1. НЧ "Н.Й.Вапцаров 1896" - гр.Дългопол - женска фолклорна група; женска група за автентичен фолклор; колектив за художествено слово; коледарска и лазарска група; детски колектив за модерни танци; детска фолклорна група „Камчийче“; колектив за народни танци „РИТМИ“; детски битов оркестър, детско театрално-експериментално студио; детска група за автентичен фолклор „Василица“; 2. НЧ "Д.И.Недев 1894" – с. Аспарухово - женска фолклорна група; 3. НЧ "Св.Св. Кирил и Методий 1927"- с. Боряна - женска фолклорна група; 4. НЧ "Просвета 1954" - с. Величково; 5. НЧ "Назъм Хикмет 1953" – с. Лопушна; 6. НЧ "Али Емурлов 1938" – с. Медовец - детска фолклорна група за турски и български песни; 7. НЧ "Асен Златаров 1909" – с. Партизани; 8. НЧ "Лиляна Димитрова 1927" - с. Поляците; 9. НЧ "Светлина 1928" – с. Сава - женска фолклорна група; 10. НЧ "Светлина 1928" – с.Рояк; 11. НЧ „Пробуда 1932” – с.Цонево - женска фолклорна група; 12. НЧ "Св.Св. Кирил и Методий 1934" – Яворово - женска фолклорна група; 13. НЧ „Христо Ботев 1930" с. Красимир – няма дейност; 14. НЧ „Светлина 1928" с.Камен дял - няма дейност; 15. НЧ "П.Ив. Недев 1927" с.Комунари - женска фолклорна група.

Всички културно масови мероприятия на територията на цялата община се отбелязват със статии, снимки и коментари в общинския вестник „Гласът на долината”, който се отпечатва ежемесечно и се разпространява безплатно до домовете на всички домакинства на територията на община Дългопол. Вестника се финансира от общинския бюджет.

7. Община Девня- всяка година по традиция на 08.04.2014г. празнично се отбелязва Международния ден на ромите. На площада в кв. „Река Девня”, където е съсредоточено голяма част от ромското население звучат ромски ритми, играят се традиционните ромски танци. Общината осигури награди за най-добре танцуващите гости под звуците на ромски оркестър, а за най-малките - лакомства. В СОУ „Васил Левски”се провеждат занятия по СИП - Фолклор на етносите. Учреден е родителски клуб, които подпомагат дейността на СИП. В Народно читалище „Отец Пайсий” – кв. „Река Девня”, се провеждат редица мероприятия, насочени основно към децата от квартала, главно от малцинствата. В НЧ „Просвета” благодарение на програма „Глоб@лни библиотеки” – България функционира и информационен център “Медиатека”.

8. Община Ветрино община Ветрино демонстрира устойчива политика на активно включване на жителите от ромски произход в общинските културни мероприятия, тържества за отбелязването на Международния ден на ромите в годишния културен календар; изяви във фестивали, конкурси, индивидуални участници от ромски произход; публикации в общинския вестник свързвани с отразяването на честванията на ромските празници - Банго Васил и Международния ден на ромите в селата Невша и Доброплодно. Читалищата са хранилище на човешкото знание и културни постижения, място на етичен диалог между поколенията и етническите групи, населяващи общината ни и двигател на гражданска инициатива за ново качество на живот. В община Ветрино има 8 читалища: НЧ „Просвета-1905” с. Ветрино, НЧ „Светлина-1904” с. Белоградец, НЧ „Поука-1919” с. Доброплодно, НЧ „Народна просвета-1904” с. Млада гвардия, НЧ „Христо Смирненски-1912” с. Момчилово, НЧ „Нива-1901” с. Невша, НЧ „Христо Ботев-1905” с. Н.Рилски и НЧ "Просвета-1925" с. Ягнило. Чрез тях се реализира част от културния и духовен живот в населените места.

Богатството на българските традиции и фолклор десетилетия наред са съхранявани и пресъздавани от фолклорни групи и групи за автентичен фолклор към читалищата в общината. Всичките те издирват, съхраняват и пресъздават традициите свързани с народния обреден календар, песенното и танцово фолклорно богатство на различните етноси в своите села.

9. Община Вълчи дол: Културната и духовна дейност в община Вълчи дол е съсредоточена в 17 действащи читалища, както и в училища и в детските градини. Като традиционно самоуправляващи се български културно просветни и образователни центрове читалищата обединяват творците и развиват любителското художествено творчество. Към тях има 43 самодейни колективи, обединили 450 самодейци. Това са танцови състави, певчески фолклорни групи, групи за автентичен фолклор и стари градски песни и др. Читалищата организират празниците на населените си места, участват в отбелязването на всички празници от Културният календар на общината. Ежегодно се ангажират с организацията по провеждането на общински фолклорен празник, на който се извяват всички самодейни колективи, включително и ромски.

Най – голяма изява получават ромските таланти на 8 април - Международен ден на ромите, когато се прави общински преглед на ромските самодейни групи. Най-активни в дейностите в областта на културата и в изградените художествени състави са деца и ученици- роми. Ромските деца участват активно в културния живот на общината и обичат да се извяват. Всички събития се отразяват на интернет – страницата на Община Вълчи дол и общинският вестник „ЕКИП 2000“, а тези, с по-голяма значимост и в регионални медии. Като добра практика може да се посочи изпълнение на проект „Празнична етнопалитра в училище“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“- обща стойност на проекта - 292 696,61 лв., като общата цел на проекта: Предвидените дейности включват създаване на клубове по интереси за развиване уменията на децата от етническите малцинства, които са застрашени да изпаднат в състояние на изключеност. Включени в проекта са институции в населените места с преобладаващо ромско население - ОУ „В. Левски“ с. Михалич, ОУ „Св. Ив. Рилски“ с. Червенци, ОУ „Кл. Охридски“ с. Ст. Караджа и ОДЗ „Здравец“ гр. Вълчи дол. В плана за следващия програмен период 2015-2020 ще залегнат следните напращания: Разработване и реализиране на програми и проекти за културна и социална интеграция на ромите на общинско ниво. Разкриване на нови и укрепване на съществуващите ромски художествено- творчески групи и състави, курсове и школи.

10. Община Долни чифлик: Основни средища на културната дейност са 16-те читалища на територията на общината. Общинската програма за интеграция на ромите акцентира върху няколко приоритета: Равнопоставеност на всички български граждани, независимо от пол, възраст и религия. Този приоритет е регламентиран в основния закон за развитие и дейност на народните читалища. В дейността на читалищата от община Долни чифлик участват много деца, младежи и възрастни, включително от ромски и друг етнически произход. Там те създават социални контакти със своите връстници, което води до формиране на условия и създаване на стабилна социална среда, независимо от етническата принадлежност. В последните години се засили ролята на читалищата като културно-информационни центрове. По програма „Глобални библиотеки“ в по-големите населени места предимно със смесено население, като Долни чифлик, Старо Оряхово, Пчелник, Горен чифлик и Гроздьово се изградиха компютърни центрове. Най-активни в ползването им са деца и младежи от етнически произход. В организираните летни читални към библиотеките в Пчелник, Гроздьово, Венелин, Старо Оряхово, както и в клубовете „Приатели на книгата“, ателиета „Майсторани“, „Приказни герои“, участниците са в по-голямата си част от различен етнос. В организираните ежеседмични прожекции на детски филми в

читалището в с. Пчелник присъстват не само деца, но и техните родители. По основен приоритет Запазване и популяризиране на фолклора на различните етноси в дейността на читалищата от общината се отличава НЧ „Баръш-2004 г.” с художествените си състави детска група за турски народни танци „Карадениз”, младежка група за модерни танци „Стрийт денс”, група за ориенталски танци „Хабиби”, ВИГ „Мики Маус”; НЧ „Искра -1942 г.” с. Булаир с детска група за турски народни песни и танци; НЧ „Просвета – 1905 г.” с. Венелин с детска фолклорна група. През 2014 година съставите на НЧ „Баръш - 2004 г.” участват и в Националния фестивал на етносите „България на всички” в гр. Варна. На прегледа на любителското художествено творчество през 2014 г. изяви получиха 36 самодейни художествени състава и над 400 участника, като повече от половината са от различна етническа група. Към читалищата в общината действат 11 танцови колектива, 8 хорови, 7 за забавни песни и 18 за автентичен фолклор, като една значителна част са за етническа музика и танц. Всички активно участват в културния живот на общината. Утвърдени празници са Коледа, Нова година, Бабинден, Петльовден и Хъдрелез. Мултикултурен диалог и общуване от най-ранна възраст, оценяване на богатството на етносите, като основа на позитивна нагласа и взаимодействие, можем да отбележим използването на етнографската сбирка към НЧ „Изгрев – 1919 г.” за получаване на краеведски знания. При организираните посещения децата се запознават с историята на родния край, бита и обичаите на предшествениците ни. Всички деца, младежи и възрастни участват активно в културния живот на общината и обичат да се изявяват. Приоритетна задача на община Долни чифлик е подкрепата и стимулирането на тези колективи, за постигане на по-високи резултати, повече изяви и участия в различни форми. Създаване и подкрепа на нови самодейни групи и ансамбли, представящи различния фолклор и включването им в културния календар на общината.

11. Община Провадия На територията на Община Провадия функционират 23 народни читалища, Исторически музей и Художествена галерия. Всяка от тези културни институции се стреми да привлича и да осъществява дейност с представители на различните етнически общности, живеещи на територията на общината. Активната работа е насочена най-вече към децата, с оглед безпроблемното им приобщаване, общуване и комуникация на български език. Основната работа по интегрирането на населението от различните общности в сферата на културата в Община Провадия се осъществява от народните читалища. Основните дейности на читалищата са библиотечното дело, поддържането на разнообразни фолклорни състави и етнографски музейни сбирки, образователна, информационна и социална дейност, в услуга на населението от общината. Общият библиотечен фонд възлиза на над 189 000 библиотечни единици. В програма Глобални библиотеки са включени читалищните библиотеки в НЧ „Ал. Константинов 1884” Провадия, в селата Манастир и Градинарово. Всички читалища в община Провадия, с изключение на четири, притежават компютри и мултифункционални устройства, интернет достъп и осъществяват различни административни услуги на населението. В 16 от читалищата работят постоянни фолклорни колективи, певчески и танцови, представящи местните традиции на различните културни форуми на общинско, областно и национално ниво. Функционират различни школи, кръжоци и клубове, както за възрастни потребители, така и за деца и младежи. Етнографски музейни сбирки се поддържат от повечето читалища в общината, като най-пълни и най-богати са тези в читалищата в Манастир и Добрина.

В състава на читалищните настоятелства в Община Провадия влизат представители на различните етноси, като участват активно във всички читалищни дейности. В някои от съставните села като Златина, Житница,

Градинарово, Блъсково състава на самодейните колективи е изграден от над 90% от представители на ромската общност. В читалище „Истикбал-1900“ е създадена певческа група за турски фолклор, която се представя успешно на различни регионални изяви. Всяка година на 8 април в читалищата в Блъсково и Градинарово, както и в гр.Провадия традиционно се празнува Международният ден на ромите. Етническите празници и обичаи се организират в почти всяко населено място с активното съдействие и организация на читалищните секретари.

Необходимостта от построяването на „Ромски дом на културата“ в гр.Провадия е осъзната както от общинската администрация, така и от Общинския съвет. Изграждането му ще доведе до практикуването на традиционни за ромите обичаи в подходяща среда, ще подпомогне тяхното съхраняване в автентичния им вид и не на последно място ще предотврати създаването на етническо напрежение между етносите по време на провеждането на ромските сватби.

12. Община Суворово- Културната дейност на територията на общината се осъществява основно от 8 читалища, както следва: Народно читалище – „Пробуда – 1896” гр.Суворово; Народно читалище – „Зора - 1912” – с.Чернево;- Народно читалище – „Искра - 1905” – с.Николаевка; Народно читалище – „Наука – 1927”– с.Левски; Народно читалище – „Светлина – 1924” – с.Калиманци; Народно читалище – „Нова светлина – 1928“ – с.Дръндар; Народно читалище - „Христо Ботев- 2012 „- с. Баново; Народно читалище- „ Светлина- 1927 “- с. Изгрев. Всички те развиват културната си дейност чрез различни школи по изкуства и езикова подготовка, музикални, хорови, фолклорни, танцови, театрални състави, **ръководени от професионалисти, имащи участия в общината, областта и на национално ниво.** Мероприятия с младежите, учениците и децата– конкурси за есе, стихотворение, рисунка, състезания, викторини, изложби, базари и др. посветени на различни актуални теми.

Неправителствените организации ФА “Слънце” и Сдружение фолклорна група “Козлуджанци” работят съвместно с читалищните институции.

Издаването на Общински вестник „Вести Суворово” се превърна в източник на информация за културната и просветна дейност в общината.

За постигането на ефективна работа и устойчивост на резултатите всички усилия и действия на публичните институции, политиките за ефективно сътрудничество за решаване на ромските проблеми както на местно, така и на регионално, е необходимо да бъдат консултирани с представители на ромската общност (в лицето на ромски неправителствени организации (НПО) и представители на общността

Необходими са повече целеви програми и мерки, които да активират неактивните лица на пазара на труда и да ограничат сегрегацията на ромите. Необходимо е адаптиране на провежданите курсове за ограмотяване, както и въвеждане на квалификационни курсове, като резултат и активиране на гражданския сектор в реализацията на дейности по включването на ромите на пазара на труда.Препоръчителни са мерките за модернизиране на публичните служби по заетостта, с цел идентифициране на човешки ресурс с подходящ профил в отговор на търсенето на местния трудовия пазар.

С оглед осигуряване на равнопоставен достъп до здравеопазване и здравна грижа следва да се проведе цялостна реформа, основно в болничната помощ. Необходимостта от редуциране броя на здравнонеосигурените лица е от съществено значение за бъдещето на здравната система и за подобряване на здравния статус на българското население. Очевидна е нуждата от ромски здравни медиатори, които осъществяват връзката между ромската общност и здравните институции, от една страна, и от друга, поддържат и информират своевременно общността за динамичните промени в здравната система,

предмет на дългогодишна реформа в сферата на здравеопазването в България. България е една от страните в ЕС, в която жилищните условия за ромите се влошават. Финансовите ресурси, отделени до този момент за разрешаването на този проблем са почти незначителни в сравнение с потребността от подобряване на жилищните условия на ромите в страната. На база на социологическите данни и анализа на съществуващото законодателство и набора от стратегически и оперативни документи е необходимо разработването на иновативни инициативи, основаващи се на интегрирания подход, целящи осигуряването на пълноценен живот на ромските домакинства в обособените квартали в страната. И накрая, но не на последно място по важност е въпроса за активното участие на централните, регионални и местни власти в процеса на приобщаване на ромите в България.

На 31 март 2013 година приключи изпълнението на проект „Roma Sours - Споделяне на разбирането за права и гражданство в Европа“, финансиран от Европейската комисия по програма „Основни права и правосъдие 2007-2013г. “. с водещ партньор Градски съвет Лийдс, Великобритания, в който Областна администрация Варна участва и като партньор изпълни всички дейности, предвидени по плана. Подготвен е Доклад за проблемите на ромите и състоянието на ситуацията в страната, който е включен в Междинния изследователски доклад на Университета Салфорд – партньор по проекта; организирани са семинари по въпросите на интеграцията; проведени са обучения за медицински работници от училища и детски градини, обучения за ученици и учители от училища с преобладаващ ромски състав и др. Публикувани са материали на официалната интернет страница на проекта и електронна платформа за обучение; изработени са и са разпространени информационни материали, адаптирани видео и аудио материали на български и английски език. Официалната интернет страница има версия и на български език: www.romasource.eu Цялостно представяне на проекта – цели, дейности и резултати са публикувани на 4 страници в притурка на национален вестник „Литература и Общество“, тираж 1000 бр. Издаден е Наръчник с добри практики от Великобритания, Гърция, България и Италия, който описва успешни начини за преодоляване на изолацията и сегрегацията на ромите в области като: здравеопазване, трудова заетост, образование и човешки права. В проекта са включени експерти от ромски и други граждански организации, представителите на неправителствения сектор и външни експерти, които подготвиха свои доклади в основните направления на стратегията - образование, здравеопазване, заетости социално включване, жилищна политика, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии. По този начин с участието на всички експерти бе изработена и приета **Стратегия на област Варна за интеграция на ромите, за периода 2012 – 2020 година**. На основата на изработената стратегия, общините на територията на област Варна изработиха свои планове за действие за изпълнение на стратегията, които са съобразени със спецификата на дейността и визията на всяка една община. По отношение на мерките и дейностите заложи в Плана за действие към Областната стратегия за интеграция на ромите, проектът е илюстрация на това, че интеграционните политики се реализират наистина. В рамките на проекта са изследвани ефективността на съществуващите политики и практики в борбата с антиромското отношение, бяха проучени как съществуващите политики и процедурни рамки работят в практиката на терен и какво влияние оказват те на ромите. В следствие на направената добра оценка и партньорство, Областна администрация Варна продължи участието си в проект „**Roma Matrix, общи действия, насочени срещу расизма, нетолерантността и ксенофобията**“, с цел да се постигне устойчивост и бъдат надградени постигнатите до момента резултати. Всичко това показва, че сме оценени достойно, постигнатите

резултати са много добри и следва да бъдат надградени. Една от дейностите изпълнена по проект Roma Sours, **получила изключително висока оценка и признание от партньорите е създаването на мрежа от работни групи на местно и регионално ниво за изготвяне на анализи и политики в стратегически документи. Тази мрежа беше интегрирана в процеса на разработване на основния стратегически документ - Стратегия на област Варна за интегриране на ромите 2012-2020г., по този начин се осигури и допълнителна мотивация за представителите на неправителствения сектор и външни експерти от ромската общност в област Варна. Голяма част от тях са включени и в звеното за мониторинг и оценка на Областната стратегия. Кръгът на включване на заинтересовани страни остава отворен за привличане на нови участници на всеки един последващ етап, по този начин за пръв път се прилага нов модел на мониторинг, за изпълнението на стратегията.** В настоящия момент Областна администрация Варна продължава участието си като партньор по проекта **„Roma Matrix общи действия, насочени срещу расизма, нетолерантността и ксенофобията”,** финансиран директно от Европейската комисия по програма „Основни права и гражданство”, в подкрепа на изпълнението на заложените цели в Националната стратегия за интегриране на ромите 2012-2020г., приета с решение на висшия орган на държавна власт - Народното събрание. Водещ партньор по проекта е Миграция Йоркшир, Градски съвет Лийдс, Великобритания. През месец ноември 2014г., съгласно работния план на Областна администрация Варна стартира изпълнението **на дейност 4. Създаване на мрежа от експерти в област Варна в рамките на работен пакет 2** по проекта. За изготвяне на Мониторингов доклад за напредъка по изпълнението на Областната стратегия на област Варна за интегриране на ромите за периода 2012-2014 г., и изготвянето на работен документ „Ефективно сътрудничество за решаване на ромските проблеми“ експерти на местно и регионално ниво, представителите на териториалните звена на централната и изпълнителната власт, представители и експерти на ромски, обществени и неправителствени организации работещи в областта на интеграционните въпроси, представители и отговорници за интеграцията в общините и създадените общински съвети за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси на територията на всяка една от 12-те общини на територията на област Варна, са включени в мрежата от експерти в рамките на **дейност 4, работен пакет 2:** Изготвената информация от експертите на местно и регионално ниво, включени в мрежата е предоставена на двама експерти, представители на малцинствата, които подготвиха обобщен работен документ „Ефективното сътрудничество за решаване на ромските проблеми“. Със заповед на областния управител на Варна е назначен **Областен оперативен екип за планиране в областта на интеграцията на ромската общност** с определени задачи, които са свързани с организирането на цялостния процес за осъществяване и изработване на общинските годишни планове за действие за следващия програмен период 2015-2017 г., във връзка с приетата Областна стратегия за интеграция на ромите на територията на Варненска област; да координира изготвянето на Общинските планове за действие, въз основа на утвърдената Областна стратегия, като се задължават кметовете на всяка община да организират разработването на всеки един общински план за действие, който се приема от Общинския съвет, след съгласуване с Областния и Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси. Целият процес на областно планиране, включително методическите указания, се координират от Звеното за мониторинг и оценка на Областната стратегия, което се обособи със Заповед на областния управител на Варна и Централно координационно звено (ЦКЗ)-Секретариатът на НССЕИВ. За координатор по извършване на цялостната дейност свързана с процеса на областното планиране е определен секретарят на ОССЕИВ,

който изготви и контролира план график за срещите на мрежата от експерти по основните приоритети на стратегията в област Варна. Всеки експерт, включен в назначената мрежа събра необходимата предварителна информация за извършените дейности по основните направления, според предварителните насоки за областно планиране, обобщи информацията, получена от основния и разширен състав на назначения със Заповед на областния управител- Областен оперативен екип, като всеки експерт взе участие в подготовката и изготвянето на доклади в повече от едно приоритетно направление. Не беше пренебрегната работата на нито една от действащите структури – административна или гражданска.

ОБЛАСТ ВИДИН

I. Въведение

Стратегията на Област Видин за интегриране на ромите 2012-2020г. е утвърдена от Областния управител на Област Видин след съгласуване с Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси. Решението е взето на заседание на Съвета от 28.03.2013г.

Стратегията е разработена в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020г.), приета с Решение на Народното събрание на 01.03.2012г. Тя е част от цялостната стратегия за развитие на Област Видин, като се придържа към разработените национални цели и задачи и включва следните приоритети: *образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии.*

Областната стратегия обединява отделните секторни политики и се изпълнява с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции и идентифицираните потребности на целевата група.

Оперативното изпълнение на Стратегията на област Видин за интегриране на ромите (2012-2020г.) се осъществява чрез Общинските планове за действие (ОПД), които общините разработват, приемат и изпълняват в два периода.

Първият период 2012-2014г., завършва с изпълнението на Националния план за действие по международната инициатива „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“, актуализиран през 2011г. Вторият период 2014-2020г. обхваща новия програмен период на Европейския съюз, с оглед финансова подкрепа чрез използването на инструментите на ЕС.

С решения на съответните Общински съвети във всички общини от област Видин са приети Общински планове за действие за периода 2012- 2014г. В края на 2014г. стартира процесът на планиране на общинско ниво за периода 2014 – 2020г.

Областната стратегия и Общинските планове за действие прилагат целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение, който се прилага в рамките на по-общата стратегия за борба с бедността и изключването, и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Ключов инструмент при реализиране на Стратегията на област Видин за интегриране на ромите е системата за оценка и мониторинг. Съгласно Помощните

насоки за областно планиране, предоставени от Секретариата на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, оценката на изпълнението на Областната стратегия се осъществява чрез мониторинг на изпълнението на Общинските планове за действие.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация да следи за постигането на измерими резултати от дейността по изпълнението на стратегическия и плановите документи, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението.

В съответствие с тези цели със Заповед № ОС 0601/2 от 19.12.2014 г. на Областния управител на Област Видин е определен съставът на Звеното за мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията. Членове на звеното са представители на общините от Област Видин, експерти от РИО – Видин, РЗИ – Видин, РО „НСК“ – Видин, Дирекции „Бюро по труда“ – Белоградчик, Видин и Кула, РЕКИЦ „Читалища“, ОД „МВР“ – Видин, РДСП – Видин и представители на неправителствени организации. Сред основните задачи на Звеното е изготвянето на Годишен мониторингов доклад за изпълнението на Стратегията, който се представя за одобрение на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси

Докладът отчита извършеното по шестте приоритета от Стратегията, съобразно ангажиментите и отговорностите на ресорните институции и прилагането на мерките в съответните общини. Резултатите от ежегодния мониторинг и оценяването са основа за актуализиране на стратегията по отношение на приоритетните направления, поставените цели и дейностите в хода на тяхното изпълнение.

Настоящият документ е вторият Годишен мониторингов доклад за оценка на изпълнението на Стратегията на Област Видин за интегриране на ромите 2012-2020г. Той съдържа информация за изпълнените дейности по приоритетите на Областната стратегия, представена **в два раздела:**

- изпълнение на областно ниво – въз основа на информация, получена от регионални държавни структури, отговорни по изпълнението на Областната стратегия;
- изпълнение на общинско ниво - въз основа на информация, получена от общините в резултат на проведения годишен мониторинг на Общинските планове за действие 2012-2014г. в изпълнение на Стратегията на област Видин за интегриране на ромите.

Забележка: В Областна администрация Видин не бе представен мониторингов доклад за изпълнението през 2014г. на Плана за действие от община Макреш, поради което настоящият доклад не включва информация за реализираните дейности в тази община.

II. Отчет на реализираните дейности през 2014г. по приоритети:

1. ОБРАЗОВАНИЕ

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Образование“:

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда.

Специфични цели:

1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища.
2. Повишаване на качеството на образование в детските градини и училищата в ромските квартали и др. населени места, в които учат предимно ромски деца.
3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и училищата, включително чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.
4. Увеличаване на ромските деца в системата на предучилищно образование.
5. Превенция на отпадане от училище.
6. Ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.
7. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности, свързани с обучението, в социален и личен план, както и с отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.
8. Участие на ромските деца в извънкласни и извънучилищни дейности, които спомагат за по-добрата организация на свободното време, социалното и личното им развитие.
9. Приобщаване на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.
10. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование чрез квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.

1.1. Изпълнение на областно ниво по данни на РИО - Видин:

По СЦ 1: Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища.

❖ През учебната 2013-2014 година на територията на област Видин са функционирали 38 училища и 39 детски градини. Образователната структура на училищата е 1 начално училище, 15 основни училища, 12 средни общообразователни училища, 2 профилирани гимназии, 7 професионални гимназии и 1 специално училище.

В началото на учебната 2013/2014 година в училищата от област Видин са се обучавали 9280 ученици дневна форма на обучение, което е с 174 ученици по-малко спрямо учебната 2012/2013 година. Учениците са разпределени в 471 паралелки със средна пълняемост 19,70 ученици в паралелка, което е с 5 паралелки по-малко спрямо

предходната година и спад в пълняемостта на паралелките с 0,16 ученици. Броят на слетите паралелки е 23 броя, което е с 1 паралелка повече от предходната учебна година.

Учениците, подлежащи на задължително обучение от I до IX клас включително в края на учебната 2013/2014 година, са 7079 ученици, което е с 18 ученици по-малко спрямо края на I учебен срок.

Грижата за оптималния обхват на учениците в задължителната училищна възраст в област Видин, съгласно чл. 7 и чл.20 от ЗНП, започва от дейностите по приемането на децата в подготвителна група.

Обхватът и задържането на децата от задължителната предучилищна възраст за област Видин през учебната 2013 – 2014 година е, както следва:

Брой деца в началото на учебната година		Брой деца в края на учебната година		Отпаднали и преместени деца
5 год.	6 год.	5 год.	6 год.	5- 6 год.
631 деца	563 деца	573 деца	526 деца	95 деца

През последните години се очертава трайна тенденция към намаляване на броя на учениците, които трайно не посещават училище.

През учебната 2014-2015 година на територията на област Видин функционират 37 училища и 39 детски градини. Образователната структура на училищата е 1 начално училище, 14 основни училища, 13 средни общообразователни училища, 2 профилирани гимназии, 6 професионални гимназии и 1 специално училище.

Към месец декември 2014 година общият брой на учениците в училищата е 9157 ученици и 25 ученици с множество увреждания. Общият брой на подлежащите на задължително обучение до 16-годишна възраст е 7112 ученици от I до IX клас вкл. В 9 училища са формирани подготвителни групи с 192 деца. В подготвителни групи в детските градини са обхванати общо 1196 деца, от които 671 деца са 5-годишни и 525 деца са 6-годишни.

❖ *Създаване на мрежа от защитени и средищни училища с оглед осигуряване на равен достъп до образование.*

За учебната 2014/2015 г. в Списъка на средищните училища от област Видин са включени 22 училища.

За учебната 2014/2015 г. в Списък на защитените училища Видин са включени 6 училища.

Изводи относно дейността на средищните и защитени училища:

- Разработени и приети от педагогическия съвет училищни програми за обхвата и задържането на учениците в училище.

- Подобряване на материалната база и създаване на подходяща образователна среда и възможност за пътуващите ученици за включването им в различни извънкласни форми и занимания по интереси.

- Обхват на пътуващите ученици и други желаещи в групи ПИГ - формирани 104 групи с общ брой ученици – 2517.

- Създаване на благоприятна образователна среда за децата със специални образователни потребности.

Създадената мрежа от средищни и защитени училища осигурява равен достъп до образование на всички деца и ученици на територията на област Видин, независимо от техния етнически или социален статус.

❖ *Осигуряване на безплатен транспорт на учениците до 16 – годишна възраст в държавните и общинските училища*

Средищните училища разполагат с училищни автобуси, с които осигуряват безплатен транспорт на пътуващи ученици до 16-годишна възраст. За учениците от гимназиален етап, които са подлежащи, общинските администрации осигуряват транспорта на пътуващите ученици, чрез транспортни схеми на извозване от населените места, в които няма училище.

В началото на всяка учебна година Регионален инспекторат по образованието – Видин, съвместно с органите на ОО „КД-ДАИ” гр. Видин и „Пътна полиция” при ОДМВР – Видин, оказва методическа помощ и превенция при проверките на техническата изправност и обслужването на училищните автобуси, по експлоатацията, по документацията и правото на водача за отход и почивка и кадровата обезпеченост с водачи на МПС.

Осъществяваният контрол дисциплинира системата по отношение на организацията на транспорта на учениците, а също така и при организирането на екскурзиите.

По СЦ 2: Повишаване на качеството на образование в детските градини и училищата в ромските квартали и др. населени места, в които учат предимно ромски деца.

❖ В ОУ „Епископ Софроний Врачански” за учебната 2014/2015 година са обхванати 76 деца в 4 подготвителни групи, а в ЦДГ № 19 „Звънче” гр. Видин, 33 деца, от които 21 деца 5-годишни и 12 деца 6-годишни. Училището и детската градина се намират в кв. „Нов път” /квартал с компактно ромско население/ и в тях се обучават само ромски деца и ученици.

❖ *Осигуряване на достъп до качествено образование за децата и учениците, за които българският език не е майчин език.*

Участие на училищата от регион Видин в Национална програма „С грижа за всеки ученик”, която подпомага, както мотивираните ученици, така и изоставащите ученици. За учебната 2014/2015 г. са формирани 55 групи в 4 Модула с общ брой обхванати ученици – 359.

❖ *Изграждане на мрежа от услуги за децата, които се нуждаят от допълнителна образователна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции с тези на останалите деца (повишаване качеството на образование в сегрегирани училища, в които не е възможен процес на десегрегация).*

Педагогическият колектив на ОУ „Еп. Софроний Врачански” гр. Видин се стреми да създава и осигурява позитивна образователна среда за децата, които се нуждаят от

допълнителна образователна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции в начален и прогимназиален етап.

Учителите участват в квалификационни курсове, семинари и обмяна на опит, което е предпоставка за повишаване на качеството на преподаване и учене в училището. Подобрява се материалната база чрез участие в Национални програми към МОН за модернизиране на МТБ. За учебната 2014 – 2015 г. в училището са формирани 30 групи за извънкласни дейности по проект „УСПЕХ”, финансиран с европейски средства.

ОУ „Еп. Софроний Врачански” гр. Видин и ЦДГ № 19 „Звънче” гр. Видин са включени и работят по проект на Община Видин „Реализация чрез интеграция” по ОП РЧР, съфинансирана от Европейския социален фонд. Проектът е насочен към деца с риск от отпадане от училище. В проекта са включени 13 училища от община Видин и 1 детска градина. В ОУ „Еп. Софроний Врачански” гр. Видин по проекта са формирани 14 групи с обхванати около 85 ученици, в ЦДГ № 19 „Звънче” гр. Видин са формирани 4 групи с обхванати 30 деца.

❖ *Осигуряване правото на достъп до качествено образование на всички деца в задължителна училищна възраст. Дейности по изпълнение ПМС № 104 за осигуряване на учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване от децата от подготвителна група 5 и 6 годишни и учениците от I – VII клас в държавни, общински и частни детски градини и училища.*

В изпълнение на чл. 9, ал. 2 от Постановление № 104 от 10.05.2003г. Регионален инспекторат по образованието - Видин е предприел следните мерки:

- Със заповеди на началника на РИО – Видин са разпоредени 12 /дванадесет/ текущи проверки в училища от област Видин за учебната 2013/2014 година.

- Директорите на училищата, обект на текущите проверки, са създали необходимата организация по отношение използването, връщането и съхраняването на учебниците за I – VII клас.

- Родителите са запознати с безвъзмездното ползване и възстановяване на учебници и учебни помагала срещу подпис на проведени родителски срещи, които са отразени в дневниците на паралелките.

- За учебната 2013/2014 и 2014/2015 година за всички ученици от I до VII клас са осигурени учебници и учебни помагала, съгласно Постановление № 104 от 10.05.2003 година.

По СЦ 3: Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и училищата, включително чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.

❖ *Изграждане на система за превенция на насилието и агресията сред децата и учениците.*

Училищните комисии подобряват своята работа. При възникнали случаи на агресия все по-често се търси съдействието на отдел „Закрила на детето” към Д „СП”, както и съдействието на специалистите от Център за обществена подкрепа – Видин.

Негативно влияние върху отношенията между учениците оказва семейната среда, заниженият контрол от страна на родителите, които в повечето случаи са в чужбина и децата са поверени на грижите на бабите и дядовците. Необходимо е общинските администрации да се включват по-активно при решаване на проблемни казуси, пред които се изправят училищните ръководства.

По СЦ 4: Увеличаване на ромските деца в системата на предучилищно образование.

❖ *Проследяване на ефекта от въвеждането на двугодишна задължителна предучилищна подготовка.*

Регионален инспекторат по образованието – Видин отчита положителна тенденция и ефект от въвеждането на двугодишната задължителна предучилищна подготовка. Децата се социализират и придобиват навици и готовност за постъпване в първи клас. детската градина и училището планират и извършват дейности, в които активно участие взимат родителите на децата. Ангажираността на родителите във връзка с различни празнични програми, викторини и състезания създават чувство на съпричастност и ангажираност към училищната общност.

Организиран се работни срещи с учителите от подготвителните групи за обмяна на добри практики.

По СЦ 5: Превенция на отпадане от училище.

❖ *Анализ на взетите мерки от ръководствата на училищата от област Видин за намаляване на учениците, които напускат училище.*

За учебната 2013/2014 година училищата от област Видин са планирали и извършили дейности за обхват и превенция, които се свеждат до следното:

- Разработени училищни програми за превенция и намаляване броя на учениците, които напускат училище, насочени главно към активизиране на диалога с родителите;

- 22 училища от област Видин прилагат целодневна организация на учебния процес по Проект „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”. Обхванати са всички пътуващи ученици към средишни училища и са формирани 100 групи с общ брой ученици – 2416, което е 40,19 % от общия брой ученици от I до VIII клас;

- От учебната 2013/2014 година ОУ „Васил Левски” с. Бойница работи по Национална програма „Училището – територия на учениците”, Модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците от начален етап”;

- 13 училища, които не са средишни, са включени и работят по Проект „Успех”, като са формирани 182 групи с общ брой ученици 1975 ученици;

- Участие на 3 училища и 1 детска градина в Проект „Включващо обучение”;

- Участие на 3 училища от регион Видин в Национална програма „На училище без отсъствия”, мярка „Без отсъствие”, която програма е насочена към учениците, които допускат неизвинени отсъствия;

- Участие на училищата от регион Видин в Национална програма „С грижа за всеки ученик”. Формирани 63 групи в 4 Модула с общ брой обхванати ученици – 409;

- Участие на учениците в спортни турнири, празници и др.;

- Приобщаване на родителите към училищната общност чрез включването им в дейности на училищно ниво;

- Осигурен достъп до спортната база на училищата и до компютърните кабинети и наличните библиотеки в извънучебно време по графици утвърдени от директора;

- Подобряване на комуникацията и взаимоотношенията с родителите, чрез своевременното им уведомяване за отсъствията на учениците;

- Своевременно уведомяване на съответните институции, имащи отношение към образованието и възпитанието на учениците, за отсъствията на учениците;

- Осигуряване на учебници за пътуващите и социално слабите ученици от 8 до 12 клас от фонда на училищата;

- Формиране в училищата на неформални клубове по интереси и разширяване участието на учениците в учебния процес;

- Регламентирани допълнителни часове за консултации с учителите специалисти по предмети;

- Осигурени условия за ресурсно подпомагане на учениците със СОП;
- Активизиране на дейността на училищните комисии за превенция на противообществените прояви на учениците;
- Провеждане на беседи в часа на класа във връзка с необходимостта от образование и професия;
- Участие на ученици в работата по проекти „Коменски” и „Леонардо да Винчи”;
- Активно участие на общообразователните училища и професионалните гимназии във всички проекти с финансиране от ЕС
- Регионални срещи на педагогическите съветници и психолози, които прилагат мерки на училищно ниво – работа с ученици в риск;
- Участие на 6 училища в работата по проект „Качествено образование за ромските деца от област Видин” финансиран от Фондация „Тръст за социална инициатива – гр. София на Сдружение „Организация „Дром”, където бяха формирани 16 групи от IV, VII и XII клас по български език и литература и математика с цел успешно представяне на НВО и ДЗИ 2014 г.
- Съвместни дейности с неправителствени организации, които работят с родителите за приемане на образованието като ценност и неговата необходимост за бъдеща реализация.

Видно от представените анализи за учебната 2013/2014 година, всички училища от региона са предприели мерки за ограничаване броя на учениците, които напускат училище, чрез формиране на училищни политики, планиране и осъществяване на дейности, които са насочени конкретно към учениците в риск. Намаленият брой на трайно непосещаващите училище ученици показва, че предприетите мерки и планираните дейности са навременни и ефективни.

По СЦ 6: Ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.

❖ Осигуряване на достъп до различни форми на непрекъснато учене.

Изпълнение на проект „Ограмотяване на възрастни”, финансиран от ЕСФ по ОП „Развитие на човешките ресурси”.

Приключило обучение на 1 група за ограмотяване и 4 групи в V клас в 4 училища от областта – втора фаза на проекта.

Координиране на дейностите по стартиране и провеждане на обучението на 2 групи с 25 човека за ограмотяване, 1 група в V клас с 10 човека и 3 групи в VI клас с 32 човека. Групите са формирани в 3 училища от област Видин – трета фаза на проекта.

По СЦ 7: Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности, свързани с обучението, в социален и личен план, както и с отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.

❖ Изпълнение на НП „На училище без отсъствие”

За учебната 2013-2014 година 3 /три/ училища от област Видин са одобрени и получили допълнително финансиране по мярката „Без отсъствие” от Националната програма „На училище без отсъствие”. Регионален инспекторат по образованието – Видин, чрез сформиран екип от експерти, методически е подпомагал и е контролирал изпълнението на мярката, в т. ч. популяризиране на мярката сред училищата и инициране на участието им в програмата, предлагане на насоки при изготвяне на проектните предложения, обобщаване на постъпилите предложения.

В началото на учебната 2013-2014 година беше организиран и проведен инструктаж с директорите на училища, относно прилагането на правила за координиране и контрол по цитираната мярка.

Чрез участие на училищата в националната програма на социално слаби ученици бе осигурена подкрепа по отношение на закупуване на дрехи и учебни помагала. Включени бяха в различни извънкласни дейности на училищно ниво, индивидуални занимания и др.

❖ *Утвърждаване на Национална квалификационна рамка за учене през целия живот.*

Продължават дейностите по проект „Нова възможност за моето бъдеще”.

Целта на проекта е създаване и изработване на система за идентифициране и признаване на неформално и самостоятелно придобити знания.

Целева група на проекта са лица над 16 години, които желаят да валидират знания, умения и компетенции, придобити чрез неформално обучение и/ или самостоятелно учене.

Приета е Наредба № 2 от 13.11.2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

По СЦ 8: Участие на ромските деца в извънкласни и извънучилищни дейности, които спомагат за по-добрата организация на свободното време, социалното и личното им развитие.

❖ *Осигуряване на възможности за развитие на интересите и способностите на учениците, чрез обучение извън задължителното учебно време и ангажиране на свободното им време:*

Координиране и контролиране на дейностите по Националния календар за извънучилищни дейности и Националния спортен календар на МОН. Създаване на база данни по изпълнението на дейностите, включени в двата Календара.

РИО - Видин е създал необходимата организация за провеждането на олимпиадите и състезанията за учебната 2013/2014 година.

РИО - Видин участва в организирането и провеждането на спортни състезания по Националния спортен календар на МОН и утвърден спортен календар на община Видин за учебната 2013-2014 г като:

- Спортен празник за „Димитров ден” празник на гр Видин;
- Коледни турнири по баскетбол, волейбол, тенис на маса, футбол и др. спортни състезания;
- Състезания по стрийтбол за ученици от V-VII; VIII-X и XI-XII клас за юноши.

Оказана е методическа помощ при организиране и провеждане на спортните състезания, чрез координиране на дейностите в училища, спортни клубове и НПО.

Участие на 13 училища в проект „Да направим училището привлекателно за младите хора” по ОП РЧР за развиване на извънкласни дейности.

За учебната 2013/2014 г. 13 училища, които не са средищни, са включени и работят по Проект „Успех”, като са формирани 182 групи с общ брой ученици 1975 ученици.

Включените училища, в т. ч. ОУ „Епископ Софроний Врачански” – Видин, не са средищни. Сформираните групи и направления по видове дейности, гарантират осмисляне на свободното време на учениците и развиване на талантите им.

Участие на 3 училища и 1 детска градина в Проект „Включващо обучение, насочен към децата и учениците със специални образователни потребности.

По СЦ 9: Приобщаване на родителите-роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.

❖ За учебната 2013/2014 година в Годишен план за дейността на училището ръководствата и педагогическите колегии за планирали и реализирали дейности, свързани с мотивирането и приобщаването на родителите към образователния процес, училищната общност и участие в извънкласните дейности. Чрез включването на родителите в живота на училището се цели подобряване на комуникацията между училище и родители, ученици и учители. Планираните и реализиране дейности са по отношение на:

- ОУ „Еп. Софроний Врачански” – Видин, Ден на отворените врати, където родителите могат да присъстват в учебни часове по избор, като акцентът е поставен в IV клас;

- ОУ „Еп. Софроний Врачански” – Видин, участие на родителите при подготовката за откриване на кабинет по история и цивилизация;

- ОУ „Еп. Софроний Врачански” – Видин, индивидуална работа с родителите на деца и ученици, които подлежат на постъпване в подготвителна група и първи клас;

- Организиране на общи дейности – разговори и беседи, с представители на Свободен младежки център;

- ОУ „Еп. Софроний Врачански” – Видин, участие на родителите при реализиране на дейностите, планирани по проект „УСПЕХ” – пътувания, организиране на тържества, състезания, изработване на изделия и др;

- ОУ „Еп. Софроний Врачански” – Видин, проведена среща на проф. Кючуков с родителите на децата от подготвителна група и I клас;

- Провеждане на родителски срещи в началото на учебната година, в края на I учебен срок и за информиране относно дейностите по национално външно оценяване в IV и VII клас и държавни зрелостни изпити – проведени общо 108 родителски срещи във всички училища в област Видин;

- Организиране на срещи с екипа на общински съвет по наркотични вещества – Видин с ученици и родители от всички класове по определен график във връзка с разяснителни кампании за вредата от алкохола, тютюнопушенето и наркотичните вещества. При срещите се организират дискусии, мултимедийни презентации, викторини, дебати. Към ОСНВ участват като доброволци ученици от всички училища от община Видин.

- В малките общини, където има обществени възпитатели, се работи с родителите на деца в риск.

Диалогът с родителите е затруднен поради това, че голяма част от родителите са в чужбина и контролът е поверен на баби, дядовци или роднини. Остро стои въпросът за необходимостта от професионалисти – психолози или педагогически съветници, които да подпомагат училищните ръководства в оказването на психологическа подкрепа както на децата, така и на родителите. Все още е малък броят на училищата, които разполагат с такъв специалист поради ограничения бюджет.

По СЦ 10: Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование чрез квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие

в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.

За учебната 2013/2014 година квалификационната дейност на РИО – Видин бе насочена към директорите на образователни институции по отношение управление и административна дейност на директора, към учителите по отношение на оценяването и подобряването на качеството на преподаване по различните учебни предмети. В изпълнение на планираната квалификационна дейност на РИО - Видин, експертите с контролни функции реализираха 50 семинара, тренинги, методически работни срещи и 25 открити уроци по различните КОО области и дейността на директора по отношение на:

- Специфика на преподаване и учене в условия на слети класове и билингвизъм, проектно базирано учене в начален етап;
- Прилагане на проектния метод в обучението в различните КОО;
- Работни срещи с училищните психолози и педагогически съветници по отношение, агресията в училище, проявите на дискриминация, съпричастност към хората с невромускулни заболявания.

Средният брой на обучените учители по отделните теми е 30 броя.

Старшите експерти по предмети от РИО – Видин са оказали методическа помощ на учителите по съответните учебни предмети, при подготовката и обмяната на добри практики.

По НП „Квалификация” за 2014 година в планираните обучителни дейности са се включили директори и педагогически специалисти, както следва:

- Обучение „Специфика на обучението в слети паралелки в прогимназиален етап на основната образователна степен” - 2 учители;
- Квалификационен курс на тема: „Създаване на привлекателна и мотивираща образователна среда в образователните институции” - 1 екип от 2 учители.
- Информация до училищата относно възможността за участие в четвърта Национална учителска програма за обучение на учители по физика и астрономия в Европейския център за ядрени изследвания (ЦЕРН).

По Проект BG051PO001-3.1.03 „Квалификация на педагогическите специалисти” по ОП РЧР, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз са преминали обучение общ брой педагогически специалисти от училища и детски градини от област Видин – 733 учители, директори и помощник-директори. Обученията са по следните теми:

- За работа в групите за задължителна предучилищна подготовка – 83 учители;
- За работа в интеркултурна среда – 102 учители;
- За работа с деца и ученици със СОП – 105 учители;
- За оценяване постиженията на учениците – 124 учители;
- За превенция на училищното насилие, агресия и др. – 160 учители.

Квалификационната дейност по Проект BG051PO001-3.1.06. "Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневната организация на учебния процес" се изразява в преминалото обучение на 45 директори и счетоводители и 84 възпитатели. Финансирането на обучителните тренинги и семинари е за сметка на проекта.

Повишаването на квалификацията на учителите и обхвата на децата в целодневна организация на учебния процес, осигуряването на безплатен транспорт за децата и учениците до 16-годишна възраст, осигуряването на безплатни учебници и помагала за

децата от ПГ и учениците от I до VII клас, включването на училищата в работата по различните проекти с европейско финансиране и национални програми към Министерство на образованието и науката, гарантира равен достъп до образование, задържането на учениците в училище и осигуряване на възможности за развиване на техните таланти и осмисляне на свободното им време.

1.2. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Образование” съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЕЛОГРАДЧИК

На територията на общината има 4 учебни заведения – СОУ ”Христо Ботев”, НУ „Васил Левски”, ОУ „Васил Априлов” с. Рабиша и ОДЗ „Иглика”.

1. В СОУ ” Христо Ботев”, гр. Белоградчик:

- работи се активно с родителите чрез провеждане на родителски срещи, разговори с педагозите и дискусии.

- провеждат се следните извънкласните дейности: мажоретен състав, групи по „Здравно образование”, група по „математика” в VI клас за напреднали, процентното участие на деца от малцинството в тях е около 15%.

- работи се по следните проекти:

- „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес” по ОП „РЧР”. Обхванати са около 100 ученика, сред които процентното участие на деца от ромски произход е около 75%;

- „Система за кариерно ориентиране в училищното образование” към ЕС – проекта обхваща всички ученици от VIII до XII клас, от които 24 са от ромски произход;

- „Качествено образование за ромските деца в Област Видин” към Тръст за социална алтернатива по споразумение със Сдружение „Организация ДРОМ”. По този проект училището участва с девет групи ученици за учебната 2013/2014г. , като преобладаващо участие имат децата от ромски произход – около 35 ученика. През настоящата учебна година се обучават седем групи деца, от които 46 са от ромски произход;

- В Националната програма „С грижа за всеки ученик” към МОН са обхванати 10 преподаватели с 11 групи деца, в които участват общо 21 ученика от ромски произход;

- По проект „Квалификация на педагогическите специалисти към ЕС през учебната 2013/2014г. четирима преподаватели са взели участие в обучение на тема „Учители за формиране на знания, умения и компетентности за работа в интеркултурна среда”;

- В Националната програма към МОН „На училище без отсъствия” се работи по утвърдени програми и механизми за намаляване на неизвинените отсъствия в училище и реинтегриране на отпаднали от училище деца, подлежащи на задължително обучение. Дейностите по тази програма са насочени предимно към ромските деца.

2. В НУ „Васил Левски”, гр. Белоградчик:

- Всички деца, подлежащи на задължително обучение, са обхванати.

- С родителите се работи активно и постоянно. Провеждат се родителски срещи, консултации и дискусии.

- Провеждат се следните извънкласни дейности в областта на изкуствата, спорта и чужди езици: Клуб „Шах” – 10% участие на деца от ромски произход, Секция „Футбол” – 65% участие на децата от ромски произход, „Пътешествия в света на английския език” – 58% участие на деца от малцинствената група, „Пеем и танцуваме” – децата от ромски произход има участие 52%, „Да творим заедно” – 22% е участието на децата от ромски произход.

- Проекти, по които работи училището:

- „Образование и мултикултурно общуване без граници”;
- „Интегрирано образование за ромските деца в област Видин” – към Организация Дром;
- „Живей активно – живей дълго” – ЕС, финансиран от Център за развитие на човешките ресурси;
- „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация” към МОН.

3. В ОУ „Васил Априлов”, с. Рабиша:

- периодично се провеждат родителски срещи, консултации и дискусии.

4. В ОДЗ ”Иглика“, гр. Белоградчик:

През новата учебна година броя на децата от квартал Карловица се е увеличил двойно. Причината за това е участието на Детската градина в два проекта, които са ориентирани към обхващане на децата от ромски произход от най-ранна детска възраст и подпомагането на техните родители с месечните такси:

- През учебната 2013/2014г. ОДЗ “Иглика” работи по Националната програма „С грижа за всеки ученик”, модул „Осигуряване на допълнително обучение по български език за деца от подготвителните групи” – обхванати са 12 деца от ромски произход.

- През новата учебна година ОДЗ работи по проект „Готови за училище 2014/2015г.”, в който са включени 25 деца от ромски произход.

5. В периода 10.10.2013 – 10.10.2014г. е реализиран проекта „Равни в училище“ BG051PO001 - 4.1.05-0257, с бенефициент Община Белоградчик, с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, схема BG 051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Договорът за безвъзмездна финансова помощ е на стойност 84 560,94 лв.

Основната цел на проекта е да се създадат по-добри условия за успешна социална и трудова реализация на ученици от ромското етническо малцинство в община Белоградчик, чрез подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение и засилване на мотивацията на децата за включване в образователния процес. Специфични цели: 1. Да се мотивират децата и учениците от малцинствените групи в община Белоградчик да получат по-добро образование, чрез прилагане на съвременни методически решения за по-качествен учебен процес и използване на придобитите знания в извънучилищни дейности; 2. Да се привлекат децата и учениците от етническите малцинства, които са попаднали или са застрашени да изпаднат в състояние на изключеност; 3. Да се повиши квалификацията на учителите за работа с деца и ученици от малцинствените групи в учебно и извънучебно време; 4. Да се повиши капацитета на родителите от изолирани етнически общности за отглеждане на

децата. Партньори по проекта са Начално училище „Васил Левски“, Средно общообразователно училище „Христо Ботев“ и ОДЗ „Иглика“. Целева група по проекта са деца и ученици от ромски произход с дефицити от знания и необходимост от допълнителни учебни занимания и адаптиране към учебния процес; родители на ромски деца и ученици; учители.

ОБЩИНА БРЕГОВО

1. Непрекъснато се повишава образователното равнище на децата и учениците от етническите малцинства чрез обхващане на всички деца в подготвителен клас и на учениците в училище.

2. Проучват се интересите, проблемите на децата и вижданията относно бъдещето им.

3. Децата и учениците са включени в извънучилищни дейности – ЦРД, СИП, спортни занимания.

4. Осигурява се безплатно хранене в училище.

5. Ежегодно се организират кампании за записване на децата в ЦДГ и СОУ.

6. Организират се отворени дни в учебните заведения за родителите с цел мотивация за редовно посещаване на децата им в училище.

7. Организират се курсове за ограмотяване и квалификация на възрастни роми.

ОБЩИНА БОЙНИЦА

1. Обхванати са всички подлежащи на задължително обучение деца в ДГ, живеещи на територията на общината.

2. Подсигуряват се безплатни комплекти и помагала на всички деца в детските градини. Осигурени са безплатни учебници и на учениците от I до VII клас в училищата на територията на общината.

ОБЩИНА ВИДИН

1. *По Дейност:* Ефективно изучаване на общообразователни предмети с цел овладяване на българския език

• Проект: „Всички деца с равен старт в училище“, бенефициент Община Видин.

Назначени са социални работни и здравни медиатори, с работно място детските заведения. Потребители на услугите са 1 098 деца на възраст от 0 до 7 години и 1 273 родители на деца от 0 до 7 години.

Асоциирани партньори: детски заведения

Източник: МТСП със средства от държавно гарантиран заем от Световната банка

Средства: 1 504 408 лв.

2. *По Дейност:* Организиране на допълнителни обучителни занимания с деца от целевата група, необхванати или напуснали училище; Провеждане на консултации с родители, чиито деца не посещават училище.

• Проект „Реализация чрез интеграция“, бенефициент Община Видин, Направление: „Достъп до образование“. Създадено е звено за координация, избран е образователен медиатор след проведен конкурс. Дейностите по Проекта се реализират през цялата 2014 г.

Проведени са обществени поръчки по реда на ЗОП и са избрани изпълнители по следните поръчки:

I. „Осигуряване на обучение по медиация”; “Осигуряване на обучение по шахмат,”; “Организиране и провеждане на 6 турнира по шахмат” “Организиране и провеждане на курсове за ограмотяване на 40 възрастни”

II. „Доставка на помагала за осъществяване на извънкласни занимания на изоставащите ученици с риск за отпадане от образователната система”-учебните помагала са раздадени.

III. Предстои избор на изпълнител за „Организиране на зелено и бяло училище за деца с осигурен транспорт и групова застраховка”

По проекта - 19 асоциирани партньори, училища и ЦДГ №19 „Звънче

Източник: ОП „РЧР“, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „ИНТЕГРА“, Бюджетна линия: BG051PO001-1/4/5/6.0.01, Направление „Достъп до образование“.

Средства: Стойност на направлението за целия период на действие на проекта е 498 582 лв.

3. По Дейност: Осигуряване на условия и насърчаване на интегрираното образование (магнитен ефект)

- Проект „Реализация чрез интеграция”. Сформирани са 134 групи в училищата и ЦДГ-асоциирани партньори, като броят на децата, обхванати по Проекта е 670.

Отговорни институции: Община Видин, училища, училищни настоятелства и НПО, 19 асоциирани партньори, училища и ЦДГ №19 „Звънче”

Източник на средства: ОП РЧР, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ «ИНТЕГРА»; Бюджетна линия: BG051PO001-1/4/5/6.0.01. Направление «Достъп до образование»

- Проект „Равен шанс: достъп до средно образование” реализира се от Сдружение „Организация Дром” в продължение на 1 година, считано от месец септември 2014 г. Програмата осигурява транспортни карти, учебници и помагала, материали за професионално обучение на учениците от VIII-XII клас и при необходимост осигуряване на наем за общежитие или квартира.

Проектът е финансиран от Фондация „Тръст за социална алтернатива”.

- Проект „Качествено образование за ромските деца от област Видин 2014-2015“ реализира се от Сдружение „Организация Дром” в продължение на 1 година, считано от месец септември 2014 г.

Основни задачи: осигуряване на достъп до качествено образование на ромските деца; включване на ромските родители в училищния живот на децата; повишаване вниманието върху интегрираното и качествено обучение на ромските деца; организиране и провеждане на допълнителни групи за подготовка на учениците за успешно представяне на държавните зрелостни изпити. В допълнение към тези групи ще бъдат сформирани и групи за ограмотяване за учениците от начален курс на обучение.

Проектът е финансиран от Фондация „Тръст за социална алтернатива”.

4. По Дейност: Развитие на целодневна организация на обучението и други форми за превенция на училищната неуспеваемост и отпадането от училище

- Проект „Интерфейс”, изпълняван от Сдружение СМЦ – Видин.

Проектът е приключил през месец септември, изпълняван е в продължение на 1 година, считано от 17.09.2013 год.

Целева група - деца, необхванати деца от ромски произход в задължителна предучилищна подготовка (5 и 6 годишни) – 60 деца, родителите на децата – 60 и 20 педагогически специалисти от детски градини.

Партньори ЦДГ №8 „Звънче” и ОДЗ № 16 „Русалка”.

Основни дейности:

- изграден Съвет по сътрудничество с представители от Община Видин, РИО – Видин, ромски НПО, медии.
- осъществени цикъл от обучения на педагози от детските градини
- сформирано мобилно училище за родители
- осъществена общообразователна подготовка на ромските деца чрез дидактични игри, овладяване на езика, граматични форми, занимателни игри.
- интеграционни дейности – изградени ателиета по интереси.
- проведена кръгла маса
- издадена брошура и разпространени информационни материали.

Средства: Обща стойност на проекта 68 737 лв.

Източник: ОП „РЧР“, съфинансирана от ЕСФ на ЕС, финансова схема BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“

5. По Дейност: Осигуряване на безплатни учебни помагала и учебници за учениците от I до VII клас на всички училища в община Видин

- Увеличена училищната посещаемост при учениците I-VII клас и на децата 5-6 годишни от задължителна предучилищна възраст.

Отговорни институции: МОН

Източник: Държавен бюджет

6. По Дейност: Предоставяне на социално-образователни услуги за отпаднали и отпадащи от училище, работа с родителите.

- функциониране на Център за работа с деца на улицата, разположен в кв. „Нов път”, доставчик на услугата – Сдружение СМЦ. Брой преминали деца през Центъра за работа с деца на улицата за 2012г. – 20; за 2013г. – 25. Ограничен брой на отпадналите ученици, общо 45 деца са получили социални и образователни услуги.

Източник: Делегиран държавен бюджет

7. По Дейност: Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.

- Проект „Реализация чрез интеграция”, бенефициент Община Видин
- Направление: „Достъп до образование”.

В проекта са включени 130 учители, които работят с учениците от целевите групи

Източник на средства: ОП РЧР, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ «ИНТЕГРА»; Бюджетна линия: BG051PO001-1/4/5/6.0.01 Направление «Достъп до образование»

ОБЩИНА ГРАМАДА

1. Втора година се изпълнява проект „ Включващо обучение” по схема BG 051PO001-4.1.07 по ОПРЧР, дейност: Ранно оценяване и превенция на обучителните затруднения при деца от предучилищна възраст. Важен елемент от проекта е да се

привлекат родителите, като партньори за образователната интеграция на децата, като и да се стимулира участието на семейството в живота на детската градина.

2. Трета година се работи допълнително по образователно направление „Български език“ с деца от Подготвителна група по проект „С грижа за всеки ученик“.

2. Общински съвет – Грамада прие решение за отпускане на стипендии за деца и студенти от общинския бюджет като са отпуснати общо за 2014 г. - 5 750 лв.

3. Значително е подобрена материалната база в СОУ „Христо Ботев“ – частично е сменена дограма на стойност 8 795 лв. Извършена е оптимизация на отоплителната система, чрез подмяна на отоплителни тела и ремонт на нафтово стопанство на стойност 4 205 лв., с което са се подобрили енергийните показатели на сградата.

4. По проект „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневната организация на учебния процес“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“ е сменено оборудване на учебните стаи, подови настилки и спортни пособия. Продължителността на проекта е 35 месеца, като размера на финансирането е 2 513 лв.

5. Сдружение от частни лица „За любов и мир“ предостави безвъзмездна помощ от дрехи, играчки, учебни помагала.

6. Осигурен е транспорт на всички деца до ОДЗ и СОУ - Грамада от населеното място и близките села, както и закуска и обяд за децата с целодневна форма на обучение.

ОБЩИНА ДИМОВО

1. **По Дейност** „Разработване и въвеждане на програма за овладяване на българския език“.

- В детската градина в с. Арчар, работи възпитател, който е от кв. Бабуя, където ромското население е най-многобройно. Той помага за по-лесната адаптация и интеграция на децата и усвояването на български език.

2. **По Дейност** „Осъществяване на обучения в дух на толерантност, чрез съхраняване и развитие на културната идентичност на децата“

- Представени са традиционни празници от родния край. Цел - социализиране на децата от етносите групи. Работено е с децата от начален курс.

- Проведени са четири обучения с децата от 8-12 клас на тема „Прегръдката не убива, дискриминацията -ДА!“

3. **По Дейност** „Превенция на отпадане от училище на ромските ученици“

- След началото на 2014-2015 учебна година беше извършена проверка относно обхващането на всички деца подлежащи на задължително обучение. В резултат на проверката беше установено, че на територията на община Димово няма необхванати деца.

- След подаден сигнал от директора на ОДЗ „Кокиче“ с. Арчар за деца, които системно не посещават детската градина бяха изпратени уведомителни писма на родителите.

4. **По Дейност** „Повишаване на ангажимента на родителите и засилване на сътрудничеството“

- Проведени са обучения и беседи в СОУ „Христо Ботев“ с. Арчар от обществените възпитатели към Местната комисия за борба с противообществените прояви на

малолетни и непълнолетни с ученици и техните родители. Участвали 23 родители. Изготвен е Семеен план при бедствия.

ОБЩИНА КУЛА

1. Няма необхванати подлежащи ромски деца в СОУ „Васил Левски“ и ОДЗ „Звънче“ - гр. Кула.

2. Съгласно решение на Общински съвет – Кула, всички новородени деца от община Кула получават сумата 100 лева, а всички първокласници от общината – еднократна помощ в размер на 150 лева. Заедно с помощите за първокласници, осигурявани чрез Дирекция „Социално подпомагане“, това е значително облекчение за бедните родители. Тази практика, чиято цел е стимулиране на родителите и задържане на младите хора и семейства в община Кула, ще продължи и занапред.

3. СОУ „Васил Левски“ – гр. Кула работи по проект на Сдружение „Организация ДРОМ“ за допълващо обучение на деца от ромския етнос и други ученици, които имат пропуски в учебния материал по основните общообразователни предмети и по проект „Включващо обучение“ по ОП „РЧР“, насочено към ученици със специални образователни потребности /СОП/, между които има много ромски деца.

4. Училището осигурява безплатна закуска за всички социално слаби ученици от 5 до 12 клас, извън осигурените средства по програмата на МОН, и топъл обяд за всички пътуващи от селата ученици, както и комплекти учебници и учебни помагала на деца от материално затруднени семейства, между които и роми. Тази практика продължава от години, като се търсят и нови възможности за интеграция и достойно животно на децата от малцинствата.

5. През учебната 2013-2014 година СОУ „Васил Левски“ работи по проект на програма „Нов шанс за успех“ за ограмотяване на възрастни, в следствие на което 10 лица, предимно от ромски произход, получиха удостоверение за успешно завършен начален етап на средно образование.

ОБЩИНА НОВО СЕЛО

1. Осигуряване на безплатен транспорт до училище;
2. Предоставяне на безплатна храна и безплатни учебници (за деца от начален етап на обучение);

3. Целодневна форма на обучение (за деца от начален етап на обучение);

4. Сформиран шах клуб в училището и включване на децата в уязвимо положение;

5. Работа с деца със специални образователни потребности в ресурсен център.

Въздействие на мерките – 100 % обхванатост на децата, недопускане на неизвинени отсъствия.

ОБЩИНА РУЖИНЦИ

1. В общинска администрация се изготвя списък и се поддържа актуалността му за всяка учебна година. В него се отразява поименно преместените и отпаднали ученици, а също така и новозаписаните по време на учебната година ученици в съответните училища. В списъка са вписани и подлежащите 5-6 годишни деца на задължителната предучилищна подготовка. Следи се дали са обхванати всички деца и дали редовно посещават подготвителните групи.

2. Въвеждането на целодневна организация на учебния процес в момента до 4 клас дава резултат и води до намаляване на броя на отпадащите ученици.

ОБЩИНА ЧУПРЕНЕ

1. Включване на учениците от ромски произход в целодневната организация на учебния процес:

В ОУ „Акад. М. Димитров” – с. Чупрене 47 ученика от I до VIII клас са включени в целодневна организация на учебния процес. Обучението е по Проект „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес” по ОПРЧР. Учениците имат подсигурен обяд.

В ОУ „Хр. Ботев“ – с. Горни Лом 40 ученика от I до V клас са включени в целодневна организация на учебния процес. Те са разпределени в 2 групи по 20 ученика. Обучението е по Националната програма “Училището – територия на учениците” 2013 г., модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците от начален етап”. Учениците имат подсигурен обяд.

2. С решение на Общински съвет – Чупрене от 2011 г. таксите в детските градини в общината бяха намалени на 2 лв. на месец на дете. Целта е да бъдат обхванати всички деца в предучилищно образование. През 2014 г. броят на обхванатите деца в детските градини е 57, като по-голяма част от тях са от ромски произход.

3. Двете училища в общината провеждат самостоятелна форма на обучение на лица, които имат навършени 16 г., но нямат завършено основно образование. Броят на обучените е 16 лица, всички от ромски произход.

4. Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищните настоятелства. Броят на родителите от ромски произход, участващи в училищните настоятелства на двете училища е 7.

5. В училището в с. Горни Лом се реализира Проект „УСПЕХ“ с обхват 30 ученика.

7. Провеждане на консултации с преподавателите по различни предмети.

8. В ЦДГ „Христо Ботев” с. Горни Лом е започнал проект „Готови за училище 2014 – 2015 г.” на Институт „Отворено общество”. Сдружение „Организация Дром“ и Фондация „Тръст за социална алтернатива“, ще осъществява проекта за област Видин, с финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“ в сътрудничество със Световната банка.

В проекта са включени деца на възраст 3 - 5 години, които са в неравностойно положение. Ще се работи с родителите и учителите, а детското заведение ще бъде подпомогнато с техническо оборудване. Продължителността на проекта е десет месеца. Проектът цели подобряване на обхвата и посещаемостта в детски градини на деца от уязвими общности. По проекта се покриват такси за детска градина, осигурява се допълнително стимулиране въз основа на редовно посещение на детската градина и се предвижда подобрен достъп до информация за семейства от уязвими общности с деца от 3 до 5-годишна възраст.

.....

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Здравеопазване“:

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми.

Специфични цели:

1. Подобряване на достъпа до майчино и детско здравеопазване.
2. Подобряване на профилактичните дейности, ранната диагностика и своевременно лечение сред ромското население.
3. Развиване на медиаторство и на различни форми на работа за и в общността (здравен медиатор, здравно социални центрове и др.).
4. Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация.
5. Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи в здравното обслужване.

2. 1. Изпълнение на областно ниво по данни на РЗИ - Видин:

По здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства, и във връзка с изпълнение на Заповед №РД-01-172/15.07.2014 год. на Министъра на здравеопазването, през 2014 г. в РЗИ-Видин са получени от РЗИ-Пазарджик един брой мобилна клинична лаборатория и един брой мобилен ехограф.

След разглеждане и класиране на представените предложения за сключване на договори за медицинско обслужване на здравно неосигурени лица от ромски произход, на 01.09.2014 год. е сключен договор за извършване на 600 лабораторни изследвания - пълна кръвна картина и кръвна захар и 600 ехографски изследвания - ехография на коремни органи и пикочо-отделителна система.

След изтичане срока на действие на договора на 15.11.2014 год., е извършена проверка за изпълнението на поетите с договора задължения. Проверяващата комисия е извършила проверката за съответствие на представените в РЗИ - Видин отчети, касаещи 918 клинични изследвания и 760 ехографски изследвания за период 01.09.2014 до 15.11.2014 год. съгласно чл.1, т.1 и т.2 от сключения договор с отчетната документация. Отчетено е, че са спазени изискванията на договора.

От РЗИ Видин са изнесени 25 лекции пред 354 момичета от шестите и седмите класове от СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ОУ „Св. Климент Охридски“, ОУ „Епископ Софроний Врачански“ в кв. Нов път, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Бело поле, СОУ „Н. Вапцаров“ с. Дреновец и СОУ „Христо Ботев“ с. Арчар на следните теми:

- „Промените в моето тяло. Особености на пубертетния период. РМШ“;
- „Опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето и начини за предпазване“;
- „Злоупотреба с алкохол и рискове от нежелана и ранна бременност“;
- „Полово предавани болести“ и Какво знаем и не знаем за ХИВ/СПИН”.

Организиран и проведен е родителски срещи с родители на деца от кв. Нов път гр. Видин с цел повишаване на здравните знания, относно рисковите фактори, начини за предпазване от инфекциозни, онкологични, сърдечносъдови и наследствени болести.

През периода е изнесена 1 лекция пред 11 ученика от Градско училищно общежитие гр. Видин на тема: „Задължителни и препоръчителни имунизации в Република България и РМШ“.

Оказана е ОМП на 8 медицински фелдшери от видински училища относно провеждане на разяснителна кампания за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителни имунизации по Националния имунизационен календар и РМШ.

2.2. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Здравеопазване” съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЕЛОГРАДЧИК

1. В Общината е създадена необходимата мрежа от лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ, което гарантира качествено обслужване и поддържане на здравето на населението.

За здравеопазването в община Белоградчик се грижат здравните заведения МБАЛ – Белоградчик, Център за спешна медицинска помощ, Здравен пункт и регистрирани 4 общопрактикуващи лекари, които имат сключен договор с РЗОК.

В селата Праужда, Рабиша, Салаш и Дъбравка са назначени здравни работници-фелдшери, които да спомогнат за подобряване на здравния статус на населението в тези места.

В селата Стакевци, Боровица и квартал „Карловица” в града са назначени медицински сестри, които осигуряват адекватна медицинска консултация, както и провеждат необходимите манипулации.

2. Здравният пункт в квартал „Карловица”, където се помещава и здравният медиатор, средно месечно обслужва около 264 души, като е достигнал и до 380 души през летния период.

Работата на здравният медиатор включва и работа на терен. Медиаторът обхожда рискови групи, семейства и провежда беседи за здравеопазването, съобщава на родителите, когато децата трябва да бъдат имунизирани. Информира лица от ромската общност за здравноосигурителните им права и задължения и за правата им като пациенти, съвместно с личните лекари.

Текущата ежедневна работа на здравния медиатор е свързана с решаване на казуси от здравен характер, консултации, подготовка на документи, следване на процедури за явяване пред ТЕЛК, ДЕЛК, НЕЛК, ЛКК придружаване на лица до здравни институции, настаняване в здравни заведения.

Здравният медиатор регулярно провежда беседи в здравния кабинет в квартала на теми като „Бременност в ранна възраст”, „Болести, предавани по полов път”, „Лична хигиена”. Те целят да осигурят здравна просвета на ромското население и да повлияят на тяхното мислене.

3. Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните работи непрекъснато чрез беседи, срещи, разговори, презентации за превенция на тютюнопушенето, употребата на алкохол, превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции.

4. През юли 2014г. в Младежки дом гр. Белоградчик бяха извършени дентални профилактични прегледи на децата в неравностойно положение от града от Дентален център „Биодент” гр. Елин Пелин. Специално внимание бе обърнато на децата в

неравностойно положение, при които лечението е по-специфично. При тях успешно се прилага лечението под обща анестезия, което има много предимства при лекуването на тези деца. В Белоградчик бяха прегледани всички желаещи, голяма част от които жители на кв. Карловица.

5. През целия предходен период бе предоставяна и социалната услуга „Обществена трапезария” на етапи, съгласно подписваните договори между Община Белоградчик и Фонд „Социална закрила” към МТСП. Потребителите на услугата са 90 лица, голяма част от които също жители на ромския квартал в града. Безплатен топъл обяд се предоставя на хора от следните целеви групи: 1. Лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане закона за социалното подпомагане; 2. Лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях; 3. Самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии; 4. Скитащи и бездомни лица.

6. Община Белоградчик работи по проект „Изграждане и развитие на информационен център на територията на Община Белоградчик”, финансиран по „Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г.”, Договор за отпускане на финансиране № 05/321/01252 от 27.11.2012г., който до голяма степен има принос за по-добро развитие на здравеопазването в Общината. Стойността на проекта е 392 181,60 лв.

Общата цел на проекта е подобряване на условията за живот в община Белоградчик чрез изграждане на центрове, използващи информационни и комуникационни технологии за предоставяне на услуги на населението, услуги за бизнеса и осигуряване достъп до предоставяне на здравни съвети, с приоритет към хора в неравностойно положение и уязвими групи.

Конкретни цели на проекта са:

- Изграждане и оборудване на информационно - комуникационен координационен център в град Белоградчик, който чрез средствата на информационните и комуникационни технологии да предоставя услуги за населението и услуги за бизнеса, да координира предоставянето на здравни съвети и да подпомага процесите при управление на кризи в общината;

- Изграждане и оборудване на 10 центъра в населените места в община Белоградчик, които да предоставят услуги и здравни съвети за населението на място чрез прилагане на информационни и комуникационни технологии, с приоритет хора в неравностойно положение и уязвими групи.

Предвижда се координационният информационно-комуникационен център да бъде разположен в сградата на общинска администрация в гр. Белоградчик, а останалите 10 информационно-комуникационни центрове в селата Боровица, Вещица, Гранитово, Дъбравка, Праужда, Рабиша, Раяновци, Салаш, Стакевци и Чифлик. Основните функции на центровете в селата са свързани с предоставяне на достъп до услуги за гражданите и бизнеса и предоставяне на здравни съвети за населението на тези места, предимно хора в уязвими групи. В центровете ще се предоставят консултации и съвети от специалистите на общината по график. Ще бъдат оборудвани с компютърна техника със съответното системно осигуряване и комуникационна свързаност. Ще има компютър, чрез който може да се осъществява връзка с общинския център и изнесено работно място за предоставяне на услуги на гражданите. На отделен компютър ще бъде инсталиран специализиран софтуер, който ще осигурява връзка с лекарите за предоставяне на здравните съвети. Към него ще бъдат свързани лесни за използване портативни уреди за измерване на кръвна захар, кръвно налягане и ЕКГ. Резултатите от измерванията ще достигат в реално

време до личния лекар и той ще може да реагира своевременно при наличие на критични стойности.

Проектът е в процес на изпълнение и предстои да приключи до 15.07.2015 г.

ОБЩИНА БОЙНИЦА

1. През отчетния период са имунизирани всички деца и възрастни подлежащи на имунизация.

ОБЩИНА БРЕГОВО

1. Проучва се броят на децата от ромски произход без личен лекар и се оказва необходимата помощ за тяхното записване при лекар.

2. Организиран се кампании за профилактика на болести.

3. Организиран се профилактични прегледи и ваксинации.

4. Подобряват се санитарно-битовите условия в ромските квартали чрез организиране на съвместни акции.

5. Обръща се внимание на здравното образование на майките за правилно отглеждане на децата и ранното обхващане на бременните, наблюдение по време на бременността и своевременна хоспитализация на родилките.

ОБЩИНА ВИДИН

1. *По Дейност:* Откриване на случаи и подобряването на лечението на туберкулозата:

- Проект „[Намаляване на уязвимостта към ХИВ на младите хора в най-голям риск \(15-24 г.\) чрез увеличаване обхвата на услугите и програмите, насочени към младите хора](#)”, изпълняван от Сдружение „Свободен младежки център“ – Видин. Продължителност 12 месеца (01/2014 - 12/2014). Основни дейности: консултиране и информиране за туберкулозата, разпространение на специфично адаптирани и пилотирани здравно-образователни материали; насочване и придружаване до здравни институции и служби. Проектът е приключил.

Средства: 11 400 евро

Източник: [Глобален фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария](#) чрез [Министерство на здравеопазването](#)

- Проект „Подобряване откриването на случаи и успеха при лечението на туберкулоза в ромската общност”, изпълняван от Сдружение „Свободен младежки център“ – Видин. Продължителност 10 месеца (01/2014 - 10/2014). Основни дейности: извършване на картографиране при разработване на нови места за работа на терен; консултиране и информиране за туберкулоза, разпространение на специфично адаптирани и пилотирани здравно-образователни материали; оценка на потребностите на клиентите - дефиниране на проблем; конкретни оплаквания, рисково поведение; мотивиране на клиентите за изследване и лечение на туберкулоза; издирване на случаи с положителен резултат за туберкулоза с цел лечение, консултиране и обратна връзка за лечението; насочване и придружаване до здравни институции и служби и др. Проектът е приключил.

Средства: 11 261 евро

Източник: [Глобален фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария](#) чрез [Министерство на здравеопазването](#)

2. По Дейност: Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.

- Продължава ваксинирането на девойки на 12 годишна възраст в община Видин срещу човешкия папиломен вирус, като за 2014 г. са ваксинирани 35 девойки.

- Продължава разяснителната кампания сред всички училища в община Видин с участие на медицинските специалисти в училищата.

Източник на средства: Държавен бюджет. Безплатно поставяне на ваксината

3. По Дейност: Организиране и провеждане на здравно-информационни кампании в места с компактно ромско население

- Проект „Реализация чрез интеграция”, бенефициент Община Видин. Създадено е звено за координация, избран е здравен медиатор след проведен конкурс. Проектът стартира през месец септември 2013 г.

Средства: Стойност на направлението за целия период на действие на проекта е 499 700 лв.

Източник: ОП „РЧР“, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „ИНТЕГРА“; Бюджетна линия: BG051PO001-1/4/5/6.0.01. Направление „Социално включване“.

4. По Дейност: Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.

- Проект „FSAP” (Подкрепа на фамилното действие), изпълняван от СМЦ – Видин. Продължителност на проекта 15 месеца, считано от 01.09.2013 г. Целева група: родители на деца на улицата, социални НПО. Проектът е приключил през месец ноември 2014 г.

Средства: Обща стойност на проекта: 42 401 швейцарски франка

Източник: Финансовата подкрепа на Швейцарско-българска програма за сътрудничество

ОБЩИНА ГРАМАДА

1. Беседи и разпространение на информационни материали, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца.

2. Повишаване на здравната и екологична култура, информиране на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения и за правата им като пациенти.

3. Разнообразяване на списъка с медицински услуги, насочени към нуждите на ромското население.

4. Провеждани лекции и здравни беседи в училище СОУ „Христо Ботев“ – гр. Грамада: лекции на тема: „Обща хигиена“, „Нежелана бременност“, „Превенция на наркотични и др. зависимости“.

5. Общопрактикуващият лекар осигурява равен достъп до качествено здравеопазване, осигуряване на редовни медицински прегледи.

ОБЩИНА ДИМОВО

1. **По Дейност** „Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност”

- проведени са консултации и беседи с родители и ученици съвместно с Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

2. **По Дейност** „Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции“

- Проведени беседи с ученици от 8-12 клас
- На първи декември – Международния ден за борба със СПИН в училищата се раздаваха презервативи и брошури.
- „Да победим туберкулозата“- беседа с ученици и техните родители

3. **По Дейност** „Информиране на лица от ромската общност за здравно осигурителните им права и задължения и за правата им като пациенти” - съвместно с личните лекари.

ОБЩИНА КУЛА

1. За възпитаване на здравна култура у учениците периодично се подготвят и изнасят беседи от медицинските специалисти в училището и личните лекари относно заболявания и превенцията им.

ОБЩИНА НОВО СЕЛО

1. Проведени беседи в училище с родители и ученици на тема „Наркотици”, „Насилие” и „Здравна и сексуална култура”.

2. На 31.05 е отбелязан Международен ден за борба с тютюнопушенето и вредата от употреба на наркотични вещества, чрез организиране конкурс на тема: „Не на цигарите и дрогата” сред възпитаниците на средищното училище в с. Ново село.

3. Обхващане на бременните за провеждане на консултация с лекар – специалист по акушерство и гинекология, и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане.

ОБЩИНА РУЖИНЦИ

1. Осигурява се равен достъп до здравеопазване. Във всички населени места са отдадени помещения на общопрактикуващите лекари за обслужване на населението.

2. В СОУ „Н. Й. Вапцаров“ с. Ружинци, ОДЗ Ружинци и ЦДГ с. Черно поле работи здравен кабинет и има назначен медицински специалист, който се грижи за здравето на учениците и децата по график. В СОУ „Н. Й. Вапцаров“ с. Дреновец и ЦДГ с. Дреновец -също.

3. В училищата и детските градини стриктно се спазва и прилага действащата нормативна уредба за здравословно хранене на учениците и децата.

ОБЩИНА ЧУПРЕНЕ

1. Организирант се профилактични прегледи и ваксинации сред децата.

2. За възпитаване на здравна култура у учениците, периодично се подготвят и изнасят беседи от медицинският фелдшер в училищата за заболявания и превенцията им.

.....

3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Жилищни условия“:

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура.

Специфични цели:

1. Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население.
2. Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали.
3. Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население.
4. Актуализация /изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени.
5. Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура.
6. Изграждане и рехабилитация на социални жилища.
7. Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване, в случай на принудително изваждане на уязвими семейства от домовете, които обитават.
8. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

3.1. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Жилищни условия“ съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЕЛОГРАДЧИК

1. Община Белоградчик изпълнява обект „Обществена трапезария за сезонно ползване в УПИ I-365, кв. 3 по плана на гр. Белоградчик“, който се намира в кв. Карловица. Финансирането е от капиталови разходи за 2014г. на Община Белоградчик, а стойността на проекта - 115 000,00 лв. Строителството е стартирало в началото на октомври 2014г. и към 01.12.2014 г. е завършен грубият строеж, като към момента се доизгражда покривната конструкция.

Предвижда се изграждане на зала за обществена трапезария с капацитет 120 места, санитарен възел с тоалетни и помещение за кухненски бокс, в което няма да се приготвя храна. Сградата е монолитна конструкция на един етаж, с вход от улица за възможност за ползване на вътрешния двор.

Предназначението ѝ е за сезонно използване от съсредоточеното в квартала население от ромски произход. Всеки, който желае, ще може да използва сградата за честване на празници, семейни тържества, всякакви обществени прояви и културни мероприятия. Сградата ще е много практична за провеждане на информационни беседи и кампании, предвид големия капацитет от места.

ОБЩИНА БРЕГОВО

1. Проучват се и се актуализират Устройствените планове на ромските квартали.
2. Благоустрояват се и се извършва ремонт и поддръжка на уличното осветление.
3. Редовно се почистват улици и тротоари в ромските квартали, като същевременно се залесяват и озеленяват.
4. Изграждат се и поддържат детски площадки и игрища в ромските квартали.

ОБЩИНА БОЙНИЦА

1. Подобрена е техническата структура в населените места в общината. По проекти, финансирани от РА на ДФЗ – по мярка 322 бяха асфалтирани улици в с. Раброво и с.Бойница с обща дължина 6 130 м; по мярка 321 – беше ремонтирано Защитено жилище за лица с психически разстройства, читалище „Надежда- 1903”, с. Бойница и IV класен път с.Бойница – Хайдук чешма с дължина 13,6 км. Беше подменена и водопроводната мрежа в с. Бойница.

ОБЩИНА ВИДИН

1. *По Дейност:* Рехабилитация на съществуващи социални жилища.

• Проект „Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение”, бенефициент Община Видин.

Целеви групи по проекта: Бездомни хора и/или такива, живеещи в много лоши битови условия; Родители с деца, включително малолетни родители, многодетни семейства, деца с влошено здраве и увреждания; Хора в риск от бедност и социално изключване.

Основна цел: Осигуряване на съвременни социални жилища на хора в неравностойно и уязвимо положение и социално слаби. За целта от стари общински жилища са изведени общо 57 наематели (21 от кв. „Гео Милев” и 36 от кв. „Строител”), редовно плащащи месечния наем и същите са настанени в други общински жилища, докато приключат СМР. Фирмата-изпълнител на СМР спазва сроковете за изпълнение по заложените строителни дейности. Със заповед № РД-02-11-894/19.11.2014 г. на Кмета на Община Видин е сформирана комисия с представители от експерти на общинска администрация Видин с цел определяне специфични правила за настаняване под наем и условията за кандидатстване и настаняване под наем в социалните жилища на лицата и семействата от целевите групи по Проекта.

Средства: Обща стойност на проекта: 4 000 000 лв.

Източник: ОП „Регионално развитие”- 2007-2013, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.2-02/2011

ОБЩИНА ГРАМАДА

1. Настаняване на ромски семейства в общински жилища - от 18 апартамента, с които разполага общината, 8 апартамента са отдадени под наем на семейства роми. През 2014 година са извършени ремонти на два апартамента, за които от общинския бюджет бяха заделени 1000 лв.

ОБЩИНА КУЛА

1. В община Кула съществува практика, която датира от 2005 г., да се предоставят за ползване под наем общински жилища на безимотни ромски семейства. Осигуряването на по-добри битови условия предполага и успешно интегриране в местната общност. За съжаление, голяма част от настанените ромски семейства не заплащат определените им минимални наеми и не предприемат никакви действия за ремонт и благоустрояване на жилищата си, дори има случаи на повреждане и занемаряване на имотите. В тази насока ще бъдат насочени усилията на общинските власти – да се изгради у наемателите отговорно отношение към имотите, които обитават и желание да ги опазват като своя собственост.

ОБЩИНА РУЖИНЦИ

1. Извършва се подобряване на инфраструктурата чрез ремонт на улици и подмяна на тротоари.

2. Изградени са паркове и детски площадки в селата Ружинци, Бело поле и Дреновец.

ОБЩИНА ЧУПРЕНЕ

1. Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари.

2. Почистване на речното корито, което преминава през ромската махала в с.Чупрене.

ЗАЕТОСТ

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Жилищни условия“:

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях.

Специфични цели:

- 1. Осигуряване на достъп на ромите и друго живеещо при подобни условия население от областта до пазар на труда и до различните инициативи за самостоятелна заетост.*
- 2. Ограмотяване, квалификация и преквалификация на роми и друго живеещо при подобни условия население, включително в професии, традиционно характерни*

за етноса /дърводобив, билкарство, цветарство, строителство и ремонт на покриви и пътища, и пр./.

3. Насърчаване на заетостта на "зелени работни места" чрез субсидиране на работни места в екологични дейности за създаване на качествена заетост и опазване на околната среда.
4. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес.
5. Стимулиране на трудовата мобилност сред общността в областта за достъп до сезонни работни места и работни места в значими инфраструктурни проекти /селско стопанство, строителство на магистрали и пътища/.
6. Развитие и усъвършенстване на мрежата от трудови медиатори в общините с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население за активизиране на неактивните и продължително безработните лица.
7. Задълбочаване на социалния и граждански диалог, привличане за партньор-лидерите сред общността в областта, ромските НПО и бизнес субекти.

4.1. Изпълнение на областно ниво по данни на Дирекции „Бюро по труда“:

По данни на трите Дирекции „Бюро по труда“ – Българградчик, Видин и Кула, чиито териториален обхват покрива единадесетте общини в област Видин:

- към 31.12.2014 г. в ДБТ - Българградчик /за територията на общините Българградчик, Димово, Ружинци и Чупрене/ са регистрирани 1009 безработни лица, които са се самоопределили като роми, което представлява 31 % от общия брой безработни лица.

- през 2014г. ДБТ - Видин /за територията на общини Видин, Брегово, Ново село / е работило с 216 лица, които са се самоопределили като роми.

- към 31.12.2014г. от регистрираните безработни лица в ДБТ - Кула /за територията на общините Кула, Бойница, Грамада и Макреши/- 16 лица са се самоопределили като роми. Данните, получени от ДБТ – Кула са за последното тримесечие, предвид факта че статутът ѝ на дирекция е възстановен от 12.09.2014г.

Регистрирани безработни лица, самоопределили се като роми, са включени в следните дейности:

1. Повишаване на конкурентността и осигуряване на заетост на ромите на пазара на труда, чрез повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработните роми.

❖ Д „Бюро по труда”- Видин - 223 лица, в т.ч.:

- Мотивация за активно търсене на работа - 133 лица;
- Професионална ориентация – 12 лица;
- Професионална квалификация – 5 лица, по ОП „РЧР”;
- Обучение за придобиване на ключови компетентости – 5 лица.

❖ Д „Бюро по труда” - Кула – 5 лица.

2. Осигуряване на заетост на ромите:

- ❖ Д „Бюро по труда” – Белоградчик:
 - Включени в програми и проекти /Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост „Национална програма „Асистенти на хора с увреждания”, Регионални програми, Национална програма за възобновяване и опазване на българската гора, Национална програма „Сигурност”, Оперативна програма „Подкрепа за заетост”/– 299 безработни лица от ромски произход (дял сред всички лица, постъпили на работа чрез различните програми за заетост - 32%.)
 - Устроени на работа на първичен пазар на труда – 42 лица (дял спрямо общо устроените на първичен пазар лица - 12 %).
- ❖ Д „Бюро по труда” Видин – 68 лица, в т.ч.:
 - Включени в програми и проекти:
 - По Национална програма „ОСПОЗ”- 27 лица;
 - По ОП „РЧР” – 24 лица.
 - Включени в насърчителни мерки по ЗНЗ – 1 лица;
 - Устроени на работа на първичен пазар на труда – 9 лица.
- ❖ Д „Бюро по труда” – Кула /данни за последното тримесечие на 2014г./:
 - Включени в програми и проекти:
 - По Национална програма „ОСПОЗ”- 8 лица;
 - По ОП „РЧР” – 2 лица.

3. Насърчаване на социалния и граждански диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите

- ❖ Дирекция „Бюро по труда” - Видин е провела 10 срещи за привличане за партньори, сред лидерите от общността и ромски организации.

4. В ДБТ – Видин работят двама ромски медиатори, от които един психолог. Тяхната работа е изцяло насочена към активиране и включване на пазара на труда на неактивни, продължително безработни лица и младежи до 29г., както и към насърчаването им за включване в обучение. Целта е подпомагане на трудовата и социална интеграция на лицата от тази уязвима група чрез предоставянето на достъпни, качествени и ефективни посреднически услуги.

4.2. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Заетост” съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЕЛОГРАДЧИК

Към 01.12.2014г. в Дирекция „Бюро по труда”- Белоградчик са регистрирани 1069 безработни лица, живеещи на територията на Община Белоградчик, а равнището на безработицата е 39 %. 458 от тези лица са се самоопределили като роми, което представлява 42,8% от общия брой безработни лица.

1. През 2014 година на територията на Община Белоградчик са реализирани следните програми:

Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”; национална програма „Асистенти на хора с увреждания”; Регионална програма;

Национална програма за възобновяване и опазване на българската гора; Национална програма „Сигурност”; Оперативна програма „РЧР” проект „Подкрепа за заетост”.

2. Освен по горепосочените програми, Общината приоритетно е работила и по следните:

- Проект „Подкрепа за достоен живот” по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”. Към 01.12.2014г. от обслужените 34 потребители, 4 са от ромски произход. Назначените лични асистенти са 32, от които 4 са от малцинствената група;

- Проект „Да се погрижим заедно за нашите близки” по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”. От стартирането на проекта през месец февруари 2013г. до приключването на проекта в края на март 2014г. са назначени домашни санитари и асистенти - 38 бр., от които 11 са от ромски произход. След приключване на проекта от началото на април 2014г. е създадено „Звено за предоставяне на услуги в домашна среда” към Домашен социален патронаж. В него са назначени 8 лица на 4-часов работен ден, които обгрижват 16 самотноживеещи възрастни хора, които не могат да се обслужват сами в ежедневието или са с трайни увреждания.

- По програмата „Старт на кариерата” през 2014г. на Община Белоградчик са одобрени 4 работни места.

ОБЩИНА БОЙНИЦА

1. Голяма част от трайно безработните бяха включени в програмите, финансирани от ЕС, посредством които преминаха обучение и започнаха работа по придобитата специалност, а именно: ОПРЧР „Развитие”, проект „Подкрепа за заетост”, „Ново начало”, „Старт на кариерата” и др.

2. Петима младежи придобиха стаж по изучаваната от тях специалност по програма „Старт на кариерата” и „Ново начало”.

3. През 2014 успешно приключи третия проект по ОПРЧР „За достоен и независим живот”, чрез който бяха наети на работа 2-ма социални асистенти и 18 домашни санитари, които се грижеха за общо 46 възрастни хора.

ОБЩИНА БРЕГОВО

1. При разработване на общинските програми за трудова заетост са включени всички социално слаби лица, включително и от малцинствените групи. По НП ОСПОЗ и ОП РЧР са обхванати много лица от малцинствените групи. В проведените обучения към националните програми се провеждат обучения в сферата на строителството, услугите, екологията, градинарство.

2. Въведен е граждански контрол върху разпределянето на помощи и средства.

3. Непрекъснато се прилага практиката за обвързване на социалните помощи за деца с посещаването на училище.

4. Разкрита е мрежа за социални услуги по местоживееене на нуждаещите се граждани.

ОБЩИНА ВИДИН

1. По Дейност: Разработване и изпълнение на проекти за повишаване на квалификацията и преквалификацията на ромите. Активиране на икономически неактивните и обезкуражените лица с оглед регистрацията им в дирекции „Бюро по

труда”. Осигуряване на професионално ориентиране. Осигуряване на мотивационно обучение.

- Проект „Реализация чрез интеграция”, бенефициент Община Видин; Създадено е звено за координация, избран е социален медиатор след проведен конкурс. Проектът стартира през месец септември 2013г. Проведена е обществени поръчки по реда на ЗОП с предмет: „Изготвяне на социални оценки и индивидуални планове за трайна интеграция на представителите на целевите групи по проект „Реализация чрез интеграция”

- Изготвени са 453 социални оценки и 453 индивидуални плана за трайна интеграция на представители на целевите групи по проекта.

Средства: Стойност на направлението за целия период на действие на проекта е 499 910 лв.

Източник: ОП „РЧР“, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „ИНТЕГРА“; Бюджетна линия: BG051PO001-1/4/5/6.0.01, Направление „Достъп до заетост“.

ОБЩИНА ГРАМАДА

Към момента в изнесено работно място гр. Грамада на Отдел „Услуги по заетостта“ гр. Кула към Дирекция „Бюро по труда“ гр. Видин са регистрирани 235 безработни търсещи работа лица, като 3 от тях са се самоопределили като представители на ромската етническа група. Голям процент от лицата с ромски произход, при регистрацията си като безработни, предпочитат да не се самоопределят за представител на дадена етническа група или се самоопределят като българи.

1. Бяха проведени индивидуални срещи с цел информиране и консултиране за начините за самостоятелно търсене на работа, какви са обичайните въпроси задавани от работодател при интервю за работа, какво поведение трябва да спазват при среща с работодател и за подпомагане на лицата при подготовката на изискваните от работодателите документи за кандидатстване. В резултат лицата придобиха желание и увереност за по-активното им включване на пазара на труда.

2. От ноември 2014г. ежесечно се провежда и Ателие за търсене на работа, при което интересуващите се консултират за професионалното им развитие.

3. При откриването на работни места и включването в различни национални програми не е имало дискриминация на лицата от ромски произход при влизането на трудовия пазар. За намаляване разликите в заетостта на ромското и неромското население е необходимо да се повиши образователно квалификационната степен на лицата от ромски произход.

За 2014 година:

- ОП РЧР, схема „ Развитие ”- 20 бр. лица с дейности: „Работник поддръжка пътища”, „Озеленители” и „ Организатор дейности”.
- ОП РЧР, схема „ Развитие ”- 3 човека са назначени с дейност: „Общ работник поддръжка сгради”
- НП ОСПОЗ – общо са били назначени 106 човека с различни дейности:
- НП ОСПОЗ на 4 часа – 14 човека са назначени с дейност: „Сезонен работник” Аварийна група.
- ОП РЧР, схема „Подкрепа за достоен живот”- 13 човека са назначени с дейност: „Личен асистент.
- По Регионална програма за заетост на община Грамада – 9 бр. лица – дейност „работник поддръжка”, „Пазач – невъоръжена охрана”.

- по НП „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания” – 3 бр. лица с дейност „Шофьор” и „Социални дейности”.

Всички лица назначени по съответната програма се назначават за определен период от време между 6 месеца и 1 година с изключение на ОП РЧР, схема „Подкрепа за достоен живот”.

ОБЩИНА ДИМОВО

1. По Проект „Подкрепа за достоен живот“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ са назначени 27 лични асистенти, от които 12 са от ромски произход;

2. По Проект „Обществена трапезария“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ - от стартиране на проекта през месец октомври 2014г. към 31.12.2014г. ползвателите на услугата са 196, от които 134 са от ромски произход.

ОБЩИНА КУЛА

1. През 2014 г. Община Кула бе работодател по няколко програми и осигури временна заетост на 175 души, като бе спазен паритетния принцип за включване на представители на ромския етнос, попадащи в най-рисковите групи– трайно безработни лица, загубили трудовите си навици, безработни жени и младежи и др.

ОБЩИНА НОВО СЕЛО

Община Ново село води целенасочена социална политика като се ангажира с реализирането на редица социални програми и проекти, свързани с осигуряване на заетост на безработни лица, по-голяма част, от които са от ромския етнос.

Приоритетно се работи по следните проекти:

1. По Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” – 45 лица на длъжност „работник аварийна група”, назначени на етапи от 26.08.2013 г., като последните са освободени на 01.03.2014 г.

2. По чл.52, ал.2 от ЗНЗ – 1 лице на длъжност „чистач” за период от 6 месеца от 27.09.2013 г. до 26.03.2014 г.

3. По Регионална програма за заетост – 7 лица на длъжност „работник копач на гробове” и 2 лица – на длъжност „портиери”, период на заетост от 01.04 до 30.09.2014 г.

4. По Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” – 1 лице на длъжност „работник брегова ивица” за 8 месеца от 01.03 до 31.10.2014 г.

5. По проект „Подкрепа за заетост” – 3 лица на длъжност „градинар сезонен” за срок от 6 месеца.

ОБЩИНА РУЖИНЦИ

1. Осигурява се равен достъп до заетост на представители на уязвимите групи по НП „От социални помощи към осигуряване на заетост“, Регионална програма за заетост, ОП „РЧР“ – „Подкрепа за заетост“ и „Подкрепа за достоен живот“.

ОБЩИНА ЧУПРЕНЕ

Приоритетно се работи по следните проекти:

1. По Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, чрез Агенция по заетостта, Проект “Подкрепа за заетост” през 2014 са назначени в общинска администрация – Чупрене 3 лица, като 2 от тях са от ромски произход.

2. По Национална програма ”От социални помощи към осигуряване на заетост” през 2014 г. са назначени 120 човека, от които около 83 % са от ромския етнос.

3. Проект „Подкрепа за достоен живот” по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” (програмата за лични асистенти). Периодът, през който се осъществява проекта, е от 08.11.2010 г. до 31.12.2014 г. От стартирането на проекта до настоящия момент са обслужени 30 потребители, от които 2 са от ромски произход. Назначените лични асистенти са 30, от които 5 са от ромски произход;

4. Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване.

.....

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Върховенство на закона и недискриминация”:

Оперативна цел: *Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата”.*

Специфични цели:

1. *Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи.*
2. *Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.*
3. *Укрепване на междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.*
4. *Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите.*
5. *Повишаване на административния капацитет и чувствителността на служителите и управленския състав в администрацията на всички нива по отношение правата на малцинствата, въпросите на недискриминацията и общуването в мултиетнична и мултикултурна среда, повишаване на уменията*

им за формулиране и прилагане на политики за интеграция на ромите. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи.

6. Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи.
7. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт.
8. Повишаване на институционалната и на обществената чувствителност и нетърпимост към прояви на дискриминация и „език на омразата“. Приоритетно предприемане на мерки за превенция на етнически мотивирана радикализация, особено в младежка възраст.
9. Насърчаване на културния плурализъм в медиите и прилагането на професионалните стандарти за етично отразяване на въпросите на ромите.
10. Повишаване на капацитета на правоприлагащите органи по отношение на борбата с престъпленията и проявите на дискриминация, насилие или омраза, основани на етническа принадлежност.
11. Формиране на култура за равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в обществения живот.
12. Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата.
13. Увеличаване на усилията в борбата с трафика на хора.
14. Повишаване на правната култура на ромите, вкл. във връзка с придобиването, ползването и съхраняването на български лични документи.
15. Засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи капацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация.

5.1. Изпълнение на областно ниво:

❖ Планиране на политиките за интеграция на ромите

През 2014г. в област Видин стартира изготвянето на общинските планове за действие за новия програмен период 2014-2020г. в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите(2012-2020г.). Действащите в момента общински планове обхващат периода 2012-2014г.

Очаква се процесът на планиране да приключи в началото на 2015г.

❖ Социални услуги, насочени към защита правата на децата, повишаване на родителския капацитет и работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи капацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация.

На територията на област Видин през 2014 г. функционират три Центъра за обществена подкрепа, два Центъра за работа с деца на улицата и Кризисен център. Три от посочените услуги се реализират в Комплекса за социални услуги – Видин.

Център за обществена подкрепа /ЦОП/– Видин

Доставчик на услугата е община Видин. Ползватели на услугите, предоставяни в центъра, са деца в училищна възраст от т. н. група „деца в риск“. Капацитетът през 2014 г. е 30 места, а броя на ползвателите – 52.

Услугата е насочена към повишаване благосъстоянието на децата от рисковите групи /с отклоняващо се поведение, живеещи в семейства с риск от разпадане, застрашени или отпаднали от училище, напускащи специализирани институции/, подпомагане социалната интеграция на деца в риск, предоставяне възможност за образователно и професионално развитие, обучение в умения за самостоятелен живот, семейно консултиране на родителите за справянето им с проблемите на децата.

На основание подписано споразумение за сътрудничество и партньорство с всички училища на територията на Община Видин и подадени заявки за презентации, през 2014 г. ЦОП е представил 27 групови работи по първична превенция на обществено значими проблеми пред 651 ученици от I до XI клас.

Осъществени са две групови работи с родители на видински ученици.

На основание подадени сигнали от МКБППМН и училища са проверени и 11 сигнала за деца в риск.

Център за обществена подкрепа – Ново село

Доставчик на услугата е община Ново село. ЦОП - Ново село е комплекс от социални услуги предназначени за деца и семейства с цел предотвратяване на изоставянето на децата и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и прояви. Основната цел на ЦОП е да подобри качеството на живот на децата в семейната и социалната среда, като предостави качествени социални услуги, които да отговарят на потребностите и да са достъпни за всяко дете в риск и неговото семейство.

Капацитетът на услугата за 2014 г. е 15 места, а ползвателите през годината са 19 деца.

Център за работа с деца на улицата /ЦРДУ/ гр. Видин

Доставчик на услугата от 03.09.2010 г. е Сдружение „Свободен младежки център” - Видин. ЦРДУ е разположен в кв. Нов път /квартал с компактно ромско население/. Ползват се 250 кв.м. от сградата на ОУ „Епископ Софроний Врачански“. Използва се и двора на училището.

Капацитетът на услугата през 2014 г. е 15 места, а ползвателите през годината са 18 деца. Потребителите на социалната услуга са деца на улицата във възрастова група 5-18 години – negliжирани, просещи, отпадали от училище и др. от ромския етнос.

Целите на услугата са: превенция на попадането на деца на улицата и отпадане от училище, социална рехабилитация и интеграция на деца, живеещи трайно или частично на улицата, чрез индивидуална работа с детето и неговото семейство, семейно консултиране и подкрепа, медицински и санитарно-хигиенни услуги, ограмотяване на децата, обучение в родителски умения.

През 2013-2014 г. услугата участва в Програма за подкрепа на фамилното действие /FASP/, която се реализира по Българо-швейцарската програма за сътрудничество. Проектът цели развитието на капацитетът на НПО за подпомагане на семействата на децата на улицата за положително действие, за подобряване тяхното

качество на живот и по този начин - за предотвратяване експлоатацията на детски труд. Четирима души от персонала са включени в изпълнението на проекта.

Комплекс за социални услуги - Видин /КСУ/

Доставчик на социалните услуги е Сдружение „Институт по социални дейности и практики“. Към комплекса функционират „Център за обществена подкрепа“, „Кризисен център“, „Наблюдавано жилище“ и „Център за работа с деца на улицата“.

„Център за обществена подкрепа“ е комплекс от социални услуги, предназначени за деца и семейства с цел предотвратяване на изоставянето на децата и настаняването им в специализирани институции, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване, обучение и подкрепа на приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с поведенчески проблеми и прояви.

ЦОП предоставя следните услуги: семейно консултиране, развитие на родителски умения, превенция на насилието и negliжирането, семейно планиране, програма ранна превенция на изоставянето, приемна грижа, осиновяване, превенция на отпадането от училище, превенция и работа с деца с отклоняващо се поведение, реинтеграция и развитие на социални умения, психологическо консултиране и семейна медиация, специализирани групови програми за деца и за родители, с наложени мерки по ЗДН, за позитивно родителство и други.

В ЦОП се предоставя услугата „Подготовка за изслушване и разпит на деца“. Във тази връзка в ЦОП е разкрито специализирано помещение за разпит на деца, участващи в правни процедури. Услугата има за цел да подготви детето и родителите за предстоящо участие в съдебни процедури, да намали тревожността и да се защити психиката на детето, да се гарантират правата му на свидетел или потърпевш от престъплението, както и да се набере надеждна информация за целите на правосъдието. Клиентите ще бъдат насочвани с направление от ОЗД, молба от родител и по заявка на съд и прокуратура.

Целевите групи, ползващи социалната услуга ЦОП са деца и родители от следните целеви групи:

Деца от 0 до 18 години в риск, които включват: деца, жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унизително отношение или наказание в/ или извън семейството му; деца за които съществува опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие; деца с увреждания; деца, необхванати от образователната система, в риск от отпадане или отпаднали от училище; деца и младежи в специализирани институции или услуги от резидентен тип и техните семейства; младежи, напускащи специализирани институции или услуги от резидентен тип; бременни жени, родители, за които ОЗД е преценил, че имат нужда от специфична подкрепа или съдействие; кандидати за /или вече одобрени приемни семейства; кандидати за /или вече одобрени осиновители.

Капацитетът на ЦОП за 2014 г. е 40 места, а ползвателите за предходната година са 225 лица г.

„Кризисен център“ /КЦ/ е комплекс от социални услуги за деца и лица, пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация, които се предоставят за срок до 6 месеца и са насочени към оказване на индивидуална подкрепа, задоволяване на ежедневните потребности и правно консултиране на потребителите

или социално-психологическа помощ, когато се налага незабавна намеса, включително чрез мобилни екипи за кризисна интервенция.

Услугите, предоставяни в КЦ: са основани на индивидуалния подход и оценка на конкретните потребности на детето /лицето; съдействат и изграждат способност за развиване на умения за самопомощ в различни ситуации; подпомагат процеса на интегриране и насърчават личностното развитие за овластяване и социално включване; възстановяват и повишават уменията за социално включване; предоставят подкрепа за предотвратяване на последствията от травмата; предоставяните в КЦ услуги, осигуряват защитена среда за деца и лица, преживели насилие, трафик или друга форма на експлоатация.

Услугите в КЦ са насочени към оказване на кризисна интервенция, индивидуална подкрепа и консултиране на пострадалите с подходящ експерт – социален работник, психолог или юрист.

Кризисният център в гр. Видин е профилиран за деца, пострадали от домашно насилие, с възможност да предоставя услуги и за деца, жертва на други форми на насилие, каквито са: експлоатация, въвлечане в извършване на престъпление, трафик и т.н. Услугата се предоставя на областно ниво. От практиката по приложението на ЗЗД се очертават много случаи, които налагат спешно извеждане на детето от среда, в която има основателен риск за живота и здравето му и случаи на тежки семейни кризи, при които се налага децата да ползват услугите на Кризисния център поради преживяно насилие.

Социалната услуга предоставя подкрепа и закрила на :

- деца до 18 години, жертви на насилие;
- деца до 18 години, с девиантно поведение и в конфликт със закона;
- деца до 18 години, жертви на вътрешен и/или външен трафик, с цел сексуална или трудова експлоатация.

Капацитетът на КЦ за 2014 г. е 6 места, а броя на ползвателите е 10 лица

„Център за работа с деца на улицата“ – целта на услугата е повишаване на качеството на живот на деца в риск. Услугата цели да подпомогне родителите на децата, като споделена родителска отговорност за успешното възпитание и образование, създаване на условия за развитието на всяко дете и неговото успешно социално включване, помощ и подкрепа за преодоляване на трудностите чрез предоставяне на възможно най-близки до семейната среда условия и отношения, подкрепа на дейността по превенция на отпадане от училище, намаляване броя на просечите и скитащи деца.

Центърът за работа с деца на улицата предоставя сигурна и безопасна среда за децата посредством услуги насочени към:

- изграждане на умения - умения за общуване с учители и съученици; подготовка на уроците; общуване; приятелски взаимоотношения; хигиенни навици; умения за самооценка; справяне с трудности; правилно разпределение на времето; грижа за здравето.

- образователна подкрепа – изграждане на мотивация за учене; защо е необходимо да имаме образование; самостоятелно и редовно подготвяне на уроците; редовно посещение на училище; включване на децата в клубове по интереси.

- социална работа със семейството – оценяване на семейната среда – възможности, ресурси, условия и взаимоотношения в семейството; работа с родителите и детето за подобряване на връзките родител-дете; работа с разширеното семейство за изграждане на подкрепяща мрежа за детето; семейно консултиране; застъпничество при решаване на конкретни проблеми на семейството.

- посрещане на неотложни нужди на децата – храна, дрехи, хигиенни и здравни грижи за децата и изграждане на трудови навици.

- важна насока в работа на социалната услуга е подобряване и стимулиране на училищната подкрепа, връзката със семейството и превенция на асоциалното поведение. Децата се обучават в групи за социални умения и ателиета по интереси. Всяко дете в дневния център се ползва от:

- индивидуална социална работа - наличие на социален работник, водещ на случая, който ще изгражда връзка на близост и доверие и ще оказва подкрепа на детето и неговите родители в зависимост от индивидуалната оценка на нуждите;

- включване в групова работа съобразно основните проблемни зони;

- социална работа с родителите за изграждане на умения за родителстване;

- съдействие за посещение в общообразователно училище и подкрепа при риск от отпадане.

Основни ползватели на комплекса от услуги и грижи в ЦРДУ са деца на улицата, идентифицирани като negliжирани, за които е установена липса на родителска или друга заместваща я грижа и контрол. Те могат да бъдат деца, които:

- Пребивават на улицата епизодично или за различни периоди - сами, придружавани от възрастен и/или в неформални групи. Това са деца, които прекарват деня си на улицата, но вечер се прибират в дом.

- Живеят и работят на улицата – самостоятелно и/или в неформални групи. Това са деца, които изцяло са прекъснали своите връзки със семейната си среда и са развили устойчиви навици за “уличен начин на живот”.

Капацитетът на ЦРДУ е 15 места. Ползвателите на услугата през 2014 година са 18 деца.

❖ Гарантиране правата на гражданите и защита на обществения ред.

В ОДМВР - Видин през 2014 г. са проведени обучения по правата на човека и проблемите на малцинствата, в рамките на учебната програма за провеждане на занятия по специалната и практическа подготовка на служителите, без откъсване от работа, като са обучени общо 476 служители по следните теми:

- „Умения за работа с представители на ромската общност - особености на тактическите действия при осъществяване на полицейски правомощия в тази среда”;

- „Ромски общности - традиции, бит, култура. Особености на тактическите действия за осъществяване на полицейските правомощия - умения за работа с представители на ромските общности”;

- „Повишаване адекватността на оценката на създалата се фактическа обстановка при посещение на сигнал за извършени групови нарушения на обществения ред в райони с компактно ромско население, с оглед издаване на своевременна организация и координация по привличане на допълнителни полицейски сили за възстановяване на обществения ред”;

- „Особености на тактическите действия при осъществяване на полицейските правомощия - умения за работа с представители на ромската общност”;

- „Повишаване на познанията и подготовка на полицейските служители за работа в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека”;

- „Прилагане проблемно-ориентирания подход за осигуряване на реда и сигурността в ромските общности. Идентифициране на проблеми на обществения ред и сигурност в местните ромски общности”;

- „Повишаване на познанията и подготовка на полицейските служители за работа в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.

Разглеждане на казуси относно извършени групови нарушения на обществения ред и др. противоправни деяния в райони с компактно ромско население";

- „Запознаване на състава с организационните мерки за недопускане на корупционни действия и организацията на работата по разкриване на корупция в системата на МВР";

- „Повишаването на познанията и подготовката на полицейските служители за спазване на стандартите по правата на човека при изпълнение на служебните им задължения. Разглеждане на Етичния кодекс на служителите от МВР с полицейски правомощия" и „Повишаване на подготовката на служителите с полицейски правомощия за работа в мултиетническа среда";

- „Осъществяване на полицейска дейност в райони с концентрирано население от ромски произход и методи на въздействие при проблемни ситуации".

На територията на ОДМВР - Видин на база проведените обучения на състава по модела „Полиция в близост до обществото" са изведени общо 4 проблема и са разработени 8 работни карти, отнасящи се до ромското население на обслужваната територия. За решаване на изведените проблеми като партньори по отделните работни карти са привлечени: Община Видин, РИО – Видин, РД „Социално подпомагане” – Видин, Център за работа с деца на улицата – Видин, Комплекс за социални услуги – Видин, Община Димово, МКОСР – Димово, Община Ружинци, представители на МЗХ и частни фирми. Партньорите са изпълнили заложените мероприятия по работните карти, като през 2014 г. след направен анализ по реализирането на проектите, същите са приключени.

5.2. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Върховенство на закона и недискриминация” съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЕЛОГРАДЧИК

1. Периодично провеждане на дискусии, обсъждания, ролеви игри на тема „Насилието в училище и извън него”, „Междудличностни отношения”, „Асоциални прояви и последствията от тях”, съвместно с Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, в НУ „Васил Левски”, СОУ „Христо Ботев”, ОУ „Васил Е. Априлов” – с. Рабиша, както и презентации на тема „Наказателна отговорност на малолетни и непълнолетни”, „Агресията и насилието в училище“. Раздадени са обобщени брошури на тема „Дискриминация, насилие, трафик на хора, правна помощ и омбудсман”. Раздадени брошури на родителите на децата в ОДЗ „Иглика” на тема „Как да преодолеем детската агресия“. От всички презентации и изнесени теми са обхванати 90% от редовно посещаващите училище ученици.

2. През 2014г. в заседателната зала на община Белоградчик юристи от Адвокатска колегия – Видин даваха безплатни правни консултации на социално слаби граждани. Дейността е по проект „Подобряване на достъпа на уязвими групи до правна помощ чрез въвеждане на пилотен проект за „гореща линия за първична правна помощ“ и регионални центрове за консултиране“, реализиран с финансовата подкрепа на Норвежки финансов механизъм 2009-2014 г., програма BG 14 – „Изграждане на капацитет и сътрудничество в областта на съдебната власт“. Целта на проекта е да бъде облекчен достъпа до правосъдие на гражданите в неравностойно социално положение. Такива бяха дадени и в няколко села от Общината.

ОБЩИНА БОЙНИЦА

През последните три години община Бойница участва в редица програми, предлагащи възможности за дейности, подпомагащи работата с лица от уязвими общности. Общината има три успешно приключили проекта по ОПРЧР и др., предполагащи възможности за партньорства и развитие на социалните услуги на територията на общността.

ОБЩИНА ВИДИН

1. По Дейност: Обучение по права на човека и права на детето в училище

• Проект „Равни права за ромите“, Сдружение „Организация ДРОМ“ с основни цели:

- подобряване на информацията и разбирането за права на човека;
- насърчаване и защита на основните права на човека;
- ограничаване на расизма и ксенофобията в българското общество.

Открито е Бюро за Безплатна правна помощ и консултации на роми и социално слаби лица и „Център по медиация“. Проектът е приключил през месец септември 2014 г.

Източник на средства: Програмата за подкрепа на неправителствените организации в България по финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 г.

2. По Дейност: Засилване на дейността на Общинската МКБППНМ чрез включване на представители и от общността или НПО в комисията, и засилване ролята на обществените възпитатели.

През 2014 г.:

- Брой възпитателни дела – 84;
- Брой възпитателни дела за малолетни и непълнолетни от ромски произход – 22;
- Брой малолетни и непълнолетни от ромски произход, преминали през МКБППНМ – 22 лица.

ОБЩИНА ГРАМАДА

1. На територията на Община Грамада няма регистрирани междуетнически конфликти.

2. Броят на учениците от ромски произход регистрирани с противообществени прояви и преминали през МКБППНМ е 6.

3. Националната програма „Работа на полицията в училищата“, която се реализира в СОУ „Христо Ботев“. В началото на учебната 2014 г. е изготвен план за провеждане на беседи с учениците от всички класове. Проведени са 6 броя занятия на различни теми.

5. С деца от ромски произход се провеждат занятия и по програмата „Детска полицейска академия“. Обхванати са общо 15 деца на възраст 10-13 г. С тях работят инспектор детска педагогическа стая и двама полицейски инспектори от РУ Кула.

ОБЩИНА ДИМОВО

1. По Дейност „Провеждане на дискусии, обсъждания, ролеви игри „насилието в училище и извън него“, „междучелностни отношения“, „асоциални прояви и последствията от тях“:

• проведени презентации и изнесени беседи, обхванали 95% от редовно посещаващите училище ученици.

ОБЩИНА КУЛА

1. Като потребители на социални услуги /обществена трапезария, личен асистент на хора с увреждания, ЦСРИ/, предоставяни в общността от Община Кула бяха включени много представители на ромската общност и други граждани, живеещи в сходни условия – лица и семейства с ниски доходи, или без доказани доходи, скитащи и бездомни. Същите получават регулярно и помощи от БЧК, както и всички други социални мерки, осигурявани от държавата.

2. И през 2014 г. в Община Кула периодично се провеждаха приемни на регионалния представител на Комисията за защита от дискриминация за Област Видин. На същите освен запознаването с основните документи, практики и норми на Комисията всички граждани на общината имат възможност да споделят и случаи, в който са били обект на дискриминационно отношение. Подадени сигнали за такива случаи не бяха регистрирани досега.

ОБЩИНА НОВО СЕЛО

1. С цел контролиране и мониториране на Плана за действие на Община Ново село в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, съблюдаване процесите за недопускане на дискриминация, осигуряване на равни възможности и регулиране на политиките, свързани с ромската общност, е сформирал Обществен съвет за изпълнение и мониторинг на Общинския план.

ОБЩИНА ЧУПРЕНЕ

1. Изнесена е лекция от общественият възпитател пред учениците от ОУ „Акад. Михаил Димитров” с.Чупрене на тема ”Агресията – причини и начини да се справим с

6. КУЛТУРА И МЕДИИ

нея”.

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Култура и медии”:

КУЛТУРА

Оперативна цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество.

Специфични цели:

1. Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромите.
2. Стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот.

МЕДИИ

Оперативна цел: Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата“ в печатните и електронни медии.

Специфични цели:

1. Представяне на ромската общност – проблеми, традиции, култура и съвременни достижения във всички сфери на обществения живот в печатните и електронни медии.
2. Насърчаване, мотивиране и стимулиране на журналисти от ромски произход да работят в средствата за масова комуникация.
3. Противодействие на проявите на „език на омразата“ в печатните и електронни медии.

6.1. Изпълнение на областно ниво по данни на Регионален експертно-консултантски и информационен център „Читалища“ - Видин:

Водещата роля за постигане на приоритетна цел „Култура“ в приоритет „Култура и медии“ на Стратегията на област Видин за интеграция на ромите 2012 – 2020 е определена на читалищата от област Видин, като центрове за развитие на местната общност.

В област Видин функционират общо 77 читалища, разпределени по общини са както следва: общ. Белоградчик – 6, общ. Бойница – 4, общ. Брегово – 9, общ. Видин – 23, общ. Грамада – 2, общ. Димово – 7, общ. Кула – 5, общ. Макреш – 4, общ. Ново село – 5, общ. Ружинци – 6 и общ. Чупрене – 6.

По предоставена информация от читалища се наблюдава увеличаване на броя представители на ромския етнос, включени в различните читалищни дейности и участващи в общите събрания и ръководните органи на читалищата. Най-активно е включването във формите за развитие на художествената самодейност и библиотечно обслужване, използване на интернет и обучение за работа с компютри.

По проект “Глобални библиотеки – България” са обхванати общо 28 читалищни библиотеки в областта, които са свързани в глобалната мрежа и осигуряват достъп до информация. Библиотеките са ремонтирани и оборудвани с нови компютри, което спомага и за по-лесното намиране на информация и възможности за работа, образование и др.

Информация, предоставена от сдружение „Културен център за социална демокрация и защита правата на човека”, Видин – член на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси:

За четиринадесети път се провежда Националният етнофестивал с международно участие от Румъния, Сърбия, Украйна и Македония. Целта на фестивала е откриване на деца таланти и подпомагане на тяхното образование в училищата по изкуства в Котел, Широка лъка, Пловдив и София при условие на задължително присъствие и резултати в училище и на репетиции. Работи се със състави от Белоградчик, Димово, кв. Нов път - Видин, Враца, Септември. Фестивалите се финансират от Министерство на културата, Министерство на образованието и науката, НССЕИВ, община, спонсори и приятели.

6.2. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Култура и медии” съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЕЛОГРАДЧИК

1. Дейностите в областта на културата се осъществяват от Народно читалище „Развитие - 1893” гр. Белоградчик, Младежки дом и Детски комплекс, към които функционират:

- Към Народно читалище „Развитие - 1893”: Литературен клуб; Група „Орхидея”; Духов оркестър – възрастни; Духов оркестър – младежи; Естрадна група „Феникс”; Кино клуб.

- Библиотеката към Читалището е целева по програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация за всеки. Към библиотеката има изградена компютърна зала по програма „Глобални библиотеки”.

- Към „Детския комплекс” функционират 11 групи, в 6 от които са се включили деца от ромски произход: „Етноси и традиции”; „Етнография”; „Вокална група”; „Краезнание”; Школа „Народни танци”; „Фолклор”.

- Към Младежкия дом: Клуб „Спортни танци”; Танцов състав „Калина”; Спортен клуб „Ориентиране”; Корекционна работа с деца с езиково-говорно проблеми; Клуб по реално айкидо; Футболен клуб – юноши – младша възраст; две формации за деца от възрастовата група от 7 до 11 години.

- На територията на общината функционират: Футболен клуб " Балкан" и Волейболен клуб „Град”.

- В СК „Балкан” се развиват: Спортен бридж; Шахмат; Джудо и Самбо.

В голямата част от клубовете активно участие вземат и представители на ромската общност. В някои от детските и юношеските спортни отбори те формират над 80% от участниците.

Стимулирането на спортните прояви и мероприятията по физическо развитие на младите хора е приоритетна задача за ръководство на Община Белоградчик.

ОБЩИНА БОЙНИЦА

1. На територията на общината съществуват четири читалища в селата Бойница, Шишенци, Бориловец и Раброво. Всички те развиват културна и просветна дейност чрез библиотеки и различни групи по изкуства.

ОБЩИНА БРЕГОВО

1. Лицата от малцинствените групи са обхванати в честванията на всички официални празници, както и на традиционните ромски празници - 8 април, Василица, Гергьовден.

2. В изпълнение на културния календар на Община Брегово, ромите активно участват в дейността на народните читалища.

3. Децата и учениците взимат активно участие в културните и спортни изяви на училището, детската градина и ЦРД.

4. Лица от ромски произход участват в спортните отбори на Община Брегово.

ОБЩИНА ВИДИН

1. *По Дейност:* Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите

- Концертно шоу „Мис Василица”; Ритуал „Кукерите”; Честване на 8 април – Международен ден на ромите; XII Национален етнофестивал Видин 2013; Организиране на спектакъл по повод Национален ромски събор на занаятите и фолклора в България под мотото „Чрез езика на културата, образованието,

занаятчийството към интеграция на етносите и малцинствата в България“. Изнесени са две представления на спектакъла в гр. София.

Средства: 5 000 лв.

Източник: НССЕИВ към МС и МК, частни спомоществатели, НПО

2. По Дейност: - Организиране на публични събития. Идентифициране на мерки за подобряване социалното включване на маргинализираните общности от сегрегирани градски райони. - Обмен на опит и добри практики за реализацията на интегрирани интервенции за интеграция на маргинализирани групи на местно ниво

- Проект „Реализация чрез интеграция“, бенефициент Община Видин, Направление „Достъп до образование“. Създадено е звено за координация. Избран е правен медиатор, след проведен конкурс. Проектът е стартирал през месец септември 2013 г. Проведена е обществена поръчка и е избран изпълнител за организиране и провеждане на публични събития, срещи и дискусии.

Средства: Стойност на Направление „Мерки за трайна десегрегация“ 249 882. лв.

Източник: ОП „РЧР“, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „ИНТЕГРА“; Бюджетна линия: BG051PO001-1/4/5/6.0.01; Направление „Мерки за трайна десегрегация“

- Проект „Качествено образование за ромските деца от област Видин 2014-2015“ - реализира се в продължение на 1 година, считано от месец септември 2014 г.

Дейности:

- сформирание на клуб „Знание“ и „Млад журналист“
- провеждане на обучения и беседи с гимназисти, относно тяхното кариерно развитие, за тази цел ще се създадат клубове „Моето бъдеще“

Източник на средства: Сдружение „Организация Дром“ и финансиран от Фондация „Тръст за социална алтернатива“

ОБЩИНА ГРАМАДА

1. Дейностите в областта на културата в Община Грамада се осъществяват от две читалища - Народно читалище „Пробуда - 1908“, гр. Грамада и Народно читалище „Просвета - 1928“, с. Тошевци

- В Читалище „Пробуда –1908“, гр. Грамада има група за автентичен фолклор от 12 самодейци. От тях 10 са от ромски произход. В групата по художествено слово участват 8 деца, от които 5 са от ромски произход. В детския танцов състав „Хорце“ участват 22 деца, от които 18 деца са от ромски произход. Библиотеката към Читалището е целева по Програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация и комуникация за всеки“. Предвид смесения етнически състав на населението в гр. Грамада, част от потребителите са от ромски произход.

ОБЩИНА ДИМОВО

1. **По Дейност** „Организиране и провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население.“

- Ежегодно се организира фолклорен фестивал „Жива вода“, който е включен в културния календар на Община Димово.

2. **По Дейност** „Организиране и провеждане на спортни прояви – спортен полуден, състезания, игри и др.“

- За отбелязването на международния ден на спорта са проведени състезания с децата от училищата, като са раздадени грамоти и награди.

ОБЩИНА НОВО СЕЛО

1. С цел съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите и създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществен културен живот, народните читалища на територията на общината реализират различни чествания. Дейностите в областта на културата в общината се осъществяват от общо 5 читалища, но само в с. Ново село има лица, самоопределили се роми.

- Към Народно читалище „Земеделец - 1874”, с. Ново село функционират Новоселски ансамбъл за автентичен фолклор; Женска битова група; Танцова формация „Гъмза”; Детски танцов състав; Духов оркестър.

- Библиотеката към читалището е целева по програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация за всеки”, и в предвид смесения етнически състав на селото, то част от потребителите са от ромски произход.

ОБЩИНА РУЖИНЦИ

1. Осигуряване на безплатен интернет достъп по Програма „Глобални библиотеки“ в читалищата на територията на Общината.

ОБЩИНА ЧУПРЕНЕ

1. Учениците от сформирания група „Да изразим себе си, чрез стих, песен и танц”, по Проект „УСПЕХ” към Основно училище „Христо Ботев“ с. Горни Лом, вземат активно участие в културните събития в Общината.

2. Библиотеките към читалищата в селата Горни Лом и Чупрене, като целеви по програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация за всеки”, се използват като интернет центрове от учениците и жителите на населените места. Голяма част от посетителите са от ромски етнос.

Настоящият Годишен мониторингов доклад е изготвен от Звеното за мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията и е приет от Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси към Областна администрация Видин.

ОБЛАСТ ВРАЦА

ОТЧЕТ ЗА

ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ СТРАТЕГИЯ НА ОБЛАСТ ВРАЦА ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ 2012-2020 Г.

На основание получената информация от общините в Област Враца е изготвен следния доклад за изпълнение на Стратегия на Област Враца за интегриране на ромите 2012-2020 г. по приоритетите и специфичните цели, заложиени в Стратегията.

Основните приоритетни направления са:

Приоритетно направление 1: Образование

Приоритетно направление 2: Здравеопазване

Приоритетно направление 3: Жилищни условия

Приоритетно направление 4: Заетост

Приоритетно направление 5: Върховенство на закона и недискриминация

Приоритетно направление 6: Култура и медии

ОБРАЗОВАНИЕ	
Специфична цел – Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование включително, чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища на територията на област Враца.	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Областна администрация - Враца	Организиране и провеждане на срещи и информационни кампании във връзка с подпомагане и предлагане на информационни услуги, предоставящи актуална, систематизирана и достъпна информация, удовлетворяваща образователните интереси на младите хора. Привличане и задържане на интереса на учениците към образованието, чрез организиране на посещения в службите на пожарна безопасност.
Община Борован	Организиране и проведени срещи във всички населени места на територията на общината в ромските махали с родители и деца с цел разясняване необходимостта от образованието. В ОДЗ и ЦНСТ са назначени помощник-учители и възпитатели от ромски произход, които подпомагат и осъществяват интеграционния процес.
Община Враца	Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата, чрез поетапен прием в детски градини в разни етнически групи - провеждане на кампании в малките населени места на общината. Осигурен автобусен транспорт за учениците от средишните училища, като допълнително и за 11 деца от ОДЗ „Люляк”, чиито семейства са преместени да живеят в друг квартал на гр. Враца. Обявяване на резултатите от инициативата „Община – приятел на детето”, чрез участия в годишната среща на УНИЦЕФ в гр. Велико Търново и отчет на поетите ангажменти от община Враца в „Декларацията на общините - приятели на детето”. Организиране на форми за индивидуално наставничество, подпомагащо отделните ученици да преодолеят свързани с ученето специфични трудности, както и трудности в социален или в личен план. Предоставени социални услуги от ЦОП Враца, както следва: Превенция на изоставянето на деца: Семейно консултиране и подкрепа: общо 43 случая, 64 потребители. От тях - 2 случая „Превенция на изоставянето“ – успешно приключени. Повишаване на родителски капацитет – 15 случаи, от които по 7 след предоставяне на социалната услуга децата са реинтегрирани в семейна среда или не са изведени в специализирани институции. По 2 случая – 4 деца са изведени от семейна среда в специализирани институции. По 6 случая продължава да се предоставя социалната услуга. По 26 случая е извършена психологическа, педагогическа и социална работа с децата, потребители на услугата. „Реинтеграция на деца от специализирани институции в семейна среда“ – 7 случая, 13 потребителя – психологическа, педагогическа и социална работа с децата и родителите. Подкрепа при пренатална и постнатална грижа – общо 2 случая, с 6 потребители.

	По 1 случай услугата е приключена поради изтичане срока на договора и изпълнение на поставената цел – физическо и психоемоционално развитие на децата са в съответствие с възрастта им. По втория случай продължава предоставянето на услугата.
Община Бяла Слатина	Община Бяла Слатина има добре развита образователна структура. За децата от ромския квартал в гр. Бяла Слатина, е осигурила автобусен транспорт до ЦДГ „Незабравка“ и ОДЗ „Слънчице“. Ежедневно се превозват не само подлежащите на задължителна предучилищна подготовка, но и деца на по-малка възраст по желание на родителите им. В училищата са създадени условия за обхват на ученици, подлежащи на задължително обучение. В общината се поддържа картотека на подлежащите на задължително обучение. Съвместно с директорите на училищата и детски градини ежегодно се извършват дейности по обхвата на подлежащите деца и ученици за записването им в подготвителна група и 1 клас. През 2014 г. Община Бяла Слатина продължи реализацията на проект за социално включване и предоставяне на интегрирани услуги за деца, която е финансира от Министерството на труда и социалната политика, чрез заем от Международната банка за възстановяване и развитие. Средствата са за изграждане на Център „Аз и моето семейство“, като място за предоставяне на интегрирани услуги за деца от 0 до 7 г. Основната цел на проекта е разширяване и подобряване качеството и обхвата на услугите за ранно детско развитие в Община Бяла Слатина, подобряване готовността на децата от семейства с ниски доходи и децата с увреждания за включване в образователната система. Към момента, в резултат от изпълнението на проекта е ремонтирана и оборудвана сградата, отредена за изграждането на Център за деца и родители „Аз и моето семейство“. Обособени са 8 стаи за работа с деца и родители от уязвимите общности в детските градини на общината. Потребителите на предлаганите от центъра социални услуги ще бъдат 2825 деца и 630 родители. Като част от дейностите по проекта е предвидено сформирание на мобилна работна група, която освен услуги в центъра ще оказва такива и на терен. Общо предвиденият персонал за предоставяне на пакет услуги ще бъде 87 лица. Дейностите по проекта са: - Формиране и развитие на родителски умения“; - „Здравна консултация за деца от 0 до 3 години“; - „Семейно консултиране и подкрепа“; - „Ранна интервенция на уврежданията чрез създаване на Център за ранна интервенция“; Услуги за деца 0 до 7 г. и техните родители: - „Интеграция на деца от целевите групи в детските градини и в предучилищните групи“; - „Мониторинг на готовността за обучение“; - „Семейно консултиране и подкрепа“; - „Допълнителна подготовка за равен старт в училище за деца от 3 до 7 години“; - „Индивидуална подкрепа за деца с увреждания“; Сключени са 4 договора през месец септември 2014 г., относно предоставянето на услугата „Здравна консултация за деца от 0 до 3 години“ с медицинска сестра,

	педиатър, стоматолог и здравен медиатор, услугата ще се изпълнява за срок от 12 месеца. Проведени са процедури за избор на индивидуални консултанти за услугата „Интеграция на деца от целевите групи в детските градини и в предучилищните групи“ за социален работник и медиатор. Проведена е процедура за избор на социален работник – координатор на Центъра. Двукратно е удължаван срока за набиране на оферти от НПО за предоставяне на услугите – Услуга „Ранна интервенция на уврежданията, чрез създаване на Център за ранна интервенция“ и Услуга „Индивидуална подкрепа за деца с увреждания“. В момента се набират оферти от консултанти за услугите „Формиране и развитие на родителски умения“ и „Семейно консултиране и подкрепа“.
Община Козлодуй	Във всички училища на територията на общината под различна форма се реализират дейности, свързани с кариерно ориентиране и консултиране на учениците. В СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Козлодуй във всички класове се провеждат тематични часове, информационни събития и форуми съвместно със специалисти от Центъра за кариерно ориентиране и консултиране към РИО-Враца. СОУ „Христо Ботев“ гр. Козлодуй осигурява участие на ученици в неравностойно положение във формите на ученическо самоуправление – Ден на самоуправление в училището (м. май 2014 г.), както и в Община Козлодуй (м. октомври 2014 г.). Провежда се лектория от педагогическия съветник – кариерно консултиране на учениците в риск от преждевременно напускане и родителите им. Организира се самостоятелна форма на обучение за ученици и родителите им с цел постигане на по-висока образователна степен. Провежда се инициатива „Родителите в клас“ с участието на родители-сътрудници, доброволци от Училищното настоятелство и други неправителствени организации. Провеждат се тематични часове с представители на ЦОП гр. Козлодуй и Център за професионално ориентиране към РИО-Враца. В НУ ”Васил Левски” гр. Козлодуй, всяка учебна година всички ученици се включват в планирани училищни форуми по кариерно ориентиране на ниво паралелка и на ниво училище. През 2014 г. са проведени 2 занятия с родители с цел запознаване с учебната програма на учениците и изискванията към тях. ПГЯЕ „Игор Курчатов” участва в проект на Центъра за кариерно ориентиране към РИО-Враца, като представители на Центъра провеждат занимания в училището. Поддържа се сътрудничество с Техническите университети в Русе, Габрово, София и със Стопанска академия гр. Свищов. Провеждат се кампании по ориентиране на ученици от ПГЯЕ „Игор Курчатов”, гр. Козлодуй към ВУЗ. Във всички дейности се включват и ученици от ромски произход. ОУ „Васил Априлов“, с. Хърлец съвместно с Център за кариерно ориентиране към РИО-Враца организира дейности по кариерно ориентиране и консултиране на учениците. ОУ „Христо Ботев” с. Гложене е включено в дейностите по кариерно ориентиране към Проект „Успех” на РИО-Враца. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Бутан организира дейности по кариерно консултиране на учениците, като провежда беседи в часовете на класа на тема „Професиите”. В ПГСС „Христо Ботев” с. Бутан се организират срещи с родители и представители на фирми във връзка с избор на професия и бъдеща реализация на учениците от различен етнически произход. Училището участва в Проект „Студентски и ученически практики”, който се реализира по Национална програма „Развитие на човешките ресурси”. Приемът в детските градини и училищата в община Козлодуй се извършва без обособяване на групи и паралелки по етнически признак. Осъществен е контрол върху средната месечна посещаемост на децата в детските градини, чрез представяне на ежемесечни справки.

Община Криводол	Училищата работят по проекти за подобряване на качеството на образованието, чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес. Проект «Квалификация на педагогическите специалисти», чиято целта е задържане на учениците в училище и превенция на отпадането. В учебните заведения от община Криводол е организирано столово хранене. Детските градини и училищата получават плодове и зеленчуци по схемата „Училищен плод”. За транспорт на децата от родните им места до средишните училища и детските градини са осигурени 4 специализирани училищни автобуса. СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Криводол е включено в проект „Ученически практики“ на МОН, който е насочен към ученици на над 16-годишна възраст. Целта е постигане подобряване на качеството на професионално обучение и образование и улесняване на достъпа до практическо обучение на системата на ПОО в национален мащаб. По проекта са завършили успешно 48 ученици. В момента се обучава четвърта група – 7 ученици. Получените средства до момента са 20 789 лв. ЦДГ „Калина Малина“ с. Ракево реализира проект „За чиста околна среда“, тема „Обичай природата и я пази чиста“ на стойност 5000 лв., финансиран от ПУДООС. Така ДГ стана още по-привлекателна с красивия и функционален двор. ЦДГ „Калина Малина“ спечели и проект за модернизация на материалната база, за дейност „Учебно оборудване и обзавеждане“ -11 134,95 лв. и за дейност „Подмяна на подови настилки“- 6299,94 лв. Ще се подобрят условията за целодневно пребиваване на децата в групите на ЦДГ „Калина Малина“. В ОДЗ „Славейче“- филиал са изградени тоалетни и сервизни помещения.
Община Мизия	Осигурява устойчиво развитие на политиката на общината в областта на енергийната ефективност, подобряване на образователната среда, повишаване качеството на учебно-възпитателния процес и създаване на условия за развитие на децата, чрез реализиране на проект „Мерки за енергийна ефективност в училища и детски градини в община Мизия“. Обхванати са ОДЗ «Детелина» гр.Мизия, ЦДГ с.Липница, ЦДГ «Пчелица» с. Софрониево, ОУ «Хр.Ботев» с.Крушовица, ОУ «Отец Паисий». Подпомагане храненето на децата от подготвителните класове в училище и учениците от I-IV клас в ОУ „Цанко Церковски“. Оптимизиране на училищната мрежа и осигуряване на превоз до общински училища за учениците в ОУ „Цанко Церковски“ и ПГ по ХТ „Васил Левски”.
Община Оряхово	През 2014 г. е осигурен транспорта на учениците с ромски етнически произход от ромския квартал до училището и обратно, с цел извеждане от сегрегиреща среда. Осигурява се и провеждане на целодневна организация на учебния процес за учениците от I до VIII клас. Осигурени са средства за целодневно обучение. Организирано е и провеждането на извънкласни и извънучилищни дейности за развитие на уменията на учениците в областта на природо-математическите и хуманитарните науки, на здравното образование и здравословния начин на живот. Осигурена е и среда за равен достъп до образование.
Община Роман	В рамките на финансовите възможности са извършени частични ремонти и се подобрява материално-техническата база, но това все още е недостатъчно. В процес е създаването на база данни за децата в риск.
Повишаване качеството на възпитание и образование в смесени детски градини в област Враца.	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.

Община Бяла Слатина	Осигурени са допълнителни занимания в детските градини, за подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес. Реализирана услугата „Допълнителна подготовка за равен старт в училище за деца от 3 до 7 години“, за целта са назначени педагог и медиатор. Лятната детска градина е проведена в изнесените бази на Центъра във филиал с. Соколаре на ЦДГ „Незабравка“ гр. Бяла Слатина и в ЦДГ „Червена шапчица“ с. Габаре. Осигурени са транспорт на деца от гр. Бяла Слатина – 7 деца и от с. Бъркачево, както и кетъринг /закуска и обяд/ за 40 деца, обхванати в услугата.
Община Враца	Осигурена е подготовката на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи. Проведени са допълнителни занимания с деца в детските градини, за които българският език не е майчин- занимания с две групи деца от с. Баница и с. Три кладенци в продължение на 7 месеца по проект „Силата на приятелството“ на Община Враца, финансиран от ОПРЧР и две групи деца от с. Нефела и кв. Кулата по проект „Създаване на устойчив модел за работа с родители“ на ОДЗ „Българче“, финансиран от ЦОИДУЕМ.
Община Козлодуй	На територията на Община Козлодуй от месец септември 2014 г. се изпълняват дейности по Проект „Готови за училище“ на Фондация „Тръст за социална алтернатива“, с подкрепата на Фондация „Америка за България“. Проектът цели подобряване на обхвата и посещаемостта в детски градини на деца от уязвими общности, като осигурява плащане на такси за детска градина, допълнително стимулиране въз основа на редовно посещение на детската градина и подобряване на достъпа до информация за семейства от уязвими общности и в икономически неравностойно положение с деца от 3 до 5-годишна възраст. В изпълнението на проекта са включени 3 детски градини: ОДЗ „Звънче“, гр. Козлодуй – с 13 деца, ОДЗ „Радост“ гр. Козлодуй – с 2 деца и ОДЗ „Радост“, с. Гложене – с 24 деца. Продължителността на проекта е до 30.07.2015 г. Работи се по Проект „С грижа за всеки ученик“, който се реализира по Национална програма, която е насочена към повишаване качеството на образователния процес чрез диференцирана грижа към личностното развитие на деца и ученици, според индивидуалните им образователни потребности. На територията на общината проектът се реализира от ОДЗ „Здравец“, с. Хърлец, ЦДГ „Първи юни“, с. Бутан и ОДЗ „Радост“, с. Гложене, съответно: - В ОДЗ „Здравец“, с. Хърлец за учебната 2013-2014 г. са включени 7 деца, а за 2014/2015 г. – 15 деца; - В ЦДГ „Първи юни“, с. Бутан за учебната 2013-2014 г. са включени 36 деца, а за 2014/2015 г. – 68 деца; - В ОДЗ „Радост“, с. Гложене за учебната 2013/2014 г. са включени 14 деца. Във всички детски градини на територията на общината се извършват дейности, пряко свързани с увеличаване посещаемостта на децата от ромски произход в подготвителните за училище групи, чрез провеждане на тренинги и консултации с родителите по различни теми. Работи се по План за взаимодействие с родители, който включва обсъждане на различни теми за възпитание на децата в семейството, агресията в света на децата и провеждане на тренинги и беседи. Ангажирани са родителите, като партньори и хора с идеи за решаването на проблеми, свързани с децата. Реализирани се инициативи на детските градини, в които се включват и родители на децата, включително и от социално слаби семейства. МК БППМН съвместно с ОЗД към Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Козлодуй, Инспектор „Детска педагогическа стая“ и здравните медиатори, са извършвали посещения в ромската махала в гр. Козлодуй за разясняване на необходимостта децата да придобият образование за бъдеща професионална реализация. За 2014 г. са направени посещения в 24 семейства от ромски произход

	в кв. Янтра, гр. Козлодуй.
Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Борован	В училищата в с. Борован и с. Малорад са сформирани групи по СИП “Фолклор на етносите“, които са взели участие в традиционния фестивал на ЦМДТ Амалипе в гр.Велико Търново.
Община Враца	Участие в конкурси с проектни предложения по Стратегическа цел 3 от Тригодишната програма на Центъра за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства – Спечелен проект „Заедно в училище“- ОУ „Св. Климент Охридски“- с. Тишевица, проект „На училище е лесно, интересно, приятно и полезно“- ОУ „Хр. Ботев“- с. Паволче, проект „Математиката е за всички“- ОУ „Св. Климент Охридски“- с. Тишевица и проект „Създаване на устойчив модел за работа с родителите“ – ОДЗ „Българче“. Разширяване на обхвата на СИП „Ромски фолклор- фолклор на етносите” и други форми на свободноизбираема подготовка в училищата, допринасяща за запазване и развитие на културната идентичност, чрез спазване на законовите разпоредби. Разширяване на обхвата на училищата, които работят по проект „Всеки ученик може да бъде отличник” на ЦМЕДТ Амалипе, финансиран от Тръст за социална алтернатива. Включване на занимания по интереси, допринасящи за запазване и развиване на етнокултурната идентичност на ромските ученици в рамките на целодневната организация на образователния процес и на часа на класа, както и на останалите етнически общности - създаване на 7 клуба със 7 ръководители за допълнителни занимания с деца по проект „Силата на приятелството” на Община Враца с участници - 178 деца от ЦДГ „Дъга” и ЦДГ „Щастливо детство”.
Община Козлодуй	В СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” гр. Козлодуй по Проект „Успех” в областта на музиката, културата, спорта и здравето, природата, компютърните технологии и др. сфери на живота са сформирани за учебната 2013/2014 г. 25 групи с включени 354 ученици, а за 2014/2015 г. до момента в 14 групи са включени 191 ученици. В училището има СИП, ученически хор, организират се часове за консултации и свободен достъп в компютърните кабинети. В певческите формации, танцов и мажоретен състав, както и в групите по Проект „Успех”, приоритетно са обхванати ромски деца и ученици в риск от отпадане с цел мотивация за учебен труд и ученици в уязвимо положение. В СОУ „Христо Ботев” гр. Козлодуй, на училищно ниво са създадени клубове по интереси и са сформирани групи по СИП. Като извънкласна и извънучилищна дейност по Проект „Успех“ са сформирани за учебната 2013/2014 г. 18 групи с включени 248 ученици, а за 2014/2015 г. до момента в 14 групи са включени 185 ученици. В училището са сформирани и се посещават с огромен интерес следните клубове: клуб ”Питагор”, секция „Млади Ботевци”; клуб „Запознаване с природата”, секция „Моят роден край – природни забележителности”; клуб ”Малките приятели на руския език”, секция ”Математика в природата”; клуб ”Да съхраним Българското”; клуб „Пътешественик”, студио „Как да се обличам и държа в обществото”; клуб ”Славееви гласове”, секция ”Общуване, чрез танци”, ателие „Етнография”, клуб ”Творчество с бойчките”, клуб ”Дигитални природозащитници”; СИП „Математика“ – 10 групи, включващи 177 ученици; СИП „БЕЛ“ – 4 групи, включващи 77 ученици. За учениците в СОУ „Христо Ботев”, гр. Козлодуй са създадени възможности за участие в клубове,

организиран от други институции: творчески школи към Дома на енергетика – пиано, изобразително изкуство, детски театър, вокална група „Робинзон”, спортни танци; групи към НЧХП „Хр. Ботев-1879”, гр. Козлодуй – народни танци; клуб по таекуондо ”Джонг-тонг”; клуб по джудо „Олимпия”, ФК ”Ботев”–Козлодуй; групи към ОДК – „Аз и птиците”, ”Три-четири”, Вокална група „Щуротреска”. Учениците в СОУ „Христо Ботев” гр. Козлодуй имат изяви в училищни, общински, регионални, национални форуми като Ден на талантите; спортни турнири; Общинска кампания „Козлодуй – град без агресия”, Национален поход „По стъпките на Ботевата чета”; Международен ден на ромите; Патронен празник на училището; Ден на р. Дунав; училищни конкурси и изложби на тема „Безопасен интернет”.

В НУ „Васил Левски”, гр. Козлодуй в рамките на Проект „Успех” за учебната 2013/2014 г. са сформирани 10 групи с включени 67 ученици, а за 2014/2015 г. до момента в 7 групи са включени 68 ученици. Във всяка група са заложени теми, свързани със запознаване с ромската култура и запазване на ромската идентичност. В училището е създадена 1 група „Ромски фолклор” с включени 12 ученици. Реализира се СИП „Математика“ и СИП „БЕЛ”.

В ПГЯЕ „Игор Курчатов” гр. Козлодуй в рамките на Проект „Успех” за учебната 2013/2014 г. са създадени 8 клуба с включени 120 ученици, а за 2014/2015 г. до момента в 10 клуба са включени 150 ученици. Клубовете са сформирани според предпочитанията, възможностите, знанията и способностите на учениците. В тях се включват и ученици от ромски произход. Създадена е фолклорната формация „Луди млади”, в която се разучават танци на различните етноси, в това число и на ромския етнос.

В ОУ „Васил Априлов“, с. Хърлец по Проект „Успех” за учебната 2013/2014 г. са сформирани 5 групи с включени 75 ученици, а за учебната 2014/2015 г. до момента – 4 групи с включени 57 ученици. В състава на клубовете приоритетно са включени ученици от ромски произход, които обогатяват своите знания по темите: ”Ценности и човеколюбие”, ”Виртуално пътуване по света”, ”Спортни занимания и игри”, ”Танцуваме заедно”, ”Поведение, стил и красота”. В училището има създадени СИП „Математика”, СИП „БЕЛ”, както и СИП „Фолклор на етносите” с 42 ученици от I до III клас и СИП „Ромски фолклор” с 55 ученици от IV-VI клас.

В ОУ „Христо Ботев”, с. Гложене по Проект „Успех” за учебната 2013/2014 г. са сформирани 6 групи с включени 87 ученици, а за учебната 2014/2015 г. до момента – 6 групи с включени 90 ученици. В училището са създадени СИП „Математика”, СИП „История”, СИП „География”, клуб по хандбал. За учениците от училището са създадени възможности за участие в Танцов състав и Духова музика към читалище „Яким Деспотов”, с. Гложене.

В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий, с. Бутан са създадени като извънкласни форми СИП „Приложни изкуства” – 13 ученици; СИП „Лека атлетика” – 18 ученици и СИП „Народни танци” с 16 ученици.

В ПГСС ”Христо Ботев” с. Бутан”, по Проект „Успех”, за учебната 2013/2014 г. и 2014/2015 г. са сформирани по 9 клуба по интереси, в които са включени по 45 ученици, разпределени според техните предпочитания и възможности в секциите „Български ценности – вяра, бит, традиции”, ”Традиции и новаторство в празниците”, ”Дигитален свят”, ”Млад шахматист”, ”Млад еколог” и „Здравословно хранене”. Освен по Проект „Успех” в училището има и други извънкласни форми: танцова формация, тенис на маса и футбол. ПГСС ”Христо Ботев”, с. Бутан участва в Проект „Студентски и ученически практики”, който се реализира по Национална програма „Развитие на човешките ресурси”. Основната цел на проекта е постигане подобряване на качеството на професионалното обучение и образование и улесняване на достъпа до практическо обучение. В проекта са включени ученици, навършили 16 год., които получават еднократно стипендия в размер на 300 лв. Получените стипендии по проекта са добра

	мотивация и желание за редовно идване в училище. Проектът е добър трамплин за социално слаби учениците, в това число и от ромски произход. През 2014 година в ОДК гр. Козлодуй има сформирани общо 12 групи с преобладаващо присъствие на деца от ромски произход и деца в уязвимо социално положение. Занятията в групите са в областта на фолклора, приложното изкуство, спорта, природознанието. В ЦОП гр. Козлодуй са организирани 5 групи по интереси: „Спорт по избор”, „Фотография”, „Компютри”, „Кулинария” и „Приложно и изящно изкуство”. В групите участват общо 51 деца – потребители на социалната услуга.
Община Криводол	В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Краводер от 2 години в училището има разкрити 2 групи СИП „Фолклор на етносите – Ромски фолклор.
Община Оряхово	Създаване на творческа лаборатория за изследване и представяне на традиции и съвременност на етносите “Златно сърце”, Клуб “Екоентусиасти”, Творческо ателие “Приатели на словото”. Организиране и провеждане на летни лагери. Организиране и осъществяване на информационна кампания за етническа толерантност на територията на училището, населеното място и общината. Дейностите са реализирани в СОУ”Хр.Ботев” гр. Оряхово, ОУ”Хр.Ботев” с. Остров, НУ”Св. Св. Кирил и Методий” гр. Оряхово, ОУ ”Н. Вапцаров” с. Селановци, НУ ”Д-р П. Берон” гр. Оряхово, ОУ”Н. Вапцаров” с. Селановци, със средства по ОП”РЧР”.
Община Роман	Спазвани са разпоредбите в правилниците на детските градини и училищата и на клаузите в длъжностните характеристики на училищния персонал за гарантиране на толерантно отношение към ромските деца и създаване на толерантна училищна среда.
Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Областна администрация - Враца	Ежемесечни проверки по Заповед на Областен управител, съвместно с междуведомствена комисия с представили на РИО – Враца и РД”СП” – Враца, свързани с посещаемостта на учебните занятия от учениците, и отразяването на отсъствията в училищната документация, както и изпълнение на задълженията на директорите по подаване на коректна информация в РИО – Враца и РДСП” - Враца
Община Враца	Установяване на основните фактори, водещи до непостъпване и преждевременно отпадане от училище - провеждане на Кръгла маса „Превенция на ранното отпадане от системата на образование” по проекта за Младежки център – Враца с участието на родители, директора на училища, представители на РИО- Враца, Община Враца и др. заинтересовани страни. Разработен механизъм за повишаване и проследяване обхвата и посещаемостта на децата от задължителна образователна възраст в образователната система. Извършени дейности от ЦОП Враца: По 11 случая се предоставя социална услуга „Превенция на отпадане от училище”- 23 потребители. От тях 2 случая са приключени. По 9 от случаите продължава предоставянето на социалната услуга. В 1 от приключените случаи 1 дете е отпаднало от образователната система.

Община Бяла Слатина	С цел осигуряване на редовна посещаемост и задържане на учениците, в училищата ежегодно се изготвят регистри за деца застрашени от отпадане, с които се работи по индивидуални програми. В общината се следи се движението на учениците, като през учебната 2012/2013 г. от образователен процес са отпаднали общо 11 ученика, за учебната 2013/2014 година – 1 ученик, предимно от семейства които често сменят местоживеенето си.
Община Козлодуй	Във всички училища на територията на общината се осъществява активна дейност, свързана с превенция на отпадане от училище. В СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” гр. Козлодуй е създаден ежеседмичен контрол на присъствието на учениците и стриктното прилагане на Правилника за реакция при безпричинни отсъствия (спиране на детските надбавки, разговори с личните лекари), срещи с родителите при всяко безпричинно отсъствие и конкретна помощ (включване в ПИГ, безплатно хранене, транспорт, помощ от логопед). Тези мерки дават резултат, поради което учениците, постъпващи в I клас, се интегрират и обучават успешно. Непреодолими трудности в училището се срещат с ученици, постъпващи в V клас неграмотни, без навици за редовно идване на училище и спазване на правила. Един от факторите, които се отчитат, е огромната разлика между нивото на учениците в уязвимо положение и останалите ученици, което в повечето случаи ги поставя в изолация. Използваните мерки – включване в ПИГ, консултации, наблюдение и подкрепа от класни ръководители и педагогически съветници, са с ниска ефективност. В училището е приета Стратегия за прибиране, задържане и успешно обучение, като чрез прилагане на диференциран подход се поощрява всеки успех. В СОУ „Христо Ботев”, гр. Козлодуй са идентифицирани рисковите фактори за преждевременно напускане на ученици от училище. Анализирани са влиянието и причините, водещи до непостъпване на ученици в първи клас и/или отпадане от училище. Идентифицирани са причините за направения голям брой неизвинени отсъствия през учебната година и липсата на мотивация за учене у учениците. Предложени са нови форми и методи за работа с деца, застрашени от непостъпване или преждевременно отпадане от училище, а именно: - Програма за реинтегриране на ученици, отпаднали от училище за една учебна година, насочена към ученици, отпаднали през предходна учебна година и продължаващи обучението си в СОУ „Христо Ботев”, гр. Козлодуй; - Индивидуална оценка на причините за отпадането и планиране на подкрепа; - Индивидуална програма и индивидуална мотивационна работа за задържане на ученика в училище; - Информирание и консултиране на семейството за социалната функция на образованието и последиците от отпадане на детето от училище; - Индивидуална работа за реинтеграция на детето в училищната общност, преодоляване на последиците от живота на улицата, развитие на социални и битови умения, хигиенни навици, изграждане на режим и организиране на ежедневието; - Използване в работата на училищно ниво на Стратегии за поддържане на поведението в ежедневието, Стратегии за преодоляване на неуспехите, Стратегии за контролиране в трудни ситуации, Стратегии за определяне на желанията. В НУ „Васил Левски”, гр. Козлодуй са проведени разговори с родителите, реализирани са посещения по домовете на ученици, редовно непосещаващи училище, и се провеждат разговори с ученици във втория час на класа. В ПГЯЕ „Игор Курчатов”, гр. Козлодуй се организират срещи с родители. В Комисията по превенция и закрила на децата в риск са включени родители-роми. Родителите участват в мероприятия, организирани и проведени от училището и Общината. В ОУ „Васил Априлов”, с. Хърлец е създаден Родителски клуб от 16 родители, които работят в сътрудничество с педагогическия колектив, ръководството на училището и Педагогическия съвет. Провеждат се периодично тематични

	родителски срещи, пряко свързани с превенция на отпадане от училище. В ОУ „Христо Ботев”, с. Гложене са проведени родителски срещи и беседи. Реализирани са посещения по домовете от класни ръководители и обществени възпитатели. В ПГСС „Хр. Ботев”, с. Бутан са организирани срещи с родители и ученици от различен етнически произход по проблемите, свързани с последиците от отпадане на учениците от училище. През уч. 2013/2014 г. е проведена 1 работна среща с родители на тема „Превенция на ранните бракове при девойките и отпадането им от образователната система”. В Комисията по превенция и закрила на децата в риск са включени родители- роми. В училището е отбелязана инициативата „Голямото четене”, в която имат участие и родители с различен етнически произход. Родителите участват в училищни и общоселски благотворителните изложби и мероприятия, провеждани в училище и в община Козлодуй. В МК БППМН са реализирани 10 броя срещи с деца, застрашени от отпадане, и техните родители и 2 броя срещи с дете, което е избягало от ВУИ- Керека, и неговия родител. Извършени са 65 броя консултации в Център за превантивна и възпитателна работа с деца (ЦПВРД) към МК БППМН, гр. Козлодуй, съответно: 22 броя консултации са с деца, застрашени от отпадане, и техните родители и подпомагането им с дрехи и обувки; 34 броя консултации със семейства, чиито деца са настанени във Възпитателно училище-интернат и Социално-педагогически интернат с Решение на РС, гр. Козлодуй; 9 броя консултации с психолог, личен лекар и психиатър на деца, при които има влязло в сила Решение на РС, гр. Козлодуй за настаняване в интернат и са поставени под възпитателен надзор, както и с техните семейства. В ЦСРИ, с. Бутан по график се провеждат беседи с деца и родители от ромски произход с цел променяне на етническите им предразсъдъци в посока интеграция. През 2014 г. са проведени 24 бр. тематични беседи на здравни и образователно-възпитателни теми. В ромския квартал „Надежда”, с. Бутан продължава дейността си ЦСРИ, който е комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване. През лятната ваканция е организирано и проведено „Лятно училище” с цел ангажиране на свободното време на децата и запазване на придобитите знания през учебната година, както и запълване на образователни и възпитателни липси. В „Лятното училище” през 2014 г. са участвали 43 деца. От ЦОП, гр. Козлодуй през месеците юли и август 2014 г. в кв. „Янтра”, гр. Козлодуй е проведено „Лятно училище”, в което са обхванати 25 деца. „Лятното училище” се реализира в рамките на 2 месеца (юли и август) по веднъж седмично. Основният начин на провеждане на заниманията е групова работа чрез състезания и образователни игри по различни теми: „Човек и общество”; „Развитие на математическото мислене”; „Развитие на устната, писмената и комуникативната реч”; Модул „Детско творчество”; Модул „Здрав дух и здраво тяло” и Модул „Знам и мога”. Проведени са тренинги в СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” и СОУ „Христо Ботев” гр. Козлодуй, в които са обхванати 16 паралелки и 330 ученици, включително и от ромски произход. ЦОП работи с 20 деца от ромски произход, които имат проблеми, свързани с трайно непосещаване на училище, застрашени от отпадане и деца в риск, както и с 10 деца от ромски произход с образователни трудности. МК БППМН съдейства за организирането и провеждането на „Лятно училище” (м. юни – август), в което през 2014 г. са подпомогнати 42 деца под възпитателен надзор, останали на изпити. Към ЦОП, гр. Козлодуй са насочени 10 деца за подпомагане в предметната успеваемост и срещи с психолог. Към ЦСРИ, с. Бутан са насочени 12 деца за допълнителна работа през свободното време. В инициативи

	на Община Козлодуй като „Град без агресия”, „Фамилатлон”, отбелязването на 1 март, 8 март и др. са взели участие 50 деца в риск и от социално слаби семейства. През 2014 година ОДК, гр. Козлодуй е включено в текущи регулярни срещи и съвместна работа с аналогичните институции и учебни заведения на територията на общината. През 2014 г. по Проект „Ограмотяване на възрастни“ – „Нов шанс за успех” в НУ „Васил Левски”, гр. Козлодуй и ОУ „Васил Априлов“, с. Хърлец са обучени общо 105 възрастни роми, както следва: В НУ „Васил Левски”, гр. Козлодуй, са сформирани 6 групи, включващи 90 възрастни роми; В ОУ „Васил Априлов“, с. Хърлец е сформирана една група „Успяващи” от I до IV клас, включваща 15 участници, предимно родители и близки на учениците от училището.
Община Роман	От директорите на училища, педагогическия съветник, специалистите в ЦОП, обществените възпитатели и съвместно с общинската администрация, се работи оперативно по предотвратяване отпадането на деца и ученици, и най-вече на тези от ромски произход, от училище. След няколко годишно настоятелно искане от страна на общината, общинския съвет и директора, основното училище в с. Камено поле „Св.св.Кирил и Методий”, където се обучават над 90% деца от ромски произход, е включено в списъка на защитените училища. С това бе гарантиран по-голям обхват, и намаляване броя на отпадналите деца от училище. Завършващите средно образование ученици са ежегодно информирани от класните ръководители и ръководството на СОУ „В.Левски” за всички източници, предлагащи преференциални условия за конкурси и кандидатстване. Общинската администрация отделно организира и посещения в населените места за среща с родители на абитуриенти от ромски произход за разгласа по програми на Ромския образователен фонд.
Община Оряхово	Осигурено допълнително обучение на ученици Национални програми на МОН в СОУ „Хр.Ботев” гр.Оряхово, ОУ „Н.Вапцаров” с.Селановци, ОУ „Хр.Ботев” с.Остров, ЦДГ „Слънчице” с.Остров.
Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Враца	Организиране на форми за индивидуално наставничество, подпомагащо отделните ученици да преодолеят свързани с ученето специфични трудности, както и трудности в социален или в личен план – лична индивидуална работа на младежките работници от Младежки център Враца с деца изоставащи в подготовката и слабо представяне на НВО от ДДЛРГ „Асен Златаров”; доброволческа кампания на студенти от филиал на ВТУ за подпомагане на изоставащи в подготовката си ученици от ОУ „Васил Левски” и ОУ „Хр. Ботев” - с. Паволче
Община Козлодуй	В СОУ „Св. Св. Кирил и Методий”, гр. Козлодуй са сформирани 11 ПИГ, включващи 236 ученици от I до V клас. Стремелът е да се обхванат всички нуждаещи се ученици. В СОУ „Христо Ботев”, гр. Козлодуй са сформирани 3 ПИГ, в които са включени общо 70 деца от I до V клас. В самостоятелна форма се обучават общо 10 ученици. Сформиран е работещ Училищен екип за подпомагане на обучението и възпитанието на деца и ученици със специални образователни потребности.

	Изготвени са индивидуални образователни програми за работа с учениците със СОП по всички учебни предмети, като 3 ученици са на ресурсно подпомагане. Осигурено е допълнително обучение на 4 ученици от начален етап във връзка с чл. 114 ал. 1 т., 2 и т. 4 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и специализирана педагогическа подкрепа за изоставащите и застрашени от отпадане чрез използване на целодневна форма на обучение в начален етап и в пети клас. В НУ „Васил Левски”, гр. Козлодуй са разкрити 2 ПИГ с 50 ученици. Със СОП са 4 деца. В училището няма отпаднали ученици. В ПГЯЕ „Игор Курчатов”, гр. Козлодуй се организират консултации за допълнителна работа с 15 ученици, които са преминали в самостоятелна форма на обучение, в т.ч. и ученици от ромски произход. В ОУ „Васил Априлов“, с. Хърлец за учебната са разкрити 4 ПИГ, от които три в начален и една в прогимназиален етап. Във всяка група са включени по 24 ученици. Общият брой на учениците в ПИГ е 96. По индивидуална програма се обучават 2 ученици. Със СОП в ОУ „Васил Априлов“, с. Хърлец са 2 деца. За учениците със затруднения по български език и математика се провеждат допълнително консултации и обучение в образователните направления БЕЛ и математика.
Община Криводол	За периода 2013/2015г. ОДЗ „Славейче” гр. Криводол-централен корпус работи по Национална програма „С грижа за всеки ученик” Модул 2 „Допълнително обучение на деца от подготвителни групи по български език 5-6 годишни”.
Община Оряхово	Осигуряване на допълнително обучение по български език и литература и информационни технологии за учениците от ромския етнос.
Приобщаване на родителите – роми към образователния процес и активизиране на участието им в училищния живот.	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Враца	Утвърждаване на устойчив модел на социална местна политика, консолидираща услуги и ресурси в Общностен център за деца от 0 до 7 години и техните семейства и техните родители от уязвими етнически групи, в частност ромската общност, социално слаби, здравно неосигурени, безработни, с увреждания, получаващи социални помощи, самотни родители и др. Услугите, които са включени в проекта са: „Формиране и развитие на родителски умения“, „Ранна интервенция на уврежданията чрез създаване на Център за ранна интервенция на уврежданията“, „Семейно консултиране и подкрепа“, „Здравна консултация за деца“, „Интеграция на децата в детските градини и предучилищните групи/класове“, „Мониторинг на готовността за обучение“, „Индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания“, „Допълнителна подготовка за равен старт в училище“, „Семеен център“, „Намаление на таксата за детска ясла и детска градина“. Реализирани са съвместни форми и дейности между родителите на ромските деца и останалите родители – включващи дейности по проект „Силата на приятелството” / екскурзия до Зоопарк – София, спортен празник, честване на Коледа, Банго Васил и Лазаровден, концерт/ съвместно с деца и родители от гр. Враца, с. Баница и с. Три кладенци.
Община Козлодуй	В СОУ „Св. Св. Кирил и Методий”, гр. Козлодуй е възприет подход за индивидуални разговори и реакция при всеки възникнал проблем. Отсъствията се отразяват без компромиси и ежесечно се уведомяват родителите и

	институциите с предложения за предприемане на съответни мерки. В СОУ „Христо Ботев”, гр. Козлодуй в часовете на класа учениците демонстрират пред родители познания за български празници. Представят се изяви на групи по Проект „Успех” пред родители на ученици от ромски етнос. От класния ръководител, педагогическия съветник и представител на МК БППМН ежеседмично се реализират посещения по домовете на продължително отсъстващите ученици. НУ „Васил Левски”, гр. Козлодуй разчита на родителите като равностойни партньори. Родителите и учителите си сътрудничат в обучението на учениците чрез привличане на родителите в уроци, извънкласна дейност, работа по проекти и доброволен труд. Провеждат се родителски срещи и посещения в домовете с цел запознаване с учебните програми и значението на образованието в развитието на децата. В ПГЯЕ „Игор Курчатов”, гр. Козлодуй се провеждат родителски срещи, на които се обръща сериозно внимание на ромските родители върху ползите от образованието с цел да бъдат убедени, че то трябва да стане приоритет за тях и децата им. По време на срещите на родителите се представя и учебната програма с цел повишаване осведомеността им, както и се запознават с проблемите, възникващи в един или друг клас на училището. В ОУ „Васил Априлов”, с. Хърлец се осъществява своевременно информиране на родителите за отсъствията на децата им от училище. Провеждат се родителски срещи. Родителите получават личен график с дните и часовете за консултации. Родителите се включват в различни училищни дейности: кулинарна изложба; озеленителни дейности; почистване на района; спортни дейности; беседи в часа на класа. През 2014 г. в ОУ „Васил Априлов” са проведени три лектории за родители на тема: „Партньорство между семейството и училището при обучение в дух на толерантност и недискриминация чрез съхраняване и развитие на културната идентичност на деца и ученици от етнически малцинства – фактор за повишаване качеството на образование в етническите смесени училища”, „Образование без предразсъдъци” и „Необходимостта учениците да учат след 8-ми клас”. Организирана е лятна читалня в парка „Заедно родители и учители можем да направим лятото забавно за децата”. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”, с. Бутан осъществява работа с родители на деца в уязвимо социално положение чрез разговори с родители в час на класа, посещения по домовете, срещи с МК БППМН. ПГСС „Христо Ботев”, с. Бутан редовно организира родителски срещи с цел повишаване интереса на родителите, по-голяма част от които са от ромския етнос, към необходимостта и ползите от образование. Привличат се родители на ученици от всички класове от етническо малцинство в работни срещи с цел ангажиране на тяхното участие в училищния живот. В СОУ „Св. Св. Кирил и Методий”, гр. Козлодуй в родителските комитети са включени родители-роми. Организирант се инициативи на класовете, в които се приобщават родителите-роми. В СОУ „Христо Ботев”, гр. Козлодуй е създадена Инициатива „Родителите в клас” с участието на родители-сътрудници. Ангажират се родители на деца и ученици от етническите малцинства в Училищното настоятелство. В НУ „Васил Левски”, гр. Козлодуй родителите на децата и учениците от етническите малцинства са членове в Училищното настоятелство и участват активно в училищния живот. Трима от представителите на Училищното настоятелство са с ромски произход. В ПГЯЕ „Игор Курчатов”, гр. Козлодуй в Училищното настоятелство има двама родители от ромски произход, които са негови членове. В ОУ „Васил Априлов”, с. Хърлец родителите на учениците от етническите малцинства са ангажирани в училищните колективи на класа. Създаден е Родителски клуб, който включва 16 родители и има правото и задължението да

	действа в сътрудничество с педагогическия колектив, ръководството на училището, Педагогическия съвет, отделни учители. Целта на Родителския клуб е родителите да бъдат полезни на децата си и на училището. В ОУ „Христо Ботев”, с. Гложене има сформирани родителски комитети, в състава на които са включени родители от ромски произход.
Община Криводол	В ОУ „Св. св. Кирил и Методий” с. Краводер има учреден родителски клуб и ученически парламент. Всяка учебна година се провеждат организирани педагогически визити с активното участие на родители от ромски произход с цел повишаване педагогическата им култура. 2014 година е година на правата на детето. Във всички детски градини са реализирани дейности, свързани с правата на децата, в които са участвали и родители.
Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Враца	Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти- проведени 3 обучения на 23 учители от ЦДГ „Дъга” и ЦДГ „Щастливо детство” ; 2 обучения на 13 учители от ЦДГ „Слънце” В рамките на същия проект 49 родители участвали в три обучения с експерт за работа с родители и 2 работни срещи с учители.
Община Бяла Слатина	Четири от училищата на територията на общината работят по проекти за съхраняване на етническата идентичност и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи: III. Учебна 2013/2014 г. Сформирана 1 група за СИП „Фолклор на етносите-ромски фолклор” в III клас, финансирана от бюджета на училището, по проект „Всеки ученик може да бъде отличник” на ЦМЕДТ „Амалипе” гр. В. Търново, с подкрепата на Тръст за социална алтернатива. IV. Учебна 2014/2015 г. Сформирани групи за СИП „Фолклор на етносите-ромски фолклор”- една в III – ти, една в IV „а” и една в IV „б” клас, финансирани от бюджета на училището, по Проект „Всеки ученик може да бъде отличник” на ЦМЕДТ „Амалипе” гр. В. Търново, финансирани от бюджета на училището. <u>Основно училище „Христо Ботев” с.Търнава, общ.Бяла Слатина</u> В ОУ „Христо Ботев” с.Търнава броят на учениците от ромски произход прогресивно нараства през годините. По тази причина училището търси и намира начини да отговори на интересите на учениците и техните семейства относно повишаване на имиджа на ромския етнос, по-добра социализация на децата и получаване на по-висока степен и по-качествено образование. Разработвайки и участвайки в различни проекти на МОН и други финансиращи организации, училището успява да осигури разнообразни извънкласни дейности. За изтеклия период в ОУ »Христо Ботев» с. Търнава са реализирани следните дейности: 1. От 2010 година до момента в училището се изучава СИП „Фолклор на етносите – ромски фолклор” в начален етап; От тогава води началото си ежегодното отбелязване на Василица- ромската Нова година , и 8 април – международен ден на ромите. Изучават се и се пресъздават различни ромски традиции, изучава се историята на етноса, провеждат се срещи с успели роми и др.; 2. От 2012 година училището участва в проект „УСПЕХ” на МОН, като за

настоящата учебна година сформирани ИИД са 11 и в тях успяват да намерят място за изява на талантите си всички желаещи ученици;

3. От 2011 г. Училището участва като пилотно по проект към ЦМЕДТ „Амалипе” Велико Търново в двугодишна програма „Превенция на отпадането от училище на учениците от ромски произход”, а от 2013 проектът продължава като „Всеки ученик може да бъде отличник”. По двата проекта са проведени обучения на всички учители за работа в мултикултурна среда, 7 учители преминаха обучение за работа по СИП „Ромски фолклор”, с най-заstraшените от отпадане ученици се води превантивна възпитателна и психологическа работа, а работата с родителите постигна по-добри резултати чрез създаването на Родителски клуб/2014 година/.

4. През изтеклата учебна година трима учители отново преминаха едноседмично обучение по проект КПС на МОН за работа в мултикултурна среда.

5. В училището ежегодно се работи по проект на МОН „С грижа за всеки ученик”, където се подпомагат децата с най-слаби учебни резултати. За настоящата учебна година се работи в 4 групи по този проект.

6. Училището изпраща от 2 години на обучение към ЦМЕДТ „Амалипе” активни ромски родители, които при връщането си предават наученото на другите родители на специални срещи- обучения, а темите са тясно свързани с живота и проблемите в ромската общност.

7. Училището изпраща ежегодно групи за участие в ромския младежки фестивал „Отворено сърце” в гр.Велико Търново.

Основно училище «Георги С. Раковски» с.Търнак

ОУ “Георги Стойков Раковски” е единственото училище в с. Търнак. В училището се обучават 142 ученици, от които 123 са от ромски произход, което представлява 83 % учениците.

Ромите в с. Търнак не водят уседнал живот и образованието не е приоритет в ценностната им система. 40% от родителите на учениците са самотни майки, които са неграмотни и безработни. Над 20% от децата- роми са ангажирани с несвойствени задължения – гледат по-малките си братя и сестри, извършват физически труд на селскостопански срещу заплащане и не са мотивирани за учебен труд. Бедният им социално-културен опит не е добра основа за адаптация и интеграция в училище. За преодоляване на тези проблеми в Плана за дейността на училището ежегодно се планират и организират дейности, насочени към ефективна образователна интеграция. Подобни са планирани и в План за образователната интеграция децата и учениците от ромски произход за настоящата учебна 2014/2015г. Училището работи и по Програма за мерки по обхвата, задържането и против безпричинното отсъствие на учениците от учебните занятия и образователната интеграция на децата от ромски произход.

Една от целите които си е поставил екипа на ОУ”Г.С.Раковски” с.Търнак за е: Стимулиране процесите на успешна интеграция на децата и учениците от с. Търнак като една от основните характеристики на модернизация на българската образователна система.

Постигнати резултати:

Оказана подкрепа при адаптация на ромските деца в училище и повишени учебни резултати на учениците от с.Търнак за привличането и задържането им в училище чрез участието им в интерактивна форма на извънкласна дейност “Училищни ателиета”

Създадена е атмосфера на взаимно уважение, толерантност и духовно развитие на учениците от ОУ”Г.С.Раковски”. Повишени професионални компетентности на 14 педагози от ОУ”Г.С.Раковски” за ромската култура и процесите на интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. Повишени социалните компетентности за образованието на децата на 100 възрастни роми родители и близки на учениците от ОУ ”Г. Ст. Раковски”. Осъществено ефективно партньорство между семейството и училището, местната власт и по- широката общественост.

	<u>Дейности с учениците</u> Изграждане на модел за извънкласни дейности за взаимно опознаване на културното многообразие, съхраняване на бита и традициите на ромите./клубове, ателиета, СИП'Фолклор на етносите". Участие на ученици от пети и седми клас в „Зелено училище"- през месец април на 2014 и 2015г. В комплекс „Лесопарка". Участие на учениците в Детски ромски фестивал „Отворено сърце" гр.Велико Търново. Организиране и честване на Банго Васил- По традиция всяка година на 14.01.се чества организирано празника В празника ще се включат членове на семействата на учениците, които работят в групите по СИП'Фолклор на етносите". Заедно те възстановят основни елементи от традициите и обичаите при организиране и отбелязване на празника. За целта училището разполага с униформи, закупени по проект към ЦОИДУЕМ „Ефективно партньорство за пълноценна интеграция" През 2014година въстановката на Василица бе направена в дома на г-жа Снежана Момчилова, а след това пред Кметството в с.Търнак. За участието си в празника учениците получат награди. Организиране и честване на Осми април. Провеждане на детски фестивал „Дъга от цветя"- ежегодно през месец април. 5 броя издадени вестници „Етнорепортер" и брошури посветени на историята и традициите на ромите, изложба , кът посветени на празника и етно- ревю. Активно действащ „Училищен парламент". Организирано посещение на 3Dфилм в гр.Плевен на 40 ученика, като средствата бяха от НП"На училище без отсъствия". Закупени 6 комплекта учебници на ученици от осми клас и учебни помагала на 20 ученици със средства от НП"На училище без отсъствия". Наградени 10 ученици, недопуснали отсъствия през месец декември на 2014год със средства от НП"На училище без отсъствия". <u>Дейности с учителите</u> Обучение на учители- ежегодно в комплекс „Лесопарка". Обмяна на опит с учители от училище „Хр.Смирненски" Бяла Слатина и учителите от ОУ „Христо Ботев" с. Търнава на тема „Успешни практики в работата за мотивиране на учениците за учене". Дейности с родителите. Създаден е „Клуб на родителя"- всяка седмица се провеждат срещи. За целта има специално оборудвано помещение в сградата на ОУ"Г.Стойков Раковски"с със средства предоставени по проект:"Всеки ученик може да бъде отличник"към ЦИАМЕД „Амалипе"-гр.Велико Търново Обучение на родители- ежегодно в комплекс „Лесопарка". Комуникативни тренинги на тема: „Образователен статус на ромската общност", „Образование и предразсъдъци", „Роми и ромски групи в България". Провеждане на дискусия с родителския клуб на тема „Защо децата отпадат от училище? Как да противодействаме на този проблем?". Среща на кафе и индивидуална работа с проблемни семейства. Обмяна на опит с учители от училище „Хр.Смирненски" Бяла Слатина и учителите от ОУ „Христо Ботев" с. Търнава на тема „Успешни практики в работата за мотивиране на учениците за учене". СОУ „Христо Ботев" с.Галиче. В училището се обучават и възпитават ученици от различни етноси – българи, роми, турци Проблемите, пред които е изправен педагогическият екип са свързани с: при организацията на родителски срещи /които обикновено се посещават от родителите на добрите ученици/ срещаме сериозни трудности при ученици, чиито родители са в чужбина и те се отглеждат от роднини, баби и т.н. Учениците от СОУ «Христо Ботев», с. Галиче развиват своите дарби и се изявяват в областта на изкуството и спорта. Печелят много отличия и награди в общински и национални конкурси и състезания: Участия, изяви и награди на ученици: - участие и награди в общински и национални конкурси за рисунка; - участие и класиране за областни състезания на училищните отбори по футбол;

	- участие на групата по СИП «Фолклор на етносите. Ромски фолклор» в детския ромски фестивал «Отворено сърце» - Велико Търново; - изява на талантливите певци, танцьори и музиканти
Община Козлодуй	В СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Козлодуй общо 5 учители са участвали в обучения и квалификации за работа в мултикултурна среда: за уч. 2013/2014 г. – 2 учители, а през 2014/2015 г. до момента – 3 учители. В СОУ „Христо Ботев“, гр. Козлодуй общо 9 учители са взели участие в различни обучения, дискуссионни форуми и семинари, свързани с работа в мултикултурна среда, както следва: За учебната 2013/2014 г. по ОП РЧР „Квалификация на педагогическите специалисти“ са обучени 3 педагогически специалисти; в Общински форум за добри практики „Европейските ценности в училището и детската градина“ по случай Деня на Европа – 2 учители. За 2014/2015 г до момента е реализирано участие на 1 директор в Дискусивно студио по проблемите на образователната интеграция на децата от етническите малцинства – директорът на училището. В Обучителен семинар по Проект „Ефективност на формите на интеркултурно образование – гарант за качествено образование на учениците от различен етнически произход“ са участвали 3 учители. В НУ „Васил Левски“, гр. Козлодуй за уч. 2013/2014 г. 2 учители са преминали квалификация за работа в мултиетническа среда. За 2014/2015 г. до момента 1 учител е участвал в Обучителен семинар по Проект „Ефективност на формите на интеркултурно образование – гарант за качествено образование на учениците от различен етнически произход“. От ПГЯЕ „Игор В. Курчатов“, гр. Козлодуй, за уч. 2013/2014 г. 23 учители са преминали вътрешно обучение за работа с ученици в мултикултурна среда. Обучението е проведено в с. Градешница, област Монтана. За уч. 2014/2015 г. до момента по Проект „Квалификация на педагогически специалисти“ на МОН по ОП РЧР са обучени 2 учители и директорът на училището. През учебната 2013/2014 г. в ОУ „Васил Априлов“ с. Хърлец е извършено обучение на 3 преподаватели за работа в мултикултурна среда. Извършени са три тематични обучения с педагозите от целия колектив по темите: „Етническо многообразие, национална култура и интеркултурна компетентност“, „Образователен статус на ромската общност в България“, „Обучение в дух на толерантност и недискриминация в училище чрез съхраняване и развитие на културната идентичност на деца и ученици от етнически малцинства“, „Образование без предразсъдъци“. За учебната 2014/2015 г. до момента е проведено едно тематично обучение „Повишаване на интеркултурната компетентност на училищната общност“, в което са взели участие педагози, ученици, родители и партньори. В ОУ „Христо Ботев“, с. Гложене почти всички учители са преминали курс за работа в мултиетническа среда. За 2013/2014 г. 7 учители са участвали в обучение за квалификация за работа в мултиетническа среда. За 2014/2015 г. училището участва в Проект „Ефективност на формите на интеркултурно образование – гарант за качествено образование на учениците от различен етнически произход“, в който са включени почти всички учители. В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Бутан е реализирано участие на директора и на учители в обучение „Работа в интеркултурна среда“. За учебната 2013/2014 г. е проведено 1 обучение за директори, в което е взел участие директорът на училището и 1 обучение за учители, в което са обучени 4 учители. В ПГСС „Хр. Ботев“, с. Бутан за 2013/2014 г. за работа в мултиетническа среда са обучавани 8 учители и директорът. За 2014/2015 г. училището работи по Проект за повишаване квалификацията на учителите и директора на тема „Ефективност на формите на интеркултурно образование – гарант за качествено образование на

	учениците от различен етнически произход”, в който участват почти всички учители. В ЦДГ „Първи юни”, с. Бутан има общо 6 учители (1 директор и 5 учители), които са преминали двудневна квалификация, проведена от СУ „Св. Климент Охридски“ на тема „Интеркултурно възпитание. Работа в мултиетническа среда“. За уч. 2013/2014 г. – 2 учители.
Община Оряхово	Надграждащо обучение и подготовка на педагогически специалисти от училището за работа в мултикултурна етническа среда. Обучение на учители и служители.
Община Роман	Постигната бе информираност на преподавателите за приложими модели, целящи спиране на маргинализацията на ромските деца. Почти всички учители имат допълнителна квалификация за работа с ромски деца и техните родители, придобита от участие в регионални и национални семинари и обмяна на добри практики, а също така и между училищата и детските градини на територията на общината. Запознаване с добрата практика – „Образователен център за здравно и социално развитие” на община Кюстендил.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	
Намаляване на детската смъртност	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	Активно съдействие от страна на медиаторите към усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар-специалист по акушерство и гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане. В ромските квартали по населени места в общината от здравните медиатори са проведени над 80 посещения в домовете на бременни жени и млади майки за

	ползата от консултации с лекар специалист. Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. Предоставяне контрацептивни средства на желаещи лица. През 2014 г. не са осъществявани акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. 1.3. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност; за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактика. В кв. „Янтра”, гр. Козлодуй са проведени 3 бр. здравни беседи съвместно с ЦОП, гр. Козлодуй и РЗИ, гр. Враца на теми: „Туберкулоза”, ”Тютюнапушене”; ”ХИВ и СПИН”. Провеждане на дородова диагностика на бременни жени в риск. Не е провеждана дородова диагностика на бременни жени в риск. Организиране на консултативни кабинети в квартали и махали с предимно ромско население по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, семейното планиране, начините за предпазване от сексуално предавани инфекции. През 2014 г. не са организирани консултативни кабинети в квартали и махали с предимно ромско население по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, семейното планиране, начините за предпазване от сексуално предавани инфекции.
Община Оряхово	Съдействие от здравния медиатор за извършване на медицински прегледи и имунизации на деца
Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важноста за регистрирането им. Здравните медиатори продължават да оказват съдействие на ОПЛ и РЗИ, гр. Враца за издирване на деца без ОПЛ. Към края на 2014 г. по данни на здравните медиатори, предоставени им от ОПЛ, е констатирано, че няма деца без личен лекар. Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане съгласно Националния имунизационен календар. За 2014 г. от здравните медиатори са проведени над 140 срещи с млади майки с цел информиране за ползата от имунизациите на децата и ваксинопрофилактиката. Разпространени са брошури за ползата от ваксинопрофилактиката и Имунизационния календар на РБ. По данни на здравните медиатори, предоставени им от ОПЛ, имунизациите на децата съгласно задължителния имунизационен календар се извършват почти на 100%. Активно издирване от личния лекар на новородени в домашни условия деца и тяхното имунизирание с ваксините, съответстващи на възрастта. Всички бременни своевременно са регистрирани при личните лекари на територията на общината като по данни от здравните медиатори, предоставени им

	от ОПЛ, към м. ноември 2014 г. са регистрирани общо 74 бременни жени. От тях са хоспитализирани 74 бр. Провеждане на беседи и разпространение на информационни материали, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца. В гр. Козлодуй са проведени 2 броя здравни беседи на тема „ХИВ и СПИН” и „Туберкулоза”, реализирани съвместно от РЗИ, гр. Враца и здравните медиатори. Разпространени са над 100 бр. информационни материали (брошури) по проблемите с наркотиците, СПИН, тютюнопушене и алкохол и др. Провеждане на профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в квартали с преобладаващо ромско население и отдалечени населени места.
Община Оряхово	Здравният медиатор оказва съдействие на ОПЛ и РЗИ, гр. Враца за издирване на деца без ОПЛ. Организира и провежда здравни беседи на теми тема „ХИВ и СПИН” и „Туберкулоза”, реализирани съвместно от РЗИ – Враца. Разпространява брошури за ползата от ваксинопрофилактиката и Имунизационния календар на РБ. По данни на здравния медиатор, предоставени му от ОПЛ, имунизациите на децата съгласно задължителния имунизационен календар се извършват почти на 100%.
Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Бяла Слатина	През 2014 г., в училищата на територията на Община Бяла Слатина и ромския квартал в гр.Бяла Слатина са осъществени беседи от Здравния медиатор на различни теми, свързани с превенция. Също така, на 64 граждани от ромски произход, които не са запознати със здравната система, са разяснени правата и задълженията им като пациенти и как те могат да получат по-лесен достъп до здравни услуги. Разработване и прилагане на програми за превенция на различните за-болявания /инфекциозни, онкологични, хронични и др./. Извършени медицински прегледи от РЗИ гр. Враца за ХИВ – СПИН съдействие от Здравния медиатор – брой изследвани 25 лица. Проведени разговори с млади майки за предстоящи ваксини и защо трябва да бъдат имунизирани децата – броя на обхванатите родители е 113 лица. През 2014 са поставени безплатно 15 бр. контрацептиви на социално слаби ромки за предпазване от нежелана бременност със съдействие от Здравния медиатор. По информация на Здравния медиатор, на територията на Общината няма деца без личен лекар.
Община Козлодуй	Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар. Здравните медиатори продължават провеждането на разяснителни кампании сред родители от ромски произход във връзка с необходимостта от задължителна имунизация на децата. Проведени са 140 срещи в домовете на млади майки за значението на имунизациите и ваксинопрофилактиката. По данни на здравните медиатори, предоставени им от ОПЛ, на територията на община Козлодуй са реализирани 1937 бр. прегледи на възрастни, включващи ЕКГ, измерване на тегло, измерване на ръст, измерване на кръвно налягане и изследване на кръв и урина. От здравния медиатор по населени места са реализирани срещи със семейства от ромски произход, на които е обсъдено преодоляването на недоверието към прилагането на различните ваксини; информиране за значението на имунизациите като основен фактор за подобряване на здравния статус на ромските деца и за гарантиране достъпа им до ранно образование чрез посещаване на детска градина. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни

	мамографи за превенция на рака на млечната жлеза. През 2014 г. в ромските квартали в община Козлодуй не е провеждана ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза. Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно съдови заболявания, белодробни заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории. В ромските квартали в община Козлодуй не е провеждана ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно съдови заболявания, белодробни заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории. Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население. От здравните медиатори са проведени срещи с над 120 семейства от ромски произход с цел информиране за необходимостта и значението от провеждане на профилактични прегледи от ОПЛ. Срещите са провеждани на терен в ромските квартали по населени места. Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и инфекции предавани по полов път. В ромските квартали в с. Бутан и гр. Козлодуй от здравните медиатори съвместно с РЗИ, гр. Враца е организирана и проведена 1 беседа на тема „ХИВ и СПИН”, реализирана в кв. „Янтра през месец юли 2014 г. Разпространени са над 30 бр. брошури. В беседата са участвали 17 лица от ромски произход. Във връзка с отразяването на Световният ден за борба със СПИН, 1 декември, във всички училища на територията на общината са разпространени презервативи и информационни материали.
Община Мизия	През изминалата година са направени безплатни очни прегледи на бедстващите (ученици и възрастни) осигурени от кампания „Топло Сърце”. Раздадени са безплатни очила. Организиран са също безплатни прегледи от специалисти: Ендокринолог, Кардиолог, Нефролог, Невролог и лабораторни изследвания.
Община Роман	Всички деца и ученици, подлежащи на имунизация са обхванати. Над 80% от лицата от ромски произход и над 95% от децата са обхванати с профилактични прегледи.
Подобряване на достъпа до здравни услуги	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Враца	За подобряване здравния статус на децата и недопускане на епидемични взривове особено внимание беше отделено за реализиране на дейности по повишаване обхвата с имунизации по Имунизационният календар на Р. България. Бяха проведени беседи за значението на имунизациите и необходимостта от задължителното им прилагане с родители на деца от: ОДЗ „Българче” – филиал с. Нефела, ОДЗ „Люляк” – гр. Враца, както и във филиалите на детски заведения в селата, с предимно ромско население. В резултат на активната работа на експертите по здравеопазване в Дирекция ЗСМД, медицинските специалисти от детски заведения, ОПЛ и здравния посредник в края на 2014г. 95% от децата посещаващи детските заведения са с редовен имунизационен статус. Следи се активно броят на децата с отложени имунизации по медицински показания. За осигуряване на равен достъп до медицински услуги и подпомагане на

	социално слаби ромски семейства, в началото на учебната 2013/ 2014 г. Община Враца осигури средства в размер на 500 лв. за извършване на лабораторни изследвания необходими при постъпване в детско заведение на 40 деца от ОДЗ „Люляк” и филиалите на ОДЗ „Българче” в с.Нефела и кв.Кулата. Брой съдействия на здравния медиатор за осъществяване на планови имунизации: - на деца- 41; - на възрастни- 2. Брой съдействия на здравния медиатор за осъществяване на профилактични прегледи: - на деца- 164; - на възрастни- 44. Брой индивидуални казуси от здравен характер: - консултации- 162; - подготовка на документи, следване на процедури за представяне пред ТЕЛК- 13; - придружавания до здравни институции- 91; - настаняване в здравни заведения- 16; - съдействия за възстановяване на здравно-осигурителни права- 68. Брой индивидуални казуси от социален характер: - консултации, подготовка на документи, следване на процедури- 657; - придружаване до социални институции- 60; - работа по групови казуси- 10; - съдействия за ползване на социални услуги- 299.
Община Козлодуй	Подкрепа за функционирането на амбулатории за първична медицинска помощ в квартали, населени предимно с ромско население, съфинансирани от общините и с мобилна техника. В общината няма създадени амбулатории за първична медицинска помощ в квартали, населени предимно с ромско население. Осигуряване трудовата реализация на здравните медиатори и текущото им обучение. Осигурено е участие на здравните медиатори в работни срещи, свързани с представянето на адекватна здравна информация с цел повишаване на здравната култура сред населението от ромски произход: - Работна среща, организирана от Българската асоциация по семейно планиране, свързана с промотиране на условията за превенция на репродуктивното здраве, полово предавани инфекции и СПИН, проведена в гр. София на 13-14 ноември 2014 г.; - VIII Национална среща „Инициатива за здраве и ваксинапрофилактика”, проведена в гр. София на 17-18 октомври 2014 г. Други дейности за подобряване на достъпа до здравни услуги: Продължава активната дейност на здравните медиатори за подобряване достъпа до здравеопазване на гражданите от ромски произход чрез съдействие при подготовка на медицински документи, следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, НЕЛК, ЛКК и др.

Община Криводол	Изпълнява се проект „Домашни грижи за независим и достоен живот”, който се осъществява в партньорство с БЧК, Министерството на здравеопазването, МТСП и Швейцарски Червен кръст и се финансира от Швейцарската агенция за сътрудничество и развитие. Проектът има за цел въвеждане на модел за комплексно предоставяне на здравни грижи и социални услуги по домовете, като форма на дългосрочна грижа за възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания при отчитане на специфичните нужди на представителите на ромската общност. Центърът се помещава на първия етаж в сградата на старото читалище.
Община Мизия	ОП «РЧР», Проект “Подкрепа за достоен живот“, Предоставяне на социална услуга «Личен асистент». ОП «РЧР» по проект “Изграждане на звено за предоставяне на социални услуги в домашна среда за жители на община Мизия”, предоставяне на социална услуга «Домашен помощник» и „Социален асистент”.
Община Роман	В края на 2014г. е дадена заявка за назначаване на здравен медиатор в общината.
Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Борован	На всяко тримесечие, съвместно с ОПЛ, се провеждат обучения, с цел предотвратяване ранното забременяване и раждаемост при непълнолетни и малолетни.
Община Враца	Основен приоритет през 2014г. беше повишаването на здравната култура сред ромското население особено на подрастващите. Във всички детски и учебни заведения. Бяха оформени здравно - информационни кътове, медицинските специалисти проведеха редица индивидуални и групови консултации и беседи, раздадени бяха информационни материали на здравна тематика. Реализирани дейности от здравния медиатор: За превенция на заболявания /брой обхванати лица/- 163 - Индивидуални консултации за ползата от ваксиниране с CERVARIX за рак на маточната шийка; - По случай 31 май Световен ден за борба с тютюнопушенето организирах здравно- информационна лекция с РЗИ в ДДЛРГ „Асен Златаров”. Тема: „Вредата от тютюнопушенето”; - Съвместно с РБ „Христо Ботев” и РЗИ проведена здравна лекция „Вредата от готварската сол” по Проект „Информирани и здрави”- МЗ; - На 18 март 2014г. по моя инициатива в ОДЗ „Люляк” организирана здравна беседа с родителите на деца от ромски произход, които посещават детското заведение. Говорих за имунизационният календар на Р. България, ваксините които се прилагат и болестите които предпазват. Бяха раздадени книжки с имунизационният календар. Изготвена презентация; - На 24 март 2014г. - Световният ден за борба с туберкулозата в Звено „Майка и бебе”, РЗИ и здравният медиатор бе организирана среща с майките /потребители на услугата/. От РЗИ д-р Найденова говори за имунизационния календар и начините за предпазване от болестта, а здравният медиатор за симптомите на туберкулозата и заразяването; - На 19 май 2014г. по инициатива на ЗМ и с участието на РЗИ и фелдшера, организирах здравно- информационна лекция с ученици от 5,6,7 и 8 клас от

	ОУ „Васил Левски” гр. Враца. Мероприятието е по повод 31 май- Световен ден без тютюнев дим. Изготвена презентация за тютюнопушенето и ХОББ; - Подадена заявка до Глаксо Смит Клайн за детски четки за зъби и здравно-информационни материали: 50бр. детски четки за зъби, 50бр. брошури Панадол, 50 бр. занимателни книжки „Запознай се с Нърделите на Аквафреш”, 50бр. листовки „Грижи за техните растящи зъби- наръчник по правилни грижи за млечните зъби за Вашето дете’, Табло- постер „Време е да се погрижим за венците’. Всичко това бе раздадено в ромска общност. Предоставено по Проект «Стимул»; 2. За семейно планиране и сексуално здраве /брой обхванати лица/- 377. - Раздадени 49 бр. презерватива по случай 14 февруари Деня на влюбените; - Предоставил информация и записал две жени от ромски произход за инвитро процедури в Клиника „Малинов” гр. София, чрез Община Враца; - На 1 декември послучай Световният ден за борба срещу СПИН, раздал в ромска общност 132 броя презервативи; - Раздадени и съдействие за поставяне на вътрешматочни песара- 43 бр. Раздадени здравни и социални информационни материали.
Община Бяла Слатина	Включване на медиатори между общността и здравните работници Съдействие от страна на здравния медиатор в усилията за обхващане на бременните от 4 месец на бременността който не са здравно осигурени но имат право на един безплатен контролен преглед броя на обхванатите е 78 лица.
Община Козлодуй	Организиране и провеждане на кампании за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни, онкологични, сърдечносъдови и наследствени болести. През м. март 2014 г. от РЗИ, гр. Враца със съдействието на здравния медиатор към община Козлодуй е проведена беседа на тема „Туберкулоза”. Разпространение са информационни материали във връзка със заболяването. В беседата са обхванати 22 лица от ромски произход. Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене, и за предимствата на здравословния начин на живот. През м. юли 2014 г. от РЗИ, гр. Враца със съдействието на здравния медиатор към община Козлодуй е проведена в кв. Янтра 1 беседа на тема „Тютюнопушене”. Разпространени са над 30 бр. информационни материали за тютюнопушенето. В беседата са обхванати 17 лица от ромски произход.
Община Криводол	Проведена информационна среща с ученици от 9-12 клас за здравословния начин на живот с акцент върху рисковете за здравето, свързани с употребата на тютюневи изделия. Срещата се проведе съвместно с РЗИ – Враца, ОБКБППМН и читалищната библиотека в гр. Криводол. Със съвместна инициатива на НЧ „Никола Й. Вапцаров-1924”, Община Криводол и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, в Криводол се отбелязва Световния ден за борба с употребата и трафика на наркотици. Целта е да се ангажира вниманието на младите хора към превенция на употребата на наркотични вещества и стремеж за преодоляване на различните наркозависимости и предизвикателства на нашето време. През учебната 2014/2015 г. в ОДЗ „Славейче” гр. Криводол съвместно с РЗИ – Враца се проведеха родителски срещи на теми свързани със здравната култура на родители и деца. В централен корпус и филиал са оборудвани здравни кабинети и за здравето на децата се грижат квалифицирани медицински специалисти.

Община Мизия	В ОУ „Цанко Церковски” са организирани и проведени беседи на теми: „Какво знаем и какво не знаем за СПИН”; „Бактериални и вирусни инфекции предавани по полов път“; и др. с цел образование в здравеопазването на младите хора предпазване от инфекциозни заболявания. Беседите са провеждани от ученици и медицинско лице. Също така са проведени обучения за оказване на първа помощ.
Община Оряхово	Здравният медиатор организира и провежда в ромския квартал дискусии и срещи с цел превенция трафика на хора, вредата от употребата на наркотици и продажба на яйцеклетки при непълнолетни момичета.
Община Роман	По заложените в плана задачи и дейности, свързани най-вече с превенцията, в колаборация с личните лекари, в оперативен порядък се осъществяват профилактични и разяснителни мероприятия. Здравните специалисти в училищата организират здравни лекции и беседи с учениците, поддържа се, там където е необходимо и личен контакт с родителите, особено с тези от ромски произход. При по-големите ученици са проведени в часа на класа по две беседи, на теми, засягащи ранната бременност и болести, предавани по полов път.

ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ	
Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население. Дейности: Анализ и оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура. В кварталите с ромско население има наличие на електропреносна мрежа, водоснабдителна мрежа, комуникационна мрежа, както и транспортна и социална инфраструктура. Реконструкция на ромския клуб в с. Хърлец. Приключена е реконструкцията на ромския клуб в с. Хърлец. Стойността на реконструкцията е 15 000 лв. Ремонт на централна улица в ромския квартал на с. Бутан. През 2014 г. в ромския квартал на с. Бутан не са реализирани ремонтни дейности. Оползотворяване на възможностите на Оперативни програми за осъществяване на проекти за енергийно ефективна реконструкция на системите за улично осветление в населените места. През 2014 г. в община Козлодуй няма реализирани проекти за енергийно ефективна реконструкция на системите за улично осветление в населените места.
Община Мизия	В ромския квартал на град Мизия беше изградена детска площадка със капиталови средства на общината. Направено е асфалтиране на улица „Кузман Янкулов” намираща се в ромския квартал на гр.Мизия, с цел подобряване състоянието на техническата инфраструктура.

Община Оряхово	По Програма за развитие на селските райони и със средства от други източници е извършена Рехабилитация на общински път, Оряхово- Галово- Остров- пристанище Остров. Ремонт на улици в ромския квартал в Оряхово. Ремонт на улици в ромския квартал в Селановци.
Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали;	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	Разработване на общински програми за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население. Към настоящия момент по Интегриран инвестиционен проект за водния цикъл в град Козлодуй е изградена канализационна и водопроводна мрежа в кв. „Янтра”, гр. Козлодуй по ул. „Калина” и ул.”Ралица” (с компактно ромско население).
Актуализация /изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	Уреждане въпросите със собствеността на терените. Част от ромите живеят в жилища в общински имоти, за които 60 домакинства имат сключени договори.
Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	Отреждане на терени – общинска собственост, за жилищно строителство. Има одобрена и действаща кадастрална карта на града. За селата и града има одобрен Застроителен регулационен план (ЗРП). Също така има изработен и одобрен Подробен устройствен план (ПУП).
Изграждане и рехабилитация на социални жилища	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Роман	През есента бе открит Дневен център за хора с увреждания, с капацитет 20 места, където самотни хора с увреждания, ще могат да ползват центъра, предоставящ рехабилитационни, здравни и санитарно-хигиенни услуги
Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими семейства от домовете, които обитават	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.

Община Козлодуй	Проектиране на техническа инфраструктура. Дейността не е реализирана. Изпълнение на Интегриран инвестиционен проект за водния цикъл в град Козлодуй. Изграждане на канализационна мрежа в кв. „Янтра”, гр. Козлодуй. Изградена е канализация и е извършена реконструкция на водопровод по ул. ”Ралица” и ул. ”Калина” в кв. „Янтра”, гр. Козлодуй. Предстои въвеждане в експлоатация на обекта. По Проекта за изграждането на канализация са предвидени 379 078,25 лв., а за реконструкция на водопровод -1 54 330,85 лв.

ЗАЕТОСТ	
Повишаване на конкурентноспособността на ромите на пазара на труда, включително в съвременните области на трудова активност	
Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Борован	Програма „Подкрепа за достоен живот“ – назначени, като лични асистенти назначени 27 безработни лица от ромски произход.
Областна администрация - Враца	Регионални програма, НП „ОСПОЗ“, „Старт в кариерата“ и Сигурност“, в които са наети на работа и представители на уязвими групи и на ромска общност.
Община Враца	През 2014г. в различни форми на заетост и обучение са обхванати 218 бр., както следва: 1. Мотивация за активно търсене на работа -5 бр. 2. Професионална ориентация -1 бр. 3. Професионална квалификация по ОП”РЧР” -5 бр. 4. Включени в програми за заетост -153 бр. - от тях по НП „ОСПОЗ” -132 бр. - по ОП”РЧР” -21 бр. 5. Устроени на работа на първичен пазар на труда -54 бр. През 2014г. е проведена една среща с представител на ромска организация, при която са идентифицирани проблемите на целевата група и са обсъдени варианти за включване в различни форми за заетост, както на първичен пазар, така и в субсидирана заетост. Назначени двама ромски медиатори и двама младежки работници по проект за Младежки център Враца.
Община Бяла Слатина	По Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ ОСПОЗ са назначени: - на 4 часов работен ден 353 души, от които 90% са от ромски произход. - на 6 часов работен ден, от които 20% са роми. - на 6 часов работен ден, от които 90% са роми.

	- на 4 часов работен ден, от които 90% са роми. - на 4 часов работен ден, от които 90% са роми. - на 4 часов работен ден, от които 90% са роми. - на 4 часов работен ден, от тях 90% са роми. По схема „Подкрепа за заетост“ – са назначени 36 лица на 8 часов работен ден, от които 80% са от ромски произход. От 08.09.2014г. – назначени 20 лица за срок от шест месеца, от които 60% са роми. Регионална програма за заетост – назначени 10 лица на 8 часов работен ден за срок от 6 месеца, от които 90% роми.
Община Козлодуй	Организиране на обучителни курсове за безработни лица: Мотивация за активно търсене на работа; Професионална ориентация; Професионална квалификация в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове. По данни от Дирекция „Бюро по труда“, гр. Козлодуй (Д „БТ“) през 2014 г. са обучени 91 безработни лица (в това число от ромски произход). За преодоляване на проблема с голямата незаемост на гражданите от Д „БТ“, гр. Козлодуй са направени стъпки за включване на безработните лица в различни програми: Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“, която е предназначена за осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, обект на месечно социално подпомагане, чрез разкриване на работни места в общополезни дейности; Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“, насочена към предоставяне на грижа в семейна среда на хора с трайни увреждания или тежко болни самотни хора чрез осигуряване на заетост на безработни лица като лични и социални асистенти и Регионалната програма за заетост, насочена към повишаване предлагането на работни места и заетостта в общината и е специфичен инструмент на политика на пазара на труда, посредством който се предприемат действия за решаване на проблема с безработица при ромите. От МК БППМН са насочени към Д „БТ“, гр. Козлодуй 18 родители за включване в курсове за ограмотяване и програми по заетост. 1.2. Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване. ПГСС „Христо Ботев“, с. Бутан участва в Проект „Студентски и ученически практики“, който се реализира по Национална програма „Развитие на човешките ресурси“. Срокът на изпълнение на проекта е до м. септември 2015 г.
Община Криводол	Осигурена заетост на безработни: НП „ОСПОЗ“ – осигурена заетост на 62 лица; ОП „Развитие на човешките ресурси“ – Подкрепа за заетост – осигурена заетост на 12 лица; Регионална програма за заетост – осигурена заетост на 10 лица за 6 месеца; НП „ЗОХТУ“ – 4 лица.
Община Мизия	Осигурена заетост на безработни: ОП РЧР „Нова възможност“ – 3 лица; НП „ОСПОЗ“ – 100 лица; Регионална програма за заетост – 10 лица; ОП РЧР „Подкрепа за заетост“ – 10 лица; НП „ЗХТУ“ – 1 лице.
Община Оряхово	НП „ОСПОЗ“ – Осигуряване на работа на безработни за работа в строителни обекти, аварийни дейности, почистване, поддръжка и др. Програма „Подкрепа за заетост“ – осигуряване на работа на безработни лица като градинар сезонен и работник полагане на пътни настилки
Осигуряване на достъп на ромите и друго живеещо при подобни условия население от областта	

до пазар на труда и до различните инициативи за самостоятелна заетост.

Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	Осигуряване на достъп на ромите и друго живеещо при подобни условия население от общината до пазара на труда и до различните инициативи за самостоятелна заетост. Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на Закон за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове и програми. През 2014 г. няма реализирани програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по НПДЗ и други планове и програми.

Изграждане на капацитет за насърчаване на трудовата заетост на ромите

Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	Назначаване на представители на ромската общност в териториалните структури на МТСП в населени места в община Козлодуй с преобладаващо ромско население при наличие на кандидати с нужната компетентност. В Дирекция „Бюро по труда”, гр. Козлодуй има назначен ромски трудов медиатор по НП „Активиране на неактивните лица”. Неговата основна задача е подпомагане на ромското население в комуникация, срещи и дискусии с цел по-лесно намиране на работа на трудовия пазар
Община Роман	През есента бе открит Дневен център за хора с увреждания, с капацитет 20 места, където самотни хора с увреждания, ще могат да ползват центъра, предоставящи рехабилитационни, здравни и санитарно-хигиенни услуги

Насърчаване на социалния и граждански диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите

Община институция	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Криводол	За информиране на безработните лица на територията на града и общината в електронен вид /в читалищната библиотека в Криводол/ и на информационно табло /в сградата на читалището, срещу отдел „Местни приходи”/ се предоставя ежеседмична информация за обявените свободни работни места от Агенцията по заетостта и Бюро по труда – Враца. В читалищната библиотека в гр. Криводол се предоставя безплатен достъп и оказване на помощ при използване на ИКТ за търсене на работа чрез интернет.
Община Роман	На завършващите 12-ти клас ученици от ромски произход в СОУ „В.Левски” ежегодно се предоставя информация за кандидатстудентски борси, стипендии и възможности за продължаване на образованието им.

ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи.	
Община	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Криводол	През 2014 г. бяха организирани приемни на регионалния представител на комисията за защита от дискриминация.
Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в общественния живот.	
Община	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Криводол	Изготвен е и утвърден Тематичен план с беседи на Инспектор Детска педагогическа стая за възпитателна работа с учениците.
Община Роман	Спазва се и Наредба №1 на Общинския съвет, като със съдържанието и са запознати по подходящ за възрастта им начин: децата от детските градини; - учениците от началните класове; - а за учениците от горните класове е поставен акцент и върху проявите на агресия и дискриминационни прояви като цяло.
Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи.	
Община	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Криводол	При подаден сигнал от директор на училище, ОБКБППМН и главният експерт „Образование” провеждат срещи с родителите и децата, застрашени от отпадане от училище. ОБКБППМН, съвместно със СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Криводол проведеха тематична среща с родители и ученици за агресията и насилието сред младите хора, отговорността на семейството и възможностите за осмисляне на свободното време на децата.
Община Оряхово	Обучение по правата на човека и правата на детето за проблеми и решаването им. Разпространяване на анкети, и др.
Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения.	
Община	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	Продължава действието на разписания Механизъм за постоянно взаимодействие между институциите, имащи отношение към проблемите на децата, трайно непосещаващи училище; децата, застрашени от отпадане; и децата в риск. От ОЗД към Дирекция „Социално подпомагане”, гр. Козлодуй за 154 деца от община Козлодуй са изпълнени дейности, включващи консултации и посредничество, 18 от които са жертви на насилие. От МК БППМН са насочени към Дирекция „СП”, гр. Козлодуй 22 бр. родители за оказване на съдействие и възможности да бъдат подпомогнати. От Инспектор ”ДПС” към РУ „Полиция”, гр. Козлодуй и Отдел „ЗД” към Дирекция „Социално подпомагане”, гр. Козлодуй са проведени 30 консултации с деца и семейства, в това число и от ромски произход, по сигнали, подадени в РУ ”Полиция”, гр. Козлодуй. В ЦПВРД към МК БППМН, гр. Козлодуй са проведени 122 броя консултации от които: - 27 броя консултации с деца, извършители на противообществени прояви, и техните семейства с цел превенция за недопускане на противообществени прояви; - 22 броя консултации с деца, застрашени от отпадане, и техните родители, както и подпомагане с дрехи и обувки; - 34 броя консултации със семейства, чиито деца са настанени във Възпитателно училище-интернат и Социално-педагогически интернат с Решение на РС, гр. Козлодуй;

	- 30 броя консултации с деца и семейства съвместно с Инспектор "ДПС" към РУ "Полиция", гр. Козлодуй и Отдел "ЗД" към Дирекция "Социално подпомагане", гр. Козлодуй по сигнали, подадени в РУ "Полиция", гр. Козлодуй и Дирекция "Социално подпомагане", гр. Козлодуй; - 9 броя консултации с психолог, личен лекар и психиатър на деца, при които има влязло в сила Решение на РС, гр. Козлодуй за настаняване в интернат и поставени под възпитателен надзор, както и на техните семейства.
Община Криводол	По инициатива на Общинската комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни са реализирани дейности във връзка с отбелязването на международния ден на толерантността. Международният ден на толерантността бе отбелязан и в детските градини.
Община Роман	В центъра за обществена подкрепа (ЦОП) се работи и с родители и с деца в риск за осъзнаването на родителските задължения, спазването на правата на децата, нетърпимост към прояви на дискриминация. В училищата и детските градини се приемат всички деца, без оглед на тяхната етническа принадлежност, социално състояние или физически увреждания.
Предприемане на целенасочени мерки за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, с оглед подобряване на родителската грижа и защита правата на децата и младежите.	
Община	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Криводол	Проведена беседа В ОУ "Цанко Церковски" в час на класния ръководител на тема: Права на човека и права на детето в училище.
Повишаване на капацитета на ОД на МВР по отношение на борбата с престъпленията и проявите на дискриминация, насилие или омраза, основани на етническа принадлежност.	
Община	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Козлодуй	В Кампанията "Град без агресия 2014 г." активно са включени и граждани от ромски произход. В МК БППМН съвместно с Инспектор "Детска педагогическа стая" при РУ "Полиция", гр. Козлодуй са проведени 31 срещи с деца и техните семейства. Разгледани са възпитателни дела за предприемане на мерки за недопускане на последващи противообществени прояви и престъпления.
ОД на МВР	Проведени 16 обучения, на които са разгледани темите "Правата на човека и уменията за работа в ромска общност", "Идентифициране на проблемите на обществения ред и сигурност в местни ромски общности", "Работа с малцинствени групи", "Превенция на дискриминация в полицията", "Малцинствата и полицията", "Полицията в близост до обществото". За 2014 година са обучени общо 237 служители от състава на патрулно постовата дейност, полицейските инспектори, и младши полицейски инспектори от седемте районни полицейски управления. В плановете за професионално обучение без откъсване от работа през 2015 г. ще бъдат разглеждани теми свързани с традициите, бита и културата на ромите.

КУЛТУРА И МЕДИИ
Съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от националната култура.

Община	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Борован	Ежегодно отбелязване на Международния ден на ромите - 8 април.
Община Враца	Чрез изявиите на читалищата в Община Враца се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населените места за утвърждаване на българското самосъзнание, съхранение на местното фолклорно и етническо разнообразие и запазване на традициите на различните етноси. Насърчаване достъпа на децата и младите хора до култура е средство за стимулиране на социално приобщаване, равенство и активно участие на младите хора, както и в борбата срещу дискриминация. Всяка година се отбелязват подобаващо ромския празник Банго Васил /Ромската Нова година/ и 8- ми април международния ден на ромите под патронажа на Кмета на Общината. В читалищата на Община Враца през цялата година се работи в различни любителски състави с деца и възрастни от ромски произход. Организирант се обучения по компютърна грамотност, в които участие вземат и ромски деца. Работа по запознаване на децата от детските градини с различните обреди и обичаи чрез включването на две филиални групи в селата Три кладенци и Баница по проект „Силата на приятелство”, даде възможност за пресъздаване на паралелни обичаи като ”Ладуване” „Васильов ден”- „Василица” , „Гергьовден” - „Едерлези”. Чрез работата на терен и най-вече чрез пресъздаването на „Лазаров ден”, в който се включиха над 50 деца от две детски градини и техните филиални групи от селата Баница и Три кладенци, се получи адаптиране на събитие от традиционната ни култура към светоусещането на децата.
Община Козлодуй	С решения № 322, 324 и 326 от 5 ноември 2013 г. на ОбС-Козлодуй са приети Общински културен календар, Програма „Ботеви дни” и Общински календар „Младежки дейности” за 2014 г. Във всички дейности са включени роми.
Община Криводол	Вече трета година ученици от училището участват в отбелязване на ромската нова година в различни институции: МОН, Народно събрание. Тази година е получено дарение от Председателя на Народното събрание. Община Криводол и НЧ „Н. Й. Вапцаров-1924” организираха честване на Международния ден на ромите на 8 април 2014 г. в гр. Криводол
Община Мизия	Ежегодно се организира честването на „Международния ден на ромите” – 8 април, който е включен в културният календар на Община Мизия. 2. На 01.06.2014г. в ромския квартал на град Мизия се чества «Ден на детето». На празника присъстваха колко 90 деца, които участваха в различни игри, получиха награди за участието си в тях и разбира се имаше много др награди и почерпки.
Община Оряхово	Културно-развлекателна програма – организиран Рома фест.
Община Роман	В училището в с.Камено поле, с над 90% ученици от ромския етнос по проект „УСПЕХ” е разкрита извънкласна дейност - „Български народен фолклор и фолклор на етносите. Осъществена е представителна изява на учениците от този кръжок, свързана с честване на ромската Нова Година - Банго Васил в салона на читалището. Съвместно с активното съдействие на родителите е проведено и Коледното тържество. В с. Радовене, с преобладаващо ромско население пък се отбелязва 8 април – международния ден на ромите.
Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция.	
Община	Постигнати резултати за 2014 г.
Община Борован	Продължава изграждането на Културно – информационен център в ромската махала в с. Малорад.

Община Козлодуй	От 2009 г. до 2014 г. включително Община Козлодуй работи по Програма „Глобални библиотеки – България”, която цели да улесни достъпа до информация и услуги чрез Интернет за гражданите, в това число и от ромски произход. Програмата включва безплатно ползване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ), оборудване и Интернет от посетителите на територията на общината. Дейностите по програмата се реализират от НЧХП „Христо Ботев-1879”, гр. Козлодуй; НЧ „Н. Й. Вапцаров-1927”, с. Хърлец и НЧ „Заря-1911”, с. Бутан.
Община Криводол	Към читалищата в общината съществуват 8 състава за автентичен фолклор и обработени народни песни – Криводол, Лесура, Галатин, Пудрия, Баурене, Краводер, Добруша, Ракево и една автентична група от с. Големо Бабино, където няма читалище. Групите активно участват във всички концертни изяви на територията на населените места от общината, на регионално и национално ниво. В читалището в гр. Криводол функционират три възрастови групи по народни танци, състав по модерен балет и стилизирани танци. Формирана е вокална група „Сребърни звънчета”. Танцови състави са създадени и в селата Пудрия, Баурене и Лесура. Състав по буфо синхронизъм – Криводол и Галатин. Състав по художествено слово – Пудрия и Градешница. Творческата Вапцарова работилница в читалищната библиотека в Криводол работи в две направления – театър, художествено слово и краезнание, и изобразително и приложно изкуство. Съставите се включват целогодишно във всички културни изяви и мероприятия, организирани от Общината. Участие в национални кампании за четене - Седмица на детската книга, Маратон на четене, Чети с мен. Прожекция на филми за деца с образователен характер по произведения изучавани в училище. Във всички дейности са включени роми, които активно участват. В ОДЗ»Славейче» гр. Криводол активно се включват всички ромски деца в организирани школи по интереси в централен корпус: за изучаване на Английски език – 5-6 годишни; по изобразително изкуство; за народни танци и театър, за забавни танци в детската градина, «Малки таланти», «Малки гимнастици» и във филиала - школи за театрално изкуство и за народни танци. Съвместно с НЧ „Н. Й. Вапцаров-1924” се провежда школа «Артистична Вапцарова работилница». През месеците януари и май, децата показват своите изобразителни, артистични, театрални, певчески и музикални умения в «Седмица на изкуствата». Всяка учебна година се организират празници и развлечения, в които участници са децата и родителите от ромски произход: «Ден на християнското семейство», «Коледуване», «На сладка размисъл с баба и дядо», «Празникът на мама», «Лазаруване» и «Весел старт с татко».
Община Мизия	По проект „Общински туристически, информационен и експозиционен център”, всички жители на община Мизия - 8 365 души, от които 939 принадлежат към ромската етническа група, чрез проекта ще се запознаят с културно-историческото наследство на Мизия и природните забележителности.
Община Оряхово	По проект на Община Оряхово, съвместно с НЧ «Развитие 1903» с. Остров, финансиран от ЦОИДУЕМ, е реализирана дейността - театралното изкуство, като форма за интеркултурно образование.
Подобряване на публичния образ на ромите в общественото пространство и особено в медийното.	
Община	Постигнати резултати за 2014 г.
Областна администрация	Популяризиране на добри практики и представяне на актуални програми свързани с образователни възможности, чрез организиране участието на студенти в

- Враца	регионални телевизионни медии – ежемесечно.
Община Враца	До момента в местните и регионални медии на територията на община Враца се отразяват различни събития свързани с ромския етнос. Показван е позитивен образ от ежедневието. Най- честата тематика е в сферата на здравеопазването и образованието. Отразяват се добрите практики на здравния посредник, относно равният достъп до добро образование и улеснения достъп до здравни грижи и добра профилактика на ромското население.
Община Козлодуй	Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската. В читалищната дейност в община Козлодуй са обхванати общо 569 души, както следва: - НЧХП "Христо Ботев – 1879", гр. Козлодуй - 278 души в 17 групи; - НЧ "Никола Йонков Вапцаров-1927", с. Хърлец - 141 души в 10 групи. Ученици и младежи (вкл. роми) участват в детския танцов състав, кръжока по приложни изкуства, детската театрална група и ромската танцова група - около 30 човека; - НЧ "Заря - 1911", с. Бутан - 60 души в 8 групи; - НЧ "Яким Деспотов-1899", с. Гложене - 60 души; - НЧ "Будител– 1926", с. Крива бара - 30 души в 1 група. С решение № 343 от 17 декември 2013 г. на ОбС-Козлодуй е приета Годишна програма за развитие на читалищната дейност в общината през 2014 г.. Годишната програма за развитие на читалищната дейност в общината е обезпечена от Общинския бюджет с необходимите средства за оптимално развитие на местната общност, включително и ромската. Във всички дейности са включени и лица от ромски произход. Популяризиране на ромската култура чрез културните календари на общинските администрации и чрез местните медии. С цел съхранение и популяризиране на ромската култура традиционно се отбелязва 8-ми април - Международният ден на ромите, който се популяризира чрез Общинския културен календар, Информационния бюлетин и сайта на Община Козлодуй, както и чрез местните медии. Представяне на успешни модели и практики, свързани с ромската култура и нейните възможности за социалното включване на ромите. Предоставена е възможност за участия на деца и ученици от ромски произход в масови ученически спортни и културни прояви, планирани в Общинския спортен, младежки и културен календар, Програма „Ботеви дни”, както и в извънкласна дейност, школи, състави, кръжоци и др.

Община Мизия – съпоставяне с предходен период

Постигнатите резултати за изминалата 2014 г. в сравнени с предходната 2013 г. показват съществен напредък по приоритетите в общинския план за действие в изпълнение на Стратегия на област Враца за интеграция на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна с ромите ситуация 2012-2014 г. Все още не са одобрени текстовете на оперативни програми. Периодът съвпада и с най-голямата кризисна ситуация- наводнението в Община Мизия от м. август 2014 г., което нанесе огромни щети върху частната и публична инфраструктура и даде отражение върху цялостния процес на

развитие в общината. Въпреки негативните тенденции, за 2014 г. Община Мизия постигна висока степен на изпълнение на заложените цели и приоритети.

Анализът на изпълнението показва, че общината в максимална степен се е възползвала от възможностите за финансиране на политики и проекти, предоставени от държавен бюджет и структурни фондове. Общинската администрация е разработвала и подавала проектни предложения към всички национални и оперативни програми в рамките на приложимото

В новия програмен период общината смята да кандидатства по ЕПП, с насоченост към следните приоритетите: образование, здравеопазване, жилищни условия и заетост. В момента се подготвят необходимите документи за кандидатстване по национална програма енергийна ефективност на многофамилни сгради.

Оряхово – съпоставяне с предходен период

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

На територията на общината учениците от ромските квартали се извозват организирано и безплатно до училищата. За учебната 2014/2015 г. в СОУ „Хр.Ботев” гр. Оряхово за втори път се осъществи прием на ученици в IX клас по професия „Лозаровинарство”, в която има ученици от ромския етнос. За утвърждаването и съдейства Общината и „Шато Бургозоне”. Общината съдейства за организиране на екскурзии на деца и ученици, участващи в извънучилищните форми към Общинския детски комплекс и Читалищата. Във всички училища има и се актуализират Стратегии за образователна интеграция.

Непълнолетни лица с противообществени прояви се насочват от Комисията за включването им в летните дейности към ОДК и Читалищата.

На територията на община Оряхово има спортни клубове по класическа и канадска борба, футбол, бадминтон, шах. Във всички спортни клубове участват и деца-роми, като най-многобройни са във футболен клуб „Дунав 98” в Селановци. През месец февруари 2014 година бе открита нова спортна зала по бадминтон „Арена Оряхово”, построена по проект към Програмата за развитие на селските райони на стойност 700 000 лв. Спортната зала е с четири отделни корта, на които могат да тренират над 30 деца и младежи. По проект беше обновена и ремонтирана спортна зала по борба „Никола Петров” в с. Селановци. Клубът по борба, съвместно с ОУ „Н.Й.Вапцаров” с. Селановци се класира с проект по Програма „Спорт за децата в свободното време” по направление „Начално обучение по вид спорт”. През 2014 г. по Програма Трансгранично сътрудничество започна изграждане на зона за отдих и спорт в град Оряхово.

Трудности има при обхвата и редовното посещение на учебните занятия от страна на ромските ученици. Макар и не голям брой, но има и отпаднали от училище. Често явление са отсъстващи родители и такива, които не полагат необходимите грижи за децата си. Среща се и лоша хигиена в ромските жилища и квартали. Има и противообществени прояви извършени от непълнолетни предимно от ромския етнос.

Общината ще продължава да работи за създаване на предпоставки за активно участие и социална интеграция на етническите малцинства във всички сфери на обществения живот на територията на Община Оряхово.

ИЗВОДИ:

Визията и стратегическите цели, определени в Стратегия на област Враца за интегриране на ромите 2012-2020 г. на област Враца, запазват своята актуалност. Рамката на заложените приоритети съответства на проблемите и нуждите на целевите групи.

ПРЕПОРЪКИ

Да се потърсят възможности за обучение, обмяна на опит и добри практики с цел развитие на капацитета на екипите, ангажирани с управление на интеграцията на ромската общност; Да продължи ефективното използване за финансиране от Структурните фондове на ЕС и усвояване на средства от различни национални и донорски програми в областта на политиките насочени към интегриране на ромската общност; Да се иницират и развият смесени междусекторни мерки (проекти) за социално включване на представители на ромската общност.

ОБЛАСТ ГАБРОВО

Община Габрово

1. Образование

През 2010 г. Община Габрово приема: Общинска програма за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства -2010 -2015 г. и Общински план за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства -2010 -2015 г. Основните цели заложи в Общинския план са изпълнени, като продължаваме да доразвиваме и усъвършенстваме част от мерките.

Общината системно работи за интеграцията на децата и учениците от етническите малцинства и равнопоставеното им включване в образователния процес. Чрез мотивирано, адаптирано и интер-културно обучение по места се подобряват условията за гарантиране на равен до образование. Непрекъснато се работи за промяна на обществените нагласи към позитивно отношение за приемане и приобщаване на децата от различни етноси. Посредством обучения се осигурява специализирана подготовка на учителите за работа с малцинствени групи. Работата с родителите е от значение за осигуряване на подкрепа и участие в образователната система на децата. През последните години в общината няма необхванати деца, подлежащи на задължително училищно обучение. Непрекъснато педагозите търсят възможности за да може децата и учениците да придобият самочувствие, увереност в това което правят и желание за учене. Целта на всяко едно училище е да се превърне в желана територия за всяко дете, място където се изграждат стимули за учене и се създават условия за пълноценно участие в училищния живот.

През 2013 и 2014 г. четири училища и четири детски градини бяха включени в реализирането на проект „Интеграционни мерки за подобряване на достъпа до образование в Община Габрово”. Проектът е на стойност 88 360 лв. и е осъществен с финансовата подкрепа на ОП „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Проектът целеше широко включване на деца и ученици от различни етноси в дейности насочени към взаимно опознаване и приемане. С този проект се целеше провокиране на активност и инициативи, насочени към обогатяване и разнообразяване на формите и средствата за ангажиране на децата и учениците. Общ брой участници 222, от които 72 от ромски произход. В учебните и детски заведения бяха сформирани групи и клубове за интеркултурно обучение в които участниците ежеседмично се занимаваха за постигане на по-добра ефективност при усвояване на учебния материал, както и за развитие на творческите заложби и потенциал. Посредством съвместно изучаване на културата, традициите и обичаите на различните етноси, беше провокиран интерес към опознаване на други култури в атмосфера на уважение към тяхната самобитност.

Община Габрово организира през месеците юни и юли 2014 г. „Лятна академия“ за ученици от първи до четвърти клас, като бяха обхванати 20 деца от етническите малцинства. На всяко дете беше осигурена безплатно закуска, плод и минерална вода. От 8 до 17 часа с децата работеха педагози и психолози. Заниманията им включваха спортни игри, рисуване, работа с пластилин, игри и други дейности по интереси, посещения на библиотеката, музеи, излети из околностите на града. По този начин беше осмислено свободното време на учениците и те бяха предпазени от рисковите фактори на улицата.

Ниският социален статус, безработицата, бедността провокират част от ромските семейства да извършват престъпления – основно кражби на метали, за да се издържат. Това става модел за

поведение на децата им и те не осъзнават в достатъчна степен, че осъществяват противоправни деяния. През 2014 г. МКБППМН към Община Габрово е разгледала 34 възпитателни дела с 50 извършители, като от тях 17 са от ромски етнос. Четири от тези деца са преминавали през МКБППМН повече от един път. Част от тях са насочени към Центъра за обществена подкрепа за работа за преодоляване отклоненията в поведението. С 15 деца от малцинствен произход работят обществени възпитатели, като само 2 от тях са извършвали последващо деяние.

2. Заетост:

Община Габрово ежегодно при изпълнението на различни национални или регионални програми, както и по проекти по Оперативна програма Развитие на човешките ресурси ангажира по трудови правоотношения лица от етническите групи. За изминалите 2013г. и 2014г. броят на назначените лица от ромския етнос е:

- ☐ Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”:
 - 2013 година - в периода 01.04 – 30.04.2013г. - 8 лица; за период от три месеца, с краен срок 31.12.2013г. – 4 лица - аварийна група;
 - 2014 година - 9 лица
 - 2015 година – 2 лица.
- ☐ Проект „Нов избор – развитие и реализация”, към Агенция по заетостта – 3 лица работници поддръжка на пътища - проекта стартира през 2012г. и приключва на 01.10.2013г.;
- ☐ Проект „Подкрепа за достоен живот”, по Оперативна програма Развитие на човешките ресурси – 5 лица, назначени като лични асистенти на лица с увреждания.
- ☐ „Зоопарк“ Габрово – 1 лице;
- ☐ Регионална програма за заетост – 1 лице през 2014г.

3. Здравеопазване:

- ☐ През 2014г. Община Габрово заяви необходимостта от обучението на две лица, за работа като здравни медиатори пред Регионална здравна инспекция;
- ☐ По проект „ПОСОКИ – предоставяне в общността на социално-образователно консултиране и интегриране“, финансиран от МТСП, със заем от Международната банка за възстановяване и развитие, предстои да бъдат ангажирани и обучени консултанти – медиатори за работа с лица и деца от уязвимите общности. В областта на здравеопазването основно дейностите са насочени към консултиране и подкрепа в грижите за децата, редовно наблюдение на здравното, физическото и психомоторното развитие на бебетата и децата; превенция на детската заболяемост, смъртност, не полагане на достатъчна грижа в семейството и други рискове в ранна детска възраст; достъпност за родители на новородени и на малки деца, които са уязвими, изолирани и/или не са регистрирани при общо практикуващ лекар или не го посещават; осигуряване на мобилност – посещения в домовете на родителите, работа в общността за превенция на заболяванията, информиране и консултиране и др.;
- ☐ По проект „Интеграция и включване на рискови групи от Габровска област“ е планирано четири лица да бъдат обучени и ангажирани да работят като здравни медиатора. Също така по проекта е планирано и закупуване на оборудван мобилен здравен кабинет, който да покрива нуждите на населението от уязвимите групи от първична медицинска помощ /проектът е в процес на оценка/.

4. Жилищни условия:

Община Габрово води активна политика по отношение осигуряване на равен достъп до настаняване на лица/ семейства в общински жилища. Към момента в общински жилища по Наредбата за условията и реда за установяване на жилищни нужди и за настаняване под наем в общински жилища със Заповед на Кмета на Община Габрово са настанени значителен брой лица и семейства от различни рискови групи, жители на общината.

Към настоящия момент във връзка с Националната стратегия за интеграция на ромите и съгласно насоките на областното планиране, Община Габрово е в процес на разработване на Общински план за действие за периода 2015-2017 година. Планира се конкретните мерки и

дейности по всеки от основните приоритети да се обезпечи с необходимото финансиране, посредством средства от републиканския бюджет, общински средства и средства по оперативните програми – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020, Българо-швейцарската програма за сътрудничество и др.

В подкрепа на процеса на интеграция на лица от рискови и малцинствени групи през 2014 г. Община Габрово разработи проект „Интеграция и включване на рискови групи от Габровска област“. Проекта планира мерки за интеграция и социално включване на ромите на областно ниво, основно в сферата на образованието и здравеопазването. Планира се активна работа както с деца от различни възрастови групи и техните родители, така и с обществеността с цел намаляване на различията и предразсъдъците /проектът е в процес на оценка/.

През 2012 година Община Габрово стартира изпълнението на проект „ПОСОКИ – предоставяне в общността на социално-образователно консултиране и интегриране“, финансиран от МТСП, със заем от Международната банка за възстановяване и развитие. Проектът обхваща деца на възраст от 0 до 7 години и техните родители, както и бъдещи родители от рискови групи, като услугите по проекта са разделени с оглед възрастта на децата – на услуги за деца от 0 до 3 г. и техните родители и услуги за деца от 3 до 7 г. и техните родители.

В изпълнение на проектните дейности през 2013г. бе изградена нова сграда на територията на ЦДГ „Слънце“, която ще представлява пребазиране на старата база 2 на детската градина. В новоизградената база са обособени помещения за три детски групи и салон за спортни, музикални и творчески занимания. През 2014г. стартираха и строително-ремонтни дейности на прилежащото пространство около новата сграда на детската градина за изграждане на детски площадки за деца от различни възрастови групи.

Също така по проекта бе изграден „Комплекс за предоставяне на интегрирани услуги за деца и семейства“, находящ се в помещение общинска собственост на ул. Ивайло №13, кв. "Христо Ботев". На територията на Комплекса са обособени стаи за работа на специалистите, стая на психолога, здравен кабинет, зала за груповата работа, заседателна зала.

Новоизградената база на детска градина „Слънце“ и помещенията за разкриване на Комплекса за социални услуги са оборудвани и обзаведени със средства по проекта с необходимите мебели, техника и други материали. През 2014г. стартира подбора на консултантите по отделните дейности/услуги. Началото на 2015г. се очаква да стартира реално работата с потребители на услугите.

ОБЩИНА ДРЯНОВО

1. Образование: Общината ежегодно разработва Общински план за интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, който се финансира със средства от общинския бюджет. Целта на този план е интегриране и съхраняване на етнокултурната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство. Приоритетно се работи по гарантиране право до равен достъп до качествено образование: Работата започва още с обхвата на 5 и 6-годишните деца, подлежащи на задължително обучение в подготвителна група. Приобщени са и част от 3-годишните деца от етническите малцинства, което е предпоставка за по-резултатна работа в подготвителната група и по-добра училищна готовност. По-голямата част от учениците от етническите малцинства са включени в ПИГ, с цел компенсиране на пропуските в обучението.

2. Заетост: включване в програми за заетост, финансирани от държавния бюджет /Красива България, Програма за полагане на обществено полезен труд от лица на месечно социално подпомагане в община Дряново/ и оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

3. Жилищни условия: подобряване на инфраструктурата в жилищен квартал „Изгрев“ с концентрирано население от рискови групи.

4. Здравеопазване: ромите са обхванати от общо практикуващите лекари и им се оказва навременна спешна медицинска помощ.

5. Дискриминация - В Община Дряново от м. април 2008 г. със Заповед на кмета на общината е учреден Обществен съвет за интеграция на малцинствата. В състава му са включени представители от различни институции, имащи отношение по проблемите, засягащи социализацията на децата от етническите малцинства: Областна администрация гр. Габрово, РИО гр. Габрово, ЦМЕДТ „Амалипе” гр. Велико Търново, отдел „Закрила на детето” гр. Дряново, СОУ „М. Райкович”, Директор на ВУИ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Керека, председател на Сдружение „Регионално развитие и интеграция на малцинствата”, представители от кв. „Изгрев”.

Обществения съвет е консултативен и координиращ орган, подпомагащ провеждането на политиката за интеграция на малцинствата на общинско ниво.

Основни насоки за работа на Съвета са:

1. Подпомагане на учебни заведения и предоставяне на актуална информация за възможности за кандидатстване и реализиране на проекти във връзка с финансово обезпечаване на интеграционния процес в училище.

2. Осигуряване на участие в обучителни дейности, във връзка с разширяване на компетентността на представители на Обществен съвет за интеграция на малцинствата

3. Предприемане на конкретни действия, съобразени с реализирането на националната политика във връзка с интеграцията на децата и учениците от етническите малцинства в България по отношение на:

- подобряване работата за осигуряване на пълен обхват на подлежащите на задължително обучение ученици и задържането им в училище;

4. Предприемане на мерки за обхващане на децата от ромски произход в предучилищна възраст. Пълно обхващане на децата, включително и на тези от ромски произход в задължителните подготвителни групи /класове/ за приобщаването им към българската езикова среда и осигуряване на равен старт при постъпване в училище.

5. Включване на учители в квалификационни курсове за работа в мултиетническа среда. През 2012 и 2013 г. Общественият съвет за интеграция на малцинствата проведе двудневни квалификационни обмени в различни градове, съгласно заложените дейности в Общинския план за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства за 2012 и 2013 г.

Целта на тези обмени бе да се подобри работата за по-пълното обхващане на децата, включително и на тези от ромски произход в предучилищна и училищна възраст и за приобщаването им към българската езикова среда и осигуряване на равен старт при постъпване в училище.

Представени бяха също и добри практики по обхващане на децата и учениците от ромски произход в предучилищна и училищна възраст.

Споделеният положителен опит допринася за преодоляване на различията и предразсъдъците, подобряване работата за осигуряване на пълен обхват на подлежащите на задължително обучение ученици и задържането им в училище, както и до разширяване на компетентността на членовете на Обществения съвет за интеграция на малцинствата.

ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ

Областната стратегия за интегриране на ромите в Област Кюстендил е приета с Решение № 1/06.02.2013 г. от Областния съвет за сътрудничество по етнически интеграционни въпроси и утвърдена от Областния управител на Област Кюстендил. Неразделна част от Стратегията са общинските планове за действие за интегриране на ромите на територията на общините Кюстендил, Дупница, Бобов дол, Кочериново,

Невестино и Сапарева баня. Съответните планове са приети на редовни заседания на общинските съвети по места и са с планов период до края на 2014 година.

Областна администрация Кюстендил провежда заседания на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси (ОССЕИ), в който вземат участие ръководителите на местните териториални звена, кметове на общини, ромски неправителствени организации и други. На територията на три от общините: Рила, Бобошево и Трекляно не са изготвени такива планове, тъй като там има много малък брой самоопределили се като роми лица.

Областната стратегия за интегриране на ромите бе изготвена от страна на отговорните институции в сътрудничество с гражданския сектор и не на последно място с голямата подкрепа на ромските неправителствени организации.

Общинските Планове за действие са съобразени с Националната стратегия за интегриране на ромите на Република България и с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги. Децентрализацията при управлението и финансирането им се основават на приоритетите и държавната политика в тази област.

Отчетът е изготвен на база предоставената информация от общинските администрации и всички териториални структури, имащи отношение при изпълнението на областната стратегия и общинските планове за действие. При изготвянето на отчета са интегрирани и взети предвид анализите и изводите на експертите, отговарящи за това в съответната администрация, като е представена моментната и реална ситуация при изпълнението на заложените приоритети и задачи в програмните документи.

I. ТРУДОВА ЗАЕТОСТ

Отчет за извършените дейности от ДРСЗ – Благоевград през 2014 година по Декадата на ромското включване, Национална програма “Активиране на неактивни лица” и други проекти и инициативи за Кюстендилска област.

Дейностите по Декадата на ромското включване за 2014 година се реализират съгласно утвърдения план от Агенцията по заетостта, със заложените количествени стойности по отделните инициативи, съобразно индикаторите в Националния план за действие по заетостта. Финансовото обезпечаване на включените в плана показатели са в рамките на предвидените средства за реализиране на програми и мерки за заетост и обучение.

През периода м. януари – м. декември 2014 година в инициатива **“Повишаване конкурентноспособността на ромите на пазара на труда”** са включени 1 277 лица от регистрираните в дирекции “Бюро по труда” роми от Кюстендилска област – ДБТ – Кюстендил и ДБТ - Дупница. От тях 615 лица са участвали в повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработните роми, като мотивация за активно търсене на работа са преминали 323 лица, а професионална ориентация – 192 лица. На 662 лица от ромската общност, регистрирани като безработни, търсещи работа в дирекции “Бюро по труда” от Кюстендилска област е осигурена подходяща заетост. По Национална програма „ОСПОЗ” са започнали работа – 372 роми, в насърчителни мерки по ЗНЗ – 8 лица и включени в Оперативна програма „ Развитие на човешките ресурси” – 32 лица. Предвид ниското образователно и квалификационно равнище на лицата от ромския етнос, различните програми за заетост най-често са единствената възможност за трудовата им реализация.

Устроени на работа на първичен пазар на труда през 2014 година са 250 лица. Същите са започнали работа на обявени от работодателите свободни работни места.

Лицата от наблюдаваната група са с ниско образователно равнище и без квалификация, поради това и реализацията им на първичния трудов пазар е проблематична. Въпреки това, трудовите посредници търсят възможности за устройването им на подходяща работа, отнасят се с необходимото внимание и подкрепа към тях.

През изминалата година на територията на Кюстендилска област се изпълняват и дейности, предвидени в Национална програма „Активиране на неактивни лица“, които се реализират в двете дирекции „Бюро по труда“ – Кюстендил и Дупница, където работи по един ромски медиатор. Същите осъществяват контакти и подпомагат неактивните лица от ромски произход, регистрирани като безработни за активно поведение на пазара на труда, с цел тяхната трудова реализация. През отчетния период са проведени 7 информационни кампании с неактивни лица „Ела и се регистрирай в ДБТ“, на които са присъствали 188 лица. Проведени са 487 индивидуални неформални срещи с неактивни лица и 14 групови срещи. Общо са присъствали 122 неактивни лица. Проведени са 35 срещи с местни организации, в които са взели участие 38 институции. На проведените срещи са участвали представители на двадесет и четири Неправителствени организация, на четири организации на социалните партньори, на десет работодателски организации. На срещите са коментирани възможностите и проблемите при наемане на работа на работници от ромската общност и бъдещи съвместни действия за устройването им в заетост.

В изпълнение на дейностите предвидени в НП „Активиране на неактивни лица“ през изминалата година бяха проведени 603 индивидуални срещи и 12 групови мероприятия с неактивни лица от ромските квартали, с цел запознаване с услугите предлагани от дирекциите „Бюро по труда“, с правата и задълженията на търсещите работа, както и с действащите програми и мерки за заетост и квалификация. В резултат от проведените индивидуални и групови срещи с неактивните лица в ДБТ, от област Кюстендил са се регистрирали 770 лица, като 402 са намерили своята реализация на пазара на труда.

ИЗПЪЛНЕНИ ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ОБЩИНИ:

1. Проект BG051PO001-5.1.02 “Нови възможности”

Бенефициент: Община Дупница

Бюджет: 275 000 лв.

Проект”Нови възможности за подкрепа чрез създаване на социално предприятие за обществено хранене в община Дупница за справяне с местни проблеми, произтичащи от бедността и социалната изолация” по ОП “Развитие на човешките ресурси”.

Целева група на проекта - хора с трайни увреждания, лица изтърпели наказание лишаване от свобода, самотни родители, многодетни майки, лица от малцинствени етнически групи, лица напускащи специализирани институции, лица страдащи от различни зависимости, дълготрайно безработни, обект на социално подпомагане.

В резултат на реализиране на проекта се доразви мрежата от социални услуги, предоставяни в общността на територията на Община Дупница и през 2014 год. се осигури постоянна трудова заетост на 3 лица от уязвимите социални групи, чрез създаване на комплексно социално предприятие за обществено хранене.

2. Национални програми “От социални помощи към осигуряване на заетост”

3. “Заетост и обучение на хора с трайни увреждания”

4. Проект „Подкрепа за заетост”

5. Регионална програма за заетост и др.

По Национална програма “От социални помощи към осигуряване на заетост” през 2014 год. около 90% от наетите на работа лица са от ромски произход.

По Национална програма “Заетост и обучение на хора с трайни увреждания” има наето едно лице от ромски произход.

50% от наетите лица през 2014 год. по Проект „Подкрепа за заетост” са от ромски произход.

80% от лицата, включени в изпълнението на одобрената през 2014 год. Регионална програма за заетост на Община Дупница, са от ромски произход.

II. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Дейности съгласно изпълнението на Националната стратегия за интегриране на ромите с Приоритет „Здравеопазване”, оперативна цел: „Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми” към Планът за действие за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020 г.) и „Десетилетие на ромското включване 2005 - 2015 г.”.

Интеграцията на ромите и на българските граждани в уязвимо положение, принадлежащи към други етнически групи, е двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващи за тях негативни социално - икономически характеристики и последващ просперитет в обществото. Със своята работа в изпълнение на оперативната цел, РЗИ - Кюстендил, допринася за създаване на условия за равнопоставено интегриране на ромите и на граждани в уязвимо положение от други етнически групи в обществения живот, чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп до здравни услуги, превантивни програми и подобряване на качеството на живот, при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

Дейността ѝ е насочена към:

- превантивни грижи за майчино и детско здравеопазване;
- осигуряване на равенство в достъпа до здравни услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства;
- повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация.

Мерките за постигане на целите са заложили в Плана за действие за изпълнение на Стратегията.

Социално-икономическата интеграция на ромите заема все по-значимо място в Европа и България.

Регионална здравна инспекция - Кюстендил участва в изпълнението на Националния план за действие по инициативата «Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.» и в Плана за действие на Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства, приет с решение № 589 от 2011 г. на Министерски съвет, чрез:

1. Провеждане на беседи и лекции с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето при родствени и ранни бракове;

2. Провеждане на беседи, разговори, прожекции на филми с ученици от 5 до 8 клас и младежи, отпаднали от училище, за спецификата на пубертетния период и полово-предаваните болести;
3. Провеждане на беседи и разговори с млади майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;
4. Провеждане на разяснителни програми за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар, както и разясняване чрез медиите на дейността на имунизационния кабинет на РЗИ-Кюстендил;
5. Провеждане на епидемиологични проучвания;
6. Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население, както и целенасочени профилактични дейности сред ромите, като рискова група;
7. Информиране на ромското население за здравноосигурителните им права и правата им като пациенти;
8. Организиране и провеждане на кампании за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни и незаразни заболявания (с насоченост към сърдечносъдовите заболявания);
9. Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, употреба на наркотични вещества, хипертония и за предимствата на здравословния начин на живот – провеждане на дискусии на теми «Превенция на наркоманиите и злоупотребата с алкохол, алкохолна болест», «Профилактика на тютюнопушенето» с измерване на въглероден окис в издишания въздух на пушача, «Профилактика на онкологичните заболявания, значение на профилактичните прегледи за успешното им лечение», «Профилактика на сърдечносъдовите заболявания и хипертонията и успешното им лечение», «Профилактика на наследствените болести», «Профилактика на туберкулозата», «Чревни-инфекции- профилактика», «Кърлежовопреносими инфекции – профилактика»;
10. Провеждане на беседи и викторини на тема ХИВ/СПИН, причинител, начин на предаване, предпазване;
11. Провеждане на целенасочени проучвания;
12. Провеждане на профилактични прегледи – мамографски прегледи и ехографски изследвания на здравнонеосигурени лица от ромски произход и на такива със затруднен достъп до лечебни заведения в населени места на област Кюстендил.
13. Участва в изпълнението на програма “Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”, превенция и контрол на ХИВ, туберкулоза и сексуално предавани инфекции (СПИН). Основни дейности, успехи, трудности:
 1. Провеждане на ефективен здравен контрол, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на Европейския съюз и на националното законодателство;
 2. Провеждане на активен епидемиологичен надзор над ХИВ, туберкулозата и СПИН. Активно участие в съществуващите специализирани информационни мрежи за заразните заболявания в Европейския съюз и Световната здравна организация (СЗО);

3. Анализират се на регионално ниво на демографските показатели и здравното състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот, с оглед разработване на регионални профилактични програми;
4. Изпълнение на дейности за ограничаване влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда;
5. Участие в провеждането на здравно-образователни дейности и изработването на информационни материали за естеството на заболяванията и възможностите за намаляване на риска от заразяване и разпространение на ХИВ, туберкулоза и СПИН;
6. Провеждане на срещи с партньори на местно ниво – общинските и областната администрации, местни структури на държавната администрация и неправителствения сектор;
7. Участие в посещения на място с цел мониторинг и супервизия на дейностите с участието на крайните бенефициенти финансирани от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария, съвместно със звено „Мониторинг и оценка” и дългосрочни консултанти;

При работата по програмите и проектите РЗИ-Кюстендил е имала добро взаимодействие, координация и съвместната работа с лечебните заведения и неправителствените организации, работещи на територията на областта.

За постигането на по-голяма ефективност в изпълнението на програмите и проектите и за справяне с предизвикателствата в здравеопазването, свързани с интеграцията на ромите, се изисква както цялостно разглеждане на проблемите на ромските общности, така и създаването на комплексен междусекторен подход и възможности за синергия между различните програми и проекти.

ИЗПЪЛНЕНИ ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ОБЩИНИ:

От 2004 г. на територията на Община Дупница функционира Ромски здравен център. През 2014 год. в Центъра работят 7 (седем) здравни медиатори, които обслужват ромското население. Медиаторите консултират хората по редица въпроси, като здравно осигуряване, имунизационен календар, освен това съдействат на общо практикуващите лекари при необходимост. Попълват административни документи към различни институции. През 2014 г. са проведени множество беседи в ромските квартали на град Дупница във връзка с вредата от тютюнопушенето, употребата на наркотици, болести, предавани по полов път, СПИН и др.

1. Проект: Интегрирани социални политики за предоставяне на алтернативни услуги, целящи социално включване в община Дупница.

Бенефициент: Община Дупница

Обща стойност на проекта: 1 200 000 лв.

Община Дупница Изпълнява Проект ”Интегрирани социални политики за предоставяне на алтернативни социални услуги, целящи социално включване в община Дупница” съгласно Споразумение за финансиране №РД09-68 от 22.06.2011 г. между Министерството на труда и социалната политика и община Дупница финансиран със заемни средства (Заем 7612 BG) от Международната банка за възстановяване и развитие в размер на 31.39 милиона евро по Проекта за социално включване.

Основните цели на проекта са:

- Подкрепа на децата и семействата в риск за изграждане на здрава семейна среда;
- Намаляване на броя на изоставените деца в нужда;
- Намаляване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и оказване на подкрепа за задържането им в биологичната им среда;
- Изграждане на мрежа от социални услуги за обществена подкрепа за обхващане на поне 25% от уязвимите семейства с деца в риск в общината;
- Развиване на широк кръг дейности по превенция на изоставянето на деца;
- Да се подобри грижата за децата в семейството и да се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата;
- Предоставяне на услуги за деца с увреждания и техните семейства;
- Прилагане на мерки за ранна диагностика и навременна интервенция;
- Създаване на социална услуга Център за ранна интервенция за деца с увреждания;
- Осигуряване на подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране;
- Гарантиране на равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование и здравеопазване;

През 2014 г. по проекта са открити един център за ранна интервенция на деца с увреждания и 3 центъра от семеен тип, разположени съответно в кварталите – “Спартак”, “Гиздова махала” и “Ценеви”. Услугите са насочени към осигуряване на равнопоставено участие в живота на местната общност чрез равен достъп на децата до общински центрове за работа с деца, осигуряване на гарантиран достъп до специализирани здравни, социални, образователни и други услуги в общността; осигуряване на адекватни услуги, условия и оборудване, необходими за постигане на максимална самостоятелност на децата с увреждания в тяхното обслужване; предоставяне на набор от услуги, грижа и занимания за формиране и развитие на хигиенни навици, умения за общуване, упражняване на различни социални роли и тяхното овладяване; гарантиране планирането и индивидуализирането на грижите за всяко дете въз основа на екипно обсъждане и екипно вземане на решение.

До момента по Проекта е одобрено разкриването на следните услуги:

- Формиране и развитие на родителски умения

Услугата „Формиране и развитие на родителски умения” цели формиране на родителски умения, създаване на връзка родител-дете, повишаване на самочувствието и увереността на родителите и разширяване на подкрепата. Услугата е насочена към бъдещи родители, родители на деца от 0 до 3 г., родители от уязвими групи, които не полагат адекватни грижи за децата си и ги излагат на риск.

Предстои наемането на: 2 социални работника, 1 психолог, 1 юрист, 1 лекар-педиатър, 1 гинеколог, 1 медицинска сестра, 1 акушерка, 2 медиатора.

- Здравна консултация за деца

Услугата „Здравна консултация за деца” (от 0 до 3 год. и от 3 до 7 год.) цели:

- редовно наблюдение на здравното, физическото и психомоторното развитие на бебетата и децата;
- превенция на детската заболеваемост, смъртност, не полагане на достатъчна грижа в семейството и други рискове в ранна детска възраст;

- достъпност за родители на новородени и на малки деца, които са уязвими, изолирани и/или не са регистрирани при общопрактикуващ лекар или не го посещават;

- осигуряване на мобилност – посещения в домовете на родителите, работа в общността за превенция на заболяванията, информиране и консултиране и т.н.

Наети на работа: 1 лекар-педиатър, 1 медицинска сестра, 1 стоматолог, 2 медиатори.

- Допълнителна подготовка за равен старт в училище

Услугата „Допълнителна подготовка за равен старт в училище” цели чрез създаване на летни групи/училища да се доразвият или да се съхранят придобитите когнитивни и социални умения в предучилищното образование. Посещавайки лятно училище, децата ще имат възможност да доразвият или да съхранят придобитите когнитивни и социални умения преди да постъпят в училище. В летните училища образователните елементи се комбинират с игри и дейности, обогатяващи познанията на децата за обкръжаващия свят. Летните училища предоставят дейности за подобряване на предучилищната подготовка като:

Преодоляване на затруднения в изучаването на български език, осигуряване на възможност за равен старт в първи клас в смесени училища и др. Децата се разделят на групи в зависимост от техните нужди;

- Игри в съответствие с предпочитанията на децата;
- Кратки екскурзии в или в околностите на града или селото;
- Включване на родителите в екскурзиите като придружители;

Наети 4 учители и 4 медиатори.

- Индивидуална педагогическа подкрепа

Нает 1 специален педагог.

- Рана интервенция на уврежданията

Наети: 1 лекар-педиатър, 1 соц. работник, 1 психолог, 1 логопед, 1 кинезитерапевт, 1 медиатор.

2. Проект BG051PO001-5.2.12-0037-C0001 “ЦНСТ-НАДЕЖДА”

Бенефициент: Община Дупница

Бюджет: 219 925, 20 лв.

Проект BG051PO001-5.2.12-0037-C0001 “ЦНСТ-НАДЕЖДА” се финансира от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-5.2.12 “Да не изоставяме нито едно дете”, компонент 2: “Разкриване на социални услуги в общността”, с договор за безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-5.2.12-0037-C0001 и от месец май 2014 год. се реализира в Община Дупница.

Община Дупница цели създаване на устойчив модел за деинституционализация на деца и младежи с увреждания, настанени в специализирани институции за деца чрез предоставяне на резидентни услуги в Център за настаняване от семеен тип гр. Дупница.

Специфични цели на проектното предложение са:

- Реализиране на социален модел за предоставяне на индивидуални грижи за деца и младежи в среда, близка до семейната;

- Създаване на нови форми на социални услуги от резидентен тип, основани на професионална оценка на нуждите на всяко дете, които да заменят институционалната грижа.;
- Осигуряване на социално включване, равен достъп и защита на децата и младежите с увреждания, настанени в ДДУИ, ДДФУ и ДДЛРГ и децата с увреждания над 3 г. от ДМСГД.

Целева група по проекта са:

- Децата и младежи с увреждания, настанени в специализираните институции – домове за деца с умствена изостаналост, домове за деца с умствена изостаналост и за деца с физически увреждания, домовете за медико-социални грижи за деца и домове за деца лишени от родителски грижи – 12
- Децата и младежи с увреждания от общността - 2
- Персонал, ангажиран в социалните услуги за деца и младежи - 12

Създаденият Център за настаняване от семеен тип осигурява пълноценен и самостоятелен начин на живот в подходяща среда, близка до семейната, с възможност за подкрепа и изява.

Предоставянето на социалната услуга Център за настаняване от семеен тип осигурява на потребителите качество на живот, гарантиращо пълноценното физическо, емоционално и познавателно развитие и социално включване на всяко дете и/или младеж в естествена за него среда чрез осигуряване на индивидуална грижа и подкрепа, в среда, близка до семейната. Социалната услуга Център за настаняване от семеен тип се предоставя денонощно на територията на новоизградения ЦНСТ в гр. Дупница. Капацитетът на услугата е 12 постоянни места и 2 места за настаняване на деца и младежи от общността по спешност и към момента е запълнен. От настанените 14 потребители, 11 са от ромски произход. Община Кюстендил осигурява здравни медиатори и други заинтересовани страни в процеса на интеграция на ромските деца, чрез борба срещу сегрегацията в училище и насърчаване на равния достъп до образование, за едно развито и напреднало общество, основано на знанието. Действията са насочени към повишаване на осведомеността относно необходимостта да се осигури равен достъп до образование на децата от ромски произход, за да се постигне образователно развитие на ромските общности.

III. ОБРАЗОВАНИЕ

Интегрирането на ромски деца и ученици в детски градини и училища извън ромската махала е едно от стратегическите направления в областта на образованието. В това направление са предвидени конкретни дейности - осигурен транспорт до училища и детски градини извън ромската махала, на нуждаещи се семейства са предоставени общински жилища, предоставяне на услуги и включване в трудова заетост по оперативни програми и проекти.

На територията на Област Кюстендил се осъществяват редица проекти имащи за цел да обхванат и задържат децата и учениците в образователната система ч/з осигуряването на качествено образование в мултикултурна образователна среда.

За целта са реализирани дейности в средишните училища, като конкретен пример може да се посочи Проект BG051P0001-1.3.06 «Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес». За учебната 2014/2015 година в началните, основните и средните училища в община

Кюстендил са интегрирани 403 ученици от първи до дванадесети клас, на които българският език не е майчин.

В другите общини на територията на област Кюстендил няма училище в обособен ромски квартал. В тези общини интеграцията се осъществява по естествен начин. В област Кюстендил има три сегрегирани училища - ОУ „Иван Вазов“ – Кюстендил в ромския квартал „Изток“, НУ „Св.св.Кирил и Методий“ - Раждавица, където учат деца от социално слаби семейства и ОУ „Христаки Павлович“ – Дупница, което е вторично сегрегирно, като в община Кюстендил са две училища и едно в община Дупница. В останалите общини няма сегрегирани училища.

Като добър пример можем да посочим и втория реализиран проект в училищата на територията на област Кюстендил Проект BG051PO001-4.3.01. **„Ограмотяване на възрастни“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“**

Обучаемите по проекта са предимно възрастни, за които българският език не е майчин и които не са успели да завършат определен клас от основното си образование. Получени са от екипа по проекта и са раздадени на училищата обучителните пакети за обучаемите за всеки етап на проекта. Обученията са осъществени по предварително изготвения график на групите от съответните училища по проекта. На обучаемите при ежедневно посещение на учебните занятия са изплатени дневни пари, пътни, когато обучаемият трябва да пътува от друго населено място. Изплатени са и по 55 лева стипендии за успешно завършилите обучението по проекта.

На територията на областта се реализират дейности и по **Националната програма на Министерство на образованието и науката „С грижа за всеки ученик“** за допълнително обучение на учениците, които по – трудно усвояват учебното съдържание.

От изнесените данни по – горе е видно, че училищата и детските градини в област Кюстендил, в които има деца и ученици, на които българският език не е майчин, участват активно в Националната програма „С грижа за всеки ученик“, с цел повишаване качеството на образователния процес, чрез осигуряване на диференцирана грижа към личностното развитие на децата и учениците според индивидуалните и образователните им потребности. Чрез националната програма се създават условия за изява на учениците с таланти, способности и интереси в определена област на познание. Осигуряват се допълнителни възможности за повишаване на постиженията на учениците, които имат системни пропуски при овладяване на учебния материал. Дава се педагогическа подкрепа за децата от подготвителните групи за достигане на училищна готовност.

В област Кюстендил не се изучава майчин език от учениците с ромски произход. Не е изявено желание за изучаване на майчин език от страна на учениците и в момента не се отчита необходимост от учители, които да владеят ромски език.

На територията на областта и особено в община Кюстендил, училищата, които интегрират ученици от уязвимите малцинства водят качествен образователен процес. В тези училища не се прави разлика между децата и учителите не поставят различни изисквания за учениците от паралелката си. Учениците успешно се адаптират, както към средата, така и към изискванията на учителите, особено, ако са постъпили от първи клас в интегрирано училище. Децата в училището в квартал „Изток“ също се обучават от учители с висше образование, които имат изискванията, произтичащи от учебните програми по различните предмети, но тъй като учениците изцяло са от уязвимото малцинство не е налице база за сравнение и конкуренция.

Осигурен е достъп до качествено образование за учениците от уязвимите малцинства. В селата училищата са закрити. Само в община Дупница има три училища в селата Крайници, Яхиново и Самораново. Учениците от закритите училища, чрез

безплатен транспорт се извозват до най-близкото средищно училище, където има осигурена безплатна закуска, в някои училища по национална програма на МОМН и безплатен плод, има възможност за столово обедно хранене във всичките средищни училища. Част от училищата от бюджетите си и от средства на някои общини правят поевтиняване на обедното хранене. 100% от учениците от първи до седми клас са осигурени с безплатни учебници, осигурени са условия за качествена целодневна организация на учебния процес и създаване на възможности за задържането на учениците в училище и възможности за развиване на интересите им. Във всички училища има осигурен достъп до Интернет.

ИЗПЪЛНЕНИ ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ОБЩИНИ:

1. Проект BG051PO001-4.1.03.0381 “Равен старт за всички”

Бенефициент: ОДЗ № 9 ”Слънце” гр.Дупница Партньор: Община Дупница.

Бюджет: 310 332.48 лв.

Проектът е за по-успешна социална и трудова реализация на децата и учениците от етническите малцинства, които са попаднали или застрашени да изпаднат в състояние на изключеност, чрез засилване на мотивацията за включване в образователния процес, чрез създаване на нов тип специализирана институция, която да допринесе за плавното им адаптиране към посещението на масови детски специализирани институции.

Целевата група на проекта са 80 деца на възраст от 1 до 6 години, от квартал “Гиздова махала”, които по различни причини не са посещавали никога детска ясла и детска градина, 40 деца от всички ромски квартали, които посещават детско заведение и 20 учители за работа в мултикултурна среда.

Основната цел на проекта е създаването на условия за подобряване на интегрирането на децата от ромския етнос, чрез разработването на интерактивен модел на обучение и възпитание за осигуряване привличането и задържането им в образователните институции от най-ранна възраст. Обучението се проведе в ремонтиран и оборудван в рамките на проекта Адаптацияен детски център “Шужипе”, намиращ се в гр. Дупница, ул.”Васил Левски” № 9.

Специфична цел: Създаване на успешен модел за интеграционни дейности чрез разкриване на ателиета по фолклор, театър, гърнчарство в адаптацияния детски център. Развиване на умения, придобиване и формиране на навици за посещение на специализирани институции и провеждане на занимания в учебно-занимателна среда в условията на мултикултурност и мултиетничност чрез откриване на адаптацияен детски център на територията на един от най-големите ромски квартали в Община Дупница. Подобряване на материално – техническата база на центъра за качествено провеждане на заниманията. Обучение на педагогическия персонал и придобиване на умения за работа в условия на междуетническа среда. Опознаване на културното многообразие, създаване на атмосфера на толерантност, разбирателство и взаимно уважение чрез съвместни изяви и привличане на родителите за активно сътрудничество и партниране в тези дейности.

Индикатори за изпълнение на дейностите и резултати от проекта:

- 107 деца от ромски произход, преминали обучение по проекта;
- 30 учители, преминали обучение за работа в мултикултурна среда;
- 80 родители, участвали в дейности за интеграция.

В резултат от изпълнените дейности по проекта през учебната 2013/2014 г. към ОДЗ № 9 е открита и нова полудневна група за подлежащи на задължителна предучилищна подготовка 5 и 6 годишни деца, необхванати през 2012/2013 учебна година. В новосформираната група с приоритет са приемани децата от кв. "Гиздова махала". Откритата група продължава да функционира успешно и през уч. 2014/2015 год.

2. Проект BG051PO001-4.1.06-0028 "Образовани и успешни"

Бенефициент: Община Дупница. Партньор: ОУ "Св. Климент Охридски", гр. Дупница.

Бюджет: 136 358.66 лв.

Основната цел на проекта е да подпомогне процеса на реинтеграция на отпаднали ученици и превенция на повторното им отпадане чрез създаване на адаптивна приемна среда в училищата на Община Дупница.

Целева група: 50 ученици, отпаднали от образователната система, 20 учители и 10 директори на училища, 100 родители на ученици, отпаднали от образователната система.

Специфични цели:

Изграждане на Средищен образователен център за реинтеграция на отпаднали ученици, който реализира дейностите по създаване на адаптивна приемна среда в училищата на Община Дупница:

1. Идентифициране на отпаднали ученици на територията на общината, диагностициране на основните причини за отпадане и разработване на гъвкави механизми за реинтеграция.

2. Разработване и реализиране на индивидуални учебни програми за наваксване на пропуснати знания и умения, програми за допълнително изучаване на български език.

3. Реализиране на дейности за интеркултурно образование чрез разкриване на 4 клуба и провеждане на спортни състезания, където заедно ще работят реинтегрираните ученици и ученици от училищата от различни етноси.

4. Преодоляване на социалните пречки пред реинтеграцията на отпадналите ученици чрез закупуване на учебни пособия, материали и др.

5. Работа с родителите на отпадналите ученици за преодоляване на негативните нагласи към образованието и мотивирането им да ги подкрепят за връщането им в училище.

6. Допълнително обучение на учители и директори за работа с отпаднали ученици, допълнително обучение на образователни медиатори за работа с родителите на отпадналите деца и ромската общност.

Изпълнените дейности за реинтеграция на отпаднали ученици и работата с техните родители, оказват съществено влияние върху подобряване качеството на съществуващите социални услуги за целевата група. Пилотното приложение на Средищния образователен център може да послужи като модел за реинтеграция на отпаднали ученици в образователната система, дава възможност да се изведат добри практики и опит, както от страна на педагозите, така и на съответните институции.

След приключване на проекта в училищата на територията на Община Дупница бяха успешно записани /реинтегрирани/ 21 ученика, което е един много добър показател за успеваемостта на проекта.

В резултат от активната превантивна работа на терен на МКБППМН съвместно със здравните медиатори към Община Дупница се отчита понижаване на извършените противообществени прояви от малолетни и непълнолетни лица и намаляване на броя на отпадналите от образователната система.

ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ

1. „ЗА ПО-ДОБРО ОБРАЗОВАНИЕ – ФАЗА 3“

Целеви групи - 333 деца и ученици от ромски произход, живеещи на територията на кв. „Изток“ и посещаващи седем приемни училища в гр. Кюстендил: Първо основно училище „Св. св. Кирил и Методий“, Основно училище „Даскал Димитри“, Пето основно училище „Христо Ботев“, Седмо основно училище „Ильо Войвода“, Основно училище „Проф. Марин Дринов“, Основно училище „Паисий Хилендарски“, Спортно училище „Васил Левски“;

Около 60 родители, обучени в специално организирани за целта обучения; 35 директори и учители от седем приемни училища в гр. Кюстендил;

Основни дейности- чрез осигуряването на ежедневно извозване за децата, подпомагане заплащането на храната за деня на децата, чрез ангажирането им в различни извънкласни форми на обучение, като клубове по интереси (Арт студио „Буратино“ и Клуб „Фотограф“), ски училище, екскурзионно летуване, създаване на учебник по доброта, разработен от ученици и учители по БЕЛ, както и в развлекателни занимания за децата като спортни игри за деня на бащата, празнични концерти по случай коледа и деня на пролетта, посещение на кино и театър, отбелязване на деня на тиквата – Хелоуин и др. ще се повиши тяхната мотивация да се образуват и ще се насърчат да повишават нивото си на посещаемост, както и резултатите в училище. За учениците ще бъдат организирани образователни посещения на градската библиотека по – случай Световния ден на книгата и посещение на Регионалния исторически музей в гр. Кюстендил, което от своя страна ще повиши тяхната обща култура и възможности да опознаят и непознатото. Специален акцент ще бъде поставен на провеждането на кампания за повишаване на информираността сред родителите и поредица от обучения за родители. Учениците, които повишат своя успех през учебната година ще бъдат поощрени с организирано посещение на кино и театър през отделните години.

2. Проект „Ръка за ръка, макар и различни“

Основната цел на проекта е съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства и превръщане на етнокултурното многообразие в източник на взаимно опознаване, уважение и сътрудничество в обща образователна среда.

Основните задачи са:

- Да се осигури равен достъп до качествено образование и равноправна интеграция в обществото;
- Да се направи крачка към толерантност и приемане от децата на различията на индивидуално и групово ниво чрез създаване на ателиета - „Веселият готвач“, „Литературно творчество и театър“ и „Малкият художник“, изискващи съвместни занимания на децата от различни етноси;

Да се идентифицират нагласите на родителите на децата от ромския и българския етнос по отношение на процеса на социализация и интеграция на техните деца чрез създаване на клуб „Родител“;

3. „Екип за сътрудничество и подкрепа, за сближаване и развитие чрез образование в мултикултурна среда, педагогическо консултиране и професионално ориентиране”, община Кюстендил

- Регистрационен номер на договора: BG 051PO001/07/4.1-01/94/17.06.2008 г., финансиран по ОП „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”, Схема на безвъзмездна помощ „Създаване на благоприятна мултикултурна среда за практическо прилагане на интеркултурно образование и възпитание”

- Обща стойност на проекта: 70 220 лева. Продължителност: 15 месеца

Обща цел на проекта : Разширяване на обхвата на деца и ученици от ромски произход от квартал „Изток” – Кюстендил в приемните училища в града, чрез изграждане на Екип за сътрудничество и подкрепа за сближаване и развитие чрез образование, педагогическа консултация, професионално ориентиране и работа с родители.

IV. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

ИЗПЪЛНЕНИ ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ОБЩИНИ:

През 2013 г. бе изработен Интегриран план за градско възстановяване и развитие /ИПГВР/, приет с Решение на Общински съвет Дупница №147/19.07.2013г. В ИПГВР бе включен и най-големият квартал, с компактно ромско население на територията на общината – кв. „Гиздова махала”.

През 2014 год. с Решение № 208 от 19.12.2014 год. от Общински съвет Дупница е одобрено Споразумение за сътрудничество между Община Дупница и Фондация „Тръст за социална алтернатива” гр. София във връзка с осъществяването на урегулиране и законно застрояване на кв. „Каваклия” в гр. Дупница като резултат от реализирането на проект „Регулация и узаконяване на квартали с преобладаващо ромско население в гр. Дупница и гр. Пещера”.

Основната цел на подписаното Споразумение е подобряване на жилищните условия на местната общност от кв. „Каваклия” в гр. Дупница.

Страна по споразумението е Фондация „Тръст за социална алтернатива”, неправителствена организация, чиято мисия е да подкрепя иновативни и резултатно ориентирани инициативи, които повишават икономическата независимост и подобряват жизнените перспективи на най-бедните в България с фокус върху ромската общност. Поради това „Тръст за социална алтернатива” инициира проект „Регулация и застрояване на съществуващи квартали с преобладаващо ромско население в гр. Пещера и гр. Дупница”. За целите на поставените задачи и дейности Тръстът ще осигури безвъзмездно финансова помощ за Община Дупница, както и необходимите човешки ресурси и експертиза. Времетраенето на проекта е 3 години, с краен срок м. ноември 2016 г.

1. Проект BG161PO001/1.2-02/2011 „Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение”.

Бенефициент: Община Дупница

Бюджет: 6 397 746.32 лв.

Проект “Дом за всеки” по Оперативна програма “Регионално развитие”.

През 2014 год. Община Дупница продължи реализацията на проект BG161PO001/1.2-02/2011/003 “Дом за всеки”, финансиран от Оперативна програма “Регионално

развитие”, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.2-02/2011 “Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение” на ОП “Регионално развитие 2007- 2013 г.”, приоритетна ос 1: “Устойчиво и интегрирано градско развитие”; Операция 1.2: “Жилищна политика”.

Основната цел на проекта е да се изгради нов сграден фонд в Община Дупница, който да позволи настаняването и подобряването на жилищните условия на уязвими групи от територията на населеното място, както и общо повишаване на качеството на градската среда.

Проектът предвижда да се осигурят 150 съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение. Също така ще бъде осигурено социално включване, пространствена интеграция и равен достъп до адекватни жилищни условия за поне 460 лица в неравностойно и уязвимо положение.

Очакваните резултати след изпълнението на проекта са да бъдат изградени 15 многофамилни жилищни сгради, да бъде доставено и монтирано оборудване и обзавеждане на социалните жилища. В новоизградените жилища ще бъдат настанени 150 семейства. Срокът за изпълнение на всички дейности по проекта е 24 месеца и изтича на 31.05.2015г. Самото строителство трябва да приключи в рамките на 7 месеца или 214 календарни дни.

Целевите групи на проекта обхващат бездомни хора и такива, които живеят в много лоши битови условия, родители с деца, включително непълнолетни родители, многодетни семейства, деца с влошено здраве и увреждания, както и хора в риск от бедност и социално изключване.

Изпълнението на предвидените дейности ще доведе до трайно решаване на проблемите, свързани с интеграцията на хората в неравностойно и уязвимо положение на територията на община Дупница, като създаде възможност в пилотния проект да се включат силно мотивирани лица от целевите групи, които желаят да участват в подобряването на жилищните условия на своето семейство и да намерят постоянна работа и заетост и да се превърнат в добри стопани на предоставените им имоти.

2. Проект „Интегриран проект за осигуряване на трайна интеграция на маргинализираните общности в община Дупница”, Име на процедурата: ИНТЕГРА, BG051PO001-1/4/5/6.0.01.

Бенефициент: Община Дупница

Партньори: Сдружение „Амала - Приятели” и Фондация „Подслон за човечеството”.

Обща стойност на проекта: 1 316 026, 40 лева

Цели на проекта:

- Повишаване на благосъстоянието и устойчиво интегриране на маргинализираните общности, чрез прилагане на взаимодопълващи се комплексни мерки и подходи;
- Стимулиране и подкрепа на интеграцията и реинтеграцията на пазара на труда на уязвими групи на пазара на труда, неактивни и търсещи работа лица на територията на община Дупница;
- Подобряване на достъпа до образование и обучение на лица, чрез прилагане на комплексни мерки за подкрепа, превенция, задържане в образователната система на територията на община Дупница;

- Осъществяване на превенция и подкрепа за социално включване на социално изключени лица и уязвими групи, чрез подобряване на достъпа до социални услуги в община Дупница;
- Повишаване на ефективността на съществуващите модели и практики за социално включване и трайна десегрегация на най-маргинализираните групи на територията на община Дупница.

Описание на целевата група:

Приоритетно ще се насърчава включването в проектните дейности на лица, попадащи в някоя от основните най-рискови групи, потенциално застрашени от изпадане в бедност и социално изключване:

- Семействата с деца: самотни родители, многодетни семейства;
- Уязвими групи на пазара на труда (младежи до 29 г., продължително безработни, лица на социално подпомагане, лица без или с ниско образование и квалификация, лица с остарели знания и умения, неграмотни или ниско грамотни лица, хора над 50 г.), неактивни и търсещи работа лица.;
- Представители на етнически малцинствени групи;
- Хора с увреждания (вкл. и деца);
- Жени: безработни, възрастни жени;
- Лица в нетрудоспособна възраст: деца, възрастни хора.

Към настоящия момент по проекта са назначени 9 жилищни медиатори, от които 7 от ромски произход, 9 образователни медиатори, от които 6 от ромски произход и 15 учители към партньорите.

ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ

1. „Проект на Община Кюстендил за социално включване”, община Кюстендил

Община Кюстендил изпълнява „Проект на Община Кюстендил за социално включване” съгласно Споразумение за финансиране № РД-09-57/15.06.2011г. между Министерството на труда и социалната политика и община Кюстендил.

Основните цели на проекта са:

- Превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата чрез инвестиции в ранното детско развитие;
- подобряване на готовността на децата за включване в образователната система;
- подкрепата за формиране на родителски умения сред уязвимите групи родители.

ОБЩИНА САПАРЕВА БАНЯ

Ромите в община Сапарева баня живеят в различните части на града и селата, наред с българското население. Няма обособени големи ромски махали, разпределени са по няколко къщи с роми в различните квартали. По-голямата част от ромското население имат свои собствени къщи и имоти. Пет са семействата без собствено жилище, с общи усилия на общината и обществото на тях им бяха подигурени жилищни сгради в не много добро състояние, за временно пребиваване.

На територията на Община Сапарева баня няма социални/общински жилища и терени годни за жилищно застрояване-общинска собственост, на които да се предвижда застрояване на домове за социално уязвими групи.

V. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

По данни на правоохранителните органи през 2014 г. не са регистрирани повишен брой противообществени прояви на малолетни и непълнолетни от ромски произход.

В някои общини са назначени обществени възпитатели, които провеждат срещи и организират беседи с учениците по проблемите на насилието в училище и извън него, междуличностните отношения и асоциалните прояви и последствията от тях.

VI.

КУ

КУЛТУРА И МЕДИИ

На територията на всички общини в Област Кюстендил ромите участват активно в организацията и отбелязването на официалните празници и общински културни мероприятия като се съблюдава интегрирането им в обществото, като не се нарушава тяхното право на самоопределение и бит.

В повечето общини се отбелязват празниците на ромската общност, като се наблюдава, че има все по-голяма приемственост и толерантност от представителите на всички етноси в областта. Не съществува постоянна връзка с представителите на местните медии във връзка с публикации на новини и събития свързани с ромската общност. Те най-често използват социалните мрежи и канали като: (Фейсбук и др.) за да отразяват събитията и дейностите на различните организации и администрации на местно ниво. Липсата на финансиране е основната причина изтъквана от НПО, за да не се издава местен вестник, радио излъчване или друг тип медиен подход, отразяващ конкретно събитията и проблемите на ромската общност в региона.

ИЗПЪЛНЕНИ ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ОБЩИНИ:

1. На територията на община Сапарева баня има четири читалища, като по-големите са „Просветен лъч”, гр. Сапарева баня и „Народни будители 1926”, с. Сапарево, община Сапарева баня.

2. В областта на културата Общината работи в подкрепа на културните институти, творчески обединения и формации, доказали своята обществена значимост. Един от приоритетите на Програмата за развитие на културата е съдействие на легитимните религиозни структури в града и селата и насърчаване на етническата и верска толерантност.

3. Културният календар на Общината е богат и обхваща разнообразни празници и тържества, в които активно се включват представители на ромската общност.

4. Те са канени и взимат дейно участие във всички организирани от общината и народните читалища празници, като Мис “Пролет” и “Мини-мис Пролет”. Техни представители не само, че участват в тези конкурси, но и винаги вземат призови места в челната тройка.

5. Ежегодно на територията на общината се празнуват и традиционно ромските празници “Банго Васил” – м. януари и Международния ден на ромите през месец април. За нормалното протичане на тези празници се включват Общинска администрация Сапарева баня и НЧ “Просветен лъч”. Те са подпомагани, както финансово, така и при самата организация. Липсата на достатъчно средства е пречка към разширяване дейността на културните институции и работата с деца от ромски произход.

6. Факт за интеграцията на децата от ромски произход и други деца в УСП са и успехите, които имат при завършване на средно образование и прием във висши учебни заведения, голяма част от тях посещават редовно читалищата библиотека. Включени са и участват към сформирани групи към Народните Читалища. Едни от тях рисуват, други пеят, трети танцуват.

7. Изводите са, че деца от ромски произход и други деца в УСП участват активно в културния живот на общината, обичат да се изявяват и постигат успехи в различни области.

8. Спортната инфраструктура в Сапарева баня се характеризира с амортизираност на голяма част от съоръженията и ниска приложимост за развитие на масов и представителен спорт. Политиката на Общината разглежда бъдещото поддържане и създаване на нова спортна инфраструктура като част от развитието на туризма, което ще се използва и от местното население за поддържане на необходимия жизнен стандарт и здравословен начин на живот.

9. Природно-климатичните ресурси дават отлични възможности за развитието на спорта в общината в следните му разновидности: Ски алпийски дисциплини, Биатлон, Лека атлетика, Планинско бягане, Автомобилни състезания, Футбол – футболен клуб “Германей”, съществува и женски отбор, Плуване, Борба и др.

10. Заниманието със спорт е добра основа за интеграция и изграждане на толерантност към различните, затова независимо от не дотам доброто състояние на спортните площадки, община Сапарева баня провежда спортни състезания и празници.

11. Представители от ромската общност участват в състезания и имат добри класирания. Факт за това е, че имат много добра състезателка по биатлон, която е и студентка в НСА гр. София. Тя с нейните постижения е пример за тях и ги стимулира да се включват сериозно в спортни занимания.

12. Всяка година за Международния празник на ромите се организира турнир на малки вратички. Представители на целевата група се включват във всички училищни спортни състезания, като по-добрите вземат участие и в национални такива.

13. Изводът е, че ромските деца и други деца в уязвимо социално положение участват активно и в спортния живот на общината. Стимулирането на спортни прояви и мероприятия по физическо развитие на младите хора, както и приобщаването на ромските деца е една от приоритетните задачи на община Сапарева баня.

ОБЛАСТ ЛОВЕЧ

Област Ловеч

Настоящият мониторингов доклад е първият документ след изготвяне на Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите /2012-2020/ /Стратегията/.

Стратегията е документ, задаващ насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите на областно ниво и е приета в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите /2012-2020/.

Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите /2012-2020/ е приета на Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси през м. февруари 2013 г.

Стратегията е насочена към гражданите в уязвимо социално положение от ромски произход, но не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Населението на област Ловеч наброява 141 422 души, като ромският етнос е втори по численост след българския. Към 01.02.2011 г. като роми са се самоопределили 5 705 души с относителен дял 4,03 %.

Най-голям е дялът на самоопределилите се като роми в общините Луковит – 2 776 /16,44 %/ и Ябланица – 916 /16,22 %/, след тях се нареждат общините Угърчин – 234 /4,08 %/, Тетевен – 661 /3,29 %/ и Летница – 111 /3,20 %/, с най-нисък дял са общините Ловеч – 665 /1,41 %/, Троян – 334 /1,15 %/ и Априлци – 8 /0,25 %/.

1. ОБРАЗОВАНИЕ

За учебната 2014/2015 г. в община Летница е намалял броят на необхванатите деца и ученици на 5,8 %. СОУ „Бачо Киро“ гр. Летница продължава да работи по посока намаляване отпадането на ромските ученици от училище, създаване на капацитет и подкрепа за родителите и учителите, работещи в мултикултурна среда. Продължават дейностите от 2012 и 2013 г. за създаване на благоприятна и насърчаваща среда за ромските ученици да участват пълноценно в межкултурното общуване и насърчаване на междуетническото и межкултурното опознаване, толерантност и диалог, подкрепени от Център за междуетнически диалог и толерантност /ЦМЕДТ/ „Амалипе“: сформирани е СИП „Фолклор на етносите“, създадено е работещо училищно настоятелство с участието на родители от ромската общност.

На 01.10.2014 г. Община Летница стартира изпълнението на Проект „Весела градина“, по Приоритет Образование от Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите /2012-2020/ и План за действие за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите /2012- 2020/ и „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“, одобрен във връзка с изпълнение на чл. 3 от Правилника за устройството, дейността и организацията на работа на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства /обн. ДВ, бр. 40 от 2006 г./ и Програма за дейността на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства за периода 2013 - 2015 г. /приета с Протоколно решение № 9.1 на Министерски съвет от 06.03.2013 г./ и План за дейността на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства за 2014 г.

Партньор по Проекта е Сдружение „Знание“ – Ловеч. Проектът е насочен към децата, обхванати в ОДЗ „Ирина Бачо Кирова“ гр. Летница, с филиали в село Крушуна и село Горско Сливово. За да се постигне подобрена мултикултурна среда, дейностите на проекта са насочени към всички заинтересовани страни, пряко свързани с образователния процес – деца, родители, учители. За въздействие върху проблемите и постигане на промяна в нагласите са планирани следните основни дейности.

Първата е насочена към родителите, защото те са основните отговорни за записването на децата и редовното посещение на детската градина. Ще се използва методът „Световно кафене“, който представлява структурирана дискусия с всички участници и постигане на обобщени изводи и препоръки.

Втората дейност е насочена към децата. Избрана е интерактивна форма - street education, която е подходяща за неформалното обучение на децата и повишаване на интереса им към детската градина. Заниманията ще имат образователен характер, физически игри и акценти, насочващи вниманието към културното многообразие и толерантност.

Третата дейност е насочена към учителите в ОДЗ „Ирина Бачо Кирова“ в гр. Летница и филиалите в село Крушуна и село Горско Сливово. Обучението ще бъде на два модула „Мултикултурно общуване“ и уъркшоп „Работа с родители“. Целта е

повишаване на експертността и уменията на учителите, споделяне на добри практики, обсъждане на казуси от практиката им.

Проектът, който трябва да завърши на 31.05.2015 г., се финансира от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и е с обща стойност 15 210,48 лв.

През 2014 г. година СОУ „Б. Киро“ гр. Летница работи по ОП „Развитие на човешките ресурси“ /ОП РЧР/, проект BG051PO001-3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“, НП „С грижа за всеки ученик“, модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване нивото на постиженията им по общообразователна подготовка“, където са сформирани групи по български език и литература, с участие на ученици от ромската общност.

ОДЗ „Ирина Бачо Кирова“ гр. Летница работи по НП „С грижа за всеки ученик“, модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за деца от подготвителните групи“, където са сформирани групи по български език и литература с участие на деца от ромската общност.

В резултат на изпълнените дейности в община Летница по превенция на отпадане от училище на децата в уязвимо положение и ромите е постигнато обучение в дух на толерантност и недискриминация. Приобщени са родители роми към образователния процес. Усъвършенствани са образователните условия за качествено образование и квалификация на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.

На територията на община Ловеч са проведени срещи по местоживее с родители на деца и ученици от ромски произход за разясняване на необходимостта от предучилищно и училищно образование. В средишните училища ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница, СОУ „Панайот Пипков“ гр. Ловеч и СОУ „Св. св. Кирил и Методий“ с. Александрово, с цел прибиране и задържане в училище, се подsigурява безплатна закуска, обяд и транспорт. За учениците в неравностойно положение, в т.ч. и ученици от ромски произход в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница, е осигурено общежитие с 45 места. С такъв социален статус има настанени ученици и в Ученическо общежитие.

По проект „Хайде на училище“, дейност „Професионално ориентиране“ са включени 24 ученици от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, които са посетили 5 професионални гимназии. 413 ученици от 3 средишни училища /ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница, СОУ „Св. св. Кирил и Методий“ с. Александрово и СОУ „Панайот Пипков“/ и 1 защитено ОУ „Васил Левски“ с. Малиново са включени в полуинтернатни групи за по-добро овладяване на българския език. 42 ученици от ромски произход се обучават в Професионална гимназия по кожарство, облекло и химични технологии /ПГ по КОХТ/ от IX до XII клас.

По проект „Хайде на училище“ дейност „Лектория - Превенция на ранните бракове“ в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница са проведени 2 лекции с участието на 24 ученика. В СОУ „Панайот Пипков“ стартира проект „Намаляване на здравните неравенства-подготовка на планове за действие“. Чрез този проект се цели намаляване на здравното неравенство между уязвимите групи в региона. Като целева група са включени 80 ученика на възраст 12 - 15 г. Проведено е обучение от Превантивно-информационния център –Ловеч /ПИЦ/, свързано с превенция на употребата на наркотици с 4 ученика от ромски произход.

По проект „Квалификация на педагогическите специалисти“ са обучени 1 директор, 2 пом. директори и 32 учители за формиране на знания, умения и компетенции за работа в интеркултурна среда /ОДЗ „Кокиче“ с. Александрово, ОУ „Св.

св. Кирил и Методий“ кв. Гозница, СОУ „Св. св. Кирил и Методий“ с. Александрово и ПГ по КОХТ/ СОУ „Панайот Пипков“ съвместно със Сдружение „Знание“ работи по проект „Занимателно училище“. Проведени са 2 обучения, обучени са 22 учители и директор. По същия проект са обучени и 4 учители от ОДЗ „Слънце“.

Проведени са ежемесечни открити практики по различни образователни направления в детските градини с включване на родители и близки на децата от различни етноси и социални групи. По НП „С грижа за всеки ученик“ се работи с 18 деца роми от селата Смочан и Баховица в ЦДГ „Снежанка“; в ЦДГ „Люляче“ са включени 7 деца от кв. Гозница и 6 деца от с. Лисец, а в ОДЗ „Кокиче“ с. Дойренци са включени 17 деца от селата Александрово, Дойренци и Чавдарци. По същата програма в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница са сформирани 2 групи с 24 ученика за преодоляване на затрудненията при овладяване на българския книжовен език.

В ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница са проведени семинари за повишаване на родителския капацитет, с включени 20 родители. Проведени са 2 обучения по проект „Хайде на училище“, дейност „Обучение на родители“; обучени са 60 родители, участвали съвместно с учителите от СОУ „П. Пипков“ в уъркшоп „Работа с родители“; в ПГ по КОХТ са проведени 40 срещи с участието на 50 родители на ученици от ромски произход за изясняване на ползите от професионалното образование и обучение. 10 родители на ученици от ромски произход са включени в популяризиране на извънкласна дейност.

Във връзка с изпълнение на провомощията на община Ловеч по чл. 36, ал. 1 от Закона за народната просвета /ЗНП/, в периода м. юни - м. декември 2014 г., са изпратени 592 писма до родители на деца, които не фигурират в Информационната система на образованието АДМИН RS.

Посетени са 18 семейства от селата. Проведени са над 150 индивидуални разговори с родители и близки на подлежащи от отпадане от образователната система деца и ученици до 16 г. В по-голямата част са роми или живеещи в сходна на ромите ситуация, деца на социално слаби семейства. В системата на образованието за 2014 г. са реинтегрирани 72 деца и ученици, като 85 % от тях са записани в I клас.

В ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ в дейности по облагородяване на околната среда са включени 30 родители. Съвместно със Сдружение „Знание“ по проект „Здравословно хранене“ са ангажирани родители на деца от СОУ „Панайот Пипков“.

В „Празник на детето с активното участие на мама и татко“, проведен в ЦДГ „Мария Сиркова“, са включени 4 деца от ромски произход от кв. Дръстене. Проведени са 2 обучения с по 20 родители от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ кв. Гозница по проект „Хайде на училище“, дейност „Обучение на родители“; по проект „Включващо обучение“ са проведени съвместни дейности между родителите на ромските деца и останалите родители в СОУ „Панайот Пипков“ на тема „Заедно в борбата с епилепсията. Стандарт на живот на хората с епилепсия в страните от ЕС“, включени са 23 родители.

В детските градини с концентрация на деца от ромски произход в ЦДГ „Зорница“ с. Торос, ЦДГ „Славейче“ с. Дерманци и ЦДГ „СЛЪНЦЕ“ гр. Луковит се работи по европейски проекти и проекти на Министерство на образованието и науката /МОН/, които са с образователна цел за ограмотяване на деца, невладеещи български език и дейности, предполагащи повишаване на мотивацията на родителите към подготовка на децата за училище. Работи се с малки групи деца, като към тези групи се включват и родители. 361 деца са включени в база данни на подлежащи ученици и деца за ДГ и I клас. 27 групи деца имат осигурено столово хранене, а 20 деца използват общежитие. 220 деца са включени в обучение за въвеждане на билингвални

технологии. 302 ученици от малцинствени групи са интегрирани в образователната система. 34 са педагогическите специалисти, обучени за работа в мултикултурна среда. 475 ученици са взели участие в Клубове по интереси, СИП-ове в областта на фолклора и приложните изкуства. 225 възрастни ромци са участвали в процеса на ограмотяване. 63 родители са ангажирани в училищни настоятелства или обществени съвети. 275 родители на ромски деца са участвали в училищни мероприятия и дейности. 39 педагогически специалисти са получили образователна квалификация.

Учениците до 16-годишна възраст от населени места в община Троян, в които няма училище, са обхванати в средищни и приемащи училища. За тях се осигурява целодневна организация на учебния ден и безплатен транспорт. Безплатен транспорт се осигурява и за деца до Седмична детска градина, с. Калейца. Училищата в общината изпълняват проекти по национални програми на МОН, насочени към създаване на условия за равен шанс и качествено образование на всяко дете: „С грижа за всеки ученик”, „На училище без отсъствия”, „Информационни и комуникационни технологии в училище”. Средишните училища усвояват средства и по проект „Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”, финансиран по ОП РЧР. Община Троян е една от малкото общини, запазили столовото хранене в училище. Разходите за персонала в училищните столове и част от режийните разноски се поемат ежегодно от общинския бюджет. В училищните столове се използват възможности за поевтиняване на храненето.

Педагогически съветници към училищата и психолог към Общински педагогически център /ОПЦ/ съдействат за решаване на възникнали проблеми с ученици, непосещаващи редовно училище, отпаднали от образователната система и за превенция на противообществени прояви. Провеждат се дискусии с представители на институции /Районна прокуратура, РУ „Полиция”, Регионална здравна инспекция /РЗИ/, Регионална здравноосигурителна каса /РЗОК/, Общинска комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни /ОбКБППМН/, Комисия за детето, община Троян, директори на училища, психолози, медицински специалисти, общопрактикуващи лекари/ по проблеми, свързани с обхващане и задържане на децата и учениците в училище. Училищата в селата Борима, Врабево, Дебнево и Орешак получават допълнителни средства за дейности, свързани с приобщаването и формиране на идентичност за децата от етническите общности. Сформират се различни извънкласни форми за работа по интереси, по проекти допълнително се обучават учители. Здравните медиатори към община Троян работят активно за привличане и задържане на деца и ученици от ромския етнос в детски градини и училища. Дейността им е насочена и към повишаване на здравната осведоменост на ромите.

Средишните училища в община Угърчин работят по проект „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“. Увеличен е броят на обхванатите деца в детските градини – 106 деца. Наблюдава се намаляване на броя на отпадналите ученици с 10 %. По Проект „Социално включване” 212 родители са взели участие в детските градини, а 160 души – в училищата.

10 учители от детските градини са обучени за работа в мултиетническа образователна среда, а от детските градини са обучени 4-ма учители.

Община Ябланица работи по проект на МОН за по-пълно обхващане на 5 и 6-годишните деца в подготвителни групи към детските градини и към училищата. Всички училища разполагат с необходимите условия за обучение. Напълно са обхванати подлежащите на задължително обучение в I клас. Осигуряват се безплатни учебници и учебни помагала за децата от ПГ и за учениците от I до VII клас, както и целодневна

организация на учениците от I до IV клас. Осигурена е безплатна закуска на деца от ПГ и учениците от I до IV клас. Учениците до 16-годишна възраст от населени места, в които няма училище, са обхванати в средищни и приемащи училища. За тях се осигурява целодневна организация на учебния ден и безплатен транспорт. Общината разполага с 4 ученически автобуса, предоставени от МОН по НП „За по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст”.

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

През 2014 г. община Летница е включена в проект на Европейската програма за партньорство в общността на ГлаксоСмитКлайн – Подобряване на здравния статус на ромските общности в Централна и Източна Европа „Заедно за по-добро здраве“, изпълняван от Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“. Един здравен медиатор от влашки произход е обучен и дейността му е финансирана от Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“ за работа с ромската и влашката общности в община Летница. За отчетния период здравният медиатор работи за подобряване на профилактичните дейности сред ромското население, повишаване на здравните знания и информираността, отпадане на ромските деца и други в уязвимо отношение от образователната система. Дейността на здравния медиатор продължава и през 2015 г. като делегирана от държавата дейност.

Традиционни за СОУ „Б. Киро“ гр. Летница в часовете на класа са лекциите, изнасяни от завеждащия „Здравен кабинет“ за предпазване на болести, предавани по полов път, хипатит, туберкулоза, значението на имунизациите и др.

В СОУ „П. Пипков“ и ОУ „Св. Св. Крил и Методий“, гр. Ловеч са обучени 2-ма медицински специалисти за работа с рискови групи.

Проведена е активна дейност с млади хора от ромските общности с цел превенция на ранни нежелани бременности, полово-предавани болести и СПИН. Проведени са беседи в 2 ромски квартала от експерти в РЗИ. 26 момичета от ромски произход са обхванати по Компонент 6 на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“ чрез пълен пакет превантивни интервенции.

В община Луковит има назначен здравен медиатор. Чрез него общината провежда беседи за опасностите от ранната бременност и насърчаване на бременни жени за консултации с акушер-генеколог и постъпване в болница. Медиаторът поддържа връзка с личните лекари на територията на общината и издирва деца без личен лекар. По последни данни за 2014 г. са обхванати 25 бременни. Броят е твърде малък предвид статистиката за раждаемостта на жени от ромски произход и обхванатите деца от 0-18 г. Записани при личен лекар за 2014 г. са 2720 бр. Броят на децата, обхванати от личните лекари, е висок в сравнение броя на зачислените бременни. Това се дължи на значително голямата заболяемост при децата, въпреки провеждането на беседи и разговори с майките за значението на имунизациите.

Добра практика на община Троян в работата по разрешаването на здравните проблеми на малцинствата е фактът, че към администрацията на общината работят двама здравни медиатори. След като първоначално започват работа по проект на Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“, впоследствие и двамата са назначени на трудов договор в държавно делегирана дейност „Други дейности по здравеопазването“. Тяхната дейност е насочена към оказване на съдействие при реализиране на профилактични дейности и разяснителни кампании в ромските общности в община Троян и съдействие на нуждаещи се от малцинствените групи за достъп до здравни услуги. Наред с това, здравните медиатори подпомагат общуването

между лицата от малцинствените общности, здравните, социалните служби и общинска администрация.

През 2014 г. е приета Програма за развитие на детското и училищно здравеопазване в община Троян за 2014-2016 г. В тази връзка предприетите мерки за разрешаване на проблемите на ромската общност са свързани с активизиране дейността на здравните медиатори и общопрактикуващите лекари за повишаване на здравната култура на ромската общност. Предприетите мерки са както следва:

- Съдействие за явяване пред ТЕЛК комисия - 5
- Съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права на 1 лице
- Съдействие по различни проблеми пред институции - 54
- Самостоятелно проведени беседи - 4
- Съвместно проведени беседи - 8
- Посетени обучителни курсове - 4
- Съдействие по образователни въпроси - 33
- Създаване на клубове по интереси: формиране на групи по СИП в областта на културата, фолклора и традициите на етносите; танцови формации, изкуства, традиционни занаяти, организиране на празници, провеждане на конкурси на етнокултурна тематика - 2
- Брой индивидуални съдействия по здравни въпроси - 40
- Придружавания до здравни институции - 5
- Брой индивидуални съдействия по социални въпроси - 14
- Имунизации - 14
- Осъществени здравноинформационни мероприятия за превенция на различни заболявания - 10
- Здравно образователни беседи в часа на класния съвместно с класните ръководители - 8
- Включване на хора от ромски произход за изследване в Национална АНТИСПИН кампания от сдружение „Знание” гр. Ловеч - 33

Като основен проблем в област Ловеч се очертава достъпът до здравна помощ за голяма група лица, включително на лица от ромски произход, без здравно осигуряване. Необходими са мерки за подобряване на профилактиката и здравното образование на населението. Община Угърчин не разполага с необходимите инструменти за решаването му.

По повод Световния ден за борба с ХИВ/СПИН – 1 декември е проведена информационна кампания под мотото „Обичай страстно, но безопасно“. Целта е да се подобри информираността на младите хора по проблемите на ХИВ/СПИН, да се стимулира отговорното им поведение, свързано с предпазване от заразяване с ХИВ. Проведени са 10 бр. беседи, относно превенция на ранните бракове и намаляване на бременността в юношеска възраст.

В община Ябланица се наблюдава тенденция на ниска/липсваща здравна осведоменост по отношение на социално значими болести /затлъстяване, сърдечно-съдови заболявания, диабет/, полово-предавани болести, ранни бракове и раждания и др.

3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

През 2014 г. в община Летница е извършена рехабилитация на улици в квартала, населен с влашко и ромско население. Проектът на стойност 283 529 лв. е финансиран от ПИП „Растеж и устойчиво развитие на регионите“, чрез двустранно подписано споразумение между общината и МИП.

Реализиран е проект „Изграждане на канализация и подмяна на водопроводни клонове в гр. Летница – ул. „Т. Каблешков“ и ул. „Й. Йовков“, финансиран от ПИП „Растеж и устойчиво развитие на регионите“, на стойност 100 000 лв. Изградена е канализация и е подменена водопроводната мрежа на две улици, населени с влашко и ромско население.

Извършена е подмяна на дограмата на общите части на бл. 210 в жк. „Здравец“ гр. Ловеч, където живеят 55 домакинства с нисък социален статус. Направен е основен ремонт на 2 от жилищата. Осигурените средства от бюджета на община Ловеч, са в размер на 7000 лв. за подмяна на дограмата, и 14 000 лв. за извършения ремонт в жилищата. Извършена е подмяна на дограмата на общите части на общежитие „Гозница“, където живеят 55 домакинства от ромски произход и граждани в сходна на ромите ситуация. Осигурените средства от бюджета на община Ловеч, са в размер на 6300 лв.

В гр. Луковит е обособен квартал изцяло населен от ромско население. Липсата на средства за актуализация на градоустройствения план и подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата инфраструктура, води до наслояване на проблемите при жилищните условия и незаконното строителство.

Община Троян непрекъснато полага усилия за подобряване на инфраструктурата на ромските квартали, като се планират и реализират редица инициативи. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване, контейнерите не винаги се използват по предназначение.

Ромското население в община Угърчин живее във всички квартали на населените места. Няма обособени ромски квартали. Подобрява се инфраструктурата в кварталите с компактно ромско население чрез общинския бюджет.

Ромското население в Община Ябланица е концентрирано предимно в кварталите и махалите на гр. Ябланица и някои от селата Брестница, Златна Панега, Добревци, Орешене и др. В по-голямата си част ромите живеят капсулирано и бедно. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с три, четири и повече деца.

4. ЗАЕТОСТ

В рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) през 2014 г. в област Ловеч се работи по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ /НП „ОСПОЗ“/ и Регионална програма за заетост с фокус - влашкия и ромския етнос, с цел осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ.

По Програма „Подкрепа за заетост“ 20 бр. лица са квалифицирани през 2014 г. чрез придобиване на специалност чрез наставник и осигуряване на последваща заетост. По национални и европейски програми за 2014 г. е осигурена заетост на 124 бр. лица, чиито работодател е била община Ловеч. Обект на тези програми и проекти са и лица от етническите малцинства, които са трайно незаети, без образование или с неподходящо такова. По Проект „Да успеем заедно“ на ОП РЧР, ДБТ – Ловеч, чрез Агенцията по заетостта, организира две общи трудови борси за активно търсещи работа безработни и заети лица, с участието на работодатели и социални партньори.

В община Луковит по програма „Нов шанс за успех“ са обучени 225 души от ромски произход. За 2014 г. по програма „ОСПОЗ“ е осигурена заетост на 188 души.

Безработицата в община Угърчин е висока. В общината са проведени курсове за ограмотяване. Осигурена е заетост на лицата от ромски произход предимно по НП „ОСПОЗ“.

За съжаление програмите са краткосрочни и не дават възможност за постоянна заетост при хората с нисък социален статус.

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

С цел намаляване на противообществените прояви и създаване на условия за насърчаване на межкултурното опознаване, толерантност и диалог, всяка година по повод Световния ден на толерантността, преподаватели от СОУ „Б. Киро“ гр. Летница, съвместно с МКБППМН подготвят и представят презентации и листовки на тема „Толерантност“. Традиционни са дискусиите в часа на класа на теми: „Междудличностни отношения“ и „Асоциални прояви и последствията от тях“.

През периода са организирани и проведени две дискусии на теми: „Насилието в училище и извън него“ и „Междудличностните отношения“, с участието на 90 ученици. Проведени са 1248 социални и психологически консултации по направления от отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“ на деца, настанени в Центрове за настаняване от семеен тип. Подкрепата е осъществена чрез посредничество, информиране, социална и психологическа подкрепа, обучения за повишаване на родителския капацитет, интензивна подкрепа в домашни условия - организиране на ежедневието, бюджетиране, мобилна социална работа сред семействата, при които има риск от изоставяне. Работи се по програми: „Корекционна програма за работа с непълнолетни осъдени“, „Извършители на кражби“, „Умения за мислене“, „Шофиращи след употреба на алкохол“ и „Програма за ограмотяване“.

В община Луковит е назначен стажант от ромски произход, занимаващ се с въпросите, касаещи дискриминацията.

Социалната профилактика на правонарушенията сред подрастващите остава основен приоритет в дейността на Общинската комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /ОбКБППМН/ – Троян. Създадените добри партньорски взаимоотношения с всички институции и НПО, работещи по проблемите на децата, допринасят за постигането на траен ефект от работата с малолетни и непълнолетни извършители на противообществени прояви и престъпления, както и за предотвратяване на отклоняващо се поведение. Особено тревожен е фактът, че от 43 разгледани от ОбКБППМН възпитателни дела, в повече от половината от случаите /26/ децата са от ромски произход. На всички са наложени съответните възпитателни мерки. На 4 от тях са назначени и обществени възпитатели, които работят ежеседмично с тях, а 10 посещават психолог в Общински педагогически център. Проведени са мероприятия на комисията /извън образувателните възпитателни дела/ за превенция на насилието и противообществените прояви, в които са включени ромски деца и ученици: „Здравей, ваканция без дрога“, Общински ученически игри, Детски спортен празник „Пламъчета сини“, конкурс за есе и рисунка на тема „Живот или дрога – избираш ти!“, конкурс за есе, разказ или стихотворение на тема „Да събудим детските сърца за добри дела“, във връзка с отбелязване на световния ден за борба с насилието, турнир по футбол, народна топка и тенис на маса между деца от ромски произход.

Важна роля при осъществяването на превантивните дейности, свързани със защита на обществения ред и противодействието на детското асоциално поведение

играе Комисията за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към община Угърчин. Пряко е и сътрудничеството на община Угърчин с Детска педагогическа стая, Районно управление „Полиция“ и НПО, работещи в сферата на закрила правата на човека, регионалният координатор на Комисия за защита от дискриминация. МКБППМН организира Летни клубове по интереси за деца от 7 до 18 години. Организираните се общински турнири по футбол и хандбал. През годината работещите към Комисията обществени възпитатели са осъществили дискусии с ученици от различни училища, възрасти и групи.

По инициатива на Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /МКБППМН/ гр. Ябланица, с цел превенция на противообществените прояви сред малолетни и непълнолетни, са проведени различни мероприятия и инициативи сред учениците от цялата община под надслов „Ежедневие без агресия“. Проведени са спортни състезания сред четирите училища, както и конкурси за литературни произведения и рисунки на тема „Моето родно място“. На 04.12.2014 г. в община Ябланица са наградени всички участници в състезанията и конкурсите.

6. КУЛТУРА И МЕДИИ

За създаване на благоприятна и насърчаваща среда за българските младежи да участват пълноценно в межкултурното младежко общуване и насърчаване на междуетническото и межкултурното опознаване, толерантност и диалог в СОУ „Б. Киро“ гр. Летница е сформирани СИП „Фолклор на етносите“. В рамките на проект за намаляване отпадането на ромските ученици от училище „Всеки ученик може да бъде отличник“, в СОУ „Б. Киро“ гр. Летница е проведен фестивал на тема „Различни, но заедно“. Фестивалът има постоянен характер и се провежда ежегодно.

През 2014 г. е осигурено библиотечно и информационно обслужване на гражданите от ромски произход в рамките на програма „Глобални библиотеки – България“ в читалищата в селата: НЧ „Просвета – 1906 г.“ с. Дойренци, базови познания за работа с компютър, ползване на социални мрежи, електронна поща и търсене на информация в интернет са предоставени на 7 деца от ромски произход до 14 г., на 4 лица до 18 г. и на 4 лица над 18 г. В НЧ „Напредък – 1928 г.“ с. Казачево интернет и библиотечни услуги са ползвали 11 деца от ромски произход на възраст до 14 г., 8 деца на възраст от 14 г. до 18 г. и 8 лица над 18 г., НЧ „Просвета-1901 г.“ с. Слатина интернет и библиотечни услуги са ползвали 11 деца от ромски произход на възраст до 14 г., 8 деца от 14 г. до 18 г. и 15 лица над 18 г., НЧ „Христо Ботев -1930 г.“ с. Славяни интернет и библиотечни услуги са ползвали 15 деца от ромски произход до 14 г., 6 лица на възраст от 14 до 18 г. и 3 над 18 г. В НЧ „Зора-1930 г.“ – кв. „Продимец“ гр. Ловеч е организиран клуб по интереси „Целогодишна занималня“, в която се включват активно 20 деца от ромски произход на възраст от 7 до 16 г. Те участват в организираните чествания на празниците от обредния календар и библиотечната дейност. В НЧ „Просвета-1934 г.“ с. Скобелево е обособена група от 15 деца на възраст от 3 до 14 г., като 8 са от ромски произход, които са обхванати в клуб „Лятна занималня“.

Общинско радио Ловеч отразява събития, свързани с живота на ромите: Поздравление по случай „Банго Васил“ на 14.01., излъчен е материал по повод „Международния ден на ромите“ на 08.04., излъчен е репортаж посветен на стартирания проект „Даваме шанс на Слънцето да докосва всички“ на РИО-Ловеч, насочен към по-безпроблемна адаптация и обучение на ромските деца в детските градини и осигуряване на равен старт при постъпването им в училище. Излъчен е

репортаж от представянето на проект „Храна и здраве“, който се осъществява от Сдружение „Знание“ и цели подобряване информираността на представителите на етническите малцинства по отношение на здравословното хранене и здравната профилактика. Проектът е насочен изцяло към ромската общност. Представени са текущи информации в новинарските емисии и предавания за различни аспекти от живота на ромската общност в Ловеч и региона.

Обхванати са общо 400 деца от ромски произход от всички училища на територията на община Луковит в различни културни и спортни мероприятия.

Културният сектор в община Троян включва широк кръг от културни организации, функциониращи в различни области на културата и изкуството – изпълнителски изкуства, визуални изкуства, литература, музейно и библиотечно дело, народни и приложни изкуства и др. Профилът на културния сектор в община Троян се определя от няколко основни групи културни организации:

- Мизей на народните художествени занаяти и приложни изкуства – Троян /МНХЗПИ/, Национално изложение на художествените занаяти и изкуствата - Орешак /НИХЗИ/, галерия „Серяковата къща“ - Троян, Представителен общински младежки духов оркестър с мажоретки, Общински педагогически център-Троян и др./;
- На територията на община Троян функционират общо 19 читалища. Освен традиционните културни дейности, читалищата усвояват все по-активно и новите социални практики, което ги превръща през последните години в реален партньор за решаване на редица социални проблеми на общността чрез предоставяне на разнообразни социални услуги, насочени към групи със специфични потребности и групи с различен етнически състав;
- НПО и търговски организации в сектора на културата.

Във всички дейности по културата община Троян се стреми да включва и представители на ромската общност. В дейностите по изкуства в училищата и детските градини, в които се обучават и възпитават деца и ученици от ромски произход, се промотират ромските празници и обичаи. От 2014 г. към Общински педагогически център-Троян започва да функционира изнесена детска група за ромски фолклор, чиито занятия се провеждат в училището в с. Врабево.

Профилът на културния сектор в Община Ябланица се определя преди всичко от читалищата. На територията на Община Ябланица функционират общо 8 читалища. Те усвояват все по-активно и новите социални практики, което ги превръща през последните години в реален партньор за решаване на редица социални проблеми на общността чрез предоставяне на разнообразни социални услуги, насочени към групи със специфични потребности и групи с различен етнически състав.

ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

Отчет за изготвяне на годишен мониторингов доклад за 2014 г. за изпълнение на ангажиментите по Плана за действие и изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020), за област Пазарджик.

Настоящият отчет включва информация, представена от Областна администрация гр. Пазарджик, общините : Брацигово, Септември, Панагюрище, Пещера, Белово, Стрелча, Велинград, Лесичово и Пазарджик и териториалните администрации на централната изпълнителна власт : Дирекция „Социално подпомагане” гр.Септември, Дирекция „Бюро по труда” гр.Септември, Дирекция

„Бюро по труда” гр.Пазарджик, Регионална здравна инспекция и Областна дирекция на МВР гр.Пазарджик.

1.Областна администрация гр.Пазарджик

През 2014 г. стартира процеса по изготвяне на Планове за изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик от страна на общините, които са с период на действие 2014 г. – 2017 г. За целта, на редовно заседание на Областния съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси – област Пазарджик бяха приети решения за структура и дейност на областна работна група и общински работни групи.

С Решение №1/24.06.2014 г, беше определен състава на Областна работна група за действия и организация на дейностите за осъществяване процеса на планиране на общинско ниво включващ в състава си представители от Областна администрация – Пазарджик, ТЗ на изпълнителната власт и ЮЛНЦ, която извърши следните действия и дейности:

1.Координация и подпомагане на дейностите по общинско планиране и осъществява връзка със Секретариата на НССЕИВ;

2.Представяне на експертни становища на общинските работни групи, по съответните приоритетни области, на база изготвените анализи на ситуацията и представените доклади по изпълнение на действащите към н.м. планове от Общинските работни групи;

3.Представяне за съгласуване изготвените проекти на общинските планове на Секретариата на НССЕИВ.

С Решение №2/24.06.2014 г., беше определен състава на Общинските работни групи за действия, организация и изпълнение на дейностите за осъществяване процеса на планиране на общинско ниво, които включваха служители на общинска администрация, ЮЛНЦ и представители на ромската общност. Действията и дейностите, извършени от на Общинската работна група, са както следва:

1.Изготвяне анализ на ситуацията към н.м. и представя доклад за изпълнение на сега действащите Планове.

2.Набелязване действия, съобразно установените силни и слаби страни и анализа на ситуацията, съотносими към конкретните задачи и цели на Стратегията, подробно разписани, в т.ч. и средствата за финансиране - средства от общински бюджет и/или новите оперативни програми, като ОП „Наука и образование за интелигентен растеж” и ОП „Развитие на човешките ресурси”, регионални, областни и общинските програми, съотносими към сътрудничеството и интегрирането на ромите и в частност към съответните приоритети на Стратегията.

3.Изготвяне проект на Общински план за периода 2014 – 2017 г.

4.Изискване на експертно мнение от работната група на областно ниво, като за всяко заседание на общинската група следва да се уведомява областната такава.

С Решение №3/24.06.2014 г. бяха определени действията, срокове и отговорниците свързани с процеса на планиране на общинско ниво.

В резултат на целият горе споменат процес бяха изготвени, утвърдени и приети с Решения на Общински съвети Планове за действие и изпълнение на общините за периода 2014 – 2017 г., като същите станаха част от Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик 2012 – 2020 г.

2.Община Брацигово

• Приоритет „Образование”

Като отговорна институция за изпълнение на целите в Националната стратегия за интегриране на ромите в Република България (2012 – 2020) в приоритет

„Образование”, община Брацигово изпълнява ангажиментите си по целите, задачите и дейностите, заложили в Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.) и „Десетилетие на ромското включване 2005 – 2015 г.“.

Наличната нормативна уредба в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование създава условия за равен достъп до образование на всички деца и ученици, независимо от етническата им принадлежност. Нормативно се регламентирани изисквания, които подпомагат дейностите, свързани с образователния процес за децата и учениците, за които българският език не е майчин – чл. 4, 8 и 9 от Закона за народната просвета, чл. 8, ал. 3 и 4 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и други. Предвидени са гаранции за недопускане на дискриминационно отношение към децата и учениците, в това число и на тези от етническите малцинства.

Образованието на децата и младите хора се осъществява в рамките на единна културно-образователна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на обща образователна политика. Политиката за всеобхватно, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование е насочена към всички деца и ученици, без оглед на тяхната етническа принадлежност.

С промяна на Закона за народната просвета през 2010/2011 учебна година започна поэтапното въвеждане на задължителната двегодишна подготовка на децата преди постъпване в първи клас. Съгласно чл. 20, ал. 1 на ЗНП (в сила от 05.10.2010 г.) „Предучилищната подготовка на децата две години преди постъпването им в първи клас е задължителна, но не по-рано от годината, в която детето навършва 5-годишна възраст“. С Решение на Общински съвет – Брацигово от 2010 година общината ни е декларираше готовност за въвеждане на програмата, както и е гарантирала възможности с обезпечаването на материално-техническа база. Въвеждането ѝ цели равен старт на всяко дете, като допринася за ранната социализация и за развитие на умения, необходими при постъпване в първи клас. Тази мярка е и превантивна спрямо намаляването на необхванатите и напусналите училище ученици. Въвеждането на задължителна подготовка за училище две години преди постъпване в първи клас повиши значително обхвата на децата, включително и ромските, в системата на предучилищното възпитание и подготовка.

За подобряване на достъпа на децата до качествено образование се осъществяват дейности за подпомагане на ранното детско развитие и предучилищното възпитание и подготовка. Съгласно чл. 20, ал. 5 от ЗНП: „За деца, които не владеят добре български език, освен подготовката по ал. 1 се осигурява и обучение по български език по специализирана методика за усвояване на български език“. такъв проект бе реализиран в ОДЗ ”Здравец” –Брацигово. Усвояването на български език от децата, за които българският език не е майчин, се оценява като особено необходимо в периода преди постъпване в I клас с цел достигане на равнище на владее на езика, съизмеримо с това на останалите деца. Учебните програми за задължителната подготвителна група включват модул за подготовка на децата, за които българският език не е майчин. Прилагат се и индивидуални планове за изучаване на майчин език.

От учебната 2010/2011 г. започна постепенното въвеждане на целодневна организация на учебния ден, като през учебната 2014/2015 година вече са обхванати децата от I до V клас включително. При тази организация задължителните учебни часове се съчетават с форми на самоподготовка, занимания по интереси и отиди. С тази мярка се цели да се осигури на всички деца, без оглед на етническата им принадлежност:

– по-добра адаптация към училищния живот;

- разнообразни възможности за развитие чрез включване в различни дейности;
- учебна среда, която да им помогне в усвояването на знанията;
- индивидуален подход при обучението и по-висока степен на самостоятелност.

Поетапното въвеждане на целодневна организация на учебния ден е съществен инструмент за компенсиране на образователните неравенства относно качеството на образование на деца от ромски произход и е превенция на отпадането им от образователната система.

Действащото законодателство предвижда безплатен достъп до образование в държавните и общинските училища (чл. 6 от ЗНП; чл. 5, ал 1 от ППЗНП).

Осигуряват се за безвъзмездно ползване съгласно чл. 2 от Постановление № 104 на Министерския съвет от 2003 г.:

1. по един комплект учебни помагала за всяко дете от подготвителна група по чл. 20, ал. 1 от Закона за народната просвета;
2. по един комплект учебници и учебни помагала за всеки ученик от I до IV клас;
3. по един комплект учебници за всеки ученик от V до VII клас;

По Националната програма „Училището – територия на учениците” се реализира модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците в начален етап“. Модулът дава възможност за включването на учениците, в това число и на тези от ромски произход, в различни дейности в рамките на целодневна организация на обучение. Чрез целодневния престой в българоезична среда на децата, за които българският език не е майчин се съдейства за неговото по-добро усвояване, което е гаранция за повишаване на образователното равнище, за усъвършенстване на уменията за общуване и ефективна комуникация между ученици от различните етноси.

С Националната програма „Оптимизация на училищната мрежа” се създават условия за гарантиране на достъп до съизмеримо по качество образование на всяко дете и ученик и развиване на мрежа от училища, отговаряща на интересите и способностите на децата и учениците.

Освен всички посочени дотук мерки, по отношение превенция на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.

От 2012 г. се изпълнява Национална програма „На училище без отсъствия”. По мярка „Без отсъствие“ се подпомагат две училища от община Брацигово с преобладаващо ромско присъствие, които изпълняват собствени училищни програми за намаляване броя на отсъствията, за намаляване броя на учениците, преждевременно напуснали училище, и за реинтегриране на отпадналите от образователната система ученици.

С цел подобряване на дисциплината в училище и намаляване случаите на агресия, както и във връзка с Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция, се създаде мобилна група към ЦОП-Брацигово за психологическа подкрепа, членовете на която осъществяват интервенции в кризисни ситуации и подпомагат училищата в създаване на програми от грижи за деца в риск, особено в районите, където няма необходимите специалисти.

Учениците в училищата се включват в занимания по интереси в различни извънкласни и извънучилищни дейности. Чрез включване на учениците (включително и тези от ромски произход) в дейности по проект BG051PO001-4.2.05-0001 „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти“ УСПЕХ се създават условия да се осмисли свободното им време. Това е от особена важност за ученици с риск от отпадане и/или прояви на агресия и/или насилие. Участието в извънкласни и извънучилищни дейности води и до повишаване мотивацията на учениците за участие в

образователно-възпитателния процес, съобразно техните интереси и потребности. Извънкласните дейности по проект УСПЕХ се осъществяват по желание на учениците и в тях може да участва всеки, който писмено е заявил желанието си, без разлика на пол или етническа принадлежност.

Създаването на условия за равнопоставеност и адаптация на деца и ученици от ромски произход в образователната среда е приоритет за община Брацигово.

През учебната 2013/2014 година са създадени условия за целодневна организация на учебния ден и за учениците от IV клас. Броят на полуинтернатни групи (ПИГ) I-IV клас е 8 със над 100 ученици, а на ПИГ V-VIII клас – 4 групи с 80 ученици. С Постановление на Министерския съвет № 250 от 01.11.2013 г. е актуализиран списъкът на средишните училища за учебната 2013/2014 г. Техният брой е 2 училища за община Брацигово, в които се обучават над 350 ученици.

Със средства от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007 – 2013 г.” се финансират дейности по схемите, насочени към групите в риск от отпадане:

- BG051PO001-3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния ден.”

- BG051PO001-4.1.03 „Интеграция на децата и учениците от етническите малцинства в образователната система”.

- BG051PO001-4.1.06 „Реинтеграция на отпаднали ученици в образователната система”.

С приетото Постановление № 33 на МС от 15.02.2013 г. за условията за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование се създава възможност за формиране на училищни политики за насърчаване повишаването на образователните резултати и за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането на ученици.

В резултат на предприетите мерки за превенция на отпадането и ранното напускане на образователната система е намалял броят на преждевременно напусналите училище .

Превантивни мерки

1. Чрез задължителната предучилищна подготовка ще се осигури равен старт за децата в неравностойно положение при започване на училищното обучение.

2. Чрез осигуряване на целодневна организация в началния етап на основното образование Министерството на образованието и науката си поставя за цел да осигури на децата по-добра адаптация към училищния живот, възможности за интелектуално, физическо и личностно развитие чрез включването им в различни дейности и индивидуален подход при обучението и по-висока степен на самостоятелност.

3. Гарантиране на възможности за овладяване на българския език от децата, за които той не е майчин. В предучилищната подготовка е предвидено допълнително време за работа с тези деца, а в училищното образование е регламентирано задължението на училището да осигури допълнителна подкрепа на учениците, които не владеят български език.

• Приоритет „Здравеопазване”

Дейностите и приоритетите, заложи в Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства (2005-2015 г.), са включени в раздел „Здравеопазване“ на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (НСРБИБ) 2012-2020 г. и Плана за действие на община Брацигово към нея.

Средствата по тези програми се изразходват основно за реализиране на профилактични прегледи на място в населени места и квартали, в които живеят здравно неосигурени български граждани от ромски произход.

Приоритети на здравеопазването в областта на ромското здравеопазване за следващия програмен период (2014 – 2020 г.) са:

- Преодоляване и преустановяване негативните тенденции за здравето на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства и създаване на условия за неговото подобрене;
- Превантивни грижи за майчино и детско здравеопазване;
- Осигуряване на равен достъп до здравни услуги на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства;
- Повишаване броя на квалифицираните роми, работещи в здравната система
- Развиване на медиаторството и на различни форми на работа за и в общността (здравно - социални центрове и др.);
- Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация;
- Обучаване на здравни специалисти за ефективна работа в мултиетническа среда.
- Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи;
- Разширяване обхвата на здравноосигурените лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, чрез предприемане на законодателни инициативи по отношение на здравното осигуряване на социално слабите, в това число и на дълготрайно безработните.

- **Приоритет „Заетост”**

Мерките за постигане на целите са заложили в Плана за действие. Заедно с изпълнението на допълващите мерки по приоритет „Образование”, насочени към повишаване нивото на умения на работната сила, компетентността и квалификацията на нискоквалифицираните работници, те ще допринесат за намаляване равнището на бедност за работещите и техните семейства”.

Информацията по приоритет „Заетост” включва изпълнение мерки от МТСП, Агенцията по заетостта и Агенцията по социално подпомагане.

Вече осма година по ред се организират и провеждат специализирани трудови борси, насочени към ромската общност. Целта на борсите е да подпомогне трудовата реализация на безработните лица от ромски произход, чрез улесняване достъпа им до информация за свободни работни места и осигуряване на пряк контакт и договаряне с работодатели..

Въздействие на мерките

За момента не е възможно да бъде оценено въздействието на мерките, доколкото дейностите по посочените проекти все още се изпълняват.

Планове за 2014-2020

През новия програмен период един от т.нар. „инвестиционни приоритети” на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г. (съфинансирана от Европейския социален фонд) е приоритетът „Интеграция на маргинализирани общности като ромите”.

В рамките на този приоритет ще има възможност да бъдат реализирани интегрирани проекти на разнообразен брой бенефициенти – общини, неправителствени организации, различни публично- и частноправни субекти, осъществяващи дейност в сферата на социалното включване на уязвими групи.

Целева група на тези проекти ще бъдат различни общности от населението, живеещи в социално изключване, в т.ч. хора, населяващи обособени територии с висока бедност, безработица и други социални проблеми, роми и други етнически общности, хора с увреждания, хора в риск от дискриминация и др.

Проектите ще бъдат изпълнявани в множество направления като едно от тях ще бъде подобряване достъпа до заетост (активиране на икономически неактивни лица, посредничество за намиране на работа, професионално информиране и консултиране, психологическо подпомагане, мотивационно обучение, предоставяне на обучение, включване в стажуване, чиракуване, заетост в т.ч. в сферата на социалната икономика, насърчаване на самостоятелната заетост и др.).

Проектите ще бъдат изпълнявани в следните четири направления:

Основните примерни действия по отделните направления ще са както следва:

- Направление „Подобряване достъпа до заетост” – активиране на икономически неактивни лица; посредничество за намиране на работа; професионално информиране и консултиране; психологическо подпомагане; мотивационно обучение; предоставяне на обучение; включване в стажуване, чиракуване, заетост в т.ч. в сферата на социалната икономика; насърчаване на самостоятелната заетост и др.;
- Направление „Подобряване достъпа до образование” – превенция на ранното отпадане от училище; интеграция и ре-интеграция в образователната система на деца и младежи; подобряване достъпа до образователни услуги за ранно детско развитие; ограмотяване на възрастни;
- Направление „Подобряване достъпа до социални и здравни услуги” – подобряване достъпа до и предоставяне на качествени социални и здравни услуги, в т.ч. интегрирани и междусекторни услуги; насърчаване семейното планиране и отговорното родителство; повишаване здравната култура; ограничаване бариерите пред достъпа до здравно обслужване, което по принцип се осигурява от националните и местни здравни органи и е финансирано от държавата;
- Направление „Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи” – планиране, управление, наблюдение и оценка на инициативи за социално-икономическа интеграция на социално изключени хора, групи и маргинализирани общности и за общностно развитие; общностни дейности за промяна на практики, имащи негативно влияние върху социалното включване; подкрепа за включване на целевите групи в процесите на формиране и изпълнение на национални и местни политики; инициативи за преодоляване на стереотипи; инициативи за популяризиране на културната идентичност на етнически общности, вкл. в сферата на традиционните дейности и талантите (занаяти и изкуства).

- **Приоритет „Жилищни условия”**

Община Брацигово представя информация за планирани и изпълнени дейности/проекти по Оперативна програма „Регионално развитие“ (ОПРР), както и предвидени мерки в рамките на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г които допринасят за изпълнение на целите на НСРБИР , и по-специално за целите, заложиени в приоритет „Подобряване на жилищните условия”.

Дейностите по този приоритет през отчетния период са свързани с:

1. Изготвяне на кадастрална карта, която обхваща ромския квартал – предстои одобрение от Агенция по кадастъра;

2. Провеждането на среща през месец април 2013 с представители на фондация „Америка за България”, която има намерение да реализира пилотен проект за ромския квартал в Брацигово с цел подобряване на жилищните условия;

3. Продължава уреждане на въпросите със собствеността на терените на жители от ромски произход

• **Приоритет „Върховенство на закона и недискриминация”**

Община Брацигово съвместно със службите на реда в региона извършва целенасочена дейност за опазване на обществения ред и предприема всички необходими мерки за осигуряване правата на малцинствата и за недопускане на прояви на дискриминация, расизъм, екстремизъм и ксенофобия. Повишава се капацитетът на правоприлагащите органи по отношение на борбата срещу престъпленията и проявите на дискриминация, насилие или омраза, основани на етническа принадлежност. Основен акцент е превенцията по отношение извършването на престъпления, основани на расизъм и пропаганда против етническите малцинства, както и за санкциониране на извършителите на такива престъпления. Прилагат се иновативни методи в процеса на разработване и прилагане на съвременна методология за обучение. Провеждат се тематични обучения по права на човека с възможност за актуализация на учебните модули чрез интерактивен и интердисциплинарен подход и ситуативно модулно обучение с практико-приложен характер. За отчетния период е организирана една приемна на Областен управител – на област Пазарджик за обсъждане на етнически и дискриминационни проблеми.

Като превантивна дейност Общински съвет – Брацигово е приел Програма „Спорт за хора с увреждания и деца в риск” през 2014 г., която се реализира в чрез „Декларация за достъп до спорт за хора с увреждания” - „Начално обучение по вид спорт и спортна подготовка за деца в риск - Програмата стартира през 2014 г.. Към момента се реализира за втора поредна година. Чрез нея наши деца участваха на „Мондиал” за младежи в неравностойно положение в ЧИЛИ.

Нейните цели и задачи са създаване на условия и възможности за участие на деца с увреждания и деца в риск в безплатни спортни занимания с цел подобряване качеството на живот, физическата и психическа дееспособност, възможност за личностна реализация и превенция срещу негативните обществени явления, срещу нетолерантността и насилието, за социална интеграция, адаптация и пълноценна реализация в обществения живот.

Конкретни цели на направлението „Начално обучение по вид спорт и спортна подготовка за деца в риск” са:

- Създаване на условия и възможности за разширяване на обхвата на децата в риск за участие в спортни занимания, с оглед подобряване физическата дееспособност, пълноценно използване на свободното време и социалната им интеграция;
- Придобиване на първоначални умения, навици и познания за практикуване на предпочитан вид спорт;
- Повишаване на социалните функции и обществено полезната дейност на спортните организации чрез увеличаване и разнообразяване на спортните услуги за децата в риск;
- Предизвикване на траен интерес в децата в риск за системни занимания със спорт и предоставяне на възможност на треньорите в спортните клубове за селекция и перспективи за спортно развитие;
- Подобряване условията за достъп до спортни съоръжения и осигуряване на спортни уреди за провеждане физическа активност и спорт за децата в риск;

Използване възможностите на спорта като превенция срещу употребата на тютюневи изделия, алкохол, наркотици, срещу нетолерантността и насилието в обществото. Чрез въздействието на спорта, формиране и усъвършенстване на социални качества, умения за работа в екип, толерантност, солидарност, морално-волеви качества, лидерски умения, спазване на принципите на „Феър плей“. Осъществяване на активна медийна политика за популяризиране на ползите от спорта и физическата активност, като основа на здравословен начин на живот за децата в риск.

Целевата група, за която се очаква да има ефект и полза в резултат на изпълнение на проектите са деца в риск, хора с увреждания, неправителствени организации и организации на хората с увреждания.

Надграждащи дейности

От 2011 г. ежегодно по Програма „Развитие на спорта за учащите“ се финансира проект на „Българска спортна федерация за деца лишени от родителски грижи“ (БСФДЛ РГ) с предмет на дейност: Организиране и провеждане на Национален спортен календар по пет вида спорт, разделени в четири зони на страната и два национални шампионата за децата от институциите като: Домове за лица лишени за родителски (ДДЛРГ), Домове за обучение за деца лишени от родителски грижи (ДОВДЛРГ), Социално учебно педагогически звена (СУПЗ) и Възпитателно-учебни интернати (ВУИ). КСУДС – Брацигово участва с възпитаниците си всяка година.

Основната цел е създаване на условия и възможности за участие на деца и младежи в риск в спортно състезателна дейност с цел себеутвърждаване, личностна реализация и социална адаптация чрез спорта.

Оценка на въздействието

Към момента не е осъществявана оценка на въздействието, но обратна връзка с бенефициентите по Програмата и представители на целевите групи, включени в проектите, се осъществява на базата на анкетни карти.

Резултатите от осъществените дейности показват, че в голяма степен са постигнати целите и като ежегодно се създават оптимални и достъпни условия за практикуване на занимания с физически упражнения и спорт за деца и младежи в риск, които спомагат в значителна степен за преодоляване на изолацията, интегрирането и адаптирането им в обществото.

Въведеното проектно финансиране предоставя възможност да се подпомогне дейността на спортните организации и спортните клубове - бенефициенти по Програмата и да се повиши ефективността от общественополезната им дейност.

Средства от фондовете на ЕС

Към настоящия момент не е възможно да бъде предоставена информация за приблизителния размер на средствата, които ще бъдат насочени в подкрепа на изпълнението на националната стратегия за интегриране на ромите. Причината е, че на национално ниво все още липсва решение какъв да бъде размерът на средствата, които ще бъдат насочени към отделните оперативни програми, в т.ч. и за Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.

Гарантирането на ефективното прилагане на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 е от решаващо значение за постигане на социалното включване на ромите. За реализиране на всеобхватен подход в изпълнението на стратегията се предприемат следните мерки:

- взаимнообвързана стратегическа рамка на национално ниво с оглед постигането на националните цели и адекватното им прилагане на местно равнище;
- укрепване и доразвиване на координационния механизъм за по-добра координация между институциите, имащи отговорности при изпълнение на

политики и интервенции в сферата на ромското включване на национално, регионално и местно ниво и със структурите на гражданското общество;

- осъществяване на максимално използване на финансовия инструмент - Европейските и инвестиционни фондове (ЕСИФ) за подкрепа реализацията на областните стратегии и общинските планове за действие за интегриране на ромите съгласно Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020 г.)

Наред с постигнатото, продължават да съществуват предизвикателства, свързани с ранното отпадане от училище, слабия интерес на родителите към образователните институции, водещ до ниска степен на реинтегриране на отпадналите ученици и ключовото значение на комплексните мерки към учители, деца и родители.

Остава остър проблемът с незаконното застрояване и пренаселеността на обитаваните постройки, социална изолация, затруднения достъп до здравни грижи, високата безработица. Поради наличието на многообразни и разнопосочни проблеми сред ромското население в компактни квартали се наблюдава неефективност при предлагането на отделна и единична услуга.

Комплексните проблеми изискват всеобхватен подход за тяхното решаване, съвкупност от целенасочени и добре прецизирани мерки, усилията и доброто партньорството между институциите, гражданските организации и ромската общност.

Европейските и инвестиционни фондове (ЕСИФ) ще подкрепят реализацията на областните стратегии и общинските планове за действие за интегриране на ромите. Подкрепата ще бъде предоставена основно чрез финансиране на интегрирани проекти с бенефициенти общините и други заинтересовани страни на местно ниво. Проектите ще бъдат насочени към подобряване достъпа до заетост, образование, качествени социални и здравни услуги и мерки за изграждане на толерантност към етническите различия, популяризиране на културата на различните етноси и др.

Съществен елемент от ефективното изпълнение на Стратегията и на Плана за действие е наличието на адекватни механизми за мониторинг и контрол.

3. Община Септември

• Приоритет „Образование”

В Община Септември се наблюдава забавено подобряване на образователния статус на ромската общност. Част от ромите тръгват на училище без да говорят добре официалния български език и без да са усвоили основните знания и умения, необходими за справяне в учебния процес. Запазва се тенденцията много млади роми да остават без подходящо образование, рано да напускат училище, или да не тръгват на училище.

Социализационните модели в много ромски групи, особено в квартали с преобладаващо ромско население, създават допълнителни трудности за адаптацията на ромските деца в училище, ако не са ходили в предучилищно детско заведение.

Патриархалните норми на свръх-контрол върху поведението на момичетата също водят до ранното им отпадане от училище.

По отношение на отпадналите ученици, броят им в сравнение с предходните години значително е намалял. Това показва известна отговорност от страна на родителите по отношение на необходимостта от задължително обучение на децата.

Друга съществена причина да не се посещава редовно подготвителна група и училище е ниският социален статус на учениците, както и занижената степен на грамотност и квалификация на родителите.

Въпреки всички трудности се увеличава броят на младите роми, завършили висше образование в страната, специализирали или получили по-висока научна степен в чужбина. Успехите са дори по-големи от отчетаните от НСИ по време на преброяването, защото много млади хора след получаване на диплома за висше образование не се идентифицират като роми.

Не достигат квалифицирани кадри и липсва стратегия за квалификация и преквалификация на учители и административен персонал в областта на образованието за работа в мултиетнична среда и особено на работещите с деца-билингви.

Необходимо е масово ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.

Общината да кандидатства за спечелването на проект по програма за подпомагане на социално слаби ромски и турски ученици за учебната 2014/2015г.

Да се увеличи броя на учениците от етническите малцинства, които се включват в извънкласни дейности

Необходимо ще бъде да се въведе помощник на учителя в училищата.

Необходимо е увеличаване на легловата база в детските заведения за да бъдат обхванати всички деца.

Необходимо е да се помисли и по въпроса за заплащането на таксата на децата в ОДЗ от социално слаби семейства.

- **Приоритет „Здравеопазване”**

1.Брой съдействия за осъществяване на планови имунизации:

- на деца : над 600 броя.
- на възрастни:над 150 броя.

2.Брой съдействия за осъществявания на профилактични прегледи :

- на деца: над 600 броя.
- на възрастни:над 150 броя.

3.Казуси от здравен характер:

- консултации , подготовка на документи , следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, НЕЛК и ЛКК : над 1000 броя.
- придружавания до здравни институции , настаняване в здравни заведения:над 250 броя.
- съдействия за възстановяване на здравноосигорителни права:25броя.

4.Осъществени здравноинформационни мероприятия на тема :” Превенция на ХИВ/СПИН”, ” Лична хигиена”, ”Болест на мръсните ръце”, ”Вредата от тютюнопушенето”, ”Вредата от алкохола”, ”Наркотиците”, ”Всичко за имунизациите”, ”Рак на маточната шийка”, ”Туберкулоза”, ”Безопасно движение по пътищата”, ”Раните бракове”, ”Начини за предпазване от нежелана бременност”, ” Грижи и хранене на ново родени”

- над 90 беседи
 - раздадени здравнообразователни материали:над 2000броя.
- 5.Направени прегледи и изследвания на здравнонеосигорени:
- анонимни изследвания за ХИВ/СПИН:200души.
 - изследвания за туберкулоза :над 250души.
 - безплатни изследвания за Хепатит и бъбречни кризи:200души.
 - безплатни ехогравски прегледи и изследвания: 500души.
 - безплатни педиатрични прегледи:50души.

- прегледи за рак на гърдата заплатени от община Септември за периода - 2011, 2012 ,2013: около 750 жени.

През 2011 г. по време на епидемията от морбили здравните медиатори по указания на РЗИ Пазарджик активно съдействаха при издирването на деца и поставянето на извънредната ваксина срещу морбили.

През 2012 г. се даде старт на Националната Програма за превенция "Рак на маточната шийка" по указания от РЗИ и списъци от личните от здравните медиатори бяха издирени 12-годишните момичета за препоръчителната ваксина срещу „Рака на маточната шийка“.

В изпълнение на писмо №91-00-158/31.10.2013г. на МЗ, с оглед недопускане разпространението на заболяването полиомиелит/детски паралич/ сред уязвимите групи от населението, здравните медиатори издиреха в община Септември около 250 деца без избран личен лекар и без постоянен адрес /деца завърнали се от чужбина или пребиваващи в друг район/на възраст до 15 години за да бъдат обхванати с полиомиелитна ваксина.

• **Приоритет „Заетост“**

Към 31.12.2014 г. регистрираните лица самоопределили се като роми са 635, което е 37.83% от общо регистрираните 1891 лица.

Дейностите във връзка с декадата на ромското включване за 2014 г. са както следва:

В различни дейности са обхванати голям брой лица самоопределили се като роми, като на 317 лица е повишена конкурентността и е уесигурена заетост на ромите на пазара на труда.

Разпределението по различни дейности е както следва:

- Включените в професионално ориентиране през 2014 г. са 162 лица
- Включените в професионална квалификация са 13 лица, като обучението е по проект "Шанс за работа 2014" на КНСБ, който е стартирал през 2014 г.
- Осигурена е заетост на ромите на 142 лица, като устроените лица са:
- По програми и проекти са 110 лица, които участват

Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“, Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“, Регионална програма за заетост, Проект „Професионално обучение и мотивация за учене и труд с цел постигане на пригодност за заетост“ на Държавно предприятие „Българо – Германски център за професионално обучение“, Схеми и проекти по оперативна програма Развитие на човешките ресурси: „Развитие“, „Подкрепа за заетост“, „Ново начало от образование към заетост“, „Първа работа“.

По мерки за заетостта Закона за насърчаване на заетостта през 2014 г. са 2 лица на първичния пазар на труда 30 лица.

Трудности при работата с лицата самоопределили се като роми:

1. Ниското образование на регистрираните в Д„БТ“-Септември самоопределили се като роми
2. Ниска или липса на квалификация;
3. Липса на трудов стаж и опит;
4. Нежелание /липса на мотивация за труд/;
5. Езикови бариери - неправилна интерпретация на предоставената информация;
6. Липса на трудови навици и дисциплинираност на ромите при изпълнение на задълженията по трудов договор;
7. Липса на официален документ, доказващ трайни здравословни проблеми
8. Нежелание от страна на работодателите да наемат на работа лица от ромски произход

9. Лицата, които започват работа са предимно по Програми за заетост и в сезонна заетост в селското стопанство.

• **Приоритет „Жилищни условия”**

Изпълнено от Община Септември през 2014 г. в ромските махали :

1. Благоустрояване на два участъка от ул. „Гурко” в гр. Септември - от о.т.Н1 до о.т.84 и от о.т.84 до о.т.86, на стойност 37700лв, състоящо се в:

- полагане на 312л.м. бордюри
- асфалтиране на 131лм. или 1107км.м.
- чакълиране
- повдигане на шахти и улични оттоци.

2. Изграждане на канализация в с. Ковачево на стойност 418 257лв, със средства, осигурени от ПУДООС:

- изградена е канализация с обща дължина 1823л.м.
- по трасето на канализацията е подменен водопровод

3. Разширение на ВВМ в кв.48 и кв.56 по плана на с. Семчиново на стойност 19 928,00лв, състоящо се в изграждане на водопровод с обща дължина 690л.м.

4. Изкърпване на улици в ромска махала гр. Септември:

- ул. „Цветница – 112кв.м
- ул. „Благовец” – 19м2
- ул. „Балкан” – 80кв.м.

Голямия проблем в община Септември е наличието на над 300бр. построени жилищни сгради извън урегулираните територии на населените места върху земеделски имоти /частна или общинска собственост/, за целта ще трябва процедура имотите да станат общинска собственост за да се преотредят за жилищни нужди.

• **Приоритет „Върховенство на закона и недискриминацията”**

В закона за МВР, едни от основните задачи при работа на полицейските служители е защита на правата и свободите на гражданите и опазване на техните живот, здраве и имущество, противодействие на престъпността и опазване на обществения ред.

В РУП Септември е създадена организация и информационна кампания за прилагане на Закона за защита от дискриминация и Закона за защита срещу домашно насилие.

Във всички училища, децата са запознати с Закона за закрила на детето и до всички директори на учебни заведения са изпратени писма за задължението им да спазват Закона за закрила на детето и при установяване на случаи, в които дете се нуждае от закрила, незабавно да уведомяват отдел ”Закрила на детето”.

РУП Септември ежегодно участва в охраната на традиционния ромски турнир по футбол, противодействайки на прояви на нетолерантност и не допускайки поведение, водещо до етническо противопоставяне и използване езика на омразата.

Между община Септември и РУП Септември е подписано споразумение за обществен ред и сигурност, включващо разработване и прилагане на мерки за работа с рискови групи.

От 2002г. се реализира модела „Полицията в близост до обществото”, включвайки проучване на обществените потребности, популяризиране на модела сред обществеността, разработване на конкретни програми за превенция на престъпността, съобразена с очакванията и специфичните потребности на всички обществени групи.

РУП Септември работи по програмата ”Работа на полицията в училищата”, провеждайки срещи и беседи с деца, родители и учители според спецификата на училището и по проблеми, касаещи конкретно училище или дете.

РУП Септември работи съвместно с МКБППМН гр.Септември и с НПО Фонд за превенция на престъпността ИГА - гр.Пазарджик по различни проблеми, според спецификата на училището.

Мерки за решаване:

- Тежка икономическа ситуация в района-масова безработица, водеща до намаляване на доходите, жизнено равнище, покупателна способност и стандарт на живот;
- Наличието на все повече хора в района, живеещи на ръба на оцеляването, повече от ромски произход и очертало се социално неравенство;
- Неефективен възпитателен процес в училище, в това число и деца от български произход, което води до липса на възможност за възпитание от страна на учители и не ангажираност на обществото;
- Негативно влияние на печатните и електронни медии, видеофилмите, киното, насилие и цинизъм, формиращи агресивност, пренебрежително отношение към обществото и девалвация на морални ценности;
- Лоша обществена и приятелска среда, с демонстрирано агресивно поведение, подражание на негативни поведенчески модели.

• **Приоритет „Култура и медии”**

- Институциите, осъществяващи културната политика в община Септември са:
- Общински Младежки дом 1
- Археологически музей 1
- Читалища 15

На територията на община Септември са регистрирани 15 народни читалища. Към Общински Младежки дом, развиваше творческа дейност Ансамбъл „Тракийче рома”. Трябва да се положат необходимите усилия от страна на общинска администрация и ръководството на мл.дом за възстановяване на дейността на ансамбъла. Тяхната основна дейност, като традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, е да осъществява културен живот и приобщаване на гражданите към постиженията на науката, изкуството и културата. Да работи за запазване на обичаите и традициите на българския народ и утвърждаване на националното самосъзнание. Най-старото от тях е НЧ “Напредък” – с. Семчиново – създадено на 14.X. 1908 г., а най-младото НЧ “Будители” гр. Септември, създадено на 26.02.2004 г. Новосъздаденото читалище е доказателство, че тази уникална културна институция има своето достойно място в настоящия век на технологиите и комуникациите. И днес хората имат потребност да общуват помежду си, да задоволяват своите културни потребности и да изявяват себе си.

-Фондация «Септември-Рома» гр.Септември е регистрирана на 16.03.1999г. с решение на Пазарджийски Районен съд. Фондацията всяка година участва в организирането и провеждането на мероприятия в гр.Септември, като Ромска нова година, Международен ден на ромите-8ми април, Национален ромски футболен турнир и други мероприятия свързани с ромските традиции, бит и култура.

През 2014 г. се проведе XII-я Национален Ромски Футболен турнир в гр.Септември, на турнира като официални гости присъстваха депутати, преставители на областна управа, ММС, БФС, кметове на общини и кметства, общински съветници, преставители на НПО и др. Турнирът беше съфинансиран от ММС.

Важен фактор за изпълнението на общинския план за действие е да се организира и толерира включването на всички институции, официално представени

ромски организации по места, отделни ромски представители на компактни групи от ромското население, както и НПО.

Последното е съществено за гарантиране на диалог на активното включване на всички лица от ромски произход в обществения живот, общинските и европейски програми с общата цел да се създаде обединяване усилията на всички етноси на територията на Община Септември за увеличаване на просперитета и икономическото благоденствие на хората от общината.

4.Община Панагюрище

• Приоритет „Образование”

Цел 1: Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата и учениците в образователната система

1.1 Общински проекти.

Дейност 1.1.1 Изготвяне на цялостен анализ за броя и степента на образованост на децата и младежите от ромски произход в общината.

Изпълнение: Изготвен е анализ за броя и степента на образованост на децата и младежите от ромски произход в общината от здравния медиатор.

Дейност 1.1.2. Изготвяне на цялостен анализ за броя на младежите и възрастни роми, имащи професионално, средно и висше образование.

Изпълнение:

В процес на изпълнение.

1.2.Десегрегация на ромските деца и ученици.

Дейност 1.2.1. Осъществяване на контрол върху детските градини и училищата за недопускане на етнически обособени групи и паралелки.

Изпълнение:

За учебната 2013/2014 година, както и за учебната 2014/2015г. ромските деца от гр. Панагюрище са разпределени равномерно в четирите училища в гр.Панагюрище. Изключение прави ОУ "Св.Н.Иванов"- с.Поибрене, което е със 100 % ромски ученици, поради спецификата на населеното място.

Във всички детските градини на територията на Община Панагюрище няма обособени етнически групи, което се обуславя от достатъчния брой свободен прием.

1.2.1.Работа с децата, чиито майчин език не е български.

Дейност 1.3.1. Въвеждане на длъжността помощник-учител от ромски произход в подготвителния клас.

Изпълнение:

Най-важната стъпка към интеграцията на ромите в обществото е образованието и научаването на български език. За тази цел всеки учител има собствена програма и методи за повишаване на грамотността на учениците.

В подготвителната детска група, децата от начален етап и учениците се обучават да говорят правилен български език чрез разкази по картини и от случки в семейството. Учат стихове, песни, разиграват драматизации по приказки. По този начин се стимулира въображението и емоцията на учениците и се подпомага ученето. Тези свои умения те демонстрират в различни училищни прояви.

Ограмотяването се осъществява и чрез извънкласни дейности - подготовка и провеждане на тържества и извънкласни мероприятия. Чрез рецитирането на стихове и драматизации по произведения за да се развият комуникативните способности на учениците. Тези свои способности учениците демонстрират на тържествата и събитията провеждани в училищата.

1.4. Проект „Образование за всички ”.

Дейност 1.4.1. Осигуряване на учебни помагала и учебници за социално слабите ученици 8 - 12 клас по Проект „Образование за всички“.

Изпълнение:

С финансовата подкрепа на „Асарел Медет“ АД са осигурени комплекти учебни помагала и учебници за социално слаби ученици от 8 - 12 клас по Проект „Образование за всички“. През учебната 2013/2014г. са подпомогнати 90 деца и на 13 ученика са връчени стипендии, а през учебната 2014/2015 г. са подпомогнати 146 деца и на 12 ученика са връчени стипендии, , сред които има и деца от ромски произход.

Цел 2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици

2.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование.

Дейност 2.1.2. Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата, чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане.

Изпълнение:

Здравният медиатор е включен в проект „Готови за училище“ заедно с ОДЗ „Звънче“, който се осъществява с помощта на Фондация ИГА Пазарджик за учебната 2014/2015 год.. Избрани са 25 деца от 3 до 6 години с техните родители - като проекта включва помагала за децата в предучилищна възраст, а родителите получават всеки месец ваучери на стойност 20лв. /двадесет лв./, ако детето е посещавало редовно детското заведение.

Чрез съвместни действия на обществените възпитатели от МКБППМН, здравния медиатор и представители на училищата се реализират планираните задачи, относно задържане на децата в училище или връщането им в училище.

През 2014 година 16 деца от ромски произход и техните родители са консултирани в Местната комисия във връзка с необходимостта от редовно посещаване на учебни занятия.

С цел взаимно сътрудничество, съгласуване на професионалните ангажименти и развитието на устойчиви модели на взаимодействие между образователните институции и предоставяните съвременни социални услуги за деца от Център за обществена подкрепа „Зора“ са изготвени, съгласувани и разписани анекси към споразумения за сътрудничество между ЦОП «Зора» и училищата СОУ «Нешо Бончев», ОУ «Проф. Марин Дринов» и ОУ «20-ти Април» за:

- Предоставяне на социална услуга „Училищна подкрепа“ на деца, посещаващи занималня, през учебната 2013/2014г. в училищната мрежа на гр. Панагюрище - реализирани 4 занятия - обхванати 61 деца;
- Разглеждане на предварително заявени теми от класните ръководители в часовете на класа, през учебната 2013/2014/2015г. в училищната мрежа на гр. Панагюрище - подготвени и представени 18 теми в часовете на класа - запознати 421 деца;
- Представяне на тема „Дриятелството“ пред деца от ЦНСТ и деца от общността - реализирана 1 среща, информирани са 10 деца.

СОУ „Нешо Бончев“, гр. Панагюрище работи по Национална програма „На училище без отсъствия“, Мярка „Без отсъствие“.

Основната цел на програмата е обхващане и задържане на учениците в училище чрез мотивация и създаване на позитивни нагласи към учебния процес, като се предотврати ранното отпадане от образователната система. По програмата са обхванати децата, които са застрашени от отпадане и същевременно се работи с родителите. В програмата са включени общо 57 ученика, които са предимно от ромски произход. Разработени са индивидуални програми за работа с ученици в риск.

По Националната програма „На училище без отсъствия“ са закупени учебни материали, топки, пъзели, тетрадки за децата.

В СОУ „Нешо Бончев“ са изградени наставнически екипи, в които под ръководството на класния ръководител и на педагогическия съветник учениците си взаимодействат. Общ брой участващи в наставническия екип е 40 ученици, между които има и ученици от различни етноси.

На 16 XI 2014 год. в СОУ „Нешо Бончев“ е проведена инициативата „Разбери другия“, денят е отбелязан по посока разбирането и уважаването на различия.

През месец октомври екипа на СОУ „Нешо Бончев“ е провел дарителска кампания „Дари топла дреха да дете“. Подпомогнати са 5 деца от ромски произход.

На 4 ученици пътуващи от с. Поибрене училище СОУ „Нешо Бончев“ осигурява ежемесечно пътнически карти.

От 2012г. в ОУ „Дроф. М. Дринов“ гр. Панагюрище работи по Проект „Включващо обучение“ - BG 051P0001-4.1.07 по ОП „РЧР“, чрез който се предоставя нужното образование на деца със специални образователни потребности. Срокът за изпълнение на проекта е до 15.07.2014 г. По проекта са назначени двама ресурсни учители, психолог и логопед, които в рамките на Проект работят с 15 деца със СОП, 1/3 от ромски произход.

От 2014 г. в ОУ „Дроф. М. Дринов“ гр. Панагюрище, стартира Проект „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“ BG 051P0001-4.1.06 по ОП „РЧР“. По проекта работят 10 възпитатели. Сформирани са 10 полуинтернатни групи, от които 8 в начален етап и 2 в прогимназиален етап. По проекта са обхванати 208 деца.

ОУ „20-ти април“ гр. Панагюрище изпълнява проект BG051P0001-4.2.05-0001 „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти“ /УСПЕХ/.

Конкретен бенефициент на безвъзмездна финансова помощ по процедура за директно предоставяне „Да направим училището привлекателно за младите хора“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд за финансовата рамка 2007 - 2013 година, е Министерството на образованието, младежта и науката. МОМН, чрез дирекция „Достъп до образование и подкрепа на развитието“ (ДОПР) изпълнява, управлява, организира и контролира дейностите по проект: BG051P0001-4.2.05-0001 „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти“

Целта на проекта е да се осмисли свободното време на учениците в държавни и общински училища, включително и на ученици с идентифицирана нужда от специфична подкрепа, както и на ученици с риск от отпадане и/или прояви на агресия и/или насилие, чрез участие в извънкласни извънучилищни дейности.

Чрез специфични извънкласни и извънучилищни форми на работа да се повиши мотивацията на учениците за участие в образователно- възпитателния процес, съобразно техните интереси и потребности. Учениците да развият допълнителни знания, умения, компетентности. Да се осмисли свободното време на учениците, като се насочат към предпочитана от тях личностна изява.

Да се ограничи броят на преждевременно отпадащите от образователната система и броят на учениците с прояви на деструктивно поведение (агресия).

BG051P0001-3.3.07-0001 „Ученически практики“ финансиран по ОП „РЧР“ реализиран от Професионална гимназия по индустриални технологии, мениджмънт и туризъм.

Цел на проекта: Подобряване качеството на професионалното образование чрез усъвършенстване практическото обучение на ученици от системата на професионалното образование в съответствие с потребностите на пазара на труда за изграждане на икономика, основана на знанието.

Проектът има за цел да предостави качествена практическата подготовка в реални работни условия на ученици в системата на професионалното образование.

Обхванати лица:

През учебната 2013-2014 година са обхванати 40 ученика, 8 учители и 19 наставници от 5 фирми.

През учебната 2014-2015 година са обхванати 51 ученика, 7 учители и 20 наставници от 9 фирми.

BG051P0001-4.3.05-0010 „Качество на образованието днес - успешна реализация утре" финансиран по ОП „РЧР" реализиран от Професионална гимназия по индустриални технологии, мениджмънт и туризъм.

Цел на проекта е да се актуализира професионалното образование и обучение чрез изграждане на образователни паркове между институциите за професионално образование и работодателите. Обхванатите лица по проекта са 6 учители и 143 ученици

2014-1-BG01-KA102-001226 „Заедно в бъдещето на технологиите и бизнеса".

Финансираща институция е ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ - Номинирана Национална агенция за РБ на ЕК по Програма „Еразъм+" и „Учене през целия живот" на Европейския съюз - стойност 49 128 евро.

Проектът се изпълнява от Професионална гимназия по индустриални технологии, мениджмънт и туризъм.

Цел на проекта: Положително въздействие върху партньорите на различни равнища, за да създадат последващи взаимоотношения с нови партньори, които да доведат до усъвършенстване на мобилностите и потенциални дългосрочни ползи. Откриване на нови работни места в предприятията -партньори и възможности за развитие на информационните технологии и бизнеса.

Обхванати лица: 2 учители и 15 ученика

През 2014 г. ОУ „Отец Паисий" с. Попинци работи по следните проекти: S „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес", проект BG051P0001-3.1.06 ОП „РЧР"

Цели на проекта:

- Утвърждаване на средишните училища като инструмент в политиката за модернизиране и оптимизиране на училищната мрежа;
- Повишаване качеството на образователно-възпитателния процес в средишните училища;
- Преодоляване на диспропорциите в степента на образованост на учениците от закритите и преобразуваните училища.

Обхванати лица: 84 ученици, Педагогически екип-14, Помощен персонал-5.

Целодневната организация на учебния процес включва пълния образователен цикъл -задължителна подготовка, задължително-избираема

подготовка, свободно-избираема подготовка, хранене, организиран отход и спорт, самоподготовка и занимания по интереси Продължителност на проекта 30.06.2015г.

Национална програма „ИКТ в училище"

Цели: Гарантиране на минимална технологична обезпеченост на всяко училище чрез обновяване на материалната база. Да бъде обновена или заменена остарялата хардуерна база със съвременни решения. Продължаващо въвеждане и обновяване на ИКТ чрез предоставяне на разнообразен хардуер и реализиране на различни технологични дейности по техен избор, например въвеждане на интерактивни дъски, закупуване на мултимедийни проектори и модерни преносими компютри.

Обхванати лица: 111 ученици, 14 педагогически персонал.

Създаване на нови възможности за развитие на децата - в училищата на Община Панагюрище, подпомагани от „Асарел-Медет“ АД

Цели: Чрез нови учебни пособия за кабинета по природни науки да се осигури провеждането на практически упражнения и експерименти в съвременна и безопасна среда, което ще бъде полезно за развитието на всяко дете. Чрез дейностите, реализирани в кабинета по природни науки да се развиват умения у учениците да превръщат своите идеи в реалност, да прилагат творчество, да поемат рискове и постигат цели. Да се продължат добрите традиции и се запази положителното отношение и дълготраен интерес към учебната дейност като цяло.

Обхванати лица: 111 ученици, друг персонал.

Национална програма "С грижа за всеки ученик", модул „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади"

Цели: Стимулиране на интерес към географията на континентите и океаните чрез формиране на географска грамотност, географска компетентност и модели на поведение в географското пространство. Мотивиране на учениците за участие в кръговете на олимпиадата по ГИ и постигане на много добри резултати от участието. Насърчаване участието на учениците в практическа дейност.

Обхванати лица: 60 ученика от I до IV клас.

Държавен фонд Земеделие, Разплащателна агенция - Схема "Училищен плод"

Цели: Здравословно хранене на учениците. Обхващане и задържане на децата и учениците в задължителната предучилищна и училищна възраст в държавните и общинските детски градини и училища. Намаляване процента на отпадналите от училище ученици.

Обхванати лица: 60 ученика.

ЦДГ „1-ви юни" гр. Панагюрище реализира проект „Включващо обучение" - BG 051P0001-4.1.07 по ОП „РЧР" По проекта са назначени 2 специалисти - логопед и психолог, които работят с деца от 3 до 7 годишна възраст в риск от обучителни затруднения. В рамките на Дейност 1 от проект „Включващо обучение" са разработени примерни програми за работа с деца в риск от обучителни затруднения на 4, 5 и 6 годишна възраст.

ОДЗ „Звънче" гр. Панагюрище. На 05.09.2014г. беше подписан договор за партньорство между Фонд за превенция на престъпността - ИГА и директора на ОДЗ „Звънче" за реализация на проект „Готови за училище 2014/2015 година."

Целта на проекта е „Подобряване образователните възможности на деца от икономически не привилегирани групи". Целта е да се подготвят шестгодишните деца за училище и се подпомогнат семействата на деца от ромския етнос при заплащане на таксите за градина и подготовката им за постъпване в първи клас. По проекта са обхванати 25 деца на възраст от 3 до 6 години, посещаващи детското заведение, избрани от Световната банка, след предварително обследване на семействата от ромския етнос.

Финансираща организация „Тръст за социална алтернатива" ТСА и фонд ИГА.

Срока за изпълнение на проекта е от 01.09.2014г. до 30.06.2015г. и е на стойност 8 000 лева.

За учебната 2013/2014 и 2014/2015 година ромските деца са разпределени равномерно в трите училища в гр. Панагюрище, чрез съвместните усилия на директорите на училищата, здравния медиатор и представител на Дирекция "ОКСД" в Общинска администрация.

С финансовата подкрепа на „Асарел Медет“ АД са осигурени комплекти учебни помагала и учебници за социално слаби ученици от 8 - 12 клас по Проект „Образование за всички“. През учебната 2013/2014г. са подпомогнати 90 деца и на 13 ученика са връчени стипендии, а през учебната 2014/2015 г. са подпомогнати 146 деца и на 12 ученика са връчени стипендии, , сред които има и деца от ромски произход.

Община Панагюрище реализира проект „Интегриран инвестиционен проект във ВиК сектор за гр. Панагюрище“ по Договор № DIR-51011116-S043/14.09.2012г., финансиран от ОП „Околна среда 2007 - 2013“. По проекта се изпълнява канализация и съпътстващ водопровод в гр. Панагюрище, като са включени и улици в квартали с преобладаващо ромско население.

Във връзка с деца от ромски произход с обучителни трудности, здравния медиатор е посещавал училищата и детските градини на територията на общината и е оказвал съдействие за разрешаване на случаите. В тази връзка е направил общо 49 посещения и срещи с родителите на адрес.

2.2. Проект „Ученическа трапезария за деца от социално-слаби семейства и деца в риск“.

Дейност 2.2.2. Устойчивост на проекта.

Изпълнение:

През 2014 година Обществената трапезария, финансирана от Фонд „Социална закрила“, продължи да предоставя топъл обяд на 78 деца и възрастни от рискови групи.

Цел 3. Приобщаване на родителите- роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.

3.1. Повишаване на ангажмента на родителите и засилване сътрудничеството.

Дейност 3.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети.

Изпълнение:

Във всички училища се провеждат срещи с родителски активи и с родители на редовно отсъстващи деца. Това са родители предимно от ромското малцинство. Класни ръководители правят посещения по домовете на ученици с голям брой неизвинени отсъствия.

Един от обществените възпитатели е лице от ромски произход и изключително успешно работи с децата от този етнос.

Цел 4. Равноправно участие в младежки структури

4.1. Мотивиране на младежи от маргинализираните групи за участие в младежки граждански организации.

Дейност 4.1.1. Участие на младежи от ромски произход в структурите на Общински младежки парламент (ОМП).

Изпълнение:

Младеж от ромски произход от с. Поибрене активно участва в структурата на Общински младежки парламент. Целта на Общински младежки парламент е младежката политика, която ще се развива да обхване и младежи сред ромите, жители на общината.

Цел 5. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.

5.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти.

Дейност 5.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.

Изпълнение:

BG051PO001-3.1.003 „Квалификация на педагогическите специалисти" финансиран по ОП „РЧР".

Проекта стартира през 2012 година и продължи до началото на 2014 година. Целта на проекта е поддържане и повишаване педагогическата квалификация на педагогическите специалисти. По проекта са обхванати 85% от педагогическите специалисти в училищата и детските градини.

Основни дейности по проекта са работа в интеркултурна среда, оценяване постиженията на учениците, превенция на училищното насилие, агресията, обучение на ПДУД, провеждане на обучения за работа с делегирани бюджети на директори.

От 28-30 август 2013 г. в ОУ „Д-р професор Марин Дринов", Панагюрище по проект BG051PO000-4.1.07 „Включващо обучение" по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси", който се изпълнява от МОН, новоназначените педагогически специалисти преминаха обучение.

Обучението е практически ориентирано и насочено към усвояване на умения и прийоми за справяне с деца с емоционални и поведенчески нарушения; запознаване с моделите на ко-обучението; усъвършенстване на мултидисциплинарната екипна работа с деца със специални образователните потребности и деца в риск от насилие и negliжиране.

ЦДГ „1-ви юни" гр. Панагюрище реализира проект „Включващо обучение" - BG 051PO001-4.1.07 по ОП „РЧР" По проекта са назначени 2 специалисти - логопед и психолог, които работят с деца от 3 до 7 годишна възраст в риск от обучителни затруднения. В рамките на Дейност 1 от проект „Включващо обучение" са разработени примерни програми за работа с деца в риск от обучителни затруднения на 4, 5 и 6 годишна възраст.

ОУ „20-ти април", гр. Панагюрище партньор по Проект „Аз мога - дай ми шанс", финансиран по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", който се реализира на територията на област Пазарджик от СПСПД ФИЦЕ-България. Основната цел на проекта е свързана с подкрепа на процеса на интеграция на деца със СОП на територията на област Пазарджик. Дейностите са ориентирани към развитие на методика за обучение по математика РЕМЕЛКА, разработване и прилагане на обучителни програми за повишаване на професионалната компетентност на учителите, които работят с деца със СОП. Разработване на Ръководство и специализиран софтуер за учителите, организиране и провеждане на супервизии, подкрепа на родители и организиране на информационна кампания за промяна на нагласите към децата със СОП сред местната общественост.

От ОУ „20-ти април" в проекта участват: 26 ученици, 9 начални учители, 26 родители.

5.2 Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи.

Дейност 5.2.1 Създаване на клуб на етносите и/или традиционните занаяти към - читалище, училище, туристически дружества, ОДК.

Изпълнение:

ОУ "Св. Н.Иванов" - Поибрене е училище, чиито ученически състав е изцяло от ромски произход. Изключително успешно използват българските и ромски празници и традиции, за да приобщат учениците към културата на държавата, в която живеят, запазвайки идентичността им;

ОУ „Свещеник Недельо Иванов“, с. Поибрене, община Панагюрище през 2014 г. са проведени следните мероприятия :

- Ромски празник „Василица“- в часовете по история и цивилизация в прогимназиален етап- мултимедийна презентация по темата. Сценична интерпретация от учениците на ромската приказка „Свети Васил“.
- Часовете по музика на 6 и 7 клас са посветени на изучаване на руски цигански романи, които са представени на училищното мероприятие „ Вечер на руската култура“.
- Представена е драматизация на ромската приказка „Вълкът и мечетата" в детската градина пред родителите.
- Месец на ромската фолклорна общност в часовете по музика в прогимназиален етап от 5 до 8 клас, които се представят на училищните тържества.
- В часовете по география ученици пресъздават културата, кухнята, традициите, икономиката и най-интересните неща за народите на Европа, Азия и Африка с мултимедийни презентации и подръчни костюми.
- Учениците в начален етап на обучение са представили драматизации на ромските приказки- „ Градината на народите" и „За два гроша" от Йосиф Нунев.
- Ч Във всички училища на Общината интеграционните процеси най- успешно се прилагат в извънкласните форми за занимания по интереси.
- В ОУ "20-ти април" - Панагюрище има сформирани 22 групи от ученици в 12 направления, в които са обхванати на практика всички ученици без оглед на етническа принадлежност;
- ОДК в направленията - „Биология, екология и защита на природата", "Компютърен дизайн", "Репортер", „Литературен клуб" и „Баскетбол" участват деца от ромския етнос, които сами са пожелали и избрали формата на извънкласна дейност. А отборът по тенис на маса към ОДК изцяло е съставен от деца от ромски произход;
- В ОУ "Проф.Марин Дринов" - Панагюрище са сформирани 7 групи по интереси за ученици от I-IV клас, в които се акцентира върху популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи на различните етноси; S Формите на извънкласни дейности по интереси, организирани в ОУ "Отец Паисий" с.Попинци, в които активно участват деца от ромския етнос са: Мажоретен състав, отбор по лека атлетика, занимания по шахмат, отбор по баскетбол. Продължават и формите, реализирани след спечелен и приключен проект на училището към ЦОИДУЕМ-София. Те са насочени към работа с родителите на децата етническите малцинства.

За децата и младежите от ромски произход към Народно читалище „Ванчо Пашов 1884" с.Поибрене има създадени клубове по етно танци, народни танци и клуб по художествено слово.

По Договор BG 051PO001 - 4.2.05, „Да направим училището привлекателно за младите хора" по проект „Успех" на МОН, финансиран по ОП „РЧР" в ОУ „20-ти април" са създадени клубове по интереси в които участват и деца от ромски произход.

• **Приоритет „Здравеопазване”**

Цел 1. Повишаване на здравната и екологична култура

1.1 Включване на Медиатор между общността и здравните работници.

Дейност 1.1.1. Активно съдействие от страна на медиатора в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.

Изпълнение:

Здравният медиатор е консултирал през отчетния период 6 бременни жени.

Ромското население своевременно е информирано от здравния медиатор за текущи безплатни прегледи провеждани от МБАЛ „Събо Николов“.

Функциониращ План за взаимодействие, координация и сътрудничество между Дирекция "Социално подпомагане" - Панагюрище и МБАЛ "Събо Николов" ЕООД гр.Панагюрище - Акушеро- гинекологично отделение.

1.2. Организиране на здравни и екологични информационни кампании.

Дейност 1.2.1. Провеждане на беседи, разпространяване на брошури и книги в читалищата в селата, училищата и детските градини в общината по здравни и екологични проблеми.

Изпълнение:

Раздадените брошури от здравния медиатор сред населението от ромски произход са 405.

ЦДГ „Надежда“ с. Бъта изпълнява проект „Живата природа - приятел на децата в детската градина“ към МОСВ и ПУДООС - Национална кампания „За чиста околна среда - 2014 г. „ на тема „Обичам природата - и аз участвам“

Цел на проекта: Да се продължи традицията в ЦДГ „Надежда“ да се работи с акцент върху екологичното възпитание и повишаване екологичната култура на децата. Създаване на по-добра природна среда за децата с цел удължаване престоят им на открито.

Обхванати лица: 35 деца, които посещават ЦДГ, техните родители и 9 души персонал на ДГ.

Във всички училища на територията на община Панагюрище има разработени годишни програми за здравно образование и възпитание, които се изпълняват през учебната година. По-значими дейности са: възпитаване в отговорно сексуално поведение, здравословно хранене, здравна култура, спорт, туризъм.

Дейност 1.2.2. Самостоятелни кампании насочени към младежите до 29г., организирани от Общински младежки парламент по здравни и екологични проблеми (По Плана на Общински младежки парламент).

Изпълнение:

През отчетния период няма кампании организирани от Общински младежки парламент.

Цел 2. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население

2.1.Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции“ (СПИ) „превенция на ХИВ“, чрез използване на национален и регионален опит.

Изпълнение:

В ЦОП „Зора“ има разработена Програма за превенция от разпространение на заболяванията ХИВ/СПИН, която цели запознаване на потребителите по подходящ и достъпен начин с разпространението на заболяванията и мерките за лична безопасност.

Работата на здравния медиатор сред ромската общност и в разяснителната кампания провеждана от Дирекция „СП“, община Панагюрище, ЦОП „Зора“ за обогатяване на здравната и полова култура на ромската общност.

Дейност 2.1.1. Дейността на здравния медиатор за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важноста за регистрирането им.

Изпълнение:

С активната работа на здравния медиатор на територията на община Панагюрище към настоящия момент няма деца без личен лекар;

Дейност 2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.

Изпълнение:

Представяне на презентация за Рак на маточната шийка - 13 жени.

Представяне на презентация на тема „Какво (не) знаем за пубертета" - 2 жени.

Дейност 2.1.3. Кампания по репродуктивно здраве сред ромското население - раздаване на брошури, поставяне на спирали на жените, участие в беседи.

Изпълнение:

От „Българската асоциация по семейно планиране" са получени 20 спирали, които чрез съдействието на здравния медиатор са поставени на 19 социално-слаби лица.

Дейност 2.1.4. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца - клубове, спортни секции и други.

Изпълнение:

Изготвени са и се изпълняват програми за здравно образование и възпитание във всички училища на територията на община Панагюрище. Акцентирано е върху теми като: здравна култура, спорт, туризъм, възпитаване в отговорно сексуално поведение, здравословно хранене.

С цел повишаване информираността на младите хора в извънучилищна възраст от общността и техните семейства за намаляване на рисковете, водещи до изоставянето на децата и настаняването им в специализирани институции, с акцент върху високорискови общности, екипа на Център за обществена подкрепа „Зора" е изготвил стратегия на информационна кампания "Превенция на изоставянето на деца"; подготвена и представена презентация и филм по темата; разработени са анкетни карти и обратни връзки; Осъществени са 3 информационни срещи с млади хора в училищна и извън училищна възраст в гр. Панагюрище, гр. Стрелча и с. Поибрене, като са информирани 32 лица.

След получени заявки от класните ръководители, съгласно сключените споразумения с училищата, ЦОП „Зора" провежда тематична сесия „Здравна и полова култура" и предоставя тематични брошури съобразени с възрастовото развитие на децата.

Дейност 2.1.4. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца - клубове, спортни секции и други.

Изпълнение:

ЦОП „Зора" реализира Ваканционен пакет 2014, услуга „Училищна подкрепа" в с. Поибрене - обхванати 21 деца и Ваканционен пакет 2013 „Искам да знам - мога и сам" в гр. Панагюрище, - проведени общо 14 занятия - участвали 127 деца.

В ОУ „Свещеник Недельо Иванов", с. Поибрене са проведени дни на спорта - състезания по футбол, народна топка и общоучилищна щафета.

В ОУ „Свещеник Недельо Иванов", с. Поибрене е проведено сборно състезание /викторина, кръстословици, плакати(рисунки)/ под надслов „Знаем ли историята на своя роден край?".

Дейност 2.1.5. Информирание на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.

Изпълнение:

Здравния медиатор оказва съдействие на лица от ромската общност при:

- решаване на индивидуални казуси от здравен характер;
- хоспитализиране в болнично заведение, или преглед от лекар специалист;
- справка / дължими суми/ за здравни осигуровки ;
- придружаване на социално слаби до институциите /МКБППМН, Отдел „Закрила на детето“, РУП - Панагюрище, Дирекция „Бюро по труда“, Панагюрище, училища, детски градини/;
- издаване на лична карта;
- попълване на документи /молби, заявления/;
- извършване на консултации, съдействие за подготовка на документи и явяване на лица пред ТЕЛК;
- съдействие за настаняване на 12 лица в здравни заведения;
- помощ за възстановяване на здравноосигурителни права;
- информирание на ромското население чрез обяви за текущи безплатни прегледи провеждани МБАЛ „Събо Николов“;
- информирание на ромското население за стартирали общински проекти в социалната и здравната сфера.

• **Приоритет „Жилищни условия“**

Цел 1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

1.1.Подобряване на жилищните условия в кварталите с ромско население.

Дейност 1.1.1. Организиране на кампания за узаконяване на жилищното строителство в ромската махала.

Изпълнение:

Няма изпълнение.

Дейност 1.1.2. Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура.

Изпълнение:

Няма изпълнение.

Дейност 1.1.3. Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на В и К мрежи.

Изпълнение:

С общински средства в размер на 952,00 лева са закупени пътни знаци за регулиране на движението в ромската махала. Предстои поставянето им.

Община Панагюрище реализира проект „Интегриран инвестиционен проект във В и К сектор за гр. Панагюрище" по Договор № DIR-51011116-C043/14.09.2012г., финансиран от ОП „Околна среда 2007 - 2013". По проекта се изпълнява канализация и съпътстващ водопровод в гр. Панагюрище, като са включени и улици в квартали с преобладаващо ромско население.

Цел 2. Обединяване усилията на местна власт, бизнес, НПО, здравен медиатор и изявени лица от общността по места за изграждане на съвременни поведенчески модели, при формиране на отношение за отговорен и добър стопанин.

2.1. Привличане на бизнес, НПО, здравен медиатор и изявени лица от общността за изграждане на съвременни поведенчески модели

Дейност 2.1.1. Съвместна работа между община и НПО, чрез организиране на кръгли маси.

Изпълнение: През отчетния период няма организирана кръгла маса.

Дейност 2.1.2. Проекти на бизнеса.

Изпълнение:

С финансовата подкрепа на „Дсарел Медет“ АД са осигурени комплекти учебни помагала и учебници за социално слаби ученици от 8 - 12 клас по Проект „Образование за всички“. През учебната 2013/2014г. са подпомогнати 90 деца и на 13 ученика са връчени стипендии, а през учебната 2014/2015 г. са подпомогнати 146 деца и на 12 ученика са връчени стипендии, , сред които има и деца от ромски произход.

- **Приоритет „Заетост“**

Цел 1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.

1.1. Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми.

Дейност 1.1.1. Участие в проекти за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и други.

Изпълнение:

По проект „Додкрепа за заетост“ на ОП „РЧР“, през 2014 г. бяха наети 20 - общ работник поддържане на сгради; 15 - работника, копач канали и изкопи; 2 - пазач-портиер, като продължителността на проекта е от 12.08.2013г. до 12.05.2014 г.

По Оперативна програма „Подкрепа за заетост“, през отчетния период са наети 13 лица /9 лица на длъжност работник полагане на пътни настилки и 4 лица градинари/. Продължителността на проекта е от 30.04.2014 г. до 29.10.2014 г.

Регионална програма за заетост и обучение 2014 г.- От 07.04.2014 г. до 07.10.2014 г. са назначени 10 лица /6 работник поддръжка на пътища и 4 работник озеленяване/, от които 5 лица са над 50 годишна възраст.

По Национална програма „ОСПОЗ“ - „Аварийни дейности“ Политиката на Европейския съюз „Заетост за социална интеграция“ предполага чрез мерки за преодоляване на продължителната безработица рисковите групи от обществото да се интегрират в него чрез осигуряване на работа. Мерките са насочени към насърчаване на безработни и неактивни лица, получаващи социални помощи, да приемат работа, да усъвършенстват своите умения или да придобият такива и да възстановят трудовите си навици, с цел увеличаване пригодността им за заетост.

През 2014 г. за период от 01. 05.2014г. до 30.10.2014г. са наети 7 лица на длъжност общ работник на 4 часа, а за период 01.06.2014 г. до 31.08.2014 г. са наети на работа 9 лица на длъжност работник сезонен по следните населени места: Левски -3; Попинци -3; Елшица -1; Бъта -1 и Баня -1.

Чрез Дирекция „Бюро по труда“ Панагюрище е осигурена сезонна заетост за аварийни дейности на 87 лица, от които 14 лица до 29 годишна възраст и на 39 лица над 50 годишна възраст.

По Национална програма „Помощ за пенсиониране“ за период от 01.07.2013 г. до 31.03.2014 г. е наето 1 лице на длъжност общ работник.

По програма за „Насърчаване на работодателите да приемат за обучение за придобиване на професионална квалификация и/или стажуване безработни младежи до 29 г.“ (чл. 41 от ЗНЗ) са назначени 3 лица за период 08.05.2013 г. до 08.11.2014 г.

По Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ :

Променящата се социална среда оказва значително влияние върху социалния статус на хората с увреждания. Ръстът на безработицата, структурните промени в икономиката, недостъпната архитектурна среда и др. засилиха социалната изолация на тези групи хора. По тази програма са наети 2 лица - 1 оперативен счетоводител; 1 оператор въвеждане на данни, за период т 01.10.2013 г. до 01.10.2015 г.

Чрез Дирекция „Бюро по труда“ Панагюрище са устроени на работа 6 лица в частни фирми.

Национална програма „Нова възможност за заетост“ - 2 лица над 50 годишна възраст са устроени на работа в частния сектор.

По Национална програма „Възобновяване и опазване на българската гора“ са назначени 2 лица.

По проект „Шанс за работа -2014“ са обучени 18 лица до 29 годишна възраст и са устроени на работа 6 лица.

По проект „От обучение към заетост“ са обучени 40 лица и 10 са устроени на работа.

Национална програма „Сигурност“ са назначени 12 лица на длъжност пазач-сътрудник по опазване на обществения ред, от които 2 лица до 29 годишна възраст.

По проект „Дърва работа“ по ОП „РЧР“ са назначени 17 лица до 29 годишна възраст.

По проект „Додкрепа за заетост“ по ОП „РЧР“ са назначени 55 лица от които 12 лица до 29 годишна възраст и 18 лица над 50 годишна възраст.

По Мерки за заетост и обучение са устроени на работа 40 лица, от които 27 лица до 29 годишна възраст и 9 лица над 50 годишна възраст.

Професионално ориентиране в ЦИПО са преминали 61 лица до 29 годишна възраст, 21 лица са преминали курс за мотивация за активно търсене на работа.

Със съдействието на Дирекция „Бюро по труда“ Панагюрище 18 лица от ромски произход са устроени на работа на първичния пазар на труда

Съгласно сключено Споразумение за сътрудничество между Община Панагюрище и Агенция по заетостта, чрез Дирекция „Бюро по труда“-Панагюрище са разкрити изнесени работни места в селата Попинци, Левски-Елшица, Поибрене, където се предоставят услуги по заетостта на търсещите работа лица и работодателите.

По проект „И аз имам семейство“ BG051P0001-5.2.11-0001-C0001 са наети на работа шест приемни родители, като едно от семействата е от ромски произход. Настанените деца в приемни семейства са седем, от които шест са от ромски произход.

Проект „Подкрепа за достоен живот“ «Алтернативи» - «Личен асистент» BG 051P0001-5.2.09 са назначени 48 лични асистенти, от които 6 лица от ромски произход.

По проект „Звено за помощ в домашна среда“ - Панагюрище BG 051P0001-5.1.04-0141-C0001 са назначени 21 - лични асистенти; 12 - домашни помощници; 6 - социални асистента, от които 2 лични асистенти и 1 домашен помощник са от ромски произход.

Дейност 1.1.2. Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване.

Изпълнение:

През отчетния период няма обучени младежи в професионални умения чрез стажуване, поради незаявен интерес.

1.2. Разработване и изпълнение на Общински проекти.

Дейност 1.2.1. Равен достъп на целевите групи в реализиране на общинските проекти.

Изпълнение:

На всички клиенти на Дирекция бюро по труда-Панагюрище се предлагат програми и мерки за заетост, Проекти на ОП „РЧР“ и обучения, за които на ДБТ-Панагюрище са разпределени средства за реализация на програми и мерки за заетост и обучения според утвърдения План за действие за текущата година.

Лицата, които са регистрирани в ДБТ имат възможност да кандидатстват по всички програми и мерки, по които са бенифициенти и които се реализират от ДБТ-Панагюрище. Услугите се предлагат на всички регистрирани и търсещи работа лица, като се прави индивидуална оценка за подходящи програми за всеки клиент в зависимост от неговите потребности, възможности, образователен ценз и др. в зависимост от самата рамка на програмата.

В Дневен център за деца с увреждания „Дъга“ четири деца от ромски произход ползват социалната услуга.

В Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи „Давел Бобеков“ гр. Панагюрище ползватели на услугата са 9 деца, от които 7 от ромски произход. Полаганите грижи са съобразени с индивидуалните потребности на всяко дете.

В Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи по проект „С мисъл за теб“ Договор BG051PO001-5.2.12-0041-C0001, ползватели на услугата са 12 деца, 10 от които от ромски произход.

През 2014 год. 9 семейства от Община Панагюрище са финансово подпомогнати за „Дневен център“ процедури в размер на 29 970 лева.

За насърчаване на раждаемостта и подпомагане на млади семейства до 31.12.2014 г. са изплатени еднократни помощи за 130 новородени в размер на 69 800 лева между които и за деца от ромски произход от Община Панагюрище.

В Дневен център за възрастни хора с увреждания „Св.св. Козма и Дамян“ се предлагат здравни, рехабилитационни и терапевтични услуги за възрастни хора с увреждания. Услугите на Дневния център се ползват от 18 потребители, един от които е от ромски произход.

По проект „Подкрепа за достоен живот“ «Алтернативи» - «Личен асистент» BG 051P0001-5.2.09 потребители на социалната услуга са 50 лица, от които 8 са роми.

По проект „Звено за помощ в домашна среда“ - Панагюрище“ BG 051P0001-5.1.04-0141-C0001, потребители на социалните услуги, предоставяни в домашна среда са 44, от които 4 са с ромски произход.

В мажоретен състав към ОУ „Нешо Бончев“ участват и деца от ромски произход.

Цел 2. Насочване към заетост, чрез провеждане на обучения на безработни лица, за ключови компетентности

2.1. Повишаване възможностите за заетост сред младежи и лица над 50 години.

Дейност 2.1.1. Обучения по ключови компетентности. Изпълнение:

По проект „Подкрепа за предприемчиви българи“, Компонент 1 на ОП „Развитие на човешките ресурси“, чрез Дирекция „Бюро по труда“ гр.Панагюрище 17 лица от ромски произход са включени в обучение.

Чрез Дирекция „Бюро по труда“ - Панагюрище 18 лица от ромски произход са устроени на работа на първичния пазар на труда за несубсидирано работно място.

По проект „От обучение към заетост“ са обучени 40 лица и 10 са устроени на работа.

По Мерки за заетост и обучение са устроени на работа 40 лица, от които 27 лица до 29 годишна възраст и 9 лица над 50 годишна възраст.

В следствие на активна разяснителна кампания на Дирекция „БТ“ и представители на ромските общности за възможностите на програмите и мерките за обучение и заетост по ЗНЗ и ОП „РЧР“ и ОСПОЗ „Аварийни дейности“ на първичния пазар са устроени на работа 87 безработни лица, от които 14 лица до 29 годишна възраст и на 39 лица над 50 годишна възраст, част от които са от ромски произход.

Цел 3. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес на хората от рисковите групи

3.1. Повишаване на предприемаческата култура сред хората от рисковите групи.

Дейност 3.1.1. Организиране на мотивационни курсове.

Изпълнение:

За повишаване пригодността на заетост и квалификация на безработните лица чрез Дирекция „Бюро по труда“ - Панагюрище 21 лица от част от които ромски произход са преминали мотивирани курсове за активно търсене на работа и 61 лица са професионално ориентирани.

Цел 4. Насърчаване на социалния и граждански диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите

4.1. Подкрепа за провеждане на инициативи и кампании с ромски организации.

Дейност 4.1.1. Семинари, срещи, дискусии, кампании. Изпълнение:

За насърчаване социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите, Дирекция „Бюро по труда“ - Панагюрище е провела една среща с представители на ромска организация.

- **Приоритет „Върховенство на закона и недискриминация”**

Цел 1. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения.

1.1. Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда.

Дейност 1.1.1. Запознаване и разясняване на Наредба №1 на Общински съвет за ред и сигурност.

Изпълнение:

Съгласно заповед на Кмета на Община Панагюрище за проверки по Наредба №1, от началото на календарната година до края на годината са извършени три проверки на обществени места.

Дейност 1.1.2. Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население.

Изпълнение:

Два пъти годишно представители на МВР се срещат с класните ръководители и колективите на училищата по тяхна покана.

Дейност 1.1.3. Обучение по права на човека и права на детето в училище.

Изпълнение:

Ч С оглед осигуряване правото на децата правонарушители на справедливо и законосъобразно отношение при зачитане на тяхното достойнство, през 2014 год., преди и по време на разглеждането на всяко възпитателно дело, децата и родителите им са надлежно консултирани, относно налаганите възпитателни мерки, редът за тяхното налагане, както и за правото на защита на малолетните и непълнолетните. До този момент, МКБППМН към Община Панагюрище е изпълнявала задълженията си по ЗБППМН, основавайки се на разбиране, уважение, с усилия насочени само в интерес на децата и при спазване на закона.

МКБППМН е изготвила двугодишна Програма "Ученически взаимодействия". Целта на програмата е повишаване правната култура на малолетните и непълнолетните; информираност на учениците относно институциите, работещи с деца, рисковите поведения, проблемите на насилието, начините на разпознаване и реакциите при акт на насилие и тормоз; превенция на рисковите поведения.

С цел да се установи нивото на информираност на децата относно законите, касаещи децата, институциите работещи с деца е проведена анкета сред ученици от 4,

5, и 6 клас. Анкетирани са общо 173 ученика, от които 55 ученика от 4 клас, 55 ученика от 5 клас и 63 ученика от 6 клас.

На 16 XI 2014 год. в СОУ „Нешо Бончев“ е проведена инициативата „Разбери другия“, денят е отбелязан по посока разбирането и уважаването на различията.

През месец ноември 2014 година в ОУ „20-ти април“ е проведен „Ден на толерантността“. Чрез различни информационни и организационни форми учениците заявиха убеждението си, че толерантността е най-човешкият начин за общуване между хората от различен етнос, различна възраст, различен пол и с различни религиозни възгледи.

Дейност 1.1.4. Съвместна работа на МКБППМН, ППЦ и КСП за превенция на агресията в училище и противообществените прояви.

Изпълнение:

За превенция на асоциалното поведение на малолетните и непълнолетните МКБППМН е реализирала 2 информационни кампании, информирани са 300 лица и са консултирани 40 деца и семейства.

Здравния медиатор, съвместно със секретаря на МКБППМН са представили презентация на тема „Агресията“ пред ученици;

Обществените възпитатели към МКБППМН са работили превантивно с пет деца от ромски произход.

В Местната комисия са получени 12 сигнала за образуване на възпитателни дела. На два от сигналите е направен отказ за образуване на възпитателно дело. Едно от делата е прекратено поради навършване на пълнолетие. През 2014 година са проведени 9 възпитателни дела. На 4 родители са наложени мерки по ЗБППМН - глоба в размер на 50.00 лева. На 1 малолетно момче са разглеждани две възпитателни дела. На първото възпитателно дело са му наложени ВМ по чл.13, ал.1, т.1 /предупреждение/ и т.5 /поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател/ от ЗБППМН, а на второто възпитателно дело му е наложена ВМ по чл.13, ал.1, т.3 от ЗБППМН /"задължаване да участва в консултации, обучения и програми за преодоляване на отклоненията в поведението"/.

Цел 2. Подобряване на съвместната работа между ромската общност и Комисията по обществен ред и сигурност

2.1. Съвместна дейност между ромската общност и Комисия по обществен ред и сигурност.

Дейност 2.1.1. Превантивна дейност чрез беседи, разпространяване на листовки, тематични срещи - опазване на обществения ред, селскостопанската продукция и други.

Изпълнение:

През 2014 год. в КСП работи екип от специалисти 3-ма педагози, 1 лице от ромски произход /здравният медиатор в общината/ и един юрист, като ръководител на кабинета е секретарят на Местната комисия. Специалистите от КСП активно участват в осъществяване на дейности, заложи в изготвените през 2014 година три програми: Програма "Ученически взаимодействия", Програма "Час по любов" и Програма "Не! на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества, в това число и легалните - алкохолът и никотинът". Консултирани в КСП са 59 деца и родители.

От страна на Местната комисия към КСП са насочени превантивно 8 деца и 6 родители. През 2014 година 25 деца са консултирани в КСП превантивно и 15 родители.

- **Приоритет „Култура и медии“**

Цел 1. Съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите, като част от българската национална култура и създаване на условия за равен достъп до обществения културен живот на различни нива.

1.1. Повишаване възможностите за духовно и културно израстване на ромската общност.

Дейност 1.1.1. Създаване на клубове по интереси в читалищата, детски градини, училищата и ОДК за развитие на ромската етнокултура.

Изпълнение:

През 2014 година Община Панагюрище, образователните и културните институции продължават да търсят различни форми за отход, обучение, развлечение в свободното време на децата и учениците.

В Обединен детски комплекс - Панагюрище се разработени над 35 извънкласни форми, включващи 448 деца през учебната година и над 100 деца през лятото.

Всеки месец в Обединен детски комплекс се организираха конкурси, изложби, тематични вечери и състезания. Общият брой на участниците в инициативите, организирани от Обединен детски комплекс е 220 ученици.

За трета поредна година се утвърди Общинска програма за лятна работа за деца и ученици „Ваканция - вълнуваща, нетрадиционна и весела". Дейностите, заложен в нея се реализираха Обединен детски комплекс, читалищата в населените места, ЦОП „Зора", Общинска библиотека „Стоян Дринов", ДЦДУ „Дъга".

180 деца и младежи, се възползваха от ученически лагер в село Панагюрски колонии, организирани в 4 тематични лагерни смени: Първа смяна: „Лагер, здравей, ще се веселим" Втора смяна: „Арт творилница" Трета смяна: „Лятна магия в Средна гора" Четвърта смяна: „Спорт"

В изпълнение на интеграционната политика на Община Панагюрище в културната и образователна дейност, 40 деца и възрастни от ромски произход са се възползвали от интернет услугите на библиотеката с образователна цел по проект «Глобални библиотеки - България» на Общинска библиотека «Стоян Дринов».

Колективът на Общинска библиотека «Стоян Дринов» по повод Седмичата на библиотеката и детската книга осъществиха поредица от инициативи с учениците в училищата, викторини и конкурси, изложби и презентации.

Проведени са 60 мероприятия в 8 паралелки на ученици от I клас и 20 мероприятия в детските градини на общо 132 деца.

Създадените Клуб по етнотанци „Гореща кръв" , Фолклорен танцов състав „Ибърски ритми", Клуб по художествено слово и Вокална група за народни песни в Народно читалище „Ванчо Пашов 1884", с.Поибрене и през 2014 година продължиха своята дейност като взимаха дейно участие в организирани общински, регионални и национални празници и конкурси. Читалищното ръководство следва своята политика за привличане на все повече млади хора от ромски произход, както при организирани форми, така и при използването на богатия библиотечен фонд на читалищната библиотека. Общият брой на участниците в клубовете е 85, а посетителите на заемната на читалището - 90.

1.2. Проучване, съхраняване и популяризиране на ромската култура и фолклор.

Дейност 1.1.2. Организирани и провеждане на празници, фестивали, конкурси, изложби популяризиращи спецификите на етноса.

Изпълнение:

ОУ „Свещеник Недельо Иванов", с. Поибрене, община Панагюрище през 2014 г. са проведени следните мероприятия :

- Ромски празник „Василица" или „Бангу Васил"- в часовете по история и цивилизация в прогимназиален етап- мултимедийна презентация по темата. Сценична интерпретация от учениците на ромската приказка „ Свети Васил".

- Часовете по музика на 6 и 7 клас са посветени на изучаване на руски цигански романи, които са представени на училищното мероприятие „ Вечер на руската култура".
- Представена е драматизация на ромската приказка „Вълкът и мечетата" в детската градина пред родителите.
- Месец на ромската фолклорна общност в часовете по музика в прогимназиален етап от 5 до 8 клас, които се представят на училищните тържества.
- В часовете по география ученици пресъздават културата, кухнята, традициите, икономиката и най-интересните неща за народите на Европа, Азия и Африка с мултимедийни презентации и подръчни костюми.
- Учениците в начален етап на обучение са представили драматизации на ромските приказки- „ Градината на народите" и „За два гроша" от Йосиф Нунев.
- На ежегодното мероприятие в чест на народните будители - „Голямото - малко четене" са прочетени любими книжки от всички световни етноси и народи. Учениците от 5 клас са представили ромски приказки.

Дейност 1.1.3. Провеждане на Национален етнофестивал „Различни сме, но сме заедно" с.Поибрене.

Изпълнение:

Народно читалище „Ванчо Пашов 1884", с. Поибрене, кандидатства с проектно предложение по Мярка 323 „Опазване и подобряване на селското наследство" от Стратегията за местно развитие на селските райони 2007г.- 2013г. пред Местна инициативна група „Данагюрище, Стрелча, Лесичово" по програма за развитие на селските райони 2007- 2013г.

Стойността на проекта е 9 073, 38 лева за закупуване, оборудване, костюми и реквизити.

На 30.12.2013г. беше сключен договора за реализиране на проекта.

Целта на проекта е да се популяризират танци, песни, обреди, обичай, занаяти на различните етноси и насърчаване на местното население при организирането и реализирането на проекта.

Проектът се реализира на 22.06.2014 година. В него взеха участие 12 колектива от различни населени места, като някои от тях представиха свой традиционни етнотанци и песни. Общ брой на участниците в етнофестивал „Различни сме, но сме заедно" - 200 участника.

Дейност 1.1.4. Насърчаване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на развитието им чрез включване във формите на работа във ЦОП, ОШИ „Евгений Зумпалов" и ОДК.

Изпълнение:

Към момента в община Панагюрище развиват активна дейност 16 спортни клуба, всички членове на Асоциация на спортните клубове.

Към училищата и Обединен детски комплекс са сформирани групи от ученици, които се занимават с баскетбол, волейбол, футбол и други видове спорт.

На 17 януари, на Официална церемония, бяха наградени десетте най-добри спортисти за 2012 година на община Панагюрище.

За четвърта поредна година в с. Оборище се проведе Национален конкурс за революционно слово „Оборище - факел на свободата", в който участваха 15 деца от Клуб по художествено слово към Народно читалище „Ванчо Пашов - 1884", с.Поибрене, с рецитал и индивидуални изпълнения.

В Отдел «Закрила на детето" към Дирекция «Социално подпомагане" - Панагюрище, при необходимост, родителите и децата са консултирани във връзка със

заниманията по интереси в Обединен детски комплекс, ЦОП «Зора» и ОШИ «Евгени Зумпалов», гр.Панагюрище.

Консултативната комисия за работа по програмата за закрила на деца с изявени дарби, през 2014 година отличи и стимулира 256 ученика.

За трета поредна година се реализира инициативата на Дирекция „ОКСМД" - церемония по отличаване на талантиливите деца на Панагюрище и обединяването им в „Звезден клас-2014 година". 256 деца и младежи от община Панагюрище, изявили своите умения, знания и заложби през изминалата година в областта на науката, изкуството и спорта, бяха отличени с почетни знаци на официална церемония за награждаване на талантите по проект „Звезден клас - Панагюрище 2014.

ЦОП „Зора" работи по следните инициативи: S Инициатива „Домощници на Баба Марта" - осъществени 4 занятия -участвали 51 деца. S Инициатива „Дролет е" - осъществени 4 занятия - участвали 21 деца.

- Инициатива „Шарен, шарен Великден" - осъществени 2 занятия - участвали 9 деца.
- Инициатива „Дъстър свят" - осъществени 3 занятия - участвали 13 деца.
- Ваканционен пакет 2014 „Дскам да знам - мога и сам" в гр.Панагюрище, свободен достъп - проведени общо 13 занятия - участвали 85 деца.

Дейност 1.1.5. Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите.

Изпълнение:

Народно читалище „Ванчо Пашов - 1884", село Поибрене организира концерт, с участието на певицата от ромски произход Мира. В залата на читалището присъстваха над 300 зрители.

Дейност 1.1.6. Организиране и провеждане на спортни празници по населени места.

Изпълнение:

Заниманието със спорт е добра основа за интеграция и изграждане на толерантност към различните, затова независимо от етност и принадлежност на спортистите, в общината се провеждат спортни състезания и празници по различни поводи. Във всички регистрирани спортни клубове в общината са включени представители на ромската общност - преобладаващо младежи до 18 годишна възраст.

?

В село Баня ежегодно се провежда „Тодоров ден", в който участват представители на ромската общност.

ОУ „Отец Паисий" с. Попинци изпълнява проект за предоставяне на средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта по 129 ПМС

Целта на проекта е създаване на непринудено положително отношение и дълготраен интерес към спортната дейност като цяло и желание за системно спортуване. Да се реализира физическо възпитание със здравна насоченост, за да се осигури физическо и психическо здраве на детето, да се положи основата на общата физическа подготовка, която служи за дълголетния фундамент на работоспособността. Развитие на общата издръжливост, физическата работоспособност и тренираност на детския организъм. Насърчаване на учениците, които не се занимават активно със спорт. По проекта са обхванати 111 ученици, от които част са от ромски произход.

Децата от ЦНСТ "Павел Бобеков" гр. Панагюрище се включват в провеждането на спортно-състезателни дейности.

МКБППМН към Община Панагюрище, по отношение на общопревантивните дейности, свързани със свободното време, традиционно през месец юни проведе спортно мероприятие - уличен баскетбол, в което взеха участие ученици от 5-ти до 12-ти класове, от училищата в града, както и пълнолетни лица, организирани от

общинския Младежки парламент. Спортното мероприятие премина под надслов „Моят избор“ и бе подкрепено от младежка рок група „Квазер“ 1.3. Популяризиране на събитията.

Дейности 1.3.1. Отразяване на дейностите в местните печатни и електронни медии и в сайта на община Панагюрище.

Изпълнение:

Реализираните през годината дейности са отразявани в местните печатни и електронни медии и в сайта на Община Панагюрище.

За провежданите мероприятия и инициативи през 2014 година ромската общност своевременно е информирана от здравния медиатор и чрез публикации в местния печат и местните медии, както и в сайта на Община Панагюрище.

Постигнатите цели през 2014 година, чрез реализираните дейности, доказват, че Община Панагюрище планира реални дейности в подкрепа на интеграционните политики.

Усилията на Община Панагюрище за изпълнение на заложените мерки през 2014 година се реализираха с активното съдействие на:

- Образователни институции - училища и детски градини;
- Социални институции - Дневен център за деца с увреждания „Дъга“, Дневен център за възрастни хора с увреждания „Св. Св. Козма и Дамян“, Център за настаняване от семеен тип за деца „Павел Бобеков“, Център за обществена подкрепа „Зора“;
- Дирекция „Социално подпомагане“;
- Дирекция „Бюро по труда“;
- Читалища в община Панагюрище;
- Обединен детски комплекс;
- Градска библиотека „Стоян Дринов“;
- Асоциация на спортни клубове;
- БЧК и БМЧК;
- „Асарел - Медет“ АД.

Интегрирането е комплексен процес обхващащ всички сфери на живота и се отнася до цялото общество. Чрез този процес се изравняват шансовете на всички граждани във всички области на живота.

Интеграцията на ромите и на българските граждани в уязвимо положение, принадлежащи към други етнически групи е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално - икономически характеристики, последваща социална и етническа сигурност и просперитет в обществото.

Интеграцията на ромите е процес на развитие и модернизация на ромската общност като специфична и неделима част от българската нация. Тя не би могла да се случи без активното участие на ромската общност във всички нива на този процес: от планирането през изпълнението до наблюдението и оценката. Процесът на интеграция на ромите изисква да се отчете разнородността на ромската общност, в която има различни социални слоеве и групи. Това предполага допълнителни усилия за прилагане на специфични подходи, съобразени с различните групи в ромската общност.

Съществуващите в момента документи за интеграция на ромите, представляват добра основа за процеса на интеграция, която трябва да бъде осъвременена и допълнена с реално финансиране, ясни административни отговорности, както и с работещи механизми за участие на гражданското общество, местната власт и ромската общност.

През следващия програмен период 2015-2017 година по подкрепа на интеграционните политики, следвайки основните стратегически цели и принципи в

Стратегията на община Панагюрище за интегриране на ромите 2012-2020 г. са планирани различни инициативи в ключови обществени сфери, реализирането на които ще гарантират промяна и по- последователно и практическо реализиране на идеите за социално включване, равни възможности и преодоляване на дискриминацията.

5.Община Пещера

• Приоритет “Образование”

Образователната интеграция на ромските деца е отправна точка за равноправното интегриране на ромите в българското общество. Образователната интеграция е важна предпоставка за последващо приобщаване на пазара на труда, за повишаване на здравния статус и за подобряване на жилищните условия на роми.

Във всички учебни и детски заведения в гр. Пещера през учебните 2013/2014 г. и 2014/2015 г. се работи по приети планове за действие за изпълнение Стратегията за образователна интеграция на децата от етническите малцинства, изготвени на базата на приетия с Решение №579/31.08.2010 г. на Общински съвет – гр. Пещера, Общински план за действие за изпълнение на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства 2010-2015 година в Община Пещера. Прилагат се различни подходи за интегриране на децата от етническите малцинства – създадени са ученически и родителски клубове, осъществяват се редица извънкласни дейности.

Образователната система на община Пещера се състои от седем детски заведения, шест общински и две държавни училища, и едно обслужващо звено - Общински детски комплекс - Пещера.

Инфраструктура на образованието в община Пещера

Вид на учебното заведение	Брой 2014 г.
ОДЗ	3
ЦДГ	4
Начални училища 1–4 клас	2
Основни училища 1-8 клас	3
СОУ „Св. Климент Охридски“ 1-12 клас	1
ПГ ХВТ “Атанас Ченгелев“	1
ПГ ЛПМ “Васил Левски”	1
ОДК-гр. Пещера	1
ВСИЧКО:	16

В началото на учебната 2014/2015г. в общинските и държавни училища в община Пещера постъпиха общо 1993 ученици. 564 деца посещават общинските детски градини през учебната 2014/2015г.

Разширява се обхвата на децата от етнически семейства в детските и предучилищни заведения за усвояване на български език преди постъпване на училище. Подготвителните групи в НУ „Михаил Куманов“, ОУ „Любен Каравелов“ и ОДЗ „Деница“ работят по преодоляване на езиковата бариера, обогатяване на речника на децата и придобиване на навици за учебен труд.

От особено важно значение за адаптиране на децата и учениците е създаването на подкрепяща и привлекателна среда в интегрираните училища. Приоритет на Община

Пещера и училищните ръководства е създаване на благоприятни и привлекателни условия за обучение, за превръщане на училищата в желана територия за учениците.

Изпълнени дейности по този приоритет:

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда.

Цел 1: Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища.

Задача 1.1: Осигуряване на позитивни образователни условия за ранно детско развитие в системата на предучилищното образование/ранно детство и предучилищна възраст от 0 до 7 години.

Дейност 1.1.1: Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поетапен прием в детски градини, извън ромските квартали, в разноетнически групи.

От учебната 2013/2014г. до 24.09.2014 г., ЦДГ „Слънчо” – гр.Пещера в партньорство със СОУ „Св. Климент Охридски“, ОУ „Любен Каравелов“ и ПГ ЛПМ „Васил Левски“ работи по проект „Работа по интегриране на етническите групи” по ОП ” Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г. в ;

От 01.10 2013 г. до 30.09.2014 г. ОДЗ „Деница” – гр.Пещера участва като партньор на Сдружение „Елисавета Кларк и Пенка Касабова“ – гр. София в реализацията на проект „Създаване на модел за образователна интеграция на деца от предучилищна възраст”, под мотото „ В света на различното, прекрасното , красивото детство”, финансиран по схема за безвъзмездна финансова помощ „Образователна интеграция на децата от етническите малцинства” на ОП ” Развитие на човешките ресурси”2007-2013г.;

До 31.05.2014 г., СОУ “Св. Климент Охридски”реализира Проект “Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства”.

Цел 2: Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.

Задача 2.1: Въвеждане и развиване на разнообразни форми на интеркултурно образование, насочено към запазване и развитие на културната идентичност на етническите малцинства при деца и ученици;

Дейност 2.1.1: Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и техните връстници, в интеграционна мултикултурна среда. Създаване на клубове по интереси; сформирание на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти;

През 2014 г. всички училища реализират проект „Да направим училището привлекателно за младите хора”- Училище за Себеутвърждаване и Подготовка към Европейски Хоризонти (УСПЕХ) по ОП „Развитие на човешките ресурси“.

Организира се честването на „Международния ден на ромите” – 8 април, който е включен в културният календар на Община Пещера;

В гр. Пещера функционира общинско обслужващо звено – извънучилищно педагогическо заведение – Общински детски комплекс / ОДК /. ОДК е социално сигурна среда за общуване между млади хора до 19 години от различни училища на Пещера и за изява на творческите дарования на учениците в гр. Пещера.

Проект „Създаване и промотиране на Етнокултурен фестивал в Община Пещера”, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-10/2010 „Подкрепа за създаване и промотиране на иновативни културни събития”.

В изпълнение на устойчивост на проекта в периода от 28.05.2014 г. до 31.05.2014 г. в Община Пещера се проведе третото издание на Етнокултурен фестивал „Културата на бъдещето и бъдещето на културата”.

В продължение на пет дни, своите уникални изпълнения и произведения представиха, както творчески групи, така и индивидуални изпълнители – представители на различните етнически групи живеещи на територията на община Пещера - българи, турци, роми, армъни и гърци от различни възрастови групи, с преобладаващо участие на деца и младежи.

Цел 3: Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.

Задача 3.1: Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование по проблемите на обхвата, преждевременното напускане и образователната адаптация;

Дейност 3.1.1: Установяване на основните фактори, водещи до непостъпване и преждеременно отпадане от училище, разработване и апробиране на методология за наблюдение на местно равнище;

Подлежащите за задължителна подготовка за училище две години преди постъпване им в първи клас и живеещи на територията на община Пещера са 314 деца.

След многократно проведени срещи с директорите на детските градини, директорите на училищата с подготвителни групи, модераторите и общинските съветници, бе констатирано, че към 10.11.2014 г. - 194 деца са обхванати в подготвителните групи в детски градини и училища на територията на община Пещера, 11 деца посещават подготвителна група в детска градина и училище в други населени места в страната, 84 деца са заминали в чужбина с родителите си, а 25 деца не са неоткрити на посочения адрес.

Подлежащите за задължителна подготовка за училище една година преди постъпване им в първи клас и живеещи на територията на общината са 287 деца.

След многократно проведени срещи с директорите на детските градини, директорите на училищата с подготвителни групи, модераторите и общинските съветници, бе констатирано, че към 10.11.2014 г. - 148 деца са обхванати в подготвителните групи в детски градини и училища на територията на община Пещера, 7 деца посещават подготвителна група в детска градина и училище в други населени места в страната, а 30 са записани в първи клас в общинските училища на територията на община Пещера;

През учебната 2012/2013г. общо 342 деца и ученици в 3 общински училища и 7 общински детски заведения в община Пещера се обучават и възпитават в подготвителни групи, като родителите и настойниците не заплащат такса за обучението;

Задача 3.2: Осигуряване на условия за пълен обхват и ранна адаптация в системата на училищното образование, вкл. условия за ре-интеграция на отпаднали ученици в училищната система;

Дейност 3.2.1: Създаване на постоянна общинска комисия за обхват и ранна адаптация в системата на задължителното образование, ръководена от ресорния зам.-кмет. Превенция и ограничаване на ранното отпадане;

В Община Пещера няма създадена постоянна общинска комисия за обхват и ранна адаптация в системата на задължителното образование. Но се работи по различни

програми и проекти за обхващане и ранна адаптация в системата на задължителното образование.

Работи се по Национална програма за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст, Модул - „Подпомагане храненето на децата от подготвителните групи в детските градини, децата от подготвителните класове в училище и учениците от I – IV клас” (НУ “М. Куманов);

По Проект „Готови за училище 2014-2015“ на фондация „Тръст за социална алтернатива“, в партньорство с Фонд за превенция на престъпността се заплащат такси за задължително ползване на детска градина на 15 деца от ромски произход живеещи в кв. „Луковица“, гр. Пещера (ОДЗ „Изгрев“)

Дейност 3.2.2: Изготвяне и прилагане на Училищна програма за превенция на отпадането;

По тази дейност в училищата на територията на Община Пещера се работи по следните проекти:

По проекти за намаляване отпадането на ромските деца от училище “Всеки може да бъде отличник”, изпълнявани съвместно с ЦМЕДТ “Амалипе”, за водещи училища са определени НУ “М. Куманов”, към което са прикрепени ОУ „Петко Р. Славейков“ и ОУ „Д-р Петър Берон“ – гр. Перушица и ОУ „Любен Каравелов“, към което са прикрепени ПГ ЛПМ „Васил Левски“ и СОУ „Народни будители“ – гр. Брацигово;

Схема “Училищен плод” - Държавен Фонд “Земеделие”;

Национална програма “На училище без отсъствия”, Модул – “Без отсъствие” (ОУ “Любен Каравелов”);

Национална програма “С грижа за всеки ученик”, модул 2 “Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи”(НУ «М. Куманов»).

3 “Осигуряване на допълнително обучение на учениците от началния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка» – (ОУ «Любен Каравелов», СОУ “Св. Климент Охридски”, ОУ «П.Р.Славейков», НУ «М. Куманов»), модул 4 “Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиалния етап на основното образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка» – (ОУ «Любен Каравелов», ОУ «П.Р.Славейков», СОУ “Св. Климент Охридски”);

Национална програма “Училището –територия на учениците”, Модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците от начален етап“ (ОУ “П. Р. Славейков”);

Проект „Подобряване на качеството на образование в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“ по ОП РЧР (СОУ “Св. Климент Охридски”, ОУ «П.Р.Славейков»);

По проект „Ученически практики“ по ОП РЧР 24 ученика от ПГ ЛПМ „Васил Левски“ са практикували в местни фирми по 240 часа срещу заплащане в размер на 300 лв.

Задача 3.3: Включване на възрастни роми във форми на продължаващо образование.

Дейност 3.3.1: Информиране на общността за възможностите за провеждане на обучения.

По проект „Нов шанс за успех” по ОП ”Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г. в периода 14.04.2014 – 31.10.2014 в ОУ «П.Р.Славейков» са обучени 32 човека ,а в ПГ ЛПМ „Васил Левски” в периода 14.04.2014-31.08.2014 г. са обучени 48 човека по учебни планове на МОН;

В Професионална гимназия по ЛПМ „В.Левски” – гр.Пещера се провеждат вечерни форми на обучения за лица незавършили основно и средно образование.

По проект „Валидиране“ на ОП РЧР в ПГ ЛПМ „Васил Левски“ 24 човека са придобили първа степен на професионална квалификация.

Цел 4: Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция;

Задача 4.1: Увеличаване на гъвкавостта и пропускливостта на различните модели на образование;

Дейност 4.1.1: Назначения на квалифицирани и сертифицирани помощник-възпитатели и образователни медиатори;

През учебната 2014 г. - 2015 г. в детските заведения на територията на община Пещера работят 23 броя помощник – възпитатели, разпределени както следва:

- ОДЗ “Деница” – гр. Пещера – 3 броя;
- ЦДГ “Здравец” – с. Радилово – 1 брой;
- ЦДГ “Сокола” – гр. Пещера – 4 броя;
- ЦДГ “Слънчо” – гр. Пещера – 3 броя;
- ОДЗ “Изгрев” – гр. Пещера – 7 броя;
- ОДЗ “Иглика” – гр. Пещера – 5 броя.

В училищата, към настоящия момент няма назначени помощник – възпитатели и образователни медиатори.

Цел 5: Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти;

Задача 5.1: Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти;

Дейност 5.1.1: Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда;

Проект “Квалификация на педагогическите специалисти”, Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси 2007-2013г.” (НУ “ Михаил Каролиди”, НУ “Михаил Куманов”, ОУ “ Св. Патриарх Евтимий”, ОУ “П. Р. Славейков”, ОУ “Любен Каравелов”, СОУ “Св. Климент Охридски”, ПГ ЛПМ „Васил Левски“, ПГ ХВТ „Атанас Ченгелев“);

В периода 29-31 Октомври 2014г. Община Пещера партнира на Регионалния инспекторат по образование – гр.Пещера и стана домакин на Областната конференция за представяне на добри практики „Учителят-творец и новатор” 2014 г. Учителите, участници в конференцията имаха възможността да обменят опит и добри практики от образователната система.

• **Приоритет “Здравеопазване”**

Към 31.12.2014 г. по данни от РЗИ - Пазарджик в община Пещера функционират:

- Брой регистрирани амбулатории за първична медицинска помощ:
 - ✓ Индивидуални практики - Лекарите – 6; Дентални лекари – 19;
 - ✓ Групови практики - Лекарите – 2; Дентални лекари – 1;
- Брой регистрирани амбулатории за специализирана медицинска помощ:
 - ✓ Индивидуални практики -Лекари – 1; Дентални лекари – 0;
 - ✓ Групови практики - Лекарите – 0; Дентални лекари – 0.;
 - ✓ Центрове - Медицински център – 1; Диагностичен център – 0; Медико - диагностичен център – 0; Диагностично – консултативен център – 1;
 - ✓ Лаборатории – 1;

- ✓ Хосписи – 0 :
- ✓ Лечебни заведения за болнична помощ по вид и брой легла в тях към тях:
- ✓ Многопрофилна болница за активно лечение – 144 легла.

Основна роля за реализиране на дейностите по този приоритет се осъществяват от назначените в Общинска администрация - Пещера здравни медиатори.

Изпълнени дейности по този приоритет:

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Превантивни грижи за майчино и детско здравеопазване:

Цел 1: Превенция на рисковете при бременните и намаляване на бременностите в юношеската възраст

Задача 1.1: Ранна регистрация на бременните, наблюдение по време на бременността и своевременно хоспитализация на родилките;

Дейност 1.1.1: Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар- специалист по акушерство и гинекология;

По време на отчетния период обект на наблюдение от страна на здравните медиатори, с цел обхващане, регистрация и консултации с лекар- специалист бяха бременните и младите майки от двата ромски квартала на град Пещера.

Задача 1.2: Намаляване на бременностите в юношеската възраст и профилактика на вродени аномалии и наследствени заболявания;

Дейност 1.2.1: Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране;

Съвместно с РЗИ – Пазарджик, в Центъра за развитие на общността – гр. Пещера са провеждани беседи с младежи от ромската общност на тема: „Ранните бракове. Последствията от ранното забременяване и раждане”; проведена е съвместна кампания между Община Пещера, РЗИ-гр.Пазарджик, ЦМЕТ “Амалипе” и СНЦ “Слънце за всеки” на тема “Любовта е сладка, нека да е безопасна!”. Обхванати са 162 лица, раздадени са 15 кутии презервативи и 325 броя здравно информационни материали;

Оказвано е съдействие за поставяне на спирали, които са предоставени от Българска асоциация за семейно планиране и сексуално здраве /БАСП – гр.София/;

Цел 2: Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст;

Задача 2.1: Своевременно регистриране на новородените и децата при личен лекар;

Дейност 2.1.1: Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важноста за регистрирането им;

През 2014 година обект на наблюдение от страна на здравните медиатори, с цел обхващане, регистрация и консултации с лекар- специалист бяха бременните и младите майки от двата ромски квартала на град Пещера.

Задача 2.2: Повишаване на обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар на новородените и децата до 7-годишна възраст;

Дейност 2.2.1: Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;

Проведена е дискусия с млади майки в гр.Пещера на тема “Полиомиелит - значение на имунизациите”;

Раздадени са имунизационни календари;

Задача 2.3: Подобряване на информираността за здравословно хранене на новородените и малките деца;

Дейност 2.3.1: Провеждане на беседи и разпространение на информационни материали, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца;

Проведено е обучение на тема: "Хигиена на зъбките" - ученици от ОУ "Л. Каравелов" гр. Пещера драматизираха книжката на РЗИ – гр.Пазарджик "Зъбките на Борко" пред деца от ЦДГ "Сокола" – гр.Пещера. Обучението се извърши в партньорство с ЦМЕДТ "Амалипе" и СНЦ "Слънце за всеки".

Цел 3: Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население:

Задача 3.1: Повишаване обхвата на ромското население с имунизации по Националния имунизационен календар;

Дейност 3.1.1: Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар;

Провеждани са беседи и разговори с хора от ромския етнос за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар.

Раздадени са имунизационни книжки от здравните медиатори на Община Пещера;

Задача 3.2: По-пълно обхващане на ромското население с профилактични прегледи;

Дейност 3.2.1: Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза;

Проведена е информационна кампания сред хората, които подлежат на скринингови прегледи за ранното откриване на случаите на често срещани заболявания.

Дейност 3.2.2: Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население;

Проведена е разяснителна кампания за значението на профилактичните прегледи сред ромското население.

В сградата на Община Пещера, се проведе информационна и скринингова кампания за измерване на костна плътност. Извършени бяха профилактични прегледи за заболяване от остеопороза на 67 жени.

Задача 3.3: Превенция и контрол на ХИВ, туберкулоза и сексуално предавани инфекции сред уязвимите ромски общности;

Дейност 3.3.1: Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции; обучение; работа на терен; здравно-социален център в ромска общност; мобилен медицински кабинет;

Ежегодно, с ученици от всички училища в гр. Пещера, се отбелязва Международния ден за съпричастност към засегнатите от ХИВ/СПИН. Прожектират се филми, изнасят се беседи на тема ХИВ/СПИН, раздават се брошури;

През 2014 г., в изпълнение на приетата от Общински съвет – гр. Пещера, „Общинска програма за превенция на ХИВ/СПИН и злоупотреба с вещества, предизвикващи зависимост в Община Пещера”, изпълнявана съвместно с експерти от РЗИ – гр. Пазарджик се извършаха следните дейности и мероприятия:

- 14.02.2014 г. – Ден на влюбените. В гр. Пещера съвместно с МКБППМН и педагогическия персонал на ПГ „Атанас Ченгелев“ бе организирана и проведена видеолектория на тема: “Сексуално предавани инфекции и контрацепция”.

Прожектиран бе филмът “Екстази”. На децата се раздадоха здравно-промотивни материали по темата. Желаетелите се изследваха с бързи тестове за ХИВ. Изследванията се извършиха от лаборант от КАБКИС;

- По повод Световния ден в памет от жертвите на СПИН се проведе съвместна АНТИСПИН кампания с Община Пещера – МКБППМН и Регионален фонд за превенция на престъпността ИГА. В центъра на град Пещера се раздаваха здравно-промотивни материали от деца доброволци на граждани. Материали по темата се раздаваха и в кафенетата в централната градска част от здравните медиатори. В градския парк бе ситуирана панделка от запалени свещи в памет на жертвите от СПИН. Присъстващите бяха запознати с начините на предаване на ХИВ инфекция и методите за предпазване. Събитието бе отразено в регионалните медии;
- Проведени са общо 3 кампании, 4 лекции и обучения, съвместни изследвания с КАБКИС за ХИВ.

През 2014 година, здравните медиатори са придружили и съдействали за настаняване на пет наркозависими младежи до Инфекционна клиника в гр. Пловдив и шест до кабинет на “КАБКИС” в гр. Пазарджик за изследване за ХИВ / СПИН.

Дейност 3.3.2: Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза;

Периодично се провеждат беседи с родители и ученици на тема ”Туберкулозата”, „Тютюнопушенето”, “Болест на мръсните ръце” и др.;

На 24.03.2014 година, с участието на 30 младежи от ромски произход, бе отбелязан “Световният ден за борба с туберкулозата”.

Развиване на медиаторството:

Цел 4: Подобряване достъпа до здравни услуги;

Задача 4.1: Обучение на 1 здравен медиатор;

Дейност 4.1.1: Осигуряване на обучение на 1 здравен медиатор и трудова реализация;

През отчетният период, Община Пещера финансира обучението на здравен медиатор, който от месец март 2014 година е назначен на работа в Общинска администрация – Пещера. Към настоящият момент Здравните медиатори в Община Пещера са 2 броя.

С посредничеството на здравните медиатори през 2014 година са решени 42 броя индивидуални казуси от здравен характер.

Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация:

Цел 5: Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население;

Задача 5.1: Обучение на ромското население за предпазване от най-честите заболявания;

Дейност 5.1.1: Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот;

Проведени са беседи с родители и ученици на тема „Тютюнопушенето”, с младежи от ромската общност на тема: „Животът е безценен! Не го заменяй за дрога!”;

Проведени са индивидуални обучения на здравните медиатори на Община Пещера с цел популяризиране дейността на мобилните единици и значението на

профилактичните прегледи и вредата от тютюнопушенето с предоставяне на материали по темата;

В Общностен център към ЦМЕДТ „Амалипе“ – Пещера са проведени редица беседи, съвместно със СНЦ „Слънце за всеки“, Общностни модератори и здравни медиатори на теми: „Злоупотребата с наркотични вещества и риск от заразяване с ХИВ, хепатит В и С, туберкулоза и СПИН“.

На 28.05.2014 година, по повод Световния ден за борба с тютюнопушенето в Общностен център към ЦМЕДТ „Амалипе“ – Пещера се проведе здравно-информационна беседа. В беседата участваха 15 младежи.

През 2014 година на деца от училищата в община Пещера е предоставен здравно-промотивен материал издаден по програмата: „Как да бъдем здрави“/Книжка № 3 от поредица – „Училище за здраве“/ и „Патилата на Мравчо или колко опасни са цигарите“.

Разширяване обхвата на здравноосигурените лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства:

Цел 6: Разширяване обхвата на здравно осигурените лица сред тези, принадлежащи към етнически малцинства;

Задача 6.1: Обучение на лица от ромска общност за техните задължения и права като пациенти;

Дейност 6.1.1: Информирание на лица от ромската общност за здравноосигурителните им права и задължения и за правата им като пациенти;

Тази дейност се изпълнява от здравните медиатори. Текущата им ежедневна работа е свързана с решаване на казуси от здравен характер: консултации, подготовка на документи, следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, ДЕЛК, НЕЛК, ЛКК; придружавания до здравни институции, настаняване в здравни заведения. Решени индивидуални казуси от здравен характер – 42 броя.

• Приоритет “Жилищни условия”

Към настоящия момент, за землището на град Пещера има изготвена кадастрална карта, една част, от която е одобрена, предстои одобрението и на останалата част. В нея са обхванати кварталите, населени с ромско население. Към кадастралната карта има изготвени кадастрални регистри на териториите, включващи ромско население.

Изпълнени дейности по този приоритет:

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура:

Цел 1: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура:

Задача 1.1: Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали;

Дейност 1.1.1: Идентифициране на подходящи терени;

Община Пещера определи подходящ терен от 30 дка – земеделска земя, разположена до регулационните граници на кв. ”Луковица”, гр.Пещера, на който следва да се промени предназначението. Собствеността на определения терен е общинска и след промяна в отреждането, обособените УПИ, ще бъдат предложени за закупуване по реда на ЗОС. Процедурата по отреждането на терени-общинска собственост е започнала и се провежда, в съответствие с разпоредбите на ЗУТ.

Дейност 1.1.2: Уреждане въпросите със собствеността на терените;

Теренът е общинска собственост.

Дейност 1.1.3: Отреждане на терените – общинска собственост, за жилищно строителство;

Теренът все още не е отреден за жилищно строителство. Тече процедура.

Задача 1.2: Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население;

Дейност 1.2.1: Изработване на специализирани карти;

За кв. “Луковица” в гр. Пещера има изготвена и влязла в сила кадастрална карта;

За кв. “Пирин” в гр. Пещера има изготвена, но не е влязла в сила кадастралната карта;

Задача 1.3: Актуализация /изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени;

Дейност 1.3.1: Актуализация на подробни устройствени планове на съществуващи терени;

В процес на актуализация е подробен устройствен план на съществуващ терен – определен за изграждане на детска градина в кв. 180, УПИ – I и УПИ – II, кв. “Луковица”, гр. Пещера. Актуализацията цели, теренът да бъде променен за жилищно строителство. Същият е с площ от 12 247 кв.м. ;

Дейност 1.3.2: Изработване на подробни устройствени планове на новоотредени терени;

Все още не са изработени.;

Задача 1.4: Изграждане на обекти от техническата инфраструктура;

Дейност 1.4.1: Реализиране на дейностите по проект „Модернизация на интегрирания воден цикъл на гр.Пещера – Доизграждане и рехабилитация на съществуващата ВиК мрежа и изграждане на ПСОВ, гр.Пещера”;

Проектните дейности са разделени на две части. Първата част “Доизграждане и рехабилитация на съществуващата ВиК мрежа” е приключила. Втората част – “Изграждане на ПСОВ” – в процес на реализация.;

Дейност 1.4.2: Изграждане на социални жилища;

Дейността не е изпълнена.

- **Приоритет “Заетост”**

Заетостта и възможностите за социално включване на лица от уязвими групи са сред основните приоритети на ръководството на Община Пещера. Община Пещера води целенасочена социална политика като се ангажира с реализирането на редица социални проекти и проекти, свързани с осигуряване на заетост на безработни лица.

Изпълнени дейности по този приоритет:

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях.

Цел 1: Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост. Квалификация и преквалификация на безработни роми, както и на заети роми, в съответствие с професии, търсени на пазара на труда.

Задача 1.1: Насърчаване на безработните лица от ромски произход за регистрация в дирекция “Бюро по труда” – Пещера;

Дейност 1.1.1: Информиране на безработните лица от ромската общност за възможностите, които предлагат програмите за заетост;

Периодично се провеждат кампании за информиране на безработните лица за възможностите, които предлагат програмите за заетост;

Дирекция “Бюро по труда” – гр. Пещера предоставя информация на всички безработните лица за възможностите, които предлагат програмите за заетост, чрез своите трудови посредници и информационни табла.

Дейност 1.1.2: Подпомагане на безработните лица от ромската общност в процеса на регистрация;

В процеса на регистрация са подпомогнати безработни лица от ромската общност, както следва:

в периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. – 60 лица;

Задача 1.2: Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработните лица от ромски произход;

Дейност 1.2.1: Организиране на обучителни курсове за безработни лица:

а) мотивация за активно търсене на работа:

в периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. – 14 лица;

б) професионална ориентация в периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. – 10 лица;

в) професионална квалификация, в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ), други планове и програми:

в периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. – 0 лица;

г) ключови компетентности:

в периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. – 0 лица;

Задача 1.3: Осигуряване на заетост на безработните лица от ромски произход, търсещи работа;

Дейност 1.3.1: Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ), други планове и програми:

- По НП “ОСПОЗ” - в периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. – 5 лица;
- По ОП “РЧР” - в периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. – 6 лица;
- Насърчителни мерки по ЗНЗ - в периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. – 0 лица;
- Устроени на работа на първичен пазар на труда - в периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. – 25 лица;

От 08.11.2010 г. Община Пещера реализира дейностите по проект „Подкрепа за достоен живот” по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” /2007-2013г/. за предоставяне на грижи за лица и деца с трайни увреждания. Проектните дейности продължиха до 31.12.2014 г., като през това време са обслужени 74 потребители, от които 22 от ромски произход. Назначени са 81 лични асистенти, от които 21 от ромски произход.

Дейност 1.3.2: Включване на лица от ромски произход в проект „Предоставяне на почасови услуги от Звено за социални услуги към ДСП-гр.Пещера”;

На 30.04.2014 г. приключиха дейностите по Проект BG051PO001-5.1.04-0210-S0001 „Предоставяне на почасови услуги от звено за социални услуги в домашна среда към Домашен социален патронаж – гр. Пещера”, по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-5.1.04 “Помощ в дома”. По проекта шестдесет и четири лица с трайни увреждания и възрастни хора с ограничения или невъзможност за самообслужване са ползвали социалните услуги Личен асистент”, “Социален асистент” и “Домашен помощник”, от тях 10 бяха от ромски произход. Назначени бяха 27 лични асистенти, социални асистенти и домашни помощници, от които 5 бяха от ромски произход;

• **Приоритет “Върховенство на закона и недискриминация”**

Изпълнени дейности по този приоритет:

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата.

Цел 1: Подобряване представителството на хора от ромската общност в Общинска администрация и насърчаване участието им в социалния живот;

Задача 1.1: Увеличаване броя на заетите роми в Общинска администрация - Пещера и подобряване квалификацията на вече назначените;

Дейност 1.1.1: Осигуряване на стажуване за роми – висшисти в институциите;

Дейността не е изпълнена, поради липса на интерес от страна на представители на общността.

Дейност 1.1.2: Назначаване на експерт по етнически и демографски въпроси в ОБА;

В длъжностното разписание на Общинска администрация – Пещера, в дирекция “ХДИРРП”, има длъжност – специалист “Социални дейности, етнически и демографски въпроси”, която към настоящия момент не е заета.

Задача 1.2: Увеличаване броя на хора от ромската общност в членската маса на Общинските клубове – на пенсионерите, инвалидите, диабетиците;

Дейност 1.2.1: Активно търсене и приемане на членове от ромски произход в клуба на пенсионера;

“Клубът на пенсионера” е открита организация, в която членуват всички желаещи жители на общината, в пенсионна възраст, независимо от техния пол, вероизповедание и етническа принадлежност.

Дейност 1.2.2: Търсене и приемане на членове от ромски произход в клуба на инвалида;

“Клубът на инвалида” е открита организация, в която членуват всички желаещи лица с увреждания от общината, независимо от техния пол, вероизповедание и етническа принадлежност.

Дейност 1.2.3: Търсене и приемане на членове от ромски произход в клуба на диабетика;

Клубът на диабетика” е открита организация, в която членуват всички диабетици от общината, независимо от техния пол, вероизповедание и етническа принадлежност.

Цел 2: Повишаване на ефективността на сътрудничество между институциите:

Задача 2.1: Осигуряване на сигурна и безопасна среда за живот;

Дейност 2.1.1: Реализиране на заложените конкретни дейности от Споразумението за обществен ред и сигурност между РУ „Полиция” – Пещера и Община Пещера;

Заложените дейности от Споразумението за обществен ред и сигурност между РУ „Полиция” – Пещера и Община Пещера се изпълняват, съгласно утвърдените срокове.

Дейност 2.1.2: Отпускане на еднократни, месечни и целеви помощи за лица и деца в неравностойно положение;

През 2014 година в Дирекция „Социално подпомагане” – Пещера са отпуснати помощи както следва:

По Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане /ППЗСП/ - 36 броя отпуснати помощи на обща стойност 10 087 лева;

По Закона за социални помощи за деца /ЗСПД/ - 3 276 броя отпуснати помощи, на обща стойност 2 372 926 лева;

По Правилника за прилагане на Закона за интегриране на хората с увреждания /ППЗИХУ/ са отпуснати 3 331 месечни добавки за социална интеграция на лица и деца с увреждания, на обща стойност 324 054 лева;

Целеви помощи по Наредба № РД07-5 от 16.05.2008 г. - 406 броя отпуснати помощи, на обща стойност 146 566 лева;

Дейност 2.1.3: Отпускане на еднократни помощи от бюджета на Община Пещера за лица и семейства в неравностойно положение;

Със Заповед № 147/18.03.2013 г. на Кмета на общината са утвърдени Правила за реда, условията и критериите за отпускане на еднократна финансова помощ на лица и семейства от бюджета на Община Пещера, които предвиждат отпускане на еднократна финансова помощ на лица за задоволяване на неотложни социални потребности; деца и лица, на които предстоят или са извършени скъпоструващи изследвания, животоспасяващи лечения, операции и лекарства; лица, семейства и домакинства, пострадали при бедствия, аварии и катастрофи; социални погребения.

През 2014 година са приети общо 85 заявления от лица и семейства, кандидатствали за отпускане на еднократна финансова помощ от бюджета на Община Пещера. Одобрени са 60 броя на обща сума 3 450 лева.

Задача 2.2: Постигане на информираност за граждански права и отговорности;

Дейност 2.2.1: Провеждане на разяснителна кампания „Граждански права и отговорности“;

С Решение № 700, взето на заседание, проведено на 28.11.2014 г., Протокол № 54, Общински съвет - Пещера, възложи на Кмета на Община Пещера да подпише Меморандум за сътрудничество между Фондация „Тръст за социална алтернатива“ и Община Пещера. С подписване на споразумението се създава възможност за подобряване на условията за живот на икономически неравностойните общности, с фокус върху ромите, и за осигуряване на достъп до основните условия за достоен живот и подобряването на достъпа до обществени услуги.

Община Пещера работи в сътрудничество с ромските неправителствени организации СНЦ “Слънце за всеки” – Пещера и ЦМЕДТ „Амалипе“ – Велико Търново, към който има изграден “Център за развитие на общността” в гр. Пещера. Представители на ромската общност участват в редица семинари и обучения, свързани с изграждане на капацитет. Служители на администрацията и представители на ромската общност взеха участие в организирана от ЦМЕДТ „Амалипе“ международна конференция на тема “Успешни модели за овластяване на ромските жени и младежи”, проведена на 29.11.2014 г. в гр. София.

В създадения “Център за развитие на общността”, чрез назначените двама модератори в общността, се осъществяват следните дейности:

- превенция на отпадането от училище и повишаване на мотивацията на ромските деца да посещават училище;
- превенция на ранните бракове и ранната бременност сред ромските девойки;
- превенция на изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции;
- организиране на културни събития и отбелязване на традиционни календарни празници;
- организиране на информационни беседи с цел повишаване на здравната култура, социалните компетентности и образователния статус на ромската общност;
- организиране на ромските родители за представяне и обсъждане на теми, касаещи отглеждането и възпитанието на децата и повишаване на родителските компетенции и умения.

Дейност 2.2.2: Реализиране на програми за превенция на домашното насилие, трафика на хора и сексуалното насилие;

Програми за превенция на домашното насилие, трафика на хора и сексуалното насилие са заложили в Плана за развитие на социалната услуга “Кризисен център за лица и деца, пострадали от насилие” – гр. Пещера и се реализират ежегодно от екипа, управляващ услугата – Фонд за превенция на престъпността “ИГА”.

Задача 2.3: Реинтеграция на лица, изтърпели наказание „лишаване от свобода“;

Дейност 2.3.1: Осигуряване на заетост и социално подпомагане на лицата, изтърпели наказание „Лишаване от свобода“;

Лицата изтърпели наказание „Лишаване от свобода“, своевременно се консултират и изпращат за регистрация /в едномесечен срок от излизането им от местата за изтърпяване на наказание „Лишаване от свобода“/ в дирекция „Бюро по труда“ – гр. Пещера, с цел включване в трудова заетост по различни програми и подпомагане с месечни помощи по ППЗСП от дирекция „Социално подпомагане“ – гр. Пещера.

- **Приоритет „Култура и медии“;**

В Община Пещера са съдебно регистрирани общо 3 читалища, и трите са записани в Регистъра на народните читалища в Министерство на културата – читалище „Развитие 1873“ – гр.Пещера, читалище „Зора 1903“ в с.Радилово и читалище „С.Румянцев 1909“ с. Капитан Димитриево.

През отчетния период, Община Пещера и читалищата осъществиха партньорство по два европейски проекта – Глобални библиотеки и Етнокултурен фестивал.

Взаимното опознаване между различните етноси е залог за добро межкултурно общуване, а последователната политика в сферата на изкуството и културата най-лесно може да разруши съществуващите бариери и предразсъдъци. С цел популяризиране на културната идентичност на ромската общност, Община Пещера реализира различни проекти и чествания.

Изпълнени дейности по този приоритет:

Оперативна цел: Насърчаването на културното многообразие и популяризирането на ромската култура, традиции, обичаи и творчество:

Цел 1: Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция в община Пещера;

Задача 1.1: Създаване на условия за участие в Годишния културен календар на община Пещера на ромската общност;

Дейност 1.1.1: Разработване на програма за ромската общност, която да бъде включена в Годишния културен календар на Община Пещера;

Няма разработена програма, но честването на „Международния ден на ромите“ – 8 април, е включен в културният календар на Община Пещера;

Дейност 1.1.2: Участие на ромски фолклорни състави в ежегодния Етнокултурен фестивал в гр.Пещера;

Деца от СИП "Ромски фоклор" към Основно училище "Любен Каравелов" и ромски самодейци вземат активно участие третото издание на Етнокултурния фестивал „Културата на бъдещето и бъдещето на културата“, провеждан в град Пещера;

Дейност 1.1.3: Честване на Международния ден на ромите;

Ежегодно се организира честването на „Международния ден на ромите“ – 8 април, който е включен в културният календар на Община Пещера;

Дейност 1.1.4: Участие на ромски фолклорни състави в честването на Деня на Пещера и традиционния летен събор на курорта „Св. Константин“;

През отчетния период деца от СИП "Ромски фоклор" към Основно училище "Любен Каравелов" и ромски самодейци взеха участие в цитираните мероприятия.

Цел 2: Съхраняване и популяризиране на традиционни празници, обичаи и обреди на ромската общност в община Пещера;

Задача 2.1: Изучаване на народното творчество, обичаите и обредите на ромската общност в община Пещера;

Дейност 2.1.1: Проучване на ромските обичаи и обреди;

През 2014 година, в изпълнение на устойчивост на проекта „Създаване и промотиране на Етнокултурен фестивал в Община Пещера” по Оперативна програма „Регионално развитие”, в периода от 28.05.2014 г. до 31.05.2014 г. в Община Пещера се проведе третото издание на Етнокултурния фестивал „Културата на бъдещето и бъдещето на културата” Целта на фестивала е сближаване на участниците, запознаване с различните култури чрез танца, музиката и традиционните национални носии на народите, които идват в Община Пещера. Основната идея е да се съберат фолклорни и национални художествени групи от цял свят за близка комуникация и представяне на собствената им национална култура, опознаване на други култури и международно сътрудничество в бъдеще. Съхраняване автентичната култура на етносите от региона и нейното отражение в общото европейско културно пространство и допринасяне за поддържане културното многообразие на ЕС - основна ценност, която не противоречи, а обогатява съдържанието на европейския интеграционен процес.

В продължение на пет дни, своите уникални изпълнения и произведения представиха, както творчески групи, така и индивидуални изпълнители – представители на различните етнически групи живеещи на територията на община Пещера - българи, турци, роми, арменци и гърци от различни възрастови групи, с преобладаващо участие на деца и младежи.

Всяка година в началото на месец Октомври модераторите към Центъра за развитие на общността, съвместно със СНЦ “Слънце за всеки”, организират “РОМА ПРАЙД- РОМСКА ГОРДОСТ” – изложба в градската галерия на носии и традиционни за ромската култура предмети и изделия.

Дейност 2.1.2: Изучаване на песни и танци от ромския фолклор и създаване на ромски фолклорни групи за народни песни и танци към читалище „Развитие 1873” гр. Пещера;

Във фолклорните програми на читалище „Развитие 1873” гр. Пещера са включени изпълнения на традиционни ромски песни и танци;

Дейност 2.1.3: Събиране и съхраняване на предмети от бита на ромите в община Пещера;

В рамките на устойчивостта на Проект „Създаване и промотиране на Етнокултурен фестивал в Община Пещера”, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-10/2010 „Подкрепа за създаване и промотиране на иновативни културни събития” бяха показани експонати от културното и историческо наследство на ромите в Пещера - традиционни облекла от ромски костюми, характерни предмети от бита на ромската етническа общност използвани през 20-те години на XX век.

Дейност 2.1.4: По програма „Глобални библиотеки” читалище „Развитие 1873” да работи с деца от ромски произход;

Читалище „Развитие 1873” работи с деца от училищата в гр. Пещера по програма „Глобални библиотеки” от 2010 година. Чрез реализиране на дейностите по Програмата се предоставя достъп до информираност и знание по различни учебни предмети, като по този начин се допълва учебния процес на учениците.

Цел 3: Изучаване и популяризиране авторитета на личности от културния и обществен живот от ромската общност в Пещера;

Задача 3.1: Изучаване и популяризиране чрез общинските медии на видни ромски културни и обществени дейци;

Ежегодно при честването на „Международния ден на ромите” – 8 април, в общинските медии /радио “Пещера” и вестник “Родопска искра”/ се отразяват биографията и постиженията на видни ромски културни и обществени дейци от град Пещера, допринесли за развитието и славата на града и страната ни;

Медиите допринасят и за популяризирането на организирани различни по вид мероприятия и кампании от Центъра за развитие на общността и СНЦ “Слънце за всеки” като – “Да изчистим България за един ден”, “Денят на Толерантността”, “Международния ден за борба срещу СПИН”, “Международният ден на ромите”, “Националният ромски футболен турнир” в гр.Септември и много други като се показват добрите практики с участието на ромската общност.

Дейност 3.1.1: Изследване и публикации в местните медии за живота и дейността на видни личности от ромски произход в община Пещера;

Във връзка с изучаване и популяризиране авторитета на личности от културния и обществен живот от ромската общност в Пещера, Историческия музей извършва събирателна и изследователска работа по събиране и съхранение на материали, свързани с живота и дейността на видните граждани на Пещера от ромски произход;

Периодично в местните медии се публикуват и излъчват материали за живота и дейността на видни личности от ромски произход в община Пещера;

Всяка година в началото на октомври модераторите към Центъра за развитие на общността, съвместно със СНЦ “Слънце за всеки”, организират “РОМА ПРАЙД-РОМСКА ГОРДОСТ” – изложба в градската галерия като се показват снимки и материали на известни спортисти и културни дейци, допринесли за популярността на града ни извън пределите на страната.

През 2014 година Община Пещера, съвместно със своите партньори, води целенасочена политика за изпълнение на целите и задачите по всички приоритетни области на Плана за действие на община Пещера /2014-2017 г./ за изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Пазарджик 2012 – 2020.

Постигнати са голяма част от заложените мерки в приоритетни области “Образование”, “Здравеопазване”, “Върховенство на закона и недискриминация”, “Култура и медии”. По тези приоритетни области са осъществени редица дейности и мероприятия, покриващи заложените цели в Плана за действие на община Пещера /2014-2017 г./. Проблемни остават приоритетни области “Заетост” и “Жилищни условия”.

Основните проблеми, изведени от направения анализ на приоритет “Заетост”, са свързани с осигуряването на заетост на безработните лица от ромски произход и повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработните лица от ромски произход. Причината се крие в така наречената “скритата безработица” сред ромското население, породена от два основни фактора, свързани с регистрацията им в дирекция “Бюро по труда”. Първият от една страна е свързан с ниския процент на регистрирани лица от ромски произход, а втория с факта, че повечето от регистрираните лица не се самоопределят като такива. Наблюдава се изоставане в образователно – квалификационното равнище на ромското население, което се дължи на множество фактори. Ниският коефициент на образованост е фактор, генериращ неконкурентноспособност на пазара на труда.

Анализът на приоритет “Жилищни условия”, извежда като съществен проблем, застрояването на къщи на територията на земеделски земи - частна собственост, извън регулационните граници в двата ромски квартала на гр. Пещера.

Проблемът с незаконното строителство винаги е стоял на вниманието на Общинска администрация – гр. Пещера. Действащият ПУП е от 1985 г. и в него са включени двата ромски квартала в гр.Пещера, поради което е сключен договор за изготвяне на Общ устройствен план на гр.Пещера. Чрез изготвянето на ОУП се цели намирането на решение за предоставяне на земя на ромското население, върху която да се реализират законни жилищни сгради.

Община Пещера е предприела действия и изисквала съдействие от компетентните министерства за решаване на жилищните проблеми на ромските семейства. Разяснителната кампания сред засегнатото население също е част от предприетите действия, с цел преустановяване на незаконното строителство и разрешаване на възникналите проблеми.

В периода на реализиране на настоящия План за действие /2014-2017 г./, Община Пещера има амбицията да бъдат решени голяма част от проблемите, свързани с подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура. Началото е положено с подписването на Меморандум за сътрудничество между Фондация „Тръст за социална алтернатива” и Община Пещера, с което се създава възможност за подобряване на условията за живот на икономически неравностойните общности, с фокус върху ромите, и за осигуряване на достъп до основните условия за достоен живот и подобряването на достъпа до обществени услуги.

6.Община Белово

• Приоритет „Образование”

На територията на община Белово има три общински училища: СОУ „Александър Иванов –Чапай”- гр.Белово, което е средищно училище, ОУ „Отец Паисий”-с.Мененково, което е приемащо училище и ОУ”Отец Паисий”- с.Сестримо. От 01.09.2012 г. е закрыта ОУ”Св.Климент Охридски”- с.Момина клисура. Учениците живеещи в с.Момина клисура се обучават в СОУ „Александър Иванов –Чапай”.

Детските градини са ОДЗ „Щурче”- гр.Белово с изнесени групи, като филиали в с.Мененково и с.Момина клисура от 01.09.2012 година и ЦДГ-с.Сестримо.

В общината функционира още една институция с образователни и възпитателни дейности - Детски комплекс, гр.Белово.

В училищата (СОУ „Александър Иванов –Чапай”- гр.Белово, ОУ „Отец Паисий”-с.Сестримо и ОУ „Отец Паисий”-с.Мененково), от I до VII клас , където са 14 ПИГ се осъществява целодневно обучение. На територията на общината не съществува проблем с обхвата на децата. Сградният фонд е в добро състояние, предвид реализирания ремонт от община Белово-ОУ „Отец Паисий”-с.Сестримо и ОУ”Отец Паисий”-с.Мененково. Извършените дейности изпълниха заложените цели за повишаване енергийната ефективност и допринесоха за значително подобряване на битовите условия и комфорт в училищата, подобри се жизнената и работна среда в институциите и се осигуриха санитарно-хигиенните норми за топлинен комфорт. Подобрената образователна инфраструктура предлага по-качествени услуги на населението на община Белово, чрез създадените условия за задържане и привличане на млади хора в Общината. Интересите на децата и учениците се развиват, както в СИП, така и в Детски комплекс – гр.Белово. Пътуващите от селата ученици са 298 (СОУ „Александър Иванов –Чапай”, гр.Белово-292 бр., и ОУ „Отец Паисий”,с.Мененково-6 бр.) и 25 деца пет и шест годишни (ОДЗ „Щурче”-9 бр.). За тях е организиран специализиран превоз и превоз, организиран по Решение на ОбС до средищното училище, приемащото училище и приемащото обединено детско заведение и обратно. Наблюдава се тенденция към спад броя на завършващите ученици средно образование. Това от една страна се дължи на желанието на учениците да изучават нови специалности, непредлагачи се за изучаване в училището, а от друга в последните години се наблюдава тенденция към намаляване на раждаемостта. В горен курс на обучение постъпват основно ученици, живеещи в гр.Белово и броят им също намалява поради това, че

-част от учениците, постъпват в езикови гимназии и професионални гимназии;

-често от децата не продължават средното си образование.

Деца, подлежащи на задължително обучение от подготвителни групи –5 и 6 годишни и първи клас:

Години	Г РАО	СОУ „Александър Иванов- Чапай”	ОУ „Отец Паисий”- с.Сестримо	ОУ „Отец Паисий”- с.Мененкьо- во	О ДЗ „Щурче”	ЦД Г- с.Сестри- мо
2007	67	6			48	13
2008	59	6		7	39	7
2009	64	4		7	46	7

Видно от представената таблица, няма необхванати деца.

Децата от целевата група, които се обучават в начален етап на основното образование посещават редовно училище, не допускат неизвинени отсъствия.

Това е така, защото им се предлагат безплатни услуги като: безплатна храна, безплатни учебници, целодневно обучение. Същите тези деца тръгвайки в прогимназиален етап на обучение, започват да отпадат именно поради това, че тези услуги ги няма.

Затова усилията на педагозите в училищата се насочват към родителите на децата, завършили начално образование.

Обобщени данни по различни показатели- взети от учебните заведения, показващи състоянието на ученици от социално уязвими малцинствени групи за учебната 2012/2013 г. в училищата на територията на общината:

Общ брой ученици в училището за учебната 2013/2014 година	589
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи	87
Брой отпаднали ученици от социално уязвими малцинствени групи	3
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, преминали в самостоятелна форма на обучение	2
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, възстановени от самостоятелна в дневна форма на обучение за учебната 2012/2013 година	0
Заетост на родителите на ученици от социално уязвими малцинствени групи от община Белово	-Постоянна-33 (жени-17, мъже-16)... - Временна-25 (жени- 15, мъже-10) - Безработни-65 (жени-30, мъже-25) Тук има разлика в броя.Това се дължи на факта, че някои от учениците са без един родител.

Жилищни условия на учениците от социално уязвими малцинствени групи от община Белово	Самостоятелно жилище-...39 Под наем-...8 При роднини, близки-...27
Брой ученици, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2013/2014 година	518
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, които са участвали в извънкласни дейности за учебната 2013/2014 година	117
Брой ученици, обхванати в самостоятелна форма на обучение за учебната 2013/2014 година	14 бр.
Брой ученици от социално уязвими малцинствени групи, обхванати в самостоятелна форма за учебната 2013/2014 година	5 бр.
Брой на педагогически специалисти, преминали обучение за работа в мултиетническа и мултикултурна среда	21
Брой ученици, постъпили в първи клас за учебната 2013/2014 година	50
Брой деца, постъпили в предучилищна група	5 годишни-48 6 годишни-40

1. Предприети мерки по плана за 2014 г.;

Брой проекти за последните две години по Национални програми на МОН и участие на деца и ученици от ромски произход.

През учебните 2013/2014 година училищата участват с проекти по :

-НП „С грижа за всеки ученик”;

-НП „Оптимизиране на училищната мрежа” мярка „Без свободен час” и мярка „Обезщетение на персонала”;

-НП „Училището – територия на учениците”, модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците от начален етап”;

-НП „Квалификация”;

-Проект по Национална програма за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст”, модул „Осигуряване на закуска и/или плод и/или мляко/чай/ ,включително-млечно-кисели продукти на учениците от I – IV клас, включително и деца в подготвителните групи и класове в училищата и детските градини”;

-Проект „Интеграция на децата и учениците от етническите малцинства в образователната система”;

-Проект „Заедно учим, играем и успяваме” ;

- „Всеки ученик може да бъде отличник” към Център за междуетнически диалог и толерантност „АМАЛИПЕ”;

- Проект „Успех”

Общо участващите ученици от ромски произход са 87.

2. Въздействие на мерките;

-Повишена посещаемост на учебните заведения;

-Повишено качеството на образование в кварталите с ромско население;

-Създаване на условия за развитие на учениците, чрез реновиране на сградния фонд;

-Постигане на промяна в нагласите на обществото;

-Преодоляване на етническото напрежение в училище.

- **Приоритет „Заетост”**

На територията на общината безработицата се увеличава. Средногодишния брой на безработните в община Белово по години е следния по данни от бюро по труда – гр.Септември.

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	135
Брой безработни лица с увреждане	45
Брой безработни младежи от 18 до 25 години	90
Брой безработни лица с висше образование	30
Брой безработни лица на възраст над 55 години	220

Към настоящият момент в община Белово са назначени и работят по национални и европейски проекти, проекти и мерки за заетост 8 лица.

Основни изводи:

-Голям е делът нерегистрираните безработни;

-По- висок е делът на безработните сред мъжете-56,8%, жени- 43,2%;

-Наблюдава се тенденция за увеличаване делът на регистрираните трайно безработни лица;

-Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряване на работа;

-Липсва сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса;

-Повече от 50% от безработното население на общината е от ромски произход.

- **Приоритет „Здравеопазване”**

Здравеопазването в община Белово е в добро състояние. Приключи реализацията на Проект”Внедряване на мерки за енергийна ефективност” в сградата на здравното заведение.С този проект се намалиха значително разходите за отопление, както и осигуряване на необходимите санитарно –хигиенни норми за топлинен комфорт,качество на работния процес и обтаване. Има обособен кабинет за неотложна помощ, филиал на ЦСМП, които са с особена значимост, тъй като обслужват населението на цялата община. Ромското население в общината има добра здравна култура. Бременните жени от ромски произход ходят редовно на женска консултация, след това водят децата си на детска консултация и респективно ги имунизират редовно. Проблем е, че поради бедността на ромите в общината като цяло и липсата на постоянна работа, голяма част от тях са здравно неосигурени.

В Общината работят 7 ОПЛ, от които 4 - гр.Белово. Регистрирани и посещаващи женска консултация са 29 жени. Като цяло регистрирането на новородените при личен лекар става веднага, след изписването им от родилно отделение. В момента от началото на годината до сега са регистрирани общо 58 новородени. Профилактични прегледи на децата се извършват на 30-дневна възраст, на 6 месеца и на 1 година.

1.Предприети мерки по плана през 2014 г.;

Редовно се провеждат кампании по превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани болести в общината.

Това дава основание да изведем и следните основни дейности върху които работим за, а именно:

- Повишаване на здравната култура на ромите;
- Провеждане на задължителни имунизации.

2. Въздействие на мерките;

Подобрен достъп на бедните етнически малцинства в Белово до здравни услуги и намалена заболяемост;

Силно ограничено разпространението на наркотици в кварталите и намалена проституция.

- **Приоритет Жилищни условия**

Ромите в Общината са около 4 % от населението или около 375 души. Живеят в един основен квартал в град Белово, в два квартала в с.Мененково и в един в с.Аканджиево. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с две или три деца. Част от улиците в тези квартали са асфалтирани и се почистват деретата. Въпреки това дворните места остават неподредени и често хората складира в тях ненужни вещи, отпадъци от строителни дейности и др. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване, контейнерите не винаги се използват по предназначение.

В момента в гр.Белово няма новоотредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход. Но в с.Мененково и с.Аканджиево има свободни парцели за жилищно строителство. По-заможните роми си закупуват вече частни имоти и си строят жилища.

Община Белово в момента не разполага с общински жилищен фонд.

7.Община Стрелча

В Община Стрелча представителите на етносите са ромите, като от последното преброяване самоопределилите се като такива са 287 души, но неофициално са - около 600 души - това са около 10 % от населението на Общината, те са концентрирани основно в гр.Стрелча.

В плана бяла набелязани следните проблеми:

От всички нерешени въпроси на ромите в община Стрелча, без да бъдат подценявани в тяхната цялостност, трябва да се изведат няколко проблемни кръга, които са приоритетни:

Образованието на ромските деца и младежи.

Подобряване на жилищните условия.

Трудова заетост и безработица на ромите и редуциране на бедността.

- **Приоритет Образование**

Образованието на ромите е първостепенен социален проблем за цялото ни общество.

По отношение на ромите ролята на училището като интегриращ фактор се променя рязко. Образованието не представлява особена ценност за ромите.През последните години това доверие спадна още повече. Това се дължи най-вече на спада на ценността на самото образование. Родителите спират децата си или ги изпращат от време на време на училище и свързват посещаването на учебните занятия най-вече със социалните плащания. Една от причините за напускане и отпадане на учениците от училище са ранните бракове и тежкото социално положение на много семейства от ромски произход. Причините за отпадането на хиляди деца от училище са различни: семейни, етнокултурни, икономически, психологически, обучителни и педагогически. Според родителите на ромските деца, основната причина да не изпращат децата си на училище е липсата на средства за дрехи, обувки, учебници и учебни помагала На второ

място, необходимостта да помагат в отглеждането на другите деца и в осигуряване прехраната на семейството.

Родителите нямат средства и не виждат смисъл от образование. Семейството не ги мотивира достатъчно. Самите деца нямат голям интерес и навици за учене.

- **Приоритет Жилищни условия**

Жилищните условия на ромите като цяло са значително по-лоши, отколкото на останалата част от населението в общината. Преобладаващата част от постройките са направени от подръчни материали. Нерегулираната или липсваща инфраструктура в ромските квартали е много сериозен проблем. Увеличава се и делът на незаконните постройки. Много често незаконната постройка е последвана от незаконно свързване към водоснабдителната и канализационната мрежа. Решаването на тези проблеми силно се затруднява, защото това решение изисква огромни финансови ресурси и инвестиции. Жителите на тези незаконни постройки живеят по свои правила. Те се издържат предимно от случайно спечелени средства и от помощи, не плащат никакви сметки на общината, защото години наред са правени компромиси по политически съображения. Така са се формирали у ромите нагласи, че това е тяхно извоювано право и никой не може да ги накара да плащат данъци и сметки за вода.

- **Приоритет Заетост**

Безработицата е другият основен възел от проблеми, без чието разсичане не може да има успешна интеграция на ромите.

Безработицата продължава да бъде най-тежкия проблем за ромския етнос в община Стрелча. Изследванията и статистическите данни показват високи нива на безработица сред ромската общност. Причините за драматичните мащаби на безработицата сред ромите са преди всичко масовото закриване на предприятията и дълбоката криза, обхванала селското стопанство, т.е. старите възможности за работа вече не съществуват, а пред новите има много ограничения. Ниската степен на образование и професионална квалификация допринесоха най-много ромите да останат без работа и да се окажат зад борда в новите условия. Икономическата криза удари най-силно ромите, защото 70% от тях нямат никаква квалификация и могат да упражняват само най-непрестижните професии.

Вече отбелязахме крайно неблагоприятната образователна структура на ромското население, където повече от тях имат основно и по-ниско образование, които все по-трудно ще намират реализация при повишените изисквания на пазара на труда.

Една от стратегиите за оцеляване на ромите в тази тежка ситуация е трудовата мобилност. Нерядко цялото семейство се премества, ако намери по-добри възможности за препитание в други населени места или в друга държава. Особено внимание заслужава проблемът с масовите миграционни вълни на ромите към Западна Европа. Сред ромското население има много силни нагласи за миграция в чужбина. Повече от 50% декларира готовност за това, стига да имат възможност да го осъществят.

Решението за миграция е реакция на социалната и икономическата обстановка в страната. Ромите свързват пребиваването в чужбина с решаването на проблеми, свързани с прехраната. Икономическата криза, предизвикана от прехода, обрече ромите на убийствена бедност. Бедността е явление с много измерения, с много лица. Бедността не е само въпрос за липса на доходи. Бедност означава както липса на средства за задоволяване на основни потребности, така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор.

Изводи:

Изследваните от нас проблемни кръгове са достатъчно сложни и трудни за да се предлагат бързи и лесни решения. И все пак, екипът на общинска администрация

Стрелча прави всичко възможно да бъде решени част от проблемите: неграмотност - жилищни условия - безработица - бедност.

Конкретни мерки за изпълнение по плана:

Обучение, ограмотяване, училищна среда като фактори за интеграцията на ромите.

- В изпълнение на тази мярка Общинска администрация и училищните ръководства осъществяваха следните дейности, заложи в програмата:
- поддържаха картотеката на подлежащите ученици и деца за ДГ и 1-ви клас в страната и чужбина,
- осигуряваха транспортирането на ромските деца от селата до училищата в Стрелча,
- постоянно се поддържаха връзка с отдел „Закрила на детето“ и МК за БППМН за задържане в училище на децата, застрашени от отпадане,
- със съдействието на общинското ръководство на БЧК се подпомогнаха деца и ученици от социално слаби семейства с дрехи.
- периодични срещи на Об А, директори, учители, родители и ученици.

Сформираният ромски актив от по-образовани родители, съвместно с учителите разясняват и убеждават съгражданите си от ромските квартали за ползата от интеграцията и образованието на децата им.

Приложен е модел за съвместна работа между администрация, училище, настоятелство, читалище, родителска общност.

Можем да отбележим, че учениците от ромски произход в ОДЗ, Д-р Стайко Стайков", НУ „Паисий Хилендарски" и СОУ „Св. Св. Кирил и Методий" са интегрирани и е създадена необходимата атмосфера на взаимоуважение, толерантност и формиране на подходящ социалнопсихологически климат.

Училищното ръководство гарантира равен достъп до качественото образование на учениците от етнически малцинства.

Всички деца и ученици от ромски произход на територията на община Стрелча са обхванати в учебен процес.

Обобщавайки, можем да кажем, че Общинската програма по изпълнение стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства се изпълнява успешно.

Приоритет на общинското ръководство, съвместно с ръководството на училищата и детската градина, е обхвата и задържането на учениците в училищата. Имаме изготвена Стратегия и план за действие за развитието на образованието в община Стрелча и образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, в които изрично тези дейности са заложи като приоритет.

С цел подобряване на жилищните условия на ромите Община Стрелча реализира проект „Най-икономичен проект за създаване на привлекателен кът за отдих и игри в гр.Стрелча чрез озеленяване и почистване на замърсените с отпадъци площи и въвеждане на разделно сметосъбиране" на стойност 10000 лв. по конкурсен проект „ЗА ЧИСТА ОКОЛНА СРЕДА - 2012г." „Обичам природата - и аз участвам", който се реализира в ромския квартал.

Обновена бе зелена площ, която се превърна желано място за отдих и игри.

монтирани бяха: пейки, кошчета, контейнери за разделно сметосъбиране и модулна люлка с пързалка.

През 2014г. бе спечелен и реализиран проект по Публична инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите" за реконструкция на водопроводната мрежа на четирите основни улици: ул. 3-ти МАРТ, ул. ПОБЕДА ул.

МИР и ул. ТРУД на стойност 434 733,86лв. Също така напълно се реконструира ул. 3-ти Март.

С реализиране на тези проекти се създадоха условия за чиста околна среда, чист и приветлив квартал за отдих и игри на децата и лицата от ромски произход и изграждане на навици за опазване средата в която живеят.

Трудовата заетост като фактор за интеграцията на ромите и преодоляване на тежките проблеми в сферата на заетостта сред ромите община Стрелча предприе целенасочени мерки като:

Мотивираха се неактивните лица за регистрация в Бюрата по труда и включване в програми за заетост.

Професионална квалификация на ромите: предприети са мерки за включване на по-голям брой роми в програми за професионална квалификация и придобиване на степен за професионална квалификация.

За изпълнението на тези мерки Община Стрелча се включи активно в програмите на МТСП и кандидатства по проекти по ОП „Развитие на човешките ресурси“ и така работещите по тези програми са 50% роми.

8.Община Велинград

Годишният план за интеграция на ромите в Община Велинград - декември 2013 - декември 2014г. е конкретен план за действие в съответствие с Националната стратегия за интегриране на ромите / 2012 - 2020 /. Плана за интеграция на роми в община Велинград, беше за срок от една години и е програмен документ, който кореспондира с приетата с решение № 255/31.05.2012г. Програма за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства - 2012 - 2015г. и Годишния план към нея.

Новият План за интегриране на ромите в община Велинград /2014г.- 2017г./ е приет с решение № 386 /27.11.2014г. на Общински съвет Велинград.

През 2014г. изпълнението на Плана за интегриране на ромите в Община Велинград и изпълнението на дейностите по него имаха крайна цел да се облекчи достъпа на целевата група до социални , здравни услуги и услуги за заетост, както и осигуряване на подкрепа за образование.

• Приоритет Образование

По отношение на задържането на децата в училище и намаляване на броя на отпадналите ученици от ромската общност. Община Велинград провежда последователна политика за подобряване на условията за възпитание и обучение в детските градини и училищата, в които се обучават ромските деца. - осигуряване на транспорт, вкл. и за децата в подготвителните групи, което значително подпомага семействата по отношение на осигуряване на образование

за децата им.

В ОУ „Неофит Рилски“ - Велинград се обучават 504 ученици, от които 400 роми. Съотношението не позволява да бъде осъществена ефективната формула за интеграция във всяка паралелка, но на училищно ниво е постигнат значителен успех в това отношение. Училището е партньор по проект „Ранна социализация и адаптация към образователния процес на децата и учениците от етническите малцинства за по-успешната им бъдеща социална и трудова реализация“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“ на Фондация „Европейски център за еко и агро туризъм - България“ - София.

Учениците от целевата група участваха в обучение за придобиване на професионални знания и умения в областта на занаятите - дърводелство, общарство, шивашки услуги, лечебен масаж, козметика, фризьорство, както и обучение по

компютърна грамотност в цехове и ателиета във Велинград. За първи път бизнесът подаде ръка на училището и предостави база и обучители за ромските деца,

Всеки ученик индивидуално бе насочен към определен занаят от листата, според общата преценка на училищния психолог и педагогическия екип.

Целта е увеличаване и поддържане на мотивацията в целевата група за трайно задържане в образователно- възпитателния процес, чрез въвеждане на нови подходящи регионални форми на извънкласни занимания, свързани с пазара на труда, и развиване на потенциала в съществуващите видове извънкласни занимания с учениците, както и превенция на отпадането на деца и ученици от образователната система.

Училището участва в проект УСПБХ по ОП „Развитие на човешките ресурси“. Целите на проекта са организиране и провеждане на извънкласни дейности за развитие на уменията на учениците от в областта на природо математическите и хуманитарни науки, на здравното образование и здравословния начин на живот, както и на други ключови компетентности. Осмисляне на свободното време на учениците, посредством създаване на кръжоци, клубове по интереси и други форми.

Разработване и прилагане на програми за ученици с прояви на агресия или насилие; развитие на личностните и социалните умения на тези ученици с цел ограничаване на подобни явления. Превенция на отпадането на деца и ученици от образователната система.

Учениците от ромски етнос участват в празници, тържества и състезания с цел социалното им включване в живота на училището.

Класните стаи са оборудвани с компютри, от училището се предоставят тетрадки и химикалки, закупени са велосипеди, а за малките в двора има люлки, което прави училището територия на ученика.

По проектите „Училищен плод“ . Закуска“ и „Обяд“ за малките ученици се осигурява здравословен начин на хранене.

По НП „ На училище без отсъствия“ за учениците в риск от отсъствия и отпадане по семейни и социални причини са осигурени учебни пособия и обувки.

Учителите са квалифицирани за работа в мултикултурна среда и за обучение на билингви, но слабото владение на български език от децата, живеещи в кв. Анезица и проблемите на родителите, поради крайната бедност, представляват пречка за постигане на по-добри резултати в УВГ1.

В ОУ „Георги Бенковски“ Велинград, се обучават 250 ученици от ромски произход. Училището работи от 3 години по проект „Успех“- участие в клубове по интереси и според образователните нужди на учениците. В резултат на проекта се повишиха уменията и компетентността на учениците, обогати се материалната база. развиват се творческите способности на децата и работата в екип.

Ежегодно учениците се включват в различни състезания на територията на общината – по футбол и общоградски мероприятия. Участват в конкурси и олимпиади обявени от РИО -Пазарджик. В училището се вземат часове по СИП „Ромски фолклор“- запознаване с традициите на етносите - Християнски, мюсюлмански и празници на роми.

Провеждат се родителски срещи, всекидневни разговори с родители. Учениците се мотивират за участие в учебната дейност с интерактивни методи на работа.

Резултати:

Осмисля се свободното време на учениците. Намаляват противообществените прояви, намалява броя на отпадналите ученици. Децата придобиват нови социални нагласи, както и реализация след завършване на основното образование.

СОУ „Методи Драги нов" - с. Драгиново, работи по два училищни проекта, в които са включени ромите - проект „Успех" и „С грижа за всеки ученик". Към читалището в с. Драгиново - „Методи Драганов - 1936" има сформирана ромска група, в която участват предимно момчета и момичета роми в ученическа възраст, изучаващи ромските танци и традиции. Групата участва на местни празници на селото, Велинградските културни тържества, както и на младежки фестивал „Букет".

В целодневна детска градина "Пролет" - с. Драгиново, през учебната 2013/2014г., е реализиран за трета поредна година Проект по Национална програма „С грижа за всеки ученик", модул 2 „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи" - БЕЛ -IV-та подготвителна група- една група от 7 деца.

Резултати:

При завършване на учебната година децата достигнаха стандартите по образователно направление "Български език и литература" за възрастта като:

1.Овластяване на диалогична и монологична форма на устно общуване, ориентиране в комуникативни ситуации.

2.Овластяване на лексикалното значение на думите, граматически правилна реч. ориентиране в речеви ситуации, организиране на собствения изказ.

3.Овластяване на умения за словоред и съгласуване на думите, определяне на звуковия състав на думите.

4.Възприемане на литературни произведения, заучаване на текстове, емоционално-оценъчно отношение.

5.Възпроизвеждане на линии, форми, фигури, елементи по контур.

Практика в детската градина е включването на децата във всички празници и събития за изяви съвместно с останалите деца - тематични празници, изложби, празници с родителите. През учебната 2013/2014г. организирахме „открити врати" с родителите на децата, включени в допълнителното обучение по български език и литература, извън планираните в програмата за обучение задължителни родителски срещи.

Проектът е реализиран с финансовата подкрепа на МОН на стойност 770лв., от тях 70,00 лв. за закупуване на материали и пособия за децата и 700лв. за хонорар на учителя.

През учебната 2013-2014 г. ЦДГ „Еделвайс „ - гр. Велинград работи по проект свързан с интеграцията на деца от етническите малцинства:

Като партньори участвахме в Проект BG051P0001-4.1.05- 0195 „ Ранна социализация и адаптация към образователния процес на деца и ученици от етническите малцинства за по - успешната им бъдеща социална и трудова реализация".

Срок на изпълнение - 08.04.2013 г. - 08.07.2014 г.

Бенефициент : Фондация „ Европейски център за еко и агро туризъм- България. Проектът се осъществи с подкрепата на ОПРЧР, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз.

Дейности:

- Идентифициране на специфичните проблеми в общността и на основните рискове за отпадане на децата и учениците от образователната система.
- Изработване на програма за интегриране на деца и ученици в образователната система и създаване на адаптивна приемна среда в училище.
- Реализиране на информационна кампания в етническата общност, подкрепена от регионални медийни канали, за мотивиране на родителите и децата за трайното им присъствие във възпитателно- образователния процес, като единствена възможност затахната социална и професионална реализация. Създаване на

регионални медийни партньорства за популяризиране на проектните дейности и постигнатите резултати.

- Ранна социализация и адаптация към образователно- възпитателния процес на децата от целевата група, обхванати в детската градина. •Създаване на програма за извънкласни занимания.
- Работа с педагогическите екипи за превенция на отпадането от възпитателно-образователния процес на децата и учениците от целевата група.
- Работа с родителите на децата и учениците във възпитателно-образователния процес. Изграждане на родителски нагласи и ценности за адекватна грижа към децата и учениците за задържането им в детската градина и училище и търсене на помощ при риск за отпадане.

Разработихме програма с определени теми свързани с екологичното възпитание на децата на основата на дейностите залегнали в проекта. Работата ни премина в три етапа:

Първи етап - идентифициране на специфични регионални проблеми в ромската общност, социологическо проучване ,провеждане анкета с родители и деца. обучение на учители и родители, разработване на програма за ранна социализация и адаптация към образователния процес чрез пряка учебна работа с децата ,организиране на родителски срещи, деца и родители;

Втори етап - Организиране на специални занимания, свързани с екологията т. ст. пряка учебно- възпитателна работа с децата, трудова дейност съвместно с деца и родители, разходки в двора на детската градина, парковете на града и излети до близката гора, където децата сами събират природни материали и разказват за тях. Децата получиха знания за градината, растенията,' и грижата за тях. Засаждаха сами семена за разсад на цветя и зеленчуци и ежедневно се грижеха за парника из цветните алеи. Изработиха се от учителките учебни презентации с екологична насоченост. Гледаха много готови видео материали на тема Екология и усвоиха практически дейности за поддържане на цветна градинка, поддържане ред и чистота в занимал ни, спални и двора на детската градина. Използваха предоставените по проекта градински инструменти, които се научиха да съхраняват на отделно и специално място за да се създаде у тях нагласи за практическа за групова отговорност.;

Изработване на подаръци за други деца. украса на стаите в детската градина по случай празници, рождени дни и изложби. Творческата активност на децата беше активирана и чрез създаване на кътове за работа, подредени от самите тях.

Множеството проведени ролеви игри за формиране на ценностните нагласи за милосърдие и взаимопомощ. Аз помагам на другите чрез изработка на подаръци, поздравителни картички и украси. В тях бяха предвидени въвеждащи занимания за децата за формиране на мотивации и ценностни ориентации с помощта на художествени произведения от детската литература, разговори и предизвикани ситуации за овладяване на поведение за взаимопомощ.Проведоха се и реални дейности за оказване на помощ и взаимопомощ - да помогнем на болно другарче.

Дейностите за адаптиране на децата и родителите към образователно - възпитателния процес. За тази дейност бяха разработени поредица от 10 обучителни и 15 минутни филмчета за ' запознаване на децата с предстоящото им обучение в училище, какво се иска от тях и как най- добре могат да се справят с уроците си.Филмчетата бяха предоставени на педагогическите екипи в детската градина в помощ на подготовката на адаптиране на децата и подготовката им за училище.

Трети етап- организиране на тържества, провеждане на конкурс модно ревю от еко- материали „ Баш майстор"- работилница с изработване на предмети от природни материали, пресъздаване на видяното в детско творчество и организиране на изложба

на тема: „Екология и здраве" и популяризиране на дейността по проекта чрез медии, изготвяне на и презентация и др.

Резултатите от педагогическата ни работа показаха, че децата с радост и нарастващо желание участват в организирания учебен процес, трудовата дейност, както и разходките и излетите. Всичко това се отразява много благоприятно не само върху здравния статус на децата, нервно-психическото им разтоварване, хармоничния растеж, но и се мотивират да опазват природата и желание чрез трудова дейност да я обогатяват. Всички форми на екологично възпитание, се използваха при правилна и планирана предварителна подготовка и пълноценно използване на съществуващите природни ценности, съчетани с високото педагогическо майсторство на учителките.

Анализирайки резултатите от работата по проекта в детската градина стигнах до извода, че у децата и родителите са настъпили благоприятни изменения. Установих социалния ефект от екологичното възпитание на децата, както и на родителите им за осъществяване на образователна интеграция и интереса от дейността се увеличи значително не само при децата, но и техните родители.

Всичко проведено по проекта допринася за постигане на образователна интеграция, интелектуализация и интензификацията на учебния процес, както и създаване интерес у деца и родители да посещават детското заведение. Носят в себе си не изчерпаеми способности за естетическо, трудово, нравствено, умствено и сензорно възпитание на децата от предучилищна възраст. Всеки учител в работата си съчетаваше отделните форми, методи, похвати, като се съобразяваха с възможностите на децата и с особеностите на природата в родния край. Колкото по- богата е дейността на учителя, толкова по- богата е и дейността на децата. След всеки контакт с природата децата да стават по ревностни пазители на нейната красота, по-пълно да виждат многообразната и ценност за човека и цялото общество, по- ясно да осъзнават мястото си в природата и своята отговорност за опазването и.

Чрез планиране на целия процес, се постигна създаване на адаптивна приемна среда . което е и един от основните фактори за интегриране на деца от етническите малцинства от целевата група във възпитателно- образователния процес, до подходите за привличането им към него.

Чрез проведените обучения на родители и учители се подпомогна работата на педагогическия екип като партньори, да изпълнят ефективно заложените дейности в проекта.

Резултати:

Поставяйки ги значими в провеждане на учебно -възпитателния процес и заниманията, ги убедихме . че има реална резултати т това. което правят децата в детската градина ,и че образованието на децата им е единствения шанс за преодоляване на социалната им изолация и реализация в живота.

Като резултат, се постигна преодоляване на социалната изолация и сегрегация на ромските деца и задържането им в детската градина а включването им от ранна детска възраст в образователната система е важна предпоставка за справянето им в училище и бъдещата им социализация , интеграция и реализация.

Предприети мерки след 2013 г.:

- осигуряване на транспорт, вкл. и за децата в подготвителните групи
- осигуряване на достъп до групи за само подготовка в училищата
- осигуряване на безплатни учебници и помагала
- подобряване на материалната база в училищата и детските градини, където се обучават роми.
- разкрити социални услуги, в които се предоставят услуги за училищна подкрепа
- ЦОП и ЦНСТ

Въздействие на мерките:

- Дейностите имат за цел да повишат мотивацията на децата към учебния процес
 - Работи се и с родителите на деца в предучилищна възраст, относно мотивирането им за записването на децата в детска градина
- Планове 2014-2020 :
- Предоставяне на комплексни услуги на рискови общности и семейства в голямата си част * ромски, включително и мобилни услуги в Център за социално включване «Развитие» по проект «Социално включване» със средства от Световната банка.

- **Приоритет Здравеопазване**

Равен достъп до здравни УСЛУГИ, осигуряване на достъп до профилактични програми и такива за превенция на заболяванията с рисков ефект върху ромската общност.

Предприети мерки след 2013 г. :

В община Велинград работят двама здравни медиатори, които са с насочени дейности в ромската общност. Медиаторите работят съвместно с община лични лекари, ръководства на училища и детски градини.

Със съдействие на медиаторите и Националната мрежа на здравните медиатори са подсигурени спирали за 40 желаещи жени от общността, като са им направени и профилактични прегледи при специалист.

Въздействие на мерките :

- увеличен брой ромски деца записани в детски градини
- увеличен брой лица с профилактични прегледи
- увеличен брой лица, получили здравни услуги
- увеличен брой деца с поставени ваксини
- подобрена среда за достъп до здравни услуги и превантивни програми : 1.3.3. планове за 2014-2020 ,
- Увеличаване на броя на здравните медиатори: 2 - държавно делегирана дейност, 8 - по проект „Социално включване”
- Подобряване на достъпа до комплексни услуги, в т.ч. и здравни със стартиране на услугите в Център развитие по проект „Социално включване», - услуги за ранно детско развитие и превенция на уврежданията за деца от 0-7г. В целевата група са включени в голяма част ромски семейства от общността

- **Приоритет Жилищни условия**

Извършена оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инфраструктурата.

Извършени са съответните процедури съгласно ЗУТ и за кв. Асфалтова база терените са включени в Единен кадастрален план.

Предприети мерки след 2013 г.

През 2014 г. стартира разработването на проект «Велинград - интегриран град на бъдещето» за реконструкция и рехабилитация на улична мрежа и енергоспестяващо осветление - зона «Асфалтова база», както и зона «Клептуза». подход към кв. Анезица и живущото население в кв. Анезица. с цел въздействие с преобладаващ социален характер. Бенефициент по проекта е Община Велинград по ОПРР, за периода 2014г. - 2020г.

Въздействие на мерките

- узаконени жилища в кв. Асфалтова база
- включване в регистри с постоянен адрес

- в резултат на придобит постоянен адрес - увеличен бр. лица с издадени лични документи и увеличен брой лица с достъп до услуги - здравни, социални, за заетост и подпомагане

Планове за 2014-2020

Извършени са съответните процедури съгласно ЗУТ и за кв. Асфалтова база терените са включени в проект „ В подкрепа за следващият програмен период „ с проектиране на техническа инфраструктура :

- водоснабдяване
- канализация
- улична мрежа
- благоустрояване

Добра практика

Узаконяването на жилищата в кв. Асфалтова база има последващ положителен ефект по отношение на достъпа до услуги, до социално подпомагане. Изготвения кадастрален план на квартала е необходимо условие за включване в проекти за подобряване на цялостната инфраструктура. През 2014г. всички узаконени постройки в кв. Асфалтова база имат сключени договори с ВКТВ за водоснабдяване и отвеждане на отпадни вода.

• Приоритет Заетост

Осигурен е равен достъп за ромите до услугите по заетостта, за насърчаване на заетостта, за навлизане на пазара на труда.

Дирекция „Бюро по труда” гр.Велинград работи по Приоритет 4 от стратегията на ОбщинаВелинград за заетост и социално включване и по-конкретно по оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях.

По отношение на подобряване диалога с гражданското общество и ромските общности, по НП «Активиране на неактивни лица» в ДБТ-Велинград има назначен «ромски медиатор-трудоустройчик», преминал съответно обучение, на който част от задълженията е да идентифицира групи от неактивни и обезкуражени лица и техните потребности чрез провеждане на неформални срещи - индивидуални и групови, по въпроси, свързани със заетостта, професионалното информиране и консултиране; да съкрати или прекрати престоя на лицата от ромски произход без работа и да ги насочи към реализация на трудовия пазар посредством мотивирането им да се регистрират в бюрата по труда. Подпомага ги в попълването на необходимите документи при регистрация.

Ежемесечно, по график ромският медиатор провежда формални и неформални срещи в кварталите с компактно ромско население.

Тази програма се наложи като устойчива и добра практика в подобряването на достъпа на ромите до пазара на труда.

За 2014 г. по реализиране на дейностите по Десетилетието на ромското включване и изпълнението на Плана за действие на НСРБИР, ДБТ-Велинград отчита следните показатели:

ДБТ Велинград	2014г.
Общо брой обхванати лица по дейностите	174
1. Повишаване конкурентостта и осигуряване на заетост на ромите на пазара на труда	174
1.1 Повишаване на пригодността на заетост и квалификация на безработните роми, в т.ч.	80
1.1.1 Мотивация за активно търсене на работа	60
1.1.2 Професионална ориентация	1 - 8
1.1.3 Ограмотяване	0
1.1.4 Ключови компетентности	4
1.1.2 Осигуряване на заетост на ромите, в т.ч.	94
1.2.1 включени в програми и проекти, от тях:	74
1.2.1.1 НПО "ГОСПОЗ"	63
1.2.1.2 ОП "РЧР"	4
1.2.2 включени в насърчителни мерки по ЗНЗ	0
1.2.3 Устроени на работа на първичен пазар на труда	20

И през 2014 г. продължи тенденцията за устройване на работа на безработните от ромски произход по НПО "ГОСПОЗ". Това се дължи на факта, че по-голямата част от ромите не могат да се реализират на първичния пазар поради ниската квалификация, неграмотност и липса на трудови навици.

въздействие на мерките

Осигуряването на заетост чрез подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда е важен и основен инструмент за постигане на социалното включване на етноса.

планове за 2014 - 2020

- **Социално включване**

През 2014 г., в община Велинград стартира проект „Социално включване“ към МТСП, който цели да повиши благосъстоянието на децата в риск от община Велинград и да окаже превантивно въздействие върху социалното им изключване, като въведе между секторни услуги: здравни, социални и образователни в общността. Специфични цели на проекта:

1. Да се предостави набор от между секторни услуги за ранно детско развитие на деца и техните семейства, до които всеки жител на община Велинград да има равни възможности на достъп, както и да предложи варианти за осигуряване на достъпа;

2. Да се предоставят знания и умения за семеен живот и позитивно родителско поведение, отговорно към себе си и околните, успешна социална реализация и

интеграция. Благодарение на реализацията на проекта, се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

- Повишени знания и умения на бъдещите родители от община Велинград.
- Подобрена училищна готовност на децата до 7 годишна възраст от община Велинград.
- Разширена мрежа от услуги и подобрен достъп до тях за семейства с деца до 7 годишна възраст.
- повишено благосъстояние на децата в риск от община Велинград.

Проекти:

Проектите на Община Велинград, свързани с предоставянето на социалните услуги „Личен асистент“ по проект „Алтернативи“ по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051POOO 1-5.2.09 . осигурява качествена грижа в семейна среда за тежко болни хора и лица с увреждания и самотно живеещи възрастни хора. осигуряват заетост на пълно или частично работно време, дават социална сигурност на включените в проекта в краткосрочен план /социално осигуряване и здравно осигуряване/ и в дългосрочен план /пенсионно осигуряване/, както и не на последно място повишават квалификацията и повишават опита на лицата. Към настоящия момент по проекта са включени - 5 лица от ромски произход. През месец май 2014г. община Велинград приключи изтощението на проект „Помощ в дома“ по схема за безвъзмездна финансова помощ BG051P0001-5.1.04. По проекта бяха включени 50 потребители и 30 асистента, от които 10 лични асистенти, 10 социални асистента и 10 домашни санитари от които едва 1 ром, работа по трудово правоотношение, като личен асистент. Участието на ромите по реализираните проекти е нисък, като се има в предвид, че всички лица включени в програми и проекти от такова естество са в изключително и уязвимо социално положение.

Във връзка с националното развитие на услугата "професионална приемна грижа" и съвместната работа на Екипа по приемна грижа ЦОП и отдел "Закрила на детето" в община Велинград са обучени и одобрени 28 професионални приемни семейства от ромски произход, имайки в предвид профила на децата подходящи за настаняване в професионални приемни семейства. Професионалните приемни семейства, в които има настанени деца са сключват договор за работа с община Велинград или с дирекция "Социално подпомагане" Велинград. Към настоящия момент 13 професионални, ромски приемни семейства имат сключен граждански договор с Кмета на община Велинград, по проект «И аз имам семейство».

• **Приоритет Върховенство на закона и недискриминация**

Община Велинград се стреми да прилага ефективно политиката за интеграция на ромите за постигане на равенство . достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот. Подобряване на условията и инфраструктурата в кв. Асфалтова база има съществен принос към де сегрегацията на етноса и атни дискриминационен ефект.

• **Приоритет Култура и медии**

Културната дейност в Община Велинград през 2014г., е представена посредством културните институции на територията, а именно: Исторически музей, Художествена галерия-читалища, както и клубове, сдружения и НПО - Дружба,Родина". Многогодишната работа създаде културен продукт, който се изразява в богатия културен календар на Общината.Чрез него се дава представителност на различните направления в областта на културата, създава се интерес към различните мероприятия от всички поколения и социални групи. Културните институции работят нормално и опирайки се на традициите, съчетавайки

природните и историческите дадености с ентусиазма и новаторския дух на жителите на общината, създават нов модел на културата в малкия град и нова духовна атмосфера.

Многобройни са концертите, изложбите, фестивалите и честванията. Етническите групи са част от участниците и на принципа на равнопоставеност вземат участие в културните събития. В читалищата работят формации с участието на ромски деца, които залагат на танцовото и музикално изкуство - към НЧ „Методи Драгинов“ с. Драгиново е създадена ромска танцова формация, която ежегодно участва в честване на ромски празници и мероприятия на Община Велинград.

Главната ни цел е създаване на условия за равен достъп на ромската общност и другите уязвими групи живеещи в сходна ситуация до културния живот в общината, съхранете и развитие на ромската и друга традиционни култури.

Община Велинград съвместно с община Септември, ежегодно организира през месец май футболен турнир, в който участват ученици от ромски произход. Целта на мероприятиято е - откриване на млади футболни таланти, сред ромското население и отклоняване на подрастващите от вредни и противообществени прояви.

За постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция, на съхраняването, развитието и популяризирането на специфичната етно култура на ромите като част от българската национална култура и създаването на равен достъп на ромската общност на всички нива в културния живот на Велинград, се осъществяват конкретни дейности за популяризиране на ромската култура чрез културния календар на Общината.

Натрупаният опит през текущия програмен период, свързан с разработване и управление на проекти финансирани от ЕС ще бъде използван в максимална степен през следващия програмен период и за реализирането на проекти, свързани с интеграцията на ромите.

9. Община Лесичово

Програмата за интегриране на малцинствата в община Лесичово за периода 2014 — 2017 година е приет с Решение № 709/ 31.10.2014 г. на Общински съвет Лесичово. Общинската програма за интегриране на малцинствата е изготвена на база и в съответствие с : Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 г. - 2020 г.), Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество, Национален план за действие по „Десетилетие на ромското включване 2005 – 2015 г., Закон за защита на дискриминация, Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2010 — 2015 г., Конвенция за борба срещу дискриминация в областта на образованието, Национална стратегия за демографско развитие на Република България 2006 – 2020 г., Програма на правителството за европейското развитие на България 2009 - 2020 г., Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007 - 2013 г. Програмата е разработена с цел създаване условия и подпомагане процеса на интеграция на малцинства в обществото. чрез провеждане на активна социална, демографска, културна и образователна политика, осигуряващи достоен начин и равнище на живот на различните етнически групи, населяващи територията на Община Лесичово.

Основни индикатори за постигане основната цел на програмата са: повишаване образователното ниво на малцинствените групи, повишаване жизнения им стандарт премахване на неравностойното третиране на малцинствените групи, населяващи Община Лесичово. С оглед стартиране процеса на областно планиране на интегрирането на ромите е изготвен настоящия анализ на Програмата за интегриране на

малцинствата в община Лесичово за периода 2014 - 2017 година и са отразени силните и слабите страни на същата.

Данни за населението:

Населението на община Лесичово по данни от последното преброяване на населението и жилищния фонд към 2011г. в страната е 5 600 души, като ромският етнос е втори по численост след българския, който наброява около 809 души, а като турци. Част от хората, които неформално и общоприето наричаме роми или цигани се самоопределят като българи, турци и др., което е право на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава. Най-голям е делът на ромите в селата Динката, Боримечково и Церово.

- **Приоритет Образование**

Община Лесичово разполага с добре развита мрежа от учебни заведения, с оптимална структура за удовлетворяване на досегашните потребности за общо образование. С цел по пълното обхващане на учениците от ромски произход в училищната система са запазени училищата в населените места с компактно ромско население.

Образователно-възпитателната дейност се осъществява от 3 училища и 2 целодневни детски заведения. Учебните звена се разпределят по видове, както следва:

- Оновни училища: ОУ"Христо Ботев", село Церово, ОУ"Христо Ботев", село Калугерово, ОУ "КочоЧестименски"- село Динката.

Общият брой на учениците на територията на общината е 354, а относителния дял на учениците от ромски произход е 100% в ОУ "Кочо Честименски"- село Динката, 75% в ОУ"Христо Ботев", село Калугерово 48.6% в ОУ"Христо Ботев", село Церово.

	Подготви телна	1-4 клас	5- 8 клас	Об що	С ФО
ОУ „Христо Ботев, с.Калугерово	0	66	72	138	1
ОУ „Христо Ботев”, с.Церово	12	23	29	64	0
ОУ „Кочо Честименски”, с.Динката	40	69	75	184	1
Общо	52	158	176	386	2

Броят на учениците в края на учебната 2014 г. се промени, както следва :

В Динката:

- В началото на учебната година: 152
- В края на учебната година: 144
- Придошли от други училища: 1
- Преместени в други училища по тяхно желание: 1
- Отпаднали : 8
- Заминали за чужбина: 0

В Калугерово:

- В началото на учебната година: 140
- В края на учебната година: 135
- Придошли от други училища: 1
- Преместени в други училища по тяхно желание: 6

В Церово:

- В началото на учебната година: 62

- В края на учебната година: 59
- Придошли от други училища: 0
- Преместени в други училища по тяхно желание: 3
- Причините за отпадане на ученици са:
- семейни причини- 12
- две ученички от VII клас се омъжиха
- заминаване в чужбина - 3
- Целодневни детски заведения ЦДГ "Слънчице"- с. Калугерово и ЦДГ с. Лесичово.

В село Боримечково има разкрит филиал към ЦДГ село Калугерово. Децата от село Динката посещават подготвителна група към местното училище.

Резултати от У ВР през учебната 2013/2014 г.

- ОУ „Хр.Ботев“, село Церово мн. добър 4,54;
- ОУ „Хр.Ботев“, село Калугерово мн. добър 4,57;
- ОУ „К.Честеменски“, село Динката добър 4,09;

Според директорите, причини за ниския успех, който показват учениците, са:

- Родители с нисък социален статус, които даже са неграмотни
- Занижената обща култура;
- Липсата на мотивация и контрол от родителите
- Лоша дисциплина
- Системни закъснения и отсъствия
- Липса на учебници и учебни помагала за учениците от VIII клас

Към община Лесичово работи Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМП) село Лесичово. Разглежданите възпитателни дела от МКБППМП обхващат лица от ромското население. Най-честите прояви на малолетните и непълнолетните са кражби и хулиганство. Липсата на средно училище в Общината и ранното отпадане от училищната система също са неблагоприятен фактор за ромите, както и ранната женитба и съжителства на семейни начала.

Училищните и общински власти полагат усилия да задържат децата в училище.

Община Лесичово организира Общински спортен празник през месец май 2014 година. Участие в спортния празник взеха ученици от ОУ „Христо Ботев“, село Калугерово, ОУ "Христо Ботев", село Церово и ОУ „Кочо Честименски“, село Динката, които показаха спортните си умения в различни дисциплини - народна топка, скачане с чувал, футбол и дърпане с въже.

Всички отбори участвали в общинското състезание, получиха награди и лакомства осигурени от Община Лесичово.

Община Лесичово се включи в кампанията за Международния ден без тютюнев дим, която се проведе на 20.11.2014 г. В нея участваха ученици от ОУ „Христо Ботев“село, Калугерово, ОУ "Христо Ботев", село Церово и ОУ „Кочо Честименски“, село Динката, бяха представени презентации и видео урок за вредата от тютюневият дим, всяко дете получи лентичка с послание.

Община Лесичово се включи в кампанията „Европейска седмица на мобилността“, която се проведе от16.09.2014 година до 21.09.2014 година. На учениците от ОУ „Христо Ботев“ село Калугерово, ОУ "Христо Ботев" село Церово и ОУ „Кочо Честименски“, село Динката се представи презентация на тема „Безопасно движение при велосипедистите“. Проведе си и вело състезание.

Община Лесичово съвместно с Дирекция „Социално подпомагане“ град Пазарджик и Районно управление полиция град Пазарджик организира среща с

педагогическия персонал на училищата на територията на община Лесичово във връзка със сигналите за възникнали инциденти в област Пазарджик. Срещата се проведе на 08.12.2014 година на която бяха обсъдени въпроси за превенцията срещу агресията и насилието сред учениците. Участниците в срещата бяха запознати с „Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище". В ОУ „Христо Ботев" село Калугерово се представи презентация на тема „Как да се предпазим от агресията в училище"

Демографската картина на населените места в общината:

Раждаемост /данни по постоянен адрес/

Населен о място	200 8 г.	200 9 г.	201 0 г.	201 1 г.	201 2 г.	201 3 г.	20 14 г.
Лесичово	5	3	4	3	1	2	2
Бориме чково	11	6	8	5	6	11	11
Калугер ово	5	5	2	5	8	7	5
Церово	8	7	9	11	6	7	6
Динката	14	25	19	13	15	19	25
Щърков о	1	3	1	3	3	2	2
Памидо во	1	1 j	8		1	2	4
общо	45	52	51	43	40	50	55

Всички деца на територията на общината имат равен достъп както за детските градини, така и за училищата. Децата, които получават образование в съседно населено място се превозват със специализирани училищни автобуси до училището и обратно.

Няма необхванати ученици, подлежащи на задължително образование. Проблем обаче се явява нередовното посещение на училище от учениците от ромски произход, както и ниското ниво на успеваемост. Причина за това са не само ниските доходи, но и това, че родителите не са мотивирани и не приемат образованието като ценност и възможност за по-добра реализация в бъдеще. Незаинтересоваността на семействата на учениците в селата води до не усвояване на учебния материал.

• **Приоритет Заетост**

По данни от Дирекция „Бюро по труда " безработните към момента в община Лесичово са 549 души, което показва, че община Лесичово се нарежда на едно от първите места в Пазарджишка област по безработни. По голяма част от безработните са роми които не търсят активно работа, нямат завършено образование и придобита квалификация, което затруднява намирането и съответно наемането им на работа и включването им в общественния живот.

По данни на Дирекция „Социално подпомагане" гр.Пазарджик за 2014 година с месечни помощи по чл.9 от ППЗСП са подпомагани 132 семейства месечно, от които 122 са роми.

През 2014 г. община Лесичово е отпуснала еднократна финансова помощ на 21 бр. лица за лечение и закупуване на лекарства от тях 13 са роми.

По проект „Подкрепа за достоен живот" който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Бенефициент

по горесцитирания проект е „Агенция социално подпомагане" София. Община Лесичово е партньор по Проекта, който се реализира на територията на общината от месец октомври 2010 г., и е със срок до 31.12.2014 г. Потребители на социалната услугата са 49 бр.от тях 15 са роми, лични асистенти 46 бр. от тях 19 са роми.

През 2014 г. общината осигурява работа чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" Подкрепа за заетост" на 7 човека от община Лесичово, „Регионална програма за развитие" работят 9 човека.

По „Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания" съвместно с Бюро по труда Пазарджик на работа към общината са назначени 2 лица .

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствените общности, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и активни действия за реализиране на съвместни програми, допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

Здравеопазване

Здравното обслужване на населението на община Лесичово се осъществява от 3 бр. общопрактикуващи лекари 4 стоматолози сключили договори със здравната каса. На територията на общината функционира клинична лаборатория, в която се извършват изследвания на кръв и урина и частна аптека в село Калугерово. Във всички села има лекарски кабинети и населението се възползва от възможността да бъде прегледано от местния лекар. Те познават своите пациенти и полагат грижи без оглед на етническа или религиозна принадлежност. Макар и често не здравно осигурени пациентите получават адекватна медицинска помощ - няма данни да им е отказвано лечение. Редовно се провеждат профилактични прегледи и имунизации.

Общински съвет Лесичово е приел Правилник за реда за отпускане на еднократна финансова помощ която се отпуска на нуждаещите се лица с постоянен и настоящ адрес на територията на Община Лесичово, за които е установено, че имат спешна нужда от финансово подпомагане и тази нужда не може да се покрие по друг начин. Няма данни за дискриминация при подаването и получаването на финансова помощ при доказаната нужда и наличие на средства в бюджета.

• Приоритет Жилищни условия

Обособените ромски махали продължават да бъдат една от основните пречки за цялостната интеграция на ромите в обществото, тъй като условията на живот в тях водят до задълбочаване на изолацията им, до занижаване на възможностите за подобряване на образователния, социално-икономическия и здравния статус.

В селата Динката, Церово и Боримечково са обособени махали с ромско население, повечето от които живеят в незаконно построени жилища, не отговарящи на санитарно хигиенните условия. По голяма част от жилищата в ромската махала не разполагат с канализация и течаща вода.

Най-често срещаните проблеми са свързани с липса на актуални кадастрални карти, наличие на много стари подробни устройствени планове. Съществуване на незаконно строителство, недостатъчно изградена инфраструктура и ограничен достъп до социални и комунални услуги, както и пренаселеност.

10.Община Пазарджик

• Приоритет Образование

Стратегическата цел на общината е интеграция и съхраняване на етнокултурната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и предотвратяване на условията за дискриминация в образователните структури; за цел има изготвен

Общински план за действие по изпълнение на Стратегията за образователната интеграция на учениците от етническите малцинства.

На всички ученици е гарантирано удовлетворяване на желанието им за детска градина или училище.

Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства.

Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

Във всички детски заведения на територията на Общината се приемат деца от етническите малцинства за които е осигурена подходяща образователна среда. Създават се възможности за пълен обхват на 5 и 6 годишните деца в детска градина, освен в обособените детски градини, ПДГ са сформирани в 46 % от училищата в Общината.

Приблизително 80 % от учениците от етническите малцинства в училищата на Общината са обхванати в разнообразни извънкласни форми на работа. Успешни се оказват извънкласните форми по проект „УСПЕХ“ и проект „МОГА⁷“. Училищата отчитат, че децата с желание посещават организирани дейности по проекта - ателиета по изкуства, театрални студии, клубове по интереси и др.

Проблемът със задържането на учениците в училище стои на вниманието на всички училищни екипи. Специални програми за превенция на отпадането от училище не са разработени в училищата с малки изключения. В останалите училища мерки срещу отпадането на учениците и ре интеграция на отпадналите са заложи в годишните комплексни планове за съответната учебна година.

През последните години всички обучителни институции организират обучения, свързани с работа в мултикултурна среда.

- **Приоритет Заетост**

Заетостта и възможностите за социално включване на лица от уязвими групи са сред основните приоритети на ръководството на Община Пазарджик. Ниският процент на регистрирани безработни сред населението от ромски произход в общината е сред най - сериозните проблеми. Наблюдава се изоставане в образователното и квалификационното равнище на ромското население, което се дължи на множество фактори. Ниският коефициент на образование е фактор, генериращ криминогенно поведение и не конкурентоспособност на пазара на труда. Община Пазарджик води целенасочена социална политика като се ангажира с реализирането на редица социални проекти и проекти, свързани с осигуряване на заетост на безработни лица.

Община Пазарджик реализира дейности по проект „Подкрепа за достоен живот“ по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" за предоставяне на грижи за лица и деца с трайни увреждания. През м.Февруари 2014 г. общината стартира проект „Подкрепа в дома“, който е с насоченост пак към лица и деца с трайни увреждания.

Наблюдава се устойчива тенденция на нарастване на заетите лица в частния и намаляването им в общественния сектор. Необходимо е да се посочи, че величината на намалението на заетите в общественния сектор не се компенсира с нарастването на лицата в частния сектор. Това налага развитие на мерките за стимулиране на предприемачеството, от една страна, и от друга, насърчаване на работодателите да разкриват нови работни места и да въвеждат гъвкави форми на заетост.

Бюрото по труда организира и провежда трудови борси с цел популяризиране на услугите по заетостта, подпомагане на информирането, насърчаване на мобилността и трудовата реализация на безработните. Някои от тях са насочени към младежите в сферата на туризма, в селското стопанство и строителството, в шивашката промишленост, към ромската общност и по ОП "РЧР".

Данни от ДБТ - Пазарджик за Община Пазарджик съпоставени с данни за цялата област.

	Общо за област Пазарджик	Община Пазарджик
Брой безработни към 2014	18875	4422
от тях:лицата от ромски произход	2155	383
Регистрирани безработни с намалена работоспособност	655	212
от тях: лицата от ромски произход	26	6
Регистрирани безработни жени	10808	2566
от тях: лицата от ромски произход	1237	255
Регистрирани безработни до 29 год.	4238	960
от тях: лицата от ромски произход	560	56
Регистрирани безработни лица с регистрация над 12 месеца /продължително безработни/	6980	1263
от тях: лицата от ромски произход	1278	254
Регистрирани безработни лица с висше образование	1225	590
от тях: лицата от ромски произход	0	0
Регистрирани безработни лица със средно образование	6638	2120
от тях: лицата от ромски произход	81	19
регистрирани безработни лица с основно и по - ниско образование	10565	1712

от тях: лицата от ромски произход	2077	364

Брой включени в заетост по програми заетост и оперативни програми 2014	3932	568
от тях: лицата от ромски произход	208	19
ОСПОЗ	1383	45
от тях: лицата от ромски произход	99	2
АХУ	191	55
от тях: лицата от ромски произход	9	2
ЗПХТУ	17	2
от тях: лицата от ромски произход	0	
регионални програми	43	16
от тях: лицата от ромски произход	5	
схема "Развитие"	1655	242
от тях: лицата от ромски произход	85	14
схема "Отново на работа"	61	22
от тях: лицата от ромски произход	1	1
схема "Ново начало"	246	68
от тях: лицата от ромски произход	6	
схема "По близо до работа"	100	85
от тях: лицата от ромски произход	0	
схема "Подкрепа за заетост"	197	33
от тях: лицата от ромски произход	22	
брой включени в обучение по програми и оперативни програми 2014	1931	512
от тях: лицата от ромски произход	48	

Проект "Повишаване възможностите за заетост на безработни лица чрез качествено професионално обучение"	246	204
от тях: лицата от ромски произход	18	17
схема "Развитие"	1631	287
от тях: лицата от ромски произход	92	14
схема "Отново на работа"	54	21
от тях: лицата от ромски произход	1	1

- **Приоритет Здравеопазване**

Здравното обслужване на населението на община Пазарджик се осъществява чрез широка мрежа от общопрактикуващи лекари. Най-големите здравни заведения на територията на областта се намират в гр. Пазарджик:

Списък на болниците в гр. Пазарджик

- „МБАЛ - Пазарджик" АД гр. Пазарджик, ул."Болнична"№15
- „МБАЛ - „Хигия" АД гр. Пазарджик , ул."Св. Иван Рилски" №3
- „МБАЛ „Ескулап" ООД гр. Пазарджик, ул."Св.Архангел"№19 А
- МБАЛ „Здраве" ООД гр. Пазарджик, ул "К.Величков"№50
- МБАЛ „Света Екатерина" ООД гр. Пазарджик, ул."Свобода"№17

Към всичките изброени медицински заведения действат и центрове за спешна медицинска помощ.

В гр. Пазарджик се намира специализираната болница за активно лечение СБАЛПФЗ-Пазарджик. гр. Пазарджик.ул., "Болнична"17, както и функционира и един дом за медико-социални грижи за деца.

По данни на РЗОК Пазарджик броят на личните лекари е 77, от които 69 индивидуални практики и 6 групови със 17 лекари. Общопрактикуващите лекари на територията на община Пазарджик имат сключени договори с Регионалната Здравноосигурителна каса. Също по техни данни процентът здравно неосигурени лица е около 23,85 %.

В община Пазарджик работят двама здравни медиатори. Те са назначени към общинска администрация и работят с граждани от всички населени места на територията на общината.

Медиаторите в общината се занимават с посредническа дейност в процеса на осигуряване на достъп до здравни услуги на представители на уязвимите етнически групи.

Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем. Голяма част от заболяванията са в резултат на лоши хигиенни условия и бедност.

Част от ромското население е не осигурено или с прекъснати здравно-осигурителни права.

Наблюдават се следните тенденции: по отношение на бременността здравно не осигурените бременни жени за преглед и консултация за пръв път посещават специалист- гинеколог, едва месец преди раждане и с това попадат в рискови групи бременности. Като цяло бременностите са много ранни, наблюдават се съжителства между малолетна/ непълнолетна с пълнолетен. Не са и редки случаите когато съжителстват по роднинска линия което предполага раждането на деца с увреждания. Новородените деца своевременно се регистрират при ОПЛ. Няма данни за деца без личен лекар в община Пазарджик. По-голямата част от децата са обхванати с имунизации по Националния календар. С пропуски във ваксините са децата който в момента са извън страната със своите родители. Необходимо е във всяко учебно заведение да има кабинет където децата да получат на време дентална помощ. Заболяванията основно са в резултат от лошите жилищно - битови условия, не спазване на хигиени навици, бедност и др. Основните заболявания са сърдечносъдовите заболявания, хронично болните, диспансерно болните, болни с група инвалидност, инвалиди без група инвалидност както и деца освидетелствани от ТЕЛК .

- **Приоритет Жилищни условия**

На територията на Община Пазарджик, в т. ч. и на град Пазарджик, живее компактна група население от ромската етническа общност. Един от най- тежките проблеми в териториите, населени от ромска общност в Община Пазарджик, е жилищният. Повече от две трети от населението живее в изключително тежки жилищни условия.

Върху големи участъци земя - общинска, държавна или даже частна собственост, е осъществено строителство извън регулация. Много от така построените жилища не отговарят на строителните и санитарните стандарти, но има и такива, които изпълняват съответните норми или след относително неголеми подобрения могат да бъдат приведени в съответствие с тях. Стихийното строителство е съчетано с липсваща или лошо поддържана улична мрежа и техническа инфраструктура. Липсват зелени площи, детски площадки и комуникационни мрежи. На места към съществуващите гета са се оформили суб гета. Пренаселените жилища и общото увеличаване на гъстотата на ромското население пречат на обслужващите системи, в значителна част от ромските квартали те напълно липсват.

Две трети от картотекираните семейства в община Пазарджик с незадоволени жилищни нужди са ромски. Има картотекирани цели улици от ромският квартал.

- **Приоритет Върховенство на закона и недискриминация**

Регионалното представителство на КЗД в Пазарджик е от 20 Юг. през същата година се взеха сериозни мерки от страна на КЗД за борба срещу дискриминацията в Пазарджик и областта във всички сфери на обществените отношения. В КЗД се образуваха производства срещу наемателите на заведенията за отдых и развлечения, защото не допускаха в тях лица с по тъмна кожа, от етническите малцинства. Сегрегацията е много сериозен проблем в община Пазарджик, която изисква твърда държавна политика. В областта на образованието перманентно се работи с Регионалния инспекторат за постоянно насочване на деца до осми клас в не сегрегирани централни училища. Благодарение на доброто партньорство с общината и неправителствените организации за последните три години в не сегрегирани училища са насочени повече от 300 ученика. За по добра информираност КЗД провежда ежемесечни презентации и приемни в общинските центрове и отделните кметства, раздават се множество информационни материали за КЗД , визитни картички, както и банери на КЗД в сайтовете на общините и на областната администрация. След 2011 г.

до сега, чрез офиса на регионалния представител в Пазарджик са подадени около 30 жалби и сигнали за дискриминация по различни признаци, като повече от половината са на етническа основа. Има и жалби от родители на малолетни деца, за дискриминационно и агресивно отношение, от страна на учители и ученици спрямо деца от етническите малцинства. В определена степен, някои от по-тежките случаи решаваме съвместно с РИО на МОН. Провеждат се срещи в училища и се изнасят лекции за толерантност, бит и култура на различните етноси и т. н. Благодарение на предприетите мерки, почти не се срещат дискриминационните практики от преди време, когато не се сервираше на лица от етническите малцинства в ЗОХ в централната част на града и в заведенята на парк „Острова“.

- **Приоритет "Култура и медии"**

На територията на община Пазарджик са регистрирани 35 пародии читалища, 4 градски и 31 в селата. Тяхната основна дейност, като традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, е да осъществява културен живот и приобщаване на гражданите към постиженията на науката, изкуството и културата. Да работи за запазване на обичаите и традициите на българския народ и утвърждаване на националното самосъзнание. Да организират инициативи като: фестивали, събори, тържества и други.

През годините развитието на читалищната дейност в общината продължава в насоки, съобразена със следните основни задачи:

- да опазва културно-историческото наследство и националните традиции;
- да спомага изграждането на ценностна система у децата и младежите;
- да поддържа и обогатява материалната си база;
- да разработва и реализира инициативи/ проекти за общностно/ местно развитие и финансиране на читалищната дейност;
- да работи за осигуряване на по-добра, по-съвременна и по-висококачествена образователна, културна, социална и информационна среда на населението;
- да разшири съдържателния и социалния обхват на читалищната дейност за привличане на по- широк кръг население;
- да развива ползотворното сътрудничество между читалищата на територията на община Пазарджик, региона и страната;
- да поддържа активно партньорство с общинската администрация и НПО. както и с културните институции и бизнеса за взаимна полза.

Библиотечна дейност:

- обновяване на библиотечния фонд в зависимост от читателските интереси;
- подобряване дейността на библиотеката, съобразена с интересите и нуждите на населението, чрез различни форми на културно - масовата работа;
- осъществяване на изложби свързани с бележити дати на личности и събития от местен, регионален и национален характер;
- провеждане на срещи и литературни четения на новоиздадена литература и млади автори.

Културно - масова дейност:

- осъществяване на културният календар за читалищните прояви;
- повишаване на художественото и жанрово разнообразие на културните мероприятия;
- участие в културните мероприятия на общината;
- честване на официалните и традиционни празници, сборове и годишнини: провеждане на мероприятия, свързани със съхраняването развитието и популяризирането на местни традиции и обичаи.

Любителско художествено творчество:

- Повишаване на художествено - творческите постижения на любителските състави и индивидуални изпълнители чрез привличане на специалисти - ръководители;
- Активно участие на любителските състави и индивидуални изпълнители в културно - масови събития на селото и общината.

Да се направи цялостен ремонт на читалище „Пробуда“, или да бъде изградено ново читалище, което да играе роля на съвременен културно развлекателен център. Да се разшири съдържателния и социалния обхват на читалищната дейност за привличане на по- широк кръг население. По-широка информираност относно провежданите мероприятия, в които биха могли да вземат участие деца и младежи от ромски произход.

Да се представи възможност за участие в регионален фестивал на изкуства „Арт идея арт алея“, който се провежда през май всяка година. Да се информират ромите от Пазарджик, които имат намерение да емигрират в Мюнхен, относно сключения Меморандум за сътрудничество между общините Пазарджик и Мюнхен.

Да се провеждат ежегодни турнири по-футбол между градски училища в който турнир да участват ученици до 8-мн клас.

Регионален Фестивал на Изкуствата «Арт идея - арт алея», който се организира и провежда от Община Пазарджик има амбицията да излезе извън стандартните художествени прояви, като преосмисля културните ресурси на града и региона и ги впише в новата концептуална рамка на иновативни културни практики.

Във фестивалното време се представят културните дейности на града и региона и се откроява тяхното художествено многообразие, изкуствата излизат на преден план, публично получават легитимация на ценностната си значимост и се превръщат в символ на капитал за жителите на града. Само така Фестивалът би могъл да се превърне в съществен елемент от устойчивото развитие и изграждането на здрави социални връзки между градските общности. Разнообразните, предложения са насочени към удовлетворяването на потребностите на разнородни публики от всички възрасти и с различна социална и общностна принадлежност, като всяка една от участващите културни институции поставя акцент върху младежката публика, както с образователна, така и с интегративна цел.

Такива събития са тези с участието на Ансамбъла за народни песни и танци, който организира концерти от автентичен и обработен фолклор. Идеята е в тях да се включат групи, представящи певческото и танцово наследство на населението от пазарджишкия регион - както на българите, така и на общности, като армъни, роми. Специално място заема представянето на музикални състави от класически инструменти и индивидуални изпълнители от руската, арменската и еврейската общности. Събитието „Различни, но заедно“, предложено от Регионалната библиотека насърчава равнопоставеността и социалната интеграция на различни етнически общности, които се основават на опазването и популяризирането на културното им наследство. С подобна насоченост са планираните от Регионален исторически музей дейности, като демонстрация на ритуали и обичаи, ревюта на стари градски облекла и народни носии, организиране на изложби с предмети от музейните фондове. Създаването на „Уличка на занаятите“ цели не само да запознае посетителите с традиционните умения, но и всеки, който се интересува, да може не само да наблюдава, а и да опита да изработи предмет с указанията и помощта на майстора. А, както е добре известно, личното включване в събитията е най- добрият начин за предизвикване на интерес и за осъзнаване на ценността на наследените традиции

Важно място във Фестивала заемат културните практики, чиято основна функция е с цел интегриране.

Всички инициативи в рамките на фестивала залагат на ролята на изкуството като посредник между хората. Още по-важно е, че съвместното практикуване и представянето на различни художествени дейности е път за взаимно опознаване и усъвършенстване, което, от своя страна, подпомага отхвърлянето на отрицателни стереотипи и допринася за социално приобщаване на лица в неравностойно положение, на групи със специални потребности или маргинализирани общности.

11. Дирекция „Социално подпомагане” гр. Септември

Дирекция "Социално подпомагане" - Септември провежда държавната политика в областта на социалното подпомагане, закрилата на детето, рехабилитацията и социалната интеграция на хората с увреждания на територията на община Септември и община Белово.

Служителите от отдел „Социална закрила” към Дирекция „Социално подпомагане” - Септември издирват нуждаещите се от социална помощ лица и семейства, извършват дейността по приемане на документите на лицата и семействата, кандидатстващи за социални помощи, извършват проверки на място, проучват документация и събират информация относно отпускането на социални помощи на лицата и семействата, извършват цялостната дейност по отпускане, изплащане, отказване и прекратяване на социалните помощи и на семейните помощи за деца.

През 2014г. са отпускнати месечни помощи по чл.9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане на 752 лица и семейства, като от тях 777 са безработни лица регистрирани в Дирекция „Бюро по труда”. Месечни помощи по чл.9 от ППЗСП са изплатени на 152 едночленни семейства, 106 двучленни семейства, 92 тричленни семейства, 295 четиричленни семейства, 71 петчленни семейни и 36 шест и повече членни семейства.

В сравнение с 2013г. броя на отпускнатите социални помощи по реда на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане е увеличен, поради увеличаване броя на безработните лица и не включването им в програми за заетост.

Ежемесечно социалните работници извършват проверки на безработните лица, задължени да полагат общественно-полезен труд. Безработните лица, неотработили общественно-полезен труд се санкционират на основание чл.12, ал.5 или чл.12, ал.6 от ППЗСП.

Във връзка с неполагане на общественнополезен труд по чл.12 от ППЗСП и издадени заповеди на основание чл.12, ал.5 и ал.6 от ППЗСП са обжалвани 31 заповеди по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

За отоплителен сезон 2014/2015г. са подпомогнати около 1015 лица и семейства от ромски произход с целева помощ за отопление.

По Закона за семейни помощи за деца и правилника за прилагането му през 2014г. са подпомогнати около 2 980 ромски семейства.

Служителите от отдел „Хора с увреждания и социални услуги” извършват дейности по социалната рехабилитация и интеграция на хората с увреждания, проучват потребностите на населението от социални услуги в съответните общини, извършват конкретна социална работа, насочена към подкрепа на рисковите групи с цел социалното им включване в общността, извършват дейности по извеждане и настаняване в специализирани институции, насочват потребителя към ползване на социални услуги в общността и реинтегриране, консултират и работят индивидуално с всеки нуждаещ се за социалната му адаптация и интеграция.

През 2014 г. са подпомогнати 676 лица с увреждания от ромски произход по Закона за интеграция на хората с увреждания и правилника за прилагането му.

Отдел „Закрила на детето” при Дирекция „Социално подпомагане” – Септември осъществява текущата практическа дейност по закрила на детето, определя и провежда конкретни мерки по закрила на детето;

- осигурява педагогическа, психологическа и правна помощ по проблеми, свързани с отглеждането и възпитанието на децата;
- извършва консултиране и информиране на детето в съответствие с неговото развитие;
- провеждане на социална работа за улесняване връзките между децата и родителите и справяне с конфликти и кризи;

Отдел „Закрила на детето” при Дирекция „Социално подпомагане” – Септември изпълнява държавната политика на Правителството за деинституционализация на децата в България. Именно затова приоритет в работата на Отдела за „Закрила на детето” е превенция на изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции, зачитайки принципа, че всяко дете има право да расте в семейна среда.

Предприети са мерки в подкрепа на родителите при наличие на риск за изоставяне на детето, мерки за ранна интервенция. През 2014 г. отдела е настанил 2 деца от общността, които са от ромски произход и 3 деца от ДМСГД „Св.Стилиян” – гр.Ветрен в професионални приемни семейства на територията на област Пазарджик, а 9 деца от специализираната институция са осиновени.

Популяризирането и развитието на услугата Приемна грижа е основен приоритет в работата. Тя е социална услуга за деца и семейства, която се предоставя по утвърдени стандарти и критерии, регламентирани в Закона за социално подпомагане и Правилника за прилагането му и други нормативни документи, касаещи предоставянето на специализирана закрила и социални услуги за деца.

Друга добре работеща мярка за закрила на деца е настаняване в семейство на близки или роднини тогава, когато е невъзможно детето да бъде отглеждано в биологичното му семейство. Тази мярка осигурява условия децата да се развиват и възпитават в семейна среда, а не в специализирана институция. През отчетния период отдел „Закрила на детето” е работил с 44 деца, настанени в семейства на близки и роднини, от които 34 деца са от ромски произход. Семействата на роднини и близки, в които е настанено за отглеждане дете получават месечни помощи за настаненото дете в зависимост от доходите им. През 2014 година са подпомогани 20 деца от ромски произход с месечна помощ по чл.49 от ППЗЗДет. съобразно идентифицираните им потребности. Към месечната помощ по чл.49 от ППЗЗДет са отпуснати месечни добавки по чл.51 от ППЗЗДет на 2 деца с увреждания от ромски произход. За 2014г. са отпуснати еднократни помощи по чл.48 от ППЗЗД за превенция и реинтеграция на 2 деца от ромски произход.

За изминалата 2014 г. в Отдел „Закрила на детето” са постъпили 121 сигнала за деца в риск, преобладаващата част от които са за деца от ромската общност. След проверка на сигналите и изготвяне на оценка на риска са открити 51 случая на деца с установен риск, спрямо които са предприети мерки за закрила, на основание Закона за закрила на детето с планирани мерки по закрила на детето в семейна и извън семейна среда. Във връзка с получени 2 сигнала за физическо насилие спрямо деца са проведени 2 екипни срещи на Мултидисциплинарния екип за прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертва на насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция и координиране работата на териториалните структури на органите за закрила на детето. Ежемесечно се извършват обходи за идентифициране случаи на просещи деца и деца на улицата на територията на общината по предварително изготвен график. За целта със заповед на директора на Дирекция „Социално подпомагане” – Септември е сформирал Мултидисциплинарен

екип, в чийто състав са включени представители на Дирекция „Социално подпомагане“, Районно управление „Полиция“ и Общинска администрация - Септември. През 2014г. няма регистрирани случаи на просеци деца на територията на община Септември.

През 2014г. в Отдел „Закрила на детето“ са регистрирани 28 сигнала за непълнолетни майки и ранно съжителство между малолетни/непълнолетни деца с пълнолетни лица.

Сред ромската общност нарастват случаите на съжителстващите на семейни начала с малолетни и непълнолетни деца от женски пол, т.нар. „ранни бракове“. Тревожна е и тенденцията на увеличаване броя на ранните раждания на малолетните и непълнолетни деца. При тези случаи се поставя в риск и малолетната/непълнолетна майка и новороденото, както и невъзможността да се предоставят адекватни грижи за дете, родено от дете. При всеки постъпил сигнал в Отдел „Закрила на детето“ задължително се сезира Районна прокуратура, която е компетентен орган за произнасяне, относно наличието или не на данни за образуване на наказателно производство.

Предприемат се необходимите действия и мерки за закрила, както за малолетната/непълнолетна майка, така и за новороденото дете. Проследява се развитието на всеки конкретен случай до навършване на пълнолетие на майката, с цел превенция на предстоящи рискове.

Отдел „Закрила на детето“ работи съвместно с др. институции /МВР, Прокуратура/ в посока преодоляване на двойният стандарт по отношение на т.нар. „ранни бракове“.

Особено внимание се отделя на услугите за деца с увреждания и техните семейства. Отдел „Закрила на детето“ оценява потребностите на деца със здравословни проблеми и насочва към ползване на съществуващите социални услуги за деца в общността, а именно Дневен център за деца с увреждания – гр.Белово.

Дейността на центъра включва цялостно обслужване на деца с увреждания, задоволяване на ежедневните, здравните, образователните и рехабилитационните им потребности, съобразени със степента и вида на уврежданията. Децата, ползващи услугата на ДЦДУ са с множество увреждания, говорни затруднения, ортопедични заболявания, заболявания на централната и периферната нервна система - ДЦП, увреждания на гръбначния мозък, психични затруднения и др. С тях работи квалифициран персонал от всички необходими специалисти в зависимост от уврежданията и личните им потребности.

През 2014г. Отдел „Закрила на детето“ е издал направления за насочване на 9 деца от ромски произход, ползващи почасова или целодневна форма на социални услуги в ДЦДУ – гр.Белово.

Отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“- Септември насочва децата и техните семейства, както при риск от изоставяне, така и при идентифицирани други рискове за децата в семейната или извън семейната среда, към доставчици на социални услуги в общността, където могат да бъдат реализирани индивидуални услуги за детето и семейството спрямо техните потребности и приоритети и установените рискове в развитието и средата на детето. През 2014г., Отдел „Закрила на детето“ е издал направления и заповеди за ползване на следните социални услуги в Комплекс за социални услуги за деца и семейства – гр.Пазарджик: психолого – педагогическо консултиране и подкрепа, социално – педагогическо консултиране и подкрепа, социално – педагогическо консултиране за превенция на отклоняващо се поведение, психологическо консултиране за преодоляване на последиците от преживяно насилие, извършване на обучение на кандидат-осиновители

за придобиване на базови умения за родителстване, извършване на оценка и обучение на кандидат-приемни родители, повишаване на родителския капацитет, Насочване към Център „Спешен прием” на КСУДС, психолого – педагогическа консултация на деца с поведенчески проблеми и конфликт със закона и др.

През изминалия период са проведени множество работни срещи между специалисти от различни институции с цел координиране на усилията по обхващане на застрашените от отпадане от училище деца. Отдел „Закрила на детето” е извършил проверка по сигнали от училищата за деца, допуснали неизвинени отсъствия или застрашени от отпадане от училище. Проведени са консултации с учениците и техните родители. Представител от отдела присъства при провеждане на педагогически съвети в училищата във връзка с налагане на наказания на ученици, съгласно ППЗНП.

Статистиката показва, че през отчетния период е нарастнал броя на отпадналите ученици от образователната система. Най-голям е относителния дял на отпадналите ученици от ромски произход.

Анализът на констатираните данни факти сочи, че причини за отпадане на децата са преди всичко от семейства, които често се местят; деца от бедни семейства; деца, които не живеят с родителите си; деца на разведени родители или от непълно семейство; деца чийто родители работят в чужбина.

Малка част от учениците получили удостоверение за преместване в друго училище или населено място в страната, не са потвърдили, че продължават обучението си.

Едновременно действие на икономически, образователни и етнокултурни фактори, които са рискови за отпадане на ученици, оказва най-силно влияние и се проявява най-вече сред ромското население. Икономическите причини за напускане на училище (ниски доходи, лош жизнен стандарт и битови условия, безработица и др.), влиянието на семейството и средата (отглеждане на деца в непълни семейства, ниско образователно равнище на родителите, нехайно и безотговорно родителство и др.) и образователните фактори (ниска степен на училищна готовност, трудности при усвояване на учебния материал, нередовно посещаване на училище, конфликти с учители и съученици) си взаимодействат и поставят децата в особено висок риск от отпадане от училище.

Предвид сложността на явлението „отпадащи ученици от училище” и комплексното действие на причините, които го пораждат, е необходимо тясно сътрудничество между отговорните фактори на местно равнище.

12. Дирекция „Бюро по труда” гр. Септември

През 2014г. директора на ДБТ Септември като член на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси - област Пазарджик и участва в Общинска работна група за действия, организация и изпълнение на дейностите за осъществяване процеса на планиране на общинско ниво, за изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите. През периода директора на ДБТ Септември е участвал в заседанията на Областния съвет, на общинската работна група и в Конференция за изработването на общинските планове за интеграция на ромите 2014-2020 година.

По време на заседанията и конференцията от участниците са отчетени резултатите, изведени са проблемите при изпълнение на дейностите по общинските планове, в това число необезпеченост на мероприятията с финансови средства, за което е дадена препоръка на общините при изготвяне на проектите да се съобразяват с периодите, предвидени в договорите за възстановяване на средствата, На участниците в заседанията и конференцията са предоставени предварителни насоки за изготвяне на

Общинските планове за изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите. От общинската работна група е изготвен анализ на ситуацията и доклад за изпълнението на действащия План, набелязани са действия, съобразно установените силни и слаби страни и анализа на ситуацията, съотносими към конкретните задачи и цели на Стратегията, подробно разписани, изготвен е проект на Общински план за периода 2014-2017г. за изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите.

В Дирекция «Бюро по труда» Септември общия брой на регистрираните търсещи работа лица, самоопределили се като роми към 31.12.2014 година е 678 лица, което е 28,56% от общо регистрираните лица, в това число до 29 години са 171 роми.

През 2014г. в Дирекция „Бюро по труда“ Септември е отчетено изпълнение на дейностите по Десетилетието на ромското включване както следва:

Общия брой на обхванатите лица, самоопределили се като роми по дейностите на плана, на които е повишена конкурентността и е осигурена заетост на пазара на труда е 339 лица през 2014г, при 83 лица през 2013г.

Повишена е пригодността за заетост и квалификация в професионално ориентиране през 2014г, на 177 лица при 26 лица през 2013г.; в професионална квалификация до 31.12.2014г. на 13 лица.

Осигурена е заетост на 149 роми през 2014г., в т.ч.:

- включени в програми и проекти 100 лица. от тях: 52 лица в Национална Програма «От социални помощи към осигуряване на заетост», лица б Оперативна програма «Р4» по схема «Подкрепа за заетост» и «Първа работа»¹¹, а останалите лица са включени в Национална Програма «Асистенти на хора с увреждания», Регионални Програми за заетост, Проект «Професионално обучение и мотивация за учене и труд с цел постигане на пригодност за заетост»;

- включени през 2014г. В насърчителни мерки по Закона за насърчаване на заетостта са 2 лица;

- устроенините през 2014г, на работа на първичен пазар на труда са 47 лица при 26 лица през 2013г.

Регистрираните към 31.12.2014 г. 171 младежи, самоопределили се като ром и са информирани за Европейската Гаранция за Младежта и за схема «Младежка заетост» по ОП «РЧР»; в изпълнение на стъпките в план да действие на безработните лица голяма част от младежите са участвали в организираните Трудови борси, тристранни срещи между трудов посредник, работодател и търсещо работа лице за усвояването на заявени свободни работни места на първичен трудов пазар,

Проведена е инициатива «Седмица на отворените врати за младежи» в периода от 24.11.2014 г., до 28.11.2014 г. за информиране на безработни младежи, учащи и рано напуснали образователната система за предоставяните услуги от Агенцията по заетостта, за Европейската гаранция за младежта и германската програма «Работа за моя живот» и сайта на EURES, Дирекция „Бюро по труда“ Септември посетиха 74 младежи /33 учащи се, 34 безработни и 7 заети/, от тях 22 роми, за реализираните дейности по Десетилетието на ромското включване.

Дейности	2014 г.	2013 г.
Общ брой обхванати лица по дейностите на плана (т.1+т.2)	339	83
1. Повишаване конкурентността и осигуряване на заетост на ромите на пазара на труда:	339	83

<u>1.1 Повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработни роми, в т. ч.:</u>	<u>190</u>	<u>26</u>
<u>1.1.1 Мотивация за активно търсене на работа</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>1.1.2 Професионална ориентация</u>	<u>177</u>	<u>25</u>
<u>1.1.3 Ограмотяване, от тях:</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>1.1.3.1 Оперативна програма "РЧР"</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>1.1.4. Професионална квалификация, от тях:</u>	<u>13</u>	<u>0</u>
<u>1.1 4.1 Оперативна програма "РЧР"</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>1.1.5. Ключови компетентности, от тях:</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>1.1.5.1 Оперативна програма "РЧР"</u>	<u>а</u>	<u>0</u>
<u>1.2. Осигуряване на заетост на ромите, в т. ч.:</u>	<u>149</u>	<u>57</u>
<u>1.2.1 Включени в програми и проекти, от тях:</u>	<u>100</u>	<u>25</u>
<u>1.2.1.1 Национална програма "ОСПОЗ"</u>	<u>52</u>	<u>0</u>
<u>1.2.1.2 Оперативна програма "РЧР"</u>	<u>14</u>	<u>15</u>
<u>1.2.2. Включени в насърчителни мерки по ЗНЗ</u>	<u>2</u>	<u>6</u>
<u>1.2.3. Устроени на работа на първичен пазар на труда</u>	<u>47</u>	<u>26</u>

13. Дирекция „Бюро по труда” гр.Пещера

Приоритети:

Ограничаване на безработицата и осигуряване на заетост чрез:

1.Успешно трудово посредничество на първичен пазар на труда между работодатели и безработни лица от ромски произход, в резултат на което 63 души са устроени на работа на първичен пазар за 2014 г.

2.Съчетаване на всички инструменти на активната политика и средствата на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, чрез придобиване на нова квалификация, повишаване на квалификацията и уменията на зетите и безработните за по-добро съответствие с потребностите на пазара на труда.

- По проект “Подкрепа за заетост”, 14 роми са включени в заетост.

- По проект „Първа работа” - 3 роми са включени в заетост.

- По национална програма”От социални помощи към осигуряване на заетост” – 24 роми.

- По насърчителна мярка чл.36, ал.1 от ЗНЗ / за безработни лица до 29-годишна възраст / , 1 ром е включен в заетост.

3.Подобряване качествата на работната сила чрез професионално ориентиране и мотивация за активно търсене на работа на 66 безработни роми.

14. Регионална здравна инспекция гр.Пазарджик

През цялата 2014 година експерти от отдел ПБПЗ на РЗИ Пазарджик провеждаха широко здравно образование сред училища в област Пазарджик с преобладаващи ромски ученици. Проведени бяха следните обучения :

- "Предпазване от СПИН и ППИ", СОУ "Димитър Гачев" гр. Пазарджик
- Обучение на тема ХИВ/СПИН в Община Пазарджик и прожекция на филм - "Ти гониш"
- "Туберкулоза" в НУ "В.Левски" гр. Септември
- "Безопасност на движението"- ОУ "Хр. Смирненски" с. Ветрен дол, ОУ "Н.Вапцаров" с. Варвара, ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" с. Ковачево , НУ "Св. Св. Кирил и Методий" с. Злокучене, ЦДГ "Върбица" гр. Пазарджик и СОУ "Димитър Гачев" гр. Пазарджик;
- "Тютюнопушенето- заплаха за здравето" в ОУ "Д-р Любен Каравелов" гр. Пещера, в ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" кв. Ивайло, общ. Пазарджик, "Вредата от тютюнопушенето" в ЦДГ "Върбица" гр. Пазарджик; "Зависимост и тютюнев дим" в СОУ "Димитър Гачев" гр. Пазарджик.
- "Психично здраве и имунна система . Грип и ОРЗ" в Читалище "Пробуда" гр. Пазарджик, ромска махала
- "Празник на здравето" - СОУ "Д-р Петър Берон" гр. Пазарджик
- АНТИ СПИН Кампания гр. Пещера- по повод Ден на жертвите от СПИН-месеца май
- АНТИСПИН кампания в гр. Пазарджик по повод 1 декември- Световен ден за борба с ХИВ/СПИН

Експерт от отдела участваше целогодишно в Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси- област Пазарджик.

Служители от РЗИ Пазарджик присъстваха на конференция "Общински планове за интеграция на ромите и тяхното финансиране през новия програмен период" в Община Пазарджик.

На тримесечия се изготвяха справки за извършените дейности по изпълнение на Националния план за действие по инициативата Десетилетие на ромското включване 2005 – 2015 г.

Проведена беше Работна среща във РЗИ Пазарджик по Национална програма за първична профилактика на рак на маточната шийка с ромски здравни медиатори в РЗИ Пазарджик. Раздадени бяха здравно-промотивни материали-„Рак на маточната шийка. Ръководства за родители”.

Във връзка с изпълнение на дейности по Здравна стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства, със Заповед № РД-01-168/15.07.2014 г. на Министъра на здравеопазването, през 2014 г. на РЗИ-Пазарджик бяха предоставени 2 бр. мобилни кабинети за извършване на прегледи на здравно неосигурени лица от ромски произход и на такива със затруднен достъп до лечебни заведения:

- 1 бр. мобилен флуорограф
- 1 бр. мобилен гинекологичен кабинет

След сключване на договори с две лечебни заведения, през м. октомври 2014 г. бяха извършени следните прегледи на здравно неосигурени лица от ромски произход и на такива със затруднен достъп до лечебни заведения в гр. Пазарджик и община Септември:

- 509 флуорографски прегледи
- 511 акушеро-гинекологични прегледи

При извършените флуорографски прегледа са установени:

- 35 лица с диагностицирани заболявания

- 474 лица без заболявания

Служителите на РЗИ Пазарджик проведоха разяснителна кампания за значението на профилактичните прегледи сред ромското население и раздадоха здравно-промотивни материали.

15. Регионален отдел „Национален строителен контрол” гр.Пазарджик

Действията, имащи отношение към ромското население са свързани единствено с образуваните преписки за незаконно строителство. В тази връзка като основните трудности се очертават различните подходи и действия от страна на държавната администрация и кметовете на общини по отношение на незаконното строителство в ромските махали.

16.Областна дирекция на МВР гр.Пазарджик

Поставената задача пред ОДМВР е да работи за подобряване ефективността от работата на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване стандартите по правата на човека и утвърждаване на толерантни междуетнически отношения".

В изпълнение на Плана за действие към Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) до 2015г в ОДМВР-Пазарджик до момента са проведени 10 едноседмични теоретико-практически курса на обучение на национално и местно ниво на тема: "Работа на полицията с етническите малцинства" с участието на по 7 служители от охранителна полиция във всеки от тях - общо 70 служители.

В изпълнение на стратегията, в ОДМВР-Пазарджик периодично се спускат разпореждания от ръководството на МВР с конкретна насоченост и указания за изпълнение на специфични мероприятия, като продължава изпълнението и на проблемно ориентиран подход съобразно заложените цели. Във връзка с това в ОДМВР-Пазарджик се изпълнява! мероприятията както следва:

системната оценка на средата за сигурност:

- планиране на ефективно взаимодействие между отделните структури на ОДМВР - Пазарджик;
- своевременна идентификация на проблемите на местната сигурност:
- оптимизирането на организацията на полицейската дейност и извършване на промени в разстановката на нарядите изпълняващи ППД. за гарантиране на полицейско присъствие и своевременно реагиране
- получаване на изпреварваща информация за планирани публични прояви и подготвяни евентуални провокационни действия, като се идентифицират техните организатори, целта, мястото и времето на провеждането им, както и броя на участниците;
- наблюдението на виртуалното пространство;

Повишаването на познанията и подготовката на полицейските служители на работа в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека е основна задача. В изпълнение на Наредба рег. № 13 - 101 1/04.07.2006 г. за професионалното обучение на служителите от Министерството на вътрешните работи, през 2013 г. по специализирана подготовка са включени теми - по правата на човека и умения за работа с представители на ромските общности- идентифициране на проблеми на обществен ред и сигурност в местните ромски общности. Провеждат се обучения по теми, свързани с традициите, бита и културата на ромските общности и

прилагането на проблемно-ориентиран подход за осигуряване на реда и сигурността в ромските общности.

Обучени са 139 полицейски служители от структурите ОП, ТП и ППД при ОДМВР - Пазарджик, по изброените по-долу теми :

- „Признаци и форми на дискриминация“.
- „Традиции бит и култура на ромските общности“.
- „Умения за работа с представители на ромските общности“.
- Прилагане на проблемно - ориентиран подход за осигуряване на реда и сигурността в ромските общности“.
- „Правата на човека и проблемите на малцинствата
- „Превенция на правонарушенията и ефективно реагиране при получени сигнали за извършени престъпления и нарушения на обществен порядък, както и не допускане ескалиране на напрежение в районите с компактно ромско население“.
- „Повишаването на познанията и подготовката на полицейските служители за работа в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека“.
- „Полицейски правомощия и не дискриминационно поведение“.

През 2014 г. ОДМВР-Пазарджик продължава да работи за подобряване ефективността на работата на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека и утвърждаване на толерантни между етнически отношения, като сътрудничи с ИПО и местни ромски лидери за своевременно преодоляване на възникнали напрежения и дългосрочно решаване на проблеми на местната сигурност.

Обучени са 160 полицейски служители от структурите ОП, ТП и ООР при ОДМВР - Пазарджик, по изброените по-долу теми:

- Международни и национални механизми за защита от дискриминация
- Прилагане на проблемно - ориентиран подход за осигуряване на реда и сигурността в ромските общности.
- Повишаването на познанията и подготовката на полицейските служители за работа в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.
- Превенция на правонарушенията и ефективно реагиране при получени сигнали за извършени престъпления и нарушения на обществен порядък, както и не допускане ескалиране на напрежение в районите с компактно ромско население
- Правата на човека и проблемите на малцинствата.
- Полицейски правомощия и не дискриминационно поведение
- Правата на човека и проблемите на малцинствата. Професионална етика при работа със същите
- Пресичане на трафика на хора с цел сексуална експлоатация в Западна Европа.

ОБЛАСТ ПЕРНИК

ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В ОБЛАСТ ПЕРНИК / 2013-2020 г./ЗА 2014г.

Областната стратегия за интегриране на ромите в област Перник / 2013-2020г./ е приета с протокол от 29 април 2013г. от неprisъствено заседание на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси.

Неразделна част от Стратегията са общинските планове за действие за интегриране на ромите на общините Перник, Радомир, Брезник и Трън. Плановете са приети на заседания на общинските съвети по места и са с период до 2014г.

Областна администрация Перник има създаден Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси, в който участват ръководители на териториални звена, кметове на общини и ромски неправителствени организации. Имаме приета Областна стратегия за интеграция на ромите 2013-2020г./, неразделна част към която са общински планове за интеграция за 4 от шестте общини, прилежащи към област Перник / това са общините Перник, Брезник, Радомир и Трън. В две от общините- Земен и Ковачевци няма необходимост от изготвянето на такива планове, тъй като там няма ромско население или има малко на брой самоопределили се като роми лица, които са добре интегрирани.

Областната стратегия за интегриране на ромите е изработена в резултат на сътрудничество от страна на отговорните институции в сътрудничество с гражданския сектор и в частност ромски неправителствени организации.

Общинските Планове за действие са съобразени с Националната стратегия за интегриране на ромите на Република България и с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основават на приоритетите в областта на държавната политика в тази област.

С Решение № 976 от 05.02.2015г. на заседание на ОбС Перник е актуализиран и приет План за действие за подкрепа на интеграционните политики / 2015-2017г./

С Решение № 9 от 13.02.2015г. на ОбС Радомир е актуализиран и приет План за действие за подкрепа на интеграционните политики / 2014-2020г./ в община Радомир.

Предстои актуализиране на Плана в община Трън до края на м. март 2015г.

Община Брезник има приет такъв план, който обхваща и 2015 г., поради което неговото актуализиране ще бъде извършено през 2016г.

Предстои актуализиране на Областната стратегия за интегриране на ромите в българското общество/ 2013-2020/.

ТРУДОВА ЗАЕТОСТ:

През анализирания период в ДБТ Перник, във връзка с реализацията на Националната стратегия за интегриране на ромите, са създадени условия за активизиране на потребителите за търсене на работа посредством подобряване достъпа до предлаганите услуги и повишаване качеството на обслужване. В ДБТ Перник по НП „Активизиране на неактивни лица” продължава да работи ромски медиатор.

Реализирането на тази организация е от съществено значение **за оказване на подкрепа с цел трудова реализация на хора от групите в неравностойно положение на трудовия пазар, включително на ромите.**

Организацията на работа включва:

- *Прозрачност на информационното пространство.*
- *Използване на различни канали за достъп до клиентите.*
- *Създаване и популяризиране на стандарти за обслужване.*
- *Предварително разделяне (фазиране) на контингента търсещи работа лица на групи, в зависимост от потребностите на видовете услуги.*

- *Активно трудово посредничество чрез предлагане на обявени свободни работни места на търсещи работа лица /ТРЛ/, при всяко тяхно посещение в ДБТ;*
- *Прилагане на индивидуален подход при обслужването на търсещите работа лица.*
- *Работа на терен в ромските квартали с цел популяризиране на услугите и активиране на неактивните лица за регистрация и мотивиране за труд.*

Индивидуалният подход към всяко търсещо работа лице, проактивното търсене и предлагане на работна сила доведе до увеличаване броя на устроените със съдействието на ДБТ като цяло, включително и на ромите. По-голям е относителният дял на устроените на първичния пазар. В субсидирана заетост са включени предимно лица от групи в неравностойно положение на трудовия пазар.

Всички тези мерки в крайна сметка водят до трайно интегриране на неравнопоставените групи на пазара на труда.

Ромската общност формира една от високо рисковите групи на трудовия пазар. Още от 2012г. **ДБТ Перник работи активно за реализиране целите на Националната стратегията за интегриране на ромите.**

Разработването на Стратегията подпомогна дейността на ДБТ, обслужваща райони с компактно населени ромски общности по отношение на мотивирането и оказването на подкрепа на търсещите работа лица и поощряване на равните възможности за достъп до трудовия пазар.

ДБТ Перник обслужва шест общини – Перник, Радомир, Брезник, Трън, Земен и Ковачевци. Във всяка от тях живеят роми, но по значително ромско население има в общ. Трън и в общ. Перник.

В Стратегията в приоритет «Заетост» са предвидени осем мерки за изпълнението на Национална цел 1- Достигане на 76% заетост сред населението от 20- 64 години до 2020 година чрез повишаване нивото на уменията на работната сила, компетентността и квалификацията на нискоквалифицираните работници, което да доведе до намаляване равнището на бедност.

За изпълнение целите на Стратегията ДБТ Перник работи по предварително утвърдени годишни планове от директора на ДРСЗ София, като финансовото обезпечаване на включените в плановите инициативи е в рамките на предвидените средства на ДБТ за реализиране на дейности за активна политика на пазара на труда. Първата мярка, залегнала в плана на ДБТ е «Повишаване конкурентността на ромите на пазара на труда» чрез изпълнение на две основни задачи:

- Повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработни роми:

За периода 2012- 2014 година по тази задача са постигнати следните резултати:

- В курсовете за мотивация за активно търсене на работа за периода са включени- 81 лица;
- В професионална ориентация- 42 лица;
- В грамотяване- 42 лица;
- В професионална квалификация са включени 50 лица, от които 45 лица по ОП»РЧР». Лицата са преминали обучение по схема «Развитие» и по Проект «По добри възможности за обучение и работа на уязвимите групи от Пернишка област» по специалности «Озеленяване и цветарство»; «Пътища, магистрали и съоръжения»; «Основни и довършителни работи». «Кофражи», «Армировка и бетон».
- Включени в обучение по ключови компетентности- 18 лица. От тях 15 лица са обучавани по Проект «На стаж в медиите», като са изучавали английски език.

- Осигуряване на заетост на ромите:

За периода 2012- 2014г. общо включените в заетост са 452 лица, от които на първичен пазар на труда- 83 лица; по мерки за заетост по ЗНЗ- 15 лица; национални програми и проекти- 184 и 170 по различните схеми на ОП»РЧР».

Втората мярка от плана на ДБТ е «Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес». За анализирания период в тази мярка е включено само едно лице, което е включено в обучение по Проект «Подкрепа за предприемчивите българи», а впоследствие е стартирал собствен бизнес след одобрение на разработен проект.

Третата мярка от плана е «Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите».

Осъществяването на диалог и ефективно партньорство и сътрудничество с неправителствени ромски организации в региона е от съществено значение. Правилният подход към безработните от ромски произход предполага създаване и поддържане на контакти с представители на неправителствени организации и неформални лидери на етноса по места, за взаимно информиране, консултиране и съдействие при решаване на предвидените мерки. ДБТ контактува постоянно с устойчивите организации: Сдружение “О романо дром”, Сдружение “Саворе джувеля”, Сдружение “Евророма” , Сдружение „Добра майка”, РОС Купате, Конфедерация на ромите в Европа. През анализирания период са осъществени над 10 срещи с ромските лидери на които са дискутирани различни проблеми, свързани със заетостта и интегрирането на ромите. През 2012г. са провеждани срещи на които са обсъждани различни проблеми, свързани със заетостта и професионалната квалификация на ромите; през 2013г е проведена среща във връзка с кампания за сезонна работа – бране на боровинки в Швеция; през 2014г. са проведени срещи във връзка с програми и мерки за заетост и обучение от НПДЗ; инициативата на АЗ „Отворени врати за младежи” ; среща за оказване съдействие на ромския медиатор за провеждане работа на терен в ромските квартали.

От м. август 2013г. е въведена нова услуга за безработни лица- Ателие за търсене на работа, където на всеки клиент, в зависимост от установената потребност се оказва помощ точно в определено направление (изготвяне на автобиография, мотивационно писмо, подобряване на уменията за представяне пред работодател, разработване на кариерен план.....). За периода 64 лица, от ромски произход са преминали през АТР. Данните за включените в обучение и заетост, както и в останалите инициативи са за лицата, самоопределили се като роми. В действителност броя на включените е много по- голям. Независимо от положените усилия, мотивирането и разясняването на целите за самоопределяне по- голяма част от новорегистрираните роми не се самоопределят като такива. Друг проблем, констатиран от срещите на ромския медиатор в кварталите, е невъзможността на голяма част от лицата да се регистрират и ползват услугите на ДБТ поради липса на документи са самоличност.

ДБТ Перник продължава да работи за изпълнение на националните политики, целите и мерките на Националната стратегия на РБ за интегриране на ромите посредством увеличаване на срещите в ромските квартали, активиране на неактивните лица за регистрация и трудово посредничество, целящи тяхната интеграция в обществото.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

В четирите общини, които имат Общински планове за интегриране на ромите към момента / Перник, Радомир, Брезник и Трън/ има назначен по един ромски здравен

медиатор , като последният е назначен в община Перник след комисия за подбор, заседавала на 09 март 2015г. През 2014г. в същата община е работил здравен медиатор, който по лични причини е напуснал.

Работата в общността е предизвикателство, но и изгражда мотивация за продължаване на образованието, поради което медиаторите от Брезник и Радомир продължават обучението си във ВУЗ.

Застаряването на населението води до увеличаване на демографската криза , с всички произтичащи от това затруднения за здравното обслужване на населението. Увеличават се разходите за издръжка на възрастните поколения. Намаляват възможностите за профилактика на децата и на хората в активна възраст.

Други негативни фактори, свързани с начина на живот са:

- поведенчески: злоупотреба с алкохол, тютюнопушене, рисково сексуално поведение, увеличена употреба на психоактивни вещества;
- хранене: небалансирано и нерационално;
- психосоциален стрес.

Според определението на СЗО – здравето е като съвкупност от физическо, психическо и социално благополучие за човека. Това е основен приоритет в дейността на общинската администрация за осигуряване на оптимална система за здравеопазване на населението. Необходимо е да се предоставят превантивни, диагностични, лечебни и рехабилитационни услуги. Значителен дял в този принос заема здравната култура и информираността , относно правата на пациентите, създаване на условия за здравословен начин на живот.

Особено внимание се отделя на превенцията на здравето за всички възрастови групи.

Броят на лицата с трайна неработоспособност непрекъснато нараства. Най-голям за областта е относителният дял на инвалидизираните лица със загубена неработоспособност от 71% - 90 %, след тях със ТНР от 50% до 70 %.

Проблемите на здравето са свързани и с широкото разпространение на рисковите фактори, породени от стила и начина на живот на населението.

Достъпът до първична здравна помощ на лицата от ромски произход е осигурен, но продължителен престой в болница и свързаните с това разходи за закупуване на лекарства си позволяват относително малък брой представители на тази етническа група, което се определя от липсата на здравни осигуровки, масовото обедняване, непълноценното хранене, постоянния стрес, лоши санитарно-битови условия, ранните и чести раждания .

За превенция на здравето в ромската общност голяма е ролята на здравните медиатори. Те оказват активно съдействие в усилията на личните лекари за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността и за повишаване на сътрудничеството между институциите и ромската общност.

Здравният медиатор:

- предоставя здравна и социална информация;
- организира и провежда здравни беседи;
- подпомага дейността на общопрактикуващите лекари, медицинските сестри и социалните работници;

- съдейства за изпълнението на профилактични програми – имунизации, скрининги за онкологични и социално-значими заболявания, туберкулоза, хепатит и др.;
- партнира на РЗИ при организирането на прегледи с мобилни кабинети;
 - консултира представители на рискови групи – социално слаби, хронично болни и хора с увреждания, многодетни семейства и др.
 - наблюдава бременните жени по време на бременността и своевременно хоспитализация на родилките, както и работи в посока превенция на изоставянето на новородените от биологичните родители;
 - провежда беседи за начините за предпазване от нежелана бременност и опасностите от ранните и родствени бракове
 - провежда на кампании за имунизирание на населението, особено на децата с непълен имунизационен статус
 - издирва деца без личен лекар и разяснява пред родителите им важността за регистрирането им.
 - провежда беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на злокачествени заболявания и хронични заболявания
 - информира ромското население за здравно осигурителните им права и задължения

Регистрираните различни случаи на проява на агресия и нападения над лекарски екипи в кварталите, с преобладаващ брой ромско население / в т.ч. и случаи от гр. Перник/ поради въпроса за назначаване на ромски здравни медиатори в Центровете за спешна медицинска помощ. Тези посредници са необходими и ще бъдат много ценни при посещения на екипи от Спешна помощ в ромската общност.

ОБРАЗОВАНИЕ:

Във всички детски градини и училища на територията на област Перник има деца и ученици от ромски семейства, като само в едно училище / IX ОУ „Т. Ненков”, Перник / повече от 70 % са деца от ромски семейства.

Миграционните процеси в страната /в т.ч. семейства, работещи в чужбина/ влияят значително върху общия брой на учениците и води към тяхното намаляване като цяло.

През последните две години се забелязва тенденция за намаляване броя на отпаднали деца в задължителна училищна възраст. Това е в резултат на оптимизиране на училищната мрежа и създаване на по – добри условия за образователен процес и по-високо качество на образование.

На територията на област Перник се реализират редица проекти за решаването на проблемите със задържането на децата и учениците / в т.ч и на децата от ромски произход/, но извънкласните форми в училище се осъществяват предимно по проекти, които са с определен срок и след приключване няма приемственост.

От съществена важност за редовно посещаване на учебните занятия е работата с родителите, както и помощта на ромските организации и медиаторите.

ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ:

В община Перник общият брой на общинските жилища е 678. ОбС – Перник на свои заседания, по предложение на Кмета на Общината, е разпределил наличния жилищен фонд по брой жилища, вид и местонахождение, в съответствие със Закона за общинската собственост и НУРУРОЖ.

В гр. Перник няма обособена голяма ромска махала, каквито има в други областни градове. Обособени са няколко района, населени предимно с ромско население. В собствени къщи и апартаменти живеят част от ромските семейства, други са настанени в общински жилища.

Най-проблемни са жилищата, собственост на Мини Перник ЕАД /л/, в които живеят семейства от ромската етническа група. За тези блокове търгове вървят от 2012г. и всички живущи са запознати с възможността да закупят домовете си на вноски. Досега няма случай на санкциониране при неспазване на 100-дневния период на изплащане. От 379 жилища, до момента са изповядани 145 сделки, а още 110 са в процедура на разсрочено плащане. Остава отворен въпроса къде ще отидат онези семейства, които нямат възможност да закупят квартирите, в които живеят, ако жилищата им бъдат продадени на други лица.

Вследствие на земетресението от м. май 2012г. и последващи по-леки трусове много собственици на еднофамилни къщи все още извършват ремонти на жилищата си. Нерегламентираният въгледобив, за жалост допринася за подкопаване на къщи в отделни райони на града.

Повечето от ромите в **община Брезник** са добре интегрирани и живеят в собствени къщи. Работи се за подобряване на техническа инфраструктура - водоснабдяване, канализация, улична мрежа и благоустрояване, и за осигуряване на подходящо алтернативно жилищно настаняване в случай на евикция (отстраняване от владение) на ромски семейства от домовете, които обитават незаконно или при опасност за тяхната сигурност и здраве.

Община Брезник полага адекватни грижи за подържането на зелените площи и детските площадки в ромската махала, за подържането на инфраструктурата в квартал „Могилица“, където е съсредоточена голяма част от ромското население. 90% от общинските жилища се обитават от роми и общината полага необходимите грижи за тяхното необходимо за живеене състояние.

Ромите в **град Радомир** живеят предимно в три основни квартала : “Башевица”, “Гарата” и “Арката”, като “Башевица” и “Гарата” са квартали с построени къщи, а “Арката” е панелно-блоково строителство. И в трите квартала е изградена добра инфраструктура – улици, улично осветление, алеи и градинки. Канализация има в кварталите “Гарата” и “Арката”, а в “Башевица” е необходимо да бъде изградена. Жилищните условия в тези квартали са добри. Голяма част от ромското население живее в собствени къщи, но живеят по няколко семейства на едно място. Обикновено те са с 2 /две/ и повече деца, което води до затруднено съжителстване. Друга част от ромската етническа група ползват общински жилища. Общината разполага с 185 общински жилища и в 90% от тях са настанени роми. Трудно е събирането на наемите за част от тези жилища, но на семействата с натрупани големи задължения за наем е предоставена възможността за разсрочено издължаване на дължимите суми. Малка част от ромското население живее в малки примитивни жилища с лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия.

В гр. **Трън** компактното ромско население е съсредоточено в три основни квартала на града: кв. „Мурговица“, ул. „Народна воля“ и кв. „Баринци“. В кварталите „Мурговица“ и „Баринци“ има водопроводна и канализационна мрежа. Част от

семействата живеят в жилищни блокове с изградени електричество, водопровод и канализация.

Работи се по подобряване на жилищната политика спрямо ромите, извършват се ремонтни дейности на общински жилища, които се предоставят за живеене на ромски семейства. Като голямо предизвикателство пред община Трън остава осигуряването на работни места, жилищната политика и образованието на ромите.

Като основни се очертават проблеми с недостатъчен брой жилища, общинска собственост в общините Перник и Трън, където да бъдат настанявани ромски и други в уязвимо социално положение семейства, липса на изработени кадастрални карти и регистри в община Трън.

Липсата на добре изградена канализация и санитарни възли, както и пренаселените на места жилища, са предпоставка за развитие и впоследствие разпространение на болести като хепатит, туберкулоза и др.

ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Ролята на полицейската институция на съвременния етап изисква качествена промяна в отношенията ѝ с обществото. Полицията следва да отчита специфичните проблеми и потребности на всички граждани, да работи активно с рисковите социални групи, да създаде действащи механизми за партньорство с институциите, отговарящи за обществения ред и сигурност. Съобразяването на полицейската дейност с очакванията на гражданите като нейни потребители ще доведе до повишаване авторитета на полицията и качеството на живот на гражданите.

Моделът "Полицията в близост до обществото" е проактивен и децентрализиран. Той работи с причините за престъпността, а не само с нейните последици. В контекста на този модел полицейският служител осъществява дейността си в непрекъснат контакт с местната общественост, като повишава способността на населението за разрешаване на собствените му проблеми и го окуражава към съпричастност и взаимно подпомагане.

Обществото желае решаването на комплекс от въпроси, свързани с осигуряването на обществен ред и сигурност. Тези въпроси понастоящем се решават приоритетно от органите на МВР, въпреки че редица централни и регионални институции имат законоустановени правомощия, свързани с осигуряване сигурността и безопасността на гражданите. Съществува необходимост да се подобри координацията между институции и ромски лидери и НПО и да се установят механизми за партньорство, които да доведат до успешното постигане на общата цел. Ромските лидери не могат да въздействат върху хората от махалите, защото не работят системно и последователно, поради което са загубили доверието на хората от общността. Работата на ромските НПО с институциите често се свежда до търсене на права, непризнаване на задължения и често неоснователни обвинения.

КУЛТУРА И МЕДИИ

На територията на област Перник функционира РЕКИЦЧ /Регионален експертно-консултантски и информационен център „Читалища“/. Този център подпомага на областно ниво националната политика към читалищата, основана на принципите на децентрализация, съхраняване на местните традиции и активно гражданско участие. За жалост към момента на територията на област Перник няма нито едно действащо ромско читалище.

По отношение на медиите в област Перник има 1 местна телевизия – „Кракра“, предоставяща широк спектър от програми: новини, публицистика, развлекателни, музикални, детски, културни и други предавания.

Радиостанциите, отразяващи събитията в областта са Радио „PRO FM“, Радио „Кракра“, Радио „Ултра“, „Pernik News“, Радио „Фокус“. В област Перник се излъчва и Общинско радио, което предава заседанията на Общинския съвет, новини от град Перник и страната и други емисии.

На територията на областта има и електронни сайтове, отразяващи по-важните събития в областта: mirogled.com, dobrinite.com, perunik.com, pernik.org, ipernik.com, zapernik.com, radomirsko.com др.

В област Перник действат и няколко печатни медии.

„Градски вестник“ е частен ежедневник, който се разпространява на територията на цялата област и информира гражданите относно икономическия, финансовия, политическия, спортния и културния живот. Вестник „СъПерник“ е пернишки таблоид, който се издава ежедневно.

В град Перник се издава и списание „Life at city“, което представлява културно-информационен гайд на града.

ОБЛАСТ ПЛЕВЕН

Мониторингов доклад за 2014 г.

За изпълнение на дейностите заложиени в

СТРАТЕГИЯ НА ОБЛАСТ ПЛЕВЕН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ (2013 – 2020)

ВЪВЕДЕНИЕ:

Област Плевен има създадена и действаща Областна стратегия за интегриране на ромите 2013-2020 г. Стратегията на област Плевен е документ, задаващ насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите на областно ниво и е приета в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 - 2020 г.), приета с Решение на Народното събрание на 01.03.2012 г. Следвайки Националната стратегия и рамката на Европейския съюз /ЕС/ за национални ромски стратегии, Областната Стратегия прилага целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход, и не изключва предоставяне на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Съгласно Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 - 2020 г.) Областната стратегия продължава и развива политическата ангажираност за европейско развитие на България в съответствие с Националната програма за реформи на Република България (2011 - 2015 г.) и с Националния план за действие по инициативата " Десетилетие на ромското включване 2005 - 2015 г./ на областно ниво.

Стратегията кореспондира с международни стандарти в областта на правата на човека и правата на лица, принадлежащи към малцинствата - международни инструменти на ООН, ЕС, СЕ и др., отнасящи се до зачитане на правата на човека, към които Република България се е присъединила:

- Международен пакт за граждански и политически права, 1966 г. (в сила за Р

- България от 1970 г.);
- Международен пакт за икономически, социални и културни права, 1966 г. (в сила за Р България от 1970 г.);
- Международна конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация, 1966 г. (в сила за Р България от 1992 г.);
- Конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация, 1966 г. (в сила за Р България от 1982 г.);
- Конвенция за правата на детето, 1989 г. (в сила за Р България от 1991 г.);
- Рамкова конвенция за защита на националните малцинства на Съвета на Европа.

Изпълнението на заложените мерки в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2013-2020 г.), се осъществяват на територията на област Плевен чрез Плановите за действие за интеграцията на ромите в общините, както и на Областната стратегия за интегриране на ромите.

В процеса на работа периодично се провеждат работни срещи между общини и Областна администрация във връзка с работата по изпълнението на приоритетите заложи в Националната стратегия за интеграция на ромите. Отчита се много активен диалог между местните и областните власти в реализацията на дейностите по стратегическите документи.

В редица Плевенски общини се създаде партньорство между неправителствените организации и самите общини, като вече се предлагат иновативни решения за повишаването на нивата на заетост в ромска общност, както и обучението им на територията на общините.

9 от 11-те общини на територията на област Плевен имат създадени и действащи общински планове за интеграция на ромите. Общинските планове са актуализирани към края на 2014 г., според указанията на Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет (НССЕИВ).

Настоящият Мониторингов доклад е първия след приемане на Стратегията на област Плевен за интегриране на ромите (2013 - 2020 г.). В него се отчита извършената дейност по шестте приоритета от План за действие, съобразно ангажиментите и отговорностите на ресорните институции и прилагането на мерки в съответната област, насочени към интегриране на ромската общност в българското общество и е в резултат на съвместната им работа.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ

Областният управител на Област Плевен координира изпълнението на приоритетите на Стратегията на област Плевен за интегриране на ромите (2013 - 2020 г.)

Със Заповед на Областния управител е определено Звено за мониторинг и оценка, което следи за оперативното изпълнение на дейностите в Стратегията на Област Плевен за интегриране на ромите (2013-2020). В началото на всяка година Звено за мониторинг представя отчет във връзка с изпълнението на заложените приоритети в стратегията до Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси.

Хронология (2012-2014):

- Сформиране на областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси – 11.12.2012 г.
- Проведени заседания на Областен оперативен екип по разработване на Областната стратегия – 4 броя
- Утвърден от Областен управител Стратегически документ - Областна стратегия на област Плевен за интеграция на ромите (2013-2020), на (22.03.2013 г.)
- Проведени заседания на Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси - 4 бр.
- За периода 2012 – 2014 са проведени 6 бр. заседания на областен оперативен екип за подпомагане актуализацията на общинските планове за интеграция на ромите.
- Приети Планове за действие (2013-2014) в изпълнение на Стратегия на област Плевен за интегриране на ромите на общините Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Гулянци, Кнежа, Пордим, Левски, Плевен и Червен бряг.
- Актуализирани Планове за действие (2014-2017) в изпълнение на Стратегия на област Плевен за интегриране на ромите на общините Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Гулянци, Кнежа, Пордим, Левски, Плевен и Червен бряг.
- Проведени кръгли маси, дискусии и работни групи свързани с интеграцията на ромите – 12 бр.
- Проведени заседания на Звено за мониторинг и оценка - 2 бр.
- Приемане на Мониторингов доклад за изпълнение на приоритетите в Стратегия на Област Плевен за интегриране на ромите (2013 - 2014 г.)

Към края на 2014 г., е получено благодарствено писмо в областна администрация – Плевен от Министерски съвет – (Секретариата на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси) с изказване на благодарност към експертите от област Плевен за приноса им в работата по II-рия етап от областното планиране. Факт е, че Област Плевен е първата област в страната, която представи в Секретариата приетите от общинските съвети планове за действие за интеграция на ромите.

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ”

Цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

На територията на област Плевен съвместно с педагогическия екип от училищата и родителите на децата от ромски произход се работи по подготовката на децата в предучилищна възраст от всички етнически групи за пълноценно им включване в образователния процес. Осъществяват се форми за ефективна работа и мотивиране на родителите на деца от етническите малцинства, които ги възпрепятсват да посещават детска градина.

Чрез разнообразни методи и похвати се подхожда така, че училището да се превърне в място, където всяко дете да се изяви, осигуряват се еднократни помощи на нуждаещите се ученици, организират се родителски срещи за повишаване на осведомеността на ромските родители относно ползите от образованост при децата им.

Създадени са комисии, които извършват оценка на образователните потребности, проследяват динамиката в развитието на интегрираните ученици и изработват индивидуални образователни програми за тяхното обучение, възпитание и развитие. Планира се работата с учениците от ромски произход и в дългосрочен план. Включват се родители на деца от ромски произход и в училищните настоятелства. В училищата са създадени клубове по интереси, в които се включват деца от ромски произход с цел да се подобри техния успех.

За периода от 2012 г. - 2014 г. в учебните заведения на територията на Област Плевен са проведени множество здравни беседи с различна тематика, включваща здравословно хранене, профилактика на туберкулоза, ХИВ/СПИН, тютюнопушене и др. През същия период в детските градини пред деца и техните родители са изнасяни беседи, включващи теми, засягащи здравословното хранене, личната хигиена при децата.

Реализирани проекти по приоритет Образование:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	Община Гулянци - СОУ „Христо Смирненски” гр. Гулянци	Проект „Урок по толерантност”		180 656.47 лв.
2	Община Гулянци в партньорство с ОДЗ „Незабравка” (Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства” – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”)	Проект „Мечтите за слънчево детство се сбъдват заедно”		94 642.47 лв.
3	Община Плевен - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Проект „Обучение на модератори за осъществяване на посредничество при реализация на активни мерки за пълно обхващане и образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства в Община Плевен”	<i>Количествени резултати:</i> 1.Проведени инициативи за образователна интеграция на деца от ромски произход в 6 основни училища: ОУ „Отец Паисий” – с.Опанец, ОУ „Атон Страшимиров” – с.Бохот, ОУ „Христо Ботев” – с.Николаево, ОУ „Васил Левски” – с.Беглеж, ОУ „Д-р Петър Берон” – гр.Плевен и ОУ „Никола Йонков Вапцаров” – гр.Плевен. 2.Създадена мултикултурна среда в учебни заведения. 3.Въведени форми на интеркултурното образование. 4.Осъществена превенция на отпадането на деца от малцинствата от образователната система. <i>Качествени резултати:</i> 1.Намален процент на децата от ромския етнос, отпаднали от училище. 2.Постигната по-голяма	116 867 лв.

			привлекателност на учебните заведения в обхвата на проекта. 3. Създадени условия за стимулиране развитието на децата и учениците от малцинствен произход в училищна среда. 4. Създадени предпоставки за подобряване на учебно-възпитателния процес за деца и ученици от малцинствените общности, особено в малките населени места.	
4	Община Плевен - УНИЦЕФ	Проект „Да пораснем заедно - Работилници за родители”	<i>Количествени резултати:</i> 1. Създадени 7 работилници за родители в Читалище „ЛИК” - гр. Плевен и НЧ „Просвета” - с. Ясен. 2. Проведени обучения за сформирани повече социални умения у родителите за отглеждане и възпитание на децата. 3. Въведен иновативен модел за оказване подкрепа на родители и деца на възраст 0-4 г. <i>Качествени резултати:</i> 1. Оказана подкрепа за изграждане на семеен капацитет в интерес на децата. 2. Постигната по-успешна интеграция на деца и родители в риск от социални изолация, живеещи в малки населени места.	25 000 лв.
5	Община Плевен - ОП “Развитие на човешките ресурси”, приоритетна ос 4 „Подобряване на достъпа до образование и обучение”	Проект “Детството може да бъде прекрасно”		162 353 лв.
6	Община Плевен - Платформа „АГОРА”	Проект „Активни граждански общности”	<i>Количествени резултати:</i> 1. Проведено второ издание на фестивала “Традицията среща бъдещето”. 2. Изградена спортна площадка съвместно с НЧ “Пробуда” в с. Буковлък 3. Създаден Детски център за деца от ромски произход в читалище – с. Мечка. <i>Качествени резултати:</i> 1. Използван инструмент за културно приобщаване на етническите малцинства. 2. Създадени условия за развлечения и игри в малко населено място. 3. Създадено звено за предоставяне на социални	26 000 лв.

			услуги за деца от ромски произход в неравностойно положение.	
7	Община Плевен - Проект за социално включване на Световната банка	Проект “Предоставяне на услуги (образователни, здравни и социални) на деца от 0 до 7 г., в риск от социална изолация в новоразкрития Регионалния център за ранна интервенция на уврежданията”		1 600 000 лв.
8	Община Плевен - с.Буковлък,с. Бохот, с.Мечка,с. Дисевица,с. Търнене, с. Опанец (общински бюджет – 600, Централен бюджет – 12 825, Фондове на ЕС-72 675.)	Провеждане на допълнителни занятия с деца от етническите малцинства, застрашени от отпадане от училище.		90 000 лв.
9	Община Плевен - Хоризонтална програма на ЕС “Младежта в действие”	Проект Еко-арт работилници “Забрави различията”		18 000 лв.
10	Източник: ОПНОИР Бюджет: – за цялата страна - 15 000 000 лв.	Проект „Всеки ученик може да бъде отличник”	Съвместни дейности между учители и родители за изграждане на диалог и взаимно доверие между родителската общност и училището	
11	ОУ „Н. Й. Вапцаров”, Плевен; ОУ с. Бохот, с. Николаево, с. Беглеж - ОПНОИР, ЦОИДУЕМ, делегиран бюджет.	Продължаване на въведена дейност – СИП за подпомагане на мултикултурната среда „Образование за повече възможности” в ОУ „Н. Й. Вапцаров”, Плевен; ОУ с. Бохот, с. Николаево, с. Беглеж.		400 лв.
12	Община Плевен - Европейско икономическо пространство 2009-2014 – Програма “Деца и младежи в риск” BG06, Компонент 2 “Деца в риск”	Проект “Подпомагане подготовката за училище на деца в уязвимо положение във възрастовата група от 3 до 6 години, чрез подобряване на достъпа до качествени предучилищни образователни и социални дейности за бедните деца и децата в неравностойно положение на територията на Община Плевен.”		488 958 лв.
13	Община Левски - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Проект BG051PO00-4.1.05-0145 „Заедно за социална интеграция” с бенефициент община Левски.	Обхванати 339 деца и ученици, преки участници 200 деца и ученици, създадени клубове по интереси с участие от 50 до 90% ромчета, създаден Клуб на родителя с участници 33 родители роми, проведени срещи с родители в населени места с. Асеновци, с. Градище, с. Обнова, гр. Левски.	161 516.05 лв.

14	Община Долна Митрополия - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Проект „Заедно за по-добро бъдеще”, договор № BG051PO001-4.1.05-0252, схема „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”	В дейностите са включени 303 деца и ученици, от които 225 роми. Организиран са развлекателни и образователни пътувания, с цел постигане на образователна интеграция.	321 653 лв.

По данни от Регионален инспекторат по образование - Плевен

Програми и проекти на МОН:

1. Проект BG051PO001-3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“ – 26 училища на територията на област Плевен с осигуряване на столово хранене;
2. Проект BG051PO001 - 4.2.05 „Да направим училището привлекателно за младите хора – УСПЕХ“ – 66 училища на територията на област Плевен;
3. Национални програми – (*Приложение 1, Приложение 2*);
4. Проект „Нова възможност за моето бъдеще“ – (*Приложение 3*);
5. Проект „Нов шанс за успех“;
6. „Училищен плод“.

Като резултат от целенасочената работа на РИО – Плевен и училищата от област Плевен в посока намаляване и превенция на ранното напускане на ученици в задължителна училищна възраст от училище, се наблюдава тенденция на намаляване броя на напусналите ученици при сравняване на броя им за учебна 2012/2013 г., учебна 2013/2014 г. и първи срок на учебна 2014/2015 година. (*Приложение 4, Приложение 5, Приложение 6*)

През 2012 година в СОУ „Д-р П. Берон” – Червен бряг бе сформирана „Група за родителска подкрепа”. Участници в групата са родители и ученици. Работи се по приет план, с включени дейности и актуални теми, свързани с живота на учениците и влиянието на училище, семейство и социална среда върху поведението на децата. Провеждат се родителски срещи, срещи с родителите извън плануванияте – във връзка с проблеми и събития, възникнали в процеса на работа. Провеждат се съвместно празници, тържества, открити уроци и занятия с участието и подкрепата на родителите.

В СОУ „Христо Смирненски” – гр. Койнаре бе създаден родителски клуб, родителите се обучават в практически семинари, лекции и беседи, включени са в училищното настоятелство.

В ОУ „Христо Ботев” – с. Чомаковци също бе учреден родителски клуб и училищно настоятелство, в които участват родители от ромски произход. Провеждат се планувани обучителни дейности, както и активно участие в провежданите тържества. През месец декември се проведе обучителен семинар, с участието на учителите и на родителите на учениците от СОУ „Христо Смирненски” – гр. Койнаре, на тема „Проблемите в личностното, интелектуалното и поведенческото развитие на децата”.

В СОУ „Христо Смирненски” – гр. Койнаре бяха сформирани три групи СИП „Фолклор на етносите – ромски фолклор”, СИП „Млади предприемачи- Джунйър Ачиивмънт”. Училището работи по програма „Намаляване на отпадането на ромските ученици от училище” към Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе” гр. Велико Търново.

Център за обществена подкрепа – община Долна Митрополия, за първи път през 2013 г., организира „Лятна академия“, която оказва сериозна подкрепа най-вече на деца от ромски произход, със затруднения в усвояването на учебното съдържание. Академията работи по предварително изготвена програма, в която всеки ден е посветен на различно изкуство, плюс задължително обучение по български език, математика, социален и природен свят. Програмата е съобразена с индивидуалното ниво на всяко дете, с подобаващи занимания, които да доразвият логичната, емоционална и творческа интелигентност на децата.

На територията на Област Плевен, в община Кнежа е създаден „Център за развитие на общността“ към Център „Амалипе“ – гр. Велико Търново, както и два местни клуба по един в с. Бреница и с. Еница. Дейността на Центъра и местните клубове е да помогне за интегрирането на ромското население. Той оказва съдействие пред местните и държавните институции за насърчаване на децата от ромски произход да посещават редовно учебните заведения и детските градини, стимулират се ромските младежи да търсят активно своето развитие на пазара на труда. В община Кнежа има и създадена „Местна инициативна група“ т. нар. МИГ, които при свои предварителен график провежда срещи и беседи и с ромската общност, за да им разясни къде и как могат да кандидатсват и в какви отрасли, както за намиране на работа, така и в участието с проекти.

По данни на ЦМЕДТ „Амалипе“ на територията на област Плевен има 12 създадени родителски клуба в които родителите се обучават чрез практически семинари, лекции и беседи. Включени са в училищното настоятелство 42 представители на родителския актив.

През м. ноември, 2013 г. е проведен двудневен обучителен семинар с участие на 50 родители и учители от ОУ „А. Страшимиров“ – с. Бохот и ОУ „Св. Кл. Охридски“ – с. Буковлък.

През м. декември, 2013 г. е проведен обучителен семинар, с участието на учителите и родителите от СОУ „Христо Смирненски“ – гр. Койнаре, на тема „Проблемите в личностното, интелектуалното и поведенческото развитие на децата“.

През м. февруари, 2015 г. е проведен двудневен обучителен семинар, с участието на родители и учители от ОУ „А. Страшимиров“ – с. Бохот, ОУ „В. Левски“ – с. Беглеж, ОУ „Хр. Ботев“ – с. Пелишат, ОУ „Хр. Ботев“ – с. Мечка, с дискуссионни теми: „Отговорността да си родител“; „Отношения и очаквания на взаимодействащите страни: учител – ученик – родител“; „Ранни бракове – за и против“; „Предотвратяване на преждевременното напускане на училище“.

Училищните екипи са популяризирали добри практики за работа в мултикултурна среда на: Национална научно – практическа конференция през юни, 2013 г. и юни, 2014 г., организирана от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. В. Търново, СУ „Св. Кл. Охридски“ – гр. София и ЦМЕДТ „Амалипе“; конференция „Образователна интеграция – перспективи и проблеми“ на Сдружение „Нов път“ – Хайредин; регионални срещи, организирани от МОН и инспекторати по образование от Северозападен регион.

На територията на областта има сформирани 15 групи /СИП, ЗИ, Клуб/ по „Фолклор на етносите – Ромски фолклор“. Часовете се използват не само като средство за запазване и обновяване на културната идентичност на ромската общност и за формиране на толерантност между децата, а и като средство за задържане в училище и мотивация за участие в учебно - възпитателния процес. 322 ученика, включени в групите имат по-висок успех от своите връстници, почти не допускат безпричинни отсъствия и участват активно в училищния живот. През 2013 г. в Х Детски Ромски

фестивал, Велико Търново са участвали общо 230 деца и ученици, а през 2014 г. в XI Детски Ромски фестивал, Велико Търново - 389 деца и ученици.

27 училища и детски градини на територията на област Плевен реализират дейности по образователни проекти на ЦМЕДТ „Амалипе”. Обхванати са: 2 500 деца и ученици от община Плевен, Червен бряг, Кнежа.

Реализацията на посочените проекти и дейности допринесе за приобщаването на деца и ученици от малцинствен произход за тяхната по-добра предучилищна и училищна подготовка, което улеснява участието им в етапите на училищното обучение. Адаптацията на децата от целевите групи в образователната и възпитателната среда се постига чрез допълнителната подготовка по образователно направление български език. Въведоха се нови механизми на образователната интеграция и училищната готовност на децата от ранна предучилищна възраст.

Извод:

Наблюдава се факта, че все още много млади роми остават без подходящо образование, рано напускат училище, или не тръгват на училище, което поставя пред тях редица бариери пред включването им в пазара на труда.

Фактори, причина за случващото се са: голям брой безпричинни отсъствия от учебни занятия, ниска успеваемост в провеждания образователно-възпитателен процес, недостатъчно владение на български език и най-вече неангажираност на родителите, които не оказват необходимата подкрепа и стимулиране на подрастващите и ориентирането им към по-добро образование, като необходима предпоставка към по-добро бъдеще - социална, трудова реализация.

Ключово предизвикателство е ограмотяването на пълнолетните роми и мотивирането им за завършване на средното образование.

Планирани дейности за 2015 г.

- Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход;
- Насочване на младежи от ромски произход, отпаднали от образователната система или с ниска грамотност, към дейности и услуги по допълнително ограмотяване и професионална ориентация;
- Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми;
- Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”

Цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Ромското население на територията на Област Плевен има задоволителна здравна култура. Бременните жени с малки изключения ходят редовно на женска консултация, водят децата си на детска консултация и ги имунизират редовно. Това се дължи на

работата на здравните екипи и детски лекари. Поради бедността на ромите в Област Плевен, липсата на постоянна работа и работата им в сивия сектор, голяма част от тях са здравно не осигурени.

Медиаторите на територията на област Плевен за периода 2012 – 2014 са 5 бр.: 1 в община Плевен, 2 в община Кнежа, 1 в община Червен бряг и 1 в община Долна Митрополия.

В община Долна Митрополия функционира „Кабинет за семейно планиране” по проект на „Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве”. Общината ежегодно осигурява финансирането му в размер на 2 640 лв. „Кабинета за семейно планиране” основно работи с ромската общност съвместно със здравния медиатор.

На територията на община Кнежа има 2 бр. здравни медиатори в изпълнение на услугата: „Здравна консултация за деца”, която се реализира по проекта Социално включване, администриран от МТСП. (услугата е насочена към две целеви групи: 1. Деца в риск от 0-7 г., и 2. Родители на деца от 0 до 7 г.

На територията на община Долна Митрополия работи 1 бр. здравен медиатор, който е от ромски произход и е насочил своята работата главно към превенция на здравето в населените места и квартали с преобладаващо ромско население. Основно дейността на здравния медиатор се осъществява чрез работа на терен в кварталите и махалите в населените места, като разяснява на лицата необходимостта и важността да се явяват редовно на профилактични прегледи и имунизации.

По данни на единственият на територията на област Плевен Център за развитие на общността – гр. Кнежа в периода са организирани и проведени: гинекологичен преглед – обхванати са 37 жени от ромски произход; скринингови изследвания за белодробни болести - обхванати са 22 човека от ромски произход; 7 здравни беседи – обхванати 110 души, съвместно със здравни институции и общопрактикуващи лекари. На всеки 6 месеца общностните модератори провеждат анкета за предоставените здравни услуги и здравния статус на ромските жени в селата Еница, Бреница и град Кнежа по метода „от врата на врата“.

Реализирани проекти по приоритет Здравеопазване:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	Община Долна Митрополия - функционира „Кабинет по семейно планиране” (Общината ежегодно осигурява финансирането му)	проект на организация „Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве”	„Кабинета по семейно планиране” основно работи с ромската общност съвместно със здравния медиатор	2 640.00 лв.
2	Община Плевен - (ОП “Развитие на човешките ресурси”)	Проект „Разширяване на мрежата от резидентни социални услуги в общността за деца в риск”	<i>Количествени резултати:</i> 1.Разширена мрежата от социални услуги в общността, предоставяни за деца с увреждания, лишени от родителска грижа и настанени в специализирани институции – ДМСГД и ДДЛРГ. 2.Изградени 6 Центъра за настаняване от семеен тип за деца с увреждания, навършили 3 г., лишени от родителска грижа, с общ капацитет 84 места за деца и 78 специалисти. 3.Предоставена социална услуга в общността „Център за	4 173 703 лв.

			настаняване от семеен тип” на деца, изведени от специализирани институции. <i>Качествени резултати:</i> 1. Създадени предпоставки за превенция на риска от социалното изключване на деца, лишени от родителска грижа. 2. Осигурен достъп до по-голям обем и по-качествени социални услуги за нуждаещи се деца в среда, близка до семейната. 3. Повишен капацитет на системата за социално подпомагане за оказване адекватна подкрепа на нуждаещи се деца. 4. Осигурени възможности за социално включване и обществена вградимост на деца в неравностойно положение.	
3	Община Плевен - ОП “Развитие на човешките ресурси”	Проект „Нови подходи за социално включване на старите хора в малките населени места”	<i>Количествени резултати:</i> 1. Осъществени инициативи за социално включване и участие в обществения живот на възрастни хора в малките населени места от състава на Община Плевен. 2. Пряко ангажиране на възрастни с влошен социален статус в дейности за стимулиране на адекватното себепредставяне в публична среда. <i>Качествени резултати:</i> 1. Насърчена активност за постигане на по-успешна социална интеграция на групи в риск от изолация. 2. Сформиран социален капитал в подкрепа на лица в неравностойно положение.	183 000 лв.
4	Община Плевен - ОП “Развитие на човешките ресурси”	Проект „Подкрепа за равни възможности”	<i>Количествени резултати:</i> 1. Разширен капацитет на Общински домашен социален патронаж Плевен за предоставяне на услуги в общността за хора с увреждания. 2. Наети и обучени 66 безработни лица в трудоспособна възраст за работа, като доставчици на услугите „Социален асистент” и „Домашен помощник” на лица, вкл. деца, с увреждания. 3. Разкрити социални услуги в общността „Социален асистент” и „Домашен помощник”. 4. Предоставени грижи в семейна среда на 116 нуждаещи се	236 784 лв.

			граждани в гр.Плевен, гр.Славяново, с.Бохот и с.Коиловци. <i>Качествени резултати:</i> 1.Осигурен достъп до по-голям обем и по-качествени социални услуги за нуждаещи се хора. 2.Повишен капацитет на системата за социално подпомагане за оказване подкрепа на нуждаещи се граждани. 3.Осъществена по-успешна превенция на риска от социална изолация. 4.Снижен ръст на безработицата и повишена трудова заетост на територията на общината. 5.Осигурени по-високи доходи и по-добро качество на живот. 6.Намален натиск върху местния трудов пазар. 7.Осигурени възможности за социално включване и участие в обществения живот на хора в неравностойно положение.	
5	Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции 2008-2014 год.	Интерактивни обучения за млади хора по метода „връстници обучават връстници”.	Работа в общността чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции, работа на терен.	11 700 лв.
6	Община Плевен – (Общински бюджет)	Семейно планиране сред жени в неравностойно положение		3 000 лв.
7	Община Плевен – Министерство на здравеопазването, чрез делегирана държавна дейност.	Консултиране и насочване на зависими от ПАВ или в риск от зависимост лица от ромската общност като група с висок риск.		22 000 лв.

Извод:

Поради неизградената или лоша инфраструктура в селищата и обособените ромски квартали, представителите на големите малцинствени общности по-често боледуват от хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести причинявани от паразити. Най-често тези проблеми се срещат при ромите.

Изключително сериозен проблем в България в кварталите с преобладаващо ромско население представляват инфекциозните заболявания. Друг сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население.

Нужно е да бъде увеличен броя на разяснителните кампании и провеждане на беседи с млади роми, и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактика.

Необходимо е да се наблегне и на осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. Да се предоставят контрацептивни средства на желаещи лица, принадлежащи към групата на лица с ниски доходи.

Планирани дейности за 2015 г.

- Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст;
- Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население;
- Увеличаване броя на разяснителните кампании и провеждане на беседи с млади роми, и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност.

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ”

Цел: *Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура*

Жилищните условия в селищата на Област Плевен се подобряват постоянно посредством общинските бюджети на общините и участието им по финансиращи програми и проекти. Предвид спецификата на отделните общини се наблюдава тенденция на закупуване на жилища от роми в централните части на населените места.

Реализирани проекти по приоритет Жилищни условия:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	Община Плевен - Фондове на ЕС	Проект “Разширяване на мрежата от резидентни социални услуги в общността за деца в риск	Изграждане на 6 центъра за настаняване, от семеен тип, за 84 деца, изведени от специализирани институции	4 173 703 лв.

Извод:

Необходимост от изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население. При предстоящото създаване на Общи устройствени планове (ОУП) за общинските центрове на 11-те общини от Област Плевен, да се предвидят общински терени за ново жилищно строителство, включително социални жилища дисперсно разположени в урбанизираната територия. Използване от общините възможностите за външно финансиране на изграждане на нови социални жилища.

Планирани дейности за 2015 г.

- Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;

- Отреждане на нови територии за жилищно строителство включително и социални жилища, с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали;
- Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
- Актуализация /изработване на устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени;
- Изграждане и рехабилитация на социални жилища;
- Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими семейства от местообитанията им;

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ”

Цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

Голяма част от безработните роми в Област Плевен са с основно или по-ниско образование. Този факт затруднява неимоверно тяхната трудова реализация. С активната политика на Дирекциите „Бюро по труда” се стимулират работодателите да разкриват работни места от една страна, а от друга се стимулира активното поведение на безработните към повишаване на трудовата им мотивация и качествената им характеристика.

Фактор за капсулиране на част от малцинствените общности е неграмотността и слабото владение на български език, породена от ранното отпадане от училище, липсата на завършено начално или основно образование.

На територията на община Червен бряг до края на 2014 г. работи 1 бр. ромски медиатор. Той работи в Дирекция „Бюро по труда” Червен бряг. Броя на проведените срещи с лица от ромски произход за 2014 г. е 104.

На територията на община Плевен има 1 медиатор, който работи в Дирекция „Бюро по труда” Плевен. В задълженията му влизат: провеждане на срещи и посредничество с работодатели и търсещи работа, информационни кампании и решаване на проблеми касаещи рискови групи.

Реализирани проекти по приоритет Заетост:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	Община Плевен - Собствено участие: 44 753 лв. - Проект за Социално включване – фаза 2, на МТСП	Проект „Днес инвестираме в бъдещето на децата”	<i>Количествени резултати:</i> 1.Изграден Регионален център за ранна интервенция на уврежданията за работа с деца на възраст от 0 до 7 г. и техните родители. 2.Наети 30 специалисти за работа в Центъра. 3.Обучени специалисти за работа в центъра. 4.Предоставени социални услуги на 900 лица, в това число 500 деца за недопускане на изоставянето.	1 644 753 лв.

			5.Ремонтиран допълнителен двуетажен корпус на детско заведение. 6.Разширен капацитет на ОДЗ „Снежанка” и разкрити 2 допълнителни градински групи, общо 50 деца между 3-7 г. възраст. <i>Качествени резултати:</i> 1.Разширена мрежата от социални услуги в общността, предоставяни за деца с увреждания в риск от изоставяне в специализирана институция. 2.Повишен капацитет на системата за социална подкрепа. 3.Осъществена превенция на социалното изключване.	
2	Община Плевен - ОП “Развитие на човешките ресурси”	Проект „Обучение за придобиване на професионална квалификация и осигуряване на временна трудова заетост”	<i>Количествени резултати:</i> 1.Разкрити 565 нови временни работни места. 2.Обучени 565 безработни лица за професиите „озеленител” и „строител”. 3.Осигурена временна трудова заетост – 12 месеца, на наетите лица в трудоспособна възраст. <i>Качествени резултати:</i> 1.Въведени мерки за подобряване на достъпа до местния трудов пазар. 2.Подобрени доходи на лица в неравностойно социално положение. 3.Намалена безработица и повишена трудова заетост на лица в неравностойно социално положение на територията на Община Плевен. 4.Повишени доходи и подобро качество на живот на гражданите.	2 954 284 лв.
3	Община Плевен - по Интегрирана Програма „Учене през целия живот”, Секторна програма „Леонардо да Винчи”- трансфер на иновации.	Проект „Баланс на компетенциите, иновативен инструмент за избор на кариера и увеличаване на пригодността за заетост на ромите”, с акроним „KOMPASS“	<i>Количествени резултати:</i> 1.Трансфер на иновации – преводи, модифициране и адаптиране на инструментариум за въздействие. 2.Създаване на ретгионални точки и развитие на стратегическа концепция за изграждане на центрове за оценка на специфична компетентност в страните-партньори. 3.Провеждане на тест-фази. 4.Припознаване на инструментариума от всички партньори. 5.Прилагане на система за управление на качеството.	85 677 лв.

			6.Провеждане на Семинар „Професия и работа”. <i>Качествени резултати:</i> 1.Улеснен избор за кариерно развитие на представителите на ромската общност. 2.Насърчено формирането и проявата на предприемачество. 3.Повишени възможности за успешна реализация на пазара на труда.	
4	Община Плевен - ОП “Развитие на човешките ресурси”, приоритетна ос 1 “Насърчаване на икономическата активност и развитие пазара на труда, насърчаващ включването”	Проект “Обучение за придобиване на професионална квалификация и осигуряване на временна трудова заетост на безработни лица”		2 954 284 лв.
5	Община Плевен - ОП “Развитие на човешките ресурси”	Проект “Осигуряване на временна трудова заетост на безработни лица, като градинари”		706 800 лв.
6	Община Плевен - ОП “Развитие на човешките ресурси”	Проект “Нова професия – нов шанс”		66 450 лв.
7	Община Плевен - Държавен бюджет чрез НПДЗ	Подкрепа работата на ромския трудов медиатор		4 800 лв.
8	Община Левски - финансиран по схема „Развитие” на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.	Проект „Нов избор – развитие и реализация”	Осигурена заетост на 448 безработни лица (80% от малцинствата) от община Левски на следните длъжности: „Работник в строителство”, „Организатор спортни прояви и тържества”, „Градинар”, „Монтьор котелно оборудване”, „Работник поддръжка на пътища”, „Еколог”	1 713 900 лв.

Извод:

Необходимост от Развитие и усъвършенстване на мрежата от трудови медиатори в общините с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население за активизиране на неактивните и продължително безработните лица.

Целенасочена работа с обезкуражените лица от ромски етнос, както и с регистрираните като безработни, самоопределили се като роми, с цел подобряване на достъпа им до пазара на труда и повишаване на дела на заетите след тях. Активна работа за усвояването на средства чрез изпълнение на различни проекти, програми и мерки за заетост и обучение, включени в Националния план за действие по заетостта за съответната година и в проекти, финансирани с европейски средства.

Планирани дейности за 2015 г.

- Насърчаване търсенето и предлагането на работна сила на пазара на труда;
- Повишаване ефективността на институциите за реинтегриране на икономически неактивните безработни лица;

- Насърчаване на трудовото участие в гъвкави и алтернативни форми на заетост;
- Усъвършенстване на мрежата от трудови медиатори в общините с компактно ромско население.

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ”

Цел: *Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата”.*

- Проведено обучение на полицейските служители по тематични планове:
 - *Европейска Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. Рамкова конвенция за защита на националните малцинства;*
 - *Съвет на Европа за мониторинг на човешките права, расизма и нетолерантността. Европейска комисия за расизма и нетолерантността – независим орган на Съвета на Европа за мониторинг на човешките права, расизма и нетолерантността;*
 - *Комитет за премахване на расовата дискриминация към ООН. Европейска комисия срещу расизма и нетолерантността;*
 - *Особенности на различните етнически общности. Работа на полицията с етническите общности;*
 - *Превенция в семейството, сред деца и младежи и с лица и групи в риск от криминализираните.*
- Периодично през годината се провеждат срещи на РУП с модераторите и лидерските групи за планиране на съвместни действия и дискутиране на наболели въпроси;
- Извършва се превантивна дейност срещу разпространението на наркотици в ромските квартали и в кварталите със смесено население;
- Провеждане на срещи между институциите и беседи в училищата на територията на Област Плевен за запознаване със ЗБППМН и НК сред малолетните и непълнолетните. Изнасяне на беседи по въпросите за агресията сред подрастващите, тютюнопушенето и употребата на алкохол, домашното насилие и общуването в Интернет.

Реализирани проекти по приоритет Върховенство на закона и недискриминация:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	ОД на МВР – Плевен - Място на реализация: Област Плевен - град Плевен, село Буковлък /община Плевен/, селата Бръшляница и Мечка /община Пордим/.	Проект „Дейности за опазване на обществения ред и сигурността на населението в районите с етнически малцинства, област	Намаляване на броя, на престъпленията с висока обществена опасност и честота на извършване Проектът въвежда иновативен подход за предотвратяване на	

		Плевен ”	криминогенното поведение на жители от ромски произход, които живеят в малките населени места – селата на територията на община Плевен и община Пордим.	

Извод:

Установяване на ново ниво на партньорство и сътрудничество между полиция и общество, което е гаранция за по-широка гражданска ангажираност и съпричастност към полицейската дейност.

За отчетния период се наблюдава активно партньорство с НПО на територията на областта. Служители на ОД на МВР – Плевен участват в създаването на училища за родители, съвместно с неправителствени организации.

Наблюдава се привличане на структурите на гражданското общество за инициране и реализиране на съвместни проекти и програми, насочени към правната компетентност на гражданите и повишаване на чувството им за сигурност.

Планирани дейности за 2015 г.

- Засилване работата на местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите от ромите.

Недискриминация

На територията на Област Плевен съжителстват пет основни етноса: българи, роми, власи, турци и рускоговорящи, които живеят в разбирателство.

Не съществува етническо напрежение и межкултурно неразбирателство. В общинските администрации има назначени експерти по етническите въпроси, които координират работата в сферата на културния обмен между различните етноси.

Работи активно за борба срещу дискриминацията. Мерки срещу дискриминацията има заложени не само в плановете за действие на общините, в изпълнение на областната стратегия за интегриране на ромите, а и в новите вече актуализирани общински планове за настоящия програмен период. Непрекъснато се прилагат мерки и се изпълняват дейности за задържане на учениците от ромски произход в училищата, а чрез програмите за временна заетост се осигурява работа на трайно безработни роми.

За отчетния период няма подадени сигнали от граждани към регионалния представител на Комисията за защита от дискриминация за област Плевен.

Гражданите, живущи на територията на област Плевен използват услугите на Комисия за защита от дискриминация – гр. Ловеч.

Планирани дейности за 2015 г.

- Повишаване на участието на ромите и друго живеещо при подобни условия население в държавната администрация на регионално ниво и местната администрация.
- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт.

- Засилване работата на местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите от ромите.

ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ”

Цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество

Реализирани проекти по приоритет Култура и медии:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	Община Долна Митрополия - BG161PO001/1.1-10/2010 Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, като през 2014 г. се осигуряват допълнителни средства от бюджета на общината в размер на 23 826.00 лв.	Проект „Общинска декада на културата и изкуството в гр. Тръстеник		424 079.23 лв. 23 826.00 лв.
2	Община Плевен - Фондация „Америка за България”	Проект „Читалищата – катализатори на ромското включване в общностите на малките селища”	Количествени резултати: 1.Внедрена услуга „Училище за родители” в 10 читалища в малки населени места. 2.Обучени 186 родители от ромски произход за повишаване на капацитета на семейната среда. 3.Обучени и подготвени за пазара на труда 34 младежи от ромския етнос, от които 6 наети на работа. 4.Осигурена временна заетост, като медиатори, на 42 безработни роми. Качествени резултати: 1.Подобрени условия на семейната среда за отглеждане и възпитание на деца в неравностойно положение. 2.Повишена квалификация, осигуряваща повече възможности за успешно представяне на трудовия пазар. 3.Осигурена заетост, повишаване на доходите и по-добро качество на живот на граждани от ромското малцинство.	66 000 лв.

МЕДИИ

Оперативна цел: Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата“ в печатните и електронни медии.

Извод:

Читалищата на територията на Област Плевен работят пряко с ромската общност, като организират кръгли маси, дискусии и разпространение на листовки с цел включване на ромите и маргинализираните групи в културния живот на общините и реализиране на образователни програми за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани. Организират се обучения на местните ромски активисти. Функционират клубове и кръжоци с цел запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности.

Периодично се излъчват предавания в Общински медиен център - Плевен, посветени на ромската интеграция в навечерието на края на “Десетилетието на ромското включване 2005-2015г.”, отбелязване на международния ден на ромите – 8 април, както и Младежки дискуссионен форум “Световното кафене” провеждан през месец април.

Местните и регионални медии коректно отразяват основни дейности по Стратегията (Приложение 7)

Планирани дейности за 2015 г.

- Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската.
- Организиране на пресконференции, изготвяне на прессъобщения за местни, регионални и национални медии с цел популяризиране на дейности по Областна стратегия и Общински планове за дейности.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на заложените мерки в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2013-2020 г.), се осъществяват на територията на Област Плевен чрез Плановите за действие за интеграцията на ромите в общините, както и на Стратегията на област Плевен за интегриране на ромите 2013-2020 г.

9 от 11-те общини на територията на област Плевен имат създадени и действащи общински планове за интеграция на ромите. Общинските планове са актуализирани с период на действие от 2014 до 2017 г., според указанията на Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет (НССЕИВ). В редица Плевенски общини се създаде партньорство между неправителствените организации и самите общини, като вече се предлагат иновативни решения за повишаването на нивата на заетост в ромска общност, както и обучението им на територията на общините.

Медиаторите на територията на област Плевен за периода 2012 – 2014 са 5 бр.

Съответно 1 в община Плевен, 2 в община Кнежа, 1 в община Червен бряг и 1 в

община Долна Митрополия, които са крайно недостатъчни за територията на областта.

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като „роми“ или „цигани“ да се самоопределят като българи, турци, румънци и др., което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава. Това значително затруднява определянето на тяхната реална бройка.

В процеса на работа периодично се провеждат работни срещи между общини и Областна администрация във връзка с работата по изпълнението на приоритетите заложи в Националната стратегия за интеграция на ромите. Отчита се много активен диалог между местните и областните власти в реализацията на дейностите по стратегическите документи.

Препоръка: Областна администрация Плевен да изготви писмо до общините на област Плевен с препоръчителен характер за назначаването на тяхна територия на медиатори (трудова, здравна и образователна), във връзка с по-ефективната работа с ромските малцинства.

Настоящият Мониторингов доклад е приет от Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси на 24.02.2015 г.

ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

За постигане на напредък при изпълнението на Стратегията на област Пловдив за интегриране на ромите 2012-2020 г. се включва планиране и изпълнение за всяка календарна година с обхват на действие в 17 общини на територията на област Пловдив. Единствено община Лъки не участва в областното планиране поради факта, че на територията ѝ не живее ромско население.

Показаните резултати и постигнатите въздействия в 17-те общини през 2014 г. се основават на практиката в изпълнението на дейностите и са отправна точка в отчитането на приноса в приобщаването на ромската общност и социално уязвимите групи към икономическия, социалния и обществен живот на област Пловдив.

Настоящият отчет използва наименованието роми като обобщаващо както за българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне.

Отчетът за изпълнението на общинските планове за действие през 2014 г. в област Пловдив прилага териториалния подход, като показва процеса на изпълнението на плановете за действие във всяка община съобразно потребностите на ромското население и икономическата целесъобразност за задоволяването им, съотнесени с финансовите възможности на всички участници в процеса на изпълнението им.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКИТЕ ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРЕЗ 2014 Г. ПО ПРИОРИТЕТИ

II. 1. ПРИОРИТЕТ 1 – ОБРАЗОВАНИЕ

По данни на Регионалния инспекторат по образованието - Пловдив през 2014 г. се отчита:

Училищна мрежа

Структурата на училищната мрежа в област Пловдив в края на 2014 година включва 206 училища, в които се обучават 66408 ученици. Областната училищна мрежа обхваща училищата на територията на 18 общини.

В община Пловдив са съсредоточени 84 от общия брой училища (21 държавни; 51 общински и 12 частни). Останалите 122 са разпределени в другите 17 общини на територията на областта.

На общинско ниво дейностите са насочени към създаване и развитие на средищните училища, които да отговорят на социално-икономическите характеристики на общината и изискванията на пазара на труда. На ниво училище действията са насочени към намаляване броя на маломерните и слетите паралелки, осигуряване на възможност и условия за достъп на всяко дете до качествено образование.

Оптимизиране на училищната мрежа

В областта няма закрити училища през учебната 2013/2014 г. Спортно училище „Васил Левски” – Пловдив е с променен статут от общинско на държавно училище със Заповед № РД-14-85 от 19 август 2013 г. на министъра на образованието и науката.

През 2013/2014 г. в областта функционират 45 средищни училища и 5 защитени училища, колкото и през 2012/2013 г.

Открита е една нова детска градина в с. Крислово, община „Марица”.

Осигуреност с управленски кадри в училищата и обслужващите звена

Към месец декември 2014 г. има 3 (три) държавни училища и 11 (единадесет) общински училища в област Пловдив с временно изпълняващи длъжността „директор” до заемане на длъжността въз основа на конкурс. От тях 9 (девет) основни училища, 1 (едно) средно общообразователно училище, 1 (едно) обслужващо звено.

Сведение за състава на учителските кадри – правоспособност и квалификация

Броят на правоспособните учители за областта е 5572. Броят на неправопособните учители в област Пловдив е 76.

Движение и отпадане на ученици

За учебната 2013/2014 г. общият брой отпаднали ученици е 305. За първи срок на учебната 2014/2015 г. броят на напусналите ученици е 100.

Причини за отпадане на учениците от училище условно се обединяват в следните групи:

- Семейни причини;
- Социални причини;
- Отсъствия;
- Заминаване в чужбина;
- Слаб успех;
- Болест.

Рамкови регионални документи

Регионалната програма за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система е разработена през юни 2014 г. в съответствие с рамковите европейски и национални документи. С нея на областно ниво се конкретизират ключови мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсирание на отпадането и на преждевременното напускане на училище съобразно Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013–2020). С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията, както и постигане на националната ни цел „делът на преждевременно напусналите образователната система до 2020 г. да не надвишава 11%“, която си поставя Националната програма за реформи 2013–2020 г. (в национална цел 4).

Програмата кореспондира с приоритети и мерки на Областната стратегия за развитие на област Пловдив (2014–2020), както и със Стратегията на област Пловдив за интегриране на ромите (2012–2020), в която Регионалният инспекторат по образованието – Пловдив е определен за водеща институция за изпълнение на целите в приоритет „Образование“.

Програмата се разработва на основата на Плана за изпълнение за периода 2014–2015 г. на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013–2020) на Министерството на образованието и науката. Програмата следва поставените в първия двугодишен план цели, а именно:

- Преимуществено разработване на мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от отпадане от училище;
- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование;
- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Основава се на определените в Стратегията водещи принципи за законосъобразност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност. Предстои представянето ѝ пред директорите на учебни заведения от областта и изпълнение на планираните дейности.

Изпълнение на Приоритет 1 в общините на област Пловдив

• Асеновград

Община Асеновград е осъществила пет цели по Приоритет № 1 – „Образование“. По първата цел – „Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование“ е осигурена подходяща образователна среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поетапен прием в градини, извън ромските квартали в разноетнически групи. В голяма част от детските градини на територията на общината са интегрирани значителен брой деца от ромски произход.

Не са създадени летни групи, целящи компенсирание на образователните неравенства относно качеството на образованието на деца в неравностойно социално положение, финансирани по Проект „Социално включване“ на МТСП, тъй като социалните услуги в общностния център за деца и семейства в гр. Асеновград не са стартирали през 2014 г. по независещи от общината причини.

По втората цел – „Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата чрез съхраняване и развиване на културната

идентичност на деца и ученици от ромски произход” община Асеновград е предприела дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и техните връстници в интеграционна мултикултурна среда: създаване на клубове по интереси; сформирани на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации, изкуства, традиционни занаяти, проучвания, провеждани от деца и ученици, свързани с културната им идентичност. Разширен е обхвата на СИП „Майчин ромски език”, СИП „Култури на етносите”(Етнология) и други форми на свободноизбираема подготовка, допринасящи за запазване и развитие на културната идентичност чрез спазване на законовите разпоредби. Община Асеновград и МКБППМН - Асеновград са партньори на НЧ „Христо Ботев”- с.Червен по проект „Създаване на лудотека”. Бенефициенти на проекта са 25 деца в неравностойно положение, като 10 от тях са от ромски произход. Специфична цел на проекта е създаване на възможности за участие в социокултурни мероприятия и прояви, които да спомагат за подобряване на уменията за адаптиране към различна среда, на деца, извършили противообществени прояви. Чрез реализацията на проекта се стреми опознаване и опазване етнокултурната специфика чрез разширяване на знанията за бита, празничните традиции на етносите в страната. С помощта на изкуството се цели стимулиране на желанието за образование и усъвършенстване на творческите заложби на деца от етнически малцинства и деца, извършили противообществени прояви.

През 2014 г. е подаден проект „Нюансите на играта – как различията могат да ни съберат” по тематичен приоритет „Социално включване и овластяване на уязвими групи”, но същият не е получил финансиране.

В ОУ „Никола Вапцаров“ са изградени групи по СИП, които са насочени към овладяване на българския език и развитие на уменията на учениците в художествено-творческия цикъл. Сформирани са 2 вокални групи, танцова формация, група за брейк, група за спортни танци, група за народни танци, група за театрално изкуство.

В ОУ „Проф. д-р Асен Златаров” - с. Боянци 38 ученици от учебното заведение участват в СИП по библиотечно дело и в СИП по хор. Във всички училища на територията на община Асеновград има създадени клубове по интереси. В ОУ „Никола Вапцаров”, в което 100% от учениците са от ромски произход има клубове по интереси като „Млад еколог”, „Любители на музиката” и „Обичам да танцувам”. Броят на децата е 47.

През 2014 г. СК „Вдигане на тежести-Асеновец” реализира програмата „Спорт за хора с увреждания и деца в риск” за създаване на условия и възможности за участие на деца с увреждания и в риск в безплатни спортни занимания, с оглед подобряване на тяхното здраве и физическа дееспособност. Програмата е финансирана от Министерството на младежта и спорта и е на стойност 3 700 лв. Обхванати са 36 деца от ромски произход.

По третата цел – „Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми” община Асеновград си е поставила задача да осигури условия за максимален обхват и ранна адаптация в системата на предучилищното образование, както и осигуряване на условия за пълен обхват и ранна адаптация в системата на училищното образование, включително условия за реинтеграция на отпаднали ученици в училищната система.

Предприети са три конкретни дейности за изпълнението на задачите. За да се увеличи присъствието на ромски деца в системата на предучилищното образование, са подпомогнати социално слаби семейства чрез плащане на таксите им за детска ясла, градина и др. Децата, посещаващи детска ясла на територията на община Асеновград,

са освободени от заплащане на такса за посещение. Децата, които посещават детска градина и имат решение от ТЕЛК, са освободени от заплащане на такса за посещение. Близнаци и трето дете в семейството, което посещава детска градина, заплаща 50% от таксата за посещение.

На територията на града се реализира проект „Готови за училище 2014-2015”, финансиран от Фондация „Тръст за социална алтернатива”. Целева група на проекта се явява ромската общност в града, обхванати са 20 деца, на които със средства по проекта се заплаща таксата за посещение на детска градина.

Поставена е задача за създаване на постоянна общинска комисия за обхват и ранна адаптация в системата на задължително образование, ръководена от ресорния заместник-кмет.

През месец декември 2014 г. община Асеновград, МКБППМН-Асеновград и ЦОП-Асеновград откриват информационна кампания за намаляване на риска от преждевременно отпадане от училище и повишаване на информираността относно ползата от образование.

През 2014 г. Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни – Асеновград работи по проект „Учи и спечели”, като бенефициенти по проекта са 50 деца от ромски произход, които не желаят да продължат образованието си или не желаят да ходят на училище и 50 родители от ромски произход, които нямат желание да стимулират децата си да посещават учебни занятия. Издаденото помагало за родители се преиздаде с тираж 500 броя.

По последната задача – „Изготвяне и прилагане на Училищна програма за превенция на отпадането” е разработена система за оценка и превенция на риска от отпадане от училище на децата на територията на общината. В ОУ „Никола Вапцаров”-Асеновград е изготвена тригодишна стратегия, чиято главна цел е равен старт и качествено обучение на учениците и е приета програма за работа с изоставащите ученици. Педагогическият съветник с помощта на класните ръководители идентифицира и регистрира деца с риск от отпадане от училище.

Във връзка с цел 4 – „Приобщаването на родителите роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот” се предприемат мерки за подобряване на работната среда, дисциплината в училище и намаляване на безпричинните отсъствия. Осъществяват се почти ежедневни контакти с родителите в училището. Извършват се посещения по домовете. Организиран се съвместни форми и дейности между родителите на ромските деца и останалите родители. Те биват включени в подготовката, организирането и провеждането на концерти, екскурзии и празници.

По петата цел – „Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти” са предприети две конкретни дейности:

1. Обучение за междусекторно сътрудничество. СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – Асеновград е включено в проект „Да мислим за нашите деца”, с който ще се приложат ефективни мерки за интегриране на децата от ромски произход. Провежда се специализирано обучение на учителите от начален етап за работа с деца от етническите групи.

2. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда. По проект „Квалификация на педагогическите специалисти” са обучени общо 75 учители от училища в общината за работа в интеркултурна среда.

- **Брезово**

Основен приоритет в областта на образованието и през 2014 година е обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система и осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда. Създадени са условия за интегрирано обучение на ромските деца и ученици със специални образователни потребности.

Извършва се конкретна дейност по посока пълното обхващане на всички ромски деца до 16-год. възраст в образователните структури на общината. Със съдействието на кметовете на населените места и съвместно с Общинската комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е изготвен пълен поименен регистър на всички подлежащи от 5- до 16-годишни в 16-те населени места. Уточнен е съставът на отпадналите на различен етап от училищното обучение. Обществени възпитатели работят със семействата и децата за реинтегрирането им в образователната система. В момента тече процедура по налагане мерки на санкциониращо въздействие на 9 родители, които не осигуряват присъствието в училище на своите деца. Провежда се превантивна корекционно-възпитателна работа с деца и родители от рискови групи. За целта са определени 2-ма обществени възпитатели от ромската етническа общност. Учебните заведения разширяват обхвата на неприсъствените форми на обучение с цел предоставяне на възможност за завършване на образователна степен на отпаднали от училище деца и младежи, навършили 16 годишна възраст – от 67 ученици в самостоятелна форма и 94 в задочна - 95% са роми.

С решение на Общински съвет-Брезово е осигурено допълнително финансиране за безплатен транспорт на всички пътуващи деца и ученици, които са над 50 % от посещаващите училище или ЦДГ, включително и от ромската махала в Брезово. Осигурени са също средства за дофинансиране на маломерните паралелки в общинските училища. С решение на Общинския съвет през учебната 2013/2014 г. е разкрита още една група в ЦДГ „Вела Благодеева” - гр. Брезово, за която с общински средства е изградена нова база. ЦДГ „Роза” - с. Борец, в която над 90 % от децата са от ромски семейства, е пребазирана в сградата на началното училище след извършването на основен ремонт. Със средства по НП „Оптимизация на училищната мрежа” е направен основен ремонт на сградата на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Стрелци, в което 85% от учениците са ромски деца. Ромските деца от начална училищна степен и част от прогимназиална са обхванати в целодневна организация на образователно-възпитателния процес. Общината дофинансира с 43% средствата за издръжка на дете в детските градини, така че таксата на месец за родител да остане 35 лв.

Ръководството на община Брезово извършва конкретна и целенасочена дейност за съхраняване и развиване на етнокултурната идентичност на ромските деца и младежи с цел превръщане на етнокултурното многообразие в източник на взаимно опознаване, уважение и сътрудничество в обща образователна и социална среда. В общинските училища са създадени СИП „Фолклор на етносите”, а Народните читалища работят активно с децата и младежите от всички етнически общности.

Учебните заведения разработват и реализират проекти, финансирани от национални и европейски програми, свързани с образователната и културната интеграция на ромските деца.

Участие на община Брезово по национални програми, финансирани от МОН

- ИКТ в училище
- Оптимизация на училищната мрежа - по модул „Оптимизиране на училищната мрежа” и „Оптимизиране на вътрешната структура на училищата”.
- На училище без отсъствия, мярка „Без свободен час”
- НП за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст, модул „Подпомагане храненето на децата от подготвителните групи в детските градини, децата от подготвителните класове в училище и учениците от I-IV клас”.
- Проект „Интегриране на ромски общности чрез икономически инициативи” финансиран от фондация „Земята – източник на доходи” – в ПГ „Зл. Бояджиев” гр. Брезово

По европейски проекти :

- Проект BG051PO001 – 3.1.06 „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”, финансиран от ОПРЧР. Създадени и функциониращи 11 полуинтернатни групи с обхванати в тях 231 ученици.
- Проект BG051PO001 – 3.1.03-0001 „Квалификация на педагогическите специалисти”, финансиран от ОПРЧР.
- Проект на ЦМЕДТ „Амалипе” гр. Велико Търново за намаляване на отпадащите от училище ромски деца – участници от НУ „Св.св. Кирил и Методий” с. Борец и ОУ „Св.св. Кирил и Методий” с. Стрелци.
- Проект Младежка академия „Творчески искри” на Фондация „Огънят на Орфей” със засилено участие на роми от СОУ „Христо Смирненски” – гр. Брезово.

Добри практики:

Училищата в с. Стрелци и с. Борец, в които учениците от ромския етнос са 85%, си сътрудничат от 4 години активно с Центъра за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе” по проект „Намаляване на отпадането на ромските ученици от училище”. През 2014 г. се работи по съвместен проект „Всеки ученик може да бъде отличник” с училища от гр. Карлово, с. Караджово, с. Граф Игнатиево и с. Дълго поле. Всяка година от създаването на фолклорните групи, вкл. и през 2014 г., общината финансира дейностите по участие на колективите във фестивала „Отворено сърце”, който се провежда в гр. Велико Търново в началото на м. юни. През 2014 г. фолклорната група от ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” е поканена от английския посланик Джонатан Алън в Посолството на Великобритания, а през 2015г. – в Посолството на Кралство Испания и в Посолството на Полша.

В СОУ „Христо Смирненски” през 2014 г. се работи по проект „Младежка академия „Творчески искри”, финансиран по Програма за подкрепа на финансовия механизъм на европейското икономическо пространство. Обхванати са 78 деца, като 70% от тях са роми. Проектът дава възможност на децата да навлязат в света на музиката и театъра, да участват в съвместни концерти със седем партниращи училища от Пловдив и Куклен. Групата „Фолклор на етносите” изцяло е финансирана от училището.

Общината провежда политика на пълноценно социално включване в условията на етническа толерантност и зачитане на различността. През 2014 г. на 8-ми април се организира общински празник, посветен на Международния ден на ромите, с тържество, на което се извяват фолклорните и театралните мултиетнически групи,

организира се и общински футболен турнир. В общината функционират 3 Центъра за настаняване от семеен тип /социална услуга в общността/, в които над 80 % от обхванатите в тях са деца от ромския етнос. С тези деца през изминалата година работи музикален педагог – доброволец и хореограф.

В община Брезово принципната и последователна политика по отношение на ромския етнос е с дългогодишна традиция, поради което българските роми в населените места са с висока степен на интегрираност – образователна, социална, трудова. Няма регистрирани случаи на междуетнически конфликти.

• Карлово

На територията на община Карлово има 16 училища:

Средно общообразователни – 2; основни – 9; начално – 1; професионални гимназии – 4.

Най-голям е процентът на завършилите средно образование в Община Карлово. Този процент не важи за младежите от ромски произход. Ниската степен на образованост е предпоставка за безработицата сред ромите и ниския им социален статус.

Образователната структура е стабилна, няма тенденции за закриване на училища, условията в училищата и в детските заведения са добри. Тези условия са осигурени и за деца и ученици с ромски произход.

В изпълнение на чл. 47 и чл. 48 от Закона за народната просвета за учебната 2014/2015 г. в община Карлово са извършени проверки по адрес за обхващане на всички деца и ученици. Комисия от отдел „Образование, култура и младежки дейности“ провежда разговор с родителите и кметове по населени места и така броят на необхванатите деца и ученици е намален. Създаден е и механизъм за предотвратяване на отпадането на учениците от училище.

Поради липса на свободни места в детската градина и ОУ „Христо Г. Данов“ – с. Розино на подлежащите на задължителна предучилищна възраст е осигурен безплатен транспорт за учебната 2014/2015 г. на 75 деца до гр. Клисурска.

Основната цел на екипите на детските градини, училищата, общинската администрация е да бъдат максимално обхванати пет- и шестгодишните в детските градини и училищата. Всички заинтересувани страни се обединяват и около последващите задачи - задържането в училище и постигането на степен на образование, което да гарантира професионална активност и социално включване.

ОУ „Генерал Карцов“ – с. Христо Даново е училището, което работи успешно по интеграцията на деца от ромски произход. През изтеклия период са обхванати около 300 деца и ученици от ромски произход. Постигнати са целите по 100% обхват на първокласниците и на 95% на петгодишните в училището и детската градина. Няма отпаднали от училище след 16-годишна възраст.

През 2014 година стартира проект „Всеки ученик може да бъде отличник“ към ЦМЕДТ „Амалипе“, в който училището е базово в екип от три училища, заедно с ОУ „Райно Попович“ и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ - с. Стрелци. Обхватът на учениците е 120, създадени са две групи СИП „Фолклор на етносите-ромски фолклор“ от 32 ученици. Ежегодно от 2012 г. насам учениците вземат участие в Детския ромски фестивал „Отворено сърце“, организиран от община Велико Търново и ЦМЕДТ „Амалипе“, включващ и родители в помощ на учителите. Финансирането е от бюджета на училището.

С цел повишаване мотивацията за учене, намаляване на отсъствията, повишаване на знанията и уменията и продължаване на образованието след 8 клас в средни училища от всички, завършили основно образование, три години училището

работи по проект „Успех“ по ОПРЧР. През 2012 г. обхватът е от 75 ученици, през учебната 2012/2013 г. е 111 ученици, през учебната 2013/2014 година нараства на 181 ученици, а през тази учебна година се кандидатства със 191 ученици в 16 извънкласни форми по желание на учениците.

С цел ограмотяване и повишаване образованието на възрастното ромско население от 2012 г. училището работи по проект „Нов шанс за успех-ограмотяване на възрастни“ по ОПРЧР с обхват през 2012 г. - 26 обучаеми, 2013 година - 62, а през 2014 година - 87. Проектът дава възможност за овладяване на компетентности по учебния материал за начален курс, V, VI и VII клас. През м. октомври с промяна на ЗНП, удостоверенията по проекта дават право на завършилите да бъдат включени в самостоятелна форма на обучение в училищата.

В училището се прилагат мерки за наказание за непосещение по чл. 139 от ППЗНП за неизвинени отсъствия, както и ежесечно се подават справки за спиране на семейните помощи на ученици с над 5 неизвинени отсъствия.

От учебната 2013/2014 година в училище е организирано „Училище за родители“, където се разискват въпроси по възпитанието на децата, запознаване с изисквания на различните институции, злободневни теми като агресия и детска престъпност. Обхватът на родителите е 75 родители, които имат по 2 и повече деца в училище. Средствата от делегирания бюджет са недостатъчни за прилагането на стимулиращи мерки - награди, екскурзии, изнесени обучения за родители.

ОУ „Райно Попович“ – гр. Карлово също работи за интегрирането на деца от ромски произход. Училището е със 100% деца с ромски произход. Дейностите реализирани по плана за 2014 г. са многообразни: разработена е Програма за превенция на отпадането от училище; индивидуални програми за работа с учениците застрашени от отпадане, изготвен е и Регистър на застрашените от отпадане. Участва в проектите на Центъра за междуетнически диалог и толерантност АМАЛИПЕ – превенция на отпадането на ромски деца от училище 2012/2013, 2013/2014 г., 2014/2015 г.

За 2013-2014 г. са отпаднали 11 ученици. По проекта „Нов шанс за успех“ са организирани родителски срещи, занимания в родителския клуб. В трите етапа са обучени съответно: I етап 2012г – 57, II етап 2013 г – 126, III етап 2014 г -147

Участие на родителите и отпаднали ученици над 16 г. възраст в самостоятелна форма на обучение – 2012/2013 г – 57; 2013/2014 – 68; 2014/2015 - 39, като допълнително ще се включат завършилите по проект „Нов шанс за успех“.

ОУ „Райно Попович“ е разработило План за приложение на механизма за намаляване на агресията и тормоза в училище. Проведени са беседи в часа на класа; с училищния психолог, с инспектор ДПС. Провела се е информационна кампания, родителски срещи, срещи с ръководствата на средни учебни заведения от общината и други общини – Пловдив, Казанлък, Пирдоп и др. Обучени са ученици от Регионален център за кариерно развитие.

През 2013/2014 г. по НП „С грижа за всеки ученик“ са сформирани 16 групи: 4 групи ПГ, 8 групи в начален етап, 4 групи в прогимназиален етап.

През 2014/2015 г. по НП „С грижа за всеки ученик“ са сформирани 15 групи: 4 групи ПГ, 8 групи в начален етап, 3 групи в прогимназиален етап.

Постигнати са високи резултати на Националното външно оценяване през 2013/2014 г. в начален и в прогимназиален етап на образование.

Всички ученици от 8 клас успешно завършват и продължават средното си образование. Има наложени санкции с цел повишаване на посещенията в училище, но те не са обвързани с налагане на парична глоба. Това е предпоставка за несериозно приемане на наказанието и отново непосещаване на учебните занятия.

- **Калояново**

Във връзка с осигуряването на редовна посещаемост и задържане на децата от ромски произход в училищата, изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане, по проект „Подобряване на качеството на образование , чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес” са обхванати 305 деца в училищата – ОУ „Хр. Смирненски” - с. Житница, ОУ „Хр. Ботев” - с. Ръжево Конаре, ОУ „Отец Паисий” - с. Песнопой, ОУ „Иван Вазов” - с. Калояново. Общата стойност на проекта е 148 345,00 лв. Отчита се повишаване на успеваемостта на учениците, осмисляне и ангажиране на свободното време чрез занимания по интереси и подпомагане на ограмотяването на учениците от ромски произход.

По НП „На училище без отсъствия”, мярка „Без свободен час” са обхванати 228 деца от ОУ „Хр. Ботев” - Ръжево Конаре, ОУ „Иван Вазов” - Калояново .Общата стойност на проекта е 1741,00 лв. Проектът цели недопускане на свободни часове и преподаване на теми от гражданското, екологичното и здравното образование.

По НП „ИКТ в училище” в ОУ „ХР. Смирненски” - Житница са обхванати 88 деца. Стойността на проекта е 12 450,00 лв. и в ОУ ”Иван Вазов” - Калояново са обхванати 204 деца. Очакваните резултати са ефективно използване на съвременните информационни технологии за повишаване качеството на образование, обогатяване на учебното съдържание и въвеждане на иновационни образователни технологии и методи в учебния процес.

Осигуряване на плодове и зеленчуци за учениците от начален етап по схема „Училищен плод”. Обхванати са 225 деца от ОУ „Хр. Ботев” Ръжево Конаре, ОУ „Иван Вазов” Калояново, ОУ „Хр Ботев” Дълго Поле .Проектът е на обща стойност- 6 750,00 лв.

По ОПРЧР „Успех”, ОУ „Хр Ботев” - Дълго поле са обхванати 140 ученици и учители. Очакваните .резултати са повишена мотивация на учениците за участие в ОВП съобразно техните интереси и способности и алтернатива и осмисляне на свободното време на учащите. Общата стойност на проекта е 8 960,00 лв.

По ОПРЧР „Нов шанс за успех” са обхванати общо 19 ученици и учители от ОУ „Хр Ботев” - Дълго поле. Очакваните .резултати са завършване на 7 клас на 13 обучаеми и повишаване на доверието между родителска общност и училище с цел намаляване броя на отпадащите от училище ученици. Стойността на проекта е 7 800,00лв.

По проект „Всеки ученик може да бъде отличник“ на ЦМЕДТ „Амалипе“ са обхванати 160 ученици и учители от ОУ „Хр Ботев” - Дълго поле. Очаквани резултати са намаляване броя на преждевременно напускащите образователната система и броя на безпричинните отсъствия. Стойността е 600,00 лв.

Следващият проект е „Зелена класна стая в училищния двор“ на МОСВ и ПУДООС. Обхванати са 160 ученици и учители от ОУ в с. Дълго поле. Стойността на проекта е 500,00 лв. Очакваните резултати са приобщаване на обществеността (родители и ученици) към глобалните екологични проблеми и повишаване на екологичната култура и съзнание на учениците са целите на проекта.

По проект”Да направим училището привлекателно за младите хора” са обхванати 88 деца от ОУ ”Хр. Смирненски”, с. Житница. Стойност на проекта 6 090,00 лв. Повишаване на различни извънкласни форми в зависимост от потребностите и интересите на децата, повлияващи техните изяви и интереси, личностно и интелектуално развитие, водещо до повишаване качеството на образователния процес са очаквани като резултат от проекта.

Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 г. и ограмотяване на възрастни роми е сладващата дейност в отчета на община Калояново на стойност 40 000 лв. Приключила е през 2014г., като обучените лица в самостоятелна форма са 38,а възрастните - 55.

Намалена или напълно отменена е таксата за ЦДГ: съгласно приета Наредба с Решение № 258 на редовно заседание на Общински съвет Калояново, прието с Протокол № 31/20.02.2014г., т. 1.3.14.7. Община Калояново финансово се ангажира с отпускането на еднократна помощ от общинския бюджет за раждането на всяко дете в размер на 200лв.

Ремонтирано и подоброено е техническото оборудване на детски заведения .В осемте ЦДГ на територията на община Калояново са извършени текущи ремонти на обща стойност 41 120 лв., средствата са от общинския бюджет.

В петте основни училища на територията на община Калояново в училищните настоятелства има включен по един родител от ромски произход. Целта е създаване на по-голяма ангажираност към учебния процес и засилване на връзката между училище и етническите малцинства.

Квалификацията на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда е следващата дейност в отчета, цели се подпомагане на педагогическата колегия в професионалната реализация.

По проект „Конкурентни, способни и с една идея по-умни“ по КП 33.13-2014 на ЦОИДУЕМ са обхванати 31 учители от ОУ в с. Дълго поле и от ОУ в с. Граф Игнатиево. Очакваните резултати са повишена квалификация на учителите за работа в мултикултурна среда и повишена мотивация на учителите за работа с ученици и родители от различни етноси.

• **Куклен**

В община Куклен са формирани извънкласни форми по програма „Успех” в СОУ „Отец Паисий”, в които са включени деца и от ромски произход през учебната 2013/2014г.

През 2014 г. сформираните по-рано две групи по европейски проект към читалище „Никола Йонков Вапцаров” гр.Куклен продължават своята работа. По проекта са предоставени възможности за професионално обучение на лица, навършили 16 г. – фризьори, шивачи и строители.

Въздействието на мерките: По гореописаните мерки 27 ромски деца са включени по програма „Успех”, 12 ромски деца са включени в групите „Обреди и песни на етносите” и „Танци на етносите”, както и три деца от ромски произход са включени в новосъздаден клуб за изготвяне на изделия-пластики от царевична шума. Това включване продължава да развива у децата качества като толерантност между етносите, уважение към преподавателите и традициите на другите етноси, стимулиране на творческите заложби и личностно развитие, което косвено води до превенция от отпадане на деца от ромски произход от училище.

Всяка от описаните стъпки може да бъде приета като добра практика.

• **Кричим**

В Община Кричим образователната инфраструктура е добре развита. На територията на общината функционират три общински училища: СОУ „П.Р.Славейков”, НУ „Св.Св. Кирил и Методий” и НУ „Васил Левски” и две Обединени детски заведения „Ралица” и „Незабравка”.

През 2014 г. на основание чл. 7 и чл. 47 от Закона за народната просвета са съставени 42 броя актове на родители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище за времето, през което подлежат на задължително обучение. Отдел „Закрила на детето” при Дирекция „Социално подпомагане” - Стамболийски съвместно със служители от Общинска администрация – Кричим извършват периодични проверки за проседи и скитащи деца на територията на община Кричим.

Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ регулярно изисква списъци от Директорите на учебните заведения за деца, склонни към рисково поведение и социално изключване. Превантивните мерки до момента са успешни и броят на децата в риск постепенно намалява. Провеждат се регулярни срещи на обществените възпитатели и педагогическите съветници от училищата, с цел координация на действията за превенция на девиантното поведение. В трите учебни заведения са назначени педагогически съветници, които проучват психичното развитие и здраве на децата и юношите в училищата, както и подпомагат адаптирането на учениците към училищната и социалната система.

Центърът за обществена подкрепа (ЦОП) през 2014 г. са работили по следните програми, насочени към ромската общност: Програма „Семейна подкрепа”- развива услуги за семейна подкрепа с цел подкрепа на семейството при отглеждане на децата, посредничество и застъпничество пред различните институции като училища, детски градини, социални служби, връзки с личен лекар и др.; Програма „Да се върнем в клас” - превенция за ранното отпадане на децата от учебния процес.

През 2014 г. ЦОП активно работи по програма – „Приемна грижа и осиновяване” – услугата предлага оценяване, обучение и наблюдение на кандидат-осиновители и приемници. Към настоящия момент от ЦОП са обучени три семейства кандидат-осиновители, като две от тях са от ромски произход, а едното семейство вече има дете. ЦОП-Кричим предлага пакет от услуги и програми, предназначени за семейства от ромски произход, като основен приоритет са непълнолетни родители – програма „Първична превенция”, „Семейна подкрепа”. През 2014 г. са обхванати 10 непълнолетни майки, като 9 са от ромски произход и отглеждат децата си в семейна среда. Консултирани са 26 деца от ромски произход и техните семейства по различните програми, съобразно със специфичните им нужди. ЦОП работи в тясно сътрудничество с МКБППМН, голяма част от потребителите са насочени от Местната комисия с цел коригиране на девиантното поведение, консултации с психолог и работа с родителите.

- **„Марица”**

Основна цел по приоритет „Образование” е превенция на отпадане от училище на ромски ученици. Целта се постига посредством осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане. През 2014 г. във всички училища на територията на община „Марица” е изготвен риск-регистър за ученици, попадащи в тази графа. Във всички средищни училища на общината се реализира Проект „Подобряване качеството на образование в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“, като отговорни институции за изпълнението и реализацията на проекта са община „Марица”, МОН и РИО. Община „Марица” осигурява и предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 години и огромотяване на възрастни роми. Дейността се реализира успешно в НУ „Отец Паисий“, с.Динк, по проект „Нов шанс за успех“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“.

Община „Марица“ съвместно със СФ „Инди-Рома“ успешно реализира и дейности през 2014 г. по проект „Заедно можем повече“, реализиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“, чиято основна цел е приобщаване на родителите роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот. Постигнато е оптимално овладяване на български език на деца и родители от ромски и турски произход, за които българският език не е майчин. Също така се отчита и по-адекватно участие на децата в учебно-възпитателния процес, постигнато е оптимално ниво на социална интеграция в мултикултурна среда.

- **Пловдив**

По Приоритет 1 – „Образование“ община Пловдив е осъществила четири проекта.

По проект „Образование и спорт“ са включени млади хора от етническите малцинства в различни преки и спомагателни дейности като: допълнителни занятия по основни предмети, обучителни работни ателиета, в които да се запознаят с естеството на бъдещите си професии, оказване на помощ на децата от малцинствата и техните родители при избора на професия. Усвоени са 219829.51лв. по ОП „Развитие на човешките ресурси“, схема: „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“. Периодът, през който е осъществен проектът, е-08.04.2013-08.04.2014.

По проект „Малки стъпки за голямо бъдеще“, целящ превенция на отпадането на деца от етническите малцинства от образователния процес, община Пловдив е реализирала мерки за интеграция на деца от етнически малцинства чрез повишаване мотивацията и участието им в образователния процес и превенция на евентуалното им отпадане от системата. Усвоени са 85 285,97 лв. по ОП „Развитие на човешките ресурси, схема: „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“. Периодът за изпълнение е 10.10.2013-10.08.2014 година.

По проект за интеграция на деца от малцинствата, финансиран от Ромски образователен фонд- Будапеща и със съфинансиране от община Пловдив на ФРР „Рома“. е подпомогнато извозването на деца от кв.“Столипиново“ в други райони на града. Осигурени са средства за самостоятелна подготовка и за помощник-учители. Проектът е на обща стойност 55 000 лева.

По проект „Ти решаваеш - ние помагаме“, целящ адаптацията на децата от ромски произход чрез оказване на психологическа и педагогическа помощ, община Пловдив е постигнала повишаване на информираността, заинтересоваността и участието на децата от етническите малцинства на възраст от 14-16 г. в образователния процес и намаляване и предотвратяване отпадането им от училище. Усвоени са 34 685,00 лв. по ЦОИДУЕМ, схема: „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“.

По инициатива на район „Източен“ при община Пловдив са организирани посещения за деца от ромски произход на детски оперни представления в Дом на културата „Борис Христов“, финансирането за които е осигурено от община Пловдив и частни спонсори.

- **Перущица**

В ОУ „Петър Бонев“ е актуализирана Училищната стратегия за развитие и е приета Програма за превенция на отпадането на ученици. Основен проблем в обучението се явява езиковата бариера - недоброто владение на български език, както и

ниският социален статус на голяма част от семействата на деца от ромски произход. Единият или и двамата родители са регистрирани като безработни, живеят в лоши хигиенно-битови условия. В тази връзка ръководството на училището съвместно с Училищното настоятелство чрез спонсорство е осигурило дрехи и обувки; учебни помагала, подпомагане заплащането на обедното хранене на социално слаби ученици от начален етап; закупени са учебници за учениците от осми клас.

През учебната 2013/2014 г. ОУ „Петър Бонев” се включва в Националния ученически конкурс, организиран от Министерството на образованието и науката, Министерството на здравеопазването, Министерството на младежта и спорта, Министерството на културата и Представителството на Европейската комисия за Република България. В конкурса участват 40 ученици, половината от тях са от ромския етнос. Инициативите на проекта „Не се подвеждам, вече зная за опасността” са свързани с актуалност и значимост на тютюнопушенето сред подрастващите; превенция на ранната употреба на тютюневи изделия; позитивни подходи за справяне с проблема с четка, бои, спорт и наука. Извършено е анкетно проучване за наличие на пушачи в класа, направена е изложба от рисунки на тема „Без цигарен дим”, учениците се състезават в щафетни игри, изработен е учебен филм, който може да се види на сайта на училището. Родителите на учениците са запознати с цялостната дейност на проекта. ОУ „Петър Бонев” - гр. Перушица печели III място в Националния конкурс във възрастова група V-VII клас и получава плакет и множество награди от Министерството на здравеопазването.

В община Перушица се забелязва тенденцията на увеличаване броя на лицата, които продължават образованието си и след навършване на 16-годишна възраст в ОУ „Петър Бонев” и ПГЛВ „Христо Ботев”. Броят на учениците, записани в самостоятелна/задочна форма на обучение през учебната 2013/2014 година е 132. Мотивацията за придобиване на образование е основната предпоставка за реализация на подрастващите в по-късен етап на пазара на труда. В ПГЛВ „Христо Ботев” през м. януари 2014 г. стартира проект “Ученически практики”, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси”, съфинансиран от Европейския социален фонд. Проектът има за цел подобряването на качеството на професионалното обучение и образование (ПОО) и улесняване на достъпа до практическо обучение на системата на ПОО в национален мащаб чрез повече и по-добри възможности за практика в реална работна среда; улесняване прехода от училище към пазара на труда или висшето образование чрез повишаване качеството на професионалното обучение и образование; провежда се практическо обучение на учениците. В проекта са включени 100 ученици от ПГЛВ „Христо Ботев”, 60 от тях са от ромския етнос.

Намалява броят на отпадналите ученици, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст. За изминалата учебна 2013/2014 г. броят на отпадналите в ОУ „Петър Бонев” е 4 ученици. Въпреки това има много неизвинени отсъствия. Трудностите произлизат и от нежеланието на родителите да се явят в училище, когато е необходима среща с педагозите, това налага класните ръководители да посещават домовете им в квартал „Запад”. Изпращат се и уведомления до Дирекция „Социално подпомагане” - гр. Стамболийски. Кметът на община Перушица утвърди Процедура по установяване на нарушенията по чл. 47 от Закона за народната просвета. След подадена докладна записка от директора на ОУ „Петър Бонев” в края на 2014 г. от общинска администрация са съставени един Акт за установяване на административно нарушение и три Наказателни постановления с наложена глоба на родителите, които не осигуряват присъствие на сина/дъщеря си в учебни часове.

Децата, навършили 5- и 6-годишна възраст са обхванати в подготвителни групи в ОДЗ „Радост” и ОДЗ „Тракийче”. Чрез родителски срещи и посещения по домовете

учителите мотивират семействата за обучение на децата им. През изминалата учебна година 23 деца от двете детски градини в община Перушица са включени в Проект на Световната банка и Тръст за социална алтернатива, чиято цел е да проследят как се променя мотивацията на родителите за осигуряване на редовно посещение на детската градина от децата им, ако не заплащат таксата. Родителите са облекчени финансово, а при редовно посещение получават малък бонус във вид на ваучери за храна, което наистина е добър стимул. Подпомагането на семействата с намаляването на таксата за детска градина за подлежащите на задължително предучилищно обучение чрез средствата за допълнителната закуска с плод също се приема много добре от всички родители.

В извънкласните и извънучилищни дейности се включват всички деца/ученици, независимо от етническата им принадлежност. Духовият оркестър при Младежки дом-Перушица взема участие във всички общински културни мероприятия. През 2014 г. Духовият оркестър гостува в община Кричим по повод Деня на българската просвета и култура и на патронния празник на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”; в с. Устина на 23 май; в община Куклен за честване 110 г. Народно читалище в с. Гълъбово; има участие в радио „Пловдив” през м. декември. 80% от музикантите са от ромския етнос но присъствието им е редовно и поради факта, че включването в дейностите в Младежкия дом е безплатно.

В ОУ „Петър Бонев” е осигурен достъп до интернет, библиотеката е обогатена с нови книги за по-успешна интеграция; осигурени са условия за занимания по интереси и спорт в училище за учениците, които са застрашени от отпадане, а също така е сформирана група в СИП „Ромски фолклор”. Подобрена е материалната база чрез закупуване на телевизори и касетофони. Осигурени са стаи за игротеки и провеждане на занятия по интереси в полуинтернатните групи за всяка паралелка от начален етап.

- **Първомай**

През месец ноември 2012 г. община Първомай в партньорство с четири училища от общината печели проект „Децата на Първомай – равен старт за всички” BG051PO001-4.1.05-0129 по схема за предоставяне на БФП BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”. Проектът е поредният, насочен към интеграция на децата от етническите малцинства чрез образование и култура, той се реализира през цялата 2013 г. и приключва в началото на 2014 г. Изпълнени се следните дейности: Подготовка и обучение на педагози за работа с деца от етническите малцинства; Създаване на кръжоци и спортни клубове по интереси; Създаване на клуб „Млад предприемач”; Организиране на спортни състезания, тържества и представления; Организиране на екскурзии и лагери; Разработване и внедряване на специализиран софтуер с интерактивни игри.

- **„Родопи”**

На територията на с. Ягодово, община „Родопи”, през 2014 година 21 деца от ромски произход са освободени от такси за детска градина. Целта на тази инициатива е повишаване обхвата на ромските деца в предучилищното образование.

- **Раковски**

Община Раковски разполага с училищна мрежа от учебни и детски заведения и обслужващо звено, която е оптимална за потребностите на населението на общината. На територията ѝ към този момент функционират 7 детски градини, 6 основни училища и 1 професионална гимназия. Деца от ромски произход има във всяко от училищата и детските градини в община Раковски.

Състоянието на материално-техническата база на образователните заведения е много добро. Общината спечели проект по ОПРР „Повишаване на енергийната ефективност на образователната структура в Община Раковски, способстваща устойчиво развитие” на стойност 4 960 929,87 лв., който включва цялостна подмяна на дограма, котелни инсталации и външен облик на училища и детски градини.

ОУ „Хр. Смирненски” и ОУ „Хр. Ботев” гр. Раковски са двете най-големи училища на територията на общината. През 2014 година те работят по Национална програма на МОН „С грижа за всеки ученик”, Модул 3- „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка”, който обхваща учениците от начален и прогимназиален етап на основното образование. Модулът е насочен към повишаване качеството на образователния процес чрез допълнително обучение на учениците със слаб успех в начален и прогимназиален етап на основното образование за осигуряване на безпроблемна проходимост в образователната система. Системното отсъствие от учебните часове и наличието на различни причини за неуспех води до епизодично изоставане по един или няколко учебни предмета и липса на мотивация. Програмата има цел да подпомогне развитието на индивидуалните знания и умения и с различен подход да предостави равни възможности на всеки ученик в училище. Общият брой обхванати деца за двете училища е 70 деца

ОУ „Хр. Смирненски” работи за поредна година по проект УСПЕХ „Да направим училището по привлекателно за младите хора”, съфинансиран от ЕСФ и ОПРЧР. В проекта са включени 130 деца, от които 10 деца от ромски произход.

В двете училища има сформирани паралелки за предучилищна възраст, изцяло от ромски деца. За втора година в ОУ „Хр. Смирненски” има и паралелка с 5-годишни деца, също само от ромски произход. Общият брой на децата от двете училища в тези паралелки е 65.

През 2014 г. ОУ „Гео Милев” с. Белозем печели проект „Всеки ученик може да бъде отличник”. Това е двугодишна програма, подкрепена от (ТСА)- Тръст за социална алтернатива. Тръст за социална алтернатива(ТСА) е неправителствена организация, чиято мисия е да се прекъсне порочният кръг на бедността чрез насърчаване на възможности, които помагат на най-непривилегированите граждани на България да постигнат образователен и икономически успех.

Проектът обхваща около 90 деца от ромски произход и е насочен към превенция на отпадането от училище на тези деца в задължителна за обучение възраст. Проектните дейности са насочени също така към разрешаване на проблема с големия брой отсъствия, ниския успех в училище, относително малкия процент роми, продължаващи своето образование в средни училища (гимназии) и завършващи средно образование, неучастието на ромски родители в училищния живот и в училищните структури на управление.

От 2010 г. насам НЧ „Св. Св. Кирил и Методий” гр. Раковски работи по програма „Глобални библиотеки” - България. Целта на тази програма е безплатен достъп до информация и интернет от всички граждани на града и общината.

Повече от 25 деца от ромски произход посещават редовно библиотеката и информационния център по програмата. Редовно се провеждат презентации по различни поводи. По програма „Глобални библиотеки” работят и читалищата в с. Стряма и с. Шишманци.

• Садово

По Приоритет 1 - Образование община Садово среща проблеми поради ниската степен на образование сред ромското население. 3% от ромите са с висше образование ,

12 % със средно образование, 43% с основно образование, 12% с начално образование. Неграмотността сред ромския етнос на територията на общината е около 30%.

Част от младото население не владее български език, което допълнително затруднява процеса на интеграцията им в обществото. Общинската администрация на град Садово се справя с проблема чрез повишаване на изискванията към учителите в обучителния процес и активността на родителите.

През 2014 година са извършени следните дейности:

- Уточнен е броят на ромите, които имат висше образование и тези, които в момента учат във висши учебни заведения. Проведена е среща с тях, целяща запознаването им с проблемите на образованието сред ромското население.

От с. Болярци с висше образование са 5 души, от с. Караджово – 3 и от с. Поповица – 1 момиче, което е безработно. Община Садово опитва да помогне при професионалната им реализация.

- В момента от община Садово във ВУЗ учат 5 роми, на които общината помага финансово чрез стипендии и др.
- Уточнен е и броят на ромите със средно образование - 15 души. При необходимост те биват ангажирани в различни обществени дейности. Създадени са 5 обществени съвета за подкрепа на образованието сред ромите.
- Община Садово ангажира учител от ромски произход, който работи с ромите с ниска степен на образование, неграмотните и тези, които не могат да говорят български език. Община Садово планира да кандидатства по различни европейски програми с цел решаване на проблемите на образованието сред ромите.

• Сопот

Община Сопот подпомага качеството на образованието на децата от етническите малцинства, които имат затруднения с българския език - писмено и говоримо, чрез организиране на допълнителни часове за индивидуална работа. Консултирани са 7 деца от НУ „Неделя Петкова” и СОУ „Иван Вазов”. Осигуряването на редовна посещаемост и задържане в училищата се извършва чрез изготвяне на индивидуални програми за децата застрашени от отпадане.

Наложената целодневна организация на учебния процес спомага допълнително за превенция на отпадане от училище на деца от маргинализираните групи. В общинските училища се предлага безплатна закуска и обяд на социално слаби ученици. През 2014 година няма отпаднали от училищната система роми.

Няма избрани членове на настоятелства от ромски произход, но мнението им за значението на образованието на ромските деца и за бъдещата им реализация на трудовия пазар или в сферата на продължаващото образование се обсъжда на родителски срещи.

Проведена е вътрешна квалификационна дейност с 8 учители на подготвителни групи за 5- и 6-годишни деца в детските градини на община Сопот с цел усъвършенстване на уменията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.

Община Сопот не изисква заплащане на такса за 5- и 6-годишните групи в детските заведения. Обхватът на тези деца е максимален, а редовната посещаемост осигурява много добра подготовка за първи клас.

• Стамболийски

В детските заведения на територията на общината са обхванати 80% от общия брой деца на възраст 3-6 год. В гр. Стамболийски има две ОДЗ и две ЦДГ, една Детска ясла, в селищата има три ОДЗ и една ЦДГ. Тенденцията е към увеличаване обхвата на децата и постигане на обхват на 5- и 6-годишните деца на 100%. В града успешно работи Общинският център за работа с деца, в който се обучават 330 деца, от които около 30% са от ромски произход.

Обхватът на учениците в общината е около 80%. Работи се по програма за интеграцията на учениците от ромски произход и 100% им обхват. В училищата от общината през 2013-2014 учебна година има отпаднали от училище деца, като някои от тях са заминали с родителите си в чужбина. Причината за отпадането на няколко момичета е ранен брак и в този случай реинтегриране е почти невъзможно.

За настоящата учебна 2014/2015г. детски градини и училища съвместно с община Стамболийски участват в редица програми и проекти на МОН, ДФЗ и ОПРЧР. Това са: „Успех“, „Учене през целия живот“, „Коменски“, „Амалипе“, „Училище на успеха“, „Училищен плод“, „Квалификация на педагогически специалисти“.

Добра практика за община Стамболийски е проектът „Училище на успеха“, който се изпълнява съгласно договор за безвъзмездна финансова помощ № BG051PO001-4.1.05-0202, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз по схема BG051PO001-4.1.05 - „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“.

Проектът се осъществява от Фондация „Благотворител“ в партньорство с ОУ „Васил Левски“ - с. Триводици. Целта му е да подпомогне учебния процес за задържане на ромските деца в училище чрез специфични методи и подходи, като: повиши знанията и уменията на учителите за работата в мултикултурна среда; интегрира родителите на деца с различен етнически произход в училищния живот; създаде условия за развитие на интересите и способностите на децата, застрашени от отпадане, с въвеждане на нови извънкласни форми.

Продължителността на проекта е от 12.03.2013 г. до 11.03.2014 г. и в него са обхванати ученици, педагози и родители. Включва се обучение и консултиране на училищния персонал за работа в мултикултурна среда; Работа с родителите от етническите малцинства за включване на децата им в образователния процес; Мотивиране за участие в учебния процес на децата, застрашени от отпадане; Подобряване на училищната среда за подкрепа и развитие на интересите и способностите на децата; Провеждане на мероприятия за повишаване на толерантността и приемане на различията в местната общественост;

Резултатите са: 15 семейства, получили социална подкрепа и консултиране, проведени 9 групови занимания в „Училище за родители“; 13 педагози, преминали 2 специализирани обучения; 15 деца, консултирани от психолог; 10 деца, преминали корекционно-възпитателна работа с логопед; 20 деца посещавали СИП „Нрави, обичаи, традиции и творчество“; 20 деца, посещавали клуб „Добродетели“; 10 деца, посещавали клуб „Млад еколог“; 10 деца, посещавали ателие „Сръчни ръце“; 40 деца, посетили ваканционно училище;

Проведени са образователни пътувания на 20 деца. Организиран са кулинарни и спортни празници. Проведени в 2 дни са за представяне на културните традиции на етносите.

- **Съединение**

Община Съединение има приета програма за интеграция на ромските деца в образованието, като интегрираните в смесени училища деца от този етнос са над 150.

Значително е подобрена материалната база в учебните заведения. Реновиран са детски градини по проект „Идентификация на проектни линии за финансиране или съфинансиране от Международен фонд Козлодуй (2010 – 2013)”. Проектът е на стойност 506 000 лева и е приключен успешно.

Превенцията на отпадането на ромските ученици от училище се развива на цялата територия на община Съединение. Предприетите дейности са насочени предимно към разрешаване на проблема с големия брой отсъствия, ниския успех в училище, относително малкия процент роми, продължаващи своето образование в средни училища (гимназии), неучастието на ромски родители в училищния живот и в училищните структури на управление. Основен приоритет пред общината е създаването на подходяща среда, като по този начин се цели социализация на децата, изграждане на мотивация, ангажираност и отговорност към учебния процес.

През 2012г. стартира проект BG051PO001-4.1.05 по ОП "Развитие на човешките ресурси" под схемата "Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства" с наименование „ЗНАЕЩИТЕ И МОЖЕЩИТЕ УСПЯВАТ”. Целта на проекта е да се подпомогне по-успешната социална и трудова реализация на децата и учениците от етническите малцинства чрез подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение, засилване на мотивацията за участие в образователния процес и допълнителни занимания с деца, чиито майчин език не е български. Общата стойност на проекта е 103 244 лв. Дейностите по проекта са приключили през 2014 година.

• **Хисаря**

Чрез интеграция на децата от ромски произход в смесени училища община Хисаря осигурява равноправния им достъп до образование. Процесът на интеграция започва от детската градина, началното и основното училище. Изградена е мрежа от извънкласни и извънучилищни форми на работа с деца от малцинствата и техните родители, за да бъдат удовлетворени разностранните им интереси и потребности и да се постигне междуетнически диалог, сближаване, равен достъп до качествено образование и толерантност на цялата ученическа общност.

В учебните заведения в община Хисаря са обхванати всички деца. В училищата в с. Красново и с. Паничери преобладават учениците от ромски произход. Подобно е и положението и в целодневните детски градини в с. Паничери и с. Старо Железаре.

В СОУ „Христо Смирненски“ – Хисаря в професионалните паралелки от IX – XII клас с професия „Хотелиер” – специалност „Организация и управление на хотел” и една паралелка с професия „Готвач” – специалност „Производство на кулинарни изделия и напитки” се обучават 28 ученици от ромски произход.

Всички учебни заведения работят по програма за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, в резултат на което през 2014 година няма отпаднали ученици.

Деца от всички детски градини са взели участие в конкурс на общинско ниво „Малките спортисти” през 2014 г. Има спечелени награди от дете от ромски произход, изявяващо се в областта на пеенето.

Ученици от община Хисаря участват в мажоретен фестивал „Хеса-Сара” през 2014 г. Участие и II-ра награда от областно състезание „Защита при бедствия, аварии и катастрофи” печелят учениците от ОУ „Христо Ботев” - с. Красново. Участията на

децата и учениците в различни спортни игри, общински и градски мероприятия са без разделение по пол, възраст и етнически произход.

ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

По данни на Регионалната здравна инспекция – Пловдив в сектор „Здравеопазване” за област Пловдив през 2014 г. се отчита, че:

- ✓ Продължава процесът на демографско застаряване.
- ✓ Относителният дял на населението в активна възраст в Пловдивска област продължава да намалява.
- ✓ Раждаемостта в областта бележи тенденция към понижаване.
- ✓ Пловдивска област е в състояние на депопулация.
- ✓ Детската смъртност в Пловдивска област продължава да бъде по-висока в сравнение с данните за страната.
- ✓ Основни причини за умиранията в Пловдивска област са болестите на органите на кръвообращението и новообразуванията.
- ✓ Пловдивска област е на второ място в страната по брой регистрирани злокачествени заболявания.
- ✓ Осигуреността на Пловдивска област с болнични легла и медицински специалисти е над средната за страната. В Пловдивска област функционират 34 болници, 1993 лечебни заведения за извънболнична помощ, комплексен онкологичен център, център за психично здраве, център за кожно-венерически заболявания, център за спешна медицинска помощ, център за трансфузионна хематология, диализен център, дом за медико-социални грижи за деца и два хосписа.
- ✓ Към 31.12.2013 г. населението на Пловдивска област е обслужвано от 511 общопрактикуващи лекари, организирани в 391 практики за индивидуална и 15 практики за групов първична медицинска помощ. Един общопрактикуващ лекар обслужва средно 1 327 души население.

Изпълнение на Приоритет 2 в общините на област Пловдив

• Асеновград

Поставена цел в плана за интегриране на ромите на община Асеновград е превантивната грижа за майчиното и детското здравеопазване. Посочено като изискване е обучението на личните лекари за ранно откриване на уврежданията при децата. През 2014 г. по проект „Социално включване” са обучени 10 лекари и акушерки от МБАЛ Асеновград ЕООД за ранно откриване уврежданията при децата. Обучението е проведено от Фондация „Карин дом”.

Във връзка с подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст предвидените дейности са създаване на Център за ранна интервенция на уврежданията и мобилна услуга по домовете на семейства с деца с увреждания и редовно наблюдение на здравното, физическото и психомоторното развитие на бебетата и децата до 7 г. През 2014 г. социалните услуги в Общностен център за деца и семейства в гр. Асеновград по проект „Социално включване” на МТСП не са стартирани по независещи от тях причини.

Подобряването на профилактичните дейности сред ромското население е друга, заложена цел в плана на общината с дейности - провеждането на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар. Като постигнат резултат се отчита, че здравният медиатор взема активно участие в различни кампании за провеждане на имунизации на деца и лица, които са с пропуски в имунизационния

паспорт. Той посредничи и придружава лица от ромски произход при посещение в различни институции и организира провеждането на профилактични програми сред общността. Здравният медиатор към община Асеновград също консултира малцинствените групи по семейното планиране и репродуктивното здраве.

За по-пълното обхващане на ромското население с профилактични прегледи е предвидено провеждане на разяснителни кампании за значението им. Вследствие на кампанията здравният медиатор посредничи и придружава лица от ромски произход при посещение в различни институции и организира провеждането на профилактични програми сред общността.

Повишаването на здравните знания и информираността на ромското население е следващата цел, заложенa в плана за интегриране на ромите на община Асеновград. Предвидено е обучение на ромското население за предпазване от най-честите заболявания, като за целта се провеждат разяснителни кампании за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни, онкологични, сърдечносъдови и наследствени болести. Вследствие на това във всички учебни заведения на територията на община Асеновград се провеждат здравни беседи, тренинги и се прожектират филми с цел повишаване на информираността на децата. Някои от тях са:

- СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” са проведени 24 беседи, тренинги и прожектиране на филми.
- ОУ „Христо Ботев” са проведени 103 здравни беседи с цел повишаване информираността на учениците.
- В ОУ „Отец Паисий” – Асеновград са проведени 13 здравни беседи. Проведено е едно обучение на тема „Първа долекарска помощ” чрез БЧК. Обучени са 16 учители.
- ОУ „Никола Вапцаров” са проведени 29 здравни беседи в часа на класа. Проведени са срещи със специалисти от РЗИ във връзка със здравното възпитание на учениците от VI-ти клас. Представени са 3 презентации за здравословния начин на живот. Изготвени са 4 табла на здравна тематика и здравословно хранене.
- ОУ „Ангел Кънчев” са изнесени беседи за оказване на първа помощ, сексуално и репродуктивно здраве, СПИН и болести предавани по полов път, рационално хранене и др.

Резултатите от периодичното провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот са, че през 2014 г. Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните - Асеновград са взели участие в 30 родителски срещи в училищата на територията на община Асеновград. На родителите е разяснено, че пушенето от малолетни и непълнолетни следва да се третира като противообществена проява, за която се налагат възпитателни мерки по отношение на децата и мерки по отношение на родителите съгласно чл. 15 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Във всяко начално училище се провежда активна кампания против тютюнопушенето. Тематични беседи за вредата от тютюнопушенето са заложиени в часовете на класа. В СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” са проведени 10 кампании, в ОУ „Отец Паисий” – 2 кампании. В ОУ „Петко Каравелов” са изнесени беседи и лекции за тютюнопушене, наркомании и токсикомании на всички ученици от седми и осми клас. В ОУ „Христо Ботев” са проведени 22 беседи в час на класа. В ОУ „Ангел Кънчев” на всички ученици е изнесена беседа „Тютюнопушенето и пораженията му”. В ОУ „Райна Княгиня” е организирана изложба с рисунки на тема „Защо да не пушим!”. В ОУ

„Никола Вапцаров” е проведена кампания за борба с тютюнопушенето, което включва представяне на презентация, беседи в часа на класа, изработване на табла, конкурс за рисунка, викторина. В ОУ „Никола Вапцаров” има разработена Програма за гражданско образование, утвърдена от директора на учебното заведение. Програмата включва усвояване на знания и изграждане на умения от учениците, свързани със здравната култура и образование, превенция на употребата на наркотици, превенция на зависимости, превенция на СПИН и др. Програмата се ползва от всички учители, като формата на занятието се избира от учителя.

Във всички учебни заведения на територията на община Асеновград се провеждат беседи на здравна тематика.

С цел повишаване на здравните знания и информираността на ромското население е предвидено обучение на лица от ромска общност за техните задължения и права като пациенти. Лицата от ромската общност се информират за здравноосигурителните им права и задължения и за правата им като пациенти от личните лекари и здравните медиатори, които са предварително информирани и подготвени лица от тяхната общност.

- **Брезово**

Здравното обслужване в община Брезово се осъществява от 6 общо практикуващи лекари, които имат разкрити практики и покриват всичките 16 населени места. В учебните заведения работят 3-ма щатни медицински работници. Във всички училища и детски градини, както и в трите ЦНСТ функционират оборудвани според изискванията здравни кабинети. Имунизацията на децата и възрастното население се извършва по график съгласно Националния календар почти на 100%. Броят на здравнонеосигурените жители на общината, в т.ч. и на ромското население, е значително по-нисък от средното за страната.

С цел подобряване здравния статус на ромското население са планирани и осъществени комплексни мерки, насочени към повишаване на здравната култура и информираността за здравословен начин на живот. Здравните специалисти извършват превантивна разяснителна дейност в учебните заведения с насоченост главно към здравословния начин на живот, хранене, предпазване от полово преносими заболявания, първа долекарска помощ, превенция на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, алкохол и тютюнопушене. В общината има създадена младежка структура на БЧК. В рамките на 2014 г. са проведени 3 кампании, насочени към превенция на преносимите по полов път заболявания, изработени са информационни табла, свързани с превенция на наркотиците, СПИН и туберкулоза в учебните заведения.

Проведено е обучение на здравните специалисти в училищата и ЦНСТ за работа в мултиетническа среда. Осигурен е пълен достъп на нуждаещите се роми до услугите на рехабилитационен център към социалния комплекс в гр. Брезово.

- **Калояново**

Активизиране на дейността на отговорните институции за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им е задача, поставена в плана за изпълнение на община Калояново. За целта са проведени беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им

за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.

Проведени са две тематични беседи, обхванати са 68 лица в следните населени места – селата Дълго поле, Бегово, Долна Махала, Калояново и със съдействието на личните лекари. Осъществено е информиране на лица от ромската общност за здравноосигурителните им права и задължения като пациенти. Отговорници са личните лекари и община Калояново, обхванати лица - 116.

Седемте здравни кабинети в община Калояново са в общински сгради. През 2014г. в здравни кабинети в селата Бегово, Отец Паисий, Иван Вазово, Калояново са извършени текущи ремонти от общинския бюджет.

• Карлово

В община Карлово с активното съдействие на двамата здравни медиатора от гр. Карлово и с. Розино са обхванати 50 жени от ромски произход, на които са поставени контрацептиви. Медицинските специалисти в училищата периодично провеждат беседи с подрастващите деца и техните родители относно начините за предпазване от нежелана бременност и ХИВ. През септември по инициатива на РЗИ са направени изследвания за ХИВ на 8 деца от ромски произход в подрастваща възраст. През изтеклия период ЦОП и здравните медиатори работят с 85 деца в юношеска възраст, и техните родители за предпазване от нежелана бременност. Със съдействието на здравните медиатори в гр. Карлово и с. Розино са имунизирани 15 деца, които не са обхванати от общопрактикуващите лекари.

• Кричим

Здравеопазването в община Кричим е приведено в съответствие със законовите изисквания на здравната реформа. На територията на общината са регистрирани и функционират:

- 6 индивидуални лекарски практики, като в определени дни от седмицата идват специалисти, които практикуват към Диагностично - консултативен център Пловдив ЕООД.

- 1 амбулатория за индивидуална практика за специализирана медицинска помощ по акушерство и гинекология /АИПСМПАГ/;

- 3 амбулатории за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина /АИПППДМ/ и 3 групови /АГПППДМ/;

- 1 самостоятелна медико-диагностична лаборатория /СМДЛ/;

Всичките лекарски кабинети се намират в сградата на бившата поликлиника в гр. Кричим.

В общината няма изградена болница. Населението на общината ползва болнична помощ в гр. Пловдив и гр. Стамболийски. Доболничната помощ се осъществява от:

1. „АИППМП Д-р Антоан Димитров” ЕООД;
2. „АИПИМП Д-р Антоанета Атанасова” ЕООД;
3. „АИПСМПВБК Д-р Димитър Иванов” ЕООД;
4. „АИППМП Д-р Мария Манолова Иванова” ЕООД;
5. „Д-р Емилия К. Караиванова – АИППМП” ЕООД;
6. „АИППМП Д-р Сабри Лъотев ” ЕООД;
7. Д-р Мохамад Аяд Аладиб;
8. ЕТ „Д-р Николай Александров Попадийски – АИПППДМ;

9. „АИПППДМ Д-р Ангел Попов” ЕООД;
10. „АГППИПДМ Д-р Десислава Илиева, Д-р Александър Атанасовски” ЕООД;
11. „АГПППДМ ДЕНТАЛ ПОПОВИ 88” ООД;
12. „Д-р Черганови – АГПППДМ” ООД;
13. „АИПСМПАГ Д-р Фиданка Янкулова – ДМ” ЕООД;
14. „Диагностично-консултативен център-Пловдив” ЕООД;
15. ДКЦ „Свети Георги” ЕООД;
16. СМДЛ „МедиАнт” ООД.

Повече от 75% на населението на общината са осигурени, в т.ч. и ромското население, а неосигурени са около 25%. Независимо от това, че здравеопазването е изцяло на издръжката на Националната здравна каса, общинското ръководство не може и не се дистанцира от тази социална функция. Към дейността по здравеопазване спада издръжката на медицинския персонал в детските градини и по Наредба 3 за заетите в здравните кабинети в детските заведения и училищата. В други дейности по здравеопазването са предвидени и средства за издръжка на здравните кабинети за медикаменти, инвентар и материали и средства по ЗЗБУТ.

По отношение на здравните грижи Център за обществена подкрепа - Кричим през 2014 г. работи по превенция на зависимостите и ранната бременност. Потребителите на ЦОП са консултирани на теми за предпазване от нежелана бременност и вредата от зависимостите. ЦОП и МКБППМН проведеха информационна среща с ученици от 8 до 12 клас по повод 1-ви Декември „Антиспин кампания”. Прожектиран е филмът „Ти гониш”.

През 2014 г. продължава работата и по програмите: „Първична превенция”- включва дейности и услуги за превенция и обучение в семейно планиране и развитие на базови родителски умения, като основна цел е превенцията на изоставянето на децата в институция; „Моят избор” - развитие на групови форми на работа с деца с отклоняващо се поведение, насочена към деца със зависимости; „Директна работа с деца” - предоставя услуги за директна работа и консултиране на деца от психолог, логопед и социален работник; „Аз мога сам”- включва услуги за социална интеграция на деца със специални нужди, увреждания и заболявания и подкрепа на техните семейства, с цел отглеждане в семейна среда; „Група за подкрепа на родители на деца със специални нужди, увреждания и заболявания”; „Социални умения”- групова работа с деца и младежи от семейства в неравностойно положение, предимно от ромски произход насочена за справяне в ежедневието, здравната култура и бита.

С повишаване качеството на средата за обитаване и недопускане на нерегламентирани сметища в двата ромски квартала са увеличени броят на съдовете и контейнерите за смет и отпадъци и се е увеличило честотата на сметосъбиране и сметоизвозване. Поставени са предупредителни табели за опазване на чистотата в кварталите и забрана за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци извън контейнерите.

На 26 април 2014 г. община Кричим за пореден път участва в кампанията „Да изчистим България за един ден”, в която взимат участие учениците от училищата, децата, посещаващи клубовете и кръжоците от НЧ ”Пробуда – 1912 г.”, Общински младежки дом, включват се и значителен брой ромски деца, както и много възрастни граждани доброволци, включително и от двата ромски квартала.

- **Куклен**

Ежемесечно ОбС Куклен подпомага социално слаби граждани, в.т.ч и роми под формата на еднократни парични помощи. Личните лекари съвместно с общината и НПО – СФ „Инди Рома 97” поддържат постоянна комуникация с ромския етнос по отношение на здравеопазването в това число задължителните здравни мероприятия (детски ваксини, имунизации, прегледи и др). Проведена е 1 здравна беседа на тема „Рисковете от ранна бременност” на 10 момичета от ромския етнос.

80% от състезателите по борба в спортен клуб „АТЛЕТИК” са от ромския етнос.

Ромският етнос е информиран по отношение на здравните права и задължения. Всички лица са регистрирани при личен лекар.

Като добра практика се посочва участието на местния клуб на БМЧК с младежи от ромски произход, които са преминали обучение през месец декември 2014 г. в гр. Велинград на тема „Превенция от наркотични зависимости”.

- **„Марица”**

Основна цел по приоритет „Здравеопазване” на община „Марица” е повишаване на здравните знания и информираността на ромското население чрез осъществяване на здравни консултации за деца и формиране на родителски умения. Източник на реализация на целите по приоритет „Здравеопазване” е „Общностен център за деца и семейства в община „Марица” по проект за „Социално включване“. За реализацията на проекта през 2014 г. община „Марица” е извършила подбор на специалисти и медиатори, но поради липса на конкурентни кандидатури подборът е отложен за настоящата 2015 г.

- **Перушица**

През 2014 г. на територията на община Перушица са инициирани няколко здравни кампании, в които са включени много граждани от ромския етнос. През юни срещу символична такса се провежда профилактичен преглед на близо 30 души за остеопороза. През ноември е извършено безплатно скринингово мамографско изследване на над 150 жени над 45-годишна възраст от общината. Запазва се тенденцията за повишаване броя на здравнонеосигурените лица поради високото ниво на безработица. В учебните и детските заведения през цялата учебна година се провеждат по график лекции на теми, свързани с обучение на подрастващите за хранителен режим, здравословно хранене и др. За най-малките в ОДЗ ”Тракийче” е оформен информационен кът с тематика „Здравето на децата през зимата”.

- **Пловдив**

За повишаване на здравната информираност и здравната култура в община Пловдив предвидените дейности са подобряване на здравната култура на населението в етническите квартали и училищата по програмата за здравни медиатори. За целта е оказано съдействие за осъществяване на планови имунизации на 241 деца и 422 възрастни.

За подпомагане достъпа до здравни грижи на бедни и социално слаби граждани от етническите малцинства и индивидуално подпомагане по въпроси със здравен и социален характер, както и повишаване броя на здравноосигурените лица е оказано съдействие за осъществяване на профилактични прегледи на 241 деца и 1524 възрастни. Проведени са консултации по социални въпроси, подготовка на документи и следване на процедури - 140 души. Придружаване до социални институции – 100 души

Съдействие за ползване на социални услуги – 203 души. Консултация, подготовка на документи, следване процедури по представяне пред ТЕЛК, ДЕЛК, НЕЛК и ЛКК на 191 души. Придружаване до здравни институции и настаняване в здравни заведения на 140 души. Осигурено е съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права на 133 души, също по програмата за здравните медиатори.

За прилагане на програми за превенция на туберкулоза, СПИН и болести, предавани по полов път, са осъществени здравно - информационни мероприятия за превенция на тези заболявания. За превенция на туберкулоза – 37 обхванати лица; За семейно планиране, сексуално здраве и ХИВ/СПИН – 109 обхванати лица. Действията са отново по програмата за здравните медиатори.

Във връзка с превенцията и контрола на ХИВ/СПИН и работата с млади хора мъже между 15 и 25 години с рисково поведение е извършено картографиране и работа на терен, изследване с ММК, прегледи и диагностика на СПИН. Водене на случаи. Лидерски групи. Кампании. Мини информационни кампании. Резултатите са общ брой клиенти достигнати по време на работа на терен – 7000. Общ брой проведени консултации – 20199. Общ брой разпространени презервативи 190 000. Общ брой разпространени здравно-образователни брошури 16 000. Проведени лидерски обучения за 90 връстници. Общ брой изследвания за ХИВ/СПИН - 4100. Общ брой получили изследване на СПИН – 1200. Отговорните за изпълнение институции са МЗ, община Пловдив, РЗИ, ФРР РОМА. Финансирането е на стойност 100 000 лв от Глобалния фонд, а времевият период е 2012-2014 г.

Комплекс за социални услуги за деца без семейства – Пловдив работи по програма за повишаване здравната култура на младежи от рискови групи, включваща младежи от етническите малцинства. Постигнатите резултати - Обучителен курс „Полово възпитание” за ученици от ОУ „Йордан Йовков” - 2 класа;

Проведени: Обучителен курс „Здравни умения” на един клас от ОУ „Димчо Дебелянов”; Обучителен курс „Полово възпитание” за децата от ЦНСТ „Майка Тереза”; Дежурства в ДКЦ „Изток” и консултиране на млади момичета, относно рисковете на ранна бременност и бракове – ежемесечно. Отговорната за изпълнението институция е КСУДС – Пловдив. Финансирането е от бюджета на КСУДС, източникът е от делегирана дейност на община Пловдив, а времевият период е 2014 година.

• **Първомай**

Ромското население в община Първомай има сравнително добра здравна култура. По-голяма част от бременните жени от ромски произход ходят редовно на женска консултация, след това водят децата си на детска консултация и респективно ги имунизират редовно. Има и малка група ромско население, което няма добра здравна култура, една от причините за честото боледуване на децата им. Но на фона на общата картина процентът на това население е минимален. Ромите с липса на постоянна работа в община Първомай са около 1/3 от общия им брой, но обикновено те са участници в програмите за временна заетост или са на социално подпомагане, така че в по-голяма част от времето са с непрекъснати здравни осигуровки.

Броят на непълнолетните майки е сравнително малък, но все пак са предприети мерки за превенция на ранното раждане.

Специални мероприятия по превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции в общината се организират (от БМЧК – Първомай, съвместно с общината, ЦОП и училищата). Тези кампании са насочени към обществото като цяло и предимно към младите хора, а не само към етническите малцинства. През 2012 - 2014 г. се работи за: Повишаване на здравната култура на ромите; Провеждане

на задължителни имунизации; Информационни кампании за превенция на риска от заразяване и раждането в ранна възраст и др.

- **Раковски**

Проблемите в областта на здравеопазването в Община Раковски продължават да бъдат: липса на здравна култура; ранната бременност и раждане; лошите хигиенни условия, които водят до много заболявания и др.

Голяма част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравеоосигурителни права. Няма навици за посещение при стоматолог, нито тенденция за водене на децата при дентален лекар.

Общината планира лекции по ранна бременност, предпазване от нежелана такава и др., като за целта засили сътрудничеството с личните лекари и взаимодействието им с училищата и детските градини. Предвидени са дни за имунизации, особено за децата от ромската махала, в които прегледите и имунизациите да се извършат на място.

Сериозните проблеми в здравеопазването и особено затруднения достъп на малцинствата до системата на здравните услуги води до трайни увреждания на здравето, проблеми с диагностицирането на заболяванията, които са сравнително лесно разпространявани, като туберкулоза, детска и майчина смъртност, ниско имунизационно покритие, предпоставка за възникване на епидемии и др.

С идеята да се разрешат част от тези проблеми и други проблеми в областта на здравеопазването, Общинска администрация - Раковски търси да назначи човек на длъжност „Здравен медиатор“.

Към община Раковски функционира и Център за обществена подкрепа. Основната му цел е да подобри качеството на живот на децата в семейната и социалната среда, като предостави качествени социални услуги, които да отговарят на потребностите и да са достъпни за всяко дете в риск и неговото семейство.

В сектор „Здравеопазване“ ЦОП-Раковски посредничи на деца в риск и техните родители с цел улесняване на достъпа и ползването на услуги. Съдейства с цел издаване на медицински документи за явяване пред ТЕЛК и др. Насочва към медицински специалисти с цел диагностициране, придружаване при медицински изследвания на децата, съдейства за осигуряване на животоспасяващи средства, закупени от получени дарения. Консултира с цел повишаване на компетентността на семейства от малцинствата с цел превенция на нежеланата бременност.

- **„Родопи“**

В община „Родопи“ основна инициатива във връзка с интегрирането на ромите е оказване на съдействие на здравните медиатори от РЗИ за намаляването на неравнопоставеността в достъпа до здравни грижи на уязвими семейства и деца в риск. В резултат на това 10 ромски семейства са посещавани редовно от здравни медиатори. Инициативата може да се посочи като устойчива практика, тъй като се е прилагала и в предходен период. Източниците на финансиране са общинският бюджет и бюджетът на РЗИ.

- **Садово**

В град Садово има здравен център, който обслужва населението, в т.ч. и ромите. Но това е крайно недостатъчно. При по-тежки случаи община Садово осигурява транспорт на ромите до болниците в Асеновград и Пловдив. При потребност на по-

бедните роми се осигуряват финансови средства за лечение и купуването на лекарства, особено на децата.

Сериозен проблем на ромите е, че голяма част от тях нямат здравни осигуровки и лични лекари. Постъпват в болница в тежко състояние, лекуват се, но нямат средства да платят разносните си. При възможност община Садово отпуска еднократна помощ, за да се изплатят тези суми в болницата. С помощта на ромската неправителствена организация Център „Информа” през 2014 г. е изпратено писмо до Министерството на здравеопазването за мобилна група в гр. Садово. Целта на мобилната група е да се извършва профилактика на ромското население и да се установят причините за социално значимите заболявания на ромите в града.

- **Сопот**

С оглед повишаване на здравната и екологична култура община Сопот кандидатства за здравен медиатор, но досега все още нямат отпусната бройка.

Проведени са беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност по време на детските и женски консултации при личните лекари с около 17 младежи и техните родители, организирани в три срещи.

През изминалата година трудно се организират срещите между родители и младежи. От предходни години се изразява мнението, че проблемът е в безработицата, а не в противопоставянето срещу традициите в ромския етнос за ранен брак и ранно родителство и затова разрешаването на проблема за осигуряване на заетост би трябвало да е приоритет.

През 2014 г. няма създадени семейства от непълнолетни младежи и няма бебета, родени от непълнолетни майки.

Раздадени са около 200 листовки с информация от РЗИ за здравноосигурителните права и задължения на българските граждани и за правата им като пациенти.

- **Стамболийски**

В община Стамболийски ромите, които подлежат на социално подпомагане, са здравноосигурени с достъп до качествено здравеопазване.

Почти всички роми са обхванати от общо практикуващите лекари, подлежат на женска консултация, а децата на детска консултация - редовно имунизация и извършване на профилактични прегледи. Бъдещите майки са консултирани от общо практикуващите лекари за предродилни, следродилни грижи и семейно планиране. В гинекологичните кабинети са предоставени безплатни презервативи и контрацептиви за ползване и употреба от желаещите роми.

- **Съединение**

Основна роля за реализиране на дейностите по този приоритет в община Съединение се осъществяват от създаденото през 2013 г. общинското социално предприятие.

1. Проведени са беседи с родители и ученици на тема „Превенция на ранните бракове”; съвместно с ОБСНВ - Съединение са извършени обучения на ученици на теми „Вредата от тютюнопушенето”, „Чисти ръце”, „Вредата от наркотиците”;

2. На първи декември – Международния ден за борба със СПИН в училищата и ромската махала при община Съединение, Клуб „Единство” към БМЧК, ОСНВ – Съединение и МКБППМН – Съединение проведеха съвместна превантивна програма;

3. През отчетния период обект на наблюдение са рисковите групи от ромските махали, в т.ч. хронично болни и хора с увреждания, бременни и млади майки, многодетни семейства, самотно живеещи възрастни хора;

4. Своевременно са издирени и информирани хората от ромската махала, имащи право да участват в Програмата за разпределение на храни от интервенционните запаси за социално слаби лица, помощ от Европейския съюз /хранителни продукти/, раздавани от доброволци към БЧК.

5. С решение на Общински съвет – Съединение се отпускат еднократни финансови помощи от бюджета на община Съединение на крайно нуждаещи се лица и семейства, претърпели пожари, наводнения и други природни бедствия, при условие че не са получили такива от Дирекция „Социално подпомагане”.

- **Хисаря**

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни работи непрекъснато по приоритет „Здравеопазване” чрез беседи, срещи, разговори, презентации за превенция на тютюнопушенето, употребата на алкохол, превенция и контрол на ХИВ, СПИН и сексуално предавани инфекции, полово съзряване, здравословно хранене, физиологични промени в пубертета.

II. 3. ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Изпълнение на Приоритет 3 в общините на област Пловдив

- **Асеновград**

През 2014 година община Асеновград е подобрила жилищните условия и прилежащата инфраструктура, чрез три конкретни дейности: проектиране на техническата инфраструктура (водоснабдяване, канализация, улична мрежа, благоустрояване), рехабилитация на общински жилища и реконструкция на образователната, културната и социалната инфраструктура. В резултат на което частично е асфалтирана ул. „Миньор“ в кв. Лозница на стойност 4000 лв.

На територията на община Асеновград има 196 общински жилища. В 36 от тях живеят ромски семейства. Жилищният фонд е материално остарял и не предоставя ефективни възможности за задоволяване на жилищните нужди. Поради тази причина и заради финансовата невъзможност на наемателите ежегодно се отпускат средства за ремонт от общинския бюджет. През 2013 са отпуснати 30000 лева, с които през 2014 г. са извършени ремонтни дейности в 15 жилища, като в 5 от тях живеят ромски семейства.

Поради нуждата от подобряване и реконструкция на обектите на образователната, културната и социалната инфраструктура през 2014 година стартира разширяване на учебната база на ОУ „Асен Златаров“ - с. Боянци, в което около 85% от населението е от ромски произход. Проектът представлява двуетажна монолитна сграда с обща квадратура 252 кв.м. На първия етаж ще се помещават две класни стаи, една ученическа лаборатория и склад за учебни пособия. На втория етаж ще има още две класни стаи, една учителска стая и един директорски кабинет. В проекта са инвестирани 200 000 лв.

- **Брезово**

В община Брезово на територията на с. Пъдарско, с. Борец, с. Драганово, с. Чоба и гр. Брезово са обособени компактни групи роми. Преобладават едноетажните паянтови жилища, но има и голям брой изградени едноетажни и двуетажни масивни жилища в гр. Брезово и с. Пъдарско. Жилищата са построени в общински имоти с отстъпено право на строеж. Извън регулацията в гр. Брезово има построени къщи в земеделски терени. В населените места на общината няма изградена канализационна система за отпадни битови води. Кварталите с компактно ромско население са водоснабдени и електрифицирани. Има изградена система за сметосъбиране на битовите отпадъци.

През 2014 са стартирани два проекта за изграждане на нови, реконструкция и ремонт на съществуващи тротоари в с. Пъдарско, с. Чоба и с. Борец на стойност 1 233 466 лева и в гр. Брезово, с. Стрелци, с. Дрангово и с. Отец Кирилово на стойност 126 367 лева., финансирани по мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места” от Програмата за развитие на селските райони. През изминалата година са подписани 6 договора за учредени права на строеж за строителство на жилища на стойност 4 433 лв., 3 от които без търг за социални жилища на ромски семейства.

- **Калояново**

Община Калояново е разработила програма за подобряване на жилищните условия в кварталите с компактно ромско население. По покана на МИП през 2014 е изготвено техническо задание за общ устройствен план с цел създаване на териториална планова основа и нейното дългосрочно устойчиво развитие в съответствие с целите на социално-икономическото и развитие и със специфичните местни , природни и други ресурси. Предприети са три дейности.

По първата дейност община Калояново е подобрила техническата инфраструктура в 15 населени места. Общата стойност на усвоените средства по тази дейност е 98 350,00лв, с източник - общински бюджет. 18 350,00лв. от сумата е изразходвана за отводняване на улици. За изграждане на тротоари и ремонт на улици общината е похарчила 80 000 лв.

По втората дейност е подобрена жизнената среда и са проведени мероприятия, свързани с организиране на доброволни зелени групи чрез МОСВ И ПУДООС, Национална кампания „ЗА ЧИСТА ОКОЛНА СРЕДА - 2014 г.” Реализирани са три проекта на обща стойност:- 19 339 лв. Кметството в село Брягово е провело кампанията „Почистване и облагородяване на зелена площ в ромската махала“. Направени са детски площадки в ОДЗ село Калояново и ЦДГ „Първи юни” - Дълго поле с помощта на доброволчески труд от населението.

По третата дейност община Калояново е залесила зелена площ с широколистни дървета на стойност 1200 лева. Източник на средствата – общински бюджет. В ромския квартал в село Калояново са засадени с доброволен труд на ромското население-50 тополи, 50 липи и 50 броя червен дъб. Включени са 30 лица от общността. В ромския квартал в село Дълго поле са засадени с доброволен труд на ромското население-50 тополи, 40 липи и 40 броя червен дъб. Включени са 26 лица от общността.

- **Куклен**

Ромите в град Куклен са 8.6% от населението на общината или 516 души (по официална статистика). Живеят в три основни квартала, които не са отделени от

другите жилищни квартали и не представляват гета. Живеят при добри битови условия. Къщите са едноетажни и двуетажни и са свързани към системата за канализация на града. Често в една къща живеят няколко семейства.

Жилищните условия се подобряват постоянно от общината чрез изпълнение на годишната капиталова програма на общината. Част от улиците са новоасфалтирани. Има изградена система за сметопочистване и всяко семейство е снабдено с отделна кофа за смет и общи контейнери. През 2014 г. стартира и кампания по включване към газопреносната мрежа.

За периода 2012-2014 година няма новоотредени терени за жилищно строителство на граждани от ромски произход. В общинския план за развитие е посочен проект за отреждане на общински терен с цел проектиране и изграждане на жилища на социалнослаби жители на общината.

- **Кричим**

В град Кричим ромското население живее в два основни квартала – кв. Крайречен и кв. Бялата пръст. В по-голямата си част те живеят бедно и капсулирано. През 2014 година е изградена водоснабдителна и канализационна мрежа в двата ромски квартала. Възстановена е настилка по ул. „Роза“ по проект „Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителна и канализационна мрежа и изграждане на пречиствателна станция за отпадни води – гр. Кричим“. След реализацията на този проект значително е подоброено качеството на социално-битовите условия за хората от тези два квартала.

- **„Марица“**

През 2014 година община „Марица“ стартира процедура по разширяване на урбанизираната територия и включване на парцели, които са застроени без устройствен статут в с. Костиево. Извършено е заснемане на парцелите, които са застроени от жители от ромски и/или турски произход, но необходимите разрешения все още не са влезли в сила. През 2014 г. са предприети действия за изграждане на техническа инфраструктура – водоснабдяване и канализация в с. Бенковски. Осъществени са дейности, свързани с подобряване на енергийната ефективност в ОУ „Граф Н. П. Игнатиев“ - с. Граф Игнатиево и ОУ „Христо Смирненски“ - с. Строево.

- **Пловдив**

Община Пловдив е предприела благоустрояване на кварталите и районите, компактно населени с етнически малцинства и подобряване на съществуващата и изграждане на нова техническа инфраструктура.

Изградена е нова канализация на част от ул. „Батак“ (360 метра) в кв. „Столипиново“. Изготвен е проект за цялостната канализация на улицата. Стойността на проекта е 180 000 лв., източникът на финансиране е община Пловдив. Асфалтирана е ул. „Елба“ в частта между ул. „Ландос“ и ул. „Възход“. Ремонтът е на стойност 100 000 лева, осигурени от община Пловдив. Доизградено е уличното осветление в различни части на район „Източен“ и в частност в кв. „Столипиново“ на стойност 30 000 лева, осигурени от общинския бюджет. Извършено е озеленяване на площи и поставяне на пейки пред блоковете на улица „Крайна“ в кв. „Столипиново“. Изграден е нов участък на ул. „Мадара“ от бул. „Кн. Мария Луиза“ до ул. „Стойчо Мушанов“ на стойност 145 972 лв. Изградена е нова осветителна уредба за улично осветление и нова канална

мрежа за комуникациите от бул. „Кн. Мария Луиза“ до ул. „Стойчо Мушанов“ на стойност 53 992 лв. Изградена е нова тръбна и канална мрежа под обект „Улично осветление на част от улицата на бул. „Източен“ от № 121 до № 139“ на стойност 20 595 лв.

По обекта „Реконструкция на улица „Цар Георги Тертер“ в участъка от ул. „Иван Перпелиев“ до ул. „Брестовица“ са обхванати следните части: улично осветление, тръбна канална мрежа, пътни и тротоарни настилки, изграждане на водопровод и канализация. Финансирането в размер на 207 881 лв. е осигурено от община Пловдив. По обект „Реконструкция и благоустрояване на ул. „Брестовица“ - продължение на ул. „Цар Георги Тертер“ в участъка от ОТ 408 до ОТ 374 по плана Първа градска част е обхваната част пътна-изграждане на парково осветление, подмяна и ремонт на водопровод. Финансирането е на стойност 63 931 лв., осигурено от общинския бюджет. Извършен е ремонт на кръгово кръстовище и паркинг за автобуси на пл. Александър Малинов – район „Централен“ на стойност 39 835 лв.

По обект „Ул. „Балкан“ – връзка с ул. „Райно Попович“ е изготвен работен проект на стойност 4850 лева. Финансирането е осигурено от община Пловдив.

Извършена е реконструкция и доизграждане на техническата и социална инфраструктура в етническите квартали и в частност обект „Детска градина“ на ул. „Лъджене“ в район „Централен“. Извършен е груб строеж и довършителни работи, интериор, електроинсталации, ВиК, вътрешна отоплителна и вентилационна инсталация. Финансирането е на стойност 311 338 лв. Източник – община Пловдив.

• **Първомай**

Ромите в община Първомай са 5,46 % от населението или 1 526 се самоопределят като такива (по данни на НСИ и ЕСГРАОН в общината). Живеят на определени улици, но не са обособени в квартали, няма сформирани гета и не са маргинализирани. По-голяма част от тях живеят в добре уредени жилища – едноетажни или двуетажни, и в голямата си част те са свързани със системата за канализация на града. Съществува малък район от гр. Първомай, в който живее ромско население и който все още е извън регулация (две улици). Много рядко в една къща живеят няколко семейства, които са с две или три деца. Процентът на ромите без собствено жилище в община Първомай е по-малък от 0,3 %.

Няма регистри за териториите, включващи ромско население. Действащият ПУП е от 1994 г. и към днешна дата се нуждае от актуализация, но за това са необходими нова кадастрална карта и средства.

Жилищните условия се подобряват постоянно чрез общинския бюджет и участието на общината по програми и проекти. Успешно са реализирани до момента редица проекти свързани с инфраструктурата на общината: „Смесена канализация (битова и дъждовна) и пречиствателна станция за отпадъчни води на с. Градина, община Първомай“ BG161PO005/08/1.30/01/01 – 625 894 лв.; „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай“ BG161PO005/08/1.30/01/01 - 882 400 лв.; „Подобряване на образователната инфраструктура в подкрепа на устойчиво местно развитие на територията на община Първомай“ BG161PO001/1.1-01/2007 - 4 193 221,11 лв. През 2012 г. община Първомай успешно е приключила изпълнението на проект „Обновяване на градската среда в община Първомай и подобряване на условията за отдих на населението“ BG161PO001/1.4-05/2009 на стойност 4 424 524,93 лв., финансиран от ОПРР. В момента продължава изпълнението на няколко проекта по ПРСР, мярка 321: „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с. Бяла река“- 4 755 456 лв.; „Реконструкция на

вътрешна водопроводна мрежа в с. Искра, община Първомай”- 5 214 516 лв.; „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с. Крушево, община Първомай”- 4 023 034 лв.; „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с. Езерово, община Първомай”- 3 191 578 лв.

- **Раковски**

Община Раковски е съставена от седем населени места. Във всички са обособени квартали с ромско население, като в кв. Чалъкови то е над 50 %. Голяма част от жилищата са незаконно построени, а условията които обитават са в тежко състояние. Липсва изградена канализационна и водопроводна мрежа.

Общината многократно опитва да узакони имотите на ромите, но без резултат. Всяка година общината приема програма за управление и разпореждане с имотите-общинска собственост, в която се планират имоти за продажба с цел купувачите да изградят жилища по законов ред. От 2011 г. до настоящият момент само 13 човека от ромски произход са с учредено право на строеж, но нито един не е купил парцел.

През 2014 г. община Раковски е спечелила проект на стойност 57 милиона лева - “Интегриран воден проект на град Раковски за частично изграждане на главни колектори и вътрешна канализационна мрежа, ПСОВ и реконструкция на съществуващата водопроводна мрежа по улиците, предвидени за канализация” в който са предвидени и ромските махали в кв. Ген. Николаево и кв. Секирово.

- **Садово**

В град Садово, с. Караджово и с. Милево ромското население живее в стари и недобре поддържани къщи. В селата Болярци, Катунца и Поповица жилищата на ромите са в много добро състояние. Инфраструктурата е добре функционираща.

През 2014 година е асфалтиран площадът и основните улици в ромската махала на гр. Садово. Всички домакинства на територията на общината имат ток и питейна вода.

- **Сопот**

За подобряване на жилищните условия на територията на община Сопот в кварталите с ромско население е стартирана процедура по оценка на нуждите им по отношение на инженерната им инфраструктура, като са предприети действия по изработване на ПУП за урегулиране на поземлените имоти за жилищни нужди в територията на местност „Бозалан“ – западно от урбанизираната територия на град Сопот. Поради липса на средства планът все още не е завършен.

- **Стамболийски**

Община Стамболийски е с население около 20 000 души, по-голяма част от които разполагат със собствено жилище. Поддържа се недостатъчен общински жилищен фонд, който се ползва от регистрирани като крайно нуждаещи се от жилище граждани. Наличният фонд не е достатъчен за задоволяване на нуждите от жилища.

Ромските махали в град Стамболийски са две на брой, разположени основно в покрайнините на града. На територията на общината има четири села, в които има обособени по една ромска махала, съставени основно от едностайни жилища.

Общината е предоставила възможност за закупуване на парцелите, върху които живеят, но към настоящия момент интерес не е проявен. Има изградена улична асфалтова мрежа, организирано сметоизвозване, както и улично осветление.

- **Съединение**

През изминалата 2014 година община Съединение е провела дейности за благоустрояване на махалите с преобладаващо ромско население за подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари и реконструиране на ВиК мрежи.

- **Хисаря**

В община Хисаря през 2014 е приключило изграждането на битова и дъждовна канализация и реконструкция и подмяна на водопроводна мрежа на кв. Момина баня, кв. Вергово и кв. Миромир в гр. Хисаря по ОПОС. В кв. Веригово, където е обособен единият квартал на уязвими етнически малцинства – роми, има имоти и терени, предвидени за отдаване за строеж, които не попадат в дейностите по проекта. За тях община Хисаря отделя собствен ресурс. Всички имоти от този квартал имат изградена канализация и подменена водопроводна мрежа. Единствената улица в квартала е изцяло асфалтирана със средства на общината. В кв. Момина баня, където има единични къщи, обитавани от представители на етническите малцинства, които са в регулационна граница, е изградена битова канализация и е подменена водопроводната мрежа.

За периода 2014 – 2020 г. - община Хисаря е възложила изготвянето на проект-„Изграждане на канализация и подмяна на амортизиран водопровод в с.Красново“, с който ще кандидатства по Програмата за развитие на селските райони. В с. Красново е вторият обособен квартал на уязвими етнически малцинства – роми. Там ромското население е компактно.

Определена е жилищна зона в гр. Хисаря, в която със Заповед № РД-06-86/08.03.2005 г. на Кмета на общината се определя малко етажно сключено жилищно застрояване. За 2014 г. са издадени 3 (три) строителни разрешения с отстъпено право на строеж върху земя общинска собственост. Има възможност за издаване на още 12 (дванадесет) строителни разрешения.

Общините Перущица, „Родопи“ и Карлово не са предоставили информация относно подобряване на жилищните условия и прилежащата инфраструктура в отчетите си за 2014 година.

II. 4. ПРИОРИТЕТ 4 - ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

През 2014 г. Дирекция „Регионална служба по заетостта“ – Пловдив отчита, че средномесечният брой на регистрираните безработни в Пловдивска област е 28 886, който е с 5,1% по-малък в сравнение с 2013 г.

Равнището на безработица в областта, показващо какъв процент от икономически активното население представляват безработните, е 9,5% през 2014 г. /с 0,5 пункта по-ниско от 2013 г./.

В повечето общини от област Пловдив реализацията на трудовия пазар на регистрирани безработни лица от ромски произход е значително затруднена. Основни проблеми в общия случай са социалната изолация, липса на трудов опит и квалификация, загубата на трудови навици, ниската мотивация за работа, трайно

намалена или загубена работоспособност вследствие на заболяване, ангажираност в семейството.

През 2014 година в Пловдивска област успешно се реализират програми за заетост и обучение, насочени основно към неравностойните групи на пазара на труда. Включването в програми и насърчителни мерки остава една от възможностите за безработните да се реализират на пазара на труда, а за работодателите това е допълнителен стимул да наемат на работа безработни лица. От друга страна, програмите и мерките за заетост и обучение са предпоставка за социална адаптация, придобиване на знания и умения по дадена професия и възстановяване на трудовите навици на безработните лица.

По данни на Регионална дирекция „Социално подпомагане” – Пловдив през 2014 г. броят на децата допуснали неизвинени отсъствия е увеличен спрямо 2013 година. Предвидените в ППЗСП санкции оказват положително въздействие на учебната заетост и здравеопазването на децата.

Според обобщените данни в докладите за дейността на Регионалната дирекция през 2014 г. е оказана подкрепа на 72548 лица с увреждания. За същия период на 2013 г. лицата с увреждане, на които е оказана подкрепа, са били 68506, т.е. отчита се увеличение с 4042 лица. Отпускането и предоставянето на месечните добавки за социална интеграция по реда на ЗИХУ за 2014 г. спрямо 2013 г. бележи тенденция към увеличаване на общия брой на лицата с трайни увреждания, ползващи добавки за социална интеграция, както и увеличение на отпуснатите добавки. С повишени стойности при отпуснатите месечни интеграционни добавки са тези за транспортни услуги, за обучение, диетично хранене и лекарства и за достъпна информация.

В област Пловдив през 2014 г. функционират 75 броя специализирани институции за социални услуги в общността.

Изпълнение на Приоритет 4 в общините на област Пловдив:

- **Асеновград**

За периода от 01.01.2014 г. до 30.09.2014 г. в община Асеновград е осигурена заетост на 132 лица от ромски произход. От тях 47 са включени по Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”.

- **Брезово**

Община Брезово е с неблагоприятна социално-демографска структура и висока безработица – 20,74% от трудоспособното население. От регистрираните през 2014 г. 110 безработни 85 са роми. Най-голям брой безработни са регистрирани от населените места с компактни групи ромско население – Брезово, Борец, Дрангово, Пъдарско, като преобладаващата част от тях са с ниско образование и квалификация. Тъй като на територията на общината не функционират достатъчен брой предприятия, които да осигуряват работни места, политиката по отношение на заетостта е насочена към разработване на проекти, финансирани от национални и европейски програми. През 2014 г. са се реализирали следните програми:

- Схема BG051PO001-1.1.11 „Подкрепа за заетост”, по която се финансираха 3 работни места, като стойността на проекта е 3 452 лв.;
- В Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” през 2014 г. бяха включени 64 безработни лица, с финансиране на стойност 85 410 лв.

Периодично се актуализира списъкът на регистрираните безработни лица без образование и квалификация. Общината се насочва към разработване на подходящи обучителни програми. В Бюрото по труда работи младеж от ромския етнос с висше образование, който в качеството си на медиатор подпомага реализирането на програмите в общината.

Осигуряването на заетост се отразява положително на социалния статус и поведението на ромите, като се намалява броят на противообществените прояви и престъпления, увеличава се обхватът на децата в образователните структури.

• **Калояново**

Общият брой регистрирани безработни лица на територията на община Калояново е 558, от тях 88 лица са се самоопределили като роми.

- Без образование - 86 - от тях самоопределили се от ромски произход – 35;
- Начално образование - 108 - от тях самоопределили се от ромски произход – 41;
- Основно образование - 160 - от тях самоопределили се от ромски произход – 17;
- Средно образование – 185 - от тях самоопределили се от ромски произход – 2;
- Висше образование - 19 - от тях самоопределили се от ромски произход - 0.

Разработват се проекти за включване на безработните лица в програми за квалификация и трудова заетост:

- През 2014 г. по ОПРЧР, проект „Подкрепа за заетост”, са включени 5 лица, от които едно от ромски произход. Проектът е на обща стойност 39 587,00 лв. и е изпълнен в следните населени места: Калояново, Дълго поле, Дуванлии, Песнопой.
- Заетост по чл.12 от ПП ЗСП - средно 100 лица месечно полагат общественополезен труд, като 90% от тях са от ромски произход за благоустрояване и хигиенизиране на населените места.

Голяма част от целевата група са безработни не търсят активно работа, рядко имат завършена средна степен на образование и придобита квалификация, което затруднява намирането и съответно наемането им на работа и включването им в обществения живот. Въпреки усилията за разясняване на необходимостта и предлаганите условия за регистрация в Бюрото по труд голяма част от целевата група не се подписват редовно или въобще не се регистрират.

• **Карлово**

За постигане на целите, заложи в Плана за действие на Агенцията по заетостта за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите - приоритет „Заетост”, се работи активно и се осъществяват набелязаните мерки и дейности.

Чрез териториалните поделения на Агенцията по заетостта – дирекции „Бюро по труда” се реализират дейности, които са част от плана за действие по инициативата за Десетилетието на ромското включване 2005-2015 г.

За лицата от ромски произход е осигурен равен достъп до услугите, които се предлагат на регистрираните търсещи работа лица, а именно:

1. информация за обявени свободни работни места;
2. информация за програми и мерки за запазване и насърчаване на заетостта;
3. посредничество по информироване и наемане на работа;
4. психологическо подпомагане;
5. професионално ориентиране.

На всички регистрирани безработни търсещи работа лица в едномесечен срок от регистрацията им се изготвя индивидуален план за действие.

Ниското образователно ниво, липсата на квалификационни умения и изградени трудови навики са предпоставка за затруднената реализация на лицата от ромски произход на трудовия пазар.

В резултат на ефективно трудово посредничество и услугите, които Дирекция „Бюро по труда“ предоставя на търсещите работа лица, за наблюдавания период от 01.01.2014 г. до 30.09.2014 г. общо 126 регистрирани безработни лица от ромски произход са включени в дейности по повишаване на тяхната конкурентност и осигуряване на заетост на пазара на труда, а именно:

1. В мотивация за активно търсене на работа и професионално ориентиране са включени 15 лица.

2. Осигурена е заетост общо на 111 лица, от тях – по програми и проекти по НПДЗ и по ОПРЧР са включени 64 лица. По Национална програма ОСПОЗ е осигурена заетост на 31 лица от ромски произход с продължителна регистрация като безработни.

По обявени работни места на първичен трудов пазар е осигурена заетост на 45 лица. Включените лица по насърчителни режими по ЗНЗ за третото тримесечие са 2.

Във връзка с реализирането на програми и проекти в последните години община Карлово се явява най-големият работодател, осигуряващ заетост на безработни лица от различни рискови групи, което се отразява положително на местния трудов пазар.

В положителен аспект следва да се отбележи нарастващият брой младежи от ромски произход, които завършват средно образование и отговаряйки на изискванията на работодателите за образователно ниво, да се реализират на пазара на труда, както и да участват в стажантски програми.

Като положителна практика се отчита и повишеният интерес и заявеното желание от страна на регистрираните безработни лица, представители на ромския етнос, към включването им в квалификационни обучения по търсените на пазара на труда професии.

• Кричим

По данни на ДБТ – Родопи за 2014 г. се запазва тенденцията достъпът до заетост да е най-силно ограничен за няколко специфични групи безработни:

- хора с основно и по-ниско образование;
- безработни младежи на възраст 18 – 29 години;
- хора в предпензионна възраст;
- хора с увреждания в трудоспособна възраст, както и за хора от етническите малцинства.

В резултат на икономическата криза, както в световен, така и в национален план, равнището на безработицата в община Кричим е 22,8%, при средно за област Пловдив – 9,5%. Това равнище на безработица нарежда общината на второ място в област Пловдив (по-високо равнище на безработица има само в община Брезово). Причините са комплексни, но като водеща се очертава ниската или липсата на каквато и да било квалификация на регистрираните безработни, които са предимно от малцинствените групи.

За да противодейства на тази негативна тенденция, общинското ръководство ежегодно разработва проекти по различни програми, финансирани със средства от РБ, чрез Националния план за насърчаване на заетостта. Програмите за заетост, насочени към неравнопоставените на пазара на труда групи, в частност – ромите, са една от алтернативите за работа и осигуряване на доходи чрез полагане на труд, възвръщане на

трудовете навици и социална интеграция. Един от най-често прилаганите инструменти за въздействие върху тази група от безработни лица е НП „От социални помощи към осигуряване на заетост”, насочена към лица на социално подпомагане, без образование и квалификация и минимални шансове за трудова реализация на първичния пазар на труда. По тази програма са извършвани общополезни дейности, свързани с подобряване на жизнената среда на населението от съответната община, решаване на проблеми от техническата и социална инфраструктура. Във връзка с изпълнението на национални и регионални програми за заетост са осигурени работни места на лица от етническите малцинства, както следва:

- Регионална програма за заетост, Договор 614-0012-14-31002/27.03.2014 – 10 работни места, като 8 от тях са от етнически произход;

- По проект BG051PO001-1.1.01 „Подкрепа за заетост”, Договор ESF-1111-06-14-0008 – 6 работни места до 14.11.2014 г., като 5 от лицата са от уязвимите етнически групи;

- По проект BG051PO001-1.1.11 „Подкрепа за заетост”, Договор ESF-1111-06-14-0005 – 6 работни места до 29.04.2014 г., като 6 от тях от малцинствени групи;

- НП „От социални помощи към осигуряване на заетост” - 65 лица, като 58 от тях са от етнически малцинствен произход;

- Мярка за заетост по чл. 36а от ЗНЗ, Договор 614-0091-13-51419/25.11.2013 г. - 1 работно място, което е от етнически малцинствен произход на длъжност чистач/хигиенист;

През 2014 г. продължава реализацията на Договор за съвместна дейност за организацията на дейностите по чл. 12, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за социалните помощи между община Кричим и Дирекция „Социално подпомагане” - гр. Стамболийски. В началото на всеки месец до 5^{-то} число Дирекция „Социално подпомагане” изпраща до община Кричим списък на лицата, които е необходимо да положат общественополезен труд за срок от 14 дни месечно по 4 часа дневно, съгласно Програма за извършване на общественополезни дейности. Основни дейности и видове работа, включени в програмата са: комунално-битови дейности, дейности по опазване на околната среда, ремонтно - възстановителни дейности и др. Общинска администрация - гр. Кричим осигурява инструменти, материали и лични предпазни средства, необходими за ефективно изпълнение на дейностите по тази програма. С реализацията на Програмата за полагане на общественополезен труд през 2014 г. по реда на чл. 12, ал.1 от ППЗСП от безработни лица в трудоспособна възраст, подпомагани с месечни социални помощи, на основание чл. 9 от ППЗСП, е постигнато: пълноценно ангажиране на безработни лица в трудоспособна възраст, обект на месечно подпомагане в общественополезни за общината дейности, по-голяма ефективност при организирането и контролирането на отработените дни, формиране трудови навици на ангажираните по програмата лица, социална интеграция на безработните лица в обществото за бъдеща трудова реализация, подобряване условията на живот и жизнената среда в населеното място и преустановяване на формираните нагласи за пасивно и безвъзмездно получаване на помощи.

През 2014 г. лицата, положили общественополезен труд, са общо 1 547: основно роми и социално уязвими етнически групи от населението на община Кричим.

- **Куклен**

Община Куклен работи по няколко проекта по национални програми (ОСПОЗ, „Регионална програма за заетост”), които са от съществена важност за повишаване на

заетостта сред българските граждани от ромски произход. През 2014 г. е осигурена временна заетост на 14 лица от ромски произход.

С активната политика, провеждана от община Куклен, съвместно с ДБТ – Родопи, се стимулират работодателите да разкриват работни места от една страна, а от друга, се стимулира активното поведение на безработните чрез повишаване на трудовата им мотивация и качествената им характеристика.

В резултат на официални данни от ДБТ „Родопи-Пловдив” през 2014 г. от 70 регистрирани безработни лица от ромски произход 15 са започнали работа на първичния пазар, а 14 - по програми за заетост.

Насоката на действие за периода 2014 – 2020 г. отново е дадена от Общинския план за развитие на община Куклен за същия период. В Приоритет 2: „Социална инфраструктура: предучилищно образование, социална подкрепа и включване в пазара на труда” е посочен следният проект, свързан със заетостта: „Предоставяне на условия и услуги за увеличаване на квалификацията и достъпа до заетост на ромите в Община Куклен”.

• „Марица”

Целта на приоритета е осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.

Броят на лицата, ангажирани по програми за временна заетост, е намалял през 2014 г. – 90-95 човека.

• Перушица

Във връзка с осигуряването на заетост на лица от ромския етнос:

- По програма „Подкрепа за заетост”, ОП „Развитие на човешките ресурси” е осигурена трудова заетост на 5 лица.

- По ОПРЧР, „Подкрепа за заетост” е осигурена трудова заетост и обучение на 2 безработни лица за срок от 6 месеца.

- По Регионална програма за заетост е осигурена трудова заетост на 4 лица.

Във връзка с равнопоставеното включване на ромите като ползватели на предоставяните социални услуги е изпълнен проект „Подкрепа за достоен живот” към Агенция „Социално подпомагане” - 6 лични асистенти обслужват 6 потребители от ромския етнос през 2014 година.

• Пловдив

Де йност	Оп исание	Резултати	Инст итуция	Вр емеви период	Финансиране	
					Ср едства	Изт очник
Изг ражда-не на Общно- стен център за деца и семейства	Ус луги за деца и техните родители	Повишаване на благосъстоянието на децата до 7 г. в община Пловдив; Разширяване обхвата на услугите за деца от уязвимите до 7 г. и техните родители в община Пловдив; Разработване и въвеждане	Общи на Пловдив	02. 2012 – 10.2015 г.	2 2 78 594 лв.	Про ект за социално включване към МТСП Заем от Световната банка.

		на интегрирани социални услуги за деца и техните семейства; Подобрена училищна готовност на децата от семейства с ниски доходи и децата с увреждания на възраст до 7 години.				
Услуги за деца	Проектна дейност на изоставането на деца	Кампания „Остани родител“ • разпространение на информационни материали; • разработване на обучителен курс „Ранна бременност. Ранно родителстване“, в който през 2014 г. са включени групи младежи и девойки от ЦНВ „Младост“ гр. Пловдив. • дейности в насока идентифициране, оценяване и подкрепа на семейства в риск; • организиране и провеждане на 3 работни срещи с Бюро по труда, Пловдив с цел партньорство и подкрепа в търсенето на работа и включване в програми по заетост и повишаване на квалификационното ниво на самотни майки; • организиране и провеждане на 4 работни срещи с агенции за недвижими имоти с цел партньорство и подкрепа в търсенето на квартири на достъпни цени за потребителите на услугата ЗМБ. В срещите си с част от агенциите за недвижими имоти екипът не среща разбиране и желание за сътрудничество по	Община Пловдив, КСУ ДС, ДКЦ „Изток“	2013-2014 г.	От бюджета на КСУДС - Пловдив	Делегирана дейност – Община Пловдив

		отношение предоставяне на подходящи квартири на по ниски цени. • Работа /дежурства/ в ДКЦ „Източен” по превенция на изоставянето. • Сключен договор за съвместна работа между ДКЦ „Изток” в кв. „Столипиново” и КСУДС – Пловдив за съвместна работа. • Социален работник от Звено „Майка и бебе” посещава ДКЦ „Източен”, консултира и насочва общопрактикуващите лекари по конкретни случаи. • Социалният работник консултира семейства, насочени от лекарите, по всякакви въпроси, касаещи отглеждането на деца, родителстването, социални умения.				
По дпомогане социалното включване на семейства и групи в риск от уязвимите етнически общности в кв. Столипиново, чрез подобряване на достъпа до социални услуги и подкрепа	- Информирани и консултиране - емоционална подкрепа/психологическо консултиране - посредничество и застъпничество - подкрепа и наблюдение в домашни условия - работа с	Брой обслужени деца и семейства Екипа на ЦОП работи по 109 случая и 302 членове на широкото семейство, насочени с направления за ползване на социални услуги от ОЗД към ДСП Пловдив. От тях: Превенция на изоставянето – 68 потребителя Алтернативни семейства – 24 потребителя Реинтеграция – 12 потребителя	Общи на Пловдив, ЦОП „Столипиново”, ФРР „Рома – Пловдив”	Януари 2014 – Декември 2014г.	85 950 лв.	Община Пловдив /делегирана дейност

на нуждаещи те се.	подкрепя ща система - индиви- дуална работа с дете - обуче- ние в семејно планира- не - обуче- ние в родител- ски умения.					
Со- циални услуги, финансир ани от бюджета на Община Пловдив	Ед- нократни помощи по Наредба- та за подпома- гане на социално слаби граждани. Предоста- вя се финансо- ва помощ за инциден- тно възникна- ли здравни и социално- битови потребно- сти.	През 2012г. подпомогнати 50 души с год. бюджет – 20 000 лв. През 2013г. подпомогнати 75 души год. бюджет-50 000 лв. През 2014г. подпомогнати 81 души с год.бюджет – 50 000 лв По данни на служителите, близо 15 % от подпомогнатите с еднократни помощи са хора от етническите малцинства.	Общи на Пловдив	20 12 г. 20 13 г. 20 14г.	Ед- нократни помощи за хора от малцинст- вата 3 0 00 лв. 5 0 00 лв 6 650 лв.	Общ- ина Пловдив
	Со- циален кабинет по дентална медицина	Социална услуга за изработване зъбни протези на социално слаби граждани. Услугата има годишен бюджет – 20 000 лв. По данни на служителите, обработващи заявленията	Общи на Пловдив	Еж- егодно	3 000 лв.	Общ- ина Пловдив

		за услугата, близо 15 % от потребителите на услугата са хора от етническите малцинства.				
	Социални трапезарии	Предоставяне безплатен обяд на 2000 социално слаби граждани през зимния сезон. Услугата е с бюджет – По данни на служители, близо 20 % от потребителите са хора от уязвимите етнически малцинства.	Общи на Пловдив	Ежегодно		Община Пловдив
Проект „Подкрепа за достоен живот”	През януари 2011 г. започна предоставяне на услугите по схема за безвъзмездна финансова помощ от ЕС „Алтернативи”, по която бенефициент е Агенция за социално подпомагане в партньорство с всички общини в България.	По проекта са назначени 190 лични асистенти, които полагат грижи за свои близки. Услугите по проекта продължиха до 31.12.2014г. За периода от 2011г. до 31.12.2014г. са верифицирани 3 309 4923 лв. По данни на Екипа за управление на проекта над 10 % от личните асистенти са хора от уязвимите етнически малцинства.	Общи на Пловдив, Агенция за социално подпомагане	Януари 2011 до декември 2014		Община Пловдив,
Проект за професионална квалификация на младежи	Обучение на младежи и девойки от кв. „Столипиново” за придобиване на	10 младежи и 10 девойки от кв. „Столипиново” с придобити умения за градинарство.	Общи на Пловдив, Сдружение „Толеранс”	2014 г.	20 00 лв.	Община Пловдив Програма „Пловдив на младите”

	ване на професионални умения.					

- **Първомай**

На територията на общината безработицата е сравнително постоянен процент през последните години. Средногодишният брой на безработните в община Първомай по години и данни от Дирекция „Бюрото по труда” – гр. Първомай е следният:

Структурата на безработните в община Първомай е сравнително негативна: 72 % от регистрираните са без квалификация, от тях 40 % са с основно и по-ниско образование (всички от ромски произход), което затруднява тяхната реализация.

През 2014 г. с активната политика, провеждана от Бюрото по труда - гр. Първомай, се стимулират работодателите да разкриват работни места от една страна, а от друга, се стимулира активното поведение на безработните към повишаване на трудовата им мотивация и качествена им характеристика. Най-големият работодател по програмите за временна заетост е община Първомай. Малка част от безработните, постъпили на работа след преминат курс за квалификация, са български граждани от ромски произход.

- **Раковски**

Дирекция „Бюро по труда” – Раковски продължава да работи съвместно с общината, с частни фирми и други организации за намаляване на безработицата и насърчаване на заетостта.

По данни от дирекцията броят на безработните лица от ромски произход е 716. Във връзка с изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 и Десетилетието на ромското включване 2005-2015 г. включените в заетост роми през 2014 г. са 167 безработни лица, като от тях:

- 121 лица са устроени на първичен пазар на труда;
- 36 лица, работещи по НП ОСПОЗ;
- 8 лица, работещи по ОПРЧР;
- 2 лица, включени в насърчителни мерки.

- **„Родопи”**

По НП ОСПОЗ – сезонни и аварийни дейности са включени 23 лица, усвоените средства са в размер на 7521,83 лв.

По НП АХУ – дейност „Личен асистент” са включени 2 лица, усвоените средства са 5534,42 лв.

Освободени от такси за детска градина социално слаби ромски семейства – 21 деца, като със средства от общинския бюджет се покриват разходите.

- **Садово**

В община Садово над 90% от ромското население са сезонно и непостоянно ангажирани в селското стопанство и в животновъдството като наемна работна ръка. Този фактор не променя наличните данни за 90% безработица сред тях. В същото време трябва да се посочи, че трудовата заетост се намира в пряка връзка с образованието и професионалната квалификация, каквито ромите не притежават. Община Садово прави всичко възможно, за да осигури трудова дейност на ромите и да може да имат финансови средства, макар и минимални за живот.

Само през 2014 г. по различни програми е осигурена работа на 1450 души от ромски произход. Това е много добър резултат, постигнат благодарение на усилията на администрацията на община Садово.

На принципа на заместването от всяко семейство са наемани хора на работа, за да не бъдат ошетени някои ромски семейства. По този начин почти от всяко семейство има по 2-3 души, които на ротационен принцип участват в тези програми и получават финансови средства във вид на работна заплата.

През зимния период е осигурена работа на 50-55 души, от семейства, които са най-бедни, нямат други доходи. По този начин им е оказана помощ чрез труда си да осигуряват храната на семействата си. Търсят се и други възможности за осигуряване на работа.

- **Сопот**

Целта е осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост. При посещение в Бюрото по труда – клон Сопот се попълва декларация за принадлежност към даден етнос. От попълнените справки се отчита, че посреднически услуги за наемане на работа са ползвали 9 роми. С оглед на незадължителния характер на справката не може да се каже, че данните са точни. Общинската администрация изразява готовността си за по-засилено включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки, но до този момент такива проекти липсват и няма възможност за участие на незаети лица в тях.

- **Стамболийски**

Средногодишният брой на безработните лица в община Стамболийски за 2014 г. по данни на Бюрото по труда – гр. Стамболийски, е 1476 /за сравнение – през 2013 г. е 1415/:

Структурата на безработните в община Стамболийски е твърде негативна: 71,9% от регистрираните са без квалификация, като 13,1% от тях са с основно и по-ниско образование и предимно са от ромски произход. Това затруднява неимоверно тяхната реализация. Благодарение на програмите за заетост и предимно на НП ОСПОЗ, устроени на работа са 15 от безработните, 7 лица са работили по Регионална програма за заетост, 4 са започнали работа на свободния пазар, което представлява 12,5% от всички заети жители с посредничеството на Дирекция „БТ - Родопи”. През 2012 г. след обучение по ОПРЧР – схема „Развитие” едно безработно лице е започнало работа като градинар. През 2014 г. по схема „Подкрепа за заетост” 13 безработни лица са назначени като градинари. През 2014 г. с активната политика, провеждана от Дирекция „БТ Родопи”, се стимулират работодателите да разкриват работни места от една страна, а от друга, се стимулира активното поведение на безработните към повишаване на трудовата им мотивация и качествената им характеристика. Във филиал – гр.

Стамболийски на Дирекция „БТ Родопи” има трудов посредник - ромски медиатор, работещ по НП „Активиране на неактивни лица”.

Един от приоритетите на работа на Дирекция „БТ Родопи” е трудовата реализация на лица от групите в неравностойно положение /лица с намалена работоспособност, младежи до 29 години, самотни родители, майки с деца до 3 години, лица над 50 години, продължително безработни над 1 година/, регистрирани като безработни и търсещи работа чрез дирекцията по труда.

Основните тенденции, характерни за безработицата през първото деветмесечие на 2014 година в Дирекция "БТ Родопи", се наблюдават и при безработните в неравностойно положение.

Най-голямо в процентно съотношение е увеличението в групата на лицата с намалена работоспособност /с 31,6%/, следвана от групата на самотните родители и/или майки с деца до 3-годишна възраст /12,1%/ и групата на безработните лица над 50г. /с 10,1%/. В групата на младежите до 29 г. се наблюдава намаление с 17,1%.

Основни изводи:

По-висок е делът на безработните сред жените;

- Наблюдава се тенденция за увеличаване делът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на лица с ниско образование, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Липсва сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса;

• Съединение

Заетостта и социалната политика са сред основните приоритети на ръководството на община Съединение. Високият процент на безработица сред населението от ромски произход в общината е сред най-сериозните проблеми. Наблюдава се изоставане в образователно-квалификационното равнище на ромското население, което се дължи на множество фактори. Ниският коефициент на образование е фактор, който води от своя страна до неконкурентоспособност на пазара на труда. Община Съединение води целенасочена социална политика, като се ангажира с реализирането на редица социални проекти и проекти, свързани с осигуряване на заетост на безработни лица, по-голяма част от които са от ромския етнос. Приоритетно се работи по следните проекти:

1. „Подкрепа за достоен живот” е проект по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и неговата цел е да се приложи нов подход за предоставяне на услуги в семейна среда чрез въвеждане на принципа „индивидуален бюджет за личен асистент” в национален мащаб и да се разчупят създадените стереотипи за услугата „Личен асистент”. Община Съединение се включва по този проект през 2010 година и продължава до момента. По този проект се обгрижват 17 лица от лични асистенти, от които 5 са от ромски произход. Предоставянето на услугата „Личен асистент” има за своя основна цел удовлетворяването на специфичните потребности на потребителя. Услугата се предоставя след оценка на потребностите на потенциалния потребител. Оценката на потребностите се извършва от доставчика (социален работник или експерт с необходимата квалификация) с участието на потенциалния потребител и/или на негов законен представител. Услугата осигурява постоянна грижа на лица с увреждания, притежаващи ЕР на ТЕЛК с 90% и над 90% чужда помощ.

2. Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – „Нов избор – развитие и реализация”. Програмата е насочена към безработни лица във възрастови

групи до 29 г. и над 50 г. Целта е обучение и преквалификация на лицата от целевите групи и последващото им назначаване на работа по населените места на община Съединение.

Спецификата на проекта е намаляване на безработицата и осигуряване на заетост и интеграция към новите условия и изисквания за трудова заетост на този тип целеви групи. За периода от 01.06.2013 г. до 31.05.2014 г. са назначени 16 лица на длъжността „градинар“, на 8-часов работен ден. По същата схема община Съединение участва по още един проект за назначаването на 50 лица, на длъжности „общ работник“ (поддръжка на сгради) и „общ работник“ (поддръжка на пътища), на 8-часов работен ден, за периода от 04.02.2014 г. до 03.02.2015 г.

Агенцията по заетостта чрез Дирекция „Бюро по труда Марица“ – гр. Пловдив е сключила договор с община Съединение на основание чл. 52, ал. 2 от Закона за насърчаване на заетостта, за назначаването на 2 лица (инвалиди) на длъжностите „хигиенист“ и „куриер“, на 6-часов работен ден. Срокът на договора е до 01.10.2014 г.

3. Национална програма ”От социални помощи към осигуряване на заетост”.

През 2014 г. по тази програма община Съединение участва с проект и в резултат са разкрити 7 работни места на 6-часов работен ден за период от 9 месеца (от 01.03. до 30.11.2014 г.), като се осигурява социална интеграция на дълготрайно безработни лица.

- **Хисаря**

Назначени са безработни лица по следните програми: Национална програма ОСПОЗ; НПАХУ; Насърчителни мерки от ЗНЗ; Регионална програма по заетост; ОПРЧР – „Нов избор – развитие и реализация“, по която са включени в обучение и квалификация безработни лица на длъжност „градинар“ и „общ работник“ (поддръжка на пътища); ОПРЧР - ”Алтернативи” - дейност „Личен асистент”; ОПРЧР - ”И аз имам семейство” - 1 ромско семейство; ОП ”Подкрепа за заетост”; НП ОСПОЗ – аварийни дейности.

По тези програми една голяма част от назначените безработни лица са от ромски произход. През последните три години се наблюдава тенденция на увеличаване желанието на младите роми над 15-годишна възраст за ограмотяване, придобиване на образование и квалификация, което ги прави конкурентни на пазара на труда.

II. 5. ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

През 2014 г. ОДМВР - Пловдив осъществява дейността си в условията на динамично променящи се външни и вътрешни фактори, оказващи влияние върху средата за сигурност, като отчита:

- ✓ Социалните проблеми, свързани с негативните демографски тенденции, образованието, възпитанието, трайното обособяване на компактни маргинализирани групи, нарастващият бежански поток, икономическата криза и ниските доходи, свитият пазар на труда са неблагоприятни рискови фактори в общността.
- ✓ Устойчиви са рисковете за извършване на престъпления срещу личността и собствеността на гражданите в малките и отдалечените населени места, особено където са концентрирани компактни уязвими групи.
- ✓ Създадена е организация за взаимодействие. На Дирекция „Социално подпомагане” - Пловдив периодично се предоставят списъци на самотно живеещи възрастни хора на територията на гр. Пловдив и областта, разпределени по административни райони и общини.

- ✓ Оказва се съдействие и полицейска охрана на приемните помещения на Дирекция „Социално подпомагане” в районите с преобладаващо ромско население, както и за всеки конкретен случай на възникнала необходимост при работата на социалните работници в тези райони.
- ✓ С оглед превенция на домашното насилие и работата с рискови социални групи ОДМВР – Пловдив партнира на Фондация „Джендър Алтернативи” по проект „Осигуряване на устойчива правна и психо-социална подкрепа на лица, пострадали от домашно насилие” за периода от март 2013 г. до февруари 2014 г. В резултат на съвместното партньорство е сключено споразумение за сътрудничество.
- ✓ Максимално е използван потенциалът на всички структурни звена на областната дирекция за противодействие на престъпността, гарантиране правата и сигурността на гражданите, като не са допуснати дестабилизиране на обстановката и груби нарушения на обществения ред.

Изпълнение на Приоритет 5 в общините на област Пловдив

• Асеновград

Целта в плана за интегриране на ромите на община Асеновград е подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.

Основната задача е повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда.

Извършените дейности са: Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население и обучение по права на човека и права на детето в училище.

За опазване на обществения ред в районите с компактно ромско население полицейските служители редовно провеждат работните срещи с ромските лидери и населението, живеещо в кв. Лозница и кв. Лаково, гр. Асеновград, по извършване на превантивна дейност, чрез изнасяне на беседи и поддържане на обратна връзка.

Полицейските служители от РУ „Полиция” - Асеновград ежегодно преминават специализирано обучение по утвърден план от Началника на РУ””Полиция” по правата на човека, проблемите на малцинствата, традиции, бит и култура на ромските общности и прилагане на проактивен и проблемно-ориентиран подход за осигуряване реда и сигурността в ромските общности, живеещи в община Асеновград.

ЦОП-Асеновград съвместно с МКБППМН-Асеновград е изработила книжка „Ти избираш посоката, днес-дете, утре-гражданин”. Книжките са раздадени на всички шестокласници на територията на Община Асеновград. През 2014г. ЦОП-Асеновград и МКБППМН-Асеновград съвместно с РУП-Асеновград са изработили проект „Детска полицейска академия”. Проектът се реализира в ОУ „Петко Каравелов”, като се работи с 20 деца. За по-голяма нагледност е създадено помагало, с което децата ще работят.

• Брезово

В община Брезово се работи последователно за гарантиране на обществения ред и правата на гражданите, както и за противодействие на проявите на нетолерантно отношение към представителите на ромската общност и недопускане на дискриминационни практики. Постигнато е добро взаимодействие с РУ „Полиция” - гр. Раковски. Активно работи местната и училищните комисии за борба срещу

противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Назначени са 6 обществени възпитатели, двама от ромската общност. От проведените 7 възпитателни дела за противообществени прояви, свързани с престъпления на малолетни и непълнолетни роми, са констатирани 4 с общо петима извършители. Налице е ангажирано отношение на Отдела за закрила на детето към Дирекция „Социално подпомагане” при работата с децата, живеещи в рискова среда. Асоциалното поведение сред представителите на ромската общност бележи тенденция към ограничаване.

С представителите на ромската общност се е провела информационна среща за разясняване на нормативни документи, касаещи обществения ред и сигурност. Два пъти в годината са се организирали приемни дни за граждани с участие на представители на комисията по защита от дискриминация, разпространени са информационни печатни материали. В училищата се е провело обучение на учениците по правата на човека и правата на детето. В състава на училищните настоятелства има представителство на родители на ромски деца. Това се отнася и до включването на ученици от ромския етнос в органите на ученическо самоуправление. В помощните органи на общинска администрация и в кметските съвети са избрани представители на ромската етническа общност.

Дирекция „Социално подпомагане” работи и през 2014 г. по план за повишаване компетентността на социалните работници за работа в мултиетническа среда с цел повишаване на знанията и практическите умения.

• **Калояново**

Извършените дейности в община Калояново са :

Запознаване и разясняване на Наредба № 1 на Общинския съвет за ред и сигурност, приета с Решение № 254, взето с Протокол № 31/ 31.01.2003 г. сред ромското население.

Извършва се превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотични вещества и вредата от тютюнопушене.

Организирано е обучение по правата на човека и правата на детето в училище и разясняване на наказателната отговорност за ранно съжителство с малолетни и непълнолетни лица.

През 2014 г. в МКБППМН са образувани, разгледани и приключени 14 възпитателни дела

През цялата учебна година по утвърден график се провеждат беседи с децата с цел превенция на противообществени прояви и обществен ред, употребата на вредни за здравето вещества от подрастващите, както и употребата на алкохол, тютюнопушенето, ограничаването на агресията сред младите хора в общината. Съвместно с училищните ръководства се осъществяват дейности в училище и извън него за ограничаване възможността децата да попаднат в рискова среда и решаване на ситуации за преодоляване на индивидуални и групови конфликти. Проведени се тематични беседи:

- Агресията- феномен и мотивация за проява;
- Толеранс- разбиране и търпимост към различните от нас подрастващите, здравна култура и правата на детето.

Изразходваните средства за брошури и образователни материали по посочените теми са 600,00 лв.

Във връзка с обявления на 17.05.2014 г. „Ден на български спорт” под егидата на ММС са организирани и проведени спортни мероприятия в ОУ и ЦДГ на територията на община Калояново.

На 17.10.2014г. под наслов „Ден за борба срещу насилието в училище” и „Световна седмица на спорта” е организиран турнир от МКБППМН, община Калояново, със съдействието на Областен информационен център - гр. Пловдив. В турнира участие са взели петте основни училища на територията на община Калояново. Изразходваните средства са 700,00 лв.

Община Калояново отчита необходимостта от подобряване на организацията и съдържанието на извънкласните спортни дейности като важен фактор за селектиране на надарени деца за спорт, пълноценното използване на свободното време, надеждната борба с тютюнопушенето, наркоманията, насилието и други прояви на противообществено поведение.

- **Карлово**

В изпълнение на плана за периода 2012 – 2014 година в община Карлово са преминали на обучение 72 полицейски служители за работа в мултиетническа среда. Проведени са 35 работни срещи срещу ограничаване на престъпността в районите с преобладаващо ромско население. Изнесени са беседи по правата на човека и отговорностите на детето в училище. Проведени са 20 обучения и са обучени 200 лица.

- **Кричим**

В Община Кричим не се допуска двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи. Утвърдени са толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, включително и спорт. Насърчава се равнопоставеността между жените и мъжете и се осигуряват предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена. В община Кричим не се допуска дискриминационно отношение, поради което няма постъпили или регистрирани жалби за нарушаване на общодопустимите правила и норми.

- **Куклен**

В Община Куклен ромският етнос е интегриран в голяма степен и няма изяви форми на дискриминация.

Ежегодно се осигуряват 10 безплатни карти за пътуване по линията Куклен-Пловдив на деца от социално слаби семейства, в т.ч. 5 от тях са за деца от ромски семейства. Планът за отчетния период е свързан с превантивна работа и форми на обучение по правата на човека.

- **Пловдив**

Спазването на законите и недискриминацията в община Пловдив се изразява в дейности като:

Проект “Our Strategy 20” – „Нашата Стратегия 20”. Действията на този проект са насочени към етническите малцинства в селските райони към насърчаването им за дебат и размисъл върху съществуващите политики в Европа, конкретно Стратегията Европа 2020 г., към доближаването им до целите и насоките за укрепване на активното гражданство в тяхната общност. Чрез този проект етническите малцинства са поканени да изразят своя глас, да предложат конкретни инициативи и препоръки за тази одобрена стратегия и да идентифицират основните пропуски и нужди, свързани с ЕС. Отговорна

институция по проекта е община Пловдив, проектът е с времеви период 01.07.2012 – 31.12.2012 г., изразходваните средства са на стойност 51 965 лв., а източникът е Програма „Европа за гражданите“.

Местната комисия за борба с трафика на хора развива изключително активна дейност по проблема с трафика на хора сред ромската и други уязвими общности. Проведени са 3 обучения на младежи доброволци, включително и роми, избрани чрез ромски неправителствени организации. Проведен е лекционен цикъл по превенция на трафика на хора в гр. Пловдив и областта, изнесен от секретаря на комисията по линия на ромските протестантски църкви - местни поделения на официално регистрираните на територията на Република България. Отговорна институция е Местната комисия за борба с трафика на хора, времеви период 2013 – 2014г.

Международният ден на ромите - 8 април е отбелязан с футболен турнир и шах турнир съвместно с ромски християнски църкви в кв. „Столипиново” с награди, осигурени от Комисията. Резултатите са свързани с превенцията на трафика на хора, като отговорна институция е Местната комисия за борба с трафика на хора с времеви период през 2014 г., отделените средства са на стойност 200 лв., източник - община Пловдив.

Новата социална услуга, която стартира през 2014 г. в Центъра за социална рехабилитация на ул. „Д. Цончев” № 11, се отнася се за социална работа с възрастни правонарушители и лица със статут на бежанци – с капацитет 30 места. Част от потребителите на услугата са представители на етнически малцинства. Отговорна институция е община Пловдив с източник на финансиране - делегирана дейност.

През 2014 г. община Пловдив подкрепя частната инициатива на местното население в кв. „Столипиново” и на общински терени са обособени 4 бр. сватбени салони, в които се честват сватби и други семейни тържества. Дейността е свързана със спазване на Наредба № 1 за опазване на обществения ред и сигурност.

Във връзка с постъпили множество жалби относно шума от сватбите на открито на 01.07.2009 г. Общински съвет-Пловдив внася промяна в Наредба № 1 за опазване на обществения ред и забранява провеждането на сватбените и др. семейни тържества на открито, на терени общинска собственост и в междублоковите пространства. Това води до сериозни проблеми на хората от етническите квартали, които нямат финансови възможност да ги празнуват в заведения за обществено хранене. Създадените сватбени салони осигуряват възможност на хората с ограничени финансови възможности и социалнослаби граждани да честват своите сватбени и др. семейни тържества на поносими цени и при спазване на Наредба № 1 за опазване на обществения ред и сигурност. Отговорна институция е община Пловдив и местния бизнес за периода 2012-2014 г.

Първомай

В община Първомай не са регистрирани противообществени прояви с участието на компактни групи ромско население, няма и много случаи в ДПС с деца от ромски произход. В РПУ и в Общинска администрация – гр. Първомай, не са постъпвали жалби от граждани от ромски произход за проявена спрямо тях дискриминация.

- **Садово**

Безспорен факт е, че за интеграцията на етническите групи важно условие е те да имат равни възможности в различни сфери. Отчита се, че по мнението на жителите в община Садово, принцип и основа на дейността на администрацията не трябва да бъде работата само в определени приемни дни и часове за хора в уязвимо социално

положение. Хората в община Садово, в т.ч. и ромите, всекидневно имат достъп до администрацията в община Садово, споделят проблемите си, които общината се стреми да разреши според възможностите си.

Извършват се посещения и се провеждат срещи на място в ромските махали.

- **Съединение**

С цел контролиране и мониториране на Програмата за развитие на ромската общност, съблюдаване процесите за недопускане на дискриминация, осигуряване на равни възможности и регулиране на политиките, свързани с ромската общност е сформиран екип за изпълнение и мониторинг на „Общинската програма за интегриране на ромите в община Съединение 2014 – 2020 г.”

Един от основните приоритети в работата е борбата с традиционните и новите антиромски стереотипи. Основната цел е изграждането на модел за ефективно използване на обществени услуги от ромите, както и сътрудничество с ромската общност и привличането им в различни дейности между отделните етноси, което би гарантирало, че всички членове на уязвими общности като ромската еднакво се ползват от техните фундаментални права. Основното направление, в което община Съединение е насочила усилия през изтеклия период, както и за бъдещия, е участието в проекти, свързани с провеждане на изследователска дейност относно антиромските стереотипи и предразсъдъци и тяхното преодоляване.

- **Хисаря**

През 2014 г. в община Хисаря са извършени следните дейности:

? Изграден е Консултативен кабинет към МКБППМН за работа с родители и деца.

? Включват се проблемните ученици в инициативи, организирани от общината.

? Осъществява се превенция в училище на противообществени прояви и форми на насилие.

? Организирани са Отворени врати на Комисията по защита от дискриминацията - срещи с населението.

Извършваните дейности за интегриране на ромите в общността са с цел недопускане капсулирането им в отделна група.

Общини, които не са предоставили информация по Приоритет 5 в отчетите си, са „Марица”, Перущица, Раковски, „Родопи”, Сопот и Стамболийски.

II. 6. ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА, СПОРТ И МЕДИИ

Изпълнение на Приоритет 6 в общините на област Пловдив

- **Асеновград**

През 2014 година община Асеновград приема като приоритетна цел запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности. Като задачи общината поема задължението да развива и опазва културната идентичност на ромите . Дейностите с цел осъществяване на задачите и целите са :

1. Да се създадат кръжоци по интереси в читалищата за етническото население и имат следните резултати:

Действащи школи, състави, клубове и кръжоци в читалищата в община Асеновград, в които са включени деца от ромското етническото население:

1. НЧ „Родолюбие-1873г.” - гр. Асеновград:
 - Курс по Английски език – 90 деца
 - Школа по пиано – 11 деца
 - Класически балет – 32 деца
 - Народни танци – 44 деца
 - Детско театрално студио – 17 деца
 - Ателие за приложно изкуство – 24 деца
 - Школа по изобразително изкуство – 10 деца
 - Воколна школа – 7 деца
 - Детско литературно студио – 6 деца
2. Народно читалище „Св. Преп. Паисий Хилендарски-1997 г.”, гр. Асеновград:
 - Школа по пиано – 14 деца
 - Школа по цигулка – 1 деца
 - Школа по китара – 10 деца
 - Школа по чужди езици – 54 деца
 - Изобразително изкуство – 20 деца
 - Литературен клуб-7 деца
 - Клуб „Свят без дрога”-5 деца
 - Клуб за хора с увреждания-2 деца
3. Народно читалище „Христо Ботев-1928 г.”, гр. Асеновград, кв. Долни Воден;
 - Вокално-инструментален ансамбъл-5 деца
 - Народни танци-48 деца
 - Модерни танци-38 деца
 - Литературен кръжок-10 деца
 - Клуб „Приатели на книгата”-10 деца
 - Клуб за художествено слово-10 деца
4. Народно читалище „Св.Св. Кирил И Методий-1935 г.”, гр. Асеновград, кв. Горни Воден;
 - Клуб за художествено слово-14 деца
 - Модерен балет-10 деца
5. Народно читалище „Н.Й. Вапцаров-1894 г.”, с. Тополово;
 - Школа по английски език-60 деца
 - Кръжок по интереси-35 деца
 - Народни танци-15 деца
6. Народно читалище „Христо Ботев-1928 г.”, с. Новаково;
 - Клуб „Млад приятел на книгата”-11 деца
7. Народно читалище „Христо Ботев-1919 г.”, с. Избегли;
 - Детски танцов състав-17 деца
8. Народно читалище „Светлина-Златовръх-1929 г.”, с. Златовръх;
 - Клуб „Приатели на книгата”-8 деца
9. Народно читалище „Н. Й. Вапцаров-1932 г.”, с. Мулдава;
 - Модерни танци-14 деца
 - Клуб за литературно четене-6 деца
 - Клуб по рисуване-12 деца
10. Народно читалище „Христо Ботев-1926 г.”, с. Червен;
 - Клуб „Приатели на книгата”-19 деца

- Краезнание-15 деца
- Приложни изкуства-27 деца

2. Организиране и провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население; Участие в празника на общината. Постигнат резултат: През 2014 г. децата от община Асеновград активно участват в празниците от Културния календар на общината – конкурси, работилници, пленери, рецитали, конкурси. От с. Боянци, община Асеновград, 22 деца от ромски произход участват в програмата за празника на селото.

3. Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата. Постигнат резултат: Едно дете от ромски произход от с. Козаново, община Асеновград, се обучава в Националното училище за музикално и танцово изкуство „Добрин Петков” - гр. Пловдив. Ежегодно от бюджета на община Асеновград се отпуска финансова помощ за покриване разходите му за транспорт до гр. Пловдив.

• **Калояново**

На територията на община Калояново през 2014г. има следните дейности :

- Реализиране на образователна програми, разширяване участието на целевите групи в любителско творчество;
- Включване и активно участие в масовите културните мероприятия и празниците на общината;
- Организиране и провеждане на курсове за начална компютърна грамотност за деца от целевата група;
- Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата.

Любителското творчество преживява своето възраждане. В момента към 13 читалища в община Калояново обединени в общинско сдружение „Култура”, работят 7 певчески групи, 3 танцови състава, 2 клуба за народни танци, Женски клуб, Кръжок по краезнание, Кукерски състав в с. Отец Паисий и др. Участие взимат всички деца, проявяващи желание и определени способности без ограничение на етническа принадлежност и вероизповедание. Най-масово децата от целевата група участват в самодейните състави, като танцови колективи и кръжоци по краезнание. От четири години в общината има три целеви библиотеки по програма „Глобални библиотеки”- Калояново, Житница и Дуванлии. Децата и младежите от ромски произход са едни от най-редовните посетители в обособените по програмата компютърни центрове. През летните месеци юни/юли в библиотеката към читалище Калояново ежегодно се провежда курс за начална компютърна грамотност, специално за младежи от ромски произход, които не посещават училище.

Самодейните колективи през 2014 г. участват в редица регионални, национални и международни фестивали и събори.

Танцов клуб „Искрица” при народно читалище „Искра 1921” - Калояново взема златен медал и номинация за „Златен Орфей” на балканския шампионат по фолклор; годишни общински празници на община Калояново, участва в седмия международен фестивал на танца и музиката в град Чонград - Унгария, както и във фестивали и изяви в общините в Пловдивска област - Раковски, Брезово, Хисаря.

ДТС „Изворче” при НЧ „Искра-1921” – с.Калояново взема златен медал на Балканския шампионат по фолклор; има участие в седми МФФ ”Волвил” - град Ставрос, Гърция. Участва в общински и регионални фолклорни изяви в общините от Пловдив област.

Кукерският състав при читалище - с. Отец Паисий взема златен медал и номинация за „Златен Орфей” на Балканския и световния шампионат по фолклор. Участва в кукерския фестивал - гр. Перник и взема първа награда за оригинална маска.

Танцов клуб „Иглика” - Дълго поле спечелва сребърен медал на танцовия шампионат по фолклор с участието в МФФ - гр. Анталия, Турция. Участва в общински и регионални фолклорни изяви във общини от Пловдив област.

Танцов клуб „Тропанка” - с. Дуванлии участва в регионални и национални прояви в Хисаря, Жеравна и Свиленград.

Разширява се участието на младежите като доброволци в традиционните читалищни дейности и иницирането от тяхна страна на възраждането на местните празници и традиции. Със съдействието на общинската администрация през 2014 г. са проведени екскурзии до: м. юли „Смолянските водопади”, м. септември „Сопотски Балкан”, м. ноември до община Самоков.

Изразходваните средства за дейности по културен календар от общинския бюджет:

- 13 000,00 лв. текущи ремонти в читалище Калояново, Дуванлии, Ръжево Конаре и Житница;
- 5 000,00лв. за участие; във фестивали и конкурси извън страната;
- 1 000,00лв. по програма „Глобални библиотеки”;
- 10 000,00лв. за организиране участие на съставите и екскурзии в страната;
- 1 000,00лв. за обогатяване на библиотечния фонд в село Бегово, Калояново, Дуванлии, Дълго Поле, Ръжево Конаре и Житница.

Средства от собствени приходи са използвани в читалището в село Бегово – създаване на етнографска музейна сбирка, честване на сто години от рождението на художника Стефан Костадинов.

Читалищата в село Калояново и с. Дуванлии са получили 8 000,00 лв. целева субсидия от Министерство на културата.

Един от най-сериозните проблеми, който се очертава, е липсата на самостоятелна сграда за читалището в централното село на общината - Калояново. Има решение за отреждане на терен за строителство и изготвен проект за кандидатстване по програма „Региони в растеж”.

В голямата си част общината реализира заложените дейности по Плана със собствени бюджетни средства и участие и реализация на национални и европейски програми. Липсва финансиране от националния бюджет.

• Карлово

Всяка година община Карлово осъществява своя културен календар, финансиран от общинския бюджет. Ромската общност участва активно в културния живот на общината. Танцовият състав към ОУ ”Райно Попович” – гр. Карлово участва в концерти, посветени на пролетните празници 2014 г., и е показал артистичност с изработени оригинални костюми в Приказен пролетен карнавал 2014, както и взема участия в коледната и новогодишна програма на общината. Участие ромите имат и в провеждането на изложби и конкурси. Ученици от танцовия състав при ОУ „Христо Г. Данов” – с. Розино вземат участие в Международния марш на мира с представянето на традиционен ромски танц. На този концерт децата от всички етноси на територията на общината участват със свои обичаи, традиции и фолклор. Отбелязан е и празникът на ромите, в който концертната програма е изнесена деца от ОУ “Генерал Карцов” – с. Христо Даново и ОУ “Райно Попович” – гр. Карлово. Всички заложените дейности на община Карлово за 2014 г. са изпълнени.

- **Кричим**

Дейностите на община Кричим в областта на културата през 2014 г. се осъществяват от НЧ „Пробуда – 1912 г.”, Общински младежки дом при община Кричим и ЦОП, и са свързани с дейности за ангажиране на свободното време на деца. На територията на областта има действащи клубове с различна тематична и творческа насоченост, като в повечето от тях участват и ромски деца. В НУ ”Васил Левски” има свободно избираем предмет - ромски фолклор, като децата от този СИП взимат участия в различни концертни дейности в община Кричим, с което се подпомага интеграцията на ромското население чрез отбелязването на празници и обичаи от този етнос.

В Общински футболен клуб ”Кричим” участват деца и юноши от различни етнически групи, както и роми. Тренировките се реализират на стадион „Христо Ботев” - гр.Кричим. Участниците от футболния клуб взимат участия във футболни мачове в гр. Кричим и други градове.

- **Куклен**

През 2014 г. в детски танцов състав „Кукленче”, община Куклен, участват 3 деца от ромски произход. Дейността на състава е да представя общината в културно отношение на местни, регионални и международни фестивали (Празник на черешата през юни 2014 г. в гр.Куклен; м.септември – гр. Пловдив; гр. Пиеченца в Италия, м.август – Фестивал на танцовото изкуство и др.)

- **Пловдив**

През 2014 г. община Пловдив предприема следните дейности:

✓ Регистър на неправителствените организации, в което се вписват НПО, желаещи да извършват партньорски взаимодействия с община Пловдив. Този регистър съдържа информация за организацията и данни за контакт. Постигнатите резултати са: Част от вписаните организации извършват подкрепа на уязвими етнически общности, в частност и на роми. Регистърът е публикуван на интернет страницата на община Пловдив и допринася за популяризирането на вписаните организации, както и за осъществяване на контакти и партньорства в страната и чужбина. Отговорна институция е община Пловдив. Времеви период: Постоянен.

✓ Включване на хората от уязвимите етнически малцинства в културния календар на Пловдив. Сключен е рамков договор с фондация „Толеранс” за съвместна работа при кандидатстване на община Пловдив за Европейска столица на културата – 2019 г. Постигнатите резултати са: Договорът предвижда дейности за популяризиране на културата и бита на уязвимите етнически общности в гр. Пловдив, в частност в кв. „Столипиново”, при кандидатстването на община Пловдив за Европейска столица на културата през 2019 г. Предвиждат се и дейности по изпълнение на културния календар на общината. На фондацията е предоставен общински терен от 5 дка в кв. „Столипиново”, в който да извършва своите дейности. Отговорна институция е община Пловдив и НПО. Времеви период: 2014 г.

✓ Развитие на межкултурното сътрудничество като фактор за интеграция и толерантност между всички етнически групи в град Пловдив. Популяризиране и съхраняване традициите и културната идентичност на различните етноси. Описание на дейността: Честване на празника Банго Васил. Отговорна институция е район „Източен”. Времеви период: 2014 г. Финансиране: средства 300 лв. Източници – Спонсори.

- ✓ Честване на 8-ми април - Международен ден на ромите. Постигнати резултати: Отговорна институция е НПО и община Пловдив. Времеви период: Ежегодно.
- ✓ Честване на Рамазан Байрам и Курбан Байрам. Постигнати резултати: Ежегодно община Пловдив предоставя на социално 100 слаби семейства пакети с храни първа необходимост. Отговорна институция е община Пловдив и НПО. Времеви период: Ежегодно. Финансиране: 1000 лв. годишно, източници: община Пловдив. Ежегодно община Пловдив съдейства на Сдружение „Диалог България” при раздаването по 1000 порции кавърма на преминаващите по Главната улица на Пловдив във връзка с честването на Курбан Байрам. Отговорна институция е НПО и община Пловдив. Времеви период: Ежегодно. Финансиране: 2000-3000 лв. годишно. Източници: НПО.
- ✓ Проект „Изграждане на младежки център в гр. Пловдив“. Основната цел на проекта е създаването на младежки център в град Пловдив чрез изграждане на подходяща инфраструктура и въвеждане на услуги за младежи в риск или неравностойно положение, който да отговаря на изискванията за получаване на Знак за качество – съвременен стандарт на Съвета на Европа. Постигнатите резултати са: организиране и участие в младежки обмени; участие в неформални обучения – гражданско образование, изграждане на социални умения, младежко лидерство и други; създаване на програми за реинтеграция на младежи, отпадащи от училище; организиране на клубове по интереси; участие в доброволчески инициативи; предоставяне на свободен достъп до интернет и медийно базирани платформи; организиране и провеждане на кръгли маси с представители на заинтересованите страни – младежки НПО, социални и здравни работници, представители на институции, обучителни организации и други; организиране на публично–информационни кампании по проблемите на младежите в риск; Отговорна институция е община Пловдив; Времеви период: 28.01.2014 - 30.04.2016; Финансиране: 2 649 314 лв. от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.
- ✓ Активна работа за масовизиране на спорта в етническите квартали. Описание на дейността: Проект "Футболът в кв.Столипиново". Постигнати резултати: Провеждане на квартално първенство с 6 отбора. Закупена екипировка и топки. Създаден е квартален отбор. Отговорни институции са община Пловдив и Граждански младежки комитет „Столипиново”. Времеви период: 2013 г. Финансиране: 3120 лв. Източници: община Пловдив.
- ✓ Участия на ФК „Жътварите” в ромски футболен турнир. Постигнати резултати: Участия в ежегодния турнир за ромски футболни отбори, проведен от общината в гр. Септември. Отговорни институции са община Пловдив и ФК „Жътварите“. Времеви период: 2010-2014г. Финансиране: По 200 лв. годишно, източници: община Пловдив.
- ✓ Ученически футболен турнир за купата на Кмета на район „Източен”. Постигнати резултати: Масово участие на всички училища в район „Източен”. Отговорна институция е район „Източен”. Времеви период: 2014 г. Финансиране: 1000 лв. Източници: Спонсори.
- ✓ Футболен турнир за младежи и възрастни в кв. Столипиново”. Постигнати резултати: Съвместно с НПО е подпомогнато провеждането на турнир по футбол с отбори само от кв. „Столипиново”; Отговорни институции са НПО и район „Източен“; Времеви период: 2014 г. Финансиране: 300лв. Източници: Спонсори.
- ✓ Монтиране на спортни съоръжения за свободно ползване. Постигнати резултати: Монтирани фитнес уреди на открито в парка на ул. „Елба” в кв. Столипиново”; Отговорни институции са район „Източен“; Времеви период: 2014 г. Финансиране: 10 400 лв. Източници: община Пловдив.

• **Първомай**

Деятелностите в областта на културата и спорта в община Първомай се осъществяват от Народно читалище "Св. Св. Кирил и Методий" и училищата на територията на общината.

В рамките на културната програма на общината (ежегодните майски културни тържества, събитията, съпътстващи есенния панаир и др.) се провеждат редица фестивали, на които се дава възможност за изява на самодейни състави, професионални групи и детски формации. Не може да се даде точна статистика на броя участници от ромски произход, но участията са налице особено сред децата и учениците. Ромските деца участват активно в културния живот на общината и обичат да се изявяват.

Стимулирането на спортните прояви и мероприятията по физическо развитие на младите хора е приоритетна задача за ръководството на община Първомай. Под патронажа на общината се организират и провеждат ежегодни спортни състезания и прояви (велопоходи; маратон; водни регати; турнири по футбол, бадминтон и др.). Спортната база е относително добра, стадионът се поддържа и използва редовно; общината разполага с открит басейн в близост до него, който се отдава под наем, но от една година не се използва и се нуждае от ремонт; СОУ „Проф. д-р Асен Златаров“ разполага с много добра спортна база, включително закрит басейн.

В община Първомай са лицензирани четиринадесет спортни клуба - Футболен клуб "Борислав", Спортен клуб „Атлет“, Спортен карате клуб „Шампион“, Спортен клуб „Олимп 2002“, Футболен клуб „Марица“ - с. Градина, Футболен клуб „Ботев“ - кв. Дебър, Мотоклуб, Клуб по водомоторен спорт, Баскетболен клуб Първомай, Футболен клуб „Марица 1951“ - кв. Любеново, Дартсклуб „ТОТ“, Футболен клуб „Марица“ - с. Караджалово, Футболен клуб „Зенит-2012“ - с. Православен, Футболен клуб „Тракия-2012“ - с. Бяла река и с. Езерово.

Община Първомай участва активно във финансирането на спортните клубове. За периода 2012 – 2014 г. тя е отделила субсидии в размер на близо 200 000 лв. По неофициални данни към момента децата от тези групи, в частност ромите, членуващи в спортните клубове, са не повече от 25 %.

• Садово

Община Садово отчита, че културата и спортът са едни от най-лесните начини за интеграция на ромите. Отбелязвайки различни празници и културни дейности в общината, се събират българи, роми и турци на едно място.

През 2014 г. община Садово отбелязва следните празници:

- ✓ 8 Април – Международен ден на ромите – На този ден във всички училища в община Садово са проведени разговори за това, защо се отбелязва този ден като „8 Април – Солидарност с проблемите на ромите“. Отбелязването на този ден завършва в село Болярци с футболен турнир между 7 отбора от всички етнически групи.
- ✓ 6 Май – Гергьовден – за християните и Хедерлез – за мюсюлманите. Това е празник, който обединява етносите и вероизповеданията.
- ✓ 24 Май – Празник на гр. Садово – В отбелязването на този ден участват българи, роми и турци. А общото хоро е най-важното доказателство за това, че хората живеят в разбирателство и хармония, без конфликти и напрежения.
- ✓ Откриване на учебната година - В този празник всички родители участват в откриването на учебната година с много вълнения и емоция.
- ✓ Отбелязване на мюсюлманския празник – Байрам.

- ✓ В ромските махали на гр. Садово и с. Катунца са изградени две детски площадки.

- **Съединение**

С цел популяризиране на културната идентичност на ромската общност община Съединение работи предимно в създаването на клубове по интереси и провеждането на чествания по различни поводи.

1. Ежегодно се организира честването на Международния ден на ромите – 8 април, който е включен в културният календар на община Съединение;

2. Създаден е клуб по приложни изкуства (към СОУ „Христо Ботев“) от 18 ученици с основни дейности:

- Украса на битови предмети от дървесина с пирограф.
- Използване на декупажната техника за украса на изделия от керамика и стъкло;
- Работа с текстилни материали- изработване на макрамета и картички с бродерия.
- Изработване на керамичен стенов часовник.

3. Сформиране на клуб „В градината на разнообразието“ за фолклорна дейност и изучаване на инструменти.

4. Сформирана е и Театрална група „Детство мое“.

Главната цел на посочените по горе инициативи е сближаване на участниците, запознаване с различните култури чрез танца, музиката и традиционните национални носии. Основната идея на организаторите е съхраняването на автентичната култура на етносите и нейното отражение в общото европейско културно пространство и допринасяне за поддържане културното многообразие на ЕС - основна ценност, която не противоречи, а обогатява съдържанието на европейския интеграционен процес. Основната идея е да съберат на една сцена деца от различни етноси и да се докаже, че различието сплотява, а изкуството е пътят към развитие на всички индивиди – развитие на нови форми на комуникация.

Основен проблем за развитието на активна спортна дейност е липсата на материална база за развитие на спорта сред младежите в ромската махала. За съжаление са закрити спортните школи в града, които са открили и подготвили спортни таланти, спечелили множество национални, европейски, световни и олимпийски отличия.

Към общинския футболен клуб „Гигант“ – Съединение и в трите възрастови групи (старша, юноши и деца) участват представители на ромския етнос.

- **Хисаря**

Представителите на ромския етнос се включват в културния и обществен живот на община Хисаря с техни участия в организирани обществени прояви.

Общини, които не са предоставили информация по Приоритет 6 в отчетите си, са: Брезово, „Марица“, Перущица, Раковски, „Родопи“, Стамболийски, Сопот.

III. ИЗВОДИ И ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЧИ

През 2014 г. се отчита изпълнението на общинските планове за действие в област Пловдив, като се посочват постигнатите резултати по основните приоритети.

Изводи и установени резултати:

По Приоритет 1 – „Образование” се отчита нееднаквата интензивност на действията на общините в област Пловдив за подобряването на образователната инфраструктура, основаваща се най-вече на наличието или отсъствието на финансиране. Повсеместно се реализират извънучилищни форми за превенция на преждевременно напускащите образователната система, изоставащите ученици и с риск от отпадане, както и приобщаването на родителите роми към образователния процес и засилването на участието им в училищния живот. Във всички общини се изпълняват проекти за постигане на траен интерес към образователния процес. Получените резултати показват, че ангажираността води до повишаване на мотивиращия потенциал за учене и образованост, но поради фиксираните периоди на проектите процесът все още не е постоянен и в повечето случаи се ограничава до времето на действието им.

Мерките, върху които се продължава да се работи и които рефлексират върху интеграцията на ромите, са: продължаващото отпадане на учениците; непълният обхват; недостатъчната (ниска) образованост; съсредоточаването на ученици от ромски произход в училища, които са в близост или на територията на ромските квартали.

По Приоритет 2 – „Здравеопазване” се отчита повишаване на информираността на ромите въз основа на провеждани кампании от институциите, което изисква регулярност по отношение на тяхното постоянно реализиране. Липсата на здравни знания и култура на полово общуване започва да се преодолява с въвеждането на здравния медиатор, който посредничи и улеснява достъпа на ромския етнос до доболнична помощ, работи в тясно сътрудничество с лекари, медицински сестри и стоматолози и информира представителите на ромския етнос за значението и необходимостта от провеждане на профилактични прегледи и имунизации. Здравният медиатор не е наличен във всички общини и поради факта, че не постъпват подходящи кандидатури за изпълнение на длъжността.

Мерките, върху които се продължава да се работи и които рефлексират върху интеграцията на ромите, са: здравната осигуреност, липсата на системни здравни грижи; ранните бракове и ранната бременност; по-големият брой деца и изоставянето им в социални заведения; пренаселеността на жилищата с няколко поколения; липсата на прилагане на адекватно лечение поради здравна неосигуреност и бедност.

По Приоритет 3 – „Жилищни условия” се отчита значително подобряване на хигиенно-битовите условия с осигуряването на ток, вода, сметопочистване, частичното поставяне на осветление и частичните осъществявани ремонти по уличната мрежа в обособените ромски квартали. Отсъства дългосрочно решение на въпроса за незаконните постройки, тяхното узаконяване, използването на ведомствени жилища, предоставянето на терени с право на строеж и застрояването на нови жилищни постройки.

Мерките, върху които се продължава да се работи и които рефлексират върху интеграцията на ромите, са: концентратията и пренаселването в обособени квартали; отреждането на територии за жилищно строителство; създаването на условия за узаконяване на вече съществуващи жилищни сгради на база минимални стандарти с цел деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали; актуализацията или изработването на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени, които обхващат зони с компактно ромско население; изработването на кадастрални карти и кадастрални регистри.

По Приоритет 4 – „Заетост и социална политика” се отчита, че през 2014 г. делът на незаетите регистрирани лица в област Пловдив е с 5,1% по-малък в сравнение

с 2013 г. Равнището на безработица е 9,5% през 2014 г. /с 0,5 пункта по-ниско/. Най-много лица се устройват на работа по програмите и мерките за заетост със средства от ЕС и държавния бюджет. Преобладаваща част от регистрираните лица от ромски произход са с ниска степен на образование и без професионална квалификация. Заетостта сред ромския етнос основно е временна, субсидирана и се отнася до нискоквалифициран труд.

Мерките, върху които се продължава да се работи и които рефлексират върху интеграцията на ромите, са: достъпът до нерегистрираните трайно безработни лица за промяна на статута им; повишаването на образоваността и компетенциите и подобряване на трудовите навики; придобиване на квалификационна степен и професионален опит за дългосрочна трудова реализация.

По Приоритет 5 – „Върховенство на закона и недискриминация” се отчита съвместната работа на общините с районните управления на полицията, както и работата на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. В отчетите на общините не присъстват данни за регистрирани противообществени прояви с участието на компактни групи ромско население, нито за постъпили жалби от граждани от ромски произход за проявена спрямо тях дискриминация. В резултат на провеждането на информационни срещи и кампании сред ромското население се разясняват видовете нормативни документи, свързани с обществения ред и сигурност; провеждат се обучения по правата на човека и правата на детето; разяснява се наказателната отговорност за ранно съжителство с малолетни или непълнолетни лица; еднакво се насърчава развитието на сътрудничеството между различните етнически групи, както и равнопоставеността между жените и мъжете в общността и осигуряването на предпоставки за успешната им реализация в обществото.

Мерките, върху които се продължава да се работи и които рефлексират върху интеграцията на ромите, са: прояви на дискриминация, насилие или омраза, основани на етнически признак; трафикът на хора; гарантирането на ефективна защита на правата на социално уязвимите малцинствени групи; повишаването на правната култура.

По Приоритет 6 – „Култура, спорт и медии” се отчита благоприятният факт от популяризирането на ромската традиционна култура, творчество и възможности чрез активното включване на ромите в културния и спортния живот на общините в област Пловдив.

Мерките, върху които се продължава да се работи и които рефлексират върху интеграцията на ромите, са: разпространяването на културните обичаи и традиции на ромите; постигането на обществена интеграция на ромския етнос чрез спорта; осигуряването на по-добра информираност чрез медийното отразяване на актуалните проблеми на ромския етнос.

Приоритетни задачи и препоръки:

1. През отчетния период липсата на средства в общинските бюджети се припознава като основен проблем, непозволяващ по-ефективното и пълното прилагане и изпълнение на държавната политика за интегриране на малцинствените и маргинализираните групи.

2. С оглед постигането на заложените в стратегическите и плановите документи цели се счита за целесъобразно да се приложи единна рамка:

- с извеждането на конкретните дейности, за които не достигат средства,

- с обосновка за необходимостта от тяхното реализиране,
 - съответните финансови средства за реализацията им,
 - резултатите, които ще бъдат постигнати с изпълнението на дейностите.
3. Обобщената впоследствие информация на национално ниво от Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси да бъде обсъдена и предложена за одобрение на Министерството на финансите и Народното събрание на Република България като съставна част от Закона за националния бюджет на Република България за 2016 година.

ОБЛАСТ РУСЕ

Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе (2013-2020) е утвърдена от Областния управител на Област Русе след съгласуване с Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси. Решението е взето на заседание на Съвета от 26.02.2013г.

Стратегията е разработена в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020г.), приета с Решение на Народното събрание на 01.03.2012г. Тя е част от цялостната стратегия за развитие на Област Русе, като се придържа към разработените национални цели и задачи и включва следните приоритети: *образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии.*

Областната стратегия обединява отделните секторни политики и се изпълнява с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции и идентифицираните потребности на целевата група.

Оперативното изпълнение на Стратегията на област Русе за интегриране на ромите (2012-2020г.) се осъществява чрез Общинските планове за действие (ОПД), които общините разработват, приемат и изпълняват в три периода, съответно 2013-2014, 2015-2017, 2018-2020 г.

С решения на съответните Общински съвети във всички общини от област Русе бяха приети Общински планове за действие за периода 2012 - 2014г. В края на 2014г. стартира процесът на планиране на общинско ниво за периода 2015 – 2017 г.

Областната стратегия и Общинските планове за действие прилагат целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение, който се прилага в рамките на по-общата стратегия за борба с бедността и изключването, и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Ключов инструмент при реализиране на Стратегията на област Русе за интегриране на ромите е системата за оценка и мониторинг. Съгласно Помощните насоки за областно планиране, предоставени от Секретариата на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, оценката на изпълнението на Областната стратегия се осъществява чрез мониторинг на изпълнението на Общинските планове за действие.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация да се следи за постигането на измерими резултати от дейността по изпълнението на стратегическия и плановите документи, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението.

В съответствие с тези цели със Заповед № 6-95-00-17 от 13.01.2014 г. на Областния управител на Област Русе е определен съставът на Звеното за мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията. Членове на Звеното са заместник кметове с ресор етнически и интеграционни въпроси на общините от област Русе,

ръководителите на РИО – Русе, РЗИ – Русе, Регионална служба по заетостта, ОД „МВР“ – Русе, РДСП – Русе и ТСБ - Русе и представители на неправителствени организации. Сред основните задачи на Звеното е изготвянето на Годишен мониторингов доклад за изпълнението на Стратегията, който се представя за одобрение на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси.

Докладът отчита извършеното по шестте приоритета от Стратегията, съобразно ангажиментите и отговорностите на ресорните институции и прилагането на мерките в съответните Общини. Резултатите от ежегодния мониторинг и оценяването са основа за актуализиране на Стратегията по отношение на приоритетните направления, поставените цели и дейностите в хода на тяхното изпълнение.

Настоящият документ съдържа информация за изпълнените дейности по приоритетите на Областната стратегия, предоставена от регионалните държавни структури, отговорни по изпълнението на Областната стратегия и въз основа на информация, получена от общините в резултат на проведения годишен мониторинг на Общинските планове за действие 2013-2014г. в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе.

II. Отчет на реализираните дейности през 2014г. по приоритети:

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Образование“:

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Специфични цели:

1. Да се обогатят действащите политики за по-пълно обхващане на децата в предучилищната подготовка и началния етап.
2. Да се развива подпомагането на децата и родителите с цел редовното посещаване на училище от децата.
3. Да продължи развиването на услуги – образователни и социални, с цел връщане на децата, отпаднали от образователната система.
4. Участието на детето в учебния процес да се разширява.
5. Да продължи усъвършенстването на системата за професионално ориентиране и професионално обучение и образование.
6. Превръщане на училището в социална територия, допринасяща за здравното, психичното и емоционалното благополучие на детето.
7. Да се въведат ефективни гъвкави подходи за комуникация между родителите и учителите. Да се регламентират ролите на социалните работници и психолозите в училищата.
8. Организиране на квалификационни форми и подкрепа на учители и възпитатели за работа с деца билингви и с емоционални и поведенчески проблеми с цел превенция от отпадането им от училище.
9. Академизмът в образованието да се съчетае с обучение по практически умения – социални и поведенчески умения, умения за семеен живот и родителство, умения за професионално насочване,

обучение по права на детето, здравословен начин на живот, поведение на ненасилие, недискриминация.

1.1. Изпълнение на областно ниво по данни на РИО – Русе:

Социалната интеграция е предпоставка за успешно и устойчиво развитие на българското общество. Интеграцията на ромите и на другите българските граждани в неравностойно положение, принадлежащи към други етнически групи е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално-икономически характеристики и последващ просперитет в обществото.

В изпълнение на Стратегиите за развитие на учебните заведения са разработени и се прилагат цялостни, широкообхватни и ефективни дейности за осигуряване на равен достъп на ромските деца и децата от други етнически групи до образователната система и интегрирането им в училищна среда.

В условията на демократичните промени въпросът за образователната интеграция на ромите е твърде актуален. Изключително неблагоприятно въздействие върху бъдещето развитие оказват увеличаването на неграмотността и влошаването на образователната структура сред младите хора.

Неграмотността в редица случаи се съпровожда със социални рискове – безработица, бедност, липса или недостатъчни грижи за здравето и образованието на детето, отклоняващо се понякога поведение. Всичко това оказва отрицателно въздействие по отношение на децата и тяхното развитие.

Процесът на интеграция чрез образование в системата на народната просвета е съобразен с основните приоритети, ръководни принципи и общи стратегически цели на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

В учебните заведения на област Русе се обучават и възпитават деца и ученици от различни етноси. В училищата и детските градини в някои населени места има формирани паралелки и групи, в които преобладават деца от ромско, турско или друго етническо малцинство, но причината за това е демографски признак. Проблем на образователната система в тези детски градини и училища е непоследователно посещаване на учебните занятия в детската градина или училище от деца, чиито майчин или семеен език не е български.

Следвайки поставените цели в Стратегията, учебните заведения се стремят към:

- даване равен шанс и осигуряване на стимулираща познавателна среда, за реализиране на европейските ключови компетенции на децата от ромски произход.
- Осъществяване на интеркултурно образование, стимулиране на толерантност и сътрудничество, на уважение и приемане на културни и национални различия и ценности.

Процесите на икономическа и културна глобализация поставят все по-настоятелно проблема за качеството на образованието.

Причините за отпадането на деца от училище, чиито майчин език не е български, са комплексни: икономически, етнокултурни, социални и педагогически. Основните фактори, които оказват силно влияние върху отпадането са:

- ✓ Лошо икономическо състояние на семейството, в което детето живее. Този факт става още по-значим, когато по-голяма част от семействата в лошо икономическо състояние, са част от етническите малцинства.

Поради ниския социален статус на семействата, все още не се прилагат ефективно санкциите за родители, чиито деца не посещават редовно учебните занятия. Не всички ученици, завършващи VIII клас на общинските училища, продължават образованието си в средни учебни заведения. Често явление е, особено сред семействата от етническите малцинства, децата да придружат родителите си в тежкия път на икономическата емиграция.

- ✓ Придържането към определени културни стереотипи, особено когато семейството живее в компактна група сред представители на собствения етнос. Етническата принадлежност все още проявява влиянието си върху отпадането от училище, както чрез икономически мотиви за напускане, така и чрез т. нар. семейни причини (ранни бракове, непълни семейства и др.).
- ✓ Третата основна група мотиви за отпадане от училище се определят от училищната среда и свързаните с нея педагогически фактори: трудности, които детето среща в училище, следствие на невладеене на български език и липса на интерес към учебния процес и произтичащо от него желание/нежелание да се посещава училище; конфликтни отношения със съученици и/или учители; качество и методи на преподаване и подкрепа на децата с трудности при усвояване на учебния материал.
- ✓ В годините на прехода формата на вечерното и задочно обучение по ред обективни причини престана да функционира. В последните години, обаче, силно нараства потребността от възстановяване и развитие на тази форма на обучение. През учебната 2013/2014 г. бяха разкрити 4/четири/ вечерни и 20 /двадесет / задочни професионални паралелки в 8 Професионални гимназии в област Русе, които дават възможност на желаещите да продължат образованието си .

Разработването на различни **мерки** за обхващане на децата във форми за предучилищна образователна подготовка и създаването на повече и гъвкави услуги за образование и грижа за децата в периода до постъпване в първи клас е важно и за децата и за родителите. Такава политика гарантира правото на всяко дете на достъп до форми за образование и грижа и е подкрепа за родителите за съвместяване на личния и професионалния живот. Разработване на училищни стратегии в зависимост от конкретните условия и трудности във всяко училище, анализ, отчет и ежегодно актуализиране.

Най-сериозен е проблемът с обхващането на децата от маргинализираните групи деца, които се нуждаят от допълнителна образователна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции в учебните заведения .

Регионалният инспекторат по образованието - Русе подкрепя активно политиката на Министерството на образованието и науката и съдейства активно за обхвата на 5 и 6 годишните деца в задължителни форми за предучилищно образование.

Специфични политики и мерки за превенция на отпадането от образователната система в стратегиите за развитие на училищата и детските градини

- Изградени са **постоянни училищни комисии** по обхващане и задържане на подлежащите на задължително обучение на деца и ученици
- **Индивидуална работа** от страна на учители и класни ръководители със застрашените от отпадане ученици
- Провеждане на **здравно и гражданско образование** в часа на класа, изнасяне на беседи – за стрес, трафик на хора и др.

- Провеждане на **консултации** с психолог и педагогически съветник
- **Социализиране** на децата и учениците, за които българският език не е майчин
- Реализиране на **Национални програми и схеми по ОП РЧР**

- Назначаване на **помощник на учителя и помощник-възпитател** при деца и ученици в риск от отпадане
- Реализиране на политики за **интегрирано обучение** на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), вкл. осигуряване на достъпна архитектурна среда
- Повишаване на обхвата в **целодневна организация на учебния ден**
- Подобряване на достъпа до разнообразни **извънкласни и извънучилищни дейности**
- Повишаване на достъпа до **съвременни информационни технологии** и електронизация на учебния процес
- Реализиране на политики за **преодоляване обособяването** по етническа принадлежност на децата и учениците в образователните институции

Предприети дейности:

- На училищно и регионално ниво:
 - **идентифициране на децата и учениците**, застрашени от преждевременно напускане на образователната система
 - **идентифициране на причините** за всеки конкретен случай
 - набелязване на **конкретни мерки** (работа с родителите; насочване за работа с психолог, педагогически съветник, младежки или социален работник; допълнителни занимания/консултации по образователни направления/учебни предмети; насочване към извънкласни и извънучилищни дейности, съобразно интересите и способностите; препоръка за включване в полуинтернатна група или целодневна организация на учебния ден и др.);
 - **мотивиране на учениците в риск** от ПНУ /преждевременно напускане на училище/ да продължат образованието си в следваща степен и за придобиване на професионална квалификация.

Ръководствата на училищата са осигурили подкрепяща среда за равен достъп до образование на всички ученици. Създадени са благоприятни условия и атмосфера за учене и развитие. Всички ученици имат равен достъп до материалната база на училищата – учебни кабинети, физкултурен салон, библиотека, кабинети по практика и пр. Квалифицираният педагогически персонал осъществява качествено образование, съобразено с индивидуалните потребности на всеки ученик, чрез консултации и допълнителна работа с изоставащите. Дългогодишният професионален опит и компетентност на учителите е фактор, който допринася за по-бързата и успешна интеграция и социализация на всички ученици, без оглед на тяхната етническа, религиозна, културна, социална и др. принадлежност.

За ограничаване броя на неизвинените отсъствия и задържане на учениците в училище ръководствата на училищата са предприели следните възпитателни мерки:

- в началото на учебната година са проведени родителски срещи за запознаване на родителите с правилника за дейността на съответното училище и разпоредбите на ЗНП и ППЗНП за задължителното училищно обучение до 16-годишна възраст;
- класните ръководители системно следят посещаемостта на учебните занятия и своевременно уведомяват писмено родителите на учениците,

допуснали значителен брой неизвинени отсъствия, като при необходимост посещават домовете на тези ученици;

- в допълнителния час на класа се организират срещи и разговори на учениците с възпитатели, училищните психолози и социални работници;
 - в повечето училища се работи индивидуално с учениците застрашени да напуснат училище, като училищните психолози изготвят индивидуално-корекционни програми за въздействие на учениците в риск и графици за индивидуална работа с тях;
 - осъществяват се съвместни дейности на класните ръководители с училищните комисии за превенция на противообществените прояви на учениците;
 - активизиране на ученическото самоуправление чрез сформирание на Ученически съвет в съответното училище, респ. и на ученически съвети по класове. Тези структури допринасят за включване на учениците в риск в разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности – организиране на празници, честване на исторически годишнини, спортни състезания и др.;
 - в част от училищата е въведен електронен дневник за своевременно информиране на родителите за успеха и поведението на учениците;
 - въвеждане на целодневна организация на работа в училищата чрез разкриване на ПИГ и осигуряване на безплатна закуска за учениците в начален етап;
 - ежемесечно изпращане на справки за допуснати над 5 неизвинени отсъствия до РД „Социално подпомагане”, в резултат на което не се изплащат семейни добавки на родителите на тези ученици;
 - налагане на наказания от педагогическия съвет по чл. 139, ал. 1 от ППЗНП на учениците, които не посещават училище и имат голям брой неизвинени отсъствия;
- Обвързване на базата данни в общините със списъка на обучаваните в общината
 - Повишено внимание към децата в риск
 - Постоянна он лайн връзка между детските градини и училищата с общините - “червена лампа” за всеки ученик, който е отпаднал или не е започнал училище
 - Разработване и реализиране на програма от мерки за всяко дете и ученик
 - Изграждане на мобилна и вариативна образователна среда;
 - Грижа за развитие потенциала на отделното дете, съхраняване и развитие на културната му идентичност;
 - Мотивиране и изграждане на позитивна нагласа у родителите;
 - Предприети са мерки за ефективност на образователния процес;
 - Създадени са летни занимания на учениците от общинските училища;
 - Създадени са условия за масов ученически спорт;
 - Своевременно информиране на родителите за отсъствията и за успеха на учениците, провеждане на съвместни дейности с родителите с цел приобщаването им към училищната общност;
 - Координация и сътрудничество с Дирекция „Социално подпомагане” по настоящ адрес на ученика - информиране за учениците, допуснали повече от пет неизвинени отсъствия в рамките на един месец;
 - Партньорството с други заинтересовани институции и специалисти за работа с уязвими семейства и общности, развиване на дейности в подкрепа на всеки ученик, формиране на нагласа за учене през целия живот от най-ранна възраст.

Стартиране на **проекти в учебните заведения в област Русе.**

- Поетапно и ежегодно се въвежда целодневната организация на обучение.
Участие на училищата в проект BG051P0001-3.1.06 „Подобряване качеството на образование в средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“.
- Реализиране на професионалната компетентност на педагогическите екипи в областта на приобщаващото образование, индивидуализацията и включване на семейството, чрез проекти финансирани от ЕСФ в обучение по рамкова програма по ключова компетентност „Обществени и граждански компетентности“, „Превенция на дискриминацията и повишаване на социалните умения за работа с роми.“
 - Участие в семинар на тема: „Взаимодействие между лица и институции в сферата на образованието“ в рамките на проект Фром Рома“ от Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация.
 - Целта на проекта е да се преодолеят дискриминационните нагласи и предразсъдъци с доминиращи етнически общности.
- Участие на детски градини в стартиралият проект на община Русе по Програма BG06 „Деца и младежи в риск“, целта който е: Равен достъп на деца в риск до предучилищна подготовка и интеркултурно образование, чрез иновативно обучение, интегриран подход и привлекателни условия в детските градини в община Русе.
- Участие на детски градини от цялата област в проект „С грижа за всеки ученик“ за осигуряване на допълнително обучение по български език и математика в подготвителните групи на детската градина.
- Участие на детски градини от община Две могили в проект на програма Еразъм+ „Съвременност и традиции“, финансиран с подкрепата на Европейската комисия, съвместно с детски заведения от Полша, Турция и Румъния.
- Участие в проект „Социализация, чрез образователна интеграция“, финансиран от ОП РЧР, с цел подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение, ранна социализация и подпомагане на деца, чиито майчин език или семеен език не е български.
- Участие в проект „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства в три основни училища ОУ“Братя Миладинови“, ОУ „Алеко Константинов“ и ОУ „Н.Обретенов“ – Русе. Финансирането на проекта е по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси, “Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG051PO001-4.1.05 “Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства” , финансовото изпълнение е на община Русе, а основните училища са партньори по проекта. **Целите** на проекта са:
 1. Повишаване на мотивацията на учениците от етническите малцинства от първи до четвърти клас за участие в образователния процес чрез включването им в клубове за извънкласни занимания по интереси
 2. Повишаване на капацитета на учителите за работа с деца от малцинствените групи, чрез провеждане на обучения за Методи за възпитание и обучение в мултикултурна среда и Интерактивни билингвистични технологии за усвояване на български език от деца, за които българският език не е майчин.
 3. Създаване на условия за социална реализация на ученици от етническите малцинства в три основни училища в гр. Русе чрез подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение.

- Извънкласните и извънучилищните дейности по проект „Да направим училището привлекателно за младите хора „УСПЕХ”, съфинансиран от ЕСФ на ЕС по ОП ”Развитие на човешките ресурси”, сформирани в училищата в област Русе, вече три години имат доказан ефект като средство за повишаване удовлетвореността на учениците от живота в училището, обединяване на учениците около обща цел без оглед на тяхната етническа принадлежност. Извънкласните инициативи осмислят свободното време на учениците чрез изява в предпочитана дейност, приобщават и мотивират, включително ученици с идентифицирани потребности от специфична подкрепа, деца и ученици в риск от отпадане и/или с прояви на агресия и/или насилие.
- Чрез прилагане на Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище, утвърден със Заповед № РД 09-611/18.05.2012 г. на Министъра на МОМН в учебните заведения се реализират дейности за ненасилие, навременното идентифициране и разрешаване на възникнали проблеми; своевременна намеса при поведение, изискващо намеса. В учебните заведения в област Русе е изградена положителна училищна среда, позитивни и конструктивни взаимоотношения и комуникация между учениците, учители и родители. Успешен е моделът за прилагане на практиката „ученици-наставници“ с цел функциониране на сплотена училищна общност, основана на екипна работа, взаимна подкрепа и солидарност, което е важна предпоставка за ефективна политика за интеграция на учениците от различни етнически общности.
- Ръководствата на училищата осигуряват позитивна образователна среда свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства, за по-ефективна работа в мултиетническа образователна среда, с цел осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всеки ученик.
- В Професионална гимназия по облекло „Недка Иван Лазарова“ - Русе и Професионална гимназия по промишлени технологии „А.Ц.Буров“ – Русе., се организира вечерна и задочна форма на обучение с придобиване на II степен на професионална квалификация на преждевременно напусналите училище по специалности, като това дава възможност на безработните лица с ниска грамотност, без образование и квалификация, включително преждевременно напусналите образователната система от различни етнически общности да се реинтегрират в образователната система и да се завърнат към формалната система на образование и обучение.
- Трета поредна учебна година с реализирането на дейности по Проект BG051PO001-3.3.07-0001 „Ученически практики” възпитаниците на Професионална гимназия по облекло, осъществяват практиката си в реална работна среда. Платеното стажуване по проекта е с цел стимулиране на деца от малцинствени групи или с нисък социален статус. Те да бъдат не само финансово подпомагани, но и професионално мотивирани.
- През 2014 г. гимназията получи оценка на училищната среда и и бе присъден знак за качество по проект „Училище без насилие и стереотипи, определени от пола” на фондация „Джандър образование, изследвания и технологии”, реализиран съвместно с МОН.
- Съхраняването на културната идентичност на учениците от различни етноси и толерантно отношение към тях бе оценено с награда във връзка с участието на

гимназията в модулно обучение по проект „Учене в толерантност” в партньорство с Датския институт по правата на човека.

- Етно-предизвикателство за учебните заведения в град Русе е ежегодното участие на възпитаници от училищата и детските градини в традиционния коледен концерт на фондация „Етническа хармония” – Русе, с който се дава възможност на деца и младежи от различни етнически групи да се изявят на една сцена в Русе. С артистични и креативни костюми от еврейско, арменско, циганско, турско облекло и др., ефектното етно-ревю на манекените от училищата за пореден път е доказателство, че учениците от област Русе се възпитават в дух на хармония, толерантност и взаимопомощ между деца, младежи и възрастни от всички етноси. **Предприетите мерки и участието на учебните заведения в реализираните проекти води до:**

- намаляване на риска от преждевременно напускане на училище, тъй като се разширяват възможностите за подобряване на владеенето на български език и за развитие на по-широк набор от лични и социални умения, които се изграждат през взаимодействието с връстници и през изпълнението на дейности в структурирана среда;
- поемането на задължение от страна на държавата да осигури, от една страна, места в детските градини, където те не достигат, а от друга – допълнително финансиране за безплатни помагала и транспорт на децата, изграждането на подходяща материална база;
- разбирането, че мярката е предпоставка за изграждането на многообразие от форми за образование и грижа в периода на ранното детство и че отчитането на ефективността за повишаване на обхвата ще изисква и последващи мерки, за разкриване на повече детски градини в райони където има такава необходимост. Финансово и материално подпомагане на учениците и родителите с цел редовното посещаване на училище;
- Връщане на учениците, отпаднали от образователната система чрез разширяване на образователните услуги от страна на училището;
- Мотивиране на участието на учениците в учебния процес;
- Усъвършенстване на системата за професионално ориентиране и професионално обучение и образование;
- Превръщане на училището в привлекателна и устойчива социална територия, допринасяща за здравното, психичното и емоционалното благополучие на учениците;
- Въвеждане на ефективни гъвкави подходи за комуникация между родителите и учителите;
- Организиране на квалификационни форми и подкрепа на учителите за работа с деца билингви и с емоционални и поведенчески проблеми с цел превенция от отпадането им от училище.

За постигането на стратегическата и оперативните цели на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Русе (2013-2020) в учебните заведения са създадени условия за равноправно интегриране на ромите и на ученици, принадлежащи към други етнически групи в училищния и извънучилищния живот, чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп и участие в образователно-възпитателния процес и във всички извънкласни и извънучилищни дейности и мероприятия при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

Ръководствата осигуряват позитивна образователна среда свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователната интеграция на деца и ученици от етническите малцинства, за по-ефективна работа в

мултиетническа образователна среда, с цел осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всеки ученик.

1.2. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Образование” съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЯЛА

Предприети действия през 2014 г. за обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда.

На територията на община Бяла функционират 10 детски градини. Те функционират като филиали на ЦДГ „Първи юни” - гр. Бяла, ЦДГ „Пролет” - гр. Бяла и ОДЗ „Стадиона” - гр. Бяла с яслени групи. На децата, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка, са осигурени безплатни учебни помагала за подготвителните групи от Община Бяла.

През 2014 г. в ЦДГ „Пролет” - гр. Бяла е реализиран проект към РКО „Каритас” - „Готови за училище” с цел осигуряване на редовна посещаемост в детската градина. Обхванати са 25 деца от ромски произход, на които е осигурено безплатно хранене и ваучери на стойност 20 лв. при недопускане до 3 непосъствия. Ангажирани са 8 родители от ромски произход, които участват активно във всички инициативи на ЦДГ.

В ЦДГ „Първи юни” - гр. Бяла е реализиран Проект на МОН „Включващо обучение” с цел превенция на обучителните трудности на деца преди постъпването им в началното училище. Закупени са техника и материали за работа - лаптоп, мултифункционално устройство, канцеларски материали. Обхванато е 1 дете от ромски произход.

Община Бяла има добре развита образователна структура. Училищната мрежа се състои от 2 начални, 3 основни, 1 средно общообразователно училище и 1 професионална гимназия.

За да бъде осигурена редовна посещаемост за пътуващите от селата е организиран безплатен транспорт до четирите средищни училища и обратно - СОУ „П. Волон”, ОУ „Н. Й. Вапцаров” и НУ „Св. Св. Кирил и Методий” - гр. Бяла, ОУ „Н. Рилски” - с. Копривец. Професионална гимназия - гр. Бяла разполага със собствен транспорт, което позволява на всички ученици да посещават училище без да имат лични разходи.

В годишните планове на училищата за учебните 2013/2014 г. и 2014/2015 г. са заложили дейности, за предотвратяване отпадането на учениците от училище. Педагогическите колективи са запознати със Стратегията за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020 г.).

Постигнати са следните резултати:

- По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г. - Проект BG 051PO001-3.1.06 „Подобряване качеството на образование в средищните училища чрез въвеждане на целодневната организация на учебния процес” участват - НУ „Св. Св. Кирил и Методий”, ОУ „Неофит Рилски”, ОУ „Н. Й. Вапцаров” и СОУ „П. Волон”.
- НУ „Св. Св. Кирил и Методий” гр. Бяла - обхванати са 85 ученика от които 29 от ромски произход –осигурени са безплатни учебници и помагала, както и безплатно хранене.

- ОУ „Неофит Рилски” с. Копривец - обхванати са 133 ученика от които 100 от ромски произход – осигурени са безплатни учебници и помагала, както и безплатно хранене. Сформирани са 3 ПИГ за ученици от I-IV кл. и V-VIII кл. След задължителните учебни часове се подготвят предимно уроците и домашните за следващия ден. В рамките на занятията се упражняват новите знания, като са предвидени и физически занимания, отдих и дейности по интереси.
- ОУ „Н. Й. Вапцаров” гр. Бяла - обхванати са 87 ученици от които 34 от ромски произход – осигурени са безплатни учебници и помагала, както и безплатно хранене на 10. Сформирани са ПИГ за учениците от I до VIII кл. За социално слаби ученици след VII кл. са осигурени безплатни учебници и помагала за 5 ученици.
- СОУ „П. Волов” гр. Бяла - обхванати са 75 ученици от които 57 от ромски произход – осигурени са безплатни учебници и помагала, както и безплатно хранене. Сформирани са 3 смесени ПИГ - 2 за ученици от V клас и 1 - за ученици VI - VIII клас. За пълноценната работа в ПИГ са закупени дидактически пособия, игри и енциклопедии.
 - По Проект „УСПЕХ” - „Да направим училището привлекателно за младите хора” работят НУ „П. Р. Славейков” и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” - с. Полско Косово;
 - НУ „П. Р. Славейков” гр. Бяла обхванати са 39 ученици от ромски произход. Сформирани са 15 ИИД по интереси за ученици от I до IV клас.
 - ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” - с. Полско Косово обхванати са 64 ученици от които 22 в риск – осигурени са безплатни учебници и помагала, както и безплатно хранене на учениците от начален курс. Сформирани са 1 смесена ПИГ - за ученици от I - IV клас и 1 самостоятелна - за ученици II клас, както и 7 клуба по интереси.
 - По Проект на ДЗФ „Училищен плод” учениците до IV клас получават безплатно плодове два пъти седмично. В него вземат участие НУ „П. Р. Славейков” гр. Бяла – 177 ученици общо, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” - с. Полско Косово – 63 ученици общо ОУ „Н. Й. Вапцаров” - гр. Бяла – 48 учени общо, НУ „Св. Св. Кирил и Методий” гр. Бяла – 84 ученици общо и ОУ „Неофит Рилски” с. Копривец 70 ученици общо.
 - ОУ „Н. Й. Вапцаров” - гр. Бяла работи по проект „Коменски” по секторна програма „Учене за цял живот” заедно с Франция, Испания, Италия, Португалия, Полша, Турция и Таити. Срокът е за 2 години. Ученици от училището участват със свои връстници от страните партньори в състезания по фолклорни танци, песни и готварство. Осъществени са посещения в следните държави: Италия, Франция, Турция и Испания. Предстои посещение в Португалия. Учениците от IV клас взеха участие в конкурса на Германското посолство за проект на коледна тема: „Да нарисуваме Коледа!”. Те се класираха на I място и получиха предметна награда в размер на 500 лв. от представител на германското посолство, който лично посети училището и се срещна с учениците.
 - Осигурена е възможност за обучение на младежи навършили 16 г. в следните училища на територията на общината: Професионална гимназия – 96 задочна форма и 21 самостоятелна форма; ОУ „Н. Й. Вапцаров” - гр. Бяла – 39 самостоятелна форма, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” - с. Полско Косово – 3 самостоятелна форма.

- СОУ „П. Волов” гр. Бяла работи съвместно с Асоциация „Интегро” чрез включване в следните проекти ОП РЧР BG 051PO001 – 4.1.06 „Реинтеграция на отпаднали ученици от образователната система”, Проект „Да направим средното образование достъпно и атрактивно за ромските младежи в селските райони”, финансиран от „Българо-американско общество” и Ромски образователен фонд - Будапеща.

Ангажиране на родители на ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства.

Приобщаване на родителите към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот се наблюдава във всички образователни институции на територията а Община Бяла.

Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда;

Голяма част от действащият педагогическия персонал в детските градини и училищата на територията на общината е с висше образование. Активно е включването на учителите в курсове и обучения за повишаване на квалификацията им. През 2014 г. са обучени по следните проекти:

- BG 051PO001 – 3.1.03-0001 «Квалификация на педагогическите специалисти» обучени са всички директори и 37 учители от Община Бяла.

Представители на учителски колективи са преминали обучение за превенция на училищното насилие и агресията.

ОБЩИНА ВЕТОВО

Образователната интеграция на ромските деца е отправна точка за равноправното интегриране на ромите в българското общество. Образователната интеграция е важна предпоставка за последващо приобщаване на пазара на труда, за повишаване на здравния статус и за подобряване на жилищните условия на роми.

1. Община Ветово е пример за интеграция на ромските деца в образованието. Преобладаваща част от учениците са от ромски етнос.

2. Значително е подобрена материалната база в учебните заведения. През учебната 2013 – 2014 година в община Ветово ще се работи по два проекта на ОПРЧР в две учебни заведения.

СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” град Сеново в партньорство с общината ще изпълнява проект „ЦВЕТНАТА ПАЛИТРА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНТЕГРАЦИЯ!

Община Ветово в партньорство с ОДЗ „Щастливо детство” ще работи по проект „РАЗЛИЧНИ, НО ЕДИННИ И ТОЛЕРАНТНИ”

Проектните дейности са насочени към разрешаване на проблема с големия брой отсъствия, ниския успех в училище, относително малкия процент роми, продължаващи своето образование в средни училища (гимназии), неучастието на ромски родители в училищния живот и в училищните структури на управление. Проектът се реализира в периода 2013 – 2014 г. Първите информации за постигнатите резултати ще бъдат получени след първото полугодие на текущата година.

ОБЩИНА ИВАНОВО

1 Цел „Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и училищата“:

➤ При определяне на диференцираното заплащане в картите за оценка беше включен компонент „интеркултурна компетентност“

2 Цел „Превенция на отпадане от училище на децата в уязвимо положение и ромите“:

➤ По проект „Да направим училището привлекателно за младите хора“ – „УСПЕХ“, Схема BG051PO001-4.2.05 по ОП „РЧР“ изпълняван от ОУ „Н.Й.Вапцаров“ с. Иваново, са обхванати 43 деца.

➤ По проект „Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“, Схема BG051PO001-3.1.06 по ОП „РЧР“ изпълняван от ОУ „Христо Ботев“, с.Щръклево, са обхванати 60 деца.

➤ По програма „Информационни и комуникационни технологии в училище“ изпълнявана от ОУ „Христо Ботев“, с.Щръклево, са обхванати 58 деца.

3 Цел „Приобщаване и приемане на родители роми към образователния процес“:

➤ ОУ „Н.Й.Вапцаров“ с. Иваново и ОУ „Христо Ботев“, с.Щръклево в голяма степен ангажират родителите на учениците от малцинствата в училищния живот.

ОБЩИНА РУСЕ

Процесът на интеграция, чрез образование в системата на народната просвета е съобразен с основните приоритети, ръководни принципи и общи стратегически цели на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. Детските градини и училищата на територията на Община Русе следвайки „Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите“, „Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход“ и „План за действие на Община Русе в изпълнение на областната стратегия за интегриране на ромите и гражданите, живеещи в сходна с ромите ситуация 2013-2014 година“ са изпълнявали заложените мерки и дейности през отчетният период, чрез участие в европейски, национални и регионални програми.

Реализирани дейности по проекти на Европейския социален фонд по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ в детските градини и училищата в Община Русе:

ЦДГ „Червената шапчица“, ЦДГ „Ралица“, СОУ „В. Левски“ и ОУ „П. Р. Славейков“ с. Смирненски са партньори на Сдружение БРТИМ в проект BG051PO001-4.1.05-0049 „Социализация чрез образователна интеграция“ насочен към деца и техните родители от малцинствен произход. Проект е реализиран и отчетен през 2014 г.

ОУ „Алеко Константинов“, ОУ „Братя Миладинови“ и ОУ „Никола Обретенков“ са партньори по Проект BG051PO001-4.1.05-0074 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства в три основни училища на територията на гр. Русе“ с бенефициент Община Русе. Проектът е реализиран и отчетен през 2014 г.

Сдружение „ХОТЕТ“, Проект BG051PO001-4.1.05-0027, „Заедно – ръка за ръка“ с партньори ЦДГ „Роза“ – с. Ново село, ОУ „Отец Паисий“ - с. Тетово и НУ „Васил Априлов“ - с. Хотанца. Проектът е реализиран през 2013 г.

Проект BG051PO001-4.1.05-0010 „Да бъдем приятели-различни, но единни и толерантни“, бенефициент по проекта е ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Семерджиево и партньори: Дружество за културни връзки с Република Турция „ГЮНЕС“ – Русе и Народно читалище „Просвета-1927“ в с. Семерджиево.

Постигнати резултати: Във всяко детско или учебно заведение в Община Русе, в което се обучават и възпитават деца и ученици с различен от български етнически произход се презентират практики и се провеждат занимания, които отразяват значими за общността и учебното заведение проблеми.

Всички реализирани мултикултурни проекти в заключителния си етап са представили усвоените знания и умения на децата и учениците, придобити в сформирания клубове за извънкласна дейност. Проведени са фестивали на етносите през месец ноември 2013 г., месец декември 2013 г. и месец март 2014 г. Представени са експозиции на културните етноси.

Чрез работата по проекти е обогатена материалната база, предоставени са материали и пособия за децата и учениците, които подпомогнат учебната и възпитателната дейност в училищата и детските градини. Обзаведени са кабинети, материално е обезпечена устойчивостта на проектите. Проведените дейности са в съответствие с поставените задачи за приобщаване на ромската общност към проблемите на училищното образование.

Предприети действия и мерки за осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата, чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане.

По данни на Регионалния инспекторат по образование – Русе за ограничаване броя на неизвинените отсъствия и задържане на учениците в училище ръководствата на училищата са предприели следните възпитателни мерки:

- в началото на учебната година са проведени родителски срещи за запознаване на родителите с правилника за дейността на съответното училище и разпоредбите на ЗНП и ППЗНП за задължителното училищно обучение до 16-годишна възраст;
- класните ръководители системно следят посещаемостта на учебните занятия и своевременно уведомяват писмено родителите на учениците, допуснали значителен брой неизвинени отсъствия, като при необходимост посещават домовете на тези ученици;
- в допълнителния час на класа се организират срещи и разговори на учениците с възпитатели, училищните психолози и социални работници;
- в повечето училища се работи индивидуално с учениците застрашени да напуснат училище, като училищните психолози изготвят индивидуално-корекционни програми за въздействие на учениците в риск и графици за индивидуална работа с тях;
- осъществяват се съвместни дейности на класните ръководители с училищните комисии за превенция на противообществените прояви на учениците;
- активизиране на ученическото самоуправление чрез сформирание на Ученически съвет в съответното училище, респ. и на ученически съвети по класове. Тези структури допринасят за включване на учениците в риск в разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности – организиране на празници, честване на исторически годишнини, спортни състезания и др.;
- в част от училищата е въведен електронен дневник за своевременно информиране на родителите за успеха и поведението на учениците.

Регионалният инспекторат по образованието - Русе подкрепя политиката на МОН и съдейства активно за обхвата на 5 и 6 годишните деца в задължителни форми за предучилищно образование.

По данни на Регионален инспекторат по образование – Русе в детските градини и училищата на територията на Община Русе са предприети следните действия по превенция на ранно отпадане от училище:

- В детските градини и училищата са предприети дейности за създаване на толерантна мултиетническа среда. С цел реинтегрирането им в учебна среда са разработени и се прилагат разнообразни форми и програми за деца с трудности и дефицити в обучението, деца в риск от отпадане и деца, отпаднали от училище.
- В учебните заведения в Община Русе има сформирани групи и паралелки, в които да преобладават деца от ромско етническо малцинство, но това е по демографски признак, по местоживее в населеното място. За тях българският език не е майчин и изпитват затруднения при четенето и писането. Имат беден речников запас и извън учебното съдържание трудно могат да се изкажат или аргументират.
- За решаване на проблема, училищата и детските градини периодично организират родителски срещи, на които разяснява предимствата при упражняването на българска реч в семейната и извън училищна среда. Родителите изразяват желание, децата им да овладеят книжовния български език на добро ниво.
- За овладяване на езика и надграждане на задължителното учебно съдържание в голяма част от училищата с преобладаващи ученици от ромския етнос е въведен ЗИП по български език. Провеждат се консултации и допълнителна индивидуална работа с изоставащите ученици.
- През учебната 2013/2014 г. в годишните планове на училищата са заложили дейности, които да предотвратят отпадането на учениците от училище. Вzeti са мерки и учебните заведения работят по следните програми и проекти:

Дейности по Национални Проекти и Програма:

Национална Програма „Участвай и променяй“, Проекти на МОН „Без отсъствия“ и „Без свободен час“.

Дейностите по мярката са насочени към ученици, допуснали по-голям брой неизвинени отсъствия и в риск от отпадане от училищно обучение. Училищният екип за реализиране на дейностите по мярката е изготвил анализ на причините за допуснатите отсъствия и е идентифицирал нуждите на учениците. За всеки ученик са изготвени индивидуални анкетни карти, в които са отразявани дейностите с всеки конкретен ученик, проследявани са и отсъствията им от началото на настоящата учебната година. Разработена е система за контрол на редовното и точно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.

Национален Проект „УСПЕХ“ на МОН за организиране на свободното време на учениците. Постигнати резултати:

1. Осмисли се свободното време на учениците, създаде се траен интерес към нетрадиционни дейности.
2. Ограничи се броя на неизвинените отсъствия, на проявите на агресия и деструктивно поведение в училище.
3. Намали се броя на отпадналите от училище ученици.
4. Работата в училища с мултиетническа среда допринесе за успешната социализация на деца и ученици от различни етноси.
5. Участието на учителите като ръководители на ИИД даде възможност да развият както собствения си творчески потенциал, така и този на учениците.

6. Учениците придобиха допълнителни знания и умения. Отчита се увеличаване на броя на учениците, участващи в регионални и национални изяви с конкурсен характер.

7. Училищата популяризираха дейностите чрез разнообразни форми – фейсбук страници на клубовете, сайтове на училищата, медийни изяви, презентации, информационни табла, дипляни, вестници, сборници, късометражни филми и т.н.

8. Представителните изяви на клубовете приобщиха родителите и обществеността към училищния живот.

Регионален инспекторат по образование – Русе, съвместно с представителите на ромските организации и специалистите по образованието в общините да организират и контролират следните дейности: издирване на необхванатите и отпаднали ученици от ромски произход; проучване и анализиране на причините; срещи с родители; спонсорство за закупуване на учебници и тетрадки; хранене и обличане на деца от ромски произход; осигуряване на консултации по различни учебни предмети и подготовка за явяване на изпити за завършване на клас или образователна степен, по училища в селищата с преобладаващо ромско население.

Инспекторатът по образование посочва, като една от най-значимите добри практики в областта на образованието формираните клубове с участието и на ученици от етническите малцинства.

Предприети действия и мерки за усъвършенстване на образователните условия за качествено образование и квалификация на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа и образователна среда.

За повишаване качеството и ефективността на обучението и възпитанието през учебната 2013/2014 година всички педагогически специалисти са преминали обучение и квалификация от всички етапи на образователната система.

Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация” реализира на територията на Община Русе Проект „Социализация, чрез образователна интеграция”, съгласно договор за безвъзмездна финансова помощ № BG05PO001-4.1.05-0049, по приоритетна ос 4 на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз.

Проектните дейности са изпълнени в партньорство с 4 учебни заведения от Област Русе: ОУ „П.Р.Славейков”- с. Смирненски /Област Русе/; СОУ „Васил Левски”- гр. Русе; ЦДГ „Ралица”- гр. Русе и ЦДГ „Червената шапчица”- гр. Русе.

Дейностите по проекта постигнаха и осигуриха необходимите условия и ресурси за реализиране на пълноценен процес на образователна интеграция.

По отношение на дейностите насочени към Превенция на отпадане от училище на ромските ученици по проекта са обучени 6 училищни посредника, като 4 от тях са назначени в учебните заведения - партньори по проекта. По време на работата им в детските градини и училищата се отбеляза напредък в обхващането на застрашени от отпадане деца и ученици.

Във връзка с приобщаване и приемане на родителите-роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот в проекта са включени 250 родители - целева група и участници, които бяха мотивирани да подкрепят образованието на децата си, подобриха се уменията им за комуникация с педагогическите специалисти, улесни се интеркултурното взаимодействие и се реализираха общоучилищни инициативи с мултикултурна насоченост.

По заложената в Плана за действие на Община Русе дейност за създаване на „Училище за родители” в учебните заведения, в които се обучават деца и ученици от ромски произход и целенасочена работа с тях, проектът на Сдружение БРТИМ отчита добри резултати. С целенасочена ангажираност от страна на училищни посредници,

психолози, социални работници и социални педагози, значително се подобри отговорността на тези родители, възпрепятствали децата си от редовно посещение на учебния процес.

От съществено значение в проекта е заложената и реализирана Дейност: Обучение и подготовка на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда. В проекта се включиха 135 педагогически специалисти от предучилищен, начален и прогимназиален курс на обучение от учебните заведения. Всички са преминали многомодулни обучения, взеха участие в уъркшопи и получиха сертификати за завършено обучение за работа в мултикултурна среда.

По отношение на реализиране дейностите за интегриране на българските граждани от ромски произход по проект „Социализация чрез образователна интеграция” са създадени клубове по интереси за децата и учениците от учебните заведения. Реализирани са съвместни познавателни дейности с децата, родителите и педагозите от различните етноси и това благоприятства осъзнаването на несъществен характер на етнокултурните различия, способства за преодоляване на предразсъдъците и осъзнаване на единството и значимото в многообразието от етноси.

През периода 2014-2020 г. са планирани образователни и обучителни програми за деца от малцинствените етнически групи, които ще бъдат изпълнявани в Център за обществена подкрепа (ЦОП), учреден от Сдружение БРТИМ. ЦОП е форма на социална услуга, осъществявана в общността, която развива образователни и психосоциални програми за деца (5 – 14 г.) и техните семейства, подкрепя израстването на децата и формирането им като цялостни личности, носители на своите права и отговорни участници в собствения им живот.

Чрез дейността си, Центърът гарантира в най-висока степен спазването на висшите интереси на детето, съгласно чл. 3 на КПД и правото му да изразява своите възгледи, които да бъдат вземани под внимание, съгласно разпоредбите на чл. 12, т. 1 от КПД. Целевата група на ЦОП са деца на възраст от 5 до 14 години и техните семейства. Дейностите по проект „Социализация чрез образователна интеграция” са реализирани и приключили в периода от 2012 г. до 2014 г.

Дейности на СНЦ “Еквилибрум”, Комплекс за социални услуги за деца и семейства (КСУДС) - Русе

Основен приоритет на Община Русе е усъвършенстване на образователните условия за качествено образование, квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна система.

В тази връзка веднъж месечно екип от КСУДС организира и фасилитира срещи с представители на образователната сфера – учители, психолози и педагогически съветници. Тази Ресурсна група осъществява важна връзка между социалните услуги и образованието. Обсъждат се важни за участниците въпроси и се обменя опит. Дискусиите и обученията предоставят на участниците в Ресурсната група поглед върху съвременните идеи, свързани с образованието и възпитанието на децата.

По отношение изпълнението на заложените цели и задачи за формиране на извънкласни форми за занимания по интереси, свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи в (КСУДС) – Русе действат разнообразни клубове по интереси, както за децата, ползващи социални услуги, така и за други деца от общността. През 2013 г. в дейностите, осъществени в клубовете по интереси към КСУДС са се включили над 60 деца, като по-голяма част от тях са от ромски произход. Груповите дейности с децата са организирани под формата на клубове по интереси. През 2013 г. действащите клубове бяха: “Социални умения”, „Спорт”, „Бойни изкуства”, „Музика и танци”, „Забавна работилница”, „Бижу”, „Природознание и игри на открито”, „Вълшебството на

приказките”. Извънкласните форми за занимания по интереси са свързани със съхраняване на етническата идентичност и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи. Клубната дейност в КСУДС обхваща над 10 вида занимания по интереси и е достъпна за всички деца в общността. Особено през ваканциите броя на децата, посещаващи клубовете се увеличава 2-3 пъти. Около половината от децата са от ромски произход. Дейностите се осъществяват със средства, делегирани от държавата и от фондонабиране.

По отношение на заложената цел за създаване на Общностен център за подкрепа на деца и родители от етническата общност, с дейност насочена към повишаване качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства, Община Русе извърши проучвателни дейности за проектни възможности за частично възстановяване на сградния фонд на бившето ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”. Становището на строителните експерти е, че възстановяването на училището не е икономически изгодно, поради пълното разрушение на сградата. Към отчетния период общината е включила в разработената Концепцията по Българо-швейцарската програма за насърчаване на социалното включване на ромите и други уязвими групи разкриването на два Общностни центъра за подкрепа на деца и родители от етническата общност. Единият се предвижда да бъде разкрит в сградата на ЦДГ „Ралица“, в кв. Тракия, а втория да бъде разкрит като мобилен център в кв. Селеметя.

ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

През отчетния период усилията на ръководството на общината в областта на образованието бяха насочени към осигуряване на равен достъп до образование и получаване на качествено образование от децата и учениците от всички етнически общности. Стремешът бе подрастващите да получават равни възможности за възпитание и обучение, за усвояване на знания, умения и навици, за да не се допуска социална изолация, неконкурентоспособност на пазара на труда, неподготвеност за справяне с житейски ситуации.

Спецификата на етническия състав на населението в община Сливо поле, а именно: българи, турци, роми, помаци и татари, обуславя утвърдените толерантни взаимоотношения между различните етнически общности. Прояви на дискриминация, нетолерантност или незачитане на правата и свободите на отделна личност или социална група заради етническа или верска принадлежност са нетипични явления. В детските и учебните заведения е създадена атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство.

На територията на община Сливо поле има три средищни общински училища: СОУ „Св. Паисий Хилендарски” в гр.Сливо поле, ОУ „Иван Вазов” в с.Голямо Враново и ОУ „Св. св. Кирил и Методий” в с.Ряхово.

Детските градини на територията на общината са две: ОДЗ „Мечо Пух” в гр.Сливо поле с филиали в селата Ряхово и Юделник и ЦДГ „Пролет” в с.Малко Враново с филиали в селата Голямо Враново и Стамболово.

Сградният фонд на училищата и детските градини е в добро състояние, което непрекъснато се подобрява, ползвайки финансовите ресурси на Национални и Европейски програми.

Всички 5 и 6 годишни деца на територията на общината са обхванати, както и подлежащите за първи клас на учебната 2014/2015 година.

Учениците от целевата група, които се обучават в начален етап на основно образование, посещават редовно училище и не допускат неизвинени отсъствия.

Предлагат им се безплатни услуги като транспорт, безплатна храна, безплатни учебници, целодневно обучение. Същите тези деца, тръгвайки в прогимназиален етап

на обучение започват да отпадат като това най-вече се наблюдава при учениците от 7 и 8 класове.

Единици са и учениците от ромски произход, които продължават образованието си в средната степен.

С оглед намаляване на ранното отпадане на учениците от ромски произход (и от други етнически малцинства) от училищата в общината и насърчаване на ромите за продължаване на образованието си в средната степен на СОУ в гр.Сливо поле, през 2014 г. са предприети и се работи по следните мерки в областта на образованието в общината:

1. Постоянно подобряване и усъвършенстване на материално-техническата база на детските градини и училищата в общината.
2. Целенасочена работа по повишаване качеството на учебно-възпитателната работа в детските градини и училищата в тясна връзка с РИО – Русе.
3. Изпълнение на общинска програма за допълнителна квалификация на учителите и възпитателите, работещи с деца и ученици от етнически малцинства.
4. Проучване на проблемите, свързани с интеграцията на децата и учениците от етническите малцинства в отделните детски градини и училища на общината с оглед недопускане на дискриминация.
5. Организиране на обучение по „Фолклор на етносите – ромски фолклор” като СИП (свободноизбираема подготовка) в училищата от общината.
6. Разширяване познанията на децата и учениците за традиционните етнически общности у нас, за техния бит, култура, религия и традиции.
7. Мотивиране на децата и учениците и на техните родители за получаване на образование и ценз, необходими за успешна реализация в бъдеще.
8. Прилагане на специализирани програми и работа по проекти за обучение на учители, родители, деца и ученици в етническа толерантност.

Работата по предприетите мерки в областта на образованието в общината оказва положително въздействие през 2014 г. по отношение обхвата на подлежащите на задължително обучение в училище и 5 и 6 годишните деца в подготвителните групи на детските градини, както и задържането на децата и учениците до края на учебната година. Отчита се намаляване броя на отпадналите ученици от ромски произход от 28 през 2013 г. на 19 през 2014 г. , както и постигнати успехи по отношение на реинтеграция на отпаднали ученици от ромски произход в образователната система, през 2013 г. техният брой е 5, а през 2104 г. са 8.

Като устойчиви практики, даващи положителни резултати в работата по образованието и възпитанието на ромските деца и ученици можем да посочим:

- Провеждането на периодични срещи и разговори с родителите (по групи и индивидуално) с цел запознаването им с проблемите в работата по обучението и възпитанието на децата и учениците и осигуряване на тяхното разбиране и съдействие; за обединяване усилията на учители и родители за недопускане на прояви на етническа нетолерантност и дискриминация под каквато и да е форма в детската градина, училището;
- Прилагане на форма за работа с родителите на децата и учениците от ромски произход и родители на деца и ученици от другите етнически групи, а именно включване на родителите в провеждани дейности и мероприятия в детската градина, училището с цел възрастните да опознаят децата си по-добре, като общуват с тях в различни ситуации, за да не остават скрити за родителите проблемите, интересите и нагласите на подрастващите; за да могат своевременно да вземат правилните решения за отглеждането и възпитанието им, да ги подкрепят и насочват.

Спечелването на родителите от ромски произход за образователната кауза е най-сигурната гаранция за обхвата и задържането на децата и учениците в детската градина, училището.

Заложените в Общинския план за действие 2013 – 2014 г. задачи за предлагане на социални услуги на социално слаби семейства, насочени най-вече към ромските такива, намериха много добра реализация в спечелен проект за предлагане на услуги на деца и родители, а именно:

- **Име на проекта** – „ Право на детство – интегрирани социални услуги за децата от община Сливо поле от 0 до 7 години и техните семейства”;

- **№ на бюджетната линия** – Заемни средства от Заем № 7612 BG от Международната банка за възраждане и развитие;

- **Бенефициент** – Община Сливо поле;

- **Целева група** – Деца от 0 до 7 години в неравностойно положение и техните семейства;

- **Вид дейност** –

- а) социални услуги за деца и родители

- б) строително-монтажни работи

- **Период на изпълнение** – 2013 - 2015 г.

- **Стойност на проекта** – **788 408 лева.**

Заложените дейности по отделните приоритети в Общинския план за действие 2013 – 2014 г. ни дадоха възможност да участваме като партньор на община Русе при кандидатстването за проектно финансиране към Българо-швейцарската програма за сътрудничество по програма „Насърчаване на социалното включване на ромите и други уязвими групи”, очакванията ни при одобрението на проектното предложение са да създадем **Общностен център (на стойност 200 000 лева)** за провеждане на местни инициативи, обучения и кампании, насочени към българските граждани от ромски произход и български граждани от други уязвими групи в общината, в изпълнение на националната и регионална ромски стратегии.

ОБЩИНА ЦЕНОВО

2 Цел „Превенция на отпадане от училище на децата в уязвимо положение и ромите”:

- В Целодневната детска градина „Баба Тонка” с. Ценово е включена в проект „Готови за училище 2014 – 2015 г.” на фондация „Тръст за социална алтернатива”.

Резултатите до момента са много добри и посещаемостта на ромските деца е редовна.

- В Основните училища в с.Долна Студена и с. Караманово от няколко години е осигурена самостоятелна форма на обучение на желаещи да завършат основното си образование, но са навършили 16 г. Всяка година се увеличава броя на участниците в групите.

- Записани са в Професионална гимназия „Атанас Буров”- гр. Русе за продължаващо професионално обучение и СОУ „Панайот Волов”- гр. Бяла в самостоятелна форма, младежи навършили 16 г.- 22 лица. Същите, полагат а изпити и завършват втората учебна година. През учебната 2014/2015 8 желаещи са записани и да продължат обучението си в СОУ „Панайот Волов” – гр.Бяла.

- По проект „Да направим училището привлекателно за младите хора” – „УСПЕХ”, Схема BG051PO001-4.2.05 по ОП”РЧР” изпълняван от ОУ” Св. Климент Охридски” с. Долна Студена и ОУ , Христо Ботев” с. Караманово са обхванати 43 деца.

- По проект „Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”, Схема BG051PO001-3.1.06 по ОП”РЧР” изпълняван от ОУ „Христо Ботев” с. Ценово и ОУ „Алеко Константинов” с. Новград са обхванати 60 деца.
- По НП „Целодневна организация на обучението и възпитанието в училището” в ОУ „Св.Климент Охридски” с. Долна Студена са обхванати 20 деца.

4 Цел „Приобщаване и приемане на родители- ромите към образователния процес:

- Родителите на учениците от малцинствата участват активно в училищния живот на училищата в селата Ценово, Караманово, Долна Студена.

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Здравеопазване”:

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Специфични цели:

1. Осигуряване на ефективно равенство в достъпа на ромите до здравни услуги и здравна информация.
2. Подобряване на здравния статус и намаляване на преждевременната смъртност.

2. 1. Изпълнение на областно ниво по данни на РЗИ - Русе:

I. Дейност на Дирекция “Незаразни болести”:

1. Провеждане на епидемиологични проучвания на болни от ОЗБ в Област Русе (не само на лица от ромски произход):

През 2014 г. са проведени 1197 епидемиологични проучвания на заразните огнища в Русенска област. През 2014 г. в Русенска област са регистрирани 16 епидемични взрива, от които пет са с етиологичен причинител Ротавирус, един е с етиологичен причинител Шигела Зоней и 10 от скарлатина. В хода на епидемиологичните проучвания и при прилагане на протиепидемични мерки в огнището правят впечатление лошите битови условия на живот, пренаселеност в някои домове и ниско ниво на здравна култура.

2. Предоставяне на услугите по доброволно консултиране и изследване за ХИВ чрез КАБКИС при РЗИ-Русе:

Разширяване дейността на КАБКИС-Русе – общо 1577 души. Прави впечатление, че през 2014 г. по-голям е относителния дял на консултираните клиенти при изнасяне на кабинета на друг терен: ММК – 523 (33,16%), акции на терен – 254 (16,11%), по време на кампании са обхванати 46 клиенти (2,92%), в следствения арест са обхванати 15 лица (0,95%). В стационарния кабинет са изследвани и консултирани 739 души (46,86%). С цел разширяване дейността на КАБКИС през 2014 г. в Русенска област са организирани редица акции на терен и кампании:

- първо тримесечие 2014 г. - 1 кампания в търговски център „Мега МОЛ” по повод 14-ти февруари, 4 акции в професионални гимназии, 1 акция в ДДЛРГ „Калина” с. Стърмен.

- второ тримесечие 2014 г. - 3 акции в професионални гимназии, 1 акция в Приют „Добрият самарянин” и 1 кампания при Вазата в Парка на младежта по повод Международния ден за съпричастност със засегнатите с ХИВ/СПИН.

- трето тримесечие 2014 г. - В периода 1 август 2014 г. - 20 септември 2014 г. е проведена лятна АНТИСПИН кампания, по време на която са организирани следните акции на терен: 1 акция на 12.08.2014 г. на басейн „Локомотив” – гр. Русе, 1 акция на 28.08.2014 г. при Вазата в Парка на младежта – гр. Русе, 1 акция на 12.09.2014 г. в МОЛ – гр. Русе. Освен гореизброените акции на терен, на 25.07.2014 г. е проведена една акция в МОЛ – гр. Русе, а на 11.09.2014 г. е посетен следствения арест от специалистите на КАБКИС-Русе.

- четвърто тримесечие 2014 г. - В изпълнение на писмо № 91-00-155/22.10.2014 по повод Европейска седмица (21.11.2014 – 28.11.2014 г.), посветена на изследването за ХИВ, е организирана и проведена 1 акция на 25.11.2014 в МОЛ-Русе. На 17.10.2014 г. е посетен следствения арест от специалистите на КАБКИС-Русе. Проведена е и 1 кампания в Русенски университет по повод 1-ви декември „Световен ден за борба с ХИВ/СПИН”).

През 2014 г. от КАБКИС са разпространени общо 6558 бр. презервативи, 278 бр. лубриканти и 75 бр. ЗОМ.

* В изпълнение на указанията в Писмо изх. № 16-00-22/14.10.2013 г. на главния държавен здравен инспектор относно дейности по превенция и контрол на ХИВ и други сексуално предавани инфекции в институции за настаняване на деца, лишени от родителски грижи, са планирани и реализирани акции в следните социални заведения:

- в периода 01.01.2014 г. – 31.03.2014 г. – акция в ДДЛРГ „Калина”, с.

- в периода 01.04.2014 г. – 30.06.2014 г. – акция в Приют „Добрият самарянин”, гр. Русе

* В изпълнение на дейности по Национална програма за профилактика и контрол на ХИВ/СПИН и СПИ в Република България 2008-2015 г., съгласно указанията в Писмо изх. № 37-00-207/22.07.2014 г. на главния държавен здравен инспектор относно провеждане на обучения на теми свързани с ХИВ/СПИН и други трансмисивни инфекции, предназначени за персонала в специализираните институции за социални услуги са планирани и реализирани акции в различни социални заведения:

- На 25.09.2014 г. – акция в Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост, гр. Две могили и Защитено жилище за хора с умствена изостаналост, с. Могилино. Резултатите са следните:

1. Обучение на персонала – На 25.09.2014 г. консултант от КАБКИС-Русе (лекар със специалност „Вирусология” от отдел „Медицински изследвания” при Д НЗБ) е провел обучение на персонала по нормативната база, касаеща ХИВ, хепатит В, хепатит С и други СПИ, начини на предаване на тези инфекции и мерките за предпазване. На обучението са присъствали 12 души от персонала, от които 10 са от Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост, гр. Две могили, а двама са от Защитено жилище за хора с умствена изостаналост, с. Могилино. Изготвен е протокол от проведеното обучение, към който е приложен списък с участниците. Приложенията са изпратени своевременно в МЗ, съгласно указанията.

2. Предлагане на домакущите и на персонала услугите на КАБКИС – резултати:

- Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с умствена изостаналост, гр. Две могили - На 7 домуващи лица са проведени изследвания за ХИВ, хепатит В и хепатит С и за сифилис. Осем служители от персонала са изследвани за ХИВ, хепатит В, хепатит С и сифилис.

- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост, с. Могилино - На 9 домуващи лица са проведени изследвания за ХИВ, а на 8 – за хепатит В, хепатит С и за сифилис. Един служител от персонала е изследван за ХИВ, хепатит В, хепатит С и сифилис.

Изследванията са извършени от експерти на отдел „Медицински изследвания” при Д НЗБ при спазване на конфиденциалност на информацията и изискване на информирано съгласие.

Раздадени са 144 бр. презервативи в двете социални заведения по Националната програма за профилактика и контрол на ХИВ/СПИН и СПИ в Република България 2008-2015 г.

- В периода 01.10.2014 г. – 31.12.2014 г. са планирани и реализирани акции в 16 социални заведения. По време на акциите консултантите от КАБКИС са провели обучение на персонала. – в **с. Брестовица, община Борово:** ДДЛРГ “Св.Ив.Рилски”, ПЖ “Патиланци”, ЦНСТ “Св.Мина”, ЦНСТ-“Света Екатерина”, в **гр. Борово:** ЦОП, ЗЖ “Бъдеще”, Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) „Детелина”, ОП “ОХСУ”-гр. Борово, в **гр. Русе:** Център за настаняване от семеен тип, Дневен център за възрастни с увреждания вследствие зависимости, Защитено жилище за лица с психични разстройства вследствие зависимости и Защитено жилище за възрастни с психични разстройства, Дом за възрастни с деменция „Приста”, Дом за възрастни с физически увреждания „Милосърдие”, Защитено жилище в кв. „Дружба 3”, бл.52, ап.2., Кризисна зимна трапезария на БЧК в гр. Русе.

В акциите са участвали специалисти от дирекция „Надзор на заразните болести” (Д НЗБ).

Обобщените резултати от проведените акции по този показател през 4-то тримесечие на 2014 г. са следните:

1. Обучение на персонала – Консултанти на КАБКИС-Русе от отдел „Медицински изследвания” при Д НЗБ проведоха обучения на персонала по нормативната база, касаеща ХИВ, хепатит В, хепатит С и други СПИ, начини на предаване на тези инфекции и мерките за предпазване. Изготвени са протоколи от проведените обучения, към които са приложени списъци с участниците. На обученията са присъствали общо 91 участници от персонала на социалните заведения, които са посетени.

2. Предлагане на домуващите и на персонала услугите на КАБКИС - На 76 лица, потребители на социални услуги, са проведени изследвания за ХИВ, хепатит В, хепатит С и сифилис. На 75 служители от персонал на социални заведения са проведени изследвания за ХИВ, хепатит В, хепатит С и сифилис. Изследванията са извършени от експерти на отдел „Медицински изследвания” при Д НЗБ при спазване на конфиденциалност на информацията и изискване на информирано съгласие.

3. Раздадени са 540 бр. презервативи и 10 бр. лубриканти от КАБКИС по време на организирани акции в институциите за социални услуги през 4-то тримесечие на 2014 г. по Националната програма за профилактика и контрол на ХИВ/СПИН и СПИ в Република България 2008-2015 г.

Консултиране и изследване за ХИВ, хепатит В, хепатит С и сифилис на клиенти преминали през КАБКИС (в стационарния кабинет, по време на акции на терен и кампании): От клиентите преминали през КАБКИС през 2014 г. за ХИВ са изследвани 1577, за Хепатит В - 186, за Хепатит С - 198 и за Сифилис - 424. В отдел „Медицински изследвания” на Д НЗБ допълнително през 2014 са проведени изследвания за ХИВ,

хепатит В, хепатит С и сифилис на 406 лица от рискови групи - 94 ИУН и 312 проституиращи.

№	период	Относителен дял на клиентите, преминали през КАБКИС, които са се определили по етническата принадлежност като роми
1.	2014 г.	3,74%
2.	2013 г.	5,87%
3.	2012 г.	6,23%
4.	2011 г.	5,18%
5.	2010 г.	5,45%
6.	2009 г.	3,43%
7.	2008 г.	0,89%
8.	2007 г.	5,72%

3. Имунопрофилактика.

Във връзка с проследяване на новородените деца до записването им към ОПЛ, с цел по-пълно обхващане на детските контингенти със задължителни имунизации и реимунизации са извършени 4 проверки в лечебните заведения за болнична помощ с родилни отделения. Целта на проверките е оценка на имунизационния обхват със съответните ваксини при раждане, съгласно Имунизационния календар на РБългария. Тя включва проследяване на данни, свързани със своевременно провеждане на имунизациите срещу вирусен хепатит “Б” и туберкулоза, спазване на хладилна верига при съхранение и транспорт на ваксините, преценка на причините от медицински и немедицински характер при новородените, които не са получили съответния прием ваксина при раждане, организация на дейността в ЛЗ, свързана със своевременния избор на личен лекар, подаване на данните за всяко новородено в регистъра на РЗИ-Русе.

Изпълнението на плана общо за профилактичните имунизации и реимунизации през 2014 г. е 73,37%, т.е. с приблизително 7% по-слабо изпълнение, като този спад е основно за сметка на реимунизациите. Имунизационният обхват на подлежащите на реимунизации е значително по-нисък (63,17%) от този на подлежащите на имунизации (91,16%). Особено нисък е имунизационният обхват през настоящия отчетен период на подлежащите на реимунизацията с „Pentaxim”, „Tetraxim” и Тд. Съгласно писмо на МЗ с изх. № 16-00-97/03.04.2014 г., предоставените количества „Pentaxim” през по-голямата част от годината са били за приоритетно провеждане на основните имунизации при подлежащите до 13-мес. възраст.

Факторите, оказващи неблагоприятно влияние върху изпълнението на задължителните имунизации и реимунизации, съгласно Имунизационния календар през 2014 г. са:

- недостатъчни количества от ваксините „Pentaxim” и „Tetraxim” за снабдяване на ОПЛ в областта
- повишената заболяемост от остри респираторни заболявания в началото годината и обявявената грипна епидемия на територията на Русенска област за периода от 24.01.2014 г. до 10.02.2014 г.

- причини от немедицински характер - миграцията, смяна на ОПЛ, както и незаинтересованост или негативно отношение от страна на някои родители към задължителната имунопрофилактика.

ОПЛ и медицинските специалисти в здравните кабинети на детски и учебни заведения при проверки по имунопрофилактика споделят, че се затрудняват при издирване на необхванатите със задължителни имунизации и реимунизации лица от малцинствените групи.

За решаване на най-често срещаните трудности от голямо значение е провеждането на разяснителна дейност сред населението относно ползата от имунизации и необходимостта от своевременен избор на личен лекар.

Посочените данни за имунизационния обхват включват всички подлежащи лица на имунизации и реимунизации за 2014 г. в цялата Русенска област. Няма нормативни указания от МЗ, които да изискват при изготвяне на отчети и анализи за дейността на Д НЗБ, показателите да се делят по етнически признак.

II. Дейности на Отдел “Профилактика на болестите и промоция на здравето”:

През отчетния период са реализирани 31 лекции с включени 3 видеопозази на филмите „42 градуса”, „Вредата от тютюнопушенето”, „Наркотици”, ХИВ”, „Пубертет” и други - 1069 обхванати, от тях 988 ученици.

III. Дейност на Отдел “Здравна информация”:

Към 31.12.2014 г. в общините от област Русе работят 5 здравни медиатори (2-ма в Община Русе, 2-ма в Община Сливо поле и 1 в Община Ветово), като основната им целева група са ромските общности.

С писмо №3481 от 20.10.2014 г. на РЗИ - Русе, във връзка с изпълнение на Решение №633 на Министерския съвет на Република България за определяне на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2015 г., е изпратена в МЗ Справка за необходимия брой и разпределение на здравните медиатори по общини в Област Русе за 2015 г.:

Русе	4 (2+2)
Бяла	-
Две Могили	-
Ветово	3 (1+2)
Сливо поле	2 (2+0)
Борово	-
Иваново	2
Ценово	3
Общо за областта	14 (в т.ч. 9 нови)

От заявените за 2015 г. допълнително 9 броя, двама здравни медиатори (тези за община Русе) се очаква да бъдат финансирани по проект. За останалите общините имат готовност (при утвърждаване на необходимите бройки и средства в общинските бюджети за 2015 г.) за предприемане на действия за обявяване на процедури за избор на здравни медиатори, съгласно разработени правила от сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори”.

**2.2. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Здравеопазване”
съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:**

ОБЩИНА БЯЛА

В община Бяла има една многопрофилна болница с капацитет 105 легла и една специализирана болница /ДПБ/. На територията на общината работят 1 медицински център и 2 самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории. Здравното и медицинско обслужване на населението се осигурява от 30 лекари, в това число регистрирани 7 общопрактикуващи лекари, които имат сключени договори с РЗОК-Русе и 7 лекари по дентална медицина. Всички те са крайно недостатъчни и не са в състояние да осигурят ефективно доболнично здравно обслужване, особено в по-малките населени места. На територията на община Бяла няма действащи здравни медиатори за работа в кварталите с концентрирано ромско население през 2014 г.

Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем. Наблюдават се следните тенденции:

- По отношение на бременността – Полагат се усилия за обхващане на бременните жени до 4-ти месец в тясно сътрудничество с акушер-гинеколози. Бременните жени се картотекират непосредствено преди раждане, не посещават редовно женска консултация и с това попадат в рискови групи бременност. През 2014 г. са обхванати едва 43 бременни. С цел повишаване на здравната култура и запознаване с начините за предпазване от нежелана сред ромското население, със средства от Община Бяла за 2014 г. са закупени 22 бр. спирали. От предложения списък едва 6 лица са се възползвали от предоставената възможност.
- Част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравно-осигурителни права. Профилактичните дейности сред ромското население са насочени предимно за децата до 18 годишна възраст, тъй като те са здравно осигурени. Почти не се срещат деца до 18 години без личен лекар. Ако се установят такива се издирват родителите им и се уведомяват да удовлетворяват здравните потребности на децата си чрез избор на личен лекар. Част от ромското население, което има платени осигуровки се приканва активно за извършване на профилактични прегледи. През 2014 г. са извършени едва 56 профилактични дейности за лица над 18 годишна възраст.
- Всички ОПЛ на територията на Община Бяла провеждат редовно разговори и беседи с младите майки за значението на имунизациите. С родителите и децата до 18 годишна възраст се провеждат здравни беседи за здравословен начин на хранене, вредата от тютюнопушене, употреба на алкохол и наркотици, сексуално възпитание и предпазване от нежелана бременност. През 2014 г. са обхванати над 315 лица от ромски произход.
- По отношение провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания. През 2014 г. са обхванати над 337 здравноосигурени лица от ромски произход.
- Информирание на лица от ромската общност за здравноосигурителните им права и задължения, както и за правата им като пациенти се извършва редовно от ОПЛ при амбулаторни посещения. През 2014 г. са обхванати над 245 здравноосигурени лица от ромски произход.
- Няма навици за посещение при стоматолог, нито тенденция за водене на децата при дентален лекар. Необходимо е да се помисли за възможности да се разкрийт временни кабинети и за профилактика на зъбите, поне към детските

заведения. Голяма част от заболяванията са в резултат на лоши хигиенни условия за живот и бедност.

- Няма налични данни за извършвани мероприятия по превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции в общината.
- В детските градини и училища е осигурено медицинско обслужване. Обособени са къртове с информационални материали.

ОБЩИНА ВЕТОВО

Основна роля за реализиране на дейностите по този приоритет се осъществяват от назначените в Общинска администрация здравни медиатори. През отчетния период са извършени следните мероприятия:

1. Проведени са беседи с родители и ученици на тема "Превенция на ранните бракове"; съвместно с РЗИ – Русе са извършени обучения на ученици на теми „Вредата от тютюнопушенето”, „Чисти ръце” , „Вредата от наркотиците”;
2. На първи декември – Международния ден за борба със СПИН в ромските квартали и пред общината се извършиха безплатни анонимни тестове за СПИН с подкрепата на подвижен кабинет „КАБКИС”;
3. Проведени са интервенции за поставяне на спирали безплатно на многодетни майки;
4. През отчетният период обект на наблюдение бяха рисковите групи от двата квартала, в т.ч. хронично болни и хора с увреждания, бременни и млади майки, многодетни семейства, самотно живеещи възрастни хора;
5. Своевременно бяха издирени и информирани хората от кварталите, имащи право на помощи /хранителни продукти/ от БЧК.
6. Ежегодно с решение на Общински съвет се отпускат еднократни финансови помощи от бюджета на Общината на крайно нуждаещи се лица и семейства – средствата се отпускат при инцидентно възникнали здравни, образователни и комунално-битови потребности. Еднократните помощи се отпускат на деца и лица с трайни увреждания и тежки заболявания, на които предстоят скъпоструващи изследвания, операции и лечения, на социално – слаби лица и семейства за извършване на погребални обреди за свои роднини, за самотни хора без близки и роднини, както и за обреди на ветераните от войните. Подпомагат се още лица и семейства претърпели пожари, наводнения и други природни бедствия, при условие, че не са получили такива от Дирекция “Социално подпомагане”.

ОБЩИНА ИВАНОВО

Цели – „Подобряване на здравната помощ за децата в предучилищна възраст и Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население”:

➤ В ОУ”Н.Й.Вапцаров” с. Иваново и ОУ”Христо Ботев”, с. Щръклево от медицинските лица са проведени беседи в часа на класа на родителите за значението на имунизациите и необходимостта от ваксиниране.

ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

Системата на здравното обслужване на община Сливо поле включва следните здравни услуги предлагани, както на ромите, така и на останалата част от населението на общината:

- Амбулатория за първична извънболнична медицинска помощ – индивидуална практика - 3;
- Амбулатория за първична извънболнична дентална помощ – индивидуална практика – 5;
- Амбулатория за първична извънболнична дентална помощ – групова практика – 2;
- Амбулатория за специализирана извънболнична медицинска помощ – индивидуална практика - 3;
- Център за спешна медицинска помощ – Сливо поле

Дейностите предприети в областта на здравната грижа по отношение на ромската общност през 2014 г. са в посока осигуряване равен достъп до квалифицирана здравна помощ, а именно:

- всички бременни са регистрирани и хоспитализирани на 100%
- регистрирани са новородените деца при личен лекар на 99%
- извършените профилактични прегледи са на 75%,
- обхванати за имунизациите по Националния имунизационен календар на 90%.

Честотата на определени заболявания сред ромското население в общината е без разлика от здравната статистика в национален план.

Провеждани се здравни беседи, онагледени с необходимите материали от медицински специалисти в училищата, на организирани срещи с ромски семейства в отделните населени места за превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции. Акцентува се пред младежите и младите ромски семейства върху значимостта на семейното планиране.

Проведените дейности в областта на здравната грижа по отношение на ромската общност в общината дават възможност да се направи точен анализ на целевата група, от който се установява, че около 70% са здравно неосигурени, което затруднява в голяма степен достъпа им до здравни грижи.

Като устойчива практика, даваща положителни резултати в работата по повишаване здравната култура сред ромската общност в общината може да посочи:

- Провеждането на здравни беседи, онагледени с необходимите материали от медицински специалисти в училищата, на организирани срещи с ромски семейства в отделните населени места за превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции. Проведените разговори и беседи (индивидуално и по възрастови групи) с младежите и младите ромски семейства за значимостта на семейното планиране.

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Цели – „Подобряване на здравната помощ за децата в предучилищна възраст и Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население”:

- В Основните училища на общината са проведени беседи в часа на класа на родителите за значението на имунизациите и необходимостта от ваксиниране.
 - провеждат се редовни прегледи и имунизации, здравни беседи в училищата и ЦДГ.

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Жилищни условия“:

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

• **Специфични цели:**

-
- 1. Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго, живеещо при подобни условия население;
- 2. Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали;
- 3. Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
- 4. Актуализация /изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени;
- 5. Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура;
- 6. Изграждане и рехабилитация на социални жилища;
- 7. Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими семейства от домовете, които обитават;
 - Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

3.1. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Жилищни условия“ съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЯЛА

В Община Бяла през 2014 г. се работи по конкретно за подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура в населените места на общината. Усилията са насочени главно към подобряване инфраструктурата в тях, недопускане на пространствена сегрегация по отношение на ромската общност и постоянно търсене на възможности, включително чрез участие и изпълнение на регионални и европейски проекти.

През 2014 г. са извършени следните дейности по приоритета:

- Редовно се почистват и облагородяват улиците и кварталите на населените места в общината;
- В кварталите с компактно ромско население са поставени съдове за битови отпадъци на 100 % и е организирано сметосъбирането;
- Извършени са ремонтни дейности по третокласната общинска пътна мрежа;
- Завършено и изграждането на бетонна настилка на ул. „Камчия” и околоръстен път на стойност 30 600 лв.;
- Редовно се подменят лампи от уличното осветление;

През месец септември стартира проект „Интегрирано управление на водите на територията на гр. Бяла, обл. Русе - Етап I”, финансиран по Оперативна програма "Околна среда 2007-2013 г." Дейностите, които ще бъдат извършени по него са: подмяна на остарялата ВиК мрежа и полагане на отпадъчна канализация. В проекта и включен и квартал. „Катарае”, където живее голяма част от ромско население от града.

ОБЩИНА ВЕТОВО

Дейностите по този приоритет през отчетния период са свързани с:

1. Провеждането на среща през с представители на фондация „Америка за България”, която има намерение да реализира пилотен проект за двата ромски квартала с цел подобряване на жилищните условия;

ОБЩИНА ИВАНОВО

Цел. „Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура”:

➤ За актуализация на подробни устройствени планове на съществуващи терени и подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари на този етап Община Иваново няма възможност да осигури необходимите финансови средства.

ОБЩИНА РУСЕ

Ромското население в Община Русе е концентрирано предимно в кварталите: „Селеметя”, „Средна кула”, „Захарна фабрика - Тракция” и „Трите гълъба”.

Община Русе непрекъснато полага усилия за подобряване на инфраструктурата на тези квартали, като се планират и реализират редица проекти.

Изпълнени са множество подобрения на съществуващата инфраструктура в кварталите на гр. Русе и в селата в общината. По-конкретно са изпълнени следните мероприятия:

- поетапно изграждане и обновяване на детски площадки в кварталите.
- извършване на паспортизация на озеленени площи – VII етап, с картотекиране на дървесната растителност на територията на гр. Русе.
- доставка и монтаж на пейки след изготвена и одобрена схема за поставяне.
- извършен е ремонт на асфалтовата настилка по бул. Тутракан, ул. Мостова, тротоар на бл. Русия и ЦДГ „Незабравка”.
- положен е 6 970 т. плътен асфалтобетон, от който 670 т. са за тротоарна настилка, а останалият 6 300 т. за изкърпване на дупки и преасфалтиране на улици.

Община Русе води активна политика на поддържане на жилищен фонд за социално слаби и крайно нуждаещи се граждани. Дейността е свързана с проучване, управление и разпореждане с общинска собственост, поддържане на картотека на крайнонуждаещи се граждани и обслужване дейността на Местната комисия по чл. 8 от Закона за уреждане правата на гражданите с многогодишни жилищно-спестовни влогове (ЗУПГМЖСВ).

ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

Дейността на общинското ръководство през отчетния период в разглежданата област бе насочена към подобряване инфраструктурата в общината, недопускане на пространствена сегрегация по отношение на ромската общност и постоянно търсене на възможности чрез участие и изпълнение на регионални и европейски проекти за подобряване на жилищните условия на целевата група.

Ромското население в община Сливо поле не живее изолирано от останалите етнически групи. Като цяло инфраструктурата в кварталите и населените места, в които преобладава тази група от населението е в добро състояние. Изградена е електрическа и водопроводна мрежа, но липсва канализация. Не липсват обаче и отделни имоти, до които не са прекарани ток и вода.

Ромското население в общината не живее в гета или в отделни изцяло ромски квартали. Голяма част от тях живеят в дворни места – частна общинска собственост, отредени за жилищно строителство. Част от изградените в тях жилищни сгради са построени въз основа на отстъпено право на строеж, а друга са без съответните строителни книжа. Малка част от ромите живеят в собствени дворни места и къщи.

Общината не разполага с обществен жилищен фонд.

Направеният задълбочен анализ през 2014 г. на жилищните условия на ромската общност в общината и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, дадоха възможност да се открият основните проблеми, а именно:

- В по-голямата си част ромското население в общината живее при лоши битови условия;
- Терените, които обитава целевата група, нямат изработени кадастрални карти и регистри към тях;
- Няма изработен актуален ПУП;
- Социалната инфраструктура в тези територии е слабо развита. Необходими са значителни финансови средства за подобряване социалния живот и обслужването на населението от тази група.

Търсенето на пътища и средства за решаване на изброените проблеми ще бъде основното в последващата ни дейност в разглежданата област.

Без усвояване от общината (чрез спечелени проекти) на средства от фондове на Европейския съюз и национални такива, средства насочени конкретно за решаване на жилищните проблеми на ромската общност и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, няма да се получат така желаните и очаквани резултати.

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Цел. „Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура“:

- Почистване и облагородяване на детски площадки в квартали с компактно ромско население .
- Изградени са две спортни площадки за мини - футбол в двора на ОУ „ Христо Ботев ” с. Ценово и с. Долна Студена .
- През годината със средства от бюджета на общината са извършени строително - ремонтни работи на не малка част от сградите общинска собственост, а именно:
 - ремонт на Читалищния киносалон в с. Караманово;
 - ремонтни дейности в санитарния възел на Домашния социален патронаж в с. Ценово;
 - текущ ремонт на Здравната служба в с. Караманово;

По Национална кампания „ За чиста околна среда - 2014 " на тема „ Обичам природата - и аз участвам " , бяха одобрени 2 проекта, а именно:

- Озеленяване и възстановяване на паркове и градинки в с. Новград, община Ценово, област Русе;

- Озеленяване и възстановяване на зелени площи в ЦДГ „Баба Тонка” с. Ценово, община Ценово, област Русе.

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Жилищни условия”:

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

Специфични цели:

8. Повишаване конкурентността и осигуряване на заетост на ромите на пазара на труда
9. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес
10. Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите

4.1. Изпълнение на областно ниво по данни на Дирекции „Бюро по труда”:

По данни на трите Дирекции „Бюро по труда” – Русе, Бяла и Ветово, чиито териториален обхват покрива осемте общини в област Русе:

I. Дейности по Приоритет IV. Заетост:

Основната дейност на Дирекция "Регионална служба по заетостта" - Русе /ДРСЗ/ е насочена към осъществяването на държавната политика по заетостта и обучението на възрастни в регион Русе /областите Русе, Разград, Силистра и Търговище/ в утвърдените от Националния план за действие по заетостта /НДПЗ/ за съответната година параметри /натури, финансови средства, целеви групи и др./. Основният инструментариум включва: съдействие за осигуряване на заетост, посредническа дейност за намиране на работа, включване в обучение и заетост и др. Горепосочените дейности се осъществяват от Дирекции «Бюро по труда» /ДБТ/ в регион Русе съобразно спецификата на областните и местните демографски, икономически и социални характеристики, както и в съответствие с приоритетите, заложи в стратегическите документи за развитие на областно и общинско ниво, в т.ч. Областната стратегия за интегриране на ромите в Област Русе.

II. Цели по Приоритет IV. Заетост:

Цялостната дейност по активизиране и реално включване на работната сила от ромски произход в трудовата общност на ДРСЗ Русе и ДБТ Бяла, ДБТ Ветово (от м. септември 2014) и ДБТ Русе е релевантна на заложената в Областната стратегия за интегриране на ромите в Област Русе (2013-2020) Оперативна цел на Приоритет IV. Заетост: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях.

Регистрираните безработни лица, самоопределили се като роми, са едни от най-уязвимите групи на пазара на труда, поради ниската им квалификация или липсата на образование, недостатъчна мотивация за труд и липса на умения за търсене и кандидатстване за работа. За активизиране и включване на пазара на труда на неактивните, обезкуражените, както и на всички безработни роми се прилагат специфични индивидуални и групови инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в дирекциите „Бюро по труда”, за да търсят и реално да се включат в обучение и/или заетост. Дирекциите „Бюро по труда” Бяла, Ветово и Русе извършват редица дейности по предоставяне на посредничество за работа или обучение за

подобряване на пригодността за заетост. Успоредно с това действията им са насочени и към идентифициране на други техни потребности и оказване на съдействие при решаването на проблеми и трудности при получаването на здравни, образователни и др. услуги. Водещата цел е постигане на ефективна интеграция на безработните роми и ограничаване на нивата и риска от бедност в общността им.

Целевата група на ромите е обект на специализирани услуги от трудовите посредници и медиаторите, работещи в системата по заетостта.

III. Количествени и качествени резултати по дейностите за изпълнение на оперативната и специфични цели по Приоритет IV. Заетост:

Във връзка с поетите ангажименти по изпълнение на заложените цели по приоритет IV. “Заетост” от Областната стратегия за интегриране на ромите в Област Русе, както и за реализацията на Националния план за действие по международната инициатива “Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.”, Дирекция “Регионална служба по заетостта” Русе реализира план за 2014 г., включващ дейности и количествени показатели, по които се отчитат следните резултати:

По специфична цел 1.: Повишаване на конкурентността и осигуряване на заетост на ромите на пазара на труда.

През 2014 год. общо 583 лица от ромски произход, регистрирани в ДБТ в област Русе са включени в различни форми за повишаване на конкурентността и осигуряване на трудова заетост.

В дейности за повишаване на пригодността им за заетост към изискванията на съвременния трудов пазар са включени общо 289 роми, в т.ч.:

- В индивидуални и групови форми за професионално ориентиране и мотивация за активно поведение на пазара на труда са включени 271 лица, от които: в ДБТ Бяла – 186 лица; в ДБТ Ветово – 22 лица; в ДБТ Русе – 63 лица. Прилагаща институция: Дейността се координира от ДРСЗ и се осъществява от ДБТ в областта. Финансова обезпеченост: от бюджета на Агенция по заетостта (Държавен бюджет).
- В обучения за придобиване на професионална квалификация и ключови компетенции са включени 18 лица, в т.ч.: в ДБТ Бяла – 7 лица; в ДБТ Русе – 11 лица. Прилагащи институции: ДРСЗ Русе координира изпълнението, ДБТ в област Русе организират подбор, насочване и включване на безработни лица, в т.ч. роми, а лицензирани обучаващи организации извършват обученията. Финансова обезпеченост: от Държавния бюджет – средства за активна политика по заетостта в параметрите на НПДЗ 2014 г.
- Осигурена е заетост на 294 лица чрез включването им в различни програми, проекти, насърчителни мерки за заетост и на първичния пазар на труда. От тях:
 - ◆ Най – много са започнали работа по НП „ОСПОЗ” – общо 91 лица от ромски произход (в ДБТ Бяла – 52 лица; в ДБТ Ветово – 6 лица; в ДБТ Русе – 33 лица). Прилагащи институции: ДРСЗ Русе – координация; ДБТ - подбор, насочване и включване в заетост; работодатели - общински и областна администрации. Финансова обезпеченост: от Държавния бюджет – средства за активна политика по заетостта в параметрите на НПДЗ 2014 г.
 - ◆ По Оперативна програма «Развитие на човешките ресурси» /ОП РЧР/ 41 лица от ромски произход са започнали работа, както следва: в ДБТ Бяла – 37 лица; в ДБТ Русе – 4 лица. Прилагащи институции: ДРСЗ Русе – координация; ДБТ - подбор, насочване и включване в заетост; работодатели - общински администрации, реален сектор. Финансова обезпеченост: Европейски социален фонд и държавен бюджет чрез ОП РЧР (проекти “Подкрепа за заетост”, “Първа работа”.)

◆ На първичния пазар на труда са започнали работа 114 лица, както следва: в ДБТ Бяла – 74 лица; в ДБТ Ветово – 5 лица; в ДБТ Русе – 35 лица. Прилагаща институция: Дейността се координира от ДРСЗ и се осъществява от ДБТ в областта. Финансова обезпеченост: от бюджета на Агенция по заетостта.

Във връзка с ангажиментите по Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта през 2014 г. са включени в заетост общо 23 младежи до 29 г., самоопределили се като роми, както следва:

- 11 – по НП „ОСПОЗ”/6 от ДБТ Бяла; 5 от ДБТ Ветово/, като от тях 4 са до 24 г. /2 от ДБТ Бяла и 2 от ДБТ Ветово/;
- 1 – по НП „Асистенти на хора с увреждания” от ДБТ Бяла;
- 6 – по Регионални програми, от които 2 са до 24 г. от ДБТ Бяла;
- 2 – по Проект „Красива България”, от които 1 до 24 г. от ДБТ Бяла;
- 3 – по Програма „Сигурност”, които са до 24 г. от ДБТ Бяла.

По Проект „Шанс за работа – 2014 г.”, в мотивационно обучение, обучение по ключова компетентност и професионално обучение са включени 14 лица от ромски произход от ДБТ Ветово /13/ и ДБТ Бяла /1/, от които 9 от ДБТ Ветово са до 24-годишна възраст.

По **Оперативната програма за развитие на човешките ресурси /ОПРЧР/** от включените общо 41 безработни роми, 7 са младежи до 29 години, устроени на работа по:

- Проект „Първа работа” - на 1 младеж от ромския етнос е подпомогнат старта в трудовата кариера чрез включването му в обучение и последваща заетост, чрез финансово стимулиране на работодателя при неговото наемане. Финансиране: ЕСФ и ДБ;
- Проект „Подкрепа за заетост” – осигурена е работа на 6 младежи до 29 г. от ДБТ Ветово, като двама от тях са до 24 г. Финансиране: ЕСФ и ДБ

По специфична цел 2.: Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес.

За насърчаване на предприемачеството 7 безработни лица, самоопределили се като роми в ДБТ Русе са включени в мотивационно обучение за стартиране и управление на собствен бизнес.

По специфична цел 3.: Насърчаване на социалния и граждански диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите.

Относно насърчаването на социалния и граждански диалог, в подкрепа на трудовата реализация на ромите, през 2014 год. са проведени 3 срещи с ромски НПО за търсене на тяхното съдействие и сътрудничество при реализиране на отделните дейности в Областната стратегия и плана на ДРСЗ за интегриране на ромите. Срещите са инициирани от ДБТ Русе, ДБТ Бяла и ДБТ Ветово.

III. Място на реализация: ДБТ Бяла, ДБТ Ветово и ДБТ Русе със следния териториален обхват:

- ДБТ Бяла с териториален обхват общини: Борово, Бяла, Ценово, Две могили;
- ДБТ Ветово с териториален обхват община Ветово;
- ДБТ Русе с териториален обхват общини Русе, Иваново и Сливо поле.

IV. Източници на финансиране: държавен бюджет /ДБ/, съобразно утвърдените параметри за натури и средства в Националния план за действие по заетостта през отчетния период и Европейския социален фонд /ЕСФ/ при реализацията на проекти по ОПРЧР”.

V. Устойчивост

Съгласно НПДЗ 2015 г. приоритетните целеви групи на активната политика на пазара на труда продължават да бъдат тези на безработните с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, безработни с ниско образование, неактивни и обезкуражени лица, сред които осезателно присъствие имат ромите, независимо от тяхното самоопределяне като такива.

Безработните роми ще продължат да са в приоритетните групи за участие в предстоящата да стартира нова „Национална програма за обучение и заетост на продължително безработни лица”, както и в регионалните програми за заетост, схемите по ОП РЧР „Подкрепа за заетост”, „Младежка заетост” и др.

За подпомагане наемаването на работа на безработните от ромски произход ще се проведат специализирани трудови борси за безработните, на които ще се осигури полесен достъп до информацията за свободни работни места и пряк контакт за договаряне с работодателите, търсещи работна сила.

В заключение, следва да се отбележи, че безработните лица от малцинствените общности, вкл. и самоопределите се като роми, имат **равен достъп** до всички услуги, предлагани от ДБТ, включително по всички програми, проекти и мерки за заетост и обучение, финансирани от Държавния бюджет, Европейския социален фонд и други финансови източници. От друга страна, служителите на Дирекции „Бюро по труда” при срещи с работодатели ще продължат и ще доразвият прилагането на допълнителни форми за представяне и предлагане на работната сила на тези лица, чрез изготвяне на персонални портрети и профили на ромите, реално и активно желаещи да заработват доходите си чрез легален труд на местния трудов пазар.

4.2. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Заетост” съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЯЛА

Информацията по приоритет „Заетост” е получена от Агенцията по заетостта - Дирекция ”Бюро по труда“ – гр. Бяла и Агенцията по социално подпомагане - Дирекция ”Социално подпомагане” гр. Бяла.

Дирекция ”Бюро по труда” – гр. Бяла реализира активна политика на пазара на труда, приоритетно насочена за подпомагане социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение на пазара на труда, с фокус ромите. В своите действия Дирекция ”Бюро по труда“ – гр. Бяла съблюдава недопускане на дискриминационни практики и предпоставки за нарушаване на равното третиране при обслужването на търсещите работа лица, в т.ч. ромите. Дирекция ”Бюро по труда“ – гр. Бяла разработва и реализира ежегодни планове относно подпомагане интеграцията на клиентите си от ромски произход съобразно целите и задачите на Националната стратегия за интегриране на ромите.

Данни за безработни лица от Община Бяла към 31.12.2014 г.

ПАРАМЕТРИ В СТАТИСТИКА	към 31.12.2014 г.
Регистрирани безработни лица – общо	906
От тях самоопределили се като роми	346
по възраст	
до 19 г. вкл.	6
от 20 до 24 г. вкл.	46

от 25 до 29 г. вкл.	78
от 30 до 34 г. вкл.	71
от 35 до 39 г. вкл.	81
от 40 до 44 г. вкл.	83
от 45 до 49 г. вкл.	104
от 50 до 54 г. вкл.	121
над 55 години	316
Безработни жени от ромски произход	190
по образование	
Висше образование	41
Средно образование	349
Основно образование	116
Начално и по-ниско	400
Продължително безработни роми с над 1 година регистрация в ДБТ	228

През 2014 г. самоопределили се като роми регистрирани търсещи работа лица от Община Бяла са включени както следва:

- 45 лица в заетост по програми и проекти;
- 18 лица са устроени на работа на първичен пазар на труда;
- 6 лица са включени в обучения.

По информация на Дирекция "Социално подпомагане" гр. Бяла, през 2014 г. за месечна помощ за социално подпомагане по чл. 9 от ППЗСП са наети общо 246 лица, голям процент от тях са с ромски произход. Получилите целева помощ за отопление по Наредба РД 07- 5/ 16.05. 2008 г. са общо 706 лица за територията на общината.

ОБЩИНА ВЕТОВО

Заетостта и социалната политика са сред основните приоритети на ръководството на Община Ветово. Високият процент на безработица сред населението от ромски произход в общината е сред най – сериозните проблеми. Наблюдава се изоставане в образователно – квалификационното равнище на ромското население, което се дължи на множество фактори. Ниският коефициент на образованост е фактор, генериращ криминогенно поведение и неконкурентоспособност на пазара на труда. Община Ветово води целенасочена социална политика като се ангажира с реализирането на редица социални проекти и проекти, свързани с осигуряване на заетост на безработни лица, по – голяма част, от които са от ромския етнос. Приоритетно се работи по следните проекти:

1. Проект – „Подкрепа за достоен живот” по оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” (програмата за лични асистенти). От стартирането на проекта до настоящия момент са обслужени 48 потребители, от които 10 са от ромски произход.

ОБЩИНА ИВАНОВО

Цел. „Създаване на условия за равен достъп на ромите и други уязвими групи, живеещи в сходна с ромите ситуация, до пазара на труда”:

- В Проект „Нов избор-развитие и реализация”, Схема „Развитие” по ОП „Развитие на човешките ресурси” са включени 17 лица.
- В Проект „Подкрепа за достоен живот” Схема BG 051PO001-5.2.09 „Алтернативи” по ОП „Развитие на човешките ресурси” е включено 1 лице.

- В Регионална програма за заетост 2013 е включено 1 лице.
- В Проект „Помощ в дома – нов модел на предоставяне на социални услуги в община Иваново”, Схема BG051PO001-5.1.04 „ПОМОЩ В ДОМА” по ОП „Развитие на човешките ресурси” са включени 3 лица.

ОБЩИНА РУСЕ

Изпълнени дейности за осигуряване на заетост, обучение и професионална квалификация на безработни лица от етническите малцинства.

Данните са предоставени от Дирекция "Бюро по труда" - Русе, като резултати за периода 2013 г. и 2014 г.

Една от най-уязвимите групи на пазара на труда е тази на безработните лица от етническите малцинства. Трудовата им интеграция е свързана с решаването на проблема с високия процент на безработица сред тях.

Агенцията по заетостта, чрез своите териториални поделения Дирекции „Бюро по труда”, като основен посредник на пазара на труда, реализира активна политика, приоритетно насочена за подпомагане на социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение на пазара на труда.

Реализирането на активната политика на пазара на труда се осъществява със средства от Държавния бюджет и Европейския социален фонд за схемите по ОП „РЧР”.

За решаване на проблемите в областта на заетостта сред ромите Бюрото по труда - Русе работи в посока за реализиране на мерки за подобряване качеството на работната сила, за постигане на по-пълна информираност, относно възможностите за устройване на работа за подобряване на сътрудничеството с неправителствените организации, с цел активното им съдействие за мотивация на безработните лица от малцинствата.

Основните направления, в които се осъществява дейността:

1. Повишаване на конкурентността и осигуряване на заетост на ромите на пазара на труда. От 2013 г. до 30.06.2014 г. в изпълнение на плана за повишаване на конкурентността на пазара на труда са обхванати 329 лица, регистрирани в дирекция “Бюро по труда”- Русе, самоопределили се като роми.

2. Повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработни роми.

В дейности, свързани с повишаване на пригодността за заетост и квалификация, броят на включените лица в тези дейности е 145, от които включени във форми за професионално ориентиране – 87 лица; 58 лица от ромски произход са включени в курсове за обучение за придобиване на професионална квалификация, от които 43 по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

Дейности по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси”
Агенцията по заетостта реализира схеми, насочени конкретно към уязвимите и неравнопоставени групи на пазара на труда:

Към настоящият момент се реализира Проект „Шанс за работа - 2014”, съвместно с КНСБ, финансиран със средства от държавния бюджет. Основната цел на проекта е активиране и подобряване на пригодността за заетост на безработни младежи до 29 г., с подгрупа до 25 г., без квалификация и с ниска мотивация за труд, и на лица над 50 г. Включени в обучение са 11 лица от ромски произход, включени в заетост – 6 лица.

С Проект "От обучение към заетост" се цели подобряване на ефективността на пазара на труда, посредством постигане на по-добро съответствие между потребностите на работодателите от човешки ресурси и тяхната квалификация и повишаване на мотивацията за труд на продължително безработните лица.

За осигуряване на заетост на ромите се работи по програми с мерки насочени към заетост на първичния пазар на труда. В програмите са включени със заетост 184 лица от

ромски произход. От започналите работа лица, включените по програми за заетост са съответно 124, а от тях по Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” са включени 99 лица.

По Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" са устроени на работа 22 лица от ромски произход по схема **"Подкрепа за заетост"** за срок от 6 до 12 месеца. Целта на проекта е насърчаване на работодателите да осигурят заетост, преимуществено на лица от уязвимите групи на пазара на труда. Осигурявайки стимули за бизнеса под формата на субсидия за възнаграждения ще се инвестира и в знанията и уменията на безработните, като им се осигурява обучение по ключови компетентности, необходими за адаптиране към условията на новата работа. Чрез наставничеството се дава възможност за допълнително стимулиране на заетите в предприятията лица, които ще предадат своя опит на новонаетите лица, подпомагайки адаптирането им към новата трудова среда. На първичния пазар на труда своята трудова реализация са намерили 58 роми.

Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес. Липсата на предприемачески умения и финансови ресурси за започване на собствен бизнес на болшинството от ромите е основната пречка за постигане на добри резултати в това направление. Към обучение за управление и развитие на собствен бизнес ромите почти не проявяват интерес. Традиционните занаяти като "ковачество" и "железарство", според ромското население са отживелица.

Насърчаване на социалния и граждански диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите. В практиката на бюрата по труда, доказала се с ефективната си форма на работа, е провеждането на периодични срещи с официални представители и неформални лидери на етническите общности по места. През март 2013 г. на организираната конференция от Сдружение БРТИМ по въпросите за интеграцията на ромите Дирекция "Бюро по труда" - Русе представи резултати от реализацията на дейностите във връзка с декадата на ромското включване 2012-2013 г. Провеждат се формални и неформални индивидуални срещи или групови консултации на лица от ромски произход на стоковите пазари, по местоживееене на лица с компактно ромско население. Срещите се използват и за активиране на неактивни лица на пазара на труда. Представителите на ромските организации оказват съдействие при организирането на трудови борси, чрез осигуряване присъствие на ромско население.

Изграждане на капацитет за насърчаване на трудовата заетост на ромите.

Основната цел на Националната програма "Активиране на неактивните лица" е активиране и включване на пазара на труда на неактивни и обезкуражени лица, посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в дирекциите „Бюро по труда”, за да получат право за включване в обучение и/или заетост.

В Дирекция „Бюро по труда”- Русе през 2013 г. е назначен 1 ромски медиатор по Националната програма "Активиране на неактивни лица", който е провеждал срещи - информационни кампании с неактивни лица "Ела и се регистрирай". Проведени са 35 срещи с работодатели, вследствие на които са обявени 23 СРМ на първичния трудов пазар.

Добри практики на сътрудничество с неправителствени организации:

Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация” реализира на територията на Община Русе - Проект *„Без граници в заетостта”* в партньорство със „Сърчлайтър Сървисис Лимитид”. Асоцииран партньор е Агенцията по заетостта. **Основна цел** на проекта е да се подпомогне процеса на активно включване в заетостта на групите в неравностойно положение на пазара на труда, чрез изграждане на партньорство между институции и организации от България и Великобритания, проучване на опит и валидиране на иновативни практики. **Основната цел на проекта кореспондира с целите на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”**

по схема „Без граници- Компонент I”, фаза 2. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския Социален Фонд на Европейския съюз по схема за безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-7.0.01, „Без граници – Компонент I”, фаза 2. Период на изпълнение: 01.06.2013 г. – 31.10.2014 г. (15 месеца).

За въвеждане на интегриран подход за ранно детско развитие в общност с рискови социални групи, чрез развиване на социални услуги в общността, ориентирани към индивидуалните нужди на потребителите от целевите групи в Центъра за обществена подкрепа (ЦОП) към КСУДС – Русе се реализира Програма “Ранна интервенция”, касаеща ранното детско развитие и превенция на изоставянето на деца. Програма „Ранна интервенция надгражда вече съществуващите услуги в ЦОП по превенция на изоставянето, подкрепя на родители на деца в ниска възраст (0-3г.) и подпомагане на деца с увреждания и техните родители. През 2013 г. в нея бяха включени 17 деца и техните семейства/грижещи се. Обучен екип предоставя подкрепа на родители на новородени деца с ниско тегло или увреждане в Родилно отделение на МБАЛ – Русе. Центъра за обществена подкрепа (ЦОП) към КСУДС – Русе е развил инициативата „SOS-родител”, с която са изградени контакти и база данни за родители и родителски организации на деца с различни заболявания и увреждания, готови да помагат на други родители на деца със същите здравословни проблеми. С над 20 рискови майки е проведена работа на терен – образователни сесии по теми, свързани с грижите и възпитанието на деца в ниска възраст (0-3г.). Дейностите са извършени в рамките на делегирания бюджет от държавата.

Община Русе изпълнява Проект „СВЕТИЛНИК – социално включване чрез единодействие на терапевти и институции за леснодостъпни, нови, интегрирани консултации”, съгласно Споразумение за финансиране СФ № РД09-65/19.07.2012 г. между Министерството на труда и социалната политика и Община Русе. Целта на проект е да се приложат нови, устойчиви подходи и комплексни грижи, с които да се повиши качеството на живот на уязвимите групи (деца от 0 до 7 години и техните родители) като превенция на социалното изключване и преодоляване на неговите последици, респективно - намаляване на бедността. През 2014 г. на територията на Община Русе в кв. „Чародейка” е изградена детска градина с 4 групи (възраст 3-7 години) по 24 деца и комплекс здравни кабинети с детска здравна консултация за деца от 0-7 години. Към отчетния период се провеждат конкурси за наемане на ромски медиатори за провеждане на дейността „Лятно училище за деца“.

Солидарна и ангажирана политика по заетост и социално включване на Община Русе. Един от най-значимите проблеми, който оказва сериозни негативни ефекти върху развитието и интеграцията на ромите в Република България като цяло, и в Община Русе, е свързан със социалните неравенства на ромското население и в групата на икономически неактивните. При ромите икономически неактивни са цели три пети от лицата над 15 години - 61.2%.

Програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“. Община Русе участва регулярно в Програма на Министерството на труда и социалната политика /МТСП/. През 2013 г. е сключен рамков договор между Община Русе и Агенция по заетостта гр. Русе по Проект „От социални помощи към осигуряване на заетост” и са осигурени общо 13 работни места за лица на месечно социално подпомагане. Тринадесет лица са назначени на длъжност „общ работник” за периода от м. май 2013 г. до м. ноември 2013 г. за поддържане на улиците, пешеходни алеи, детски площадки и паркове.

Община Русе има сключен рамков договор през 2012 г. и по „**Регионална Програма за Заетост**” за шест месечен период на назначаване от м. април 2013 г до м.

октомври 2013 г. по програма на МТСП. Шестнадесет лица са назначени на длъжност „общ работник“.

Проекти по Оперативна Програма "Развитие на човешките ресурси" за предоставяне на социални услуги и социално включване на лица в уязвимо социално положение, реализирани от Община Русе

Проект „Социално предприятие - обществена трапезария“

На 31.07.2013 г. Община Русе успешно приключи реализирането на проект „Социално предприятие – Обществена трапезария“. Проектът е финансиран от Европейският социален фонд по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и схема за безвъзмездна финансова помощ „Нови възможности“. Средствата са използвани за осигуряване на храна на уязвими групи от населението на общината – основно възрастни, самотноживеещи хора и лица с увреждания. Осигурена е заетост на 12 лица от рискови групи (самотни родители, многодетни майки, лица от етнически малцинствени групи, дълготрайно безработни на социално подпомагане). В резултат на доброто управление на проекта на 27.12.2013 г. Фонд „Социална закрила“ сключи нов договор с Община Русе, с който ще осигури дофинансиране на дейността на Обществената трапезария и през 2014 г.

През м. март 2013 г. Община Русе делегира дейностите по предоставяне на **социална услуга "Приют"** за бездомни лица на неправителствата организация "Каритас". Капацитетът на услугата от 60 места задоволяват потребностите на хората, останали без дом и подслон, без доходи и в невъзможност да задоволят своите основни жизнени потребности. Предоставянето на услугата дава възможност за решаване на най-тежките социални проблеми, свързани с осигуряване на адекватни грижи на най-уязвимите групи хора – скитащи, бездомни лица без имущество и доходи.

Община Русе по покана от Министерството на труда и социалната политика разработи концепция, включваща дейности за подобряване на жилищните условия на ромите, укрепване на културната им интеграция и участие на ромите в администрацията и политическите институции. Концепцията е част от сключеното споразумение за сътрудничество между Министерството на труда и социалната политика, Министерството на образованието и науката и Министерството на здравеопазването по Българо-швейцарска програма за насърчаване на социалното включване на ромите и други уязвими групи. Програмата ще се реализира в рамките на 4 години и е в размер на 7 200 000 швейцарски франка. Разработената Концепция е одобрена и Община Русе е поканена да разработи конкретно проектно предложение.

ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

Повечето от ромите в общината са безработни, не търсят активно работа, нямат завършено образование и придобита квалификация, което затруднява и намирането, и съответно наемането им на работа, и включването им в обществения живот.

Безработицата и ниските доходи при тази общност обуславя рисковата група социално слаби лица и семейства, подпомагани с месечни социални помощи.

През 2013 г. 70% от подпомаганите с месечни социални помощи по чл.9 от ППЗСП и 75% през 2014г. са от ромски произход.

Преобладаващи са многодетните и непълни семейства, в които има повече нетрудоспособни членове.

При регистрация в ДБТ лицата попълват заявление и по желание се самоопределят към определена етническа група.

През 2013 и 2014 г. общинското ръководство е успяло да осигури трудова заетост на безработни роми, ползвайки опциите на различни национални и регионални програми, а именно: Национална програма „От социални помощи към заетост“,

Регионална програма за заетост – община Сливо поле, ОП „Развитие на човешките ресурси” Схема „Развитие” Проект „Нов избор-развитие и реализация”.

През отчетния период се провеждаха периодично срещи с участието на местни бизнесмени, лидери на ромската общност от различните населени места на общината и представители на общинската администрация с цел осигуряване трудова заетост на безработни роми.

Общинското ръководство акцентува върху разяснителната работа под формата на младежки кръгли маси, срещи с ученици в училищата на общината, за насърчаване на младите хора от ромски произход към участието им в различни образователни курсове за придобиване на професионални умения от различни области, които ще им позволят да се реализират на пазара на труда.

Направената точна снимка през отчетния период на състоянието по отношение на заетостта сред ромската общност в общината позволи да се открият основните проблеми, които ще се решават в следващия период, а именно:

- Голям е делът на нерегистрираните безработни роми;
- По-висок е делът на безработните роми сред жените;
- Наблюдава се тенденция за увеличаване делът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на ниско образованите сред ромската общност, което е сериозна пречка при осигуряването на работа.

Като устойчива практика, даваща положителни резултати в дейностите по осигуряване на трудова заетост можем да посочим:

Провежданите периодично срещи с участието на местни бизнесмени, лидери на ромската общност от различните населени места на общината и представители на общинската администрация с цел осигуряване трудова заетост на безработни роми.

От всяка такава проведена среща, страните участнички в нея излизат с договорени определен брой работни места, осигуряващи временна или с по-траен характер трудова заетост на безработни роми.

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Цел. „Създаване на условия за равен достъп на ромите и други уязвими групи, живеещи в сходна с ромите ситуация, до пазара на труда”:

- По проект „ BG051P0001-1.1.11 „ Подкрепа за заетост” по ОП „ Развитие на човешките ресурси бяха заети 5 лица.
- По проект „Подкрепа за достоен живот” Схема BG 051PO001-5.2.09 „Алтернативи” по ОП „Развитие на човешките ресурси” е включено 1 лице.
- В Регионална програма за заетост 2014 бяха включени 3 лица.
- В проект „Помощ в дома – нов модел на предоставяне на социални услуги в община Ценово”, Схема BG051PO001-5.1.04 „ПОМОЩ В ДОМА” по ОП „Развитие на човешките ресурси” са включени 3 лица.
- В НП „ Сигурност” бяха включени 2 лица.
- В НП „ ОСПОЗ ” са включени 14 лица.

Със собствени средства на общината бе ремонтирана сграда и открит **Център за обществена подкрепа** . Центърът има капацитет 20 потребители. В момента са обхванати 23 лица, Екипът от млади хора предоставя на нуждаещите се социална , психологическа и логопедична подкрепа на лицата от 0 – 18 г. Осъществява се превенция на застрашените от отпадане от образователната система, семейно

консултиране и др. услуги. От обхванатите потребители 60% са лица от ромски произход

Цели на Областната стратегия в рамките на приоритет „Върховенство на закона и недискриминация“:

-
- ***Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.***
-

Специфични цели:

1. Гарантиране на гражданите на равенство пред закона и на техните права.
2. Недопускане на дискриминация на полицейските служители в отношенията „граждани – служители на МВР“ и разпознаване от тяхна страна на случаите на дискриминация.
3. Постигане на толерантност в работата с всички граждани без значение от етническата им принадлежност.
4. Подобряване на ефективността на работа на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване на правата на човека.
5. Активно сътрудничество с Областния и Общинските съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси.
6. Сътрудничество с неправителствени организации по решаване на проблеми на малцинствата и продължаване на добрите контакти с лидерите на ромската общност на територията на ОДМВР – Русе по отношение на възникнали проблеми и тяхното съвместно бързо решаване в рамките на „Върховенството на закона и недискриминацията“.

5.1. Изпълнение на областно ниво:

- Анализ на обстановката в Община Русе

На територията на Община Русе компактно ромско население живее в квартали на гр.Русе и в населени места от общината както следва:

- За гр.Русе - кв . „Селеметя” и местността „Трите гълъба”.
- Голяма брой роми населяват жк. „Родина”, жк „Чародейка” и жк.

„Тракция“, както и други населени места, но не са обособени в компактен еднороден етнос.

Най-характерните проблеми на живущите в горепосочените населени места и квартали са големия процент на трайната безработица, което се дължи преди всичко на липса на образование, професионална квалификация, трудови навици, мотивация за работа, специфичните бит и култура на ромските малцинства и лошите битови условия, в които живеят.

По-младата част от ромското население, особено родените след 1980 г. са масово неграмотни - за разлика от по-възрастните роми. Проблемите, които възникват са бързото включване, още в ранна възраст на децата им в извършване на престъпни деяния, като просия, джебчийски кражби и др., с цел избягване на наказателна отговорност.

Сред голяма част от хората живеещи в населени места със смесено население,

има отрицателна нагласа към ромите, но това не пречи на съвместното съжителство.

Зачестяват случаите на самонастанили се ромски семейства във вилните имоти в близост до кв. „Селеметя” и местността „Трите гълъба”, като най-често приходящите са от близките села и по малки градове.

Друг проблем е ниското ниво на правна култура, липсата на задръжки, социално битовия консерватизъм /особено в малките населени места/, както и все по-широко разпространяващото се чувство за безнаказаност.

Не на последно място са и високата раждаемост при ромите, преференциите от страна на държавата и незаинтересоваността на гражданите към проблемите на малцинствата.

Част от ромските деца са с рисково сексуално поведение, висока е честотата на ранна бременност и извънбрачни раждания. Тези новородени деца са с влошено здраве поради лошите битови условия, в които са поставени, липсата на опит при обгрижването им от страна на маловръстните им майки, които са с ниско образование и интелект. Проблем на ромските деца се явява детската бедност. Децата от многолюдни семейства или тези с един родител на практика са лишени от равни възможности за бъдещо развитие. Често те не посещават училище, тъй като родителят няма средства за това. Голяма част от децата са без необходимия родителски контрол и са потенциални извършители и жертви на престъпления. Тенденция за децата е нежеланието за посещаване на учебни занятия.

Характерни за ромските групи са лошото социално-икономическо състояние, високата безработица, ниските доходи с някои изключения и незачитане нормите на поведение в обществото, което е предпоставка за извършване на престъпления с цел набавяне на средства за изхранване на семейството.

Всичко това води до висока престъпност, нарушаване на обществения ред и неспазване на никакви морални, етични и обществени норми от страна на малцинствата. Поради това по-голяма част от живущите в зоните са и част от активния криминален контингент.

Посегателствата най-често са насочени към селскостопанска продукция от вилните имоти, извършването на измами, джебчийски кражби, кражби от горския фонд и др. Не са редки и кражбите на елинсталации от имоти, в които собствениците не живеят постоянно, което от своя страна води до разрушаване на личното имущество и нанасяне на материални щети и разходи по възстановяването им.

В горепосочените райони и населени места често се наблюдава неспазване на наредбите на Общините относно определената часова зона за вдигане на шум.

Каго цяло на територията на Община Русе няма констатирани междуетнически напрежения.

След отпадането на визовия режим за пътувания в страните от ЕС - голям брой роми пътуват и работят в чужбина - Гърция, Испания, Холандия, Италия, Германия и др., като част от тях са трайно заети в селското стопанство, строителството и сферата на услугите на тези страни.

Изключително малък е броя на работещите роми на местна територия, голяма част от ромите са безработни и не търсят работа.

Голяма част от ромите работили в чужбина си осигуряват много добър стандарт на живот в България и желаят да го запазят. През последните години се забелязва стремеж към известна интеграция на част от по-заможните роми в обществото, появява се тенденция за редовно посещение на детска градина и училище от децата им, но наред с това остава и желанието да се запазят и традиционните ромски обичаи.

За решаване на описаните по-горе проблеми се провеждат беседи с населението в ромските общности, разяснява се необходимостта от образование на децата им и ангажирането им в програми за временна заетост, като стремежът е постигане на ефективно взаимодействие с полицията за ограничаване на престъпните посегателства и нарушенията на обществения ред.

Извършват се периодични обходи в посочените райони от смесени екипи в състав - полицейски служители и служители от СЗ „КООРС“ към Община Русе.

Служители от РУ при ОДМВР Русе съвместно с отдел “Закрила на детето” Русе работят с деца в риск, като се предоставя полицейска закрила съгласно закона за закрила на детето.

Провеждат се срещи с ръководствата на училищата в посочените райони и периодично се провеждат лекции, беседи, разговори и други с цел извършване на превантивна и профилактична дейност, като се обръща внимание на техни сигнали и молби.

Служителите на РУ при ОДМВР Русе оказват съдействие на всички институции, занимаващи се с ромите, но тази дейност е основна за служителите от Дирекция “Социално подпомагане”.

- До настоящия момент в ОДМВР Русе не е получавано финансиране за подготовка на специалисти за работа в мултиетническа среда. Обучение на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата, съобразяване с традициите, правилата на ромските общности се извършва в рамките на учебната година без откъсване от работа по определени теми.

- През 2014 год. с цел намаляване на противообществените прояви, извършвани от деца и младежи от полицейски служители на ОДМВР Русе са организирани и проведени 300 беседи, срещи и лекции пред учениците, преподавателите и родителите в Област Русе по националната програма „Работа на полицията в училищата”

5.2. Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Върховенство на закона и недискриминация” съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЯЛА

През 2014 г. един от главните приоритети в дейността на общинското ръководство е гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, осигуряване спазването на обществения ред, недопускане на прояви на нетолерантност и дискриминация на етническа основа.

От особена важност е ефективността в работата на Районно управление - гр. Бяла. Полицейските служители в общината имат задължения по опазване на обществения ред, както и да спират прояви, водещи до нарушаване правата на гражданите. Те компетентно се намесват при решаване на кризисни ситуации, свързани най-вече с физическо или психическо насилие срещу жени и деца. ИДПС има водеща роля при индивидуално-профилактичната работа с подрастващи с рисково или асоциално поведение. Съвместно с него се провеждат възпитателни беседи, консултации и разговори с децата и техните родители / настойници. При необходимост се осигурява присъствие на педагог при разпит на непълнолетни лица или по време на съдебно заседание. Програмата „Работа на полицията в училищата” дава добра възможност през учебната година по утвърден график полицейските служители на Районно управление - гр. Бяла да посещават училищата в общината и изнасят беседи пред ученици, свързани с превенция срещу употребата на наркотични вещества, детска

проституция, агресията и насилието сред учениците и други теми насочени към правилното формиране и изграждане на ценностната система у младите хора.

През 2014 г. квалификация за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда е получил 1 служител от РУ- гр. Бяла. Изнесени са 3 беседи в кварталите с концентрирано ромско население с цел запознаване и разясняване на Наредбата на ОбС - Бяла за ред и сигурност.

В тясна връзка с РУ гр. - Бяла работи и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/. Тричленните състави разглеждат възпитателни дела и налагат възпитателни мерки, съгласно Закона за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Членовете на комисията и обществените възпитатели извършват превантивна и корекционна дейност с цел недопускане на повторни прояви, спазване на законите и нормите в обществото.

Специалистите от комисията дават образователни, социални и правни консултации, информационни и печатни материали с цел формиране на нагласи за спазване на законите и нормите в обществото.

Включването на родителите на децата от ромски произход в проектите на училищата се оказва добра форма за комуникация и насърчаване изграждането на толерантни отношения между децата. По този начин родителите и близките се приобщават към успехите при усвояване на знанията или за развитие на творческите заложби.

Членове на комисията поддържат връзки с ромски лидери и педагози от ромски произход. Те съдействат за разяснителна работа сред ромските семейства относно осигуряване на добри родителски грижи, както и удовлетворяване на образователните потребности на децата.

Активно участие при защита правата на децата и гарантирането на равнопоставено отношение към всяко едно от тях независимо от етническата им принадлежност взима и общинската комисия за Зкрила на детето. С дейността си тя подпомага общите усилия на отделните звена, пряко ангажирани с недопускане на прояви на нетолерантност и дискриминация.

ОБЩИНА ВЕТОВО

1. С цел контролиране и мониториране на Програмата за развитие на ромската общност, съблюдаване процесите за недопускане на дискриминация, осигуряване на равни възможности и регулиране на политиките, свързани с ромската общност е сформиран "Обществен съвет за изпълнение и мониторинг на Плана.

ОБЩИНА ИВАНОВО

Цел „Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека ”:

- Проведена е беседа в ОУ"Н.Й.Вапцаров" с. Иваново от служители на Транспортна полиция Русе.
- МКБППМН към община Иваново за 2013 г. е разгледала 4 / четири / възпитателни дела и е наложила възпитателни мерки на 4 малолетни и непълнолетни деца

ОБЩИНА РУСЕ

Дейности изпълнени от Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ – Община Русе.

Консултативна дейност на Центъра за социална адаптация и подкрепа към МКБППМН

ЦСАП е разкрит на основание чл. 10, ал. 2 от ЗБППМН като помощен орган на МКБППМН – Община Русе през 2005 година. Към него са разкрити три кабинета:

1. Консултативен кабинет, извършващ психологически услуги за деца, родители и педагози (Психологичен кабинет);
2. Кабинет по превенция, извършващ консултативна, корекционно-възпитателна и образователна работа с деца от 8 до 18 год. (Приемна на обществения възпитател);
3. Компютърен кабинет, който подпомага децата при реализиране на дейности по учебни дисциплини, проекти и др., ангажира свободното им време и повишава информираността им.

Общият брой на децата, преминали през ЦСАП е 89, от които 35 са случаите, в които са работили психолози от Консултативния психологичен кабинет, а 54 – в Приемната на обществения възпитател. Осъщественият брой консултации за целия Център са 399: 215 психологични интервенции и 184 социално-педагогически, правни или педагогически консултации в Приемната на обществения възпитател.

Консултативният психологичен кабинет подпомага дейността на Местната комисия в изпълнение на задачите по чл. 10, ал. 1 от ЗБППМН по предотвратяване и противодействие на противообществените прояви и престъпления, извършвани на територията на общината, като в него се извършват психологически услуги за деца, родители и семейства, които могат да бъдат обект на работа на МКБППМН или да се консултират с превантивна цел. В същия кабинет се осъществява индивидуална психодиагностична, консултативна и посредническа психологическа дейност в изпълнение на възпитателните мерки по чл. 13, ал.1, т. 3 и т. 5, както и по отношение на родителите – по чл. 15, ал. 1, т. 2. Общият брой интервенции, осъществени в КПК през 2013 г., е 215, от които 34 психодиагностични, 181 консултативни интервенции и две консултации, в които компетенциите на психолозите не са достатъчни за преодоляване на проблемното поведение и са довели до пренасочване към друг специалист (в последната графа се включват и груповите беседи между родители и деца или деца-деца и насочванията към друг специалист – детско-юношески психиатър или логопед). От тях 191 от консултациите са осъществени с деца, 22 – с родители и две с други близки и познати на малолетното или непълнолетното лице.

Успешна практика, довела до позитивната промяна в семейната среда, са мултидисциплинарните въздействия от информационна, корекционно-възпитателна, психологическа и правна подкрепа, осъществявана от екипа от специалисти, работещи в МКБППМН. Изключително благотворно въздействие има ранната диагностика на риска и психологическата оценка на потенциалите на детето и семейството за справяне с проблема, които залягат в индивидуалните планове за работа на обществените възпитатели. Сътрудничеството с полицейските и пробационните служби също дава ефективен резултат, като детето и семейството бива много добре обхванато от всички институции, работещи с деца с противоправно поведение.

Приемната на обществения възпитател (ПОВ). Функциите на работа на Приемната на обществения възпитател са информативна, консултативна, превантивна и подкрепа при ограмотителни и образователни трудности. По сигнали от училища на територията на община Русе са осъществени срещи – разговори с деца и техните семейства по проблеми, свързани с ранното отпадане от училище, агресивни прояви, бягства от училище и нарушаване на Правилника на училищата, уреждащ опазването на материалната база на институцията и спазването на дисциплината в нея. През 2013 г. са постъпили 8 сигнала от 5 учебни заведения относно 35 деца застрашени от отпадане от училище, поради допускане на голям брой неизвинени отсъствия.

Квалификационна дейност: През месец декември 2013 г. се проведе двудневно обучение на обществените възпитатели по първия модул от предвидено обучение за 2014 г.: "Образователна интеграция на деца от етническите малцинства" на тема: "Психология и култура на различните етноси, в частност на ромския етнос. Правила на поведение и условия за работа в мултикултурна среда". Заложените цели на обучението са изпълнени посредством поставянето на различни практически задачи, разрешаване на конкретни казуси. Проблематика, която беше разгледана: „Етническите малцинства в България“, „Ромите и предизвикателствата пред тяхната интеграция в българското общество“, „Етнокултурни специфики на ромското население“, „Образованието на малцинствата в България, "Настоящи акценти и проблеми в обучението на ромите“; „Мултикултурализъм и интегрирано обучение – основни принципи и идеи“ и предвиденият тренинг на тема „Дискриминация – предразсъдъци и стереотипи. Преодоляване на конфликти на етническа основа“.

Темите и тренингът спомогнаха за придобиване на нови знания, както и натрупване на умения за справяне с различните проблеми, с които педагозите се сблъскват ежедневно. Обща цел на обучението бе интегриране на деца от етнически малцинства за подпомагане на по - успешната им социална и трудова реализация, чрез подобряване на условията за равен достъп до образование.

Във връзка със засилване и подобряване на работата със семействата, деца и младежи от ромски произход, през м. ноември 2013 г. в списъка на обществените възпитатели, работещи към МКБППМН беше вписан и приет обществен възпитател от ромски произход. След преминало обучение, същият се включи ползотворно в индивидуално-корекционната работа с деца, извършители на противообществени прояви и престъпления от ромския етнос.

По данни на Областна дирекция на МВР – Русе най-голям брой ромско население е ситуирано в кв. Селеметя, кв. Чародейка, кв. Тракция и местността Трите гълъба. Характерни за ромските групи са лошото социално-икономическо състояние, ниските доходи и незачитане нормите на поведение, което е предпоставка за извършване на престъпления. Това води до нарушаване на обществения ред и неспазване на обществени и морални норми от страна на малцинствата. Голяма част от живущите в тези зони са част от криминалният контингент. Като цяло на територията на Община Русе няма констатирани междуетнически напрежения. През последните години се забелязва стремеж към интеграция на част от по-заможните роми за редовно посещение на децата им в детска градина и училище, но остава и желанието да се запазят традиционните ромски обичаи. За решаване на посочените проблеми се провеждат беседи в ромските общности, като стремежът е постигане на ефективно взаимодействие с полицията за ограничаване на престъпните посегателства и нарушаване на обществения ред. През 2013-2014 г. са изнесени 324 беседи, сред ученици, преподаватели и родители по Национална програма „Работа на полицията в училищата“. През отчетния период не са извършвани престъпления по чл. 151 от НК /полови контакти с лица под 14 г./. Извършват се обходи в посочените райони от полицейски служители и СЗ на КООРС. Съвместно с отдела „Закрила на детето“ се предоставя полицейска закрила, съгласно Закона за закрила на детето. През отчетния период ОД на МВР – Русе не е получавало финансиране за подготовка на специалисти за работа в мултиетническа среда.

През периода 2013 г. – 2014 г. е извършвано обучение на полицейски служители по правата на човека и проблемите на малцинствата, съобразяване с традициите, правилата на ромските общности.

Дейности, реализирани чрез сътрудничество между неправителствени организации и административните институции:

Проект „ФромРома” се изпълни в партньорство между Бенефициентът Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация” и партньорите – Община Русе и Асоциация „Кетанес 2006”, Гюргево, Румъния. Общата цел на проекта е да подпомогне процеса на социално включване и интеграция на ромите в обществото чрез изграждане на партньорство между регионални и местни институции в Русе и Гюргево, проучване и внедряване на добри практики. В съответствие с целта за преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи проектът предостави качествено нов инструментариум за повишаване на чувствителността на общинската администрация към проблемите на ромите. По време на реализацията на проекта се организираха работни срещи и кръгли маси по проблемите на ромската общност в Русе. Проектът е приключил своето успешно изпълнение на 31.05.2013 г.

Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация” е регистрирало и лицензирано първия по рода си Център за възстановително правосъдие за деца, със седалище в град Русе. Центърът за възстановително правосъдие за деца е професионална дейност, насочена към деца в конфликт със закона и деца в контакт със системата за наказателно правосъдие, чиято основна цел е да насочва деца в конфликт със закона извън системата на наказателното правосъдие към по-различен начин на решаване на проблема, най-вече чрез прилагане на възстановително правосъдие. В Центъра се развиват и прилагат възстановителни практики и клинична социална работа. В него работи компетентен екип, чиито членове са обучени в специализирани програми за работа с деца с отклоняващо или делинквентно поведение, медиация, възстановително правосъдие, права на децата, клинична социална работа и психодинамични науки. Членовете на екипа са с нагласа за непрекъснато учене и практическо въвеждане на доказани научни теории в областта на социалните и правни науки.

ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

През отчетния период общинското ръководство работи по дейности, гарантиращи правата на гражданите от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация, с акцент върху жените и децата, защитата на обществения ред в общината, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата”, а именно:

- Повишаване участието на ромите в местната администрация;
- Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между местната власт, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите;
- Подобряване на ефективността на работа на служителите в правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи;
- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения на всички нива в обществения живот на общината;
- Утвърждаване на равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация на ромската жена;
- Работа в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения и увеличаване на възможностите за социализация;

- Целенасочена работа със семействата от ромски произход при съблюдаване на правните механизми за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата;
- Разяснителни и информационни кампании за повишаване на нетърпимостта към прояви на дискриминация;
- Работа на местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите от ромите.
- Получаваните резултати - спирането в зародиш на всякакви прояви, водещи до нарушаване правата на гражданите, показват, че дейността в общината по гарантиране правата на гражданите, защитата на обществения ред и недопускане на нетолерантност и дискриминация на етническа основа, на тоя етап е на добро ниво, тя ще се разширява и обогатява, за което гаранция е липсата на междуетническо напрежение в общината.

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Цел „Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека ”:

- Проведени са беседи в Основните училища на община Ценово от инспектор от Детска и педагогическа стая” на РУП – гр.Бяла.
- МКБППМН към община Ценово за 2014 г. е разгледала 11 / единадесет / възпитателни дела и е наложила възпитателни мерки на 11 непълнолетни деца
- На 16.11. МКБППМН проведе общинско състезание с велосипеди в с.Ценово, в памет на жертвите от пътно-транспортни произшествия.
- На Коледа МКБППМН организира „ Коleden маскен бал” с учениците от Основните училища. Участваха над 100 ученика, като броят на ромите беше около 38%.

КУЛТУРА И МЕДИИ

Оперативна цел: Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата” в печатните и електронни медии.

Специфични цели:

- 1.Популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
- 2.Насърчаване представянето на „добрия пример” от млади роми – специалисти в различни сфери, чрез участието им в медийни кампании и предавания на регионално, национално и международно ниво.
- 3.Информирание на широката общественост с цел избягване на появата на невярна информация за мерките на правителството в областта на интеграцията на уязвимите етнически общности.
- 4.Стимулиране на активния диалог и съпричастността сред българите към процеса на интеграция на ромите и на другите български граждани в сходна на тях ситуация.
- 5.Насърчаване неизползването на езика на омразата.
- 6.Създаване на допълнителни комуникационни канали.
- 7.Създаване на комуникационни продукти, които да представят позитивни модели и успешни практики, което да допринесе за промяна на негативната нагласа към програми и проекти, насочени към ромската общност.

8. Създаване на система за информираност в ромската общност за гарантиране на участието на целевите групи в инициативите.

Изпълнение на дейности в рамките на приоритет „Култура и медии” съгласно проведения мониторинг на Общинските планове за действие:

ОБЩИНА БЯЛА

На територията на Община Бяла много добре е развита читалищната дейност. Във всички населени места работят читалища, които са превърнати в културни центрове. В тях децата от ромски произход попадат в една благоприятна среда за развитие. Имат осигурен достъп до библиотеки и се включват активно в различни инициативи, свързани с изкуствата и културата, както и в клубове по интереси.

През 2014 г. НЧ „Трудолюбие 1884” се включи в инициативата „Чети с мен”, която бе организирана от Министерството на културата под патронажа на президента Росен Плевнелиев. На 25.09.2014 г. учениците от училищата в града проведоха четене заедно на открито. Това нетрадиционно общуване имаше за цел да обедини децата около четенето без културни, демографски, поколенчески, технологични или поведенчески различия. Масовото четене спомогна на децата да преоткрият книгите, богатството и мъдростта, които се съдържат в тях.

Към НЧ „Развитие - 1884” с. Полско Косово съществува ФТС „Косовче”. Преобладаваща част от танцьорите са роми. Формацията се развива трайно и успешно през годините и радва с танца си не само жителите на селото, но и зрители в други населени места. С финансовата подкрепа на Община Бяла, танцовият състав взема участие в различни етнофестивали на територията на цялата страна.

Под патронажа на Община Бяла ежегодно се организира концерт БАТЕР. През 2014 г. бе единадесетото му издание, в което взеха участие детски и младежки състави и формации от различни етноси, както от общината, така и съседни общини. Целта на вече утвърдили се концерт е да съхранява и популяризира традиционната култура.

В гр. Бяла се намира музеи „Освободителна война”, който осъществява дейности, свързани с интеграцията на ромите. Традиционно в дните преди Националния празник на Р България, музейните специалисти посещават детски градини и училища, както от града, така и от другите населени места, като им отправят покани за организирани посещения.

Всички мероприятия организирани от Община Бяла са достъпни за всички граждани.

ОБЩИНА ВЕТОВО

Взаимното опознаване между различните етноси е залог за добро межкултурно общуване, а последователната политика в сферата на изкуството и културата най-лесно може да разруши съществуващите бариери и предразсъдъци. С цел популяризиране на културната идентичност на ромската общност, Община Ветово реализира различни проекти и чествания.

1. Ежегодно се организира честването на „Международния ден на ромите” – 8 април, който е включен в културният календар на Община Ветово;

2. На 09.06. 2013 г. децата от СИП "Ромски фоклор" към училището в Сеново взеха участие в Международния детски ромски фестивал „Отворено сърце“, организиран от „Амалипе“ – гр. В.Търново;

3. Организирана е изложба под надслов „Ние живеем и учим заедно“ целта на изложбата бе да демонстрира и покаже на ветовската общественост известни роми в сферата на спорта, културата и традициите, които са допринесли за развитието и славата на гр. Ветово.

ОБЩИНА ИВАНОВО

Цел 1,, Привличане на ромите и други уязвими групи, живеещи в сходна с ромите ситуация, към културните и духовните средища в общината”:

➤ Изготвен проект и сключен договор по мярка 322 по Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г. за Реконструкция и модернизация на Читалище Възраждане – 1906” с. Щръклево.

Цел 2 „ Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности”:

➤ Проведени мероприятия от Н.Ч.”Христо Ботев”, с. Иваново за 2013 г. и 2014 г. - участие в пресъздаване на обичая „Къпане на царя на коледарите”, „Най вълшебната приказка” – лит. утро в ЦДГ”Ален мак”, „Мартенска обредност” – детско утро в ЦДГ”Ален мак”, 136 год. от Освобождението на България – песни ,детски танцов състав, седмица на детската книга, „Вече съм грамотен” – празнично утро с първи клас, лазаруване по домовете в селото в лазарска група към Н.Ч.”Христо Ботев”, с. Иваново активно участват ромски деца, Великденска изложба – боядисване на яйца, Карнавал на приказката – по случай седмица на детската книга, от училището в читалището - поздравителен адрес към най добрите читатели, Вече можем да пишем и четем – да го демонстрираме в библиотеката, участие във фестивала на гъбата в с. Красен – рисунка на дете от училището по изкуства гр. Русе, Ден на славянската писменост и култура – тържество, участие във фолклорен фестивал в гр. Борово – детски танцов състав изцяло от ромски деца, игрите и песните на баба и дядо - краеведско утро, Приказан свят - детско утро, Всичко което научих за родния край – литературно утро по случай завършване на клуб „История на моето село”, Ден на народните будители, пресъздаване на обичаите.

„Бъдни вечер” и „Коледуване”, Коледен поздрав и богослов за здраве на жителите на с. Иваново – прием в домовете на на коледарската група.

➤ Проведени мероприятия от Н.Ч.”Възраждане1906”, с. Щръклево – във връзка с интегрирането на ромската общност, ромите наравно с всички останали както ученици така и възрастни участват в подготовката и провеждането на бележити дати и годишнини в провеждането на общоселски празници и официални тържества по различни поводи. Осигурява се поле за изява на сцената на читалището на сформираниите ученическа танцова група, модерна формация „Ритъм”, като и децата от детската градина. Проведени са срещи на различни теми, засягащи ромската общност, тематични вечери посветени на детската книга и изкуствата за деца и по повод годишнини на български поети и писатели. Участие в празника на ромите в пленарна зала под наслов „Етноритми без граници”Голяма част от посетителите в компютърната зала са деца от ромски произход, в клуб „Млад приятел на книгата” са приобщени деца от ромски произход. Съвмести мероприятия с деца от ромски произход - „Детско утро” посветено на Българската писменост и култура - 24 май , „Първокласник у дома ще има” – среща разговор с родители и ученици на бъдещи първокласници, „Вечер на баба и внуче” – битова вечер с ученици ш възрастни - децата слушат разкази за

празниците, традициите и обичаите на селото ни, Коледен концерт в който участие вземат деца от Филиал "Слънчо", с.Щръклево към ЦДГ"Ален мак", с. Иваново и ученици от ОУ "Христо Ботев", с. Щръклево.

ОБЩИНА РУСЕ

Задачите в сферата на културата и медиите, заложи в Плана, включват прилагането на мерки за активно взаимодействие с ромските общности и създаването на условия за равен достъп на малцинствените общности до културния и социалния живот, както и създаването на условия за развитие на тяхната традиционна култура. С оглед изпълнението на поставените цели и задачи, в сферата на културата и медиите, Община Русе предприе редица дейности в периода 2012-2014 г. в партньорство с културните институти и неправителствени организации, действащи на територията на общината.

Постигнати резултати: Трябва да се отчете особената ангажираност и принос на народните читалища в изпълнението на целите на Плана. В по-малките селища читалищата са основните инструменти за взаимодействие и интегриране на малцинствените общности. Тук трябва да се отбележи приносът на НЧ „Светлина 1927” (Бъзън), НЧ „Георги Бенковски - 1937” (Русе), читалище „Просвета-1927” (Семерджиево) и НЧ „Н. Й. Вапцаров 1951” (Ястребово), чиято дейност е целенасочено свързана с ромската и други малцинствени групи и приоритетно ориентирана към взаимодействие с младите хора и децата от ромски произход.

На базата на натрупания опит Община Русе подготвя провеждането на серия от дискусии с участието на читалищните екипи и други неправителствени организации с цел развитието на читалищата като модерни центрове за взаимодействие с малцинствените етнически групи. Особена роля в тази посока се възлага и на читалищата, работещи по **Програмата „Глобални библиотеки”**, в рамките на която особено интензивно се развива целенасочена дейност и взаимодействие между читалищните центрове и училищата с преобладаващо ромско присъствие. Пример в това отношение са както читалищата в малките населени места, така и програмата, която НЧ „Г. Бенковски“ в Русе развива целогодишно с ОУ „Алеко Константинов“, където се обучават деца от ромски произход. От друга страна специализираните читалищни форми като клубове, курсове, школи, любителски формации и други образователни и художествени инициативи, практикувани широко в дейността на читалищата добавят стойност към процеса на приобщаване и активно творческо участие на малцинствените групи в живота на местните общности.

С цел създаване на условия за равен достъп на ромите до социалния и културен живот на Русе, Община Русе използва активно и инструментариума на **Програма „Култура“**, финансираща целенасочено проекти с фокус върху културната интеграция на ромската и малцинствените общности. Широк и отворен достъп до културен продукт осигуряват както традиционните събития от културния календар на Община Русе (фестивали, конкурси, концерти и др.), така и програмите на русенските културни институти и НПО сектора, насочени към взаимодействие с малцинствените общности – Държавна опера Русе (образователни форми, спектакли, концерти), Регионалният **исторически музей, ОБДЦКИ и ОБМД, Сдружение „Етническа хармония“, Сдружение „Българо –Румънски трансграничен институт по медиация”** (БРТИМ), Регионалната библиотека „Любен Каравелов“, която и в момента има проектна готовност за стартиране на нова програма за интегриране на малцинствата.

Сред основните събития в културния календар на Община Русе, отворени към интересите на ромската общност и маргинализираните групи, е **Фестивалът за съвременна градска култура „Аз, Градът”**, който се проведе в 3 последователни години от 2012 г. до 2014 г. и произведе над 100 събития на открити сцени в целия град. Във всяко едно от изданията на фестивала бяха осъществени събития, целящи стимулиране на междуетническият диалог и активното включване на ромите не само като наблюдатели, но и като участници в създаването на културния продукт. Достъпът до художествените събития, бе изключително улеснен и от обстоятелството, че част от събитията бяха проведени в квартали с преобладаващо ромско население.

Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация” активно допринася за съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната култура на ромската общност като част от българската национална култура, като организира и провежда самостоятелно и в партньорство с Община Русе празници и други инициативи с участието на талантиливи представители на ромската общност. Сдружението е организатор на Фестивал на етническата толерантност в рамките на проект „Социализация чрез образователна интеграция”, договор за безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-4.1.05-0049, финансиран от ОП РЧР и ЕСФ. Фестивалът е организиран по повод Международния ден на толерантността – 16 ноември. В него са взели участие деца и ученици от Детските академии на учебните заведения – партньори: ОУ „П. Р. Славейков”, с. Смирненски, СОУ „Васил Левски”, ЦДГ „Червената шапчица” и ЦДГ „Ралица”. Сдружение БРТИМ е партньор на Областна администрация и Община Русе при провеждането на ежегодния фестивал „Етноритми без граници“ по повод Международният ден на ромите 8 април.

Всички описани дейности са в съответствие с поставените цели и планираните резултати, водещи до устойчивост на процесите, толерантност към културната идентичност на етническите общности и утвърждаване на трайна политика за подпомагане на интеграцията и диалога между местната власт и малцинствените общности.

ОБЩИНА СЛИВО ПОЛЕ

Културната дейност в общината като важен инструмент за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация към всички сфери на обществения живот в общината през 2014 г. бе концентрирана в дейността на народните читалища в населените места, трите средищни училища и младежките организации.

Към всички читалища има изградени самодейни колективи, които водят пълнокръвен живот и участват в много местни, регионални и национални фолклорни празници и прегледи на художествената самодейност.

На тези прегледи самодейните колективи представят обичаи, песни и танци, характерни за различните етноси в общината под надслов „Различни, но заедно”. Активно участват в културния живот на общината ромските деца и техни родители.

В културния живот на общината дейно участие вземат и ученическите колективи на трите средищни училища с литературно-музикални програми и концерти по повод различни празници и чествания на годишнини, а отделни ученици участват и в самодейните колективи към народните читалища по населени места.

Общинското ръководство и Общинският съвет се стремят да подпомагат дейността на читалищата в общината според възможностите и правомощията си, и активно участват в положителното решаване на възникналите проблеми на отделните читалища, съобразно действащата законово установена нормативна база.

Можем да кажем, че през отчетния период се направиха успешни стъпки към постигане на главната ни цел в приоритет „Култура”, а именно: създаване на условия за равен достъп на ромската общност и другите уязвими групи живеещи в сходна ситуация до културния живот в общината и съхранение и развитие на ромската традиционна култура.

ОБЩИНА ЦЕНОВО

Цел 1 „ Насърчаване на културното многообразие и популяризиране на ромската култура, традиции, обичаи и творчество“.

През 2014 година започна изпълнението на дейностите по управление на проектите на читалищата на територията на община Ценово, които кандидатстваха за финансиране пред Държавен фонд "Земеделие" по "Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 година".

- Читалищното настоятелство на Народно читалище „Христо Ботев" с.Ценово в изпълнение на проект за модернизирането и превръщането му в притегателен културно-музикален център за местната общност обяви процедура за избор на доставчик на техника за читалището в изпълнение на подписания Договор за безвъзмездна финансова помощ № 18/321/01473 от 19.12.2013 г. за "Създаване на нов център за културни услуги".
- През 2014 година Народно читалище „Пробуда 1923” - с. Долна Студена проведе съгласувателните процедури с Държавен фонд "Земеделие" преди стартиране на обществените поръчки за възлагане на договорите с изпълнители по Договор № 18/321/01458 от 14.12.2012 г. за „Ремонт на сграда на читалище „Пробуда-1923”-с. Долна Студена, Община Ценово”

Целта на предложените и изпълнени проекти ще дадат възможност за създаване на още по- добра културна среда за изпълнение на целите на настоящият план.

Цел 2 „ Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности”:

В проведените мероприятия от Основните училища, Целодневните детски градини и читалищата на общината във връзка с интегрирането на ромската общност, наравно с всички останали както ученици, така и възрастни участват в подготовката и провеждането на бележити дати и годишнини в провеждането на общоселски празници и официални тържества по различни поводи. Осигурява се поле за изява във всички певчески и танцови състави на общината. Същите участват в многобройни събори и фестивали в страната. Заложените дейности в Културният календар на общината допринасят за съвместния живот на сцената на читалищата на сформираните певчески и танцови трупи.

Най- важните събития в Културния календар на нашата община са :

- Празникът на община Ценово – 2 април
- Фолклорният събор „ Ценово пее и танцува” , който през 2014 г. се проведе за VIII – поредна година. Проведени са срещи на различни теми, засягащи ромската общност и по повод годишнини на български поети и писатели.

- Голяма част от посетителите в компютърните зали към читалищата, изградени по проект „Глобални библиотеки” са деца и ученици от ромски произход.
 - Съвместно Община Ценово и НЧ. „Христо Ботев”, с. Ценово организират чествания на празниците „Богоявление”, „Бабинден”, „Трифон Зарезан”. Трети март – Национален празник на България „Великден” и др.
- В училищата се провеждат „Вече съм грамотен” – празнично утро с първи клас, лазиране по домовете в селото, Великденска изложба – боядисване на великденски яйца, Ден на славянската писменост и култура – тържество, участие във фолклорен фестивал на народните будители, пресъздаване на обичаите „Бъдни вечер” и „Коледуване”, Коледен поздрав и богослов за здраве на жителите на с. Ценово – прием в домовете на коледарската група.

Изпълнението и на следващите планове и програми в община **Ценово** за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация продължава и в настоящият момент.

ОБЛАСТ СИЛИСТРА

О Т Ч Е Т

ЗА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА НА ОБЛАСТ СИЛИСТРА ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ (2012-2020)

ВЪВЕДЕНИЕ

С Решение от 29 януари 2013 г. на Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, бяха приети два документа:

1. Стратегия на област Силистра за интегриране на ромите (2012-2020 г.);
2. План за действие на Област Силистра за периода 2012-2014 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. и „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“.

Стратегията на област Силистра за интегриране на ромите (2012-2020 г.) стриктно следва целите, задачите и дейностите, поставени за решаване и изпълнение в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020 г.).

В съответствие с утвърдената Областна стратегия, в края на 2012 – началото на 2013 г. бяха изготвени и приети общинските планове за действие в подкрепа на интеграционните политики за периода 2012-2014 г. Настоящият отчет обобщава данните за 2014 г. подадени от общините Силистра, Алфатар, Ситово, Дулово, Главиница, Тутракан и Кайнарджа.

ПРИОРИТЕТ: ОБРАЗОВАНИЕ

От постъпилите в Областна администрация Силистра отчети за изпълнението на общинските планове за действие в подкрепа на интеграционните политики е видно, че целите в образованието като: качество на образованието, достъп до образование, подкрепа на личностното развитие се поставят общо за всички ученици, независимо от етноса. Постигането обаче на тези цели спрямо ученици с майчин език небългарски,

изискват допълнителни методи за по-ефективно преподаване, работа с родителите, мотивиране за включване и др.

В съответствие със заложените мерки и дейности в плановите документи на общините от област Силистра в сферата на образованието се наблюдава следното изпълнение за 2014 година:

Всички общини създават условия за осигуряване на равен достъп до предучилищна подготовка и качествено образование на всички деца и ученици.

В нито една от общините в област Силистра няма сегрегирани детски градини и училища с изцяло ромски състав. В учебните заведения не се води статистика за етническата принадлежност на децата и учениците. Голяма част от изповядващите мюсюлманска религия роми се самоопределят като турци. За учебната 2013/2014 г. училища с преобладаващ ромски състав на учениците са СОУ "Ю. Гагарин", гр. Силистра, ОУ "Св. св. Кирил и Методий", с. Калипетрово, ОУ „Св.Климент Охридски“, с. Проф. Иширково. В тези училища са и проблемите с отпадналите от образователната система ученици.

В община Силистра за учебната 2013/2014 г. са отпаднали 14 ученици - ГПУ "Софроний Врачански" - 2, ОУ "Св.Кл.Охридски", ОУ "Св.св.Кирил и Методий", с. Калипетрово – 3, СОУ "Н.Й.Вапцаров" - 3, ПГЛП "Пенчо Славейков" - 1 и от ПГСУАУ "Атанас Буров" - 1. За настоящата 2014/2015 г. те са 5 - от ОУ "Св. Кл. Охридски", с. Проф. Иширково – 2, СОУ "Н.Й.Вапцаров" - 1, 1 от ПГСУАУ "Атанас Буров" и ПГЛП "Пенчо Славейков" - 1.

Обнадеждаваща е тенденцията към намаляване броя на отпадналите ученици като за това голяма роля играят изключително добрите контакти с отдел "Закрила на детето". Благодарение на това взаимодействие 1 от децата бе върнато в училище и от края на месец ноември посещава редовно учебните занятия. Мнозинството от отпадналите ученици са от ромски произход. За тази учебна година 3-те деца са от с. Йорданово, населено главно с ромски семейства. Основните причини за тяхното отпадане са социални и образователни – липса на средства, много ниско образование на родителите, незаинтересованост от тяхна страна, а отгук и липсата на мотивация у децата. От друга страна много родители работят в чужбина и оставят децата без родителски контрол. Промените в живота на родителите (разводи, премествания, безработица, здравословно състояние) също се отразяват на децата. Фактор за отпадането е и големия брой отсъствия на учениците, което от своя страна води до затруднения в усвояването на учебното съдържание.

Нежеланието да се ходи на училище сред децата от ромски етнически произход е породено и от негативно отношение към учебния процес, от ниското ниво на владеење на български език още от първите години на обучението им, което не се компенсира дори и в прогимназиалния етап.

За по-голяма част от ромите - училището не се възприема като място за социализация и интеграция на ромските деца и не носи практическа полза. При момичетата се наблюдават ранни бракове, при което те спират да посещават училище на възраст между 12-16 години. Такъв е случая с две момичета по на 14 г. от с. Йорданово, ученички от ОУ "Св.Кл.Охридски". Всичко това е свързано с традиционния начин на живот и ценности при ромския етнос. С цел въздействие на средата, през 2014 г. са изпълнени следните конкретни дейности:

1. В продължение на осем месеца от учебната 2013/2014 г. Регионален инспекторат по образование – Силистра и Фондация „Межкултурно сътрудничество“ – София работиха по проект Развиване на интеркултурната компетентност на учениците като превенция срещу отпадане от училище“. Проектът е подкрепен финансово от „Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от

етническите малцинства“ по приоритет 2 на конкурсна процедура КП 33.12-2013. Обучени са 60 учители от област Силистра.

2. През 2014 г. в 6 училища от община Силистра са реализирани пилотни форми за интеркултурно образование на учениците в прогимназиална и гимназиална степен с цел развиване на умения за работа и комуникация в мултикултурна среда.

3. Проведени са съвместни срещи на ученици от ОУ „Отец Паисий“ в гр. Силистра и ОУ „Отец Паисий“ в с. Добротица, общ. Ситово, обл. Силистра под надслов „Мостът на приятелството“. Усещането за екип и непринудено общуване са допринесли за сплотяване на ученици от различен етнически произход, за създаване на нови приятелства и за убеждението, че толерантността е важно качество, което всеки трябва да притежава;

4. На 21 март 2014 г. – Международния ден на етническата толерантност, ученици от ПГПТ „Евлоги Георгиев“, гр. Силистра изработиха постер за толерантността. През м. май те подбраха информация за толерантността и по формата „Ученици обучават ученици“ я представиха в часовете на класа;

5. Ученици от X клас на ПГПТ „Евлоги Георгиев“, гр. Силистра, участници в кръжока „Глас на толерантността“ изработиха „пано на толерантността“;

6. Библиотеката – място за интеркултурен „диалог“ с книгите: На 16 април 2014 г., група ученици посетиха Окръжна библиотека „Партений Павлович“ в гр. Силистра. Краеведът Мануела Енчева изнесе лекция на тема: „Етносите в България и Силистра“. Експозицията от книги, посветени на етносите, заинтригува учениците;

7. „Променяща се Европа“ – Учениците получиха информация за демографските проблеми в Европа и етнодемографската ситуация в България и в Европейския съюз;

8. През 2014 г. екип от учители на ОСУ „Дръстър“ в гр. Силистра разработи портфолио с интеркултурни дейности по проект „Развиване на интеркултурната компетентност на учениците като превенция срещу отпадане от училище“. Дейностите бяха насочени към създаване на условия за опазване и разбирателство между децата, представители на различни етноси и съдействаха за изява на творческите им способности;

9. На 12 юни 2014 г. В ПГСУАУ „Атанас Буров“ гр. Силистра се проведе училищно състезание „Аз обичам България“. То бе подготвено и осъществено от ученици от клуб „Гражданско образование“ при гимназията под ръководството на учител по история и цивилизация. Състезанието е основна дейност по проект „Развиване на интеркултурната компетентност на учениците като превенция срещу отпадане от училище“, финансиран от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. В състезанието се включиха и ученици от ПГМСС „Н.Й.Вапцаров“ в с. Средище. Съвместната работа на двете училища е продължение на вече установена традиция, поставена с осъществяването на проекта „Слънцето грее еднакво за всички“, реализиран от двете училища през 2012/2013 учебна година. В кръга „Етноси в България“, състезателите демонстрираха познаване на основните етнически групи и техните обичаи. Отлично се представиха участниците и в кръга озаглавен „101 причини да се гордее, че съм българин“. Успешно бе осъществена основната цел - повишаване уменията на учениците за общуване в

мултикултурна среда, както и развиване на социални и граждански компетентности-умения за представяне пред публика и работа в екип, чувство за общо минало, настояще и бъдеще, патриотични чувства.

10. Интеркултурните дейности в ПЗГ “Добруджа”, гр. Силистра бяха осъществени от април до юни 2014 г. Проведен урок “Традиции и обичаи на българи, турци, и роми”, който беше проведен с ученици от 9 и 10 клас. Предварително бяха сформирани три работни групи от ученици и всяка група получи задача да издири материали и да проучи празниците и обичаите на един от трите етноса. Учениците подготвиха презентации и по време на часа говорител на всяка от групите презентира събраните материали. След това учениците изработиха табла и обобщиха общото и различното в традициите и обичаите на турци, роми и българи. През м. май 2014 г. за всички ученици от гимназията бе обявен конкурс на тема “Дъга на толерантността”. В него се включиха седем ученика, които подготвиха презентации за етносите в региона. През м. юни 2014 г. ученици от 10 клас работиха със събраните материали и изготвиха книжка за етносите със заглавие “Под едно небе, на една земя”. В книжката се разказва за различни обичаи и традиции на българи и турци, като се показват както общите традиции, така и специфичните за всеки етнос. Издаването на книжки с различна тематика е вече традиция в гимназията в последните три години.

Изпълнените дейности през 2014 г. по приоритет образование от община Тутракан са:

- Реализиране на проект към НП «С грижа за всеки ученик», модул «Осигуряване на допълнително обучение на ученици за повишаване на нивото на постиженията им по образователната подготовка». Обучение е извършено по предметите Математика, Химия и опазване на околната среда, Биология и здравно образование. Обучение за периода 2012/2014г. са преминали около 40 ученици;
- Реализиране на проект «Подобряване на качеството на образование в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес. В проекта са включени около 95% от учениците, разпределени в 15 групи;
- Провеждане на консултации по различните учебни дисциплини по график утвърден от директора на училището;
- Проведена кампания «Деца помагат на деца» за осигуряване на дрехи и обувки, учебни помагала и пакетирани хранителни продукти за деца от социално слаби и ромски семейства;
- Участие на 3 учители в проект BG05IPO – 3.1.03 – 0001 “Квалификация на педагогическите специалисти”, модул “Формиране на знания, умения и компетентности за работа в интеркултурна среда”;
- В Ученическия съвет са включени ученици от всички етнически групи;
- Деца от всички етнически групи се включват в провеждането на класни и училищни тържества.

Във връзка с гарантиране правото на равен достъп до качествено образование на учениците от етническите малцинства в СОУ «Христо Ботев», гр. Тутракан за учебната 2013/2014 г. са разработени три проекта по НП „С грижа за всеки ученик”, модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка“. 80% от учениците, включени в трите групи са от етническите малцинства. Участието им в проекта е компенсирало пропуските в обучението им и е довело до успешно завършване на учебната година. Паралелно с това през учебната година за учениците, които срещат затруднения при

овладяване на учебния материал се провеждаха индивидуални консултации по различните учебни дисциплини, по утвърден график.

Работата по проект «Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневната организация на учебния процес» е подпомогнала дейността за привличане и задържане на учениците от етническите малцинства в училище.

В СОУ «Христо Ботев», гр. Тутракан е изготвена програма «Намаляване отпадането на учениците от училище». Целите, заложи в тази програма са:

- Намаляване броя на неизвинените отсъствия с 10 %;
- Повишаване успеха на учениците от целевата група;
- Успешно представяне на НВО в IV и VII клас;
- Мотивиране на учениците от целевата група за продължаване на обучението в гимназиален етап;
- Повишаване подготовката на учениците за успешно полагане на ДЗИ и Държавните изпити за професионална квалификация;
- Овладяване на книжовния български език за успешна социализация;
- Възпитание и обучение в разбирателство чрез споделения опит, интеркултурен диалог и взаимно отстояване на правата, уважение към културната уникалност.
- Превръщане на родителите в партньори на училището.

С цел намаляване броя на отпадналите ромски ученици от училище, поради финансови проблеми, през 2014 г. Ученическият съвет в гр. Тутракан организира благотворителна кампания „Деца помагат на деца” за осигуряване на дрехи и обувки, втора употреба, учебни помагала и пакетирани хранителни продукти за децата от социално слаби семейства.

През 2014 г. в училищата от община Тутракан е сформиран клуб «Етнопалитра – фолклор на етносите». Основната цел на клуба е, чрез изучаване на традициите и обичаите на различните етноси, да се изгради толерантно отношение към различието и позитивна атмосфера в училището – на взаимно разбиране и сътрудничество. В клуб «Слово» децата от етническите малцинства в прогимназиален етап изграждат умения за сценично поведение и получават възможност за изява.

За трета поредна година СОУ „Христо Ботев”, гр. Тутракан си партнира с ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”, с Нова черна по проект „Всеки ученик може да бъде отличник” към ЦМЕДТ „Амалипе”, град Велико Търново. През 2014 г. по проекта са реализирани обменни визити, състезания и участие в детския ромски фестивал „Отворено сърце” в гр. Велико Търново. Извършен ремонт на детската площадка за игри на открито по проект по ПУДООС – „Благоустрояване на детските площадки в ЦДГ”Славянка”, филиал с. Нова Черна.

Педагогическата колегия от община Тутракан ежегодно повишава квалификацията си чрез участие в обучения, тренинги и семинари. 40 % от преподавателите са обучени за работа в мултикултурна среда, в условия на билингвизъм и развитие на межкултурен опит.

За учебната 2013/2014 г. 5 учители са преминали обучение за работа в мултикултурна среда по проект „Квалификация на педагогическите специалисти”.

Община Тутракан отчита активна работата с родители в детските градини и училищата. Изготвен е план за работа, който се изпълнява от всички детски заведения на територията на общината.

Отчетени са добри резултати и по проект „Различни, но заедно” – посещение на ромски семейства във връзка с отпразнуването на традиционните ромски празници. Проведен е тренинг с родителите: „Толерантни ли сме към себе си и към другите”. За

2014 г. в община Тутракан няма малолетни и непълнолетни родилки. Семействата се стремят да спазват и имунизационния график.

Периодично се анализират потребностите на децата и учениците, както и на техните семейства и се търси начин за подкрепа и решаване на проблемите. В тази посока и включването на деца в риск в Националната програма “На училище без отсъствия”, мярка “С грижа за всеки ученик” и “Без отсъствие” /СОУ “Юрий Гагарин”, гр. Силистра; ЦДГ “Детелина”, с.Калипетрово/.

По справка на РИО-Силистра за учебната 2012/2013 г. и 2013/2014 година в училищата, посочени в аналитичната част на Плана за действие на Община Силистра в подкрепа на интеграционните политики 2012 – 2014 г. с преобладаващ брой деца в сходна на ромите ситуация са въведени разнообразни извънкласни форми с цел повишаване интереса към учебно-възпитателния процес и мотивацията за учене.

Три детски градини /ЦДГ “Ян Бибиан”, ЦДГ “Добруджа” и ЦДГ “Здравец”, с.Калипетрово/ са включени в национален проект “Готови за училище”, финансиран от Фондация „Тръст за социална алтернатива“ (ТСА), с подкрепата на Фондация „Америка за България“ в сътрудничество със Световната банка. Проектът цели подобряване обхвата и посещаемостта в детските градини на 36 деца от уязвими общности като 23 от тях са от ЦДГ “Здравец”, село Калипетрово. По проекта се покриват такси за детска градина, осигурява се допълнително стимулиране въз основа на редовно посещение на детската градина и се предвижда подобрен достъп до информация за семейства от уязвими общности с деца от 3 до 6-годишна възраст. Изпълнението на проекта в национален мащаб и прилагането на изследователски подходи при оценката на въздействието ще помогнат за намирането на икономически ефективни стратегии, насърчаващи достъпа и повишеното участие в ранното образование на децата. Очакваният ефект от изпълнението на тези мерки е значително увеличаване на записването и посещаемостта на деца от уязвими общности в детските градини. В следствие на това, тези деца ще подобрят познавателните си и социални умения. Тези подобрени умения ще повишат тяхната училищна готовност, което ще увеличи шансовете им за по-добро образование и по-добри работни места в бъдеще.

За компенсиране на образователните неравенства относно качеството на образование на деца в неравностойно социално положение са разкрити полуинтернатни групи за ученици от 1 до 8 клас. За учебната 2013/2014 г. техният брой е бил 70 с 1536 ученика. Статистиката сочи, че броят на групите се увеличава като за настоящата учебна година те са 72 с 1588 участника. Групи са сформирани по проекти, финасирани по Национална програма "Училището-територия на учениците", Модул "Подкрепа на целодневното обучение на учениците от начален етап" и проект „Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”, финансиран по ОП “Развитие на човешките ресурси”. Упражняването на дейности в различни области - наука, изкуства, занимателни игри, образователни игри и спорт - цели да обогати личностното развитие и социалния опит на децата от различни социални, етнически и културни общности, да допринесе за по-задълбочената им самоподготовка.

Провеждат се квалификационни курсове за обучение на учители за работа в мултиетническа среда, с «трудни» родители, с деца със СОП /ЦДГ «Детелина», с.Калипетрово, ЦДГ «Радост», ПГСУАУ «Атанас Буров», ПГЛП «Пенчо Славейков»/.

По проект „Развиване на интеркултурната компетентност на учениците като превенция срещу отпадане от училище”, финансиран от Център за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства 30 прогимназиални и 30 гимназиални учители от община Силистра участваха в обучения за развиване и въвеждане на разнообразни форми на интеркултурно образование, осигуряващо

подкрепа за културната идентичност на учениците от етническите малцинства и развиващо техните ключови компетентности „културно самосъзнание и изразяване” и „социални и граждански умения”.

След конкурс за разработване на портфолио от интеркултурни дейности, бяха избрани 6-те най-добри предложения от следните училища: СОУ "Никола Вапцаров", ОСУ "Дръстър", ОУ "Отец Паисий", ПЗГ "Добруджа", ППТ "Евлогий Георгиев", ПГСУАУ "Атанас Буров". Апробираха се 15 разнообразни форми за интеркултурно образование и включваха работа в рамките на учебната програма (в уроците по предмети, в часа на класа, в полуинтернатна група) или в извънкласни форми. Учителите имаха достъп до ресурси и добри практики от национални и международни проекти. С цел постигане на устойчив резултат, се насърчаваше въвеждането на интеркултурното измерение в уроци по предметите от учебния план и в дейности на училището като институция. Дейностите в 6-те училища бяха реализирани от 12 учителя, които работиха самостоятелно или в екип и 339 ученици. В края на периода за дейности по проекта бе организиран заключителен еднодневен семинар „Интеркултурен клас”. Учениците и учителите от пилотните училища споделиха своя опит, придобит при провеждане на интеркултурните дейности пред своите колеги от училища в цялата община. В семинара се включиха 100 участника (учители, директори, педагогически съветници и ученици). Споделянето на опита от осъществяваните дейности пред останалите училища в община Силистра ще насърчи мултиплицирането на добрите идеи и ще допринесе за мотивирането на учителите за успешни интегративни дейности.

В силистренското село Проф. Иширково от месец ноември стартира проект “Живата зона на мултикултурно общуване”, финансиран от Европейския икономически механизъм. За него кандидатства Народно читалище „Просвета”, което заедно с Основно училище „Св. Климент Охридски” и кметството ще осъществи различни инициативи с участието на представители на българската, турската и ромската етнически общности. Предвижда се изграждане “Стая на етносите” в училището като център за провеждане на различни мероприятия - презентации, работилници, кръгли маси, срещи с родители от ромски произход, конкурс за рисунка и литературно творчество. В навечерието на Коледа ще бъдат изработени сурвакници, ще бъдат представени и празниците Курбан Байрам и Банго Васил. В проекта ще се включат хора на различни възрасти, сред които и 30 ученици от трети до осми клас. Проектът ще приключи с хепънинг с участието на всички ученици от училището.

От началото на тази учебна година Общинско спортно училище "Дръстър", гр. Силистра започна реализацията на проект "Успяваме заедно в различието си", финансиран от Център за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства. Стойността на проекта е 16 514, 20 лв. и ще се реализира в периода м. октомври 2014 г. - м. юли 2015 г. Целта е развитие капацитета на учителите и тяхната интеркултурна компетентност за прилагане в учебния процес на форми на интеркултурно образование; насърчаване интегрирането на учениците от етническите малцинства и от мнозинството в общоучилищния живот чрез превръщане на етнокултурното многообразие в източник на взаимно опознаване, уважение и сътрудничество; включване на цялата училищна общност (учители, ученици и родители) в процеса на образователна интеграция за нейното ефективно осъществяване. За изпълнение на тези цели са предвидени тридневен курс „Интеркултурно образование и методика” (образователен семинар и тренинг) с 25 учители, създаване на 3 клуба, за провеждане на занятия по учебни програми, интеркултурна миниспартакиада със спортни игри със състезателен характер (стрелба с пистолет, скок дължина, дърпане въже, хвърляне в кош, изпълнение на коремни преси

и лицеви опори, бягане с чували), в която ще участват 60 ученици от училища от област Силистра с различна етническа принадлежност; интеркултурен образователен лагер. Ще бъдат проведени и дни на толерантността. Всяка една извънкласна форма на интеркултурно образование предвижда и инициативи за въвличане на родителската общност, така че проектът да разпростре своето въздействие и върху семействата на учениците и да гарантира устойчивост и благоприятна среда на създадения социален модел.

Разнообразните извънкласни форми повишават интереса към учебно-възпитателния процес и мотивацията за учене.

В ОУ „Св. Климент Охридски” - с. Проф. Иширково се провежда извънкласна форма на СИП „Фолклор на етносите – ромски фолклор”, която е по програма «Намаляване отпадането на ромски деца от училище» и се реализира от Центъра за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе” с подкрепата на Фондация „Америка за България”, Министерство на образованието и науката, Институт “Отворено общество” и други фондации и институции. Извънкласната форма /занимания по интереси/ е практика от пет години в ОУ „Св. Климент Охридски” - с. Проф. Иширково и сочи сравнителен напредък в привличането и прибирането на деца от ромски произход, както от населеното място, така и от околни села. В началото по програмата са се обучавали деца само от началния курс. От три години обучаваните деца са разделени на две групи – начален и прогимназиален курс.

През учебната 2013/2014 г. по програмата на Център „Амалипе“ са се обучавали 26 деца от ромски произход от селата Иширково, Йорданово, Смилец и Сърпово, през настоящата 2014/2015 учебна година броя на обучаващите се деца е 27. СИП „Фолклор на етносите – ромски фолклор” благоприятства за още по-активен живот на училището в сферата на творчеството, както и за многобройните участия в различни творчески формати – фестивал „Отворено сърце”, отбелязвания на празници от религиозния и светски бит и култура на ромския етнос, както и на българския, организиране на ученически работилници, етноревюта, обмяна на опит, сътрудничество и съвместна работа с други училища с извънкласни форми за опознаване и изучаване фолклора на отделните етнически общности.

В СОУ "Ю. Гагарин" - гр. Силистра, където са обхванати деца от ромски и турски произход за учебната 2013/2014 г., 121 ученици са изучавали български, турски и ромски фолклор в извънкласни форми.

Активна е работата с родители както в детските градини, така и в училищата. Провеждат се родителски срещи /обща за училището, по паралелки, индивидуални родителски срещи, както и неформални разговори с родителите/, които дават възможност изясняване на проблемите с родителите. Пряко е участието на родителите в дейности, проекти и празници на учебните заведения. Включването на родителите на децата от ромски произход в проектите се оказва добра форма за комуникация.

Добри практики на училищно ниво в рамките на проекти са организирането на тренинги, дискусии, кръгли маси за съвместна работа с децата и родителите, въвеждане на система за писмено информиране на родителите за допуснати отсъствия и противообществени прояви, включване на родителите във всички класни и извънкласни дейности, дейности по гражданско образование и здравно образование.

В най-обща линия се наблюдава забавено подобряване на образователния статус на ромската общност и част от децата, живеещи в сходни на ромите условия в последните 10 години, но е важно да се отбележи също така, че общините от област Силистра активно работят за подобряване образователния статус на общността.

ПРИОРИТЕТ: ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

По данни на Регионална здравна инспекция – Силистра, които са извадка от обобщените отчети на общопрактикуващи лекари, обслужващи населени места с преобладаващо ромско население, броят на извършените профилактични прегледи за 2013 г. е 4 004. От тях извършените профилактични прегледи на деца са 2 697.

През 2014 г. в селата с компактно ромско население са родени 34 деца. Новородените в село Йорданово през 2014 г. са 7 като всички са от общността. В с. Калипетрово новородените са 24, като не може да се направи разделение по етнически произход. В село Бабук новородените през годината са само 3. При три деца все още няма данни за избран личен лекар /2 от село Калипетрово и 1 от село Йорданово/. Към момента се очакват данни от кметските администрации за ЕГН и адресна регистрация на тези новородени и родителите ще бъдат поканени в РЗИ Силистра за извършване на задължителните имунизации и уточняване на причините за неосъществен избор на личен лекар.

Здравната култура сред ромското население в община Силистра по населени места е различна.

Поради ниската здравна култура и лоша хигиена в селищата и махалите им, често боледуват от белодробни заболявания, стомашно-чревни заболявания и болести, причинявани от паразити. Изключително сериозен проблем представляват инфекциозните заболявания. През 2014 г. регистрираните болни от заразни и паразитни болести сред общността в село Калипетрово са 24 /чревни инфекции, остър вирусен хепатит тип А, туберкулоза, дребни глисти/. Заболели от чревни инфекции има и в село Йорданово – 10 и село Бабук – 2.

Предприети мерки, резултатите от тях и добри практики през 2014 г.

В общинските планове в подкрепа на интеграционните политики по приоритет „Здравеопазване” са посочени основните цели, свързани с повишаване на здравната култура, подобряване на здравната помощ и профилактичните дейности за новородените и децата в предучилищна възраст, както и с повишаване на здравните знания и информираността на ромското население. През 2014 година са проведени следните дейности:

- Във връзка с превенцията и контрола на туберкулозата в сътрудничество с РЗИ и Община Силистра са реализирани две мероприятия: Лекция на тема „24 март – Световен ден за борба с туберкулозата” в ОУ „Юрий Гагарин” – гр. Силистра и беседа на тема „Открий, лекувай, излекувай!” в ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Калипетрово, сред ученици от 7 и 8 клас. Експерти от РЗИ разясниха на учениците важността от задължителните планови реимунизации с ваксина БЦЖ съгласно имунизационния календар на Република България.

- С цел превенция на СПИН в сътрудничество с РЗИ и общините са проведени беседи на различни теми, както следва:

➤ В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Калипетрово е проведена беседа, онагледена с мултимедийна презентация „Да се предпазим, а не да се лекуваме!” с учениците от 7 и 8 клас;

➤ В Регионална библиотека „Партений Павлович” – Силистра е проведена беседа, онагледена с мултимедийна презентация „Да се предпазим, а не да се лекуваме!” с ученици от ромски и турски произход от 7 и 8 клас от СОУ „Юрий Гагарин” - гр. Силистра;

➤ По време на проведената национална лятна АНТИСПИН кампания е реализирана информационна кампания „Животът е безценен!” – превенция на ХИВ и

СПИН в подкрепа за хората, живеещи с ХИВ” по време, на която са извършени безплатни изследвания за ХИВ, хепатит В, С и сифилис сред жителите на село Калипетрово и ромския квартал „Дръстър”. В хода на кампанията 47 лица са преминали експресен, анонимен тест за проверка на личния ХИВ – статус, а 43 лица са се тествали за хепатит и сифилис.

➤ Във връзка с Европейската седмица, посветена на изследването на ХИВ /21.11 – 28.11.2014 г./ и Световния ден за борба със СПИН – 1-ви декември е реализирана информационна кампания „Да запазим посоката, да продължим пътя!” с безплатни изследвания за ХИВ и сифилис сред ромското население в село Йорданово и Проф. Иширково. В хода на кампанията 27 лица са се изследвали анонимно чрез експресен тест за ХИВ, а 24 са се възползвали от допълнителната услуга – тест за сифилис.

- По проект „Спри и се прегледай” в съответствие с Националната кампания за ранна диагностика на онкологичните заболявания, финансирана по ОПРЧР и държавния бюджет са проведени скринингови прегледи в лечебните заведения в община Силистра: „МБАЛ – Силистра” АД и „ДКЦ-1 – Силистра” ЕООД. Броят на извършените в тези лечебни заведения прегледи и изследвания е 278. Разпределението по заболявания е следното – за рак на маточната шийка – 145, за рак на млечната жлеза – 74, за колоректален рак – 59.

- По Националната програма за първична профилактика на рака на маточната шийка на всички подлежащи момичета на 12 годишна възраст в област Силистра в т.ч. и община Силистра са изпратени писма-покани до родителите за включване в програмата. За деветмесечието на 2014 г. в лекарски практики с преобладаващо ромско население на община Силистра са извършени 28 имунизации срещу РМШ.

- За Международния ден без тютнев дим – 20 ноември в сътрудничество с РЗИ, лични лекари, Община Силистра, ПИЦ, училища и НПО е реализирана информационна кампания с изнесен консултативен кабинет за отказ от тютюнопушене и възможност за измерване на въглеродния монооксид и карбоксиемоглобин в издишан въздух на пасивни и активни пушачи. Измерването е извършено с апарат Smokerlyzer сред ромското население в село Йорданово. Кампанията премина под наслов „Какво ще спечелите ако престанете да пушите!”.

- По повод Световния ден на физическата активност – 10 май по инициатива на РЗИ съвместно с групата „Приятелите на движението за здраве” от ОСУ „Дръстър” – Силистра е проведен поход.

- През отчетната година Превантивният информационен център по зависимости към Община Силистра е провел три превантивно-информационни кампании по повод:

➤ Месеца на трезвеността „Избирам да съм здрав. А ти ...”. Кампанията обхваща деца на възраст 7-18 години и граждани. По време на кампанията се проведеха обучения и дискусии по различни теми. В училищата и сред гражданите на Силистра бяха разпространени около 650 бр. информационни материали.

➤ Световния ден без тютюнев дим - 31 май „Аз Избрах да НЕ пуша! НЕ пуши и ти!”. По време на кампанията с членовете на клуб „Превенция на зависимостите” се проведе дискусия, свързана със здравните проблеми от употребата на цигари и възможностите, младите хора да направят своя избор за алтернатива на употребата на

цигари. В училищата бяха разпространени информационни материали – брошури, учебни линейки «Никотин» и дигляна «Опасностите от пасивното пушене»;

➤ Световния ден за борба с наркоманиите „Нека бъдем заедно! За живот без дрога!“ Кампанията стартира с обучение на 15 ученици от различни училища на територията на гр. Силистра по подхода „Връстници обучават връстници“. В рамките на инициативата се проведе и гребна регата с участието на 40 младежи на възраст до 17 години.

- Един от основните превантивни подходи е провеждането на обучения по отношение на въздействието на наротичните вещества и последствията от употребата им. В тази връзка през изминалата на година са проведени поредица от обучения в училищата на територията на община Силистра.

- Ежегодно Превантивният информационен център по зависимости реализира програма „Спорт и творчество за деца и младежи в свободното време“, в която се включват деца и ученици в т.ч. и от различни етнически общности . През 2014 година в рамките на програмата са проведени: конкурс за комикс, приказка, разказ и есе за ученици от 1 до 12 клас по превенция на употребата на алкохол, цигари и наркотици, коледни турнири по баскетбол и шахмат за деца като в надпреварата участие взеха 140 деца.

- За първи път през 2014 г. година се реализираха номинации „Рицар на добротворчеството“ за деца до 14 години, извършили благородни постъпки, достойни за уважение и признателност. Номинирани бяха 10 индивидуални добротворци, група от 6 деца към НЧ „Паисий Хилендарски – 2006“ – с. Айдемир и 2 класа от ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – град Силистра.

- По повод Световният ден за възпоменание жертвите от ПТП, Превантивният информационен център по зависимости съвместно с отдел “Образование и младежки дейности“, Регионална здравна инспекция, сектор "Пътна полиция" и младежките организации - Ученически парламент, Български младежки червен кръст, Екоклуб "Пеликан и Клуб "Превенция на зависимостите" проведоха кампания в училищата, на площад „Свобода“ и по пешеходните пътеки в централната част на града. Представители на младежките организации разпространиха различни листовки, свързани с безопасност на движението и Апел за безвъзмездно кръводаряване като своеобразна форма на съпричастност към пострадалите и семействата на жертвите от пътни инциденти в страната.

ПРИОРИТЕТ: ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Ромското население е концентрирано в крайните части на населените места в естествено обособили се ромски квартали.

По отношение на жилищното настаняване сред ромите и хората в ситуация сходна начина на живот на ромите според населеното място се наблюдават различни проблеми. Населението от ромската и турска общности живеят предимно в крайните квартали на градовете и селата. Част от техните жилища са изградени в регулация, а друга част в урбанизирани територии. Уличната мрежа и комуналната инфраструктура в община Силистра са в сравнително добро състояние като за много малка част от територията липсва канализация.

Населените места от Община Силистра с преобладаващ брой роми с изготвени кадастрални карти са гр. Силистра и с. Калипетрово. Необходимо е изготвянето на такива и за останалите населени места като ангажимента е на Агенцията по геодезия, картография и кадастър.

Относно мерките, касаещи подобряване техническата инфраструктура и изграждане на обекти: водоснабдяване и канализация в квартали с обособено ромско население в град Силистра и резултатите от тях в момента, Община Силистра в качеството си на бенефициент реализира проект „Изграждане на Районна пречиствателна станция за отпадъчни води - Силистра, доизграждане на канализационна мрежа и частична реконструкция на водопроводната мрежа на гр. Силистра”. Проектът се реализира по ОП „Околна среда” от 2012 г. и е с продължителност 27 месеца. Благодарение на него стартира и в момента се реализира реконструкция на водопровод и изграждане на разделна канализация, както и подмяна на битова канализация и в райони на град Силистра със смесено население.

През лятото на 2014 година бе извършена рехабилитация и реконструкция на улиците в село Йорданово с преобладаващо население от общността. Обновяването бе направено по Публично инвестиционната програма на стойност 149 894, 64 лв. След извършените ремонтни дейности през месец декември 2014 година с решение на МОН е предоставен чисто нов 35 местен автобус за извозване на ученици от с. Йорданово да училището в село Проф. Иширково. Благодарение на извършените горепосочени дейности се осигурява безпрепятствен и удобен достъп на децата и учениците от крайните квартали на селото до училище.

По заложените мерки, свързани с ежегодни ремонти на социални домове в община Силистра през настоящата година 2014 г. до момента са извършени частични такива на някои от социалните домове на територията на община Силистра. Това са Дом за стари хора с отделение за лежащи – гр. Силистра, Дом за възрастни с физически увреждания – с. Айдемир, Център за временно настаняване – гр. Силистра, Дневен център за деца и младежи с увреждания – гр. Силистра на обща стойност за близо 84 000 лв.

С решение на ОбС – Силистра от 2008 г. е предоставена възможност обитателите на общински жилища в обособен ромски квартал „Дръстър” / Каро/, село Калипетрово, община Силистра да придобият чрез дарение жилището, което обитават. През 2009 г. е дарено 1 жилище, през 2010 г. – 19 бр., 2011 г. – 11 бр., 2012 г. – 9 бр., през 2013 г. - 16 броя, а през 2014 г. – 7 бр.

Не съществува голяма разлика между степента на осигурени комунални услуги на ромските жилища и на жилищния фонд в община Тутракан като цяло. Данните за общината сочат, че около 90 % от кварталите с компактно ромско население имат изградена комунална инфраструктура /улична мрежа, електроснабдяване, водоснабдяване, канализация, осветление, съобщения, сметосъбиране/. Останалата част от кварталите попадат извън строителните граници на населеното място, което е предпоставка за влошени жилищни условия. За гр. Тутракан е приключил процеса на трасиране и заснемане, и всички територии попадат в кадастралната карта, одобрена със Заповед № РД-18-6/04.02.2008г. на ИД на АГКК гр. София.

В община Тутракан се поддържа картотека на лица с установени жилищни нужди с жилищен фонд от 83 бр. сгради и резервен фонд от 3 бр. сгради, предназначен да осигурят временно жилищна площ на лица в нужда. Пет ромски семейства с доказана жилищна нужда са настанени в общински жилища, като едно семейство е настанено в квартал с преобладаващо ромско население, а четири семейства са настанени в Рибарска махала и квартал „Възходи”. През 2012г.-2013г., резервно жилище се предостави на друго ромско семейство, с остри социални и здравословни проблеми, обитаващо негодно за живеене жилище.

С решение на Общински съвет Тутракан ежегодно се определят общински терени, предназначени за жилищно строителство, върху които могат да се изпълняват процедури по учредяване право на строеж на лица с установени жилищни нужди.

За подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура в община Алфатар са асфалтирани улици в с. Бистра, поставени са трошенокаменни настилки в с. Алеково, с. Бистра, с. Васил Левски, с. Цар Асен и с. Чуковец. Разработен е проект за техническа инфраструктура: водоснабдяване, канализация, улична мрежа, благоустрояване.

Инфраструктурата в ромските квартали в община Главиница е в относително добро състояние. Част от жилищата, обитавани от ромски семейства са в лоши хигиенно-битови условия, което възпрепятства повишаването на социално-икономическия и здравен статус на ромите и е една от сериозните пречки пред цялостната интеграция на ромската общност.

В община Главиница няма данни за жилища извън регулация. Водопроводната мрежа е нова и не се нуждае от подмяна. Канализацията отговаря на изискванията. Част от улиците, в които е концентрирано ромско население се нуждаят от асфалтиране, преасфалтиране или от настилка. Всички улици разполагат с контейнери за сметосъбиране, които обаче не се използват по предназначение. В резултат на лошите хигиенно-битови навици дворните места на голяма част от ромската малцинствена група са неподредени и се използват за складиране на ненужни отпадъци и строителни материали.

Общината разполага с изработена кадастрална карта и кадастрален регистър на териториите, включващи ромско население. Към момента общината не разполага със социални жилища или фургони, поради което при необходимост ще се насочи към реконструкция на обекти на образователната, културната и социалната инфраструктура.

В община Ситово по-голяма част от ромите живеят капсулирано, бедно и на махали. Жилищните постройки са извън регулация, което затруднява изграждането на канализационна, електрическа, пътна и водопроводна мрежа. Улиците не са асфалтирани. Има изградена система за сметопочистване контейнерите не винаги се използват по предназначение.

С Общия устройствен план на община Ситово, къщите в ромските махали в селата Любен и Искра ще бъдат вкарани в регулация и така ще се даде възможност за изграждане и подобряване на инфраструктурата по различни оперативни програми.

ПРИОРИТЕТ: ЗАЕТОСТ

През 2014 г. Дирекция "Бюро по труда" - Силистра реализира в рамките на своите компетенции конкретни мерки за повишаване пригодността на представители на етноса за реализация на пазара на труда и намаляване на безработицата сред ромското население. Стъпките са съобразени със специфичните особености на района и потребностите на местното население и пазара на труда. За съжаление голяма част от безработните роми са неграмотни и не могат да се включат в курсове за квалификация, което съответно ограничава възможностите за устройването им на подходяща работа в условията на растяща конкуренция и повишени изисквания на пазара на труда. Специалистите от ДБТ активно консултират работодателите при разработването на проекти за заетост.

През 2014 година в ДБТ Силистра не са провеждани курсове за ограмотяване.

По мярка за подкрепа за започване на собствен бизнес през 2014 година няма безработни лица самоопределили се като роми, които да са започнали собствен бизнес.

В съответствие с преобладаващия аграрен характер на регионалната икономика, усилията на служителите на ДБТ бяха насочени към консултиране на представители на ромския етнос за развитие на собствен бизнес в сферата на земеделието,

животновъдството и традиционните занаяти. Липсата на резултат е преди всичко свързана с липсата на квалификационни и предприемачески умения у безработните роми и липсата на финансови ресурси.

Осигурена е заетост на лицата от ромски произход предимно по НП "ОСПОЗ" и по схеми на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси".

Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” има за цел осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, обект на месечно социално подпомагане. По нея са назначени на непълен работен ден 25 работници за аварийни дейности през зимния сезон за периода 01.12.2014 – 31.12. 2014 г.

Друга програма, реализирана през 2014 г. по схема на ОПРЧР за осигуряване на заетост е проект „Подкрепа за заетост”. Той е насочен към осигуряване на заетост на безработни лица от рискови социални групи. След подадени заявки в Дирекция „Бюро по труда” – гр. Силистра, оценка от Дирекция „Регионална служба по заетостта” – гр. Русе и одобрение от Агенция по заетостта са сключени 3 договора за разкриване на общо 107 работни места. Назначени на длъжност „Работник – поддръжка” са 107 души от рискови групи безработни лица във всички населени места на община Силистра.

По проект „Подкрепа за достоен живот” по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG 051PO001-5.2.09 „Алтернативи” в периода от стартиране на проекта - 08.11.2011 г. са преминали три етапа на прием на документи на кандидат потребители на услугата «Личен асистент» и на кандидати за длъжността „Личен асистент”. До края на 2014 г. услугата „Личен асистент” се е предоставяла в семейна среда на 126 потребители от назначени на непълен работен ден 112 лични асистенти.

По данни на Дирекция „Бюро по труда” – гр. Тутракан от активните към края на месец ноември 2014 година безработни лица, общо 31 са се самоопределили като представители на ромската етническа група и съставляват 4 % от всички безработни. Ниската степен на образование значително затрудняват включването им в заетост. По-голямата част от тях се регистрират за получаване на услугите на Дирекция „Социално подпомагане”. С цел повишаване конкурентноспособността на ромите на пазара на труда се организират курсове за професионална квалификация и ключови компетентности със средства от НПДЗ, които се провеждат в Българо-германските центрове за професионално обучение. През анализирания период няма включени роми. Основната причина е липса на необходимото образователно ниво и отдалечеността на центровете за обучение. От м. юли 2014 година с цел подпомагане на мотивацията за активно търсене на работа и професионална ориентация в Дирекция „Бюро по труда” се предлага услугата „Ателие за търсене на работа”. Консултиране за професионално развитие и ограмотяване се извършва за всички регистрирани безработни лица. Усилията с тази дейност са насочени към всички безработни лица. През отчетения период 12 лица от ромски произход са започнали работа по „ОСПОЗ”, „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания, ОПРЧР, ”Асистенти на хора с увреждания” в сезонна работа по НП „От социални помощи към осигуряване на заетост”.

Дирекция „Бюро по труда” – гр. Тутракан активно реализира държавната политика за насърчаване на заетостта и закрила при безработица и популяризира текущите програми и насърчителни мерки за заетост сред работодателите в региона. Това дава положително отражение на местния трудов пазар поради факта, че обхваща голяма част от рисковите групи. Във връзка с реализирането на редица програми през последните няколко години, Община Тутракан се явява най-големия работодател на своята територия по отношение на ромите.

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Дулово регистрираните като трайно безработни са 2291 души, от които 10,34 % са от ромски произход. Висок е процента на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа. Основната алтернатива за реализация на лицата от ромски етнос остава включването им в програми и мерки за обучение и заетост, финансирани от държавния бюджет или със средства от Европейския фонд.

През 2013 и 2014 г. община Дулово реализира следните проекти по ОПРЧР към Дирекция „Бюро по труда“:

- Нов избор – развитие и реализация“ за длъжности „работник поддръжка пътища“, „Работник озеленяване“ като са обучени 403, а в заетост са включени 390 - 40 лица са от ромски произход;
- Проект „Подкрепа за заетост“ – през 2014 г. са наети 116 души, от тях 3 роми;

През 2014 г. в НП ОСПОЗ за аварийни и възстановителни дейности са наети 106 човека, от тях роми 25. За сезонни дейности – 55 човека, от тях роми 14.

По НП „Сигурност“ – 34 човека, 4 човека от ромски произход, а по „Регионална програма“ от 10 наети лица – 2 са роми.

ПРИОРИТЕТ: ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Във всички инициативи на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) и Общинският съвет по наркотични вещества (ОСНВ) при Община Силистра са обхванати деца и ученици от различните етнически групи на територията на община Силистра.

През 2014 година в Местната комисия са разгледани 2 образувани през 2013 г. дела и са образувани 42 нови възпитателни дела за 42 извършители, като: за 41 от тях са произнесени решения; срещу двама делото е прекратено на основание чл. 21, ал.1, т. 4 ЗБППМН. В сравнение с предходната година (2013) са регистрирани почти еднакъв брой преписки и сигнали, но има леко увеличение на броя на възпитателните дела поради повечето преписки с двама или повече извършители. Разглежданите противообществени прояви са основно кражби и лека телесна повреда.

Основен приоритет в работата на МКБППМН е превенцията на противообществените прояви, насилието и агресията сред младежите. В тази връзка МКБППМН разработи Програма за работата си с цел набелязване на дейности по превенция и противодействие на асоциалното поведение на малолетните и непълнолетните чрез приобщаване на децата към основните ценности на гражданското общество, усвояване на модели на поведение от децата, как да общуват, как да преодоляват конфликти, да изявяват индивидуалните си способности, да канализират енергията си, чрез развлечения и организиране на свободното време.

В изпълнение на превантивната си функция Комисията, самостоятелно и съвместно с други институции, организира следните мероприятия:

- „Сцена на младите таланти“ – съвместно с Община Силистра, Дирекция „Хуманитарни дейности“ и Превантивен информационен център по зависимости, МКБППМН даде възможност за изява на младите таланти на Силистра. В „Сцената на младите таланти“ се включиха над 200 деца, от които 30 с индивидуални изпълнения и 18 групи. Участниците бяха на възраст от 5 до 18 години и показаха своите умения с песни, танци, стихотворения, рисунки и театрални етюди. В кулинарно ателие своите знания представиха и учениците от ПГСУАУ „Атанас Буров“ - 18 и 19 юни 2014 г. ;

- За втори път Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) и Общинският съвет по наркотични вещества (ОСНВ) при Община Силистра обявиха конкурсна сесия за ученически проекти „Младежта срещу насилието и наркотиците. През 2014 година бяха подадени и одобрени 8 проекта.

- За втори път МКБППМН организира Летни клубове по интереси за деца от 7 до 18 години. Основната цел на инициативата под мотото „Младежта срещу насилието и наркотиците“ бе представяне на алтернативни начини за прекарване на ваканцията, изграждане на умения, общуване и екипен дух, стимулиране любознателността и придобиване на разнообразни знания в дванадесет направления, организирани в следните клубове по интереси: плуване; тенис на корт; картонени модели; изгряваща звезда (пеене); театър и други приключения; гребане; стрелба; фотография; приложно изкуство; шахмат; футбол; двуседмичен интензивен клуб „Млад скаут“. В Лятната програма се включиха близо 150 деца. Участието им беше напълно безплатно.

- Съвместно мероприятие „Доброто има детско лице“ на МКБППМН с РБ „П.Павлович“ и ООС „Младост“ – концерт, беседа за доброто и връчване на награда „Рицар на доброто“ за граждани, дарили средства или вещи на учащи се;

- Психолози и обществени възпитатели от МКБППМН през цялата година периодично проведоха беседи и тренинги в училищата на град Силистра по превенция на насилието в училище, мирно решаване на конфликти. Проведе се и дискусия „Светът отрича насилието“ в ООС „Младост“, която насочи вниманието на участниците в нея към проблемите, свързани с агресията в живота на децата и юношите, за начина, по който агресията овладява по-голямата част от младите хора и причините, които я пораждат, както и начините за нейното преодоляване.

- Обществени възпитатели към МКБППМН работят в тясно сътрудничество с ЦНСТ – Силистра за организиране на различни занимания (свързани с помощ за училище, развиване на различни артистични и комуникационни умения) за децата, настанени в институцията.

Всички тези прояви са част от разнообразния и богат календар на Община Силистра, обединяващ основния принцип за толерантност, недискриминация и разбирателство между отделните етнически общности. Приоритетно те ясно открояват общите усилия при осъществяването на различни инициативи и дейности, свързани с проблематиката и основно са насочени към подрастващите и младите хора, независимо от тяхната етническа и религиозна принадлежност.

През 2014 г. от МКБППМН при Община Тутракан, работи активно по приоритетите, подкрепящи ромската интеграция в общината. Съвместно със сформираните училищни комисии от училищата, на ученици в риск бяха раздадени учебници, тетрадки, дрехи и други необходими за тях вещи и материали, за да могат пълноценно и без притеснение да посещават училище.

Реализирана кампания по „Превенция на ранните бракове“, съвместно със СОУ „Христо Ботев“, мотивирайки подрастващите завършване на средно образование. Отчитаме, че липсата на сексуално възпитание в училище води до агресия, насилие, както и увеличаване броя на абортите и разводите.

Дейността на обществените възпитатели, към МК е изцяло 90 % с ромски деца, с които специалисти работят и в Консултативния кабинет. Основните реализирани цели са задържане на учениците в училище, приобщаване към извънучилищните дейности-спорт и изкуство. Срещи и въвличане на родителите в организирани инициативи, в които наистина родителите са активната страна.

Обявихме конкурс „Клас на годината“. Има населени места в общината, в които преобладава ромско население. Надяваме се, наградата, която е екскурзия из

забележителни дестинации на нашата страна, да мотивира учениците към постоянно присъствие в училище и намаляване на безпричинните отсъствия.

Съвместно с РУ на МВР- ИДПС, обществените възпитатели и членове на МК, запознавахме със Закона за борба срещу против обществените прояви на малолетните и непълнолетните. Други теми с които дискутирахме с учениците са вредата от тютюнопушенето, алкохола и психотропните вещества-проведохме инициатива „С музика срещу дрогата“, както и към безопасния начин на полово общуване, по повод международния ден за борба със СПИН-с ученици от 7 и 8 клас в ОУ с. Нова Черна, където има 99% от учениците са с ромски произход. Насочили сме вниманието на децата от начална училищна възраст към проявите на агресия и насилие под мотото „Стоп агресия“.

По повод деня на толерантността 16 ноември 2014г., проведохме общински конкурс „Светът на доброто“, в който като съорганизатор бе Социално-педагогически интернат” с. Варненци - 95 % от учениците са от ромски произход.

ПРИОРИТЕТ: КУЛТУРА И МЕДИИ

Битуването на три етноса – българи, турци и роми в селищата със смесено население и активното им участие в богатия културен живот допринасят за съхранение на културната идентичност на област Силистра в цялото ѝ многообразие.

Тясно и непрекъснато е сътрудничеството на културните институти и читалищата с Общинските съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси при реализирането на дейности, свързани с етническите и интеграционни въпроси.

Както всяка година така и през 2014 година културните календари на общините предоставят достъп до разнообразни културни продукти и инициативи за жителите на областта, независимо от тяхната етническа или религиозна принадлежност.

Инициативите се осъществяват с активното участие на всички експерти от Отделите „Култура“, с културните институти, народните читалища и организациите на гражданското общество, както и в тясно сътрудничество с учебните заведения. Сред множеството прояви се откроява и богато разнообразие от инициативи, свързани с интеграцията на отделните етнически общности в сферата на културата, които са се превърнали в традиция.

Добри практики и дейности през 2014 г.

През 2014 г. тематично се реализираха прояви и дейности, свързани с интеграционните политики, популяризиране специфичната култура на отделните етнически общности и опознаване на различията. Такива са:

- За пръв път в Община Силистра бяха посрещнати сурвакарчета, по повод Василица – Ромската нова година. Ученици от СИП – Ромски фолклор от ОУ „Св. Климент Охридски” в с. Проф. Иширково с кратка програма представиха обичаите, характерни за празника;

- В периода март – април 2014 г. се проведе традиционния ученически конкурс “Дъга на толерантността“ за рисунка и есе за ученици от регион Силистра. Над 50 деца от Силистренска област и страната от 1-ви до 12 клас представиха чрез изкуство своето виждане и разбиране за толерантност, търпимост и приятелство;

- През месец април се реализира първия по рода си пролетен събор на алиантите „Невруз” в село Брадвари;

- По повод Международния ден на ромите в село Бабук, Община Силистра съвместно с НЧ „Дочо Михайлов 1907”, с. Бабук се реализира концерт „Слънцето свети за всички”. Участие в програмата взеха близо 80 деца, както от ромски произход така и представители на други етнически общности.

- През месец юни по проект „Парад на изкуствата”, който се реализира по ОПРР и бенефициент е Община Силистра за трета поредна година се реализираха поредица от творчески ателиета. В тях активно се включиха деца и възрастни от различни етнически групи. Широко бе участието и на хора от населените места в община Силистра с преобладаващ брой души от уязвими етнически общности. Общия брой на участниците в ателиетата, както и зрителите бяха около 3000 души.

- Община Силистра за поредна година финансира участието на група от около 50 души предимно ученици от силистренски училища в традиционния четиридневен поход “По стъпките на Таньо войвода”. Основна цел на похода е да се създадат условия за формиране на ценностни ориентации и качества у учениците, свързани с чувството на национална идентичност и любов към Родината и уважението към другия. Походът е предшестван от национален ученически конкурс за мултимедийни проекти, есета, стихотворение и рисунка, в който със завиден брой участия са и учениците от община Силистра. Повече от 12 години проявата фигурира в Културния календар на Община Силистра и се е утвърдила като традиционна с активното участие на ученици от различни етнически общности.

- През месец май се реализира традиционният общински преглед на читалищните художествени състави на различните етноси “Пролетни игри и песни”.

- За втора поредна година в Дните на Силистра се реализира 19-то издание на единствения по рода си за страната ни детски форум на танцовото изкуство Международния детски танцов фестивал „Утрешният мир започва с днешното приятелство”. Над 350 деца участваха във фестивалната програма от танцови формации от Румъния, Украйна, Сърбия, Молдова и България – всички танцови колективи от Силистра. По време на фестивалните дни, които бяха наситени с прояви, свързани с опознаване, изучаване и популяризиране фолклора на гостуващите страни, се включиха внушителен брой деца и възрастни от различни етнически групи.

- В навечерието на Международния ден на толерантността – 16 ноември, Община Силистра и Общинският съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси организираха турнир по народна топка. Проявата бе част от заложените за 2014 г. инициативи в Плана за подкрепа на интеграционните политики на Община Силистра за периода 2012 – 2014 г. Участие в турнира взеха ученици от четвърти и пети клас от училищата – СОУ „Юрий А. Гагарин” – Силистра, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Калипетрово, ОУ „Св. Климент Охридски” – с. Проф. Иширково, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” - с. Брадвари. Всички участници бяха наградени с грамоти, футболни топки и лакомства, осигурени от Община Силистра.

- През тази година похода “По пътя на Шейх Бедредин”, който е част от отбелязването на Международния ден на толерантността и се осъществява в месеца на толерантността – ноември, се реализира в град Силистра под формата на двудневен семинар за учители и експерти.

- В партньорство с читалищата се осъществиха поредица от съвместни прояви, включени в Календарните планове на читалищата, отразяващи значими събития, дати и специфични за региона обичаи с участието на изявени музикални състави, певци, творци и изпълнители от ромската общност от региона и от национален мащаб.

- Периодично и в пряко сътрудничество на Община Силистра със средствата за масово осведомяване периодично през изминалата година се отразяваха събития и прояви, свързани с религията и празниците на ромската общност чрез тематични радиопредавания и новини в електронните медии, както и публикации в местния печат;

- Песни и танци от фолклора на ромския етнос са включени в репертоарите на ФА „Добруджа” и любителските читалищни художествени състави.

Община Силистра е в постоянно и ефективно взаимодействие с медиите на територията на община Силистра.

Към Община Силистра работи Общинско кабелно радио „Силистра”. Екипът му поддържа разнообразни рубрики в тематични предавания, с отразяване на всички събития и полезна информация за слушателите. Тематично се подготвят предавания с репортажи, интервюта, дискусии по въпроси, свързани с интеграционните политики.

Своевременно се поддържа информация на електронната страница на Община Силистра за предприеманите инициативи от Общинския съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси в съответствие с целите му. Периодично се промотират и отразяват със снимков материал събития, свързани с интеграцията на ромите.

Всички реализирани събития и дейности през 2014 година, свързани с интеграционните политики са отразени, както на сайта на Община Силистра и социалната мрежа Фейсбук, така и в местни и национални електронни медии и регионалния печат. Приносът от активното сътрудничество с медиите, проличава от позитивното отношение и нагласа на гражданството в процеса на интеграция на уязвимите етнически общности, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Ползотворен и активен е диалогът и взаимодействието с Ученическия парламент и с клубове на младите хора за реализация на идеи, предложени от тях, с активното им участие в спектъра от културни дейности.

В пряко сътрудничество и съвместна работа се осъществява с всички творчески формации: Музикална студия „До Ре Ми”, Вокална студия „Мегатон”, Вокална група „Бяло, зелено, червено”, Вокална група към ДФФ „Добруджанче”, В2 Балет, Фолклорни клубове, Рок групи, Фондация „Съпричастие”, Регионален клуб „Традиция”; Дружество на Съюза на българските художници, народни читалища, Литературно сдружение „Реката и приятели”, РЕКИЦ, клубове на инвалида и пенсионера и др.

Водени от съзнанието, че културното многообразие може да бъде източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие на подрастващите, създаващ атмосфера на взаимно уважение и толерантност, както и резултатите и положителната тенденция от направените усилия по заложените в Плана задачи, местната власт в сътрудничество с всички институции на различни нива и гражданския сектор продължава да насърчава и да работи за интеграцията на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация във всички горепосочени сфери в Община Силистра.

Дейностите в областта на културата в община Главиница се осъществяват от народните читалища в сътрудничество с училищата и детските градини, както и пенсионерските клубове чрез културните календарни планове на читалищата и общинския календарен план. В културните събития и прояви на територията на общината участват представители на всички етноси и възрастови групи, принадлежащи към тях. Община Главиница ще насочи усилията си за активна работа за откриване на млади таланти и включването им в различни формации и културни инициативи.

През периода 2013 – 2014 г. с цел привличане на представители на ромската общност в културни прояви и представяне пред общността на техните традиции и

обичаи бяха проведени няколко събития, като: „Празник на етносите”, кандидатстване с проект по Норвежката програма BG 08 „Културно наследство и съвременни изкуства” с участие на представители на ромите, кандидатстване с проект „Рибенфест Косара – 2014” по ОП за развитие на сектор „Рибарство” 2007 – 2013, по който има сключен договор и предстои реализация на дейностите по проекта през 2015 г.

На територията на Община Тутракан функционират 9 читалища. Читалищата като културно-просветен център се вписват в цялостния културен живот на общината, ревниво пазят и обогатяват традициите и обичаите на родния ни край, допринасят за развитието на художествената самодейност, на музикалното и танцовото изкуство, а чрез библиотечното дело-любовта към словото. Превръщат се в съвременен информационен център чрез реализирането на програма „Глобални библиотеки”. Любителското творчество обхваща самодейци в 29 постоянни художествени колектива.

На 02.11.2014 година се проведе Първият Празник на етносите, организиран от НЧ „Искра 1928”- с. Цар Самуил, в партньорство и с финансовата подкрепа на Община Тутракан. Участие взеха самодейни състави и от съседни общини и областни градове.

Общински център за извънучилищни дейности задоволява потребностите и желанията на децата, учениците и младежите от община Тутракан за допълнителни занимания в областта на науката, изкуството и спорта. Според своите способности всяко дете може да избере и да намери своето място в една от формите: Градски духов оркестър, Градски мажоретен състав, ДВГ „Слънчева усмивка”, Театрално студио „Браво”, ДВГ „Усмивчица”, Вокална формация „Вива тийнс”, Школа изобразително изкуство, Английски език за най-малките, Школа модерни танци, Школа по класическа китара, фолклорна танцова школа, школа по борба, фитнес, Рок група „Непукист”.

Ромските деца, заедно с всички други деца на община Тутракан, участват в културния живот на общината и обичат да се изявяват. Необходимо е да се проучат по-задълбочено техните желания, интереси и способности и умело да се мотивират за системни занимания с изкуство и спорт.

Община Тутракан работи в широко сътрудничество с местните медии: в. „Тутракански глас” и в. „Напредък”, кабелна телевизия „Делта”. Информация за събитията се помещава на официалната интернет страница на общината.

ОБЛАСТ СМОЛЯН

По приоритет „Образование”

Във връзка с философията на промяната в българското училище нараства важноста, която то придава на споделените ценности и формирането на обща политика за постигане на качествено образование за всяко дете с отчитане на неговата индивидуалност, етнокултурна идентичност, очаквания, възможности и потребности. Политиките на разнообразие, които допринасят за създаване на среда, насърчаваща зачитането и включването, се определят като важни за успеха на училището и неговите приоритети, стратегии и образователни планове.

Процесът на прилагане на различни образователни стратегии е непрекъснат процес на учене и усъвършенстване в условията на общността, в която работим и живеем. Подпомагането на процеса на образователна интеграция сред ромското малцинство като обща цел на гражданското общество способства за подобряване качеството му на живот.

Оперативната цел, която е поставена по приоритет „Образование” в Областната стратегия за интегриране на ромите в област Смолян /2012-2020 г./ е: **Обхващане и**

задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда.

За реализирането на поставената оперативна цел са конкретизирани следните специфични цели:

1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, на ромски деца и ученици в детски градини и училища на територията на област Смолян.
2. Повишаване на качеството на образование на ромски деца.
3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.
4. Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.
5. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности, деца с дефицити в обучението, деца със специални образователни потребности и застрашени от отпадане от образователната система деца и ученици с цел ранно корекционно - компенсаторно въздействие.
6. Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот, чрез повишаване на мотивацията и включване в училищни и извънучилищни форми като партньори.
7. Усъвършенстване на образователните условия с цел качествено образование и квалификация на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.

Извършени конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ ***Включване на децата от ромските семейства в образователната среда на област Смолян.*** На територията на област Смолян няма ромски детски градини и училища, както и не са сформирани ромски групи и паралелки. Всички деца и ученици от ромски произход се обучават в детските градини и училищата в образователната система на областта. Прави впечатление, че по-голям брой деца и ученици от ромски произход се наблюдава в следните училища на територията на областта – СОУ "Христо Ботев" - гр. Девин, ОУ "Н.Й.Вапцаров" - с. Широка лъка, ОУ "Св. св. Кирил и Методий" - с. Смилян, СОУ "Св. св. Кирил и Методий" - гр. Смолян, ОУ "Стою Шишков" - гр. Смолян, ОУ "Юрий Гагарин" - гр. Смолян, както и в ОДЗ "Радост" - гр. Смолян, кв. Устово, ОДЗ "Вела Пеева" - гр. Смолян и ОДЗ "Вела Пеева" - с. Смилян, което е в следствие от местообитанието на семействата. Изборът на детска градина и училище е направен от самите родители. От учебната 2014/2015 година в ОДЗ "Вела Пеева" - гр. Смолян работят ежедневно специалисти от Ресурсен център – Смолян. Децата които са включени в ресурсна група и в група за логопедична работа са оценени от Екип за комплексно педагогическо оценяване към РИО на МОН, придобили са статут на специални образователни потребности и целенасочено се работи за преодоляване на обучителните трудности чрез използване на мерки за ранно – корекционно компенсаторна въздействие.
- ✓ ***Постепенно въвеждане на целодневна организация на учебния ден до седми клас включително.*** През учебната 2014/2015 година е въведена целодневната организация на учебния процес от 1 до 5 клас и на всички деца от ромски произход от начален етап, както и тези от 5 клас е гарантирано правото на обучение.

- ✓ **Подготовка на децата от малцинствени етнически групи (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес.** Приоритет през учебната 2014/2015 година е обхващането на 5 и 6 годишните деца в детските градини и създаване на условия за усвояване на български език чрез организиране на допълнителни занимания в детските градини. Ниската мотивация на децата от ромски произход към целенасочен учебен труд е породена от факта, че самите родители не владеят български език, което води до неразбиране на езика от самите деца и съответно изоставане в овладяването на учебното съдържание.

- ✓ **Участие в проекти с цел постигане на по-добра образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства.** В област Смолян в дейност образование не се изпълняват проекти по стратегическа цел 3 от Тригодишната програма на Центъра за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства. Децата и учениците от ромски произход са интегрирани в детските градини и училищата на територията на областта и съответно участват в дейностите по проектите и националните програми, по които работи конкретното училище:
 - Национална програма „С грижа за всеки ученик” Модул 2;
 - Национална програма „С грижа за всеки ученик” Модул 3;
 - Национална програма „На училище без отсъствия”;
 - Проект ОП „Развитие на човешките ресурси”, проект BG051PO001-4.2.05-0001 „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти” УСПЕХ;
 - Проект „Включващо обучение”;
 - Проекти по Програма „Учене през целия живот” и програма „Еразъм +” на Агенция за развитие на човешките ресурси.
 - Проект „Научи се да караш ски” на БФСки, МОН и ММС.

- ✓ **Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и техните връстници, в интеграционна мултикултурна среда.** Създаване на клубове по интереси; сформирание на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти в зависимост от интересите на учениците в съответното училище.

- ✓ **Установяване на основните фактори, водещи до непостъпване и преждевременно отпадане от училище, разработване и апробиране на методология за наблюдение на регионално и местно равнище.** В училищата, в които се обучават деца от ромски произход се работи целенасочено за насърчаване на отговорно родителско отношение. Следи се за спазване на чл. 7 от Закона за народната просвета, според които училищното обучение до 16-годишна възраст е задължително. Организирант се информационни кампании за повишаване на осведомеността на ромските родители относно необходимостта от предучилищното и училищно образование, както и се създават на постоянни училищни комисии за обхват и ранна адаптация в системата на задължителното образование. Превенция и ограничаване на ранното отпадане от училище на децата от ромски произход са водещи дейности на училищата, в които се обучават ромски деца и конкретните дейности и мероприятия са заложи в планове на съответното училище.

- ✓ **Организиране на дейности по кариерно ориентиране и консултиране на учениците при избора на професия, при преходите в рамките на образователната система или от образование към заетост.** На територията на област Смолян функционира един от 28 центъра за кариерно ориентиране. Той е създаден по проект BG051PO001-4.3.02-0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование” на МОН чрез РИО - Смолян. Центърът работи с ученици от I до XII клас. В часа на класа се провеждат обучения по Програмата за обучение по кариерно ориентиране. Учениците получават информация за различните професии и техните основни характеристики.

Програмата помага да осъзнаят необходимостта от формирането на конкретни умения и да придобият знания за съществуващите възможности в образователната система на областта.

За трета поредна година в ПГТТ ”Христо Ботев” гр. Смолян се осъществява прием в 1 степен на професионална квалификация, част от професия „Шивач”. През учебната 2013/2014 година успешно се дипломира първият випуск от 8 ученици.

През учебната 2014/2015 година за първи път ще се осъществява прием в специалност „Цветарство”.

- ✓ **Осигуряване на правото на образование на децата и учениците от етническите малцинства, които са със специални образователни потребности.** Правото на образование на децата и учениците със специални образователни потребности, които са от ромски произход е гарантирано чрез предлагане на подходящи форми на обучение, индивидуални програми и осигуряване на необходимите специалисти. На всички деца със специални образователни потребности и от ромски произход е извършено оценяване на образователните потребности от ЕКПО при спазване на действащата нормативна уредба. Няма насочени деца от ромски произход за обучение в специални училища. Всички деца от ромски произход се обучават интегрирано в общообразователните училища и детски градини на територията на област Смолян.
- ✓ **Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства или обществени съвети.** Организиране на съвместни форми и дейности между родителите на ромските деца и останалите родители и въвеждане на система за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца. Провеждане на обучителни семинари сред ромското родителство с цел повишаване на мотивацията на самите родители за осигуряване на образование на децата им. Целенасочена превенция за недопускане на ранни раждания сред ромските момичета.
- ✓ **Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.** Квалификацията на учителите за работа в мултиетническа образователна среда се провежда по планове за квалификационна дейност в самите училища и детски градини според спецификата на работа в тях.

- ✓ **Ограмотяване на възрастни роми.** Ограмотяването на възрастни роми се осъществява по Проект "Нов шанс за успех" по ОП РЧР и през учебната 2013/2014 година има следния обхват:

СОУ "Христо Ботев" гр. Девин

- 1 група – начален етап на обучение – подадени заявления - 13 човека;
- явили се на изпит – 12 човека;
- успешно дипломирани – 11 човека;

2 група – 5 клас – 17 дипломирани успешно.

- ✓ **Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа.** Регионалният инспекторат по образованието при Министерството на образованието и науката – Смолян и Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – Смолян са водещи институции за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Образование”.

Добри практики:

- Малък училищен проект реализиран в ОУ "Стою Шишков" кв. "Устово", гр. Смолян (където се наблюдава известно натрупване на ромски деца), насочен към толерантността и интеграцията на децата от различен етнически произход.
- Добра практика е реализираният национален проект в област Смолян "Нов шанс за успех" за ограмотяване на неграмотни и слабограмотни лица над 16 годишна възраст. По време на проекта в област Смолян за две години реално са обучени 126 лица от ромски произход. Този проект е от изключителна важност да продължи, защото дава реален ефект сред общността. Образованието е ключа към интегрирането на ромите.

Презентации на тези добри практики, Ви изпращам приложено към отчета.

По приоритет „Заетост”

Заетостта и социалната политика са сред основните приоритети на ръководството на общините. Високият процент на безработица сред населението от ромски произход в общините е сред най-сериозните проблеми. Общините провеждат целенасочена социална политика като се ангажират с реализирането на редица социални проекти, свързани с осигуряване на заетост на безработни лица, по-голяма част от които са от ромския етнос.

Приоритетно се работи по следните проекти в Община Смолян:

1. По Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", чрез Агенция по заетостта, с Проект "Нов избор – развитие и реализация", през 2014 година са обучени и назначени в град Смолян и селата в общината следния брой специалисти: еколози – 10, техник-еколози – 16, спасители при бедствия и аварии – 10, озеленители – 15, специалисти по външни настилки и облицовки – 20, помощник пътни строители – 20, бояджии – 10, електромонтьори – 2, огняр – 1. Общият брой на лицата, които са преквалифицирани и наети по тази схема е 104, от които около 60% са представители на ромския етнос. По подадена заявка до Дирекция "Бюро по труда" се обучават, след което ще бъдат наети още 60 лица, по специалностите: озеленители – 20, помощник пътни строители – 20, специалисти по външни настилки и облицовки – 20.

2. По Програма "От социални помощи към осигуряване на заетост" /ОСПОЗ/ за 2014 г. са предприети мерки, насочени към насърчаване на безработни и неактивни лица, получаващи социални помощи, с цел да приемат работа, да усъвършенстват

своите умения или да придобият такива и да възстановят трудовите си навици, с оглед увеличаване пригодността им за заетост. През 2014 г. са назначени общо 102 роми при план 50, за работа, свързана с неотложни аварийни дейности.

3. По Национална програма „Активирани и неактивирани лица” през 2014 г. в дирекция „Бюро по труда” е назначен психолог, който е в помощ на търсещи работа ромски лица, срещащи затруднения в търсене на работа, комуникацията и професионалната ориентация.

4. Община Смолян е оказвала съдействие, относно информираността на ромите, имащи право на помощи /хранителни продукти/ от БЧК и Дирекция ”Социално подпомагане” - Смолян.

5. С решение на Общински съвет – Смолян са отпускани еднократни помощи на деца и лица с трайни увреждания и тежки заболявания, на които предстоят скъпоструващи изследвания, операции и лечения, на социално слаби лица и семейства за извършване на погребални обреди на свои роднини, за самотни хора без близки и роднини.

В Община Девин:

Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда чрез НП „ОСПОЗ”, ОП „РЧР”, схема „Подкрепа за заетост” от ЕСФ.

В община Доспат

Заетостта и социалната политика са сред основните приоритети на ръководството на Община Доспат. Голяма част от работоспособното ромско население е заето в общински програми по заетост, а жените в трикотажната промишленост. Община Доспат води целенасочена социална политика като се ангажира с реализирането на редица социални проекти и проекти, свързани с осигуряване на заетост на безработни лица, по – голяма част, от които са от ромския етнос. Приоритетно се работи по следните проекти:

1. По Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, чрез Агенция по заетостта, с Проект “Нов избор – развитие и реализация” ; Участие на роми по Програма – „От социални помощи към заетост /ОС „ПОЗ”/.

2. Политиката на Европейския съюз “Заетост за социална интеграция” предполага чрез мерки за преодоляване на продължителната безработица рискови групи от обществото да се реинтегрират в него, чрез осигуряване на работа.

3. В общинска администрация гр.Доспат има също щатни служители от ромски произход.

4. Община Доспат е оказва съдействие, относно информираността на ромите, имащи право на помощи /хранителни продукти/ от БЧК, а също така и за медицински прегледи на лекари от болници от градовете София и Пловдив.

5. С решение на Общински съвет – Доспат се отпускат еднократни помощи на деца и лица с трайни увреждания и тежки заболявания, на които предстоят скъпоструващи изследвания, операции и лечения, на социално слаби лица и семейства за извършване на погребални обреди на свои роднини, за самотни хора без близки и роднини.

По приоритет „Здравеопазване”

Основните дейности, които са изпълнени от страна на РЗИ - Смолян през 2014 г. са били за профилактика на болестите и промоция на здравето, като активно е работено за популяризиране необходимостта от имунизация сред децата от ромски произход. Проблеми се наблюдават сред деца от малцинствата, които временно пребивават в областта, както и с отложените или отказани имунизации. Липсва интерес от страна на ромите към собствената им здравна култура. РЗИ - Смолян е реализирала 53

видеопоказа и 196 беседи в детски градини и училища по теми касаещи здравето. Обучени са 1344 деца и 3119 ученици, в т.ч и сред децата от ромски произход, посещаващи тези заведения. Активно е работено за популяризиране на необходимостта от имунизации по Националния имунизационен календар, както и за дейности на имунизационния кабинет в РЗИ, чрез 1 статия и 3 интервюта в регионалните медии.

Опитът по надзора на заразните болести показва няколко проблема с децата от малцинствата.

1. Трудност в проследяване на имунизационния и здравословен статус на децата, чиито родители пребивават в нашата област няколко месеца в годината.
2. Отложено обхващане с имунизации и профилактични прегледи на деца с постоянно местожителство в област Смолян, поради отказ на техни родители, въпреки усилията на общопрактикуващите лекари.
3. Липса на интерес към дейностите за подобряване на здравната им грамотност и повишаване на отговорността към собственото им здраве.

Реализираните през 2013 г. инициативи на регионално ниво показаха, че независимо от провежданите политики и програми, въпреки ситуираните в общността мобилни здравни кабинети в гр. Девин, очакването на етноса е отговорността за здравето на хората от малцинствените групи да бъде изцяло поета от държавата, включително с осигуряване на медикаменти за лечението им.

В много региони на страната единствената, доказала се успешна практика е работата на здравните медиатори. Липсата им, както и на НПО, работеща с малцинствени групи в нашата област, са също от констатираните от РЗИ - Смолян проблеми.

Препоръки:

Препоръката на РЗИ към общините е: Там, където има роми да бъдат назначени здравни медиатори, за да се преодолеят негативните нагласи и стереотипи към здравето на ромската общност.

По приоритет „Върховенство на закона и недискриминация”

От предоставени данни от ОДМВР – Смолян, става ясно, че на територията на област Смолян живеят около 1500 роми обособени в махали или малки групи, като основно живеят и пребивават в градовете Смолян, Девин и Чепеларе, и по-малко в Доспат и Мадан.

Ромите населяващи Смолянска област са предимно от две основни групи – даскане и хорхане рома, като делът на престъпните посегателства от тях е малък и се свежда основно до дребни кражби на черни и цветни метали, инвентар от вилни зони, консерви от мазета, дрехи и обувки от етажерки и закачалки пред входни врати, както и единично отсечени дървета за отопление през студените зимни дни.

Случаите на извършени нарушения на обществения ред от страна на ромско население са основно конфликти на родова и битова основа вътре в общността и по рядко извън тях.

Ромските общности на територията на областта са съставени от хора с нисък социален и образователен статус, първични в реакциите си и силно подчинени на родовите си взаимоотношения. В областта липсват ромски лидери или значими знакови фигури, предвид почти изравненото социално равнище.

Неблагоприятната среда за упражняване на незаконна дейност и формиране на бързи и добри печалби, лишава от възможности за натрупване на финансово

благосъстояние в степен позволяваща "феодален" принцип на взаимоотношения, тоест да подчинява останалите представители на общността. Такъв начин на взаимоотношения не е характерен за областта. Въпреки характерните за институциите проблеми свързани с различно възприетите етно-културни особености на това население, може да се каже, че Смолянска област е една от малкото области в страната, където ромското население, почти не влияе на средата на сигурност, и общонационалните проблеми тук са в най-малка степен изразени.

Оперативната цел, която е поставена по приоритет „Върховенство на закона и недискриминация” в Областна стратегия за интегриране на ромите в област Смолян /2012-2020 г./ е: *Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на език на омразата.*

За реализирането на поставената оперативна цел са конкретизирани следните специфични цели:

1. Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на ромите, тяхната равнопоставеност, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.
2. Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.
3. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи.
4. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми.

Заложени дейности за постигане на целите:

- Прилагане на интегрирания модел "Полиция в близост до обществото" и свързаната с него ежедневна работа на полицейския състав с малцинствени групи, рискови социални групи, групи с нисък социален и образователен статус и др.
- Прилагане на проактивния модел на работа в мултиетническа среда със специален фокус върху ромското население. По този приоритет полицейските служители улавят проблеми в общността и чрез привличане на компетентни за решаването му партньори, осигуряват по-добра среда.
- Обучение на полицейски служители, самостоятелно и съвместно с партньори от неправителствени организации по проблематиката и етнокултурните особености на ромското население, с оглед осигуряване на една по-позната среда за работа от страна на полицейските служители и познаване в детайли на бита, културата, обичайте и народо-психологията на ромите в областта.
- Засилване на работа със семействата от ромски произход и от друго живеещо при подобни условия население при съблюдаване на правните механизми.
- Превенция на правонарушенията и ефективно реагиране при получени сигнали за извършени престъпления и нарушения на обществения ред, както и недопускане ескалиране на напрежение в районите с компактно ромско население в областта.
- Укрепване на междуйнституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.

Изпълнени конкретни дейности и реализирани мероприятия през 2014 г.:

- ✓ През 2014 г. в рамките на професионалното обучение по месторабота в ОД МВР – Смолян са изучени и усвоени всички теми от Наръчника за обучаеми по прилагане на проблемно - ориентирания подход в мултиетническа среда, представляващ

учебник от 200 листа, в който има подробна информация засягаща всеки един въпрос отнесен до ромските общности в България. Темите са представени от обучители, преминали курс на обучение със специален фокус върху ромите.

- ✓ Работейки про-активно, полицейските служители идентифицират проблеми на обществения ред и сигурност в местните ромски общности и предприемат мерки за тяхното решаване, в резултат на което през 2014 г. се отчита рязък спад на проблеми в ромски общности, за решаване на които се е наложило намесата на полицейски служители.
- ✓ Работата на инспекторите ДПС (детска педагогическа стая) и служителите от състава на териториална полиция с децата в маргинализираните ромски затворени общности се отразяват благоприятно, като извършените противообществени прояви през 2014 г. от ромски деца са незначителен дял от общия брой прояви.
- ✓ В изпълнение на Националния план за действие на инициативата „Десетилетието на ромското включване 2005 - 2015 г.” е планирано и организирано обучение на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата. В тематичните планове по специализирана подготовка в рамките на професионалното обучение по месторабота се планират и водят теми в рамките на два часа месечно, като за проведеното обучение, и с цел отчетност във връзка с изготвянето на мониторинговия доклад за изпълнение на цитирания план се изготвят справки, които съдържат - брой проведени обучения, брой обучени служители и темите на проведеното обучение.

Добри практики:

- 1 През 2014 г. в Регионалната комисия по правата на човека и полицейска етика (РКПЧПЕ) в ОДМВР – Смолян не е постъпил и не е разглеждан нито един сигнал за нарушени права на граждани, или не етично отношение на полицейски служител от състава на ОДМВР – Смолян, което на първо място е много добър атестат, и на второ, показва отношението по проблема на служителите на ОДМВР – Смолян.
- 2 ОДМВР – Смолян прилага подход на “нулева толерантност” спрямо субекти на противообществени прояви, без значение като какви са се самоопределили същите на етнически, религиозен, полов или друг признак. Прилагайки тези практики, самоконтрола, чувството за задръжка и спазване на законови правила и норми в отделни ромски групи е на такова ниво, което е приемливо за обществото и институциите в Смолянска област.

По приоритет „Култура и медии”

Взаимното опознаване между различните етноси е залог за добро межкултурно общуване, а последователната политика в сферата на изкуството и културата най-лесно може да разрушат съществуващите бариери и предразсъдъци.

С цел популяризиране на културната идентичност на ромската общност, Община Смолян реализира различни проекти и чествания.

1. С цел популяризиране на ромската култура чрез Културния календар на Община Смолян – роми взеха участие във фестивала „Родопи фест” и празниците „Васильовден” и „Гергьовден”. За първи път на смолянска сцена бяха представени ромски обичаи, ромска поезия, ромски танци и музика, изпълнени от местната ромска общност в характерните за ромите костюми и носии. Общо

за трите издания на „Родопи фест” – 2012, 2013, 2014 г. над 1500 роми като изпълнители и публика се приобщиха към съвременната градска култура, превръщайки се в преки участници.

2. Издавани са престлистове, свързани с ромски културни събития в рамките на фестивала „Родопи фест”.
3. Регионален исторически музей “Стою Шишков” – гр. Смолян в експозицията си представя и занаяти, поддържани от ромската общност. При необходимост специалистите от музея оказват помощ при проучване културните традиции на ромите. Архив от теренни материали по темата обаче липсват в музея.
4. Регионална библиотека “Николай Вранчев” – гр. Смолян обслужва и гражданите от ромски произход и при проявен интерес от страна на младите представители на общността към нейните услуги. Срещу минимална годишна такса те получават абонамент най-вече за отдел “Изкуство”, откъдето отнасят вкъщи предимно дискове с музика, в редки случаи и книги.

В община Доспат една част от самодейците в читалище „Иван Вазов 1926” гр. Доспат са изпълнители от ромски произход, чийто изпълнения се посрещат с голям интерес.

По приоритет „Жилищни условия и инфраструктура”

В община Смолян дейностите по този приоритет през периода от 2012 г. до 2014 г. са следните:

1. Община Смолян е предоставила 7 общински жилища на ромски семейства.
2. Общинска администрация – Смолян е съдействала за решаване на въпроси, поставени от роми, отнасящи се до собственост на съществуващи терени.
3. Подпомагани са семейства за осъществяване на частични рехабилитационни дейности.
4. Предстои реконструкция на улица „Заводска” по проект „Подобряване на градската среда” по оперативна програма „Регионално развитие”.

В община Доспат дейностите са следните:

1. Община Доспат е предоставила общински жилища на ромски семейства в гр. Доспат в бл. Д1, Д2 и Д3, повечето от които в последствие са закупени от наемателите.
2. Общинска администрация – Доспат е съдействала за решаване на въпроси, поставени от роми отнасящи се до обработване на общински земи, както и съдействала за собственост на съществуващи терени.
3. Подпомагани са семейства за осъществяване на частични рехабилитационни дейности.
4. Реконструирана е улицата в ромската махала в с. Змейца, а в момента и в гр. Доспат.

Община Девин. Жилищните условия и инфраструктурата в ромския квартал на гр. Девин са в добро състояние. Улицата е асфалтирана, подобряват се условията със средства от общинския бюджет.

По официални данни в област Смолян броя на ромите е малък, 448 души са се самоопределили като роми. В тази връзка е необходимо по някои програми да не се залага количествен индикатор – бр. население от ромски произход, защото на база това основание ни е отказвано финансиране. Предлагаме в тези случаи, в критериите за

оценка определящи да бъдат качествените показатели. Необходимо да има възможност за повече гъвкавост при кандидатстване по европейските програми.

В област Смолян има нужда от въвеждането на фигурата „здравен медиатор“, който да е мост между уязвимите малцинствени общности и здравните и социалните служби.

Необходима е и промяна при подаване на молби декларации в Дирекции „Социално подпомагане“ (ДСП) за подпомагане на лица и семейства по различните нормативни основания. Докато в Дирекции „Бюра по труда“ има декларации, които лицата доброволно попълват и подават и може да се проследи в известна степен колко лица от ромски произход са търсели работа и са били назначени по различни програми, то в ДСП няма информация за броя на лицата от ромски произход, подпомагани с месечна парична помощ и не може да направи реална преценка на ситуацията, тъй като не се изискват данни по етнически признак. Обвързването на получаването на месечни помощи с редовните посещения в училищата и детските градини е ефективна и добра практика.

Необходимо е да се мисли и в посока към придобиване на различни квалификации и усвояване на занаяти, за да се осигури поетапно по-трайна заетост на ромското население. За съжаление, дори и да имат желание да се обучават и придобиват допълнителни квалификации по някои програми от Националния план за заетост, реализиращи се чрез Бюрата по труда, те не отговарят на условието да имат завършено основно образование. В тази връзка е необходимо да продължи работата на националния проект „Нов шанс за успех“ за ограмотяване на неграмотни и слабограмотни лица над 16 годишна възраст. По време на проекта в област Смолян за две години реално обучени са 126 лица от ромски произход.

Положителен фактор в област Смолян е доброто училищно образование и завишаване дела на висшистите сред работоспособното население, което става ясно от анализа на Института на пазарна икономика. В областта вече имаме успешно дипломирали се висшисти от ромски произход. И не случайно един от най-важните приоритети е образованието, защото той е ключа към интегриране на ромите. Трябва да се търсят допълнителни фактори, с които да се влияе върху ромската общност, както и представители от тях да бъдат включени в училищни и родителски настоятелства, за да бъдат максимално ангажирани към това да се образуват. Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Трябва да се отчете и факта, че все по-голям брой от ромската общност в област Смолян се социализират успешно и се наблюдават промени, и то в положителна насока.

В заключение, за изпълнението на заложените приоритети в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. и Плана за действие към нея, и в частност Стратегията на област Смолян за интегриране на ромите (2012-2020), от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на национално, регионално и местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

ОБЛАСТ СОФИЯ

1. Въведение

Годишният доклад на Софийска област за 2014 г. за напредъка по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020) се изготвя въз основа на информация от годишните отчети за 2014 г. за изпълнение на общинските планове за действие, подадена от общинските администрации на територията на Софийска област. Структурата на доклада следва приоритетите на Областната стратегия за интегриране на ромите в Софийска област.

2. Приоритети

Образование

Община Антон

В училищата на територията на община Антон се обучават 20 ученика от ромски етнически произход. Всички ученици, подлежащи на задължително обучение са обхванати от образователната система, участват в извънкласните форми на обучение, в самодейните състави към НЧ „Христо Ботев”, с. Антон.

11 деца посещават ЦДГ в селото. Провежда се интеграционна политика в съответствие със стандартите за защита правата на човека и малцинствата, обучение на всички деца по владее на български език, социализация на децата от етническите малцинства, чрез включване във всички дейности на детската градина.

Община Ботевград

През 2014 г. община Ботевград е стартирала реализацията на проект в партньорство със сдружение „Разнообразни и равни” – София, финансиран от Тръст за социална алтернатива към Фондация „Америка за България”. Проектът обхваща около 500 деца от цялата община - ОУ „Васил Левски” – Ботевград, ПГТМ „Христо Ботев” – Ботевград, ТПГ „Стамен Панчев” – Ботевград, основните училища в селата Новачене, Врачеш, Скравена, Литаково и Липница, ОДЗ „Иглика” – Ботевград, ЦДГ „Здравец” – с. Литаково, ОЗД „Зора” – с. Новачене. Основна цел на проекта е достъп до качествено образование на деца в неравностойно положение, подготовка на деца, изостанали от учебния материал. Проектът продължава и в момента, защото обхваща учебната 2014/2015 г.

Община Долна баня

Цели:

1. Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства.
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици.
3. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с младежи и възрастни от ромски произход отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.
4. Приобщаване и приемане на родителите-роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот за тяхната реинтеграция.
5. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.

Задачи:

3. Подпомагане на деца, чийто майчин или семеен език не е български.
4. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование.
5. Подобряване на различните модели на образование.
6. Повишаване на ангажимента на родителите и засилване сътрудничеството.
7. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти
8. Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи.

Дейности:

1. Разработване и въвеждане на програма за овладяване на български език.

За 2014 година в ОДЗ „Юри Гагарин” няма деца, които да не владеят български език и не се налага разработването на такава програма.

2. Въвеждане на длъжността помощник-учители от етносите в подготвителния клас.

Работи се по тази дейност съвместно с ДБТ ”Долна баня” и ЦМЕДТ ”Амалипе”, като при наличие на свободни места и подготвени кадри от тяхна страна, ще бъдат назначени хора на работа.

3. Осигуряване на учебни помагала и учебници за социално слабите ученици след 7 клас.

През 2014 г. поради липса на достатъчен финансов ресурс не са осигурени учебници и учебни помагала. Работи се в посока създаване на социална ученическа борса за размяна на учебници и учебни помагала.

4. Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане.

В СОУ „Неофит Рилски” е разработена и приета програма за превенция от отпадане на учениците от училище (2013 – 2014 г.) и (2014 – 2015 г.). По количествен показател отпадналите деца през учебната 2012 – 2013 година е 7 деца, докато през учебната 2013 – 2014 година броят на децата е 6. Това показва, че посоката на работа е правилна и постигането на целта ще бъде осъществено.

Седем деца от ромски произход са попаднали в рисковата група за отпадане от училище. С помощта на здравния медиатор, който през 2014 година бе назначен към Община Долна баня, децата бяха потърсени и насочени към Центъра за обществена подкрепа, където с тях се работи по програма за Превенция – отпадане от училище.

За задържане на децата в училище са организирани срещи от Центъра за развитие на общността – Долна баня с роми студенти реализирали мечтите си, продължавайки своето образование. Нагледният пример мотивира децата и е показателен, че всеки който има желание може успешно да се реализира, чрез добро обучение.

За превенция на ранните бракове в ромската общност, основен проблем довеждащ до отпадане на децата от училище се проведе кампания – беседа на тема: "Образованието – важността от него и ранните бракове"

5. Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 г и ограмотяване на възрастни роми.

През 2014 г. не е предоставяно продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 г. и ограмотяване на възрастни роми.

6. Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети.

През 2014 г. в СОУ „Неофит Рилски” са се създали ученически парламент с включени в него деца от ромски произход, като и родителски комитет с участието на родители от малцинствата. В ОДЗ „Юри Гагарин” и ПГ „Христо Ботев” също са ангажирани всички родители и са сформирани родителски комитети. Активното включване на родители в общо училищните прояви, като и в решаването на належащи проблеми възникнали в процеса на възпитание и обучение на децата е основен фактор за интеграция и постигане на успехи в сферата на образованието.

7. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.

В СОУ „Неофит Рилски” се реализира Проект „Всеки ученик може да бъде отличник” с подкрепата и партньорството на Център за мултиетнически диалог и толерантност „Амалипе”. Проектът е финансиран от Министерство на образованието и науката и Институт отворено общество. За повишаване капацитета на учители чрез

модела „Учене чрез обмяна на опит”, през 2014 г. почти всички учители са преминали обучение за работа с ученици от мултикултурна среда.

8. Създаване на клуб на етносите и/или традиционните занаяти към – читалище, училище, туристическо дружество или ЦРО Долна Баня

С подкрепата на Център за мултиетнически диалог и толерантност „Амалипе”, чрез Центъра за развитие на общността – Долна баня, в СОУ „Неофит Рилски” е създаден Свободно избираем предмет – фолклор на етносите – ромски фолклор.

Обобщение:

След обстойно анализиране на получената информация от отговорните институции, за реализирането на заложените дейности, обобщението на отчета по приоритетна област – 1 образование е следното:

1. По количествени показатели – В ОЗД „Юрий Гагарин” обхванатите деца са 208, в 7 групи. В СОУ „Неофит Рилски” общия брой на учениците е 468, съответно от 1 до 4 клас – 191, от 5 до 8 клас – 181 и от 9 до 12 клас – 96, разпределени в 20 паралелки. В ПГ „Христо Ботев” учениците от 9 до 12 клас са 93 в дневна форма на обучение и 124 – вечерна форма на обучение, разпределени в 8 паралелки.
2. По качествени показатели – Полезността от достигнатите резултати се отразява в повишения интерес от страна на ромските деца към образованието. Мотивирането чрез интерактивни методи на обучение и възпитание, чрез интегриране на нови технологии, както и чрез извличане на нравствени, естетически и трудови компоненти от етническият фолклор е предпоставка за тяхното активно включване в обучението.
3. Анализ и оценка – Община Долна баня създава условия за осигуряване на равен достъп до детска градина, предучилищна подготовка и качествено образование за всички деца и ученици. Няма сегрегация относно учениците и децата в училищата и детската градина, както и не се води статистика за етническата им принадлежност. Полученият резултат от изпълнените дейности влияе положително върху образователния статус на ромската общност, но процесът е труден и дълъг, затова е важно да се отбележи, че община Долна баня работи активно в посока повишаване на знанията и уменията на децата от общността – предмет на настоящия анализ. Сравнявайки 2014 и 2013 години, установяваме постигнат напредък в сферата на образованието, както с включването на родители от ромската общност в процеса на възпитанието и образованието на децата им, така и с повишаване на интереса на самите деца към обучението.

Община Елин Пелин

Дейности

В ОДЗ „Радост” гр. Елин Пелин от 01.10.2014 г. до 31.05.2015 г. ще се изпълняват паралелно два проекта чрез център за образователна интеграция на ученици към МОН. Първият проект е „Сътрудничество между детската градина, семейството и обществеността”, а вторият „ОДЗ „Радост” като привлекателен център за всички деца”. В двата проекта са предвидени обучения, семинари и тренинги за родители и учители, както и открита занималня с децата.

През 2014 г. са подадени следните проектни предложения, които не са получили одобрение за финансиране:

- СОУ „Васил Левски” гр. Елин Пелин за инвънкласни дейности;
- ЦДГ „Славейче”, с. Лесново по проект „Готови за училище”;
- НЧ „Възраждане 1911” с. Доганово по проект „Танцът – възможност за развитие на ромските деца”.

В с. Лесново ежегодно се чества Международен ден на ромите. Празникът се отбелязва с провеждане на футболни турнири с участие на ромски отбори.

Община Етрополе

Предприети стъпки

От 2011 г. в ОУ „Хр. Ботев” с. Лопян се работи по проект на ЦМЕДТ (Център за между етнически диалог и толерантност) „Амалипе”, финансиран от Фондация „Америка за България”. Първата година училището беше пилотно, а втората-базово. Изпълнението на проекта продължава и в момента.

От 2014г. ОУ „Христо Ботев”-с. Лопян работи по проект „Успех”, чиято основна цел е уплътняването на свободното време на учениците. Създадени са 7 клуба с различни секции.

В училището са разработени основните показатели по проекта-изработена е училищна програма за превенция на отпадането, създадени са ученически параметри и родителски клуб, продължени са заниманията в СИП, „Фолклор на етносите-ромски фолклор”, изградена е система за отчитане на отсъствията на учениците и в тесни ежедневни контакти с родителите постепенно е преодолян този проблем. В същото време усилията на педагогическите екипи са активизирани за включване на неформалното образование, в това число извънкласни дейности (клубове „Компютърен експерт”, „Да успяваме заедно”, „Национална кухня”, „Ценности и човеколюбие в приказките на етносите”, „Песенна история на моя етнос”, арт-студио „Направи си сам”), интерактивни форми, като работи с нови софтуерни продукти.

Създаден е ученически парламент, който изработи свой план за работа и стана инициатор на традиционни училищни инициативи, ръководени от учителския екип / честване на бележити дати и празници, участие в изработената система за реда и хигиената в училище, определяне на „ученик на месеца” по различни критерии и оформяне на „алея на славата”.

Родителските клубове подкрепят всички училищни мероприятия и стават организатори и домакини на ученически изяви по случай Гергьовден и Великден. На гости в ромската махала учениците представиха традиционни обичаи от българските и ромските пролетни празници. Родителите взеха участие в състезания съвместно с учениците (по БДП и в спортен празник). Трите училища съвместно отбелязаха няколко празника, което спомогна за по-лесната адаптация на осмокласниците в средното училище.

През пролетта на 2014г. ОУ „Хр. Ботев” – с. Лопян и ОУ „Г. Бенковски” – с. Малки Искър” се включиха към проект на ЦМЕДТ „Амалипе” – „Всеки ученик може да бъде отличник” – за популяризиране работата на ученическите парламенти и родители съвместно със с. Видраре и с. Чавдар. Проектът се финансира от ЦМЕДТ „Амалипе” и ще продължи в четири етапа до юли 2015 г.

През учебната 2014/2015 г. всички училища и детски градини на територията на община Етрополе участват в схема „Училищен плод” към Държавен фонд „Земеделие”, като осигуряват на всички деца от начален етап на образованието и подготвителни групи разнообразни плодове и зеленчуци.

През 2014 г. продължава развитието на създадените форми в учебните заведения, като особено място се отделя на активизиране на родителите за работа със семействата, в които все още липсва мотивация към образованието на децата им.

За целта се организират месечни посещения в училища по време на часовите-време, в което родителите ще се запознаят с реалните резултати на своите деца, ще направят сравнение с резултатите в класа и ще получат подкрепата на учители и други родители. Ще продължи мотивацията на учителския екип чрез организиране на срещи с учители от други училища и участие в обучения. Част от участниците в тези срещи ще бъдат и ученици, които ще предават наученото на останалите.

Всички деца на 4-5-6 годишна възраст редовно посещават детска градина. Това се дължи и на факта, че в Община Етрополе отпадна таксата за посещение в детска градина. Таксата се поема изцяло от общината.

В детските градини са създадени родителски активи във всяка група, като са включени и родители на ромски деца. Наличието на училищен автобус също спомага за преодоляване на отсъствията.

Във всички учебни заведения се работи активно за популяризиране на ромската култура, за преодоляване на различията и създаване на дух на толерантност между децата. Празнуват се празниците „Лазаровден”, „Банго Василий” и др.

Община Костенец

Цели:

1. *Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства.*

Задачи:

1.1. Подпомагане на деца, чийто майчин или семеен език не е български.

За периода 2013 – 2015 г. община Костенец е заложила и изпълнява по цел 1 следните дейности:

- Разработване и въвеждане на програма за овладяване на български език в ОДЗ ”Радост”, ОУ ”К. Костенечки”, ОУ ”Хр. Смирненски”, община Костенец;
- Осигуряване на учебни помагала и учебници за социално слабите деца и ученици след 7 клас в ОДЗ ”Радост”, ОУ ”К. Костенечки”, ОУ ”Хр. Смирненски” община Костенец;
- Допълнителна индивидуална работа с деца и ученици, които имат проблеми с овладяването на българския език и учебния материал в ОДЗ ”Радост”, ОУ ”К. Костенечки”, ОУ ”Хр. Смирненски” община Костенец.

2. *Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование*

2.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование за периода 2013 – 2015 г. чрез:

- Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата и учениците, застрашени от отпадане в ОДЗ ”Радост”, ОУ ”К. Костенечки”, ОУ ”Хр. Смирненски” община Костенец. Изготвени са 3 програми за 70 ученика.

3. *Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с младежи и възрастни от ромски произход, отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция*

3.1. Подобряване на различните модели на образование за периода 2013 – 2015 г. чрез:

- Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 г. и ограмотяване на възрастни роми - отговорни институции: МОН, работодатели, община Костенец, вечерно училище ПГ ”Г.С.Раковски”. Обучени са по 21 ученика от IX, X и XI клас.

4. *Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.*

4.1. Повишаване на ангажимента на родителите и засилване на сътрудничеството чрез:

- Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда. Отговорни институции: МОН, РИО – София регион, ОДЗ ”Радост”, ОУ ”К. Костенечки”, ОУ ”Хр. Смирненски”

община Костенец. Дейността е предвидена за периода 2013 – 2015 г.
До момента са участвали 100 родители.

5. *Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.*

- 5.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти чрез:
- Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда. Отговорни институции: МОН, РИО – София регион, ОДЗ "Радост", ОУ "К. Костенечки", ОУ "Хр. Смирненски", община Костенец. Дейността е предвидена за периода 2013 – 2015 г. До момента са обучени 10 специалисти.
- 5.2. Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи чрез:
- Създаване на клуб /ове на етносите и/или традиционните занаяти и други специфични идентичности към – читалище, училище. Отговорни институции: МОН, читалище, община Костенец, ОДЗ "Радост", ОУ "К. Костенечки", ОУ "Хр. Смирненски". Дейността е предвидена за периода 2013 – 2015 г. До момента са участвали 150 лица и са проведени 20 занимания.

Община Правец

Цели:

1. *Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища на територията на община Правец.*

- 1.1. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и училищата чрез:
- Осъществяване на обучения в дух на толерантност, чрез съхраняване и развитие на културната идентичност на децата в уязвимо положение. Отговорни институции: Училищата и детските градини. През 2014 г. са реализирани следните дейности: "Ден на толерантността" в ОУ "Васил Левски"- град Правец, ОУ "Христо Ботев"-с.Разлив и ОУ "Л.Каравелов"-с.Осиковица. Празник под мотото "Слънцето свети еднакво за всички" в ОУ "Васил Левски" с. Видраре. Проведени са 3 мероприятия със 180 участници.
- 1.2. Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи
- Пълно обхващане на 5 и 6 годишните в подготвителни групи. Отговорни институции: Училищата и детските градини, община Правец. Осигурен транспорт на децата от населените места до детско заведение. Регулярни проверки и санкциониране на родители, неосигурили присъствието на децата си в училище. Реализиране на проект "Готови за училище 2014-2015 г." в ОДЗ "Звънче"- с. Джурово за обхващане на деца, чиито родители нямат възможност да осигурят присъствието им в ПГ. Резултати: 98,6 % обхванати деца; брой деца с осигурен транспорт – 33; брой проверки – 48, брой писма до РДСП-26, брой актове на родители – 3; брой наказателни постановления – 3; брой обхванати деца по проекта – 24.

2. *Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми*

2.1. Осигуряване на инструменти в системата на предучилищното и училищното образование чрез:

- Установяване на факторите, водещи до преждевременно отпадане. Отговорни институции: община Правец, училищата и детските градини. Извършено проучване от колективите на учебните заведения. Реализиране на проект „Всеки ученик може да бъде отличник” към ЦМЕДП „Амалипе” в ОУ ”В. Левски” с. Видраре и ОУ ”Христо Ботев” с. Джурово, „Да продължим заедно” - проект за стимулиране на децата роми да продължат образованието си след VIII клас съвместно с ПГ „Стамен Панчев” гр. Ботевград – финансиран от ЦОИДУЕМ. Брой проучвания – 1, брой обхванати – 105, брой програми / проекти – 3 и брой обхванати – 195.

2.2. Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане чрез:

- Разработване на програми. Отговорни институции: учебни заведения. Изготвени индивидуални програми за работа с деца, застрашени от отпадане в ОУ ”В.Левски”- с.Видраре, ОУ”Христо Ботев”-с. Разлив и ОУ ”Н.Вапцаров”- с. Осиковска Лъкавица. Брой изготвени програми – 8, брой обхванати -8.

2.3. Ограмотяване на младежи-роми чрез:

- Обучение. Отговорни институции - община Правец, Бюро по труда, училища. По проект „Подкрепа за заетост” през 2014 г. са обучени 17 безработни лица, от които 12 от ромски произход. Брой реализирани програми- 1, брой обхванати – 12.

2.4. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция посредством:

- Разработване на програми за деца с трудности. Отговорни институции - община Правец, училища.
- Разработване на програми за занимания през лятото. Отговорни институции - община Правец, училища. Изготвена и реализирана програма за работа с деца с трудности в ОУ ”Васил Левски”- гр.Правец; Разработени програми за занимания с децата през лятото в 5 училища.Участие на доброволци от чужбина в ОУ ”В. Левски”- с.Видраре, ОУ ”Христо Ботев”- с.Разлив. Брой изготвени програми -1, Обхванати деца – 12, брой изготвени програми - 6, обхванати деца – 125.

3. *Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход*

3.1. Презентиране и провеждане на проучвания, от деца и ученици, свързани с културната им идентичност чрез:

- Проучване и демонстриране на различни обичаи. Отговорни - Училищата и детските градини. „Ромска Василица”-ОУ”Христо Ботев”- с.Разлив, ОУ ”В.Левски”- с. Видраре и ОУ ”Н.Вапцаров”- с. Осиковска Лъкавица. Брой обичаи – 3, брой включени деца -142.

3.2. Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичност и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи:

- Създаване на клубове по интереси и сформиране на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства. Дейности – СИП "Ромски фолклор"- ОУ "Христо Ботев"- с. Разлив, ОУ "В. Левски"- с. Видраре, ОУ "Л. Каравелов"- с.Осиковица и ОУ "Н. Вапцаров"- с. Осиковска Лъкавица. Брой обхванати деца -108.
- Участие по проект „Успех” и др. сходни проекти. Проект "Успех"- проучване на обичаи и традиции сред ромския етнос, изучаване на ромски танци – ОУ "В. Левски"- Правец, ГПЧЕ "Алеко Константинов" и ОУ "Хр. Ботев"- с. Джурово. Проект „ЖИВОТЪТ ЗАЕДНО” – ОУ "Л. Каравелов" - с. Осиковица – изграждане на Театрално-музикална формация „Шарен свят”. Брой включени деца - 80.

Отговорни - Училищата и учебните заведения.

4. Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот

4.1. Повишаване на ангажимента на родителите от малцинствата и засилване на тяхното сътрудничество с училищата и детските градини

- Ангажиране на родители на деца и ученици от малцинствата в училищния живот. Отговорни - Училища и детски градини. Създаден „Родителски клуб” ОУ "В. Левски"- с. Видраре. Брой включени родители – 5. Включване на родителите от всички учебни и детски заведения в организацията и провеждането на празници от културния календар – бр. включени родители – 800.

4.2. Обучение на родителите на децата от ромската общност с цел засилване на родителската роля в процеса на възпитаване, образование и здравно развитие

- Разработване на програми и провеждане на обучение. Отговорни - община Правец. Проведен тренинг с родителите, засягащ теми свързани с възпитанието на децата и повишаване мотивацията за образованието им - брой включени родители – 30. Обучение на родители от Родителския клуб във Велико Търново, организиран от „Амалипе” – бр. включени родители –5.

5. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование, на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти

5.1. Прилагане на система от стимули и мерки за въвеждане на интеркултурно образование във всички етапи чрез:

- При определяне на диференцираното заплащане в картите за оценка да се включи компонент „интеркултурна компетентност”. В рамките на държавния и общинския бюджет. При оценяването на директорите отчетен компонент „интеркултурна компетентност” - брой оценени директори – 4.

5.2. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти:

- Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда. Отговорни институции: МОН, община

Правец, училища, ЦМЕДТ „Амалипе”. Участие на учители в обучение за работа в мултиетническа и интеркултурна среда - брой обучени учители – 52.

Община Своге

През периода 2013-2014г. общинската администрация съвместно с учебните и детски заведения продължи да работи за обхващане и задържане на подлежащите на задължително обучение деца и ученици. С помощта на служба „ГРАО” и дирекция” СП” събираме информация за ромските деца. Отделяме особено внимание на подлежащите на задължителна предучилищна подготовка деца на 5 и 6 години и на децата за I клас. Провеждаме срещи с родителите, използваме различни подкрепящи мерки – материална и финансова помощ, възможности за намиране на работа за родителите, осигуряване на учебници и учебни помагала, консултации със специалисти. Към МКБППМН работят психолози, за които информираме родителите с идеята на децата да се окаже специализирана помощ, ако това е необходимо. В учебните заведения не са възниквали конфликти между учениците на етническа основа. Проблемите в отношенията са епизодични и характерни за тази възраст. Училищните ръководства и учителите работят за приобщаване и по-активно участие на децата от ромски произход чрез включване в целодневно обучение и извънкласни дейности.

Обикновено броят на отпадащите нараства след 4 клас – начален етап на обучение. В началото на всяка учебна година проверяваме дали са записани отново отпадналите през миналата година ученици и ги издирваме съвместно с училищата. Непрекъснато следим отсъствията на учениците, като получаваме уведомителни писма от директорите, информация от Дирекция” СП”, ДПС и МКБППМН. В отделни крайни случаи прилагаме санкции по Закона за народната просвета – съставяне на актове и налагане на глоби. През 2014 година са връчени актове за административно нарушение на родителите на 3 деца. За съжаление, от началото на учебната 2014/ 2015 година има увеличение на безпричинните отсъствия и повторни нарушения от ученици, на чиито родители бяха съставени актове за административно нарушение. В края на I учебен срок се наложи съставяне на нови актове по ЗНП на 7 родители.

От началото на 2014 г. на територията на град Своге работи и разширява дейността си и ЦОП /Център за обществена подкрепа/ за деца и семейства. Насочихме към специалистите в него някои деца с проблеми в обучението и поведението за консултации. Там се организират и допълнителни занимания за деца с пропуски в усвояване на учебния материал, предимно в началния етап.

Две от училищата в гр. Своге – СОУ” Иван Вазов” и НУ” Д-р П. Берон” участваха в проект ”Етнолюбец“ по схема за БФП „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”, който бе реализиран през учебната 2013/ 2014 година. Проведени бяха разнообразни дейности и мероприятия, включващи деца и техните родители от етническите малцинства. Съвместно с другите ученици те придобиха умения и знания в извънкласни дейности. Резултатите от тях бяха представени на изложби, концерти и други изяви. Организирано бе обучение на педагози и родители, обсъдени бяха съвместно училищните и социални проблеми.

Няма напредък по отношение завършването на по-висока училищна степен от деца от малцинството. През 2014 година само 1 ученик е завършил 12 клас.

Очакваме да получим възможности за реализиране на образователни проекти по новата оперативна програма” Наука и образование за интелигентен растеж”

Здравеопазване Община Антон

По решение на ОбС Антон на всяко новородено е изплатена еднократна финансова помощ в размер на 150 лв.

За цялото население от община Антон са извършени безплатни медицински прегледи, в т.ч.: очни прегледи, сърдечно-съдови прегледи и гинекологични прегледи.

Община Ботевград

Периодично изнасяне на беседи и лекции за профилактика на здравето сред ромското население от представители на РЗИ – София област.

Община Долна баня

Цели:

1. Повишаване на здравната и екологична култура.
2. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население.

Задачи:

1. Включване на медиатори между общността и здравните работници;
2. Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” (СПИ) „превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит;
3. Разработване и прилагане на програми за превенция на различните заболявания (инфекциозни, онкологични, хронични и др.).

Дейности:

1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.

През 2014 г. здравният медиатор подпомага личните лекари, като обхваща бремените, дори не само до 4-тия месец от бременността. Придружава ги на консултации и постъпване в родилно отделение.

2. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност

В община Долна баня, чрез здравния медиатор и съвместно с Центъра за обществена подкрепа – гр. Долна баня се е провела 1 беседа по програма Пренатална и постнатална грижа и семайно планиране. В беседата са участвали 15 лица попадащи в целевата група.

3. Активизиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.

Чрез активното прилагане на интеграционната политика в община Долна баня на територията няма деца необхванати от здравни грижи.

4. Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовно прилагане. Провеждане на беседи и разговори за имунизация на рак на маточната шийка.

Чрез здравния медиатор на общината и съвместно с Центъра за обществена подкрепа – гр. Долна баня е проведена Беседа за превенция на рака на маточната шийка. Участие в беседата са взели 15 лица.

Център за развитие на общността - гр. Долна баня съвместно с д-р Силвия Кръстанова са провели кампания за „Безплатна силанизация на първите постоянни дъвкателни зъби на децата”

Център за развитие на общността – гр. Долна баня има създаден Женски Клуб – Долна баня. По време на събиранията се провеждат беседи на различни теми, но основно е застъпена здравната тема.

5. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.

Чрез здравния медиатор на общината и съвместно с Центъра за обществена подкрепа – гр. Долна баня е проведена една беседа за разясняване на причините поражащи сърдечно съдовите проблеми. Присъствали са 20 лица от ромски произход.

6. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.

Под формата на извън класно физическо обучение и спорт, децата не само от ромски произход спортуват активно и съвместно.

7. Информиране на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.

Чрез здравния медиатор на община Долна баня е проведена една информационна среща с ромската общност за разясняване на здравноосигурителните им права и задължения, както и за правата им като пациенти.

Чрез Център за развитие на общността – гр. Долна баня се организира среща с лични лекари, служители на ЦСМП, РЗИ и служители на община Долна баня и представители от ромската общност. Темата на срещата бе възможните рискови адреси при посещение от спешна помощ.

Обобщение:

Реализирането на заложените дейности и обобщението на отчета, извършено след обстоен анализ по приоритетна област – 2 – здравеопазване е следното:

1. По количествени показатели – В сферата на здравеопазването е обхваната цялата ромска общност на територията на община Долна баня.
2. По качествени показатели – Ползността от проведените превантивно – информационни срещи е относно повишаване на здравната култура и здравния статус на малцинствените групи.
3. Анализ и оценка – Община Долна баня осигурява равен достъп до здравни услуги на всички граждани живеещи на територията ѝ без ограничение на етническата им принадлежност. В тази връзка може да се отчете постигане на целите заложи в Плана. Съпоставяйки предходната 2013 година с отчетната 2014 г., се наблюдава повишаване на интереса на ромската общност към здравните теми и проблеми. Могат да се изведат много добри практики, като Беседа на тема - „Здравословно хранене”, отбелязване на "Международния ден за борба с туберкулозата" и Световния ден за борба срещу СПИН, Месец октомври - световен месец за борба с рака на гърдата, разясняване здравноосигурителните права и задължения, „Пренатална и постнатална грижа и семейно планиране» и много други полезни кампании и беседи. Реализирането им се осъществява от Център за развитие на общността – гр. Долна баня и здравния медиатор към общината, съвместно с общинска администрация.

Община Етрополе

В община Етрополе е създадено сътрудничество на здравен медиатор между ромската общност и личните лекари, с цел повишаване на здравната култура на ромите.

Здравният медиатор организира провеждането на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за предпазване от нежелана и ранна бременност, за значението на безплатните имунизации др. Издирва деца без личен лекар и разяснява пред родителите им важността от регистрирането, организира профилактични прегледи на здравно осигурени лица, стимулира извънкласни дейности на здравно образование за ромските деца.

Здравният медиатор работи по индивидуални случаи, с групи, работа на терен, работи с ОПЛ (Общо практикуващ лекар) и осъществява работни срещи с институции.

В МБАЛ „Проф. Д-р Ал. Герчев” Етрополе е осигурен равен достъп на всички пациенти до качествено здравеопазване, гарантирани са равни възможности и качествени здравни грижи.

Мерки за превенция:

- добра колаборация с Дирекция „Социално подпомагане” в случаите на социално зависими и здравно неосигурени пациенти;
- Непрекъснати контакти с Агенция за закрила на детето за гарантиране на грижа за деца в риск, малолетни и непълнолетни родилки;
- Гарантирана следродилна грижа;
- Разяснителни беседи за ползите от имунизация на децата;
- Разяснителни беседи за целите на семейното планиране;
- Беседи за превенция на рак на гърдата.

Добри практики:

- МБАЛ „Проф. Д-р Ал. Герчев” Етрополе работи по проект „СПРИ и се прегледай” за превенция на рак на гърдата и рак на маточната шийка.

Очаквани резултати:

- Професионалните съвети да подобрят здравното култура;
- Родилките и младите майки да станат по-уверени в грижите за себе си и новороденото;
- Минимизиране на броя на възпаленията на млечната жлеза;
- Обучението в правилна хигиена и създадените хигиенни навици да спомогнат за правилно отношение към подобряване на жилищната и битова хигиена, както и за опазване на околната среда;
- С провеждане на задължителните имунизации да се намали броя на инфекциозните заболявания в детска възраст.

Община Костенец

Цели:

1. Повишаване на здравната и екологична култура.

1.1. Включване на медиатори между общността и здравните работници чрез:

- Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.
- Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност.

През 2014 г. не е назначен здравен медиатор.

2. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население

2.1. Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит чрез:

- Активизиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им. Отговорни – лични лекари, община Костенец, НПО в здравния сектор и Регионална здравна инспекция – Софийска област.

- Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка. Отговорни – Лични лекари, Община Костенец, НПО в здравния сектор и Регионална здравна инспекция – Софийска област.
- 2.2. Разработване и прилагане на програми за превенция на различните заболявания / инфекциозни, онкологични, хронични и др./
- Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания. Отговорни – Лични лекари, Община Костенец, НПО в здравния сектор и Регионална здравна инспекция – Софийска област.
 - Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др. Отговорни – лични лекари, община Костенец, НПО в здравния сектор, МОН, ОДЗ ”Радост”, ОУ ”К. Костенечки”, ОУ ”Христо Смирненски” и Регионална здравна инспекция – Софийска област.
 - Информирание на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти. Отговорни – лични лекари, община Костенец, НПО в здравния сектор.

Община Правец

Цели:

1. ***Подобряване на здравната помощ за децата в предучилищна възраст***
 - 1.1. Повишаване обхвата с имунизации посредством:
 - Провеждане на беседи на родителите за значението на имунизациите. Отговорни - медицинските специалисти в училищата и детските градини, личните лекари. Проведени индивидуални разговори от общопрактикуващите лекари - общо 80.
2. ***Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население***
 - 2.1. Повишаване обхвата от ромското население с имунизации
 - Провеждане на беседи от необходимостта от ваксиниране. Отговорни - медицинските специалисти в училищата и детските градини, личните лекари. Проведени беседи от медицински специалисти в 7 учебни заведения.
3. ***Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население***
 - 3.1. Организиране на здравно-образователни мероприятия с лица от ромски произход относно значението на профилактичните прегледи за опазване здравето на населението чрез:
 - Запознаване с начините за предпазване с най-разпространените инфекциозни болести - хепатит, туберкулоза, чревни инфекции и др. и социално значими заболявания - сърдечно-съдови, мозъчно съдови и др. Отговорни институции – РЗИ, медицинските специалисти в училищата и детските градини. Проведени беседи от медицински специалисти в 7 учебни заведения. Брой беседи – 7, брой участници – 415.
 - Организиране на обучителни курсове с млади хора от ромски произход, както и с техните родители относно ранните бракове, начини за предпазване от ранна и нежелана бременност, профилактика на СПИН. Отговорни институции – РЗИ медицинските

специалисти в училищата и детските градини. Проведени беседи от медицински специалисти в 7 учебни заведения относно ранните бракове. Проведени кампании относно предпазване от СПИН в ПГ по КТС и ГПЧЕ ”Алеко Константинов” – Правец. Брой беседи – 7, брой участници – 80, брой кампании – 2, брой участници – 800.

- Обучителни беседи и презентации, прожектиране на здравно-образователни филми за превенция на най-разпространените рискови фактори - тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и психоактивни вещества, нездравословно хранене и др. Отговорни институции – РЗИ, МКБППМН, медицинските специалисти в училищата и личните лекари. Проведени беседи от медицински специалисти във всички 8 учебни заведения. Прожектиране на филми за превенция. Проведени общински спортни мероприятия под надслов „Чрез спорт срещу тютюнопушене и дрога”. Проведени родителски срещи с родители на децата от детските заведения по въпроси за здравословното хранене. Брой беседи – 8, брой участници – 1430, брой филми – 2, Брой участници – 600, брой мероприятия -3, брой участници – 520, брой родителски срещи – 4, брой обхванати родители – 190.

Община Своге

Характеристиката на здравното обслужване и достъп до здравни услуги е същата като през предишните периоди. Липсващите или прекъснати здравни осигуровки лишават част от ромите от основни и качествени здравни услуги. В отделни случаи общината осигурява финансова помощ за възстановяване на здравноосигурителните права, а също за лечение при по-тежки заболявания или травми. Но основният проблем си остава липсата на работа и средства за постоянен достъп до медицинско обслужване.

Повечето от ромите все пак имат лични лекари. Благодарение на настойчивостта на общопрактикуващите лекари преобладаващата част от децата минават редовно на имунизация. Не разполагаме с точна статистика. Не сме предприемали никакви специални мерки в това отношение, както и по проблемите на семейното планиране. Разчитаме на личните лекари и специалистите, които се грижат за бременните жени и децата.

В общинския план за действие бяха заложили и дейности за повишаване здравната култура и възпитание на децата и младежите от ромското малцинство. Те се провеждаха като част от общата учебно-възпитателна работа на учебните и детски заведения. През 2014 година, по време на лятната АНТИСПИН кампания, желаещите, вкл. и от ромското малцинство, имаха възможност за безплатни и анонимни прегледи и изследване от КАБКИС, организиран съвместно с РЗИ.

Жилищни условия

Община Антон

Основните дейности на общината през 2014 г. са били насочени към подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата инфраструктура, особено там, където живее ромско население. През 2014 г. в общината не са постъпили молби за жилищно настаняване или молби във връзка с лоши жилищни условия. В непосредствена близост до жилищата на ромските семейства през 2014 г. са реализирани дейности по благоустрояване, зелени площи, детски площадки и спортни съоръжения.

Община Ботевград

През 2014 г. община Ботевград е инвестирала собствени средства в размер на 55 000 лв. за подобряване инфраструктурата в кв. „Саранск” със съсредоточено ромско население в т.ч.: асфалтиране на прилежащо пространство около новоизградени еднофамилни жилищни общински къщи с обща площ 2 235 кв. м., оформени три улици в кв. „Саранск” и периодично почистване на нерегламентирани сметища с осигурена техника от общината.

Община Долна баня

Цели:

1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

Задачи:

1. Подобряване на жилищните условия в кварталите с ромско население.

Дейности:

1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население.

Разработи се и се прие Общинския план за развитие на община Долна баня (2014 – 2020 г.), където в Мярка 2.1.6. Подобряване на състоянието и материално техническата база на социалната инфраструктура е заложена дейност 2.1.6.2. Изграждане на жилища за бездомни (вкл. роми).

1. Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура.

През 2014 г. няма направена оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура, поради липса на финансов ресурс.

2. Подобряване на жизнената среда на хората настанени във фургони.

Оказана е помощ за отремонтване на 4-те броя фургони, които съществуват на територията на общината. Към настоящия момент условията за живот в тях са подобрили.

3. Благоустрояване на алейни мрежи, зелени площи и детски площадки.

През 2014 г. са изградени 4 броя детски площадки, както и озеленяване, декориране и облагородяване на зелените площи. Реновират се тротоарни настилки, но има необходимост от финансов ресурс за подмяната им.

4. Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на ВиК мрежи;

През 2014 г. е извършено асфалтиране на улици, стойността на тази дейност е 60 000 лева. Има изработен проект за цялостна реконструкция на ВиК мрежата на община Долна баня, включително изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води. Към настоящия момент проектът чака финансиране.

5. Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани със организиране на доброволни зелени групи.

Организиран се системни почиствания на цялата територия на града, като и на к.к. Долна баня. В тях се включват не само служители и работници от общинска администрация, но и доброволни групи към ЦРО – Долна баня. Организирана са кампанията «Да изчистим България за един ден», където се включиха също много доброволни формирования на граждани на общината. Финансирането на почистванията е основно с помоща на общината, а в случая с кампанията от Министерство на регионалното развитие и благоустройство, както и от спонсори.

Обобщение:

Анализирайки получената информация, обобщението на отчета по приоритетна област – 3 – жилищни условия е следното:

1. По количествени показатели – обхванати са малка част от заложените инфраструктурни дейности на територията на общината, като липсата на финансов ресурс е основния проблем стоящ пред община Долна баня.
2. По качествени показатели – постигната е частична ефективност в разрешаване на проблема с жилищните условия.
3. Анализ и оценка – Подобряването на инфраструктурата и жилищните условия на ромската общност са проблем, чието цялостно решаване е дългосрочна дейност. Като цяло 2014 г. е година, в която не се постига очакваният напредък за подобряване, включване и интегриране на малцинствените групи в тази приоритетна област на Плана за действие. Заложените и постигнати цели са частично реализирани, което все пак е малка стъпка напред, отчитайки факта че финансовите ресурси са ограничени и се работи в условията на паричен дефицит.
4. В общината съществува ежегодна устойчива практика за подобряване на вътрешната пътна мрежа, зелените площи, тротоарите и алеите. Съпоставяйки постигнатите цели през 2014 г. и предходната 2013 г., от община Долна баня отчитат минимално повишение в реализирането на заложените политики.

Община Елин Пелин

В строителните граници на селата Лесново, Доганово, Петково и Столник има урегулирани поземлени имоти общинска собственост, върху които е учредено право на строеж за изграждане на жилищни сгради. Имотите са застроени и усвоени. В с. Доганово има обособена „ромска махала” с площ около 12 дка. По-голяма част от жилищните постройки са незаконни.

Незаконно настанили се роми в съществуващи сгради на територията на община Елин Пелин няма. Настаняване на роми върху чужди терени също не е констатирано.

В гр. Елин Пелин има обособен ромски квартал, в който има 14 бунгала с по три апартамента. Бунгалата са общинска собственост. В тези бунгала са настанени 42 ромски семейства. За съжаление обаче наемателите не поддържат бунгалата в добро състояние.

Община Етрополе

В община Етрополе 80% от съществуващия общински жилищен фонд е предоставен на ромски семейства. Извършен е ремонт на общински жилищни сгради (15 броя апартамента), в които са настанени лица от ромски произход. Това е направено с цел подобряване жилищните условия на най-маргинализираните семейства. Премахнато нерегламентирано сметище с площ около 300 кв. м.

Община Костенец

Цели:

1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура.

- 1.1. Подобряване на жилищните условия в кварталите с ромско население чрез:
 - Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население. Отговорни – НПО компетентни по посочената сфера, община Костенец.
 - Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура.
 - Благоустрояване на улици, алеини мрежи, зелени площи и детски площадки. Отговорни – НПО компетентни по посочената сфера, община Костенец. Насипване с баластра на улиците в ромската махала.
 - Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на ВиК мрежи.

Благоустроени улици и тротоари – повдигане на шахти, изработване на капаци.

- Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани със организиране доброволни зелени групи. Брой семейства включени в разделно сметосъбиране, площ на премахнати нерегламентирани сметища, брой ангажирани в подобряване на жизнената среда лица. Участие в почистване на населеното място – инициатива „Да изчистим България за 1 ден” – открити два пункта с 20 лица участници в инициативата.

Община Правец

Цели:

1. Подобряване на жилищните условия

1.1. Подобряване жилищните условия

1.2. Проучване на възможността за придобиване на нестопанисван жилищен фонд в с.Джурово, собственост на МВР от Община Правец с цел създаване на възможност за настаняване на млади ромски семейства

2. Подобряване състоянието на ромските махали по отношение на техническата инфраструктура

Община Своге

За отчетния период не се отчита напредък по отношение на жилищните условия. Основните проблеми остават нерешени. Общината не разполага с финансов ресурс за подобряването им, като тук се включва и техническата инфраструктура. Кварталът, в който са съсредоточени повечето жители от ромското малцинство не разполага с кадастрален план, жилищата са незаконни, липсва канализация. В града почти няма жилища за социално слаби, в които общината да настанява и жители от малцинството.

В рамките на бюджета общината не може да реши жилищните проблеми. Поддържат се, доколкото е възможно улиците, водоснабдяването и ел. мрежа. Организира се почистване и извозване на отпадъците. Били са организирани кампании за почистване на терените в тези райони. Самото население обаче не спазва хигиена, не се грижи достатъчно за чистотата на жилищата и околната среда.

През 2014-2020 година община Своге ще търси достъп до национални и европейски програми за финансиране на сериозни проекти, насочени към значително подобряване на жилищната среда, решаване проблемите на екологията и благоустройството, които засягат не само жителите от ромски произход, но и цялото население на града.

Заетост

Община Антон

През 2014 г. дейностите по приоритета, извършени от община Антон, са насочени към недопускане на масова и продължителна безработица в общината. Резултатите от съвместните действия на общинската администрация и Дирекция „Бюро по труда” - Пирдоп, относно включване в различни мерки и програми на население от ромския етнос, дадоха следните резултати:

- Осигуряване на заетост на 6 бр. лица от ромски етнос;
- Отработване на обществено полезен труд във връзка с получаване на месечни помощи от страна на 3 лица;
- 1 лице е взело участие като личен асистент към програма „Подкрепа за достоен живот”.

Община Долна баня

Цел:

1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.

Задачи:

1. 1. Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми.

Дейности:

1.1.1. Разработване на проекти включени в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.

През 2014 година, на територията на община Долна баня са били разработени и реализирани:

- Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” има за цел осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица обект на месечно социално подпомагане. Одобрените работни места по програмата са 94 от които 89 са сезонни и аварийни дейности. Периода на изпълнение на програмата е бил през цялата 2014 година. Получената сума за програмата е 75 720,92 лева, финансирана от Държавния бюджет.
- Регионална програма за заетост в община Долна баня, където 10% от лицата на които им се е осигурила заетост са били от ромски произход. Времевия обхват на програмата е бил от 01.04.2014 – 31.09.2014 г. – 6 месеца. Програмата се финансира от Държавния бюджет, а получените средства са 12 572,77 лева.
- По Оперативна програма „РЧР”, Проект „Подкрепа за достоен живот”, схема Алтернативи, заетостта която е била осигурена е обхванала 40% от лицата с ромски произход. Дейността която изпълняваха бе „личен асистент”, за което бяха проведени обучителни курсове за квалификация. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Стойността на получените финансови средства за проекта през 2014 г. е 56 345,35 лева.
- Национална програма „Асистенти на хора с увреждания” осигурява заетост на 4 лица, които полагат гризи за свой близки.

1.1.2. Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване.

На територията на община Долна баня през 2014 година няма проведени обучения на младежи в професионални умения чрез стажуване. Липсата на финансов ресурс е основната причина за неизпълнение на планираната дейност.

1.1.3. Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки.

През 2014 година местното население не се е включвало при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки.

1.1.4. Стимулиране на икономическата инициатива сред хората от малцинствата за развиване на бизнес и производство.

През 2014 година има 80 броя регистрирани земеделски производители, като нито един от тях не се е самоопределил като лице от ромски произход, но анализирайки данните с помощта на ЦРО – Долна баня, е достигнато да извода, че 10% от регистрираните са лица от ромски произход. Анализирайки получените данни от общинска служба “Земеделие” се извежда заключението, че броят на земеделските производители спрямо 2013 година се е увеличил с 10% .

1.1.5. Разработване на схеми за микрокредитиране на малък бизнес.

През 2014 година не са разработвани схеми за микрокредитиране на малък и среден бизнес.

След обстойно анализиране на получената информация от допитването проведено с отговорните институции, за реализирането на заложените дейности, обобщението на отчета по приоритетна област 5 „Заетост” е следното:

1. По количествени показатели – по данни на Дирекция „Бюро по труда” процента на безработица към декември 2014 година в община Долна баня е 42,10%, следователно отчитаме нисък количествен показател. Броят на лицата от целевите групи не реализирани на пазара на труда е висок, същевременно обхванатите лица през 2014 година са 107, от които 89 са сезонни и аварийни дейности.

2. По качествени показатели – отчетени са недостатъчна ефективност и обхват на целевите групи.

3. Анализ и оценка – като цяло 2014 година е година на застой от гледна точка реализиране на политиката за заетост, обучение и квалификация на целевите групи. Ограничения държавен финансов ресурс и липсата на програми за заетост финансирани от Европейските фондове, са довели до нисък процент реализирани дълготрайно незаетите лица на пазара на труда. Тези показатели водят от своя стана до слаба оценка за изпълнението на плановете дейности. Ръстът на безработицата и финансовата стагнация, са поставили много ромски семейства пред невъзможността да обслужват ежедневните си битови нужди. Съпоставяйки изпълнението с предходната 2013 година, е отбелязано драстично увеличение на безработицата, намаляване на програмите за заетост и съответно поставяне на общината в невъзможност за пълно реализиране на заложените цели. Поради спецификата на лицата в анализираната целева група, процеса на тяхната социализация и реализация на пазара на труда се поражда необходимостта от търсене на начини за осигуряване на заетост. Такава добра практика бяха програмите реализирани по схемите на ОП ”РЧР” – „Подкрепа за заетост”, „Нов избор – развитие и реализация” по схема „Развитие” и „Ново начало – от образование към заетост”. Придобиване на квалификация с последваща заетост и обучение по време на заетост е подходящо решение на проблема с реализацията дори и след края на програмата, поради придобитите знания и умения, които ще повишат конкурентно способността на пазара на труда.

Община Етрополе

Община Етрополе в партньорство с дирекция „Бюро по труда” Ботевград активно участва в проекти и програми за предоставяне на социални услуги на населението и разкриване на допълнителни работни места за нискоквалифицирани и неквалифицирани кадри, без образование и с ниска степен на завършено образование.

През 2014г. е осигурено обучение и заетост на 28 лица по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – проект „Подкрепа за заетост”, от които 16 лица са от ромски произход.

По насърчителна мярка съгласно чл. 55 от Закона за насърчаване на заетостта, през 2014 г. в общината са разкрити 12 зелени работни места, като на 10 от тях са назначени лица от ромски произход. От разкритите работни места около 80% се заемат от лица с ромски произход, а 100% от рисковите групи безработни лица.

По проект „Подкрепа за достоен живот” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, през 2014г. е осигурена заетост като лични асистенти на 9 лица от ромски произход и се предоставя услугата личен асистент на 6 лица от ромски произход.

По Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” се осигурява заетост на 6 лица от ромски произход.

С реализирането на тези програми и мерки се осигурява заетост на много нуждаещи се безработни лица от общината и в същото време с помощта на техния труд общината придобива нов облик. Осигурява се своевременно почистване на териториите

за обществено ползване, създават се и се поддържат приятни кътчета за отдих на жителите на община Етрополе. В тази връзка общината се явява най-големият работодател, особено за ромското население.

Община Костенец

Цел 1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.

Задача 1.1. Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми.

Дейност 1.1.1. Разработване на проекти включени в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.

През 2014 г. в община Костенец по ОПРЧР - програма „Развитие” са били включени 6 лица, по програма „Подкрепа за заетост” – 1 лице, по НП „Сигурност” – 2 лица от ромски етнос, а по НП „ОСПОЗ” – 27 лица от ромски етнос.

Дейност 1.1.2. Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване.

През 2014 г. в община Костенец са проведени обучения по програма „Развитие” за 6 лица и обучение с наставник по програма „Подкрепа за заетост” за 1 лице.

Дейност 1.1.3. Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки

През 2014 г. в дейности по облагородяване и поддържане на зелените площи в населените места са били включени 6 лица.

Община Пирдоп

През 2014 г. община Пирдоп е осигурила заетост на лица от ромски етнос по следните програми:

1. НП „ОСПОЗ”
 - За месеците януари и февруари – 64 лица;
 - За месец март – 32 лица;
 - За месеците май, юни, юли и август - по 5 лица;
 - За месец декември – 6 лица.
2. Регионална програма по заетост
 - За периода януари – септември 2014 г., вкл. – 5 лица.
3. „Нова възможност за заетост” – 2 лица.
4. По ОПРЧР – проект „Подкрепа за заетост” – в периода 19.08.2013 г. – 19.05.2014 г. – 5 лица.
5. Регионална програма по заетост - 5 лица;
6. Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания - 2 лица.

В общинска администрация – Пирдоп е назначен главен специалист „Социални дейности и работа с етноси”, а в ДБТ - Пирдоп е назначен трудов медиатор от ромски произход.

Община Правец

Цел.1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда

Дейност 1.1.1. Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове

През 2014 г. община Правец е осигурила заетост на общо 98 лица от ромски произход по проект „Подкрепа за заетост”, проект „Подкрепа за достоен живот”, НП „ОСПОЗ”, „Регионална програма за заетост”, Национална програма „Сигурност”.

Община Своге

През 2014 година в община Своге по ОПРЧР по схема “Подкрепа за заетост” са участвали 3 жители от ромското малцинство, а като сезонни работници – 4.

Община Челопеч

На територията на община Челопеч равнището на безработица за 2014г. е 5% по данни на бюро по труда гр. Пирдоп.

Повечето от целевата група нямат завършено образование и придобита квалификация, което затруднява и намирането и съответно наемането им на работа и включването им в обществения живот. Действията на община Челопеч по намаляване на безработицата са насочени предимно към уязвимите малцинствени групи чрез осигуряване на заетост – включване в програми и мерки за насърчаване на заетостта.

За 2011г.и 2012г. по ОПРЧР , схема Развитие са обучени за градинари и озеленители общо 10 човека, преобладаваща част от които е от целевата група. Девет от лицата са назначени на работа след приключване на програмата на безсрочни трудови договори към община Челопеч.

Ежегодно общината кандидатства По регионални програми за развитие, като заетите са безработни с ниска квалификация около 85-90% с ромски произход.

По съвместна програма с “Дънди Прешъс Металс” са включени 5 общи работника от ромски произход.

Няма ромски семейства подпомагани с месечни социални помощи по реда на Правилник за прилагане закона за социално подпомагане. По реда на Закона за социалните помощи за деца се подпомагат двадесет и четири ромски семейства.

В общината се реализира проект свързан с предоставянето на социалната услуга „Личен асистент“. Лицата осъществяват качествена грижа в семейна среда за тежко болни хора и лица с увреждания. В този проект са включени и лица от ромски произход.

Върховенство на закона и недискриминация

Община Долна баня

Цел. Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.

Задача:

1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда

Дейност 1.1.1. Запознаване и разясняване на Наредба №1 на Общински съвет за ред и сигурност,приета с решение № 11 от 21.11.1997 г. По протокол № 5 – Долна баня сред ромското население;

По тази дейност са обучени всички полицейски служители на територията на общината, като са направени две беседи съвместно и с Център за развитие на общността - Долна баня.

Дейност 1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население

Организиран са шест беседи в рамките на отчетения период в ПГ”Христо Ботев” за борба срещу разпространението на наркотични и упойващи медикаменти.

Дейност 1.1.3. Обучение по права на човека и права на детето в училище;

В рамките на отчетния период са проведени 5 беседи с непълнолетни и пълнолетни ученици за правата на човека и правата на детето в училище.

С подкрепата на Центъра за развитие на общността Долна баня, УНИЦЕФ и ЦМЕДТ "Амалипе" е проведена "Информационна кампания за правата на детето", чиято цел е да промотира правата на детето сред децата и широката общественост.

Дейност 1.1.4. Усилване на дейността на Общинската комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца чрез включване на представители и от общността или НПО в комисията;

През 2014 година се работи по посока включването в МКБППМН на модератори от Центъра за развитие на общността - Долна баня, като това ще бъде заложено за 2015 година.

Обобщение:

По приоритетна област 5 „Върховенство на закона и недискриминация”, обобщението на отчета по реализирането на заложените дейности е следното:

1. По количествени показатели – общо по всички приоритетни дейности са обхванати 50% от ромското население.

2. По качествени показатели – се отчитат реализираните цели, като постигнат положителен ефект, оказал влияние върху институциите прилагащи законите, като и върху ромската общност като цяло.

3. Анализ и оценка – Реализирането на приоритет върховенство на закона и недискриминация се осъществява и с помощта на Комисията за защита от дискриминация, която организира открити приемни в сградата на общинска администрация. Центъра за развитие на общността Долна баня организира кампании за толерантност и недискриминация. Такава кампания е „Животът е като огледало” – под мотото „Усмихни се, за да получиш усмивка” и цел – да бъдем толерантни един към друг. Община Долна баня е създала подходяща среда, в която всеки гражданин има равни права и под никаква форма не подлежи на дискриминация. Чрез строго спазване на свободата и правата на човека на територията на общината се създава хармонично съжителство на хората с различна етническа и религиозна идентичност, като това е предпоставка за постигането на добри резултати в тази приоритетна област.

Община Етрополе

В община Етрополе се полагат значителни усилия в посока интеграция на ромите и решаване на техните проблеми.

Ромските деца имат възможност да учат в общообразователните училища заедно с техните връстници българчета. Безработните родители и тези, които са социално слаби могат да запишат децата си в едно от двете основни училища в селата Лопян и Малки Искър, където обучението е до 8 клас. Там за учениците има общежитие, като храната, учебниците и учебните пособия са безплатни за тях. По отношение неотпадането на подрастващите от училище всички институции в общината, имащи отношение по проблемите на децата работят съвместно с училищните ръководства за решаването на този проблем.

Към центъра за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе” са създадени 6 центъра за развитие на общността в страната, като един от тях функционира в община Етрополе. Това е един иновативен модел за предоставяне на услуги, базирани в ромската общност. Част от услугите допринасят за развитие на умения в децата, младите хора и жените от местната ромска общност за създаване на защитена среда, в която да създадат ресурс за самоорганизиране, самопомощ и подкрепа.

През 2014 г. са проведени беседи с учениците от основните училища в с. Лопян и с. Малки Искър, V-те класове на СОУ „Христо Ясенов” и V-VIII клас на ОУ „Хр.

Ботев” гр. Етрополе. Тема на беседите – „Права на децата и начини за отреагиране при конфликтни ситуации”.

Проведени са беседи с цел предотвратяване на противоправното поведение сред подрастващите с учениците от 7 и 8 клас на ОУ „Хр. Ботев” гр. Етрополе, VII, IX и X-те класове на СОУ „Хр. Ясенов”, футболистите от футболна академия „Христо Стоичков”. На тези беседи са разяснявани Закона за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, предвидените санкции за непълнолетни в НК, вечерен час за малолетни и непълнолетни.

Във връзка с националния празник 3-ти март е бил организиран регионален футболен турнир за ученици от IX-XII клас, в който са участвали ученици от ПГ „Тодор Пеев” гр. Етрополе, СОУ „Хр. Ясенов”-гр. Етрополе, ПГ КСТ-гр. Правец и ГПЧЕ „Алеко Константинов”-гр. Правец.

През м. Ноември 2014 г. са се провели футболни турнири на учениците от V, VI и VII, VIII клас, като в тези турнири са участвали децата от двете основни училища в с. Лопян и с. Малки Искър, ОУ „Хр. Ботев”-гр. Етрополе и СОУ „Христо Ясенов”-гр. Етрополе.

Община Костенец

Цел 1. Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека

Задача 1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда

Дейност 1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи ;

През 2014 г. в община Костенец са проведени 4 работни срещи с 15 участници-ученици и родители.

Дейност 1.1.4. Усилване на дейността на Общинската комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца чрез включване на представители и от общността или НПО в дейността на комисията

В резултат на изпълнение на дейността са обхванати 2 лица и съответно 2 бр. са разрешените случаи.

Община Правец

Цел 1. Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека

Задача 1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда

Дейност 1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №1 сред ромското население

През 2014 г. е проведено обучение „Трафик на хора” в резултат на което е обучено 1 лице.

Цел 2. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения

Задача 2.1 Повишаване нивото на толерантност между децата

Дейност 2.1.1.Обучение по права на човека и права на детето в училище

През 2014 г. Община Правец и ДСП - О „ЗД” са провели беседи в 5 училища.

Цел 3. Превенция в училищните общности за създаване на среда, която влияе за намаляване на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Задача 3.1. Намаляване на противообществените прояви

Дейност 3.1.1. Провеждане на дискусии, обсъждания, ролеви игри и други мероприятия на теми:

- „насилието в училище и извън него”
- „междоличностните отношения”,
- „асоциални прояви и последствията от тях”

Основните дейности проведени през 2014 г. в училищата в община Правец съгласно разработената програма са били както следва:

- Беседи и презентации за агресията между учениците, антибулинг програми за превенция и контрол на агресията и тормоза в училище;
- Провеждане на тест за агресивност на Бъс Дюрки.;
- Въвеждане на „класна стая на съжителството” чрез сформирани на „отряди за бързо реагиране”, представени от ученици, за справяне с конфликти и помощ на околните;
- Конкурси за рисунка и плакати;
- Обучения в училища само с ромски деца по метода „връстници обучават връстници”;
- Лектории с родители в училищата в населените места в общината на тема „Боят е израз на безсилие”.

Обхванати са 8 училища, направено е 1 проучване, участниците са били 1530. Проведени са 16 беседи. Направени са 3 бр. презентации Проведени са един конкурс и са изнесени 4 лектории.

Община Своге

Общинска администрация - Своге съвместно с органите на МВР работи по превенция на закононарушенията чрез трудово и социално ангажиране на ромите. МКБППМН съвместно с училищата проведе през 2014 г. беседи и срещи с ученици и родители по проблемите на насилието, правата на децата и дискриминацията. Комисията работи и индивидуално с децата от ромски произход, допуснали противообществени прояви и семействата им за преодоляване на тези нагласи в поведението им и за приобщаването им към училищната и социална среда.

Общинската администрация търси решение на тези проблеми в съвместни действия с Дирекция” СП”, отдел” Закрила на детето”, ДПС. Използват се ресурсите на Центъра за обществена подкрепа. Продължава съвместната работа с педагогически специалисти, психолози и педагогически съветници за постигане на по-трайни резултати.

Култура и медии

Община Ботевград

Всяка година в община Ботевград се чества традиционните за ромската общност „Банго Василий” и 8-ми април, международния ден на ромите. В честванията взимат участие талантиливи деца от общината и ромските танцови състави „Ромска младост” и „Ромски ритми”. Общинската администрация подпомага финансово и двата състава при техни участие местно, регионално и национално ниво.

Община Долна баня

Цел 1: Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи

Задача 1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.

Дейност 1.1.1. Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти;

Ежегодно се провеждат мероприятия по раздаването на листовки, в рамките на кампании за популяризирането и превенцията на някои болести, както и кампании свързани с образователна цел. Освен провежданите мероприятия, листовки са поставени целогодишно и на информационното табло в сградата на училището в Долна баня.

Дейност 1.1.2. Да се учреди Обществен съвет в община Долна баня за формиране на политика и прилагане на настоящия план.

В община Долна баня има създаден Общинският съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси.

Цел 2. Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности

Дейност 2.1.1. Да се създадат кръжоци по интереси в читалището за етническото население.

Читалище „Рила” организира съвместно с детската градина и училищата разнообразни занимания за малки и големи, без оглед на етническа принадлежност. Дейностите са народни и модерни танци и художествени и актьорски умения.

Проведена е била изложба на традиционни ромски предмети от местни занаятчии. Изложбата е преминала под мотото "Изкуството като хоби и хобито като изкуство."

Кръжоци са създадени и в Център за Развитие на Общността гр. Долна баня, където съвместно с доброволци от ромската общност се отбелязват културни събития от ромския календар.

- "Денят на майчиният език" – писане на послания на майчиния си и на български език и четена на ромска литература.
- „Международен ден на Ромите” – отбелязан чрез четене на ромска литература и интересни факти свързани с деня, изпълнение на ромския химн - "Джелем, джелем" и раздаване на брошури и информационни материали на случайни минувачи.
- Ромската Нова година - доброволци и активисти са посетили институциите на територията на общината и са сурвакали за здраве и берекет през новата година. Децата са представили кратка програма, с която са разказали повече за Ромската Нова година.
- „Денят на Ромската Гордост” - Roma Pride – шествие за отбелязване на деня преминало под мотото „Солидарност и достойнство, за признание на ромската идентичност и култура”.

Дейност 2.1.2. Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите.

Реализирането на тази дейност предстои през 2015 година.

Дейност 2.1.3. Организиране и провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население; - Участие в празника на общината.

Децата от танцовите и актьорските състави участват дейно не само в празника на община Долна баня, а и във всички организирани мероприятия, които се провеждат на територията ѝ.

Дейност 2.1.4. Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата

При проявен интерес от страна на децата и техните родители се съдейства за записването им в кръжоци и клубове свързани с развиването на техните таланти.

Обобщение:

След обстойно анализиране на получената информация от допитването проведено с отговорните институции, за реализирането на заложените дейности, обобщението на отчета по приоритетна област - 6 „Култура и медии” е следното:

1. По количествени показатели – е обхванато 70% ромска общност на територията на община Долна баня.

2. По качествени показатели – ефективността от реализирането на заложените цели е постигната.

3. Анализ и оценка – Анализирайки резултатите, се отчитат добри показатели относно реализирането на приоритет „Култура и медии”. Провеждането на множество дейности с участието на ромската общност, като и инициирани от тях дейности, очертават добри практики, които може да бъдат устойчиви, запазени и продължени във

времето. Включването им в културния живот на града, като и промотирането на тяхната култура и идентичност е огромна крачка, допринасяща за интегрирането им в обществото.

Община Костенец

Цел 1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи

Задача 1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.

Дейност 1.1.1. Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти;

През 2014 г. е подготвен и разпространен екземпляр на листовка за правата и задълженията на общността.

Цел 2. Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;

Задача 2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите

Дейност 2.1.1. Да се създадат клубове по интереси в читалището за етническото население;

Дейност 2.1.2. Създаване в училище на извънкласни форми, в които да бъдат включени приоритетно ученици с малцинствен произход

В резултат на изпълнение на дейностите, в община Костенец са създадени 2 клуба и са реализирани 5 броя извънкласни форми – вокална група, спортни секции „баскетбол”, „лека атлетика”, театрална работилница, фолклорни състави и групи.

Дейност 2.1.2. Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите

В резултат от изпълнение на дейността са проведени 10 броя мероприятия с включени около 200 участника

Дейност 2.1.3. Организиране и провеждане на празници извън общността с етническо население; Участие в празника на общината.

В резултат от изпълнение на дейността са проведени 7 броя общински мероприятия с обхванати около 300 лица.

Дейност 2.1.4. Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на включването им в занимания в детската градина и училището

При изпълнението на дейността са обхванати 50 деца в различни мероприятия – надпяване, лекоатлетически кросове.

Община Правец

Цел 1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция

Задача 1.1. Повишаване на възможностите за съхраняване на ромските традиции и култура, неформално образование и достъп до култура чрез читалищата

Дейност 1.1.1. Институционално укрепване на читалищата като центрове за развитие на местната общност, включително и ромската

През 2014 година са открити Младежки клубове към читалищата в с.Осиковица, с.Джурово, с.Видрае и с.Разлив.

В тях са организирани дейности, насочени към интересите на младите хора, които в тези села са предимно от ромски произход. В клубовете са подигурени и компютри, чрез които се осигурява и информационно обслужване на подрастващите.

Брой посетители в тези клубове за 2014 г. - 100 души.

Дейност 1.1.2. Популяризиране на ромската култура чрез мероприятия в общинския културен календар

През 2014 г. са чествани следните празници: Международния ден на ромите; празник „Бари Богородица”; Традиционни конни надбягвания (кушии) в с.Равнище;

Провел се е Общински събор на народното творчество – в художествените състави към читалищата участват и представители на ромския етнос;

Поставени са театрални постановки в читалище „Напредък 1895”, с.Осиковица от деца, единствено от ромски произход.

В партньорство с читалищата са се осъществили и редица съвместни прояви, включени в Културния календар на Община Правец и Годишните календарни планове на читалищата, както и отбелязването на значими национални и регионални дати и събития. В мероприятията са включени песни и танци от фолклора на ромския етнос.

Общият брой на участниците в събитията възлиза на 250 души.

Община Своге

Традиции, обичаи, празници, характерни за ромската култура, са били отразени в местни медии и информационни материали на общината през 2014 г. По проекта за образователна интеграция на децата от ромското малцинство са били подготвени и разпространени брошури, плакати, издадено е помагало за начален и прогимназиален етап „Непреходните богатства или приносът на ромите в културното наследство”. Всички изяви на децата по проекта са получили гласност и публичност.

Ученици от ромското малцинство участват и в групи по други два проекта, в които са включени училищата в общината. Единият е проект „УСПЕХ”, а другият – за средищните училища. Ромски деца участват в културни и празнични мероприятия на училища и читалища по места.

Към настоящия момент няма голямо участие на роми в творческите състави на читалищата, но отделни техни представители имат изяви предимно като музикални изпълнители. Децата и младежите от ромски произход проявяват по-голям интерес към компютърните зали в читалищата, което също е начин да бъдат приобщени от културните институции.

Слабо е участието на роми в организирана спортна дейност. Учениците се включват в училищни спортни мероприятия, но поне към момента, няма изявени спортисти в клубовете и секциите по различни видове спорт, които се подпомагат от общината.

Община Челопеч

На територията на община Челопеч съществува НЧ «Труд и постоянство 1901» с. Челопеч, в което се развива културна и просветна дейност чрез библиотечно дело и танцови школи. Към читалището се реализира проект «Глобални библиотеки», където жителите от ромския етнос, които нямат финансова възможност за закупуване на собствен персонален компютър се обучават на базови знания за ползване на компютър и интернет, както и електронната библиотека предоставяща освен художествена литература и специализирана информация. Ежегодно в община Челопеч се предоставя

9. Заключение

Докладът е разработен като отворен документ и той следва динамиката на промяната в развитието на ситуацията в Софийска област. Документът може да бъде актуализиран по предложение на институции и неправителствени организации, работещи и имащи отношение към изпълнението на политиките по етническите и интеграционните въпроси на територията на Софийска област.

ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

1. ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО:

1. Дейности по чл.2, т. 4 от ПУДНССЕЙВ: *“Създаване и развитие на условия, необходими за българските граждани, принадлежащи към етнически малцинства, да поддържат и развиват своята култура, както и да съхраняват най-важните елементи на своята идентичност – религия, език, традиции и културно наследство.”*

➤ Национален детски ромски фестивал “Отворено сърце”

От 5 юни до 7 юни 2014 г. в гр. Велико Търново бе проведен 11-ти Национален детски ромски фестивал “Отворено сърце”. Фестивалът се организира ежегодно от Община Велико Търново и Център за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе” и в него участват ученици от различни етноси, изучаващи СИП “Фолклор на етносите – ромски фолклор” от цялата страна. Фестивалът постепенно се утвърди като неделима част от културния календар на Община Велико Търново. В същото време той се очаква от десетките училища, в които се изучава СИП “Ромски фолклор” тъй като дава възможност за изява групите и учениците, които са се справили на най-добре през учебната година. Целта на фестивала е да се даде на децата от различните етноси възможност за изява и да стимулира у тях траен интерес към учебния процес като цяло. През 2014 г. във Фестивала участваха около 500 човека (1200 ученика и младежи и 300 възрастни) от цялата страна. За първа година са участвали представителни групи от Испания, Румъния, Гърция, Македония. В програмата бяха включени представяне на всяко училище или младежка група – песни, танци, възстановка на празник, драматизация на приказка, занаятчийски ателиета, в които бяха представени някои от най-интересните и обичани занаяти.

Финансирането на фестивала е в размер на 50 000 лв. и е осигурено от Община Велико Търново и външни донори.

➤ Отбелязване на Деня на ромската гордост – Roma Pride

По повод Деня на ромската гордост в гр. Велико Търново от 5 до 10 октомври 2014 г. бяха организирани редица дейности от Клуб “Младежта е толерантност” към Център “Амалипе” (клубът е създаден по проект “Младежта е толерантност – преодоляване на антиромските стереотипи сред младите хора”, финансиран от Европейската комисия по програма “Основни човешки права и гражданско участие”). През първия ден бе проведена дискусия на тема “Roma Pride”. Целта бе да се научи повече за тази международна инициатива.

На 09.10.2014 в 18:00 ч пред Централната поща в град Велико Търново доброволците представиха флашмоб - пресъздаване на обичая къна-геджеси и раздаваха информационни материали. Къна-геджеси е обичай, който практикуват ромите мюсюлмани (хорохане рома и миллет) вечерта преди сватбата.

Събитието предизвика положителна реакция у жителите и гостите на Велико Търново. По време на кампанията доброволците останаха с традиционните дрехи от флашмоба. На 10.10.2014г. се проведе образователна щафета на тема „Ромска история и култура”, където ученици от различни великотърновски училища премериха знанията си. В щафетата участие взеха 3 отбора от по двама участника. Във всеки отбор участва и по един доброволец, който да помага на учениците.

Център за развитие на общността - гр. Велико Търново към “Амалипе” също се включи в отбелязването на Roma Pride с литературно четене и изложба на предмети от бита и култура на ромите от различните групи. На 07.10.2014г в сградата на бившия Профсъюзен дом беше представена изложбата, показваща предмети от бита, традиционни носии, както и рисунки, пресъздаващи битието на ромите. За гостите на изложбата имаше викторина, която да запознае посетителите с ромската история и култура. Николай Бенчев - активист към Център „Амалипе“, изнесе рецитал на стихове от ромски писатели, а също така прочете и свои стихотворения. На събитието официални гости бяха представители на Община Велико Търново и Регионална здравна инспекция, директори на училища от В.Търново и др.

2. Дейности по чл.2, т. 7 от ПУДНССЕИВ: *“Осигуряване на взаимната връзка и координация между политиката за населението и политиката за устойчивото развитие в областта на здравеопазването, образованието и науката, културата, спорта, закрилата на българското духовно пространство, икономиката, заетостта, социалното подпомагане, регионалното развитие и благоустройството, околната среда, развитието на човешките ресурси, закрилата на детето и семейството, гарантирането на равенството между половете, поощряването на младежта, интеграцията на хората с увреждания, интеграцията на лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, и др.”*

➤ Проект “Инвестиция в ранното детство – гаранция за благосъстоянието на децата и семействата в община Велико Търново”

Община Велико Търново изпълнява Проект “Инвестиция в ранното детство – гаранция за благосъстоянието на децата и семействата в община Велико Търново”, съгласно Споразумение за финансиране № РД 09-38 от 31.05.2011 г. между Министерството на труда и социалната политика и Община Велико Търново. Проектът се финансира със заемни средства Заем 7612 BG от Международната банка за възстановяване и развитие (Световна банка) по Проекта за социално включване (администриран от МТСП). Общата стойност е в размер 1 049 524,34 лв. Съфинансирането от Община Велико Търново е в размер на 65 000 лв.

Основните цели на проекта са:

1. Разкриване на Общностен център за предоставяне на интегрирани услуги за деца и семейства;
2. Създаване на условията за равен достъп на деца от 0 до 7 години от рискови групи и техните семейства до образователни, здравни и социални услуги;
3. Повишаване на капацитета на професионалистите от детските заведения и услуги за деца, относно ранното детско развитие и междусекторно сътрудничество;
4. Подобряване на координацията и взаимодействието между институциите на местно ниво за работа с целевите групи.

Целеви групи по проекта:

Деца от 0 до 7 години (в риск от изоставяне, с увреждания, непосещаващи детски заведения, отглеждани в крайна бедност и др.) и техните родители, както и бъдещи родители от рискови групи (етнически общности и специално ромска, с висок социален и здравен риск).

В рамките на проекта през 2014 г. бе проведено двудневно обучение на екипите (лекари, акушерки и медицински сестри) на Родилно отделение и Неонатологично отделение на МОБАЛ “Д-р Стефан Черкезов” АД, гр. Велико Търново от Фондация “Карин дом”. Основни модули на обучението: Комуникация, Семейно – ориентиран подход, Ранна интервенция, Функционални схеми за съобщаване на уврежданията.

От 01.09.2014 г. стартира услугата “Здравна консултация за деца”. Екипът включва следните специалисти: лекар-педиатър, дентален лекар, медицинска сестра и медиатор.

За периода 01.09.2014 г. – 31.12.2014 г. от лекаря-педиатър са извършени 378 профилактични прегледи на деца във възрастта 0-7 години в гр. В. Търново (кв. Чолаковци, кв. Асенова махала), гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Ресен, с. Шемшево, с. Водолей, с. Леденик и с. Балван. Профилактичните прегледи включваха: установяване на здравния статус на децата, измерване на височината и теглото на детето, гръдния кош, следене на имунизационния календар на децата, организиране на имунизациите в сътрудничество с личния лекар, преглед и диагностика на психомоторното развитие, профилактика на детските заболявания, оказване на съдействие за регистрация при общопрактикуващ лекар.

За същият период от денталния лекар - част от екипа на услугата “Здравна консултация за деца” са извършени 230 профилактични прегледа на деца във възрастта 3-7 години в гр. В. Търново (кв. Чолаковци, кв. Асенова махала), гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Ресен, с. Шемшево, с. Водолей, с. Леденик и с. Балван. Профилактичните стоматологични прегледи включваха: снемане на зъбен статус и диагностика, веднъж на 6 месеца, насочване към зъболекар, в случай на необходимост от лечение.

При извършените посещения на място, екипа на услугата проведе консултации и беседи със 121 родители.

Разработени са и разпространени информационни материали, свързани с профилактика на детските заболявания, превенция и профилактика на зъбните заболявания – “масаж в кърмаческа възраст”, “Закаляване в детска възраст”, “Веселите зъбки”. Проведени са обучения от дентален лекар на децата и родителите им за основните правила за поддържане на добра устна хигиена и раздадени на хигиенизиращи средства – детски четки и пасти за зъби. Проведени са обучения от педиатър за закаляване, масажи, упражнения и основни грижи за децата, практики за подобряване на общото здравословно състояние и раздадени детски храни.

➤ Проект “Подкрепа за заетост”, финансиран по ОП “Развитие на човешките ресурси”, Схема BG051PO001-1.1.11

През 2014 г. Община Велико Търново продължи реализацията на проект “Подкрепа за заетост” (юли 2013 г. – април 2014 г.). Основна цел на проекта е осигуряване на заетост преимуществено на лица от уязвимите групи на пазара на труда – безработни лица, регистрирани в Дирекция “Бюро по труда” над 12 месеца, безработни с ниска професионална квалификация и недостиг на умения, безработни с ниско образование и безработни от етническите малцинства.

След одобрена заявка по проекта, Община Велико Търново разкри 50 работни места в гр. Велико Търново, на длъжност “Общ работник”, с осигурена заетост 9 месеца, възнаграждение на наетите лица в размер на 380,00 лв., при пълно работно

време. Средствата за възнаграждения, както и всички допълнителни възнаграждения и вноски за сметка на работодателя, се предоставят от бюджета на Проекта.

По Проекта бяха проведени обучение на работното място по ключова компетентност 5 “Умение за учене” от наставници, определени от работодателя.

Обща стойност на проекта: 136 879,26 лв.

➤ Национална програма “От социални помощи към осигуряване на заетост” 2014 г.

Добри резултати по отношение изграждане на трудови навици и подобряване материалното състояние на лица и семейства от ромски произход, подпомагани за дълъг период от време с месечни помощи е назначаването на безработни лица по Национална програма “От социални помощи към осигуряване на заетост”. От 2003 г. до момента Община Велико Търново успешно реализира проекти по програмата. Целта на проектите е осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, регистрирани в Дирекция “Бюро по труда”, обект на месечно социално подпомагане. През 2014 г. след разработено и одобрено проектно предложение бяха назначени 2 лица на длъжност “Работник, строителство”. Лицата бяха ангажирани в дейности с траен характер – ремонт на тротоарни площи и алеи на територията на гр. Велико Търново. Осигурената заетост бе в рамките на 6 месеца, при 6-часов работен ден и трудово възнаграждение в размер на 2.03 лв./час.

Извършваните по проекта строително-ремонтни дейности, както през 2014 г. така и през изминалите години, допринесоха за подобряване инфраструктурата на града чрез благоустрояване на тротоарните площи и алеи, както и за придобиване на нови знания и умения в процеса на работа от наетите лица, на които е възложено изпълнението на дейностите с траен характер.

През 2014 г. за предотвратяване и/или преодоляване на последствия от аварии и природни бедствия към Община Велико Търново за срок от януари до март 2014 г. и през декември 2014 г. бяха назначени общо 117 безработни лица на длъжност “Общ работник – аварийна група” във 21 населени места на територията на общината. В с. Водoley бяха назначени 37 безработни лица.

За преодоляване на кризисната ситуация в Община Велико Търново предизвикана от обилните валежи и за извършването на сезонни ремонтни и възстановителни дейности, на длъжност “Общ работник” в 13 населени места са назначени общо 33 безработни лица (считано от 27.05.2014 г. – 12 лица, от 24.06.2014 г. – 11 лица, от 01.07.2014 г. – 10 лица). Срокът на осигурената заетост е за три месеца при 4-часов работен ден.

През 2014 г. е осигурена заетост на общо 152 безработни лица. Общата стойност на проекта през 2014 г. е 14 807,80 лв., като от тях 11 182,31 лв. се осигуряват от Община Велико Търново (в т.ч. средства за работно облекло и строителни материали за ремонтните дейности).

2. ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА

Приоритет „Образование”:

Дейност 1.1.1 Провеждане на открити практики и споделяне на опит и иновативни методи в работата с деца от малцинствен произход:

- брой проведени открити практики и споделяне на опит и иновативни методи в работата с деца от малцинствен произход – 34 броя.

Дейност 2.1.1 Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане:

- изготвени индивидуални програми за 100 деца, застрашени от отпадане.

Дейност 2.1.2 Оптимизиране на формите за извънкласна и извънучилищна работа съобразно интересите на учениците:

- брой извънкласни и извънучилищни дейности, организирани по предложение на учениците от малцинствен произход или от техните родители – 33 броя.

Дейност 3.1.1 Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 години и ограмотяване на възрастни роми:

- брой ученици от малцинствен произход, продължаващи обучението си след навършени 16 години – 188;
- брой ограмотени възрастни роми – 24.

Дейност 3.1.2 Развиване на възможностите за професионално обучение във форми различни от дневното обучение:

- брой ученици от малцинствен произход, успешно завършили професионално обучение в: дневна форма на обучение - 18; недневна форма на обучение – 22.

Дейност 4.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, обществени съвети:

- брой родители на деца от етнически малцинства, включени в училищни настоятелства – 42.

Дейност 4.1.2 Включване на родители в дейности, предвидени в проекти, по които работят училищата:

- брой родители на деца от етнически малцинства, включени в дейности по проекти - 254.

Дейност 5.1.1 Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда:

- брой директори и учители, преминали квалификация за работа в мултикултурна среда – 33.

Проекти в Община Горна Оряховица, насочени към интеграция на децата от малцинствен произход:

ОУ „Паисий Хилендарски” – гр. Горна Оряховица работи по проект „Успех”. Водеща организация на проекта е МОН и е финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси” – Европейски социален фонд. Периодът на реализация е 2011 – 2014 г.

ОУ „Паисий Хилендарски” – гр. Горна Оряховица работи по проект „Млади журналисти в защита на културната идентичност”, финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси” – Европейски социален фонд. Водеща организация е Фондация „Светът без граници” – гр. София. Периодът на реализация е 2013 – 2014 г.

ПГСС „Боруш” – с. Крушето работи по проект „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти – УСПЕХ”. Водеща организация е МОН и е

финансиран от Бюджетна линия „Да направим училището привлекателно за младите хора” по ОП „Развитие на човешките ресурси”. Периодът на реализация на проекта е 2011 – 2014 г.

През месец март 2014 г. се проведеха Дни на отворените врати по проект на ОП „Развитие на човешките ресурси 2007-2013”:

- ОУ „Отец Паисий” – с. Писарево
- ОУ „Паисий Хилендарски” - Горна Оряховица
- СДГ „Детски свят” - Горна Оряховица
- ЦДГ „Асен Разцветников” – с. Драганово

В рамките на проекта с участието на проф. д-р Ирина Колева е подготвен и издаден „Наръчник за работа на учители в мултикултурна среда” (сборник с добри педагогически практики). На 20.03.2014 г. се проведе заключителен концерт на всички клубове под наслов „Протегнати ръце за етническа толерантност”.

Приоритет "Заетост":

Дейност 2.1.1 Проактивно предлагане на работа на безработни роми.

В Дирекция „Бюро по труда“ през 2014 година са били регистрирани като безработни средномесечно 43 лица от Община Горна Оряховица, които са се самоопределили като роми. На работа през 2014 година са устроени 17 роми, от които 5 са включени в проекти на ОП „Развитие на човешките ресурси“, 5 в програми и мерки за заетост, реализирани по закона за насърчаване на заетостта и 7 са устроени на работа на несубсидирани работни места.

През 2014 година 40 роми са включени в услуги, предлагани от Дирекция „Бюро по труда“ Горна Оряховица за подобряване на възможностите им за устройване на работа и намиране на трудова реализация. От тези лица 17 роми са устроени на работа. От тях 7 на работни места на първичен пазар, 5 лица са устроени на работни места, финансирани съгласно Националния план за действие по заетостта 2014 г. – 3 по НП „ОСПОЗ“, 1 лице до 29 г. по НП „Шанс за работа 2014“, 1 лице до 29 г. по МЗ. Пет лица от ромски произход са устроени на работа по проекти на ОП „Развитие на човешките ресурси“: 4 по проект „Подкрепа за заетост“, от които 1 лице до 29 г. и 1 лице до 29 г. по проект „Първа работа“, 3 са включени в професионално ориентиране, 3 в мотивационно обучение, 3 в професионално обучение, 5 лица са включени в обучение по Ключови компетентности и 14 младежи са участвали в Ателие за търсене на работа.

Приоритет „Здравеопазване”:

Дейност 1.1.1 Провеждане на информационни кампании за здравословно хранене и начин на живот:

- През месец април в Младежки дом Горна Оряховица се проведе образователна среща на тема: „Анорексията, булимия и други хранителни разстройства при подрастващите момичета“ с презентатор и водещ д-р Светлана Моминска от Районна здравна инспекция Велико Търново. В Младежки дом през цялата година се раздават рекламни материали на Националната телефонна линия за деца 116 111, чрез която се предлага информиране, консултиране, подкрепа и помощ за различни проблеми на деца, тийнейджъри и родители.

- По повод Световния ден без тютюнев дим – 31 май, младежите непушачи от клуб „Дилъри на усмивки“ при Младежки дом Горна Оряховица раздаваха в центъра на гр. Горна Оряховица информационни материали за вредата от тютюнопушенето и

флаери с практически съвети за отказване от тази зависимост.

- За първа година Община Горна Оряховица организира съвместно с РЗИ Велико Търново и Младежки дом Горна Оряховица „Празник на знанието“, който се проведе в парк „Христо Ботев“. Участие взеха 13 отбора. Всеки от отборите включваше по трима ученици от 6 клас, които имат познания в областта на здравословното хранене и вредите от употребата на алкохол и тютюнопушене. В парка бяха разположени 4 пункта, на които съдии оценяваха дейностите на отборите. На първия пункт учениците трябваше правилно да подредят хранителна пирамида, на втория пункт отговаряха на въпроси, свързани с тютюнопушенето, на третия пункт изпълняваха физически упражнения, а на четвъртия правиха алкохолен тест. Забавно предизвикателство пред състезателите бе начинът, по който те трябваше да се придвижват между пунктовете. До първия пункт децата пристигаха бягайки, до втория се придвижваха на „куц“ крак, до третия стигаха с „патешко ходене“, а до четвъртия двама от състезателите носеха третия на „столче“. Всички отбори получиха предметни награди, осигурени от РЗИ – Велико Търново и кошници с плодове и зеленчуци, осигурени от Община Горна Оряховица.

Дейност 2.1.1 Активиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за провеждане на информационни кампании и здравна просвета сред ромското население:

- Ученици от училища в град Горна Оряховица се включиха в кампания, посветена на Световния ден за борба срещу СПИН – 1 декември, организирана от РЗИ – Велико Търново, Община Горна Оряховица Младежки дом Горна Оряховица. Тя е част от националната антиспин кампания и преминава под мотото „Да продължим пътя“. Младежите изгледаха тематичната презентация, представена от д-р Ана Ангелова, главен експерт в дирекция „Профилактика на болестите и промоция на здравето“ в РЗИ – Велико Търново, а след това имаха възможността да се включат в различни забавни игри с публиката. Участниците в тях получиха малки подаръци от РЗИ.

Приоритет „Жилищни условия“:

Дейност 3.1.1 Подобряване на жизнената среда, чрез организиране на различни мероприятия – екологични, образователни беседи и др.:

- Администрацията на Община Горна Оряховица полага усилия в посока подобряване на санитарно-хигиенните условия на живот при ромите. След редица проведени срещи и разговори между служители на Общината и наематели на общински жилища, с цел ползата от поддържане на жилищата, при спонтанни проверки се забелязва подобряване на санитарните условия.

Приоритет „Недискриминация и върховенство на закона“:

Дейност 1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба на Общински съвет за поддържане на обществения ред и безопасността на движението на територията на Община Горна Оряховица:

- Всички служители от сектор „Охранителна полиция“ са запознати с Наредбата на Общински съвет Горна Оряховица за поддържане на обществения ред и безопасността на движението на територията на общината, като същата се прилага на практика при непосредственото изпълнение на служебните задължения.

Дейност 1.1.2 Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население:

- Проведени редица мероприятия по превенция и предотвратяване разпространението на наркотици в кварталите със смесено население.

Дейност 1.1.3 Обучение по права на човека и права на детето в училище:

- Проведени беседи съвместно с Инспектор Детска педагогическа стая в ОУ „Паисий Хилендарски“ за ролята и значението на училището и образованието, вредното въздействие на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни върху развитието им;
- През отчетния период са проведени редица мероприятия от служители на РУ на МВР Горна Оряховица за подобряване на средата за сигурност в районите със смесено население. Като добра практика е недопускане на етническо напрежение в тези райони и засилено полицейско присъствие, недопускане и пресичане извършването на престъпления и нарушаване на обществения ред. Наблюдава се повишаване на доверието в държавните институции и полицията, като се забелязва намаление на противообществените прояви и желание от страна на местното население за оказване на съдействие при осъществяване на дейността на полицейските служители.

Приоритет „Култура и медии“:

Дейност 1.1.1 Участие на ромските общности в Общински календарен план за публичните прояви в духовната сфера:

- Във всички културни институции на Община Горна Оряховица се предоставя възможност за равен достъп на хора със специфични потребности и лица от ромската малцинствена общност да работят и да вземат участие в културния живот на общината.

Дейност 1.1.2 Участие в реализирането на дейностите по проект „Танцуваме, играем и учим заедно“:

- През месец март 2014 г. се проведеха дни на отворените врати в ОУ „Отец Паисий“ – с. Писарево, ОУ „Паисий Хилендарски“ - Горна Оряховица, СДГ „Детски свят“ - Горна Оряховица, ЦДГ „Асен Разцветников“ – с. Драганово

На 20.03.2014 г. се проведе заключителен концерт на всички клубове под наслов „Протегнати ръце за етническа толерантност“.

Дейност 2.1.1 Участие в реализирането на дейностите по проект „Мостове към бъдещето“ по ОП „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г.:

- През 2012 и 2013 г. празникът се проведе в рамките на проект „Мостове към бъдещето“, който се осъществи с финансовата подкрепа на ОП „Регионално развитие“ 2007 – 2013. Общината продължи да реализира това значимо културно събитие през тази година със съдействието на Сдружение „Раховец-2007“, като устойчивост на проекта. Самодейни състави и гост-изпълнители се изявяваха на отворена сцена;
- Нови и интересни подходи за привличане на младите хора бяха инициирани и реализирани в това издание на Празника на горнооряховския суджук – грънчарски работилници, в които децата, заедно с майстори грънчари можеха да опитат да си направят глинени съдове или да изрисуват чиния. Продължи традицията ученици от ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, СОУ „Вичо Грънчаров“ и потребителите на защитеното жилище в Горна Оряховица да рисуват картини, в които основен модел бе

горнооряховският суджук. В готварските кътове българи и роми приготвяха традиционни ястия на двата етноса – ястие със суджук и пълнени чушки.

Дейност 1.2.1 Участие в проекта „Искам да бъда“:

- На 10 декември 2014 г. СКБ „Локомотив“ съвместно с Община Горна Оряховица и ОП „МДСИП“ организираха общински турнир по борба за деца свободен стил по повод 141 г. от рождението на Никола Петров. В турнира са взели участие всички общински училища.

Дейност 3.1.1 Отразяване на събитията чрез медийните партньори на Общината:

- Представяне на ромската общност – проблеми, традиции, култура и съвременни достижения във всички сфери на обществения живот се отразяват чрез медийните партньори на Общината.

Дейност 3.1.2 Отразяване на събитията в електронния сайт на Общината:

- Представяне на ромската общност – проблеми, традиции, култура и съвременни достижения във всички сфери на обществения живот се отразяват в електронния сайт на Общината.

За постигането на значим напредък в областта на образованието и професионалната квалификация, заетостта, борбата с бедността, общественото здравеопазване, жилищната политика, културата и защитата от дискриминация е необходимо изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между всички пряко ангажирани институции на местно ниво, малцинствените общности и представители на НПО.

3. ОБЩИНА ПАВЛИКЕНИ:

Приоритет “Образование”:

- Проект “Нов шанс за успех”: Целта на проекта е чрез ограмотяване и формиране на ключови компетентности да бъде улеснен по-нататъшния достъп на неграмотните и слабограмотните хора до общообразователна и професионална подготовка, за да имат по-конкурентно участие на пазара на труда;
- Изпълнение на проект, съвместно с Център “Амалипе” и Фондация “Тръст за социална алтернатива, насочен срещу отпадането на ромски ученици. Проектът надгражда опита на Център “Амалипе” по въвеждане на СИП “Фолклор на етносите”- ромски фолклор” и Програмата за намаляване отпадането на ромските деца от училище;
- По Национална програма “Училището – територия на учениците”, модул “Целодневна организация на обучението са създадени полуинтернатни групи, което се отчита като фактор за подобряване на общуването и опознаването между деца от различни социални, етнически и културни общности, което се осъществява чрез учебни и творчески дейности;
- Проект BG06-211 “Създаване на приобщаваща среда за децата в риск от Община Павликени. Целта на проекта е подобряване благосъстоянието на деца в риск от социално изключване чрез съхранение и развитие на културната идентичност на децата от ромски произход и по-добра подготовка за училище, включваща подобряване на техните социални и езикови умения.

Приоритет “Здравеопазване”:

- Община Павликени съвместно с клуб “Диабетик”, модераторите от Център “Амалипе” и мобилни медицински екипи в навечерието на Световния ден за борба с диабета извършиха измервания на кръвната захар на хора в неравностойно положение и от уязвими групи;
- Съвместно с Център “Амалипе” и РЗИ – Велико Търново се провеждат профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в квартали с уязвими групи население; провеждат се и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.

Приоритет “Жилищни условия”:

- Посредством проект “Изграждане на ГПСОВ с довеждащ колектор и прилежаща инфраструктура в град Павликени” ще бъде изградена канализационна мрежа и пречиствателна станция за отпадъчни води.

Приоритет “Култура и медии”:

- Популяризиране на ромската култура чрез културния календар на община Павликени;
- Участие на ученици в Националния детски ромски фестивал “Отворено сърце” в град Велико Търново;
- Отбелязване на Международния ден на ромите – 8 април;
- Подаване на редовна информация към местните и регионални медии за събития от всички сфери на живота на ромската общност.

4. ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ

Община Лясковец с партньорството на Училищното настоятелство при ОУ ”П.Р.Славейков” с. Джулюница реализира проект **„Родителска академия – Заедно ще успеем”** с финансовата подкрепа на Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

Проектът се реализира в ОУ „П.Р.Славейков” с. Джулюница и ЦДГ „Щастливо детство” с. Добри дял за период от 10 месеца - стартира на 01октомври 2013г. и приключи на 31юли 2014г. Стойност на проекта – 23 999.76 лева.

Основната цел на проекта бе създаване на Родителска академия, като работещ модел за превантивна работа със семействата на деца и ученици от различен етнически произход, застрашени от отпадане от образователната система или с проблеми в социалната адаптация след завръщането си от чужбина.

На територията на община Лясковец – функционира Център за социална рехабилитация и интеграция. Основни целеви групи, с които работят специалистите в Центъра са: деца и семейства в неравностойно социално положение, деца със специални образователни потребности, деца с отклоняващо се поведение, застрашени от отпадане ученици и други.

Към Домашен социален патронаж е разкрита Обществена трапезария, която предоставя топла храна на лица и семейства в риск от град Лясковец, част от който са от ромски произход. Финансира се Социален фонд към Агенция за социално подпомагане при МТСП и от собствени средства на община Лясковец.

Културната и духовна дейност в Община Лясковец е съсредоточена в 6 действащи читалища във всяко населено място, в училищата и в детските градини. Като традиционно самоуправляващи се български културно просветни и образователни

центрове читалищата обединяват творците и развиват любителското художествено творчество. Това са танцови състави, театрални трупи; певчески фолклорни групи, групи за автентичен фолклор и стари градски песни и др. Читалищата, самостоятелно и съвместно с общинска администрация организират празниците на населените си места, участват в отбелязването на всички празници от Културният календар на Общината, отразяващи културното многообразие.

На територията на община Лясковец и неправителствени организации реализират проекти, насочени към гражданите на територията на Общината, в това число и към лицата в уязвимо социално положение с цел мотивирането и стимулирането им да се справят с проблемите си.

На територията на община Лясковец много активна дейност развива – **сдружение в обществена полза „Бъдеще за нас“**. Сдружението реализира проекти насочени към развитието на обществото, работи с целеви групи – деца и възрастни, в това число и от ромски произход.

Проект **„Почистване и възстановяване на пасище в село Добри дял с доброволен труд и създаване на работещ механизъм за реализация на граждански инициативи с подкрепата на кметската и общинска власти“** в процес на реализация. Финансиран от Фондация „ЕкоОбщност“ по програма „Градски предизвикателства“. Проектът се реализира в района на село Добри дял, с преобладаващо ромско население. По време на реализация на проекта са проведени обучение за постигане на мотивация за участие в почистване и възстановяване на селското пасище, възстановяване и мониторинг.

Проект **„Креативност, творчество, игра“**. Финансиран от Фондация „Работилница за граждански инициативи“ чрез фонд „Дарителски кръг – Развитие“. Основна цел на проекта – повишаване на уменията на децата да четат книги, включени в списъците с литература за задължителна подготовка. В целевите групи по проекта са участвали деца от различни етноси. Децата, чийто майчин език е ромски са придобили увереност за използване на езика. Реализацията на проекта подпомага развиването на четивната техника, обогатяване на речника, преодоляване на етническите различия под ръководството на педагог.

Сдружение „Партньори за Лясковец“ е регистрирано по Закона за юридически лица с нестопанска цел в обществена полза. Някои от целите на сдружението са: развитие на иновативни социални услуги в подкрепа на родителите и за развитие на децата; развитие на нови услуги, които да доведат до по-високо качество на живот на рисковите групи.

Проекти, реализирани от сдружението:

„Училище за толерантност“. Източник на финансиране: Програма за подкрепа на НПО в България по финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014. В рамките на проекта се предвижда организирането на групи за ученици по проблемите за толерантността.

„Изграждане на информационен център за мобилни услуги и съвети за гражданите и бизнеса в Община Лясковец“. Източник на финансиране: Министерство на земеделието и храните (МИГ Лясковец – Стражица; по мярка 321 – основни услуги за населението и икономиката в селските райони). Идеята на проекта е да бъдат максимално облекчени жителите на територията на Община Лясковец като се следва модела, че не човека трябва да търси услугата, а услугата да е максимално близо и максимално достъпна за него. Проектът ще подпомогне: самотно живеещи хора, хора с увреждания, представители на етническите малцинства и др. Подобряването на достъпа и обхвата до качествени административни услуги и съвети, неминуемо ще доведе до усъвършенстване на съществуващите и включване на нови услуги за населението в отдалечените и малки населени места на Община Лясковец.

Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“ гр. Велико Търново (ЦМЕДТ) реализира дейности на територията на община Лясковец, като:

Проект „Общностен мониторинг на здравните услуги“. Целта на проекта е да се въведе общностен мониторинг на здравните услуги в малцинствени етнически общности в България, за да се засили застъпничеството „отдолу-нагоре“, което ще даде възможност на местните общности да участват в политиката и процесите на управление на местно ниво, подобряване на здравните услуги и подобряване на здравния статус на ромите и другите етнически групи в дългосрочен план.

Програма за намаляване на отпадането на ромски деца от училище „Всеки ученик може да бъде отличник“. Програмата от началото на учебната 2013/2014 година се реализира в ОУ „П.Р.Славейков“ с. Джулюница. Проектът е двугодишна програма, подкрепя от Тръст за социална алтернатива (ТСА). Проектът е насочен към постигане на основни цели като: превенция на отпадането от училище на ромските деца в задължителна за обучение възраст; към разрешаване на проблема с големия брой отсъствия, ниския успех в училище, относително малкия процент роми, продължаващи своето образование в средни училища и завършващи средно образование, неучастието на ромски родители в училищния живот и в училищните структури на управление.

Проект „ЕДУРОМ“ – насърчаване на достъпа на ромите до програми „Учене през целия живот“. Основна цел на проекта е да се насърчи придобиването на ключови компетентности в ромската общност и да се разшири достъпа до учене през целия живот и професионално образование с цел подобряване на тяхната социална и трудова интеграция. В ОУ „П.Р.Славейков“ с. Джулюница ще се създаде курс за възрастни.

Проект „Готови за училище“ - Реализира се в ЦДГ „Щастливо детство“, с. Добри дял. Обхваща 25 деца. По проекта се покрива месечна такса за детска градина, такса за медицински изследвания, необходими за децата, за записване в детска градина, предоставя се ваучер за 20 лева, помагала и срещи с родители. Възложител на проекта е фондация „Тръст за социална алтернатива“ (ТСА), с подкрепата на фондация „Америка за България“, осъществява се през учебната 2014/2015 година.

5. ОБЩИНА СУХИНДОЛ:

Приоритет „Образование“:

Процесът на интеграция, чрез образование в системата на народната просвета е съобразен с основните приоритети, ръководни принципи и общи стратегически цели на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

В СОУ „Св.Климент Охридски“ се обучават и възпитават деца и ученици от български и различен от него етнически произход. Не са реализирани дейности по проекти във връзка с приобщаване на ромската общност към проблемите на училищното образование. Осъществяват се дейности по проект „Подобряване качеството на образованието в средните училища, чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“ и се получават средства по схема, предоставена от ДФ „Земеделие“ – „Училищен плод“.

За ограничаване броя на неизвинените отсъствия и задържане на учениците в училище/ предимно деца от ромски произход /, ръководството на училището е предприело следните възпитателни мерки :

- в началото на учебната година са проведени родителски срещи за запознаване на родителите с правилника за дейността на съответното училище и разпоредбите на ЗНП и ППЗНП за задължително училищно обучение до 16 годишна възраст.
- Класните ръководители системно следят посещаемостта на учебните занятия и своевременно уведомяват писмено родителите на учениците, допуснали значителен брой неизвинени отсъствия, като при необходимост посещават домовете на тези ученици.
- В допълнителния час на класа се организират срещи и разговори с учениците с възпитател и училищния психолог.
- Осъществяват се съвместни дейности на класните ръководители с училищните комисии за превенция на противообществените прояви на учениците.

В детската градина и в училището са предприети дейности за създаване на толерантна мултиетническа среда. С цел реинтегрирането им в учебната среда са разработени и се прилагат разнообразни форми и програми за деца с трудности и дефицити в обучението, деца в риск от отпадане и деца отпаднали от училище. В някои от класовете преобладават деца от ромско етническо малцинство. За тях българският език не е майчин и изпитват затруднение при четенето и писането. Имат беден речников запас и извън учебното съдържание трудно могат да се изкажат или аргументират. Периодично се организират родителски срещи, на които учителите разясняват предимствата при упражняването на българска реч в семейната и извън училищна среда. Родителите изявяват желание децата им да овладяват книжовния български език на добро ниво. За овладяване на езика и надграждане на задължителното учебно съдържание е въведен ЗИП по български език. Провеждат се консултации и допълнителна индивидуална работа с изоставащите ученици.

Приоритет „Здравеопазване“:

Във връзка със здравеопазването в учебните заведения се провеждат обучителни дейности. През годината са изнесени две лекции от представител на РЗИ, в които са обхванати 100 ученика.

Във връзка с имунопрофилактиката по данни на РЗИ, изпълнението на плана за имунизациите през 2014 год. е 76 % , което показва над 20 % неизпълнение на имунизационния обхват. Изпълнението на плана за реимунизациите през 2014 год. е 85 % . Изпълнението на плана общо за профилактичните имунизации и реимунизации е 80 % .

Наблюдава се увеличаване на относителния дял на необхванатите, поради причини от немедицински характер. Основните причини за тази негативна тенденция са миграцията, смяната на ОПЛ, както и незаинтересованост или негативно отношение от страна на някои родители към задължителната имунопрофилактика. Практиката показва, че има често мигриращи ромски семейства, при които се наблюдават пропуски. Някой от тях имат нови лични лекари, но имунизационният им статус е неуточнен.

Приоритет „Жилищни условия“:

На територията на община Сухиндол няма обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност. В населените места има квартали с по-

компактна маса от етническите малцинства, но навсякъде населението в тях е смесено. На тези места има изградена водоснабдителна мрежа и електроснабдяване. Уличната инфраструктура представлява твърда настилка – асфалт. Кварталите се намират в регулация на населените места.

Община Сухиндол непрекъснато полага усилия за подобряване инфраструктурата на кварталите в гр.Сухиндол и селата в общината, като се планират и реализират различни проекти.

Заетост и социално включване:

Агенцията по заетостта, чрез своите териториални поделения Дирекции „Бюро по труда“, като основен посредник на пазара на труда, реализира активна политика, приоритетно насочена за подпомагане на социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение на пазара на труда.

Реализирането на активна политика на пазара на труда се осъществява със средства от Държавния бюджет и Европейския социален фонд за схемите по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

За решаване на проблемите в областта на заетостта сред ромите Бюрото по труда - гр. Павликени работи в посока за реализиране на мерки за подобряване на качеството на работната сила, за по-плътна информираност относно възможностите за устройване на работа за подобряване на сътрудничеството с неправителствените организации с цел активното им съдействие за мотивация на безработните лица от малцинствата.

На територията на общината безработицата в последните години се увеличава. В Община Сухиндол в Дирекция «Бюро по труда» за 2014г. са регистрирани 152 души, от които 9 души са от ромски произход. Броят на регистрираните от ромски произход е малък, защото голяма част от тях се самоопределят като българи. Повечето от регистрираните са без квалификация, част от тях са с основно и по-ниско образование, но има и със средно и с висше образование.

По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, през изминалата година са устроени на работа 4 души за период от 6 мес. Целта на проекта е насърчаване на работодателите да осигурят заетост, преимуществено на лица от уязвимите групи на пазара на труда. Осигурявайки стимули за бизнеса под формата на субсидия за възнаграждения ще се инвестира и в знанията и уменията на безработните, като им се осигурява обучение по ключови компетентности, необходими за адаптиране към условията на нова работа. Чрез наставничеството се дава възможност за допълнително стимулиране на заети в предприятията лица, които ще предадат своя опит на новонаетите.

Община Сухиндол участва регулярно в Програмата на Министерството на труда и социалната политика „От социални помощи към заетост“. През годината по проекта е сформирана аварийна група от 12 души на 4 часов работен ден за период от 5 мес. за поддържане на улиците, пешеходните алеи, детските площадки и паркове. По същата програма се наемат сезонни работници за ремонтни и възстановителни дейности от 15.12.2014 до 28.02.2015 год. още 10 лица на длъжност „общ работник“ на 4 ч. работен ден.

По „Регионална програма за заетост“ е сключен договор за шест месечен период за назначаване на 7 лица на длъжността „общ работник“.

Проект „Обществена трапезария“ е финансиран от Европейският социален фонд по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Средствата са използвани за осигуряване на храна на уязвими групи от населението на общината – основно

възрастни хора, самотноживеещи хора и лица с увреждания. Услугата задоволява потребностите на 54 лица през годината за период от 7 месеца.

Приоритет „Култура и медии“:

За постигнатите резултати по този приоритет трябва да се отчете особената ангажираност и принос на народните читалища. В по-малките селища читалищата са основните инструменти за взаимодействие и интегриране на малцинствените общности.

Вратите на читалищата и техните библиотеки са отворени за всички граждани. В тях целогодишно се работи с различни самодейни групи и колективи, в които участие взимат и представители на ромския етнос. Отбелязват се различни празници и се организират чествания.

Достъпът на ромите до дейността на читалищата не е ограничен и всички, които имат желание се включват в нея.

6. ОБЩИНА СВИЩОВ:

Приоритетите и мерките, заложи в Областната и Националната стратегии за интегриране на ромите са отразени в новия Общински план за развитие на Община Свищов. Конкретни проекти, свързани със Зоните за въздействие с концентрация на такива общности са предвидени в Интегрирания план за градско възстановяване и развитие.

Община Свищов ежегодно организира и провежда, съвместно с СНЦ „Рома прогрес“, с. Козловец, отбелязване на Международния ден на ромите 8-ми април.

Във всички свои дейности Община Свищов прилага принципите на равноправие, толерантност и разбирателство между представителите на различните етнически групи.

Община Свищов гарантира на своите граждани нетърпимост към проявите на дискриминация във всяко едно отношение и осигурява равноправни условия за икономическо, културно и религиозно развитие.

7. ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ:

Приоритет „Образование“:

1. Пълно обхващане в подготвителни групи на деца от малцинствените групи;
2. Привличане на родителите в училищния живот;
3. Включване на деца в извънучилищни дейности;
4. Провеждане на дейности в детските градини и училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на децата от етническите малцинства.

Приоритет „Здравеопазване“:

Повишаване на капацитета на институциите за участие в здравни програми и представяне на здравни услуги, насочени към ромската общност.

Приоритет „Жилищни условия“:

Поддържане на инфраструктурата в кварталите с малцинствено население. Извършени са ремонти и реконструкция на пътната настилка на улици с население от етническите групи.

Приоритет „Заетост“:

Насърчаване повишаване на образованието, квалификацията и преквалификацията на безработно роми, както и на заети роми в съответните професии, търсене на пазара на труда.

Приоритет „Върховенство на закона и недискриминация“:

1. Разширяване възможностите на местната администрация да привлича и оползотворява ресурси по програми на ЕС с насоченост социализиране, приобщаване, включване на малцинствени общности във всички сфери на обществения живот;

2. Създаване на благоприятни предпоставки за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените процеси на територията на община Полски Тръмбеш.

8. ОБЩИНА СТРАЖИЦА:

Община Стражица реализира проект „Услуги за социално включване на уязвими деца от Община Стражица“. Основната цел на проекта е подобряване общото благосъстояние на децата от 0-7 години в община Стражица чрез формиране и развитие на родителски знания и умения в отглеждането и възпитанието на деца при родители от рискови групи и чрез подпомагане процеса на училищна готовност на деца в риск до 7 години.

9. ОБЩИНА ЗЛАТАРИЦА:

Приоритет „Образование“:

Съвместна дейност между СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – град Златарица и Център „Амалипе“ реализират различни проекти и програми, и подпомагат ученици от малцинствата.

Приоритет „Здравеопазване“:

Реализиране на програми за здравно образование с цел подобряване информираността на ромите относно рисковете за здравето, както и за начините на водене на здравословен начин на живот.

Добрите практики през изминалата година намират място в дейността на здравния медиатор към община Златарица, който организира кампании, съпътствани с игри и конкурси за повишаване здравната култура.

Приоритет „Жилищни условия“:

Процентът на ромско население в община Златарица е значително висок. В много от случаите в една къща живеят повече от 2 семейства с 2-3 деца на семейство. В

някои от тях няма електричество и течаща вода. Фасадите на къщите имат нужда от цялостен ремонт.

Община Златарица с участие в различни проекти подобрява инфраструктурата на града и в по-големите села в общината, където преобладаващият брой живущи е от малцинствен произход.

Здравният медиатор към община Златарица организира почистване на един от ромските квартали във връзка с инициативата „Да изчистим България за един ден”.

Приоритет „Заетост”:

Болшинството от регистрираните безработни са от ромски произход. Това затруднява неимоверно тяхната реализация. Професионалната им реализация е предимно чрез програми за заетост към Дирекция „Бюро по труда”.

Ромски трудов медиатор работи като трудов посредник на ромската общност, като разяснява и разпространява новопостъпили програми, можещи да спомогнат за интегрирането им.

Приоритет „Култура и спорт”:

Деятелностите в областта на културата се осъществяват от читалищата на територията на общината.

Всички етнически групи участват активно в културния живот на общината, заедно с това техните празници и традиции се уважават и спазват от останалата обществена част.

10. ОБЩИНА ЕЛЕНА:

В училищата в село Майско и село Константин се реализира Проект BG 051PO001-4.2.05 “Да направим училището привлекателно за младите хора”, съфинансиран от ЕСФ по ОП „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г. Целите на проекта са да се осмисли свободното време на учениците в държавни и общински училища, включително и на ученици с идентифицирана нужда от специфична подкрепа, както и на ученици с риск от отпадане чрез участие в извънкласни и извънучилищни дейности.

Осигуряването на възможности за включване в различни форми на обучение и заетост, съобразени със спецификата на всяка от посочените групи е един от приоритетите в дейността на Дирекция „Бюро по труда” за повишаване на пригодността за заетост на лицата от уязвимите групи, интегрирането им на пазара на труда и за намаляване на риска от социално изключване.

Община Елена реализира проект „Социално включване”, като основни целеви групи са деца в риск /от 0 до 7 години) и родители на деца /от 0 до 7 години/ от уязвими етнически групи в частност ромски. Основната цел на проекта е превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата и уязвимите групи родители.

Селата Майско и Константин имат актуални кадастрални и регулационни планове. При осигуряване на финансиране за изграждане на жилища за ромското население има възможност за включване на нови територии в строителните граници на двете населени места, в които да бъдат обособени урегулирани поземлени имоти за жилищно строителство.

ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ

1. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ.

По данни от проведеното през 2011 година преброяване на населението и жилищния фонд, в община Търговище живеят 57 264 души. Конституцията на Република България, вътрешното законодателство и ратифицираните от България международни документи, гарантират правото на всеки гражданин на самоопределяне. Преброяваните лица сами определят етническата си група. Възползвайки се от това си право, 3 902 души от общината са се самоопределили като роми.

НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ КЪМ 01.02.2011 Г. ПО НАСЕЛЕНИ МЕСТА И ВЪЗРАСТ

Области							
Общини							
Населени места	Общо	0-9	10-19	20-29	30-59	60-69	70+
ТЪРГОВИЩЕ	57264	5498	6258	6793	24605	7589	6521
ГР.ТЪРГОВИЩЕ	37611	3360	4090	4535	17289	4640	3697
С.АЛВАНОВО	164	3	5	7	44	53	52
С.АЛЕКСАНДРОВО	254	16	23	29	112	37	37
С.БАЯЧЕВО	759	77	85	81	314	120	82
С.БИСТРА	186	5	10	9	59	49	54
С.БОЖУРКА	289	19	20	33	102	59	56
С.БРАТОВО	196	9	12	15	78	25	57
С.БУЙНОВО	465	93	72	48	169	46	37
С.БУХОВЦИ	632	62	78	72	214	111	95
С.ВАРДУН	890	155	135	158	311	73	58
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	355	28	30	24	123	85	65
С.ГОЛЯМО НОВО	919	170	131	139	317	88	74
С.ГОЛЯМО СОКОЛОВО	456	65	47	67	155	68	54
С.ГОРНА КАБДА	23	0	1	2	9	2	9
С.ДАВИДОВО	352	47	49	39	107	70	40
С.ДРАГАНОВЕЦ	468	75	57	66	168	47	55
С.ДРАЛФА	391	40	46	37	119	72	77
С.ДЪЛГАЧ	500	54	70	68	197	49	62
С.ЗДРАВЕЦ	328	39	32	34	118	52	53
С.КОПРЕЦ	224	11	14	25	100	35	39
С.КОШНИЧАРИ	74	8	4	7	28	9	18
С.КРАЛЕВО	930	102	110	107	371	138	102
С.КРЪШНО	240	39	27	26	94	32	22
С.ЛИЛЯК	1044	134	126	125	339	157	163
С.ЛОВЕЦ	417	28	45	54	197	46	47
С.МАКАРИОПОЛ СКО	630	49	40	59	205	125	152

С.МАКОВО	292	29	47	47	117	22	30
С.МИЛАДИНОВ ЦИ	210	9	15	32	81	32	41
С.МИРОВЕЦ	91	2	6	3	26	27	27
С.МОМИНО	214	12	21	17	76	50	38
С.НАДАРЕВО	465	26	38	63	190	72	76
С.ОВЧАРОВО	573	28	58	59	251	107	70
С.ОСЕН	69	3	4	5	22	15	20
С.ОСТРЕЦ	435	54	52	56	184	47	42
С.ПАЙДУШКО	212	13	14	21	73	42	49
С.ПЕВЕЦ	151	6	8	16	41	35	45
С.ПОДГОРИЦА	684	120	89	89	250	71	65
С.ПРЕСЕЛЕЦ	312	20	38	31	130	52	42
С.ПРЕСИЯН	200	20	24	21	65	33	37
С.ПРЕСЯК	196	27	27	21	79	24	18
С.ПРОБУДА	414	62	57	53	144	52	46
С.ПРОЛАЗ	117	7	15	6	40	20	29
С.РАЗБОЙНА	455	25	50	66	201	70	43
С.РАЛИЦА	236	42	15	24	72	30	53
С.РОСИНА	254	42	36	26	92	35	23
С.РУЕЦ	717	111	89	76	260	99	82
С.СТРАЖА	726	62	66	71	302	113	112
С.СЪЕДИНЕНИЕ	281	14	12	17	92	68	78
С.ТВЪРДИНЦИ	135	12	9	9	49	23	33
С.ТЪРНОВЦА	301	10	27	25	128	49	62
С.ЦВЕТНИЦА	95	3	6	8	31	28	19
С.ЧЕРКОВНА	632	51	76	65	270	85	85

**НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ КЪМ 01.02.2011 Г. ПО НАСЕЛЕНИ
МЕСТА И САМООПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ЕТНИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ**

Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределят
		българска	турска	ромска	друга	
ТЪРГОВИЩЕ	53210	33229	14883	3902	594	602
ГР.ТЪРГОВИЩЕ	35053	27825	6222	633	138	235
С.АЛВАНОВО	162	159	0	0	0	0
С.АЛЕКСАНДРОВО	254	28	225	0	0	0
С.БАЯЧЕВО	555	135	380	11	0	29
С.БИСТРА	186	151	31	0	0	0

С.БОЖУРКА	289	0	274	13	0	0
С.БРАТОВО	153	0	152	0	0	0
С.БУЙНОВО	437	15	121	284	0	17
С.БУХОВЦИ	554	304	37	209	0	0
С.ВАРДУН	667	83	9	572	0	3
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	354	267	47	37	0	0
С.ГОЛЯМО НОВО	878	193	254	415	0	0
С.ГОЛЯМО СОКОЛОВО	455	92	358	0	0	0
С.ГОРНА КАБДА	23	6	17	0	0	0
С.ДАВИДОВО	348	154	47	141	0	6
С.ДРАГАНОВЕЦ	468	15	268	180	0	5
С.ДРАЛФА	386	177	171	23	5	10
С.ДЪЛГАЧ	228	36	9	0	182	0
С.ЗДРАВЕЦ	323	166	0	0	149	0
С.КОПРЕЦ	224	11	213	0	0	0
С.КОШНИЧАРИ	74	57	15	0	0	0
С.КРАЛЕВО	727	61	497	47	30	92
С.КРЪШНО	240	78	144	11	0	0
С.ЛИЛЯК	994	415	163	407	0	9
С.ЛОВЕЦ	408	98	212	97	0	0
С.МАКАРИОПОЛСКО	604	433	142	27	0	0
С.МАКОВО	290	205	58	0	3	24
С.МИЛАДИНОВЦИ	208	122	5	0	0	81
С.МИРОВЕЦ	91	59	28	4	0	0
С.МОМИНО	213	55	156	0	0	0
С.НАДАРЕВО	459	173	240	12	34	0
С.ОВЧАРОВО	573	5	567	0	0	0
С.ОСЕН	69	51	11	7	0	0
С.ОСТРЕЦ	432	72	30	326	0	0
С.ПАЙДУШКО	212	0	212	0	0	0
С.ПЕВЕЦ	106	106	0	0	0	0
С.ПОДГОРИЦА	614	106	459	6	29	14
С.ПРЕСЕЛЕЦ	312	25	163	123	0	0
С.ПРЕСИЯН	200	42	123	35	0	0
С.ПРЕСЯК	167	0	127	37	0	0
С.ПРОБУДА	404	144	56	195	0	9
С.ПРОЛАЗ	40	5	35	0	0	0
С.РАЗБОЙНА	445	146	285	4	3	7
С.РАЛИЦА	234	96	132	5	0	0
С.РОСИНА	254	152	98	0	0	0
С.РУЕЦ	715	175	518	0	0	19
С.СТРАЖА	688	378	286	21	3	0
С.СЪЕДИНЕНИЕ	281	113	162	6	0	0
С.ТВЪРДИНЦИ	134	0	133	0	0	0
С.ТЪРНОВЦА	301	0	298	0	0	0
С.ЦВЕТНИЦА	95	35	58	0	0	0
С.ЧЕРКОВНА	629	0	628	0	0	0

Основен етнос в Община Търговище според самоопределилите се граждани е българският - 63% от общия брой на населението, следван от турския - 28 % и ромския - 7%. Значително по-малки групи са останалите етноси – общо 1% и групата на несамоопределили се или отказали да отговорят - 1%.

ПРЕГЛЕД ПО ПРИОРИТЕТИ. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В ОБЩИНАТА

1. Приоритет Образование

Налице е тенденция голяма част от ромите да остават без подходящо образование и професионална квалификация, в резултат на което трудно се реализират на пазара на труда и с това се поставят пред тях редица бариери за успешната им социализация.

Основна причина за високия процент неграмотно и ниско образовано ромско население е фактът, че значим дял от ромските деца не се записват или рано отпадат от образователната система. За 2014 г. броят на отпадналите ученици от училищата на територията на община Търговище е 73. Поради това, че липсва статистика относно етническия състав на обхванатите в образованието, точни данни за отпадналите деца от ромски произход не може да се посочи. Този проблем се утежнява още повече и от процесите на скрито неприсъствие на деца в училищата (трайно непосещаващи училище) от гледна точка запазване на училища и работни места на педагогически персонал. Причините за отпадане на учениците от училище са социално-икономически, образователни и етнокултурни. Главно това са финансови проблеми в семейството, заминаване на родителите в чужбина, незаинтересованост от страна на родителите, липса на мотивация за учене от страна на децата, затруднения при изучаването на преподавания материал, недобро владение на български език и ранно сключване на бракове, които са характерни за ромския етнос и са част от традициите им.

Най-много напуснали ученици и респективно най-значим пакет от мерки са наложителни в училищата, в които се обучават ученици със смесен етнически произход. Там е необходимо да се създаде среда на равнопоставеност, премахване на сегрегацията на основата на етническа принадлежност, привличане и задържане на учениците с дейности, осигуряващи етническо и културно многообразие, подпомагане на учениците, трудно владеещи български език и др.

Важна задача на класните ръководители е привличането на родителите като съюзник на училището и приобщаването им към училищния живот. Съвместно с родителите се предприемат мерки за подобряване на работната среда и дисциплината в училище и намаляване на безпричинните отсъствия. Провежда се индивидуална работа както с учениците от ромския етнос, така и с родителите им, относно правата и задълженията на учениците. Задължително се провеждат родителски срещи по график определен от директора и индивидуални срещи с родителите на проблемните ученици. В Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) се провеждат срещи с родителите на деца в риск, като същите се запознават с правата и задълженията си по Закона за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Наказателния кодекс и др. нормативни актове, уреждащи социалните отношения „дете-родител-държава”. В стратегиите за развитие на училищата има раздели за работата с родителите. В училища в смесените райони са разработени 13 броя стратегии.

При участие в различни обучения на директорите и учителите са засягати теми и проблеми за работа в мултикултурна среда. За работа в мултикултурна среда са обучени около 40 педагози (за отчетния период).

С цел задържане на учениците в училищата, в които се обучават деца от смесен етнически произход се организират множество мероприятия, чрез участие в извънкласни и извънучилищни дейности. Училищата в общината работят по проект

„УСПЕХ”, чиято основна цел е да осмисли свободното време на учениците, вкл. и на ученици с идентифицирана нужда от специфична подкрепа, както и на ученици с риск от отпадане и прояви на агресия или насилие. По проект ”Успех” в извънкласни дейности по музика, спорт, приложни изкуства, фолклор и др. участват около 329 ученика от училища в смесените райони. Функционират 6 групи по „Ромски фолклор”. Ученици от Основно У с. Г. Ново и с. Руец ежегодно участват във фестивалите и конференциите провеждани от АМАЛИПЕ в гр. В. Търново.

Целодневната организация на обучение в училище и даването на обяд на учениците драстично решават проблемите с отсъствията на ученици от ромски произход. В целодневна организация на учебния процес са обхванати 1585 ученици от училища в които се обучават деца от трите етноса. Изградени са 22 кабинета по самоподготовка.

Община Търговище работи активно с детските градини, учебните заведения, Нестопанските организации и Обединен детски комплекс - Търговище по изпълнението на Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход 2012-2014 г. В детските градини на територията на общината се работи по посока на обхващане на всички деца от ромски произход. Посещават се домовете на децата, водят се разговори с родителите им, търси се съдействието на кметовете на населените места. Организирант се мероприятия пред обществеността по повод на различни празници и развлечения за съхраняване и развиване на културната идентичност и създаване на предпоставки за социализация на децата от етническите малцинства. Работи се за подобряване на материално-техническата база на детските заведения. Съобразно Планът за действие на община Търговище и заложените в него приоритети и задачи в училищата на територията на община Търговище са реализирани следните дейности:

- Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование на всички ученици от етническите малцинства;
- Превенция на отпадане от училище;
- Обучение в дух на толерантност в детските градини и в училищата чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на всички етноси;
- Приобщаване и приемане на родителите от етническите малцинства към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот;
- Усъвършенстване на образователните условия чрез повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

Във всички училища има разработен спортен календар, при изпълнението на който участват всички деца, включително и децата от ромски произход. Сдружение “Клуб на нестопанските организации” участва в партньорство с П ОУ „Н.Й.Вапцаров” гр. Търговище в проект „Ръка за ръка” като са организирани 2 модулни обучения с учители и възпитатели от училището. Допълнително се работи с децата по овладяване на българския език. Работи се с родителите от ромската общност по промяна на нагласите им към образованието на децата. Оборудвано е помещение за общуване и межкултурен диалог. ЦДГ №11 в гр.Търговище е детско заведение, което включва четири детски градини. В трите от тях, се възпитават и деца от ромски произход. Съществен принос за нарастващата посещаемост имат постоянните инициативи, свързани с привличането на родителите и участието им в мероприятията на детската градина - „Отворени врати за родители”, „На седянка с мама и баба”, „С татко да засадим цветето за мама”, „Добре дошли в приказния свят” и др. През 2013 година, сградата на ЦДГ №10 „Радост” бе изцяло обновена. В **ЦДГ "Мир" с.Търновца с филиали в с. Вардун, с. Черковна и с. Драгановец** през последните 2 години са обхванати над 90 процента от децата. В ЦДГ с. Макариополско с филиали в с. Пробуда, с.Буйново, с.Надарево и с.Острец се работи по Проект ”С грижа за всяко Дете” втори модул - 5 и 6 годишни деца през учебната 2012/2013 г. Кандидатите по този проект са

одобрили – от 01.10.2013 г. работата по Проекта е започнала. По проект “Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес” са изградени 42 кабинета за полуинтернатни групи в 9 училища на територията на общината и една игротека. В три училища са сформирани групи по СИП ”Ромски фолклор”. По проект „УСПЕХ” са сформирани 26 клубни форми за работа с деца в свободното време. През учебната 2012/2013г. в ОУ “Отец Паисий” с. Подгорица са реализирани дейностите по мярка „Без отсъствие” на Национална програма „На училище без отсъствие” на МОН – разработена е карта за идентифициране на учениците в риск от отпадане от училище, реализирани са редица дейности с оглед задържането им в училище – закупуване на учебни пособия и материали, закупени анцузи и маратонки на нуждаещите се ученици, организиран конкурс „Клас с най-малко отсъствия”. По проект на РИО гр.Търговище „Заедно, задружно, с общи усилия” за увеличаване на мотивацията на родителите на децата от ромски произход участват 3 училища. Седемнадесет педагогически специалисти са включени в обучение за работа в интеркултурна среда по проект „Квалификация на педагогическите специалисти” на МОН. По проект на Сдружение “Клуб на нестопанските организации” са проведени над 10 обучителни срещи с родители на деца от ромски произход в 5 населени места. Въведени са 5 групи по СИП ”Фолклор на етносите”. Извършени са 60 допълнителни занимания по български език. Реновирано и обзаведено е помещение за социално и межкултурно общуване с 3 броя компютри, маси, столове, мултимедиен проектор и цифрова камера. Изработени са 40 броя ромски костюми и са закупени над 40 броя дидактични игри и материали. Всяка година - от 2010/2011 до сега в ОУ „Г.С.Раковски” с. Голямо Ново се разработват програми за превенция на отпадането на ромските деца от училище, които се представят пред Център за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе” - В. Търново, както и приемат ежегодни Планове по изпълнение на стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

През учебната 2012/2013 г. по инициатива на учителите от ОУ „Г.С.Раковски” с. Голямо Ново са поканени чрез Център за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе” гр. Велико Търново студенти - доброволци, които се занимаваха с учениците от V клас в свободното им време. Под ръководството на председателите на методическите обединения в начален и прогимназиален етап те да провеждат дейности, свързани с поставянето на децата в българска езикова среда - допълнителни занимания в свободното време под форма на игри и с използването на атрактивни методи да подпомогнат социализацията и интеграцията на учениците от V клас. Мерките, които имат положително въздействие по отношение на възможностите за развитие процесите по интеграция са тези, които са насочени комплексно – към учители, деца и родители. Необходимо е да се отделят средства от държавния бюджет и конкретни механизми за стимулиране провеждането на местни интеграционни политики. Финансирането на проектен принцип не подкрепя развитието на процесите на интеграция, защото е инцидентно.

В образованието има добри практики, които са предимно в извънкласните форми и извънучилищните дейности. Този опит се споделя на различни нива, но като цяло образователната система е силно етно-центрична и не създава необходимите предпоставки за ефективна интеграция. В тази връзка е необходимо да се използва този опит в комплекс с мерки за диференцирана грижа спрямо потребителите, за да се осигури реален равен достъп до образование.

2. Приоритет Здравеопазване

Налице са негативни тенденции, свързани със здравословното състояние на лица от етническите малцинства и особено тези с ромски произход: по-висока

заболеваемост, висока смъртност, ниска средна продължителност на живота, по-висока детска смъртност. Социално-икономическите и жилищно-битови условия, при които живее голяма част от представителите на ромската общност, оказват пряко влияние върху здравното им състояние. Лошите жилищни условия увеличават риска от заболяване и разпространението на инфекциозни и стомашно-чревни заболявания сред общността, както и на хепатит, алергии, астма и туберкулоза.

Друг фактор, който оказва влияние върху здравословното състояние е достъпът до качествени здравни услуги. Той е затруднен за лицата живеещите в селски райони, далеч от общински или областен център. Достъпът до здравеопазване на ромите и други уязвими групи е ограничен от няколко фактора: бедност, отдалеченост на лекарските практики, особено когато се налага преглед при специалист, неплащане на здравни осигуровки. Бедността, заедно с по-ниската здравна култура, най-често е пречка за поемане на разходите по здравното осигуряване, закупуване на лекарства, заплащане на потребителска такса при посещение при лекар или при нужда от изследвания. Допълнително, към разходите за посещение при лекар и последващото лечение, трябва да се прибавят и транспортните разходи до лекарския кабинет или съответното болнично заведение, което за половината роми на практика означава разходи за междуселищен транспорт. Тъй като лекарите обслужват обикновено по повече от едно село, те по-рядко имат възможност да се отзовават на повикванията на своите пациенти в дните, когато не са в съответното селище. Възможността за избор или замяна на общопрактикуващия лекар в селата е силно ограничена, на практика за мнозинството от ромите такава липсва. Най-често за лица в неравностойно социално положение спешната медицинска помощ в единствената достъпна здравна помощ. Немалка част от тези уязвими групи граждани се обръщат при медицински проблем към ЦСМП или спешно отделение на областната болница. Според данни от проведени проучвания в България трудностите в комуникацията между роми и медицински служители също създава проблеми при медицинското обслужване на ромите. Немаловажен фактор за влошаване на достъпа до здравни услуги при ромите е липсата на доверие в медицинските служители. Между половината и две трети от ромите се чувстват жертва на дискриминативно отношение спрямо тях от страна на здравните работници поради етническата им принадлежност или поради бедността им.

Сериозен проблем представлява здравната неосигуреност особено сред ромското население. Тъй като много роми не са здравноосигурени, те не могат да ползват здравни услуги, рядко прибегват до превантивна медицинска помощ и разчитат най-вече на спешната медицинска помощ.

Нивото на здравна култура е ниско. Голямата част от ромите нямат познания за своите права и задължения в областта на здравеопазването. В резултат, те не са наясно какви здравни услуги трябва да получат, в какъв обем и с какво качество. Не са наясно също така за много аспекти на здравната култура, свързани с ваксинации, инфекциозни болести, детско хранене, идентифициране на проблеми и грижи, свързани със здравето.

Регионална здравна инспекция – Търговище (РЗИ) работи по програми в които освен дейности към цялото население и определени целеви групи има дейности, насочени към лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства като:

Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2012-2015г.;

Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България 2008-2015г.;

Други действащи Национални програми по които работи РЗИ насочени към цялото население и определени целеви групи:

Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020г.

Национална програма за намаляване въздействието на радон в сгради върху здравето на българското население 2013-2017г.;

Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка в Република България 2012-2016г.;

Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18г. в България 2009-2014г.; Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 годишна възраст в Република България 2015-2020г.

Отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето” при РЗИ извършва и:

- дейности по Регионална програма „Аз умея здравословно да живея!” 2012 - 2015г. с целева група деца от 2 детски заведения и начален курс на обучение в едно училище от град Търговище като средство за противодействие на неблагоприятните тенденции по отношение на затлъстяването при децата. Осъществяват се редица обучителни мероприятия, свързани със здравословното хранене, небалансираното хранене и болести, свързани с него, значение на храненето и двигателната активност за изграждане на здрави кости, оралната хигиена и др.;
- дейности насочени към подобряване на сексуалното и репродуктивно здраве;
- дейности насочени към ограничаване на остеопорозата;
- дейности по Проект BG051PO001-5.3.02-0001-C0001 “СПРИ и се прегледай“ за извършване на скрининг на граждани, получили покани за преглед за колоректален рак и рак на маточната шийка (проекта приключи през м. октомври 2014г.).

По посочените национални програми са извършени голям обем дейности насочени към целевите групи и цялото население съвместно с общини, Регионален инспекторат по образование (РИО), училища, Целодневни детски градини (ЦДГ), лечебни и здравни заведения, неправителствени организации, Клуб на НСО, Ученически парламент, Обединен детски комплекс (ОДК) и др.

През 2013г. отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето” при РЗИ във връзка с изпълнението на **Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства** проведе 18 здравни обучения на различни теми на 429 деца, ученици и родители от област Търговище. Проведени бяха разяснителни кампании сред родители на деца и ученици за значението на профилактичните прегледи, задължителните имунизации и ваксина срещу рака на маточната шийка.

Проведе се анкетно проучване сред 59 ученици на тема „Под стрес ли сте”, включваща 20 въпроса имащи за цел проверка на нивото на стрес сред учащите.

През 2014г. Отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето” проведе 37 обучителни мероприятия с участието на 835 деца, ученици, бременни и кърмещи жени.

На подрастващите на достъпен език с много игри, видеопокази и занимателни беседи бе насочено вниманието по различни теми. Чистотата на дома и личната хигиена като предпоставка за профилактика на заразните и паразитни заболявания бе дискутирана по време на беседите „Околна среда –здраве”. Темите „Хигиена и култура на хранене”, „Психическа и физическа зависимост породена от употребата на наркотици”, „Пасивно тютюнопушене”, „Контрацепция – предпазване от нежелана бременност” и др. предизвикаха интерес у подрастващите. Беседата „Тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и наркотици” обясни връзката между вредните навици и социалнозначимите заболявания.

През месеците юли и август се проведеха обучения на персонала в 4 специализирани институции за социални услуги на територията на Област Търговище по темите „ХИВ/СПИН” и „Полово предавани инфекции – причини, развитие и лечение”.

Световната седмица на кърменето 1-7 август бе отбелязана в акушеро-гинекологичното отделение на МБАЛ-Търговище. Специалисти от отделението консултираха млади майки как да се справят с кърменето, а експерти от отдел ПБПЗ предоставиха информационни материали свързани с кърменето, храненето на кърмачетата, здравословно хранене на децата, на бременните жени и кърмачките и вредите от тютюнопушенето по време на бременност и кърмене. Изготвено бе тематично табло, което бе поставено в отделението.

В периода 24.11-28.11.2014г. на територията на Област Търговище се проведе „Седмица за борба със затлъстяването”. 168 ученика от П ОУ „Н. Й. Вапцаров” бяха запознати с „Правилата за здравословно хранене”, „Храненето като профилактика на остеопорозата” и „Движението е здраве”.

1-ви декември – Световен ден за борба със СПИН бе отбелязан с кампания в квартал „М.Малчев”. Експерти от отдела предоставиха на здравния медиатор презервативи и информационни материали, които бяха разпространени сред общността.

Медицинските специалисти от здравните кабинети към детските заведения и училищата работещи с деца принадлежащи към етнически малцинства преминаха обучения по различни здравни теми в РЗИ.

Дейността на имунизационния кабинет към РЗИ бе разгласена чрез медиите. Разпространени са 1000 здравнообразователни материала.

През 2001 г. Фондация “Здравни проблеми на малцинствата” разработва концепцията за здравния медиатор и за първи път успешно въвежда тази нова длъжност. В област Търговище до момента има един назначен здравен медиатор в Община Търговище преминал курс организиран от Националната мрежа на здравните медиатори. Чрез неговото съдействие и с активната помощ на Клуба на Нестопанските организации (НСО) за периода 2013 – 2014 г. се извършиха следните дейности:

- 250 семейства от кв. „Малчо Малчев” и селата са консултирани и упътени към акушеро-гинеколог;
- Организирани 9 консултативни кабинета в махали с ромско население и 15 беседи във П-ро ОУ „Н. Вапцаров” за сексуално и репродуктивно здраве ;
- 800 лица от кв. „М. Малчев” обхванати при изясняване на опасните болести;

Здравният медиатор, с помощта на здравните работници в училищата проведе множество мероприятия:

- 21 беседи в училищата за начините за предпазване от нежелана бременност;
- 12 срещи с родители на деца без личен лекар;
- 9 беседи, с цел повишаване обхвата с имунизации по националния имунизационен календар;
- Прегледани профилактично 258 деца за 2013 г. и 240 – за 2014 г.;
- 230 профилактични прегледа (2013-2014 г.) за стоматологичния статус на децата и учениците;

Община Търговище работи активно по здравното ограмотяване на ромското население на територията на общината. За целта към направление „Здравеопазване” през 2012 г. бе назначен здравен медиатор от ромски произход, който съвместно със здравните работници от училищата и детските градини работи по преодоляване пропастта между роми и здравни работници от гр. Търговище. Най-много се набляга върху здравно ограмотяване на младите майки и ученици от училищата. За тази цел сме подсигурили самостоятелно работно място на здравния медиатор, което е във Второ

основно училище „Никола Вапцаров” гр. Търговище. Здравният медиатор работи и с най-голямата неправителствена организация в града – Сдружение “Клуб на нестопанските организации”. Те участват в Програма „Укрепване на Националната програма по туберкулоза в България”, целта на която е работа на терен и мотивиране на лицата от целевите групи за лечение на туберкулоза, сътрудничество и съвместна дейност с лечебното заведение, обучение и администриране. За намаляване на детската смъртност се извършва активно съдействие на здравните медиатори в условията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец, консултации с акушеро-гинеколог - 4 обхванати бременни от етническите малцинства до 4-я месец. С цел намаляване на бременността в юношеската възраст са проведени две беседи с подрастващите млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана бременност и две консултации за сексуално и репродуктивно здраве в махали и училища с ромско население.

За подобряване на здравната помощ на децата в предучилищна възраст, здравните медиатори са провели 10 срещи с родители на деца без личен лекар. Проведени са две беседи с млади майки за значението на имунизациите. Проведени са профилактични прегледи с 50 деца от ромско население от П ОУ ”Н. Вапцаров”.

За подобряване на профилактичните прегледи сред ромското население са проведени четири срещи за изясняване на опасните болести.

В Клуба на Неправителствените организации са назначени и обучени за работа като сътрудници на терен 4-ма младежи от ромската общност, проведени са 728 анкети, 273 изследвания и 77 човека са придружени до болница за преглед и лечение.

Направление „Здравеопазване” към община Търговище, съвместно с Неправителствените организации продължават с дейностите по изпълнението на Плана за действие на община Търговище за интегриране на български граждани от ромски произход за 2012-2014 г. План за бъдещ период все още не е изготвен.

През 2011 г. и 2012 г. доброволци към Сдружение “Клуб на нестопанските организации” съвместно с РЗИ – Търговище проведоха акции на 01 декември, на които раздаваха информационни флаери, презервативи и други материали, свързани с превенция на ХИВ.

3. Приоритет Жилищни условия

Голяма част от самоопределилите се като роми живеят в компактни групи в обособени квартали в града или в селата на територията на община Търговище. Жилищните условия и инфраструктурата на терените, които обитават са в задоволително състояние. Има изградена инфраструктура, регистрирани са и са включени в плана за сметосъбиране. Имат водоснабдяване. Голямата част от ромите живеят капсулирано, бедно и са на път да се маргинализират. Някой от тях обитават примитивни жилища с изключително лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия.

На територията на община Търговище има 257 общински жилища за настаняване на крайно нуждаещи се. В град Търговище има 221 жилища. 115 от жилищата се обитават от ромски семейства. В селата на територията на общината има 36 общински жилища, в 27 от тях са настанени ромски семейства. Липсват инвеститори, които да спомогнат местната власт за изграждане на нови социални жилища за лица от ромското население.

Начинът на живот на ромите да живеят в тясна семейна общност, пречатства интеграцията. Жилищните условия са ключов фактор за подобряване на ромската интеграция, но те трябва да са част от един цялостен подход, обхващащ други въпроси, като образованието, развитието на уменията, заетостта и здравеопазването.

Сдружение “Клуб на нестопанските организации” участва в програма за „Подобряване на жилищните условия на семейства в риск” и „Семейства с ниски

доходи” в партньорство с Фондация „Хабитат”. В резултат бяха предоставени безлихвени заеми за подобряване на жилищните условия. През 2012 г. са предоставени общо 60 заема на обща стойност 36 000 лева, от тях 80 % са на ромски семейства. За 2013 г. до сега са предоставени 43 заема на обща стойност 29 000 лева, от които 70 % на ромски семейства. В началото на месец септември е стартиран съвместен проект с Фондация „Хабитат” – „Достоен дом” за създаване на коалиция за борба с лошите жилищни условия. Община Търговище, съвместно със Сдружение “Клуб на нестопанските организации” продължава изпълнението на Плана за действие. Поради проблеми с връщането на заемите от живущите в кв. „Малчо Малчев” в Търговище (с малки изключения), Сдружение “Клуб на нестопанските организации” преустанови работата с ромски семейства. Планът за бъдещ период е в процес на изготвяне.

4. Приоритет Заетост

Към 31.12.2014 г. регистрираните безработни лица в дирекция „Бюро по труда” (ДБТ) за община Търговище са 3145. За сравнение, към 30.11.2012г. регистрираните безработни лица в дирекция „Бюро по труда” са 3211. Наблюдава се относително запазване на нивото на безработицата. Голяма част от регистрираните безработни лица са се самоопределили като роми. Трудовата им интеграция е свързана с решаването на проблема с високия процент безработни сред тях. Както в страната, така и в община Търговище, основните причини обуславящи високото равнище на безработица сред ромите са:

- ниското ниво на образование или липсата на такова
- отсъствие на квалификационни умения
- недостатъчна мотивация в преобладаваща част от регистрираните
- несериозно отношение към законово регламентирания им задължения като клиенти на бюрата по труда
- липса на умения за търсене и кандидатстване за работа
- липса на предприемачески умения и финансов ресурс за започване на собствен бизнес
- демотивация за работа поради продължителната им безработица (престой в ДБТ повече от една година)
- регистрация с цел ползване на социални помощи

В изпълнение на Общински план за интегриране на ромите (2012-2014г.), са извършени следните дейности:

- Периодично провеждане на мотивационни курсове за активно търсене на работа, в които са участвали 159 лица от ромски произход (съгласно декларация за самоопределяне, която регистриращите се в ДБТ попълват);

- За получаване на професионална квалификация и осигуряване на следваща заетост, 8 лица включени по схеми Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, 253 лица включени във форми за професионално развитие, 134 лица включени в заетост по различни програми, мерки за заетост и на първичния пазар на труда. От започналите работа лица включени по програми за заетост са съответно 75, от тях в Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” са включени 34 лица, а в различни схеми и проекти от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – 29 лица. В насърчителни мерки за заетост от Закона за насърчаване на заетостта е включено едно лице. На първичния пазар на труда, своята трудова реализация са намерили 58 лица;

- Проведени са две младежки трудови борси, в които са участвали 15 лица от ромски произход;

- През 2014 г. 7 лица са включени в мотивационни обучения за стартиране и управление на собствен бизнес. Констатира се, че липсата на предприемачески умения

и финансови ресурси за започване на собствен бизнес на болшинството от ромите е основната пречка за постигане на добри резултати в това отношение.

- Във връзка с обучаването и назначаването на ромски медиатори в бюрото по труда се отчита, че в началото на 2014 г. работещите ромски медиатори преминават на работа извън ДБТ и нови процедури за подбор не са обявени;

В изпълнение на заложените цели в плана за действие на Община Търговище, Дирекция "Бюро по труда" /Д"БТ"/ Търговище работи по направление Трудова заетост. В работата си дирекцията осигурява равен достъп до всички предоставяни услуги на търсещи работа лица от ромски произход, съгласно тяхното самоопределяне на доброволен принцип, както следва:

- Мотивация за активно търсене на работа – 178 лица;

- Включени в професионално ориентиране – 107 лица;

За периода в Дирекция "Бюро по труда" работиха 2 ромски медиатори по Национална програма „Активиране на неактивни лица“, които допринасяха за привличане в Д"БТ" на обезкуражени лица от ромски произход, за регистрация и последващо предоставяне на различните услуги с крайна цел – включване в заетост. В момента, от 09.09.2013 г. по същата програма в Д"БТ" е назначен психолог, който ще осъществява индивидуални и групови консултации на търсещи работа лица от всички възрастови групи.

Включени в заетост – 360 лица, от тях: 193 лица по програми и 8 лица по насърчителни мерки, финансирани със средства от държавния бюджет или по ОП"РЧР" и 159 лица на първичен пазар. Осигурено участие в 3 младежки борси и 1 специализирана трудова борса в областта на строителството и селското стопанство. Включване в професионална квалификация с осигурена последваща заетост – 17 лица.

В резултат на работата на ромските медиатори, в Д"БТ" са привлечени общо 124 лица, като от тях 22 са включени в заетост.

Д"БТ" продължава с дейностите по изпълнението на Плана за действие на община Търговище за интегриране на български граждани от ромски произход за 2012-2014 г.

5. Приоритет Върховенство на закона и недискриминация

Въпросът за равнопоставеността и недискриминацията намира правно основание в Конституцията и в законите на Република България, които изискват равно третиране на гражданите, без оглед на тяхната раса или етнос. Член 6 от Конституцията гласи: „(1) Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права. (2) Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.“. Този принцип е развит в Закона за защита срещу дискриминацията, съгласно който е създадена Комисия за защита от дискриминация (КЗД) като независим от изпълнителната власт орган.

Все още е налице неинформираност сред населението от ромски произход за възможностите за защита правата на гражданите срещу проява на дискриминация. Предвид това и във връзка с изпълнението на Плана за действие на Община Търговище, за периода 2012 – 2014 г. в Районно управление „Полиция“ (РУП) се извършиха следните дейности:

- Съобразно етническия състав на населението, живущо на територията, обслужвана от РУП Търговище и направения анализ, през периода 2012 – 2014 г. на държавна служба са назначени трима служители от различни малцинствени групи;

- В тримесечните планове за обучение на състава от групите „Охрана на обществения ред“ („ООР“) и „Териториална полиция“ („ТП“) без откъсване от работата задължително се включват по две теми, свързани с въпросите на недискриминацията и

общуването в мултиетническа среда, повишаване уменията и прилагане на практики за интегриране на ромите. На тримесечен период се провежда изпит-тест на служителите, в който са включени и въпроси, касаещи проблемите на ромската общност;

- От ръководството на РУП Търговище е създадена организация за осъществяване на постоянен контрол, с цел недопускане на двойни стандарти в прилагането на законите по отношение на ромите и всички уязвими групи, както за стриктното спазване на Етичния кодекс на държавния служител в МВР;

- За периода съвместно с асоциация „Ная” са проведени седем обучения на младши полицейски инспектори и полицейски инспектори за работа в мултиетническа и мултикултурна среда, с цел подобряване на ефективността при спазване на стандартите по правата на човека, както и на ромски лидери;

- РУП Търговище, съвместно с Асоциация „Ная” и женско дружество „Бирлик” проведеха за изминалия период мероприятия по повишаване знанията на ромските жени по отношение на правата им, превенция на ранните бракове, раждания и трафик на хора. В селата Здравец, Лиляк и Руец са обособени приемни, в които периодично се приемат жени от ромски произход, с цел превенция на домашното насилие. В настоящия момент в РУП Търговище е разработена карта за решаване на локален проблем, свързан с овладяването на случаите на домашно насилие в ромската общност в с. Лиляк от полицейски инспектор, обслужващ района;

- РУП Търговище участва в няколко информационни кампании на неправителствени организации, работещи за интеграция на ромите, с цел повишаване на чувствителността и нетърпимостта към проявите на етническа нетолерантност и дискриминация;

Главните фактори пораждащи престъпността в ромската общност и в други общности в неравностойно положение са идентични. Те са свързани с:

- Безработица сред значителна част от това население, липса на източници на трудови доходи;

- Склонност към посегателства спрямо чужди вещи като резултат на липсата на доходи извън социалните помощи и детските добавки, както и на липсата на нагласа за труд и на изградени трудови навици у част от ромското население в общината;

- Недостатъчна степен на образование на значителна част от това население, което затруднява много професионалната му реализация. Проблем се явява и липсата в някои представители на общността на изградена ценностна система, в която човешкия живот и собственост да се възприемат като нещо свято и ненакърнимо;

- Консервативност на средата, от което произтичат някои характерни особености в менталитета на тази общност – например укриване случаи на домашно насилие в дома поради убеждението, че това е личен въпрос, който не бива да излиза от рамките на дома и да става обществено достояние; толериране на бракове между непълнолетни; криворазбрана солидарност с извършители на престъпления от тяхната общност, която понякога препятства хората от нея да съдействат на органите на реда при разкриване на противоправни деяния и установяване на извършителите им;

С цел намаляване на престъпността сред ромската общност в РУП Търговище се извършват множество дейности в различни насоки:

- По график, утвърден от Началник РУП ръководни служители провеждат работни срещи между кметовете на малките населени места с компактно ромско население, на които се обсъждат битови проблеми;
- За периода 2012 – 2014 г. полицейски инспектори, младши полицейски инспектори и ръководни служители на РУП Търговище са провели 49 срещи с лидери на ромската общност;

- През 2014 г. съвместно с Дирекция „Бюро по труда” Търговище са извършени проверки относно пригодността на лица, кандидатстващи по Национална програма „Сигурност”. Тази програма действа в 20 села от община Търговище. Част от кандидатите са лица от ромски произход, на които се разчита в пълна степен в борбата с престъпността и опазване на обществения ред;
- В квартал „Малчо Малчев” и селата с компактно ромско население за изминалия период са проведени четири специализирани полицейски операции по линия Наркоразпространение и проституция”. На списъчен отчет са взети лица от ромски произход, занимаващи се с този вид дейности;
- За периода 2012 – 2014 г. от РУП Търговище е проведено обучение на трима служители по линия „Работа на полицията с етническите малцинства”, обучени при възникване на кризисни ситуации в етническите малцинства да отреагират адекватно;
- В ежедневната си дейност служителите от група „ООР”, полицейски инспектори и младши полицейски инспектори по райони на обслужване запознават хората в селата с компактно ромско население и кв. „М. Малчев” с основните изисквания и Наредбите за спазване на обществения ред”. При тези срещи се разяснява значимостта от придобиването, ползването и съхранението на български лични документи. Приоритетно в тези срещи вземат участие служителите от малцинствените групи;
- При провеждането и организирането на спортни прояви и по-специално при футболните срещи в Областното футболно първенство (аматьори), чрез участието на лица от ромски произход и полицейски служители се установяват толерантни междуетнически отношения;

Децата в риск са специфична група, чиито представители са жертва, а понякога и извършители на престъпления и противообществени прояви. С децата с проблемно поведение приоритетно работи Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) и Детска педагогическа стая (ДПС) към РУП.

- За периода 2012 – 2014 г. служителите на РУП са провели 56 „Часове на полиция” в училищата с деца от ромски произход, на които са извършени обученията относно правата на детето;
- Полицейските инспектори, младши полицейските инспектори и ДПС, съвместно с педагогическите съветници в училищата със значителен брой деца от ромски произход осъществяват превантивна дейност, с цел ограничаване проявата на агресия. Осъществява се пряка връзка с педагогическите съветници и директорите на училищата, провеждат се беседи с децата, извършващи различни противообществени прояви. Провеждат се профилактични беседи с родителите или настойниците на проблемните деца, с цел преосмисляне на тяхното поведение. За по-тежките случаи се уведомяват МКБППМН и Районна прокуратура гр. Търговище. За горепосочения период са подадени 16 сигнала към съответните институции;
- През 2014 г. МКБППМН проведе 54 възпитателни дела, образувани по преписки от Районна прокуратура или сигнали от РУ „Полиция” за противообществени прояви или престъпления, извършени от 61 малолетни или непълнолетни лица;
- Проведени са профилактични беседи с 11 непълнолетни лица с административни нарушения: Закон за движение по пътищата (ЗДП) - 8, Закона за здравето (ЗЗдр) - 2, Закон за българските лични документи (ЗБЛД) -1. Запознаване със Закона за БППМН – 95 малолетни и непълнолетни и техните родители;

- Във връзка с превенцията на асоциалното поведение са разгледани 9 сигнала от длъжностни лица и граждани, по отношение на 39 деца;
- През 2014 г. обществените възпитатели към МКБППМН работиха индивидуално с 58 малолетни и непълнолетни лица, извършили противообществени прояви или престъпления. Обществени възпитатели работиха с трима непълнолетни с присъди – 1 с пробация и 2 с условна присъда;
- МКБППМН целогодишно оказва съдействие на младите хора и на техните родители чрез:
 1. Съдействие при подготовката на документите за настаняване в Социално-педагогически интернат (СПИ) и във Възпитателно училище-интернат (ВУИ) – 3 лица.
 2. Запознаване на непълнолетните и техните родители с Правилника за устройството и дейността на ВУИ и СПИ – 3 лица.
 3. Съдействие при постъпването на непълнолетните в училището в определения от МОН срок – 3 лица.
 4. Съдействие за своевременното завръщане на учениците в училище след ваканция, прекарана при семейството.
 5. Наблюдение на непълнолетните от обществен възпитател по време на ваканциите.

Без съмнение за намаляване на противообществените прояви и престъпността в ромската общност и други общности в неравностойно положение е необходимо да се промени тяхното социално положение, средата за обитаване, качеството на образование и т.н.

ОД на МВР работи съвместно с община Търговище в изпълнението на Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход. С цел повишаване на административния капацитет във всички звена на Дирекцията по отношение правата на малцинствата, на тримесечие се провежда обучение на целия полицейски състав на Областната дирекция, всеки месец – по Районни полицейски управления. За подобряване ефективността на работа в мултиетническа и мултикултурна среда, относно спазване на стандартите по права на човека, се провеждат обучения съвместно с Сдружение “Клуб на нестопанските организации”. За противодействие и ограничаване на проявите на насилие сред децата се осъществява превантивна дейност на полицейските служители от Детска педагогическа стая и НПО в учебните заведения, в Центъра за превенция и в Центъра за работа с деца. За повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на междуобщностна нетолерантност и дискриминация се провежда разяснителна и информационна кампания съвместно с НПО за интеграция на ромите. Обучени са 91 полицейски служители по правата на човека и проблемите на малцинствата. Проведени са 6 обучения съвместно с НПО за подобряване ефективността на работа в мултиетническа и мултикултурна среда относно спазване на стандартите по права на човека. Проведени са 12 беседи от служители на Детска педагогическа стая и НПО в учебните заведения, в Центъра за превенция и в Центъра за работа с деца в гр.Търговище. Проведени са 12 разяснителни и информационни кампании, съвместно с НПО за интеграция на ромите. Служителите на ОД на МВР продължават работата по Плана за действие на община Търговище в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромската ситуация за 2012-2014 г. Планът за бъдещ период е в процес на изготвяне. В горепосочените пет области дейностите са финансирани от различни източници като проекти и държавно-делегиран бюджет.

6.Приоритет Култура и медии

В Община Търговище съществува стабилна мрежа от две държавни, три регионални, общински и частни културни институти, граждански организации, занимаващи се с култура и 39 читалища. Всички те осъществяват широк спектър на културна дейност. Народните читалища са културни средища в населените места, съхраняващи традициите и обичаите. Издирват, изучават, съхраняват културно-историческото наследство и развиват фолклорното богатство. Акцент в работата им е развитието на любителското художествено творчество, пресъздаването на народните обичаи и обреди.

През периода 2013- 2014 г. бе осигурен достъп до професионални културни продукти и любителско художествено творчество, и активно участие на представители на ромската общност в цялостния културен живот в общината от страна на читалищата и на направление „Култура” към общинска администрация.

Част от най-големите „атракции” за тях бе гостуването на театралния колектив към читалището в кв. Въбел по селата в общината и там, където има ромско население. При представянето на пиесата „Свекърва” от Антон Страшимиров в с. Баячево публиката, включително деца и младежи от ромски произход, както и техните родители, активно участва в сценария, заедно с артистите.

На много места по селата с преобладаващо ромско население, като Баячево, Лиляк, Давидово, Вардун бяха организирани празници, подготвени от читалищата заедно с местните общности и гости от общината. Един такъв празник бе този на влюбените, който читалищата започнаха да правят всяка година като традиция. Част от достъпа на ромската общност до професионални културни продукти се получава по време на общоселски празници и годишнини на читалищата по места. През 2014 г. читалището в с. Вардун навърши 110 г. По този повод бе организиран концерт, на който гости бяха представителен ансамбъл „Лисец” от гр. Омуртаг с български афентичен фолклор. Представиха се и децата от селото под ръководството на читалището и училището и бяха показани както български, така и ромски песни и танци.

Момчешка група от с. Вардун, състояща се само от деца от ромски произход, участва в Официалната церемония по награждаване на най-успешните читалища през 2014 г. в Драматичен театър –Търговище. Техен представител взе участие и на първата церемония по награждаване през 2013 г.

На първи юни 2014 г. на площад „Независимост” в гр. Търговище читалищата и Общината организираха празник „Когато баба и дядо бяха деца”. На открита сцена бяха представени местни песни, игри, броилки, събрани от възрастните хора по селата. На празника участваха повече от 12 читалища, сред които работещи и в ромска среда, като Баячево, Вардун, Драгановец, Лиляк, Кraleво и други.

В читалищата в община Търговище усилено се работи за съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българската национална култура. В повечето читалища на територията на общината са сформирани певчески и танцови групи, както и школи по изкуствата. На децата, които са включени се осигурява участие на местни, общински, областни и национални фестивали, събори и конкурси. На много от участията те печелят награди. Работа в тази насока имат читалищата в с. Вардун, с. Баячево, с. Давидово, с. Лиляк, с. Драгановец, с. Кraleво и др..

По повод 8 април - Международния ден на ромите, читалищата в селата Буйново, Голямо Соколово, Давидово, Вардун, Дралфа, Голямо Ново и др. организират общоселски и детски празници.

Друга важна роля на читалищата е осигуряване на безплатен достъп до информация на ромите през цялата година. За тази цел пълноценно се използват възможностите на информационните центрове в читалищата, работещи по програма „Глобални

библиотеки”. Това са читалищата в селата Лиляк, Божурка, Буйново, Давидово, Стража, Дългач, Кралево, кв. Вълбел, както и на останалите читалища по селата, които не работят по програмата, но почти всички имат поне по един компютър, който е в полза на всички, които имат нужда от информация, документи, помощ за училище и т.н.

Целогодишно се работи по преодоляване на изолацията и интегриране в обществото на представителите на ромската общност и помощ за отработване на умения за общуване и комуникация на български език. Това става чрез организиране на летни читални от всички читалища в община Търговище за децата не само от ромски произход, но и всички, живеещи в регионите. Големите читални, които включват и възрастни хора, се правят два пъти годишно, но на практика през цялото лято децата всекидневно се занимават в читалищните библиотеки с четене на книжки, писане, занимателни образователни игри и други. Освен това в много от читалищата след свършване на часовете в училище децата от ромски произход, отиват в библиотеките и търсят помощта на читалищните секретари за подготвяне на уроците за другия ден. Читалищни секретари, например в с.Острец, започнаха да обучават за опресняване на българския език деца, които са се върнали от чужбина и срещат трудности в училище.

През цялата година читалищните секретари са в помощ на хората от ромски произход за подготовка и оформяне на документи, боравене с интернет, информационни сайтове и т.н.

2. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНА ПОПОВО

По данни на проведеното през 2011 преброяване на населението и жилищния фонд община Попово е на второ място по брой на населението в област Търговище, с 28 775 души. Конституцията на РБългария, вътрешното законодателство и ратифицираните от България международни документи гарантират правото на всеки гражданин на самоопределяне. Преброяваните лица сами определят етническата си група. Възползвайки се от това си право 106 800 души или 88.4 % от областта са определили доброволно своята етническа принадлежност, от които като роми са се самоопределили 7,3 % или 7 767 души. Община Попово е едва на четвърто място след община Търговище, община Омуртаг и община Антоново.

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава роми или цигани да се самоопределят като българи, турци, румънци и др., което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност. Най-голям е дялът на децата от 0 до 9г.което говори за големия процент на раждаемостта сред ромското население. Броят на младежите е на второ място след децата. Това е фактор за активна работа от страна на социалните и трудови медиатори. Съотношението между мъже и жени е запазено едно към едно. Най-малък е процента на възрастните хора над 70 години, което е показател за липса на превенция на заболяемостта сред ромската общност и нездравословен начин на живот.

Статистиката показва, че преобладаващата част от ромите на територията на община Попово са с начално и основно образование / близо 70% /.Проблем, касаещ ромската общност като цяло и до голяма степен определящ за лошите условия на живот, както и липсата на информираност и мотивация.

Ромското население е разположено главно в селата на територията на община Попово. Като села с най-голям процент на ромско население се очертават Баба Тонка, Априлово, Ковачевец, Кардам. В град Попово живеят едва 4 % от всички роми, населяващи община Попово.

1. Приоритет Образование

През учебната 2014/2015 година образователното дело в община Попово се осъществява от 10 общообразователни училища, 5 целодневни детски градини и 1 обединено детско заведение с групи в 11 населени места на общината Към ОДЗ има и три яслени групи, които се намират само в гр.Попово. На територията на общината функционират и две държавни училища, професионални гимназии- по техника и лека промишленост и по селско стопанство.

Общинските училища са разпределени по образователни степени, както следва:

- 9 основни училища;
- 1 гимназия.

В тях се обучават общо 2038 ученици в 107 паралелки. В сравнение с учебната 2012/13 г. намалението е 65 ученици.

На територията на общината функционират две професионални гимназии – Професионална гимназия по селско стопанство »Никола Пушкиров« с 352 ученици и Професионална гимназия по техника и лека промишленост с 137 ученици. От общо 2 527 ученици 228 (9.02) се самоопределят като роми.

През предходната учебна година броят на отпадналите ученици на територията на община Попово е 48 както следва:

- 45 заминали в чужбина – 1,5 % - от тях 38 са роми (84,44%)
- 3 отпаднали по семейни причини-женитба, слаб успех, нежелание за обучение- 0,06 %, като от тях всички са роми.

В ЦДГ се обучават и възпитават общо 794 деца в 42 групи, като от тях 147 (18, 51%), по самоопределяне от семействата, са роми. Редовното посещение на детската градина е проблем за част от роските деца, най-вече поради финансови проблеми.

От напусналите през предходната учебна година ученици, 2 са реинтегрирани.

В училищата и детските градини се работи активно с родителската общност. Провеждат се родителски срещи, включително и тематични по различни проблеми, касаещи съответната ученическа възраст. В ОУ”Св. Св. Климент Охридски”, гр. Попово, ОУ”Антон Страшимиров”, с. Светлен, ОУ”Христо Ботев”, с. Ломци и ПГТЛП активно се работи, сега и в предходни години, по проекти към Център за образование и интеграция на деца и ученици от етническите малцинства“ Учене в толерантност“ , Проект УСПЕХ и Ученически практики. Трите училища са основни и средишни, там се осъществява целодневно обучение, което спомага за повишаване качеството на образование на децата от етническите малцинства. В ПГТЛП учениците продължават образованието си и получават професионална квалификация в избрана от тях професия. В извънкласните и извънучилищни дейности са обхванати 70% от ромските деца в училищата.Това най вече се постига под формата на СИП“ Фолклор на етносите“ , клубна или кръжочна дейност. Извънкласните и извънучилищни дейности са развити най вече по проекти както следва :

- „Заедно, задружно с общи усилия”
- „Мамо, татко заповядайте на училище”
- Клуб „Дърворезба и пирография”
- Клуб „Приложни изкуства”
- Клуб”Предприемачество”
- Клуб „Сексуално и репродуктивно здраве”
- Клуб „Фолклорът на моя край”

В училищата, а и на общинско ниво се провеждат дейности, свързани с благотворителност- за социално слаби ученици, в това число и роми.

През последните 10 години висше образование са завършили 2 роми.

Общо преминали обучения учители от училище и целодневни детски градини на територията на общината за работа в мултикултурна среда са 80.

За посочения период в община Попово се наблюдава напредък по отношение обхвата на децата и учениците, включително от ромски произход, до 16-годишна възраст в детските градини и училищата. От общия брой деца и ученици, които не са напуснали пределите на общината и страната, само 3 деца(0,4%) и 2 ученици (0,09%), единият - по здравословни причини, не са постъпили в училище. С родителите и настойниците на тези деца се работи индивидуално и в момента за прибирането им в съответното учебно звено. Прилагат се и колективни мерки към цялата общност в риск, най-вече ромската.

Мерки за обхващане на децата и учениците в образователните звена.

1. - Осигуряване на извънбюджетни средства на родители в затруднено финансово състояние за извършване на първоначалните медицински изследвания за прием в детската градина;

2. - Осигуряване, чрез дарителство, на дрехи и обувки, тъй като и това се оказва проблем, най-вече при многодетни, безработни семейства;

3. - Уведомяване чрез писма за нормативната база и отговорността на родителите за осигуряване присъствието на децата в детската градина и училище;

4. - Съвместни действия с дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето”, МКБППМН, Детска педагогическа стая към РУ”Полиция”, Попово;

5. - Осигуряване на безплатна закуска.

2. Приоритет Здравеопазване.

Рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания. При лицата, принадлежащи към големите малцинствени общности в България се наблюдава по-силно влияние на първичните (масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна и жилищна среда, начин на живот, генетични заболявания, неинформираност) и вторичните рискови фактори (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания). Наблюдава се тревожна тенденция в увеличаване броя на заболялите от туберкулоза. За 2013 г. 27 безработни лица от ромски произход са лекувани в МБАЛ град Омуртаг.

Изследванията показват , че 12.6% от цялото ромско население в страната, включително децата, е инвалидизирано или страда от тежко хронично заболяване. Специфична особеност при ромите е много ранното настъпване на инвалидизация и масовото хронифициране на заболяванията още в средна възраст. Голяма част от населението в трудоспособна възраст са загубили част или изцяло работоспособността си поради лошо здравословно състояние.

По данни на РЗИ 25 % от населението на област Търговище е неосигурено.

Сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население.

Голяма част от ромското население в общината няма здравна култура. Бременните жени от ромски произход не ходят редовно на женска консултация, след това не водят децата си на детска консултация и респективно не ги имунизират редовно. Това е една от причините за честото боледуване на децата, както и за високата смъртност сред ромското население. Проблем за област Търговище е и липсата на достатъчен брой квалифицирани медицински кадри.

3. Приоритет Жилищни условия и инфраструктура.

Степента на урбанизация на отделните етноси е различна. В градовете живеят три четвърти от самоопределилите се като българи (77.5%), около половината (55.4%) от самоидентифициралите се като роми и почти две пети от самоидентифициралите се като турци (37.6%). Ромите имат малко по-забавено и слабо изразено нарастване на градското население, отколкото гражданите от турски произход и етническите българи. Ромите са единствената група, при която делът на децата и младежите до 19-годишна възраст, живеещи на село, е по-висок от относителния дял на ромското селско население.

Проблем, задълбочаващ изолацията им е пред който са изправени ромите, е нарастването на пространствената обособеност на тяхната общност-концентрацията на роми в обособени квартали се увеличава през последните петнайсетина години както в градските, така и в селските региони. Това води до влошаване на жилищните условия, до проблеми с изграждането и поддръжката на инфраструктурата и хигиената, до транспортни проблеми и трудности при осигуряването на услуги, както и влошаването на възможностите за подготовка на младите хора за работа във формалната икономика и засилващите се трудности при търсенето и намирането на работа.

По данни на НСИ от последното преброяване на населението и жилищата в България, през 2011 г. етническите българи разполагат средно с 23.2 кв.м. жилищна площ на едно лице, при ромите тя е едва 10.6 кв.м.

В град Попово ромите живеят в квартали, които са в градската регулация, със изградена водопроводна, канализационна мрежа и електрическа мрежа. Селските райони в страната по принцип са със слабо изградена канализационна система или без такава и това определя по-лошите жилищни условия на мнозинството от хората, които живеят там. Това важи и за ромският етнос на територията на община Попово.

4. Приоритет Заетост.

Една от най-уязвимите групи на пазара на труда е тази на безработните от малцинствата. Трудовата им интеграция е свързана с решаването на проблема с високия процент на безработица сред тях, основната причина за което са ниското образователно и квалификационно ниво, поради което шансовете им на трудовия пазар са ограничени.

Дирекция „Бюро по труда” – Попово, като основен посредник на пазара на труда, реализира активна политика, приоритетно насочена за подпомагане на социално-икономическата интеграция на групите в неравностойно положение на пазара на труда, включително и етническите малцинства.

На практика социалният статус на малцинствата до голяма степен ограничава възможностите им за интегриране и устройване на пазара на труда. Както и в цялата страна, така и в община Попово.

Основните фактори обуславящи високото равнище на безработица сред малцинствата са:

- ниското им образование или липсата на такова,
- отсъствие на квалификационни умения,
- нежелание и недостатъчна мотивация за работа в преобладаващата част сред регистрираните,
- несериозно отношение към законово регламентирания им задължения като клиенти на бюрата по труда,
- липса на умения за търсене и кандидатстване за работа,
- липса на предприемачески умения и финансови ресурси за започване на собствен бизнес,
- демотивация за работа поради продължителната им безработица /престой в ДБТ над една година/.

За решаване на тези проблеми, в областта на заетостта, служителите на Дирекция „Бюро по труда” – Попово насочват усилията си към реализирането на мерки за подобряване качеството на работната сила, по-пълна информираност относно възможностите за устройване на работа, подобряване на сътрудничеството с неправителствените организации с цел активното им съдействие за мотивация на безработните лица от малцинствата.

Основните направления, в които се осъществява дейността са:

1. Повишаване на конкурентността на хората от малцинствата на пазара на труда

През 2014 г. за ДБТ – Попово приоритет бе работа по повишаване на конкурентността на пазара на труда на безработни от малцинствата. В изпълнението на тази мярка през са обхванати 135 лица.

1.1 Повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработни от малцинствата

В дейности, свързани с повишаване на пригодността за заетост и квалификация, броят на включените лица през 2014 г. е 102 лица, в т.ч.:

- мотивирани за активно поведение на пазара на труда и търсене на работа – 44 лица;
- включени във форми за професионално ориентиране – 55 лица;
- включени в курсове за обучение за придобиване на професионална квалификация – 3 лица от ромски произход. Обучението е основно по Проект „Шанс за работа – 2014”, където 3 младежи от ромски произход придобиха професионална квалификация „Озеленител”.

1.2 Осигуряване на заетост на малцинствата

През 2014 г. в заетост по различни програми, мерки за заетост и на първичния пазар на труда са включени 33 лица.

От започналите работа лица, включените по програми за заетост са съответно през 2014 г. 30 лица. От тях по Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” са включени 22 лица, по Проект „Шанс за работа - 2014” е включено в заетост 1 лице. По Национална програма „Сигурност” бе осигурена заетост на 1 лице.

Устроените на работа лица от ромски произход по ОПРЧР са 4 .

На първичния пазар на труда своята трудова реализация са намерили 3 лица.

2. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес

Липсата на предприемачески умения и финансови ресурси за започване на собствен бизнес на болшинството от ромите е основната пречка за постигане на добри резултати в това направление. Именно поради тези причини през 2014-та няма включено в обучение за стартиране и управление на собствен бизнес лице от ромски произход.

3. Насърчаване на социалния и граждански диалог в подкрепа на трудовата реализация на етническите малцинства.

В практиката на бюрата по труда, доказала се с ефективността си форма на работа, е провеждането на периодични срещи с официални представители и неформални лидери на етническите общности по места. На територията на община Попово дейност развива фондацията за работа с лица от ромски произход „Темели”.

През 2014 г. служителите на Дирекция „Бюро по труда” – Попово са провели 3 срещи за търсене на съдействие при реализирането на предвидените дейности в плана.

Целта на срещите е обединяване на усилията за постигане на по-добри резултати в дейността за преодоляване на проблемите при работа с тази група безработни лица и

тяхното по-бързо интегриране на трудовия пазар, както и привличане на лица, напуснали системата на образование преждевременно и нерегистрирани в Дирекция „Бюро по труда” – Попово.

В резултат на последната среща 6 лица от ромски произход са участвали в кампанията „Отворени врати”, провела се през м. Ноември 2014 г. По време на кампанията служители от Дирекция „Бюро по труда” - Попово презентираха на участниците основните направления в дейността на Дирекцията, възможностите за квалификация и преквалификация, участие в програми и мерки за заетост.

4. Схема „Повишаване качеството на предоставяните от Агенцията по заетостта услуги за гражданите и бизнеса с фокус върху уязвимите групи на пазара на труда”

Схемата предвиждаше подбор и назначаване в бюроа по труда на 350 трудови медиатори за работа с представители на неравнопоставените групи на пазара на труда.

По схемата в ДБТ – Попово бяха назначени двама трудови медиатори. Назначените трудови медиатори са обучени и работят основно с лица от уязвимите групи на пазара на труда, в частност с лицата от ромската общност – консултиране, мотивиране, съдействие за включване в заетост или обучение.

Безработните лица от малцинствени общности, вкл. и самоопределилите се като роми, имат **равен достъп** до всички програми, проекти и мерки за заетост и обучение, финансирани от Държавния бюджет, Европейския социален фонд и други финансови източници.

Постигнатото през 2014 г. показва, че от страна на служителите в Дирекцията „Бюро по труда” се полагат усилия за повишаване пригодността за заетост и обучение на лицата от ромски произход. Търсят се нови форми и методи за постигане на по-добри резултати. Но все още предстои много работа за постигане на по-добра мотивация и самоинициативност от страна на безработните лица.

ДБТ Попово

към 31 Декември 2014 г.

Дейности	ДБТ Попово	
	за периода от 01.09.2014г. до 31.12.2014г.	от началото на годината
Общ брой обхванати лица по дейностите на плана (т.1+ т.2)	33	135
1. Повишаване конкурентността и осигуряване на заетост на ромите на пазара на труда:	33	135
1.1 Повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработни роми, в т. ч.:	30	102
1.1.1 Мотивация за активно търсене на работа	11	44

1.1.2 Професионална ориентация	16	55
1.1.3 Ограмотяване, от тях:	0	0
1.1.3.1 Оперативна програма "РЧР"	0	0
1.1.4 Професионална квалификация, от тях:	3	3
1.1.4.1 Оперативна програма "РЧР"	0	0
1.1.5 Ключови компетентности, от тях:	0	0
1.1.5.1 Оперативна програма "РЧР"	0	0
1.2 Осигуряване на заетост на ромите, в т. ч.:	3	33
1.2.1 Включени в програми и проекти, от тях:	2	30
1.2.1.1 Национална програма "ОСПОЗ"	1	22
1.2.1.2 Оперативна програма "РЧР"	1	4
1.2.2 Включени в насърчителни мерки по ЗНЗ	0	0
1.2.3 Устроени на работа на първичен пазар на труда	1	5
2. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес:	0	0
2.1 Включени в мотивационни курсове	0	0
2.2 Включени в обучение за стартиране и управление на собствен бизнес, от тях:	0	0
2.2.1 Оперативна програма "РЧР"	0	0
3. Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите:	0	0
3.1 Проведени срещи, кръгли маси, семинари, дискусии и кампании с ромски организации	1	2

5. Приоритет Култура и меди.

Културния живот в общината е изключително активен и разнообразен и в него вземат участие представители на всички етноси. В град Попово има Исторически музей, Художествена галерия „Кирил Майски” и Общински дом на културата. Към тях функционират различни форми за художествено-творческа дейност-танцови състави, певчески ансамбли, изобразително и приложни изкуства. В културните прояви на община Попово с национално, регионално и местно значение активно се включват и лицата от ромската общност. Ромски деца се обучават във всички училища на територията на града и общината и тъй като културния календар се изпълнява с активното включване на учениците, то и ромите са неразривно свързани с културния живот. Активно участват в конкурсите за есе, рисунка и рецитал, посветени на гибелта на Васил Левски, включват се в общинските прегледи на ученическото и читалищно творчество, в Националния поход „По стъпките на Таньо Войвода” и в прегледа на маршовата и строева песен и много други. На територията на община Попово са регистрирани и функционират 32 народни читалища (едно в град Попово, което е с изключителна архитектура и създава оптимални и съвременни условия за всякакъв вид културна дейност, по едно в кварталите Невски и Сеячи и в още 29 населени места). Към почти всяко от тях функционира и библиотека, като тази в Попово е с изключително богат фонд. Голяма е активността на ромите в читалищния живот. В

някои села с преобладаващо ромско население (село Глогинка, село Априлово, село Светлен и др.) читалищните самодейци са именно те. Винаги се отбелязват най-големите ромски празници-Василица-ромската нова година,Великден-Патраги, Гергьовден-Ерделез,8-ми април-Международен ден на ромите.

В община Попово работи местен координатор и доброволци към Центъра за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе” град Велико Търново. Общински дом на културата – Попово е печелил проект към националния съвет за сътрудничество по етническите и демографски въпроси към Министерски съвет две поредни години – 2007 и 2008, за провеждане на Василица – ромската Нова година.

Община Попово разполага с няколко информационни канала-в-к „Местен вестник”, който се отпечатва два пъти в месеца, Общинско телевизионно предаване-излъчва се всеки четвъртък с повторение в неделя и Местен радио възел с ежедневен информационен бюлетин.

Общинските медии предоставят актуална информация и отразяват всички събития, като ромите са част от участниците и потребителите.

3. СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНА ОМУРТАГ

Според информацията от последното преброяването към 01.03. 2011 година, на населението и жилищния фонд в България по данни на Националния статистически институт в Търговищка област от български етнос са 54,6%, турски – 35,8%, ромски – 7,3%, друга – 0,9%, не се самоопределят – 1,4%. Населението на община Омуртаг възлиза на 21 853 души. Данните за неговото разпределение по етнически признак са представени в **Таблица1**.

Област Търговище Община Омуртаг	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				
Община Омуртаг	общо	българска	турска	ромска	друга	Не се самоопределя м
	17512	3518	11959	1690	198	147

Преброяваните лица сами определят доброволно етническата си група има възможност да не отговорят. Възползвайки се от това 17 512 души са определили доброволно своята етническа принадлежност, от тях 1690 или 9,65 % са се самоопределили като роми. В област Търговище, община Омуртаг е на второ място с 1690 роми след община Търговище 3902 и преди общините Антоново – 1212 и Попово – 959, а община Опака е с незначителен брой ромско население. Разпределението по етнически групи не изчерпва данните общо за общината, тъй като в таблиците не са включени неотговорилите лица.

В община Омуртаг ромският етнос е трети по численост от цялото население, при преброяването през 2011 г. самоопределилите се роми са 7,73 %. Има тенденция част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи, турци и др. Възрастовата структура на ромите според НСИ показва ясно изразена тенденция – с нарастване на възрастта намалява броя на лицата във възрастовите групи, което означава ниска продължителност на живота. Децата от 0 до 9 г. са 263 от всички самоопределили се като роми, групата на 10-19 годишните е 270 и най-голяма е групата

на 20-29 годишните 305 души. В останалите възрастови групи се забелязва спад, в групата 30-39 г. са 244 души, а следващите групи със съответния брой са: 40-49 г. – 190; 50-59 г. – 195; 60-69 г. – 150; 70 и повече – 73 души.

Селата с по-големи ромски общности по експертна оценка на кметовете са: Беломорци – 50% от жителите, Илийно – 85%, Звезда – 25%, Паничино – 110 души, Кестеняво – 40%, Камбурово – 10% и Тъпчилещово – 50%. Около една трета от идентифициралите се като роми живеят в общинския център.

Населението в диапазона 16-64 навършени години по икономическа активност и етнически групи в община Омуртаг според НСИ при преброяване от 2011 г. е следното:

Икономически активни лица: общо 7712 в т.ч отговорили 6385, от тях българи 1501, турци 4397, роми 407, други 61, не се самоопределили 19 лица.

Констатира се, че броят на икономически неактивните роми 758 е много по-голям от икономически активните роми 407. Подобна е констатацията между икономически активните – безработни: роми 245 и икономически активните – заети: роми 162.

От деклариралите се като роми 1690 човека, ромския език определят като майчин общо 1675, а само 15 не са го определили като такъв. Ромския език като майчин в отделните възрастови групи се определя по следния начин: 0-9 г – 262; 10-19 г. – 267; 20-29 г. – 302; 30-39 г. – 243; 40-49 г. – 188; 50-59 г. – 192.; 60-69 г. – 150; 70 над 70 г. – 71 лица.

Таблица 2

Раждания 2012 г. общ брой- 284	Раждаемост 13,01 ‰, Смъртност 13,6 ‰ Отрицателен естествен прираст – 0,5 ‰
Раждания 2013 г. общ брой- 252	Раждаемост 11,62 ‰, Смъртност 11,62 ‰ естествен прираст – 0,0 ‰
Раждания 2014 г. общ брой- 152	Раждаемост 7,01 ‰, Смъртност 13,56 ‰ Отрицателен естествен прираст - 6,55 ‰

Таблица 3

Починали за 2012 г. (общ брой)	297
Починали за 2013 г. (общ брой)	252
Починали за 2014 г. (общ брой)	294

Данните са от РЗИ – Търговище

В периода до 2011 година включително община Омуртаг е била с положителен естествен прираст. През 2012 година общината е с най-висока раждаемост и с най-ниска смъртност, но вече с отрицателен естествен прираст -0,5 ‰ в Област Търговище.

Налице е трайна тенденция към намаляване на населението, защото и през следващите две години – 2013 и 2014 естествения прираст не е положителен.

Съществен момент в демографското развитие на община Омуртаг на фона на всеобщата картина за страната е интензивната външна миграция, породена от безработицата и неблагоприятните социално-икономически условия.

Данните от преброяването разкриват факта, че Община Омуртаг е пестроцветна етническа мозайка, събрала население от различни етнически групи, със своя самобитна култура и традиции. Умелото използване на ресурса на всяка една етническа група, развиваща своята идентичност, със своите специфични знания, умения и трудолюбие, могат да допринесат за устойчивото развитие на община Омуртаг. Ромското население на територията на общината има сериозни социални проблеми от различно естество. Определена част от ромите са безработни и получават социални

помощи, чиито размери са недостатъчни, за да задоволят потребностите на семействата им.

В община Омуртаг са налице разнопосочни фактори влияещи в различна степен върху обедняването на ромското население и следващата маргинализация на част от тях – трайната безработица и липса на трудов опит са едни от тези фактори, а други са ограничената възможност за конкуренция на пазара на труда поради ниско образование и професионалната квалификация на голяма част от ромите.

Наложителен е комплексен подход за трайна интервенция – насочен срещу лошото социално икономическо положение, за да се осигури устойчива възможност за социално включване и развитие на децата, чрез подобряване на материалното състояние на техните родители.

Интеграционните политики в община Омуртаг трябва да се насочат главно към ромски семейства в неравностойно социално положение, за да отпадне рискът децата им в бъдеще да имат същия статус, който да бъде пречка за интеграцията им.

ПРЕГЛЕД ПО ПРИОРИТЕТИ

1. Приоритет Образование

Образователната инфраструктура в община Омуртаг е представена от предучилищно, общо и професионално образование.

На територията на община Омуртаг функционират 6 ЦДГ с 10 филиала, от които 3 ЦДГ в общинския център. В тези заведения през учебна 2014/2015 г. са обхванати общо 628 деца в 30 групи.

Образователните институции в община Омуртаг са представени от следните звена:

-предучилищни;

Таблица 4

№ по ред	Целодневна детска градина - филиали	Брой групи	Брой деца	Самоопределящи се като роми %
1.	ЦДГ № 1 Омуртаг	4	93	под 10%
2.	ЦДГ № 2 Омуртаг	5	115	30%
3.	ЦДГ № 3 Омуртаг - филиал с. Д.козарев	5	100	90%
4.	ЦДГ „Космонавт” с. Камбурово - филиал с. Беломорци - филиал с. Козма презвитер	5	116	25%
5.	ЦДГ „Първи юни” село Врани кон - филиал с. Могилец - филиал с. Звездица - филиал с. Зелена морава - филиал с. Пъдарино - филиал с. Веренци	6	106	30%
6.	ЦДГ „Щастливо детство” село Обител - филиал с. Церовище - филиал с. Плъттина	5	98	под 10%
	ВСИЧКО ДЕЦА ПОСЕЩАВАЩИ ЦДГ:		628	

Детските градини се явяват просветни центрове за хората от ромската общност. Всички традиционни празници се организират и празнуват заедно с родителите и други членове на семействата.

Медицинските специалисти работещи в детските градини изнасят лектории по здравни теми, които касаят както хигиената, така и правилното хранене на децата в семействата. През отчетния период е работено по следните теми:

- Аз знам какво да ям – правилно хранене на децата;
- Царица Чистота и Цар Боклук – опазване хигиената на обществени места и в къщи;
- Приказка за чистите ръце – лична хигиена.

На територията на общината в град Омуртаг съществува ЦДГ№3 и два филиала в селата Беломорци и Звездица с преобладаващи групи деца от ромски произход.

Много важно за по-успешната интеграцията на децата от ромски произход е да посещават ЦДГ със смесени и интеграционно благоприятни по педагогическа преценка групи.

В община Омуртаг има 11/10+1/ училища, от които 5 в общинския център и 6 по селата. Във всички през учебната 2014/2015 има деца от ромската общност определени в % по експертна оценка на специалисти в областта на образованието.

Първо начално училище „Христо Смирненски” град Омуртаг

През учебната 2014/2015 година в училището се обучават 288 ученика. От тях по експертна оценка ромите са 17%. Наблюдава се тенденция към увеличаване броя на децата от ромски произход в училището.

С въвеждането на целодневно обучение се даде възможност на децата да се ангажират с учебен труд, да участват в клубове по интереси. Учениците от ромската общност говорят сравнително добър български език, което им дава възможност по-добре да усвояват преподавания материал и да подготвят уроците си.

Второ начално училище „Васил Левски” град Омуртаг

През настоящата учебна година се обучават 107 ученика и 15 деца в подготвителна група, като 90% от тях по експертна оценка са от ромски произход.

Прогимназия „Акад. Даки Йорданов” град Омуртаг

Единственото основно училище на територията на град Омуртаг. В него се обучават 333 ученика, както жители на града, така и ученици от близките села. Има осигурен специализиран транспорт. По експертна оценка около 35% от учениците са от ромски произход.

Гимназия „Симеон Велчев” град Омуртаг

Гимназията има сто годишна история. Тя предлага на своите 246 ученици обучение в паралелки по избор: общообразователна, технологична, чуждоезиково и стопански мениджмънт.

По експертна оценка от учениците от ромски произход са около 23%.

Професионална гимназия по транспорт и лека промишленост град Омуртаг

Гимназията извършва обучение в четири направления:

- Моторни превозни средства, кораби и летателни апарати;
- Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия;
- Дизайн;
- Горско стопанство.

По експертна оценка ученици от етнически малцинства в това число и роми са 96%.

Основно училище „Георги Бенковски” село Беломорци

През настоящата учебна година училището се посещава от 91 ученика. По експертна оценка 99% от тях са роми.

Основно училище „Христо Ботев” село Камбурово

През учебната 2014/2015 година в училището се обучават 189 ученика, като 40 % от тях по експертна оценка са роми.

Основно училище „Петър Берон” село Плъстина

През настоящата учебна година училището се посещава от 166 ученика. По експертна оценка под 10% от тях са роми.

Основно училище „Христо Ботев” село Зелена морава

Училището е средищно и се посещава от 133 ученика, като всички посещават и полуинтернатни групи в следобедните часове. Има осигурен надежден транспорт до всяко населено място. Всички ученици получават качествена храна приготвена в стола на училището. По експертна оценка 20 % от учениците са роми.

Основно училище „Никола Йонков Вапцаров” село Врани кон

Средищно основно училище със 141 ученика. Има осигурен ученически транспорт до всяко населено място. Храната се приготвя в стола на училището и е съобразена с възрастовите особености на учениците. Учениците от ромски произход в училище са около 25%.

Основно училище „Христо Смирненски” село Обител

Средищно училище със 70 ученика. По експертна оценка 10% от учениците са роми.

Второ начално училище „Васил Левски”, Основно училище „Георги Бенковски” и Професионална гимназия по транспорт и лека промишленост са с най-големи групи ученици от ромската общност. Както е видно от изнесените по-горе данни учениците от ромски произход се увеличават. Наблюдава се засилен интерес на родителите към успехите на техните деца.

В последните години се забелязва намаляване прилагането на старите патриархални норми на свръх-контрол върху поведението на момичетата и жените, което водеше до ранно отпадане на ромските момичета от училище.

През учебната 2014/2015 година в предучилищни групи са обхванати 187 деца. Това са всички деца от тази възраст, които живеят на територията на община Омуртаг.

Отпаднали ученици през тази учебна година са 4.

Работата с родителите на учениците се осъществява по следните проекти:

- Проект „Училището място за всяко дете”;
- Проект „Училището моят уютен дом”;
- Проект „Заедно в училище и през свободното време”;
- Проект „Училище за родители”;
- Проект „Интеграция на етническите групи” ;
- Проект „Мама татко и аз”;
- Проект „Превенция на отпадането на ромски ученици от училище”.

Родителите проявяват интерес към лекции по темите:

- Първите седем;
- Училище за пораснали деца и родители;
- Агресията – има ли място сред нас.

Целодневната организация на учебния процес в училищата дава възможност за активизиране на извънкласните дейности, които правят живота на учениците в училище по-разнообразен и динамичен. С особена радост учениците се включват в групите по приложно и изобразително изкуство, спортните секции по бокс и футбол на малки вратички, волейбол. В почти всички училища се издава училищен вестник, правят се театрални представления, които радват съученици и родители на всеки празник, има създадени 4 мажоретни състава.

Голяма част от учителите са преминали курс по програмата за работа в мултиетническа среда по следните проекти:

- Проект „Училището място за всяко дете”;
- Проект „Превенция на отпадането от училище”;
- Проект „Работа в мултикултурна среда”;
- Проект „Успешна реализация на деца и ученици от етническите малцинства.

Деклариралият образователен статус в община Омуртаг при преброяването през 2011 г. са общо 20 349 лица: с висше образование са 883, полувисше 371, средно 5588, основно 8108, начално 3347, не завършено 1415, никога не посещавали 585 лица.

При ромската общност през 2011 г. се констатира: с висше образование 0; средно 82; основно 602; начално 494; незавършено начално 228; никого не посещавали училище 95 лица.

Лицата с висше образование в община Омуртаг при преброяването през 2011 г. са 883, но няма от деклариралият се като роми лице с висше образование. В категорията „никога не посещавали училище” попадат 585 лица от община Омуртаг, от тях 95 са от ромски произход.

Според НСИ през 2011 г. образователната структура на общината преобладаващи са лицата със средно 5588 и основно образование 8108 лица, докато при ромската общност това са лицата с основно 602 и начално образование 494.

Въпреки високите показатели на неграмотност сред жителите на община Омуртаг, на лице са тенденции за преодоляване на този проблем в предвид горните показатели, а именно обхващането на всички подлежащи за обучение деца и ученици, както и изключително малкия брой отпаднали. Ясно се констатира влошен образователен статус при ромската общност в основата и върха на образователна структура. Очертава се тенденция голяма част от ромите да остават без подходящо образование и професионална квалификация, в резултат на което трудно се реализират на пазара на труда, поради което възникват голяма част от проблемите пречещи на успешната им социализация и интеграция.

В резултат на това като обща основна цел в приоритет **„Образование”** може да се формулира: **Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда**

Задачите и дейностите за постигане на тази цел и тези по другите приоритети са представени в таблицата на плана за действие.

2. Приоритет: Здравеопазване

Здравеопазването на община Омуртаг се осъществява от следните звена:

Доболнично обслужване:

- спешна помощ – оказва се от филиала на Центъра за СМП гр. Търговище, същият ползва като база помещения на МБАЛ – Омуртаг ЕАД;
- общопрактикуващи лекари – 8 практики;
- Медицински център I – Омуртаг ЕООД;
- медико-диагностични лаборатории – 2 бр.;
- стоматологична помощ – разкрити са 8 практики на територията на община Омуртаг.

Болничното обслужване се осъществява от МБАЛ – Омуртаг ЕАД, която разполага със следните отделения:

- АГО;
- Детско отделение;
- Неврологично отделение;
- Вътрешно отделение;

- Хирургично отделение.
- Отделение по образна диагностика, което бе създадено в края на 2013 година и оборудвано с нова модерна апаратура по европейски проект.

Аптечното обслужване на населението се осъществява само в град Омуртаг. Не се осъществяват прегледи с мобилни кабинети в община Омуртаг. Няма здравни медиатори работещи на територията на общината. През 2013 и 2014 година се поддържа сравнително ниско ниво на обща заразна заболяемост. Регистрирани са 21 остри случаи на заразни заболявания, които са със следната честота:

- Дихателни инфекции – 10, като най-голям е дялът на заболелите от варицела – 6, заболелите от туберкулоза са 4;
- Чревни инфекции – 7 заболели от ентероколит, няма регистрирани салмонелози, дизентерия и други чревни заболявания;
- Вирусни хепатити – няма заболели през отчетния период;
- Трансмисивни инфекции – лаймска болест – 1 регистриран случай.

През периода няма регистрирани случаи на инфекции с множествен механизъм на предаване.

Според местните лекари специалисти при възрастните роми най-честите заболявания са: високо кръвно налягане; артрит и ревматизъм; астма, ХОББ; сърдечно-съдови заболявания; диабет; проблеми свързани с менопаузата; алергии; висок холестерол; проблеми на простатата.

Лошо е здравето и на 25% от децата на възраст до 8 години, което в повечето случаи се дължи и на неадекватно отглеждане на децата в тази възраст. В резултат на самолечение и не спазване предписанията на лекар се наблюдава хронифициране на заболяванията, което налага честа хоспитализация и продължително лечение. Сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население.

Достъпът до здравеопазване на ромите и други уязвими групи е ограничен от няколко фактора: бедност, отдалеченост на лекарските практики, особено когато се налага преглед при специалист, неплащане на здравни осигуровки.

Бедността, заедно с по-ниската здравна култура, най-често е пречка за поемане на разходите по здравното осигуряване, закупуване на лекарства, заплащане на потребителска такса при посещение при лекар или при нужда от изследвания.

Допълнително, към разходите за посещение при лекар и последващото лечение, трябва да се прибавят и транспортните разходи до лекарския кабинет или съответното болнично заведение, което за една част от ромите на практика означава разходи за междуселищен транспорт. Тъй като лекарите обслужват обикновено по повече от едно село, те по-рядко имат възможност да се отзовават на повикванията на своите пациенти в дните, когато не са в съответното селище.

Във връзка с това, като обща основна цел в приоритет **„Здравеопазване”** виждаме: **„Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми на ромската общност”.**

3. Приоритет: Жилищни условия

В община Омуртаг според НСИ през 2011 г. живеят 21 853 души представляващи 18,9 % от населението на област Търговище 120 818. Урбанизацията при различните етнически групи е в различна степен. Необитаемите сгради са по-малко спрямо другите общини в областта. В град Омуртаг живеят 7619, а в селата 14234 от жителите на общината. По -висок е относителния дял на ромското население в селата 67%, а в града 33% от всички самоопределили се.

При последното преброяване на населението и жилищния фонд през 2011 г. в община Омуртаг има 7481 жилища, от които обитавани са 5840 жилищни сгради, а необитаемите са 1633. В общината преобладават масивните жилищни сгради 3783,

стоманобетонните скелетни са 85 и стоманобетонните едропанелни жилищни сгради са 30.

На национално равнище етническите българи разполагат средно с 23.2 м². жилищна площ на едно лице, при ромите тя е едва 10.6 м². В община Омуртаг това е аналогично като общата полезна площ в т.ч и жилищната е 530 853 м².

На територията на община Омуртаг няма изработени нови кадастрални карти, кадастрални регистри на териториите включващи ромско население, но има действащи регулационни планове на всички населени места, където живее ромско население. Няма актуални „Подробни устройствени планове на територии, които да включат само ромско население”.

Състоянието на жилищния фонд в квартала с компактно ромско население в град Омуртаг е добро. В селищата с големи ромски общности жилищния фонд е сравнително добър в селата Беломорци, Звездица, Кестеняво, Камбурово, Паничино. Задоволително е състоянието му в селата Илийно и Тъчилещово по експертна оценка на специалисти от Община Омуртаг.

Във връзка с това, като обща основна цел в приоритет **„Жилищни условия”** виждаме: **„Подобряване на жилищните условия на социално слаби представители на общността и при доказана необходимост на прилежащата техническа инфраструктура и социална инфраструктура в квартала и населените места с компактно ромско население.”**

4. Приоритет: Заетост

Общите данни за безработицата в община Омуртаг показват негативна тенденция като цяло.

Преструктурирането и развитието на икономиката е основен фактор, влияещ върху обхвата и структурата на безработицата.

Според данни на Дирекция „Бюро по труда” - гр. Омуртаг безработицата в общината се характеризира със следните показатели:

Таблица 5:

Безработни лица в община Омуртаг към 31.12.2014

Показатели	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Общо	2948	2965	2661	2585	2528	2194
Коефициенти на безработица - %	32,6	23,7	34,5	33,5	32,8	28,4
Разпределение по пол:						
- жени	1904	1836	1648	1542	1517	1347
- мъже	1044	1129	1013	1043	1011	830
Разпределение по възраст :						
до 19 години	33	32	35	40	17	12
- от 20 до 24 години	140	137	108	129	101	66
- от 25 до 29 години	171	167	176	174	139	120
- от 30 до 34 години	227	217	217	209	172	138
- от 35 до 39 години	270	297	236	209	207	159
- от 40 до 44 години	324	319	285	243	238	209
- от 45 до 49 години	382	410	332	332	315	250
- от 50 до 54 години	457	445	390	406	397	357
- над 55 години	944	941	882	843	942	887

Разпределение по квалификация:						
- работническа квалификация	422	482	476	631	773	652
- специалисти	152	139	115	137	123	105
- без специалност и професия	2374	2344	2070	1817	1632	1437
Разпределение по образование:						
- с висше образование	51	50	45	53	52	57
- със средно образование	599	680	632	820	922	767
в т.ч. със средно професионално образование	435	510	493	664	787	048
- с основно	1471	1391	1208	1037	908	779
- с по ниско образование	827	844	776	675	646	391
Продължително безработни лица:						
- от 12 до 24 месеца	331	616	480	430	430	451
- над 24 месеца	1336	1225	1204	1066	963	930

Източник: Дирекция „Бюро по труда” гр. Омуртаг

Коефициентът на безработица в общината остава един от най-високите в страната – 32,8 % към 31.12.2013 г., при средно 11,8 % за страната и 19,7 % за област Търговище. Към 31.12.2014 г. безработицата в община Омуртаг е 28,4%, при средно за страната 10,7% а за областта 18,4%. Делът на безработните в община Омуртаг съществено превишава показателя за страната, областта и особено общините Търговище и Попово. С по-неблагоприятни стойности са общините Опака и Антоново.

Коефициентът на безработицата на населението в община Омуртаг за периода 2009-2014 г. е с много по-високи стойности от средните за страната, за областта и за Североизточен район, като през 2010 г. достига най-ниското си равнище от 23,7 %. В резултат на финансовата криза през следващите години настъпва повишаване на показателя до 34,5 % и 33,5%, 32,8%, 28,4 8%, съответно за 2011 г., 2012 г., 2013 г. и 2014 г. при стойности средно за страната съответно 10,1 %, 11,1 %, 11,8% и 10,8%.

Дългосрочно безработните лица (12 и повече месеца) от всички безработни лица през 2014 г. в общината са 975 души и представлява 44,4 % от общия брой безработни лица, като дългосрочно безработните лица през 2013 г. в общината са 1 393 души и представлява 55,1 % от общия брой безработни лица, или в дела на дългосрочно безработните лица има намаление с 418 души (на годишна база намалението е с 10,7 %).

Безработните лица на възраст до 29 г. за общината през 2014 г. са 198 души, което представлява 9,0 % от общия брой безработни лица в общината, като безработните лица на възраст до 29 г. през 2013 г. са били 257 души, което представлява 10,16 %, или в областта на младежката безработица има намаление от 59 души.

В подадените декларации на лицата при регистрация в Дирекция „Бюро по труда град Омуртаг“ 155 са се самоопределили като роми, те са 7,1% от всички регистрирани безработни в община Омуртаг, а разпределението им по отделни показатели е както следва:

Регистрираните безработни роми до 29 г. са 19, а от 30 г. до трудоспособна възраст 136. Жените безработни от общността са 96. Структурата на регистрираните безработни по образователна степен е следната: с висше образование 1 лице, със средно 4, основно 32, начално 53, а без образование 72.

Включени в заетост по програми и мерки са:

- първичен пазар 23;
- програми за заетост 46 от тях 15 по ОПРЧР – 15.

По-долу представената информация за ромите е към 21.01.2015 година.

От цялата маса безработни с намалена работоспособност са 110 от тях с ромски произход 5.

Регистрираните безработни до 29 г. са общо 198, от които роми 19, а от 30 г. до трудоспособна възраст са 1996 ромите са 136.

Делът на жените от всички безработни е 61,4% от тях роми 96 или 7,1 %.

Регистрираните общо безработни с висше образование са 57 от тях 1 ром, със средно образование 767 от които роми 4, с основно 779 от тях 32 е броя на ромите. Общия брой на лицата с начално и по-ниско е 591 от тях с начално и без образование 117 роми.

Общия брой на включените в заетост по програми и схеми и мерки към 31.12.2014 г. в общината са:

- По ОПРЧР – схема “Подкрепа за заетост” – 103;
- По ОПРЧР схема “Първа работа” – 16;
- Първичен пазар - 23;
- Мерки за заетост – 11;
- НП “ОСПОЗ” 26;

От месец ноември 2010 г. Община Омуртаг работи по ОПРЧР” по проект „Подкрепа за достоен живот” в него през 2014 г. са включени 52 души като лични асистенти на хора с увреждания;

През 2014 г. продължи реализацията на проект: “Развитие на социалните услуги за “Помощ в дома”, чрез създаване на Звено за услуги в домашна среда на територията на Община Омуртаг”, финансиран по ОПРЧР”, в изпълнение на проекта са назначени 11 лица (1 технически секретар, 2 социални работници и 8 домашни санитари).

Получаващите месечна помощ по чл. 9. от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане за месец декември 2014 г. са общо 263 брой лица и семейства, платена им е сумата 20 976 лв. от тях:

- в трудоспособна възраст – 260, общ брой молби 229 и платена сума 18 544 лв.;
- в над трудоспособна възраст - общ брой молби 34 и платена сума 2 432 лв.

Голяма част от безработните са с ограничени образователни възможности и могат да бъдат заети само в неквалифициран труд или обща работа.

Ниско образованото население и неграмотните са един от рисковите контингенти – с неравностойно положение на пазара на труда. Като основни субективни причини за безработица сред ромите в общината могат да се посочат:

- липса на образование или ниска степен на такова;
- липса на професионална квалификация;
- липса на умения за търсене и кандидатстване на работа;
- демотивация за работа поради продължителна безработица/ престой повече от една година в Д’БТ’.

Трудовият пазар в общината не е особено динамичен. Предлагащото на работа е ограничено, както количествено, така и качествено (по професии и специалност). Типична е трайната безработица с малки възможности за връщане към устойчива заетост. Известно влияние оказва и сезонната заетост в селското стопанство и пр.

Изводи:

- Сравнено с останалите общини от област Търговище общината има една от най-високите стойности на коефициента на безработица в периода 2009 – 2013 г. и една от високите стойности за страната.

- Необходимо е инвестиране в развитие и повишаване качеството на човешкия капитал; усилията трябва да се насочат към повишаване на качеството на работната сила и осигуряване на заетост на дългосрочно безработните лица и на безработните младежи до 29 г., които са двете най-засегнати от кризата групи от населението, а също и към подобряване на съответствието между търсенето и предлагането на труд.

Основните проблеми на община Омуртаг в сферата на заетостта и безработицата са свързани с реструктурирането на икономиката и преките последици върху пазара на труда и заетостта на населението; високият дял на безработните с ниско образование, без специалност и професия.

Приоритетите в заетостта и безработицата са взаимосвързани и могат да се определят като: **Увеличаване на заетостта, включване в национални и регионални програми за заетост, намаляване на безработицата, запазване и съхраняване на населението, в т.ч. на трудовите ресурси.**

4. Приоритет: Върховенство на закона и недискриминация

Законодателството гарантира равни възможности и защита от дискриминация за всички, независимо от тяхната етническа принадлежност, пол, възраст, здравно състояние, вероизповедание, сексуална ориентация и други признаци-Конституцията на Република България, в Закона за защита от дискриминация (2004г.) и редица други закони и подзаконови нормативни актове.

На територията на община Омуртаг няма регистрирани междуетнически конфликти. В смесените квартали се живее в дух на приятелство, взаимопомощ и толерантност.

Важен фактор за противодействие на дискриминацията е участието на самите романи при вземане на решения.

Конкретни дейности за изпълнение на целите:

- ✓ Повишаване на административния капацитет и чувствителността на служителите и управленския състав в администрацията на всички нива по отношение правата на малцинствата, въпросите на недискриминацията и общуването в мултиетнична и мултикултурна среда, повишаване на уменията им за формулиране и прилагане на политики за интеграция на ромите. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи.

- ✓ Подобряване на ефективността на работа на служителите в правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.

- ✓ Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт.

- ✓ Засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи кацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация.

- ✓ Организиране на обществени дискусии по проблемите на сигурността в малките населени места.

По проекта „Детска полицейска академия” се работи в общината .В Националния детски комплекс Ястребино се провежда академията от „Районно управление полиция” Омуртаг и се финансира от Община Омуртаг.

По проекта „Полицията в близост до обществото” се провеждат от РУП Омуртаг:

- периодични срещи с населението;
- срещи с ромски лидери;

- отчети за дейност пред населението.

Основните проблеми сред ромската общност в община Омуртаг, са тези които са проявени и на регионално ниво. Причините за незаконните прояви от страна на представители на общността са:

1. Липса на източници на трудови доходи, поради значителната безработица сред една част от ромската общност.

2. Липсата на доходи извън социалните помощи и детските добавки и липса на изградени трудови навици в част от ромското население са причините и за посегателствата спрямо чужди вещи.

3. Затрудняване в значителна степен на професионалната реализация поради недостатъчна степен на образование на значителна част от ромското население.

4. Консервативност на средата, от което произтичат някои характерни особености в менталитета на ромската общност, например укриване случаи на домашно насилие в дома поради убеждението, че това е личен въпрос, който не бива да излиза от рамките на дома и да става обществено достояние.

Като положително развитие тук може да се приеме намаляване на толерантността към бракове между непълнолетни и отпадането на младежи по тази причина от образователната система.

Във връзка с това обща основна цел в приоритет **„Върховенство на закона и недискриминация”** е: **„Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата”**.

6. Приоритет: Култура и медии

В община Омуртаг има регистрирани 26 читалища, като две от тях са в град Омуртаг, а останалите в селата на общината. В НЧ „Отец Паисий” гр. Омуртаг и към читалището в с. Обител има изградени филиали. В града има Исторически музей и общинско кабелно радио. В програмната схема на което е заложено популяризиране на различните празници на етносите живеещи в общината и отразяване на събитията свързани с живота им. От всички регистрирани НПО на територията на общината нито една не работи по проекти свързани с етническото многообразие.

В най-голямото читалище в община Омуртаг – НЧ „Отец Паисий” има филиал в квартал Запад, където преимуществено живее ромско население. В помещението има изградена сцена и зала за репетиции. Назначеният на щат ръководител на танцов състав „Рома” напусна страната и изявите на състава поне към този момент са преустановени.

В читалище „Шафак” също работят успешно с ромите. Техни партньори в различните културни прояви са основно учениците от II НУ „Васил Левски” в град Омуртаг. Танцовата група, която е към читалището има в репертоара си и ромски танци с които участва в общински и областни празници.

Компактни маси ромско население в общината има в селата Беломорци и Илийно. Читалищата в тези села разполагат с библиотечен фонд и използват различни форми за разнообразяване културния живот на населението в тях.

Общинско кабелно радио през изминалия период редовно излъчваше материали свързани с празниците на различните етноси – освен традиционните за християните и официални за страната, се отбелязваха: Рамазан Байрам, Курбан Байрам, Ромската нова година – Василица и Международния ден на ромите – 8 април.

Широко бе отразена работата на община Омуртаг по проекта свързан с ромското включване между общините Омуртаг, Пазарджик и град Мюнхен и заедно с координатора по проекта старши експерт „ЕРД” Хасан Якуб, бяха осъществени редица интервюта и излъчени материали свързани с дейностите по проекта, както и неговите

результати. Така бе реализирана т.6 и 7 от заложените до този момент дейности по програмата на община Омуртаг.

Подавана бе регулярно и информация до регионалните и национални медии за работата по проекта – Радио София, Радио Шумен, регионалните вестници.

От всичко казано до тук може да се направи извода, че в община Омуртаг ромския етнос е равнопоставен в областта на културата в сравнение с другите етноси живеещи на територията на общината. От страна на общинското ръководство се демонстрира интерес, уважение и подкрепа към инициативи проявени от различни представители и институции имащи отношение към ромите. Правят се усилия за решаване на поставените от тях проблеми. В тази насока в “Актуализирания плана за действие на община Омуртаг...” в изпълнение на “Областната стратегия за интегриране на български граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално поведение, живеещи в сходна на ромите ситуация” в приоритет **“Култура и медии”**, **основите цели са:**

Да се продължи добрата практика по промяна на коренно негативното отношение към всички роми, като се създаде реална представа за етноса като цяло. Да се намерят и популяризират добри практики, успешни модели и личности от всички сфери на обществения живот чрез различни културни и медийни форми. За тази цел да се привлекат представители на ромската общност, които да работят активно за осъществяването и да спомогнат за привличането на ромския етнос и за неговото активно участие в културния живот на общината.

ДОСЕГАШНИ ДЕЙНОСТИ НА ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2013-2014 Г.

Община Омуртаг чрез различни програми, проекти и местни възможности работи за решаване на проблемите на ромската общност и други маргинализирани групи в общината.

Местната власт (в лицето на Общинската администрация и на Общинския съвет) е провеждала социална-икономическа дейност през периода 2005-2013 г. В „Програмата и Плана за развитие на община Омуртаг за периода 2014-2020 г.” са включени разнообразни дейности представени в следващия тук текст.

Отделя се съществено внимание на възможностите за развитието на социална-икономическа дейност чрез предприемането на редица организационно-управленски действия включващи разработването и реализацията на общински планове и програми.

Предоставяне на условия за услуги за увеличаване на квалификацията и достъпа до заетост на ромите в селищата на общината.

Планира се реконструкция и ремонт на част от вътрешната водопроводна мрежа в квартал Запад, като част от цялостен такъв за град Омуртаг.

В сферата на образованието:

- стимулиране на образователната интеграция на рискови групи, малцинства и хора в неравностойно положение в селищата на общината;
- въвеждане на информационни и комуникационни технологии във всички сфери на образованието.

В сферата на здравеопазването, се работи по проблеми свързани с:

- ограничаване на броя на лицата без здравно осигуряване и отпадането им от здравноосигурителната система;
- подобряване на управлението на човешките ресурси в областта на здравеопазването.

Националната програма ”От социални помощи към осигуряване на заетост” е една от основните, по която се работи в общината. Основната и цел е осигуряване на

заетост и социална интеграция на безработни лица, които са обект на социално подпомагане. Ниската квалификация на лицата с ромски произход е най-големият им проблем при намирането на работа, затова решаването на този проблем, чрез включването им в програмата ще доведе до повишаване на стандарта на живот на включените в програмата групи. Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще.

Като мерка за борба със сегрегацията на местно и национално ниво е предприето:

- Участие в международен семинар: "Либералите правят разликата локално: За интеграция на ромите в Централна и Югоизточна Европа".

За да се обсъдят приложимостта на либералните подходи въз основа на публикация "Интеграция на ромите в Централна и Югоизточна Европа: либерални политически препоръки и да се проучат начини и средства за изпълнение на 18 препоръки на политиката за интеграция на ромите на местно и регионално ниво, включително и примери за добри практики в Централна и Югоизточна Европа.

- Дейности приложени за борба срещу дискриминацията и предразсъдъците спрямо ромите са:

- Ползотворни обменни посещения на експертни делегации: 1. От град Мюнхен в общините Пазарджик, Омуртаг и от нашите общини в град Мюнхен през септември и октомври 2013 година във връзка с ромската интеграция.

- Участие през месец декември 2013 в заключителната конференция по проекта East-West cooperation on cities for Roma inclusion в град Брюксел (Белгия).

- Участието беше с фокус върху представянето на клъстъра Мюнхен-Пазарджик-Омуртаг. Бяха проведени работни срещи с представителите на Eurocities (Юроситис) и други участващи клъстъри, от градовете: Гент, Гьотеборг, Глазгоу, Белфаст, Барселона, Нант, Арат и др. за обсъждане на въпроси свързани с ромската интеграция в национален и в европейски план.

Стъпки предприети за насърчаването на социалното, икономическото, политическото и културното участие на ромите в обществото на местно ниво, национално и международно ниво:

1. Община Омуртаг работи през 2013 за подписване на Меморандума за разбирателство между общините Омуртаг, Пазарджик и град Мюнхен

За изработване на Меморандума през есента на 2013 година работи международен екип от експерти от Омуртаг, Пазарджик и Мюнхен, както и от Институт Отворено общество София, MERI-България и експерт консултант към проекта "Изток-Запад – сътрудничество на градовете за ромско включване", върху български и английски текст. Беше проведена работна среща на експерти от Омуртаг, Мюнхен и ИОО София по време на заключителната конференция по проекта в град Брюксел през декември 2013г.

2. Подписване на Меморандум за разбирателство между Омуртаг-Пазарджик-Мюнхен в началото на 2014 г и дейности по него през годината

Практическият резултат от подписването му е организирането на информационно обменна система.

Първият етап на информационен обмен (за подкрепа на ромското включване) практически започна на 27.03.2014 г., когато беше получена в община Омуртаг изпратената от град Мюнхен първа информационна брошура, последва втора, бяха проведени редица мероприятия за представяне на ползната за всички информация и особено за целевата общност и ромите мигранти.

Община Омуртаг и община Пазарджик подготвиха и изпратиха четири информационни бюлетина на партньорите от град Мюнхен. Община Омуртаг

организира и проведе редица мероприятия в града и селата на общината във връзка с това сътрудничество. Повечето дейности са описани и онагледени със снимков материал и могат да се видят на страницата на община Омуртаг.

3. Община Омуртаг работи през 2014 за изработване на „Платформа за развитие на социалната икономика в България”

Тя е създадена в рамките на инициативата на Институт „Отворено общество“ и Националното сдружение на общините в Република България МЕРИ с партньорството на ЕВРОСИТИС и град Гент, Белгия и българските общини: Лясковец, Бяла Слатина, Варна, Димитровград, Тунджа, Долна Митрополия, Котел, Разград и Ветово. Платформа цели да допринесе за създаването на нормативна, правна и финансова среда за стимулиране развитие на социална икономика в България (в отделните общини) с бенефициенти главно членове на ромската общност. Платформата е връчена на дирекция „Жизнен стандарт, демографско развитие, политики и стратегии“ в МТСП в интерес на развитието на устойчив модел за социална икономика в България.

4. Актуално състояние на ромската общност в община Антоново.

При последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.03.2011 година населението на община Антоново възлиза на **6 262** души. Етническата им структура е представена в **Таблица №1.**

Таблица №1

Население в община Антоново разпределено по етнически групи

Община Антоново	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Неопределил и се
		Българ и	Турци	Роми	Друг и	
Общо	5938	1660	2975	1212	7	84
В процентно съотношение	100%	27.95%	50.10 %	20.41 %	0.11 %	1.40%
До 29 год. възраст	2082	346	879	675	7	
В процентно съотношение	100%	16.61%	42.41 %	32.42 %	0.33 %	

Реално точният брой на лицата от ромски произход не може да се определи, защото част от тях се самоопределят като българи и турци.

Естественят прираст на населението за 2011 година е - 8.9 %, като относителния дял на раждаемостта е 7.2%, а на смъртността 16.1%.

За първото тримесечие на 2012 година естественят прираст на населението в община Антоново е -5.5% ,като раждаемостта е 10 деца при починали 44 души.

Тенденцията в промяната на броя на лицата от различните етнически групи е посочена в **Таблица №2.**

Таблица №2

Етническа група	0-9 години	10-19 години	20-29 години	30-39 години	40-49 години	50-59 години
Българи	76	118	152	172	194	275
Турци	193	345	341	386	459	446
Роми	251	213	211	191	152	102

Структурата на населението ни е повлияна от няколко фактора: отрицателния естествен прираст на населението, миграцията към по-големите населени места и чужбина, ниската раждаемост. Единствено при представителите на ромския етнос има положителен прираст.

1. Приоритет Образование.

В община Антоново има 4 училища. Общият брой на учениците е 402, от тях 48.51% са от ромски произход.

Разпределението им по училища е следното:

Таблица №3

	СОУ- гр. Антоново	ОУ- с. Стеврек	ОУ-с. Трескавец	НУ-с. Изворово	Общо за общината
Ромски ученици	163	0	6	26	195
Процент от учениците	55.00%	0	15.38%	100%	48.51%

В таблици № 4.1. и 4.2. е представена справка за броя отпаднали ученици в СОУ – Антоново през последните 2 години. Тъй като броя на учениците в него е най-голям, то и движението им в него е най-голямо. В НУ-Изворово, където всички ученици са от ромски произход, през учебната 2012/2013год. има един /1/ отпаднал ученик, причината за отпадането му е, че е заминал за чужбина, а през 2013/2014 учебна година има двама /2/ отпаднали ученика поради натрупани голям брой неизвинени отсъствия.

Таблица № 4.1

ПЕРИОД НА ОТЧИТАНЕ 15.09.2012 – 01.07.2013 г													
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ВСИЧКО
В началото на учебната година	24	34	39	28	37	31	30	34	27	23	25	25	357
В края на учебната година	25	32	35	25	33	29	27	29	24	22	23	25	329
Преместени по тяхно	0	2	3	1	0	0	0	0	1	0	0	0	7

желание в друго училищ е													
Премес тени по чл.139 ал.1, т.4 от ППЗНП	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Придош ли от други училищ а	1	1	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	6
Заминал и в чужбин а	0	1	3	2	5	0	0	1	0	0	1	0	13
Премин али в друга форма на обучени е	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Прекъс нали обучени ето си поради болест	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Отпадн али поради: Отсъств ия Слаб успех Социал ни и семејни причин и	0	1	3	2	5	0	4	4	3	0	1	0	23

Общо отпадна ли за периода	0	3	6	3	5	2	4	3	3	2	2	0	33
Общо отпадна ли от началото на учебната година	0	3	6	3	5	2	4	3	3	2	2	0	33

Таблица № 4.2

ПЕРИОД НА ОТЧИТАНЕ 15.09.2013 – 01.07.2014 година													
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ВСИЧКО
В началото на учебната година	32	30	33	38	32	31	31	24	23	15	20	22	331
В края на годината	32	25	33	36	29	30	31	22	19	13	18	21	309
Преместени по тяхно желание в друго училище	4	6	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	17
Преместени по чл.139 ал.1, т.4 от ППЗНП	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Придошли от други училища	5	3	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	16
Заминали в чужбина	1	1	0	2	1	0	0	0	0	2	1	1	22
Преминали в друга	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0

форма на обучение													
Прекъснали обучение то си поради болест	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Отпаднал и поради: Отсъствия Слаб успех Социални и семейни причини	0	1	1	1	0	1	1	2	2	0	0	0	9
Общо отпаднал и за периода	5	8	2	4	3	3	2	2	4	2	2	1	38
Общо отпаднал и от началото на учебната година	5	8	2	4	3	3	2	2	4	2	2	1	38

В зависимост от степента им на образование ромите се разпределят по следния начин:

Таблица № 5

	Висше	Средно	Основно	Начално	Незавършено начално	Никога не посещавали
Брой	1	39	314	411	182	84
Процент	0.08%	3.21%	25.90%	33.91%	15.01%	6.93%

Изключително малкият процент, които общо заемат ромите с висше и средно образование, се отразява на икономическата им активност, в корелация в качеството на работната сила, нейната конкурентоспособност на трудовия пазар, а от там на възможностите за намиране на работа, осигуряване на доходи и постигане на по-добро качество на живот.

Почти половината от учениците в община Антоново са от ромски произход. Интеграцията на ромските деца в образователната система и задържането им в училище е от изключително значение, както за самите училища, така и за общинската администрация. С решение на Общински съвет- Антоново в общинската

целодневна детска градина таксите са сведени до минимум, за да се осигури посещението на всички деца. В началното училище в с.Изворово всички ученици са от ромски произход. Осигурява се безплатен транспорт на учениците от отдалечения ромски квартал. Учениците получават безплатни закуски и обяд. СОУ „Св.Св.Кирил и Методий” в гр.Антоново работи по проект на ЦМЕДТ „Амалипе” за превенция отпадането на ученици от ромски произход. Организирант се много извънкласни дейности, занимания в рамките на целодневната организация, както и СИП – Ромски фолклор.

2. Приоритет Здравеопазване.

На територията на община Антоново функционира „Медицински център - I“ град Антоново, който се управлява от управител и Център за спешна медицинска помощ. Здравното обслужване на населението на територията на община Антоново се осигурява чрез обслужване от общопрактикуващ лекар, стоматолози, оказване на специализирана медицинска помощ при нужда, оказване на спешна медицинска помощ и училищно и детско здравеопазване.

В учебните и детските заведения има изградени шест здравни кабинета както следва:

1. Здравен кабинет обслужващ СОУ „Св. Св. Кирил и Методий” - гр. Антоново;
2. Здравен кабинет обслужващ ЦДГ „Шестте Ястребинчета” - гр. Антоново;
3. Здравен кабинет обслужващ ЦДГ „Шестте Ястребинчета” - Антоново, група Изворово, където се обслужват и учениците от НУ „Д-р Петър Берон” - с. Изворово;
4. Здравен кабинет обслужващ ЦДГ „Шестте Ястребинчета”- Антоново, група Стеврек, където се обслужват и учениците от ОУ „Н.Й. Вапцаров” - с. Стеврек;
5. Здравен кабинет обслужващ ЦДГ „Шестте Ястребинчета” - Антоново, група Таймище;
6. Здравен кабинет обслужващ ОУ „Н. Й. Вапцаров” - с. Трескавец, където се обслужват и децата от ЦДГ „Шестте Ястребинчета”- Антоново, група Трескавец.

Всички здравни кабинети в училищата и детските градини са снабдени с необходимото медицинско оборудване, съобразено с изискванията за качествено училищно здравеопазване.

Четири медицински лица /фелдшери/ - училищно и детско здравеопазване, обслужват тези кабинети и се грижат за здравето на децата и учениците.

Ромското население в Общината няма добра здравна култура. Проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население и недостатъчна обезпеченост на общината с висш медицински персонал.

През настоящия планов период ще работим в посока за изграждането на по-добра здравна култура сред ромското население.

В този приоритет основните грижи са насочени към децата и младите майки. По проект „Социално включване” са планирани редица дейности, които да осигурят редовно здравно наблюдение на децата от 0 до 7 години от ромски произход, групи за семейно планиране, както и мобилен медицински екип, който ще посещава домовете на бенефициентите./има сключен договор за финансиране, както и анекс към него, но дейностите по проекта все още не са стартирали/.

3. Приоритет Жилищни условия.

По данни на Национален статистически институт /НСИ/ от последното преброяване на населението и жилищния фонд от 2011 г. на национално равнище

етническите българи разполагат средно с 23.2 кв. м. жилищна площ на едно лице, при ромите тя е едва 10.6 кв. м. Състоянието на жилищния фонд при ромско население, с малки изключения, е лошо. Част от жилищата са с лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия.

Община Антоново ще работи в посока:

- Подобряване на жизнената среда в квартали с компактно ромско население.

Дейности от 2012 г. до сега

- Чрез капиталовата програма на община Антоново и чрез различни проекти се извършват дейности за подобряването и изграждането на инфраструктурата в кварталите с компактно ромско население.

Постигнати резултати от дейностите

- Изграждане на инфраструктура като пътища, тротоари, улично осветление в кварталите с ромско население.

Планирани дейности за периода 2012-2020 г.

- Премахване на всички незаконни постройки в ромските квартали.

Добри практики в областта на жилищните условия

- Чрез подобряване на инфраструктурата се подобряват условията на живот на ромите.

Изводи от досега водената политика

- Общината на разполага с ресурс за осигуряване на общински жилища, ромите трябва да разчитат на собствени средства.

4. Приоритет Заетост.

Заетостта и безработицата играят определяща роля по отношение цялостното икономическо развитие на Общината. Заетостта на населението се реализира под две основни форми на трудова реализация - по трудови, служебни и други правоотношения и чрез самонаемане при развиване на собствен бизнес.

- Най-силно засегнати са хората с най-ниско и без образование.
- Друга рискова група са младите хора между 18 и 29 години.
- Друга рискова група са хората на възраст над 55 годишна възраст и лицата с намалена работоспособност.
- Участието в национални, регионални и реализирането на общински програми за заетост в различни сфери на обществения живот дават шанс на хора с ниско образователно ниво или други уязвими групи да не бъдат "изхвърлени" от пазара на труда и да намерят макар и временна трудова реализация.

По официални данни към края на 2012 г. едва 20 % от ромите в трудоспособна възраст, които са регистрирани в бюро по труда работят. Причините за ниския процент за заетост са няколко, като основните от тях са ниската степен на образование на повечето от ромите и липсата на работни места в общината. Основно заетост се осигурява по програми на ОП „РЧР” и Националните програми за заетост. Дейности от 2012 г. до сега:

- Насочване на лица от ромски произход да се регистрират в „Бюро по труда” и информирането им относно различните програми за заетост и провеждането на обучения за квалификация и преквалификация.

- Разработване на общински програми за заетост и включване на 50% роми при реализирането на програмите.

Постигнати резултати от дейностите

- По-голям процент от безработните роми са с регистрация в „Бюро по труда”. По този начин повече роми имат достъп до различните програми и мерки за заетост.

- Включването в различни програми за заетост осигурява на ромите възможност за усвояване на професия и преквалификация.

Планирани дейности за периода 2014-2020 г.

- Стимулиране на работодателите да наемат работници от ромски произход чрез осигуряване на различни преференции.

- Стимулиране на политика за назначаване на роми със специалност и квалификация в общинските фирми.

- Включването на роми в програми за придобиване на професия или част от професия.

Добри практики в областта на заетостта

- Разработване на проекти по Оперативните програми, чрез които се осигурява временна заетост.

Изводи от досега водената политика

- Програмите по заетост на Оперативните програми и Националните програми не осигуряват трайна заетост на ромите. Трябва да се търсят други механизми за разкриване на трайни работни места в реалния сектор на икономиката.

- Да се търсят форми за подкрепа за собствен бизнес и предприемачество.

- Да бъдат признавани уменията придобити в извънучебна среда

5. Приоритет Върховенство на закона и недискриминация.

Гарантирането на обществения ред на териториите на община Антоново се осъществява от Участък „Полиция” гр. Антоново.

В общината е приета Наредба №1 за опазване на обществения ред, която има за цел да осигури спокойствие на гражданите, спазване върховенството на закона, зачитане на правата и собствеността на гражданите. Във връзка с различни сезонни или кампанийни мероприятия и събития се издават съответните заповеди от кмета на Общината, гарантиращи опазването на обществения ред.

На територията на общината през 2014 година и през предходни периоди не са отчитани прояви, свързани с престъпления, извършени на база етническа омраза. Липсват данни за прояви на нетолерантност и ксенофобия.

Всички граждани без оглед на етническата си принадлежност се ползват от законово предвидените права относно административно обслужване, осигуряване на ред и спокойствие, социална заетост, социални права и други.

Върховенството на закона се прилага ефективно без оглед етнически произход или други идентифициращи различията между хората белези.

6. Приоритет Култура и медии.

Народните читалища са културни средища в населените места, съхраняващи традициите и обичаите. Издирват, изучават, съхраняват културно-историческото наследство и развиват фолклорното богатство. Акцент в работата им е развитието на любителското художествено творчество, пресъздаването на народните обичаи и обреди. Основна грижа на читалищното, особено в по-малките населени места е библиотечното обслужване. Вратите на читалищата и техните библиотеки са отворени за всички български граждани. В тях целогодишно се работи с различни самодейни групи и колективи, в които участие взимат и представители на ромския етнос. Отбелязват се различни празници и се организират чествания. Достъпът на ромите до дейността на читалищата не е ограничен и всички, които имат желание се включват в нея.

На територията на община Антоново функционират 11 Народни читалища:

- НЧ „Христо Ботев - 1921” - гр. Антоново;

- НЧ „Пробуда - 1982” - с. Стеврек;
- НЧ „Касърга - 1944” - с. Трескавец;
- НЧ „Отец Паисий - 1929” - с. Изворово;
- НЧ „Борис Т. Златков - 1928” - с. Добротица;
- НЧ „Христо Ботев - 1939” - с. Таймище;
- НЧ „Христо Ботев - 1916” - с. Ястребино;
- НЧ „Кольо Савов - 1922” —с. Любичево;
- НЧ „Съзнание - 1927” - с. Разделци;
- НЧ „Сила - 1919” - с. Моравка;
- НЧ „Д. Камбуров - 1951” - с. Длъжка поляна.

АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНА ОПАКА.

Община Опака е разположена на 180-200м. надморска височина в североизточната част на страната и заема крайната северозападна част на Търговишка област. На юг и изток граничи с Община Попово, на север с Община Цар Калоян от Разградска област и на запад – с общините Две Могили и Бяла от Русенска област. Територията на общината е 156кв.км. и в състава ѝ влизат 6 населени места – гр.Опака, с.Крепча, с.Голямо Градище, с.Горско Абланово, с.Гърчиново и с.Люблен. Град Опака е административен и икономически център на общината. По териториален признак се открояват 2 големи села в общината /Крепча и Голямо Градище/, които по брой на населението заемат завидно място.

Население – демографска характеристика

Населението на Община Опака е основният ресурс, от който зависи развитието на местната икономика. Към 01.2015г. постоянното население на общината е **7 448** жители по данни на отдел ГРАО, като около половината живее в града. Женското население доминира и представлява 42% от общото население. Мъжете преобладават в по-ниските възрастови групи, а жените във високите в резултат най-вече на по-високата средна продължителност на живота им. Населението в подтрудопособна възраст е 17%, а надтрудопособна възраст – 23%.

По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г., ромите остават третата по големина етническа група в България. Като роми са се самоопределили **325 343** души или **4.9%** от българските граждани. Ромският етнос в Община Опака е трети по численост и наброява 4 души по данни на НСИ, което е много незначително като бройка. Към 01.02.2011 г. като роми се самоопределят 4 души. Данните са представени в

Таблица1.

Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределям
Община Опака	Общо	българска	турска	ромска	друга	
Град Опака	6 664	1 433	3 858	4	5	8

- Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи и турци, но по сведения на граждани главно се определят като турци.

Раждаемостта към края на 2014 г. е много по-малка в сравнение със смъртността за Общината.

Таблица № 2

Раждания за 2012 г. (общ брой)	73
Раждания за 2013 г. (общ брой)	56
Раждания за 2014 г. (общ брой)	47

Таблица № 3

Починали за 2012 г. (общ брой)	109
Починали за 2013 г. (общ брой)	96
Починали за 2014 г. (общ брой)	110

Данните са взети от ЕСТРАОН – община Опака

От горните таблици могат да се набележат някои основни тенденции в демографската характеристика, а именно:

- Постепенно намаляване на населението;
- Намаляване дела на младите хора, запазване на контингентите в трудоспособна възраст;
- Тенденция към застаряване на населението и регресивен тип възрастова структура. В селата по-голямата част от жителите са над 65-годишна възраст;
- Висока смъртност и трайна тенденция към отрицателен естествен прираст;
- Устойчива тенденция към емиграция и обезлюдяване на Община Опака с ясно изразени външно-миграционни процеси;
- Ниска гъстота на населението, особено в малките населени места на общината.

Освен получените данни от последното преброяване служителите и кмета на с. Горско Абланово предоставиха информация относно живеещи 13 ромски семейства в селото. Мъжете от семействата били на работа в Гърция, а децата им редовно посещавали училище и детска градина. Средно едно семейство има по 3 деца. Но както е отбелязано и малко по-горе, хората от ромски произход се самоопределят като турци.

1. Приоритет Образование.

Образователното равнище на населението на Община Опака е по-ниско от средните стойности на показателя за страната, като най-висок дял имат лицата с основно образование, следвани от тези със средно. Групата на хората с основно и по-ниско образование съставлява 54% от общото население на общината.

В Община Опака функционират 7 учебни заведения:

- *Предучилищно образование* - детските градини са общо 4, като двете са с по 1 филиал.

- *Основно и средно общо образование*

В СОУ „Васил Левски” гр. Опака се обучават 281 ученика, в паралелки от първи до дванадесети клас. Няма данни да има деца от ромски произход, а и нямаме отпаднали ученици.

В ОУ „Васил Левски” с. Крепча се обучават общо 125 ученика, от първи до осми клас. По данни на Директора на училището има 12 деца от ромски произход. И тука няма данни за отпаднали или изоставащи ученици.

В ОУ „Алеко Константинов” с. Голямо Градище има 48 ученика, от първи до 8 клас, но няма данни за деца от ромски произход или за отпаднали ученици. Има деца, които са се преместили с родителите си.

По данни на отдел „Образование” в Община Опака не са регистрирани необхванати деца.

С преструктурирането на училищната мрежа голяма част от децата от малките села учат в средишно училище извън своето селище, което допълнително затруднява приобщаването на родителите към училището.

Активна е работата с родителите. Провеждат се родителски срещи, ежедневно посещение на родителите в училищата дава възможност за разговори и изясняване на проблеми. По-възрастното население от ромски произход е със основно или средно образование. Повечето от тях не търсят реализация тук, по данни на кметовете на населените места, повечето от хората са в други държави.

2. Приоритет Здравеопазване.

Здравеопазването в Община Опака не е в добро състояние. Системата на здравното обслужване включва двама общопрактикуващи лекари с медицинска практика в гр.Опака. В селските райони обикновено един ОПЛ обслужва по график пациенти от няколко села. Поради това много често обслужването на тези пациенти реално се осъществява от фелдшери или медицински сестри, което пряко се отразява на качеството на лечебния процес. Нямаме данни за регистрирани роми, т.к и доста от хората са регистрирани в гр.Попово или гр. Търговище.

3. Приоритет Жилищни условия.

В извършеното преброяване през 2011г. от Националния статистически институт за жилищата и сградния фонд информацията е обособена за цялата страна.

Основната част от жилищата в общината са собственост на физически лица – 98%. По малко от 1% от жилищата са собственост на търговски дружества, обществени или кооперативни организации.

Ромите в община Опака са сравнително малко и нямаме обособени квартали с роми. Единствено в с.Горско Абланово има към 10 къщи, където живеят роми, но те самите не се определят като такива, а като турци. Живеят в нормални за страната ни условия и в едно домакинство има по 4 или 6 човека. Къщите са едноетажни или двуетажни, като в една къща живеят 1 или 2 семейства.

Информацията беше предоставена от кметсво с.Горско Абланово.

4. Приоритет Заетост.

Икономическото развитие на Община Опака е обусловено предимно от селскостопанското производство. То се развива в 2 направления – растениевъдство и тютюнопроизводство. Дейностите се осъществяват кооперативно и от частни земеделски производители. Обработваемата земя, която съставлява 47% от общата територия на землището се използва пълноценно. Условията са подходящи за развитие на трайни насаждения.

Най – голям принос в производствения обем продукция и брой работни места има секторът лека промишленост, следван от сектора търговия. Текстилната промишленост е от особено значение за социално-икономическото развитие на общината, предвид факта че отрасълът осигурява най-висока заетост и ангажира предимно женски труд.

Приходите от данъци с общински характер се състоят предимно от приходи от имуществени данъци. Постъпленията от неданъчни приходи са главно от такса за битови отпадъци, такса за ползване на детски градини, такси за пазари и панаири, такси за технически услуги, такси за административни услуги и др.

Извода, който можем да направим, е че икономиката е зависима от субсидиите на централния бюджет и средствата, достъпни по линия на програми на Европейския съюз, както и други международни източници на финансиране.

На територията на общината безработицата се увеличава. Средногодишния брой на безработните в община Опака по години е следния по данни на бюрото по труда – гр.Попово.

Таблица № 4

Регистрирани безработни лица, 2012 г.	786
Регистрирани безработни лица, 2013 г.	967
Регистрирани безработни лица, 2014 г.	865

Таблица № 5

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	415
Брой безработни лица с увреждане	41
Брой безработни младежи от до 29 години	116
Брой безработни лица на възраст над 50 години	452

Висок процент безработица по показателите заетост – безработица – Община Опака е на трето място по безработица в област Търговище. По структура най-многобройна продължава да е групата на лицата без квалификация и специалност и от безработни на възраст над 55 години. Това затруднява и тяхната реализация.

5. Приоритет Върховенство на закона и недискриминация.

Оперативна цел: Гарантиране на правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата.

Цели на изпълнение: Подобряване на ефективността на работата на МВР и ефективна защита на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи.

6. Приоритет Култура и медии.

Общината има изградени читалища, които са център на културната дейност. Към някои от тях са изградени самодейни състави, където участие вземат жители на общината от всички етнически групи: българи, турци и роми. Изграденният музей в с. Горско Абланово също допринася за културния живот на населеното място. Състои се от три експозиции, отразяващи миналото на селото, боевете при с. Горско Абланово и Кацелово през Освободителната руско-турска война 1877-1878г. и бита и културата на населението до края на XIX и началото на XX век.

Разпределението на читалищата по населени места са:

- НЧ „Пробуда” гр. Опака
- НЧ „Изгрев” с. Крепча
- НЧ „Просвета” с. Люблен
- НЧ „Христо Ботев” с. Горско Абланово
- НЧ „Христо Ботев” с. Голямо градище
- НЧ „Отец Паисий” с. Гърчиново.

ОБЛАСТ ЯМБОЛ

О Т Ч Е Т ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА АНГАЖИМЕНТИТЕ
НА ОБЛАСТ ЯМБОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА
ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ (2012-2020) и ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ НЕЯ

В изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020), приета с Решение на Народното събрание на 01.03.2012 г., в Областната администрация Ямбол е разработена и приета **Областна стратегия за интегриране на ромите в област Ямбол (2012-2020)**. Стратегията задава насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите на областно ниво, като продължава и развива политическата ангажираност на правителството на европейското развитие на България в съответствие с Националната програма за реформи на Република България (2011-2015 г.) и с Националния план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.” на областно ниво.

Стратегията прилага целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход, който се прилага в рамките на по-общата стратегия за борба с бедността и изключването, и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Областната стратегия за интегриране на ромите е разработена в резултат на сътрудничество от страна на отговорните институции с гражданския сектор и в частност ромски неправителствени организации. Стратегията кореспондира с международните стандарти в областта на правата на човека и правата на лица, принадлежащи към малцинствата, към които Република България се е присъединила.

Оперативното изпълнение на Областната стратегия на област Ямбол за интегриране на ромите (2012-2020) се осъществява чрез Общинските планове за действие (ОПД), изпълнявани в два периода – 2012 – 2014 г. и 2014 – 2020 г. С цел осигуряването на ефективност и устойчивост на мерките се предвижда междинен преглед/актуализация през 2017 г.

Като **стратегическа цел в Областната стратегия** е заложено: *„Създаване на условия за равнопоставено интегриране на ромите и на българските граждани в уязвимо положение от други етнически групи в обществения и икономически живот на област Ямбол, чрез осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда и на условия за обхващане и задържане на деца и ученици от ромския етнос в образователната система, равни възможности и равен достъп до права, блага, стоки и услуги, участие във всички обществени сфери и подобряване на качеството на живот при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация”*.

В Областната стратегия са заложени следните шест приоритета: Образование, Здравеопазване, Жилищни условия, Заетост, Върховенство на закона и недискриминация и Култура и Медии.

I. ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Община „Тунджа”

В сферата на **предучилищното образование**, общината продължава да поддържа политиката на безплатна грижа за деца на 5 и 6 г. в детските заведения, като родителите на тези деца са освободени от задължението да заплащат такси за детска градина. За децата до 4 г. е определена една от най-ниските такси в страната – до 14 лв., въведени са и редица други социални облекчения.

С решение на Общински съвет за приемане на бюджета на общината за 2015 г., от 01.09.2015 г. ще бъдат отменени всички такси за посещаване на детски заведения на територията на общината.

По **проект „Готови за училище”** ОДЗ „Щурче” – с.Кукорево и ОДЗ „Кольо Тенев” са партньори на Сдружение „Ромска академия за култура и образование” и Фондация „Тръст за социална алтернатива”, като проектът се реализира през учебната 2014-2015 г. В проектните дейности са включени общо 43 деца между 3-6 г. и техните родители. Целта е родителите да осъзнаят ранното детско образование като ценност и така да се насърчи ранното записване на децата в детски градини, както и редовната посещаемост. Предвидени са 8 информационни сесии с родители и деца. Ежемесечно ще бъдат заплащани таксите на децата, посещаващи детска градина между 3-5 г., с което се продължава общинската политика за пълна отмяна на таксите. Семействата на децата ще получат ваучери за храна, а за 3 и 4-годишните деца ще бъдат закупени учебни помагала. Чрез осигуряване на компютърна техника ще се постигне подобряване на образователната и работна среда в детските градини.

През 2014 г. е извършена оптимизация на мрежата от детски градини в общината, като е гарантирано правото на равен достъп до качествена предучилищна подготовка за всички деца от 44-те населени места. От началото на учебната 2014-2015 г. в общината функционират 5 детски заведения с яслени групи, от които 1 целодневна детска градина и 4 обединени детски заведения. В 3 общински училища са формирани по една полудневна група за задължителна предучилищна подготовка за деца на 5 и 6 г. Към 01.01.2015 г. в 29-те групи в общинските детски градини с целодневна организация на учебно-възпитателния процес са обхванати 570 деца, около 70% от които са с ромски произход. В трите групи за предучилищна подготовка в общинските училища са обхванати още 61 деца.

По **проект „Дъга на толерантността** – образователна интеграция на децата от етническите малцинства в община „Тунджа”, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси”, са сформирани 10 групи в общински детски градини – партньори по проекта. Общо в дейността са обхванати 79 деца в задължителна предучилищна възраст, от които 74 са с ромски произход. С всяка от групите педагозите са провели по 60 часа допълнителна подготовка – общо 600 часа.

По проекта се реализира и подготовка на деца в ранна детска възраст между 3 и 4г., за социализация в детската градина. Сформирани са групи за допълнителни занимания за децата, чийто майчин език не е българския. В групите са обхванати 89 деца, от които 80 деца от целевата група. Всяка група проведе по 30 занимания, а в 12-те групи педагозите са провели с децата от целевата група общо 360 допълнителни часа работа за сформирание на социални умения.

По проекта са сформирани 23 творчески ателиета „Заедно”, чрез които децата от малцинствата могат да развиват своите творчески заложби. В дейността са обхванати 234 деца, от които 146 са от ромски произход.

Повишена е квалификацията на 45 детски учители за работа в мултикултурна среда и на 35 помощник-възпитатели чрез вътрешна квалификационна дейност. Проведени са 19 информационни кампании „Дни на отворените врати” и кампании „От врата на врата”, целящи по-пълнен обхват на децата от ромски произход. Засилен е контакта с родителите и техните деца, за промяна в нагласите им към предучилищното образование. За тази цел са организирани 9 екскурзии с опознавателна и интеграционна насоченост, 18 общностни събития за етническа толерантност – „семеен уикенд”, 18 работилници за родители в детските градини, чрез които е предоставена експертна подкрепа на родителите от психолог и социален педагог.

Чрез услугата „Допълнителна подготовка за равен старт в училище” по **проект „Желани пространства”** – комплексен модел за интегриран подход за реализирането на ефективни политики за детето и семейството в малките населени места от селски тип” се осигури допълнителна подготовка за повишаване на училищната готовност. Проектът се финансира по Проекта за социално включване, чрез заем от Световната банка.

В рамките на **инициативата „Общината – приятел на детето”** се реализира подкрепа за отговорно родителство на семейства на деца в ранна детска възраст.

Детският фонд на ООН, УНИЦЕФ-България, финансира 3 етап от **проекта „Да пораснем заедно – работилница за родители”**, който общината реализира през 2014 г. в партньорство с читалищата в с.Ботево и с.Тенево. По проекта са сформирани 2 работилници за родители, на които се даде възможност за обмяна на опит, знания и умения, както и професионална подкрепа от обучени специалисти-педагози.

Училищната образователна инфраструктура обхваща 1099 ученици от 1 до 8 клас (към 01.01.2015 г.), като учениците от ромски произход са над 60%. Осигурени са възможности за равен достъп на всички деца, независимо от произхода им. За пътуващите от други населени места има осигурен безплатен транспорт.

Общината е единствената в страната, която заедно с учебните заведения успява да осигури безплатно обедно хранене за всички ученици в общинските училища, а наред с това изпълнява проект с европейско финансиране за предоставяне на пресни плодове и зеленчуци на децата във всички детски градини и училища.

В общинските общообразователни училища през учебната 2014-2015 г. е организирана самостоятелна форма на обучение на 130 ученици (спрямо 60 през предходната година). Делът на напусналите ученици през учебната 2013-2014 г. за общината е под 1 на 100 - по данни на РИО-Ямбол отпадналите от образователната система са само 6. Част от мерките против отпадане от училище са насочени към преодоляване на бедността, промяна на нагласите към образованието като ценности и насърчаване на родителите да изпращат децата си на училище и да участват в училищния живот.

В с.Кабиле, разкритият през 2009 г., Общински център за изкуство и извънучилищна дейност дава възможност за извънкласни занимания на децата от всякакъв произход, включително и чрез организацията на прояви за ученици и родители от всички етноси като Общинска детска асамблея, Общински празник „Водим бъдещето за ръка” и др.

Училищата в общината участват в различни национални програми и **проекти: „Да направим училището привлекателно за младите хора”** (по ОП „РЧР”) за извънкласни дейности в 2 начални училища; **„Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”** (по ОП „РЧР”) за сформирани на поуинтернатни групи и целодневна форма на обучение; **НП „С грижа за всеки ученик”** за повишаване нивото на постиженията на учениците по общообразователна подготовка; **НП „На училище без отсъствия”**; **проект „Програма за намаляване на отпадането на ромските деца от училище”**, осъществен от ЦМЕДТ „Амалипе” – гр.Велико Търново и др.

От месец юни 2014 г. общината, в партньорство с НЧ „Просвета – 1910” – с.Тенево реализира **проект „Насърчаване на процесите на социално включване в българското село чрез разкриване на Център за обществена подкрепа”**. Той се финансира от Фонд „Социална закрила” към МТСП, а за предоставяне на услугите са наети социален работник, психолог и педагог. Те работят в подкрепа на 20 потребители – деца между 7 и 18 г. от с.Тенево и близките 13 населени места.

Община Болярово

В община Болярово функционират две училища - в гр.Болярово и с.Стефан Караджово и една детска градина в гр.Болярово с три филиала в селата Воден, Шарково и Стефан Караджово.

В тях се обучават деца и ученици както следва:

№	ЦДГ/училище	Общ брой деца	От тях роми
1.	ЦДГ „Здравец”- Болярово Филиал Воден Филиал Шарково Филиал Стефан Караджово	35 18 12 25	14 16 12 25
2.	ОУ „Стефан Караджа”- с. Стефан Караджово	75	71
3.	СОУ „Д-р Петър Берон” – гр. Болярово	200	140

Дейностите,върху които се работи в детските градини са следните:

- Родителски срещи, на които родителите се запознават със съдържанието на учебната и възпитателна дейност и очакваните резултати, дават се разяснения и указания как да се работи в домашни условия, информират се за състоянието на познавателното, интелектуалното и социалното развитие на децата. Учителите от своя страна имат възможност да оказват съдействие на родителите от ромските малцинства при мотивирането на децата за различни дейности и да им помагат при решаване на проблеми, научават какви хобита имат децата у дома и какви са индивидуалните им потребности и интереси.
- Дни на отворените врати – част от дейността на целодневна детска градина „Здравец” и филиали всяка учебна година. Тези срещи приобщават родителите към случващото се в детската градина, повишават културата им на общуване, растат стремежите им към постигане на по-високо ниво на подготовка на децата им за училище. Правят се актуални съобщения, правят се кътове, изложби, табла, театър, драматизация, концерти и др.
- Всеки ден учителите провеждат и индивидуални разговори с родителите.
- Чрез таблата за съобщения родителите се запознават с продукти от детското творчество на своите деца. С ентузиазъм децата се включват в работата по кътовете по интереси/природния кът е изцяло подготвен с хербаризирани растения от децата.
- Анкети с родители в началото на учебната година, с опознавателна цел.
- Организирант се празници, на които бариерите на етническо разделение падат. Чрез тях децата-билингвисти най- успешно получават равен достъп на образование и се реализират като бъдещи личности в обществото, стават отговорни, възпитани, преодоляват пречките и се интегрират в обществото.
- Всички учители от ЦДГ „Здравец” и филиалите работят индивидуално с изоставащите деца.
- Работи се по проекти, които помагат за по-успешна интеграция:

Проектът по ОП „РЧР” BG 051 PO001-4.1.0.-01-97 „Образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства” с наименование „Поддай ми ръка сега, защото утре може да бъде късно” (стойност на проекта: 107 000 лв., период на изпълнение 2012-2014 г.) допринесе много за работата, тъй като беше получена специална литература за обучение на деца от

етническите малцинства в детските градини за постъпване в първи клас. С предоставените средства по проекта бяха осигурени необходимите образователни условия и ресурси във вид на материали и консумативи/учебни помагала по Програмна система „Ръка за ръка” за децата от всички възрастови групи и пособия, учебни табла и др. От фирма „Пиргос Консултинг” ЕООД - гр.Бургас бе предоставена Иновационна билингвистична програма и три допълнителни, подпомагащи програми: за моторно – двигателно развитие; Образователни игри; Програма за когнитивно развитие.

Бяха проведени две обучения на педагогическите специалисти за възпитание и обучение в мултикултурна среда. Проведе се и информационни и обучителни срещи с родителите на деца от етнически малцинствени групи под ръководството на доц.Стефка Динчийска от Тракийски университет - гр.Стара Загора.

- По Национална кампания „За чиста околна среда” – 2014г. на ПУДООС на тема: **”Обичам природата – и аз участвам”** са закупени саксии с цветя, кафези с канарчета, аквариуми с рибки, учебни пособия и др. Проведе се поредица от интерактивни занимания на тема околна среда с децата от различни възрастови групи, чрез изработени от родителите на децата мултимедийните презентации, на децата се показаха и им се предостави възможност да се запознаят с животни, растения и среди, до които те нямат достъп. Създадените живи кътове ще се обгрижват, ще се съхраняват и практически ще се използват за обучение на децата по време на целия им престой в детската градина.
- В община Болярово от м. септември 2014 г. с решение на Общинския съвет е отменена таксата за всички деца в детските градини. От таблицата се вижда, че това се отнася за 67 деца от ромски произход. В детските градини не са обхванати само две деца от ромски произход – едното на 4 г. и другото на 5 г.

В училищата също се извършват редица дейности, които съдействат за образователната интеграция на учениците от ромския етнос:

- Подобрява се учебната среда на учители и ученици чрез изпълнението на **проекта „Реконструкция и основен ремонт на сградата на СОУ Д-р Петър Берон, чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност”** BG161PO001/4.1-03-0031, стойност на проекта: 1 151 010,56 лв., от които 172,651,58 лв. - общинско съфинансиране, период на изпълнение 27.02.2012 г. - 27.02.2014 г.
- Ежегодно в началото на учебната година община Болярово с решение на Общинския съвет осигурява средства за закупуване на дрехи и учебни помагала на деца от ромския етнос. За 2012, 2013 и 2014 са осигурени 8 850 лв.
- Разкриване на полуинтернатни групи с включване основно на ромски ученици – през учебната 2014/2015 г. функционират 7 ПИГ – 2 в ОУ „Стефан Караджа” и 5 в СОУ „Д-р Петър Берон”.
- Осигурен е безплатен обяд на учениците в ПИГ по **проект „Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”**. За 2014 г. са усвоени общо 58 520 лв. за двете училища в гр.Болярово и с.Стефан Караджово.
- Осигурен е безплатен превоз на всички ученици, основно от ромски произход, до средишните училища в Болярово и Стефан Караджово. Четири училищни автобуси ежедневно извозват пътуващите ученици до училищата и обратно.

- При провеждане на училищни и общински мероприятия и празници се привличат и участват всички ученици, в т.ч. и самоопределилите се като роми.
- Провеждат се беседи с родителите на децата роми за необходимостта от образование, което спомага за увеличаване броя на завършилите основно и средно образование през последните няколко години.
- Участие на деца роми в проекти по НП „С грижа за всеки ученик”, модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците от прогимназиален етап на основно образование за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка”.
- Квалификация на педагогическите специалисти за работа в интеркултурна среда и за превенция на училищното насилие и агресия.
- Провежда се индивидуална работа с ученици и техните родители. Провеждат се съвместни дейности с ученици и родители.

Община Стралджа

Образователната интеграция на ромските деца е отправна точка за равноправното интегриране на ромите в българското общество. Образователната интеграция е важна предпоставка за последващо приобщаване на пазара на труда, за повишаване на здравния статус и подобряване на жилищните условия на етническите малцинства.

Голяма част от проблемите на образованието на ромските деца се преплитат с проблеми на ромската общност от други сфери – трудова заетост, жилищни условия, здравна култура и др. Причините за тези проблеми са комплексни: част от тях са свързани със затруднения достъп до качествено образование на ромските деца, друга част - с особености на образователната система в България, които възпрепятстват интегрирането на “различни” деца, а трета част са свързани с етнокултурните особености на някои по-консервативни ромски общности.

ДГ "Мати Рубенова" е целодневна детска градина с общинско финансиране. През 2014 г. бе изготвен проект и бе сключено **споразумение за партньорство между детската градина и фондация „Областен ромски съюз” НПО**. Проектът цели да осигури важна за формирането на държавни политики информация относно подходите за увеличаване на обхвата и посещаемостта в детската градина, както и да насърчи цялостното включване в ранния образователен процес на деца от семейства в неравностойно положение.

Финансирането е изцяло ангажимент на фондация „Областен ромски съюз” НПО и включва:

- Заплащане на месечните такси за посещение на ДГ до 25 деца на възраст между 3 – 6 г., за периода от м. септември 2014 г. до м.юни 2015 г. включително;
- Финансиране на интернет услуга в ДГ за продължителността на проекта;
- Осигуряване на учебни помагала за децата на възраст 3 или 4 г. към 15 септември 2014 г., на стойност до 20.00 лв. на дете;
- Предоставяне на ваучери за храна на стойност 20.00 лв. всеки месец за периода от м.септември 2014 г. до м.юни 2015 г. включително на родителите на децата с редовно присъствие.

Очакваният ефект от изпълнението на тези мерки е значително увеличаване на записването и посещаемостта на деца от уязвими общности в детската градина, което от своя страна води до подобряване на познавателните и социални умения, повишаване на готовността за училище и увеличаване на шансовете им за по-добро образование.

С цел понижаване на броя отпаднали ученици, всяко училище в общината води регистър на отпадналите ученици и се стреми да ги върне в училище, като за целта се провеждат:

- родителски срещи, обхождания по домовете от класните ръководители и преподаватели;
- разговори с родителите пред училищните комисии за противообществени прояви;
- съвместни срещи с родителите и кметовете на населените места;
- пълноценно функциониране на групите по СИП “Фолклор на етносите – ромски фолклор”;
- осъществяване на постоянен контакт с отдела за защита на детето към общината, инспектор ДПС и МКБППРМН;
- Организиране на неформални срещи с лидери на ромската общност.

Изградени са различни извънкласни форми за привличане на децата в училище. Всички училища от общината разработват, кандидатстват и печелят проекти с които се стремят да разнообразят живота на учениците в училище. В ОУ „Св.Св.Кирил и Методий” – гр.Стралджа се реализират дейности **по проект “Успех”** с 12 форми на извънкласна дейност, в които са включени 141 ученика.

В следобедните занятия се реализират извънкласни дейности - футболен отбор, мажоретен състав, модерен балет, които обхващат 49 ученика. Към училището функционира СИП “Фолклор на етносите” със 17 ученика и СИП “Информационни технологии” с 15 ученика.

Училищата се включват и в национални програми, свързани с образователната интеграция, като: **НП “На училище без отсъствие”**, Мярка “Без отсъствия”; **НП “С грижа за всеки ученик”**, Модули 2, 3, 4; Проект към ДФ “Земеделие”- **“Училищен плод”** за учениците от ППГ и 1-4 клас и др.

Община Елхово

Общинската образователна инфраструктура включва 1 гимназия с профилирани и непрофилирани паралелки, 1 професионална гимназия, 4 основни училища, 1 целодневна детска градина с 3 бази, 1 обединено детско заведение с 4 бази и един общински детски комплекс.

Обхващането на децата, подлежащи на подготвителна група и на учениците в задължителна възраст се извършва успешно. Населените места в общината не са големи и това е предпоставка за добра комуникация и взаимодействие. В общинската администрация се води картотека на подлежащите на задължително обучение деца и ученици, следи се тяхното движение през учебната година (преместени, придошли, напуснали и т.н.).

За всички деца и ученици е осигурен достъп до учебните заведения, осигурен е транспорт, като броят на пътуващите през учебната 2013-2014 г. е 339 деца и ученици.

В детските заведения се провеждат индивидуални разговори с родителите за ползата от образованието, организират се кампании за повишаване осведомеността на ромските родители за ползите от предучилищното образование.

Напусналите училище ученици през учебната 2013-2014 г. са 8, което е намаление в сравнение с предходната година и представлява 0,58% от общия брой ученици.

Важна задача на ръководствата на училищата и на класните ръководители е привличането на родителите като съюзник на училището и приобщаването им към

училищния живот. Съвместно с родителите се предприемат мерки за намаляване на безпричинното отсъстване – това се постига чрез индивидуална работа с учениците от ромски произход и с техните родители.

Трите средищни училища изпълняват дейности по **проект „Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”**, схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съфинансиран от ЕСФ по ОП „РЧР”. През 2014 г. са включени 432 участници, а изразходените средства са в размер на 229 833 лв.

Осигурена е целодневна организация на учебния ден и за учениците в ОУ „Св.Паисий Хилендарски” – гр.Елхово и със средства от **НП „Училището – територия на ученика”**. За 2014 г. изразходваните средства са в размер на 9 367 лв.

Общинските училища участват и в следните проекти и национални програми:

- **Проект BG051PO001-4.2.05.001 “Да направим училището привлекателно за младите хора”** – „Училище за себеутвърждаване и подготовка за европейски хоризонти (УСПЕХ)” по ОП „РЧР” . За 2014 г. са сформирани 18 клуба в 3 училища, с 260 участници, а изразходваните средства са 22 823 лв.
- **Проект BG051PO001-4.1.07 “Включващо обучение”** по ОП „РЧР”, дейност 2 „Осигуряване на условия за подкрепа за преход от интегрирано към включващо обучение в пилотни общообразователни училища” – за 2014 г. са включени 18 участници, а изразходените средства са 44 440 лв.
- **НП „С грижа за всеки ученик”** – осигуряване на допълнително обучение в 1 училище и 1 детска градина – за 2014 г. са включени 2 групи с 11 участника, а изразходените средства са 1 724 лв.

В училищата и детските градини не съществува напрежение и дискриминация. Всички деца и ученици контактуват на български език, въпреки че майчиният им език е друг.

За повишаване образованието и професионалната квалификация на ромската общност в общината се организира вечерна форма на обучение (през учебната 2013-2014 г. в нея са обхванати 78 ученика) и самостоятелна форма на обучение (през учебната 2013-2014 г. в нея са обхванати 74 ученика).

Вечерна форма на обучение се провежда и в държавното училище ПГ „Стефан Караджа” в гр.Елхово, където в нея са обхванати 143 ученика.

Традиция стана от общинския бюджет да се поемат транспортните разходи на учениците над 16 г. Средствата за това през бюджетната 2014 г. са 37 430 лв.

II. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Община „Тунджа”

В общината няма разкрити здравни заведения. В селата Тенево и Скалица има по един филиал на Центъра за спешна медицинска помощ – Ямбол. Те обслужват населението на 27 от населените места в „Тунджа”. Функционират 32 медицински кабинета, които се обслужват от 13 лекарски практики и 12 стоматологични кабинета с 12 стоматологични практики. В общинската образователна инфраструктура са налични 15 здравни кабинета – 5 в училища и 10 в детски градини. Във всички учебно-

възпитателни заведения има оборудвани шкафове за спешна помощ. Здравното обслужване на децата в 28-те общински детски градини се осъществява по график от 13 медицински специалисти по здравни грижи.

През 2013 и 2014 г. са извършени безплатни кардиологични прегледи от СБАЛК – гр.Ямбол във всички 44 населени места в общината, като от тях са се възползвали включително и хора от ромски произход.

През 2014 г. Фондация „Болни от астма” е работила в 19 населени места, където са проведени следните мероприятия, основно с хора от малцинствата:

- Консултиране за ХИВ – 2 332 лица;
- Изследване за ХИВ , хепатит В и хепатит С – 173 лица;
- Диагностика и лечение на СПИН – 67 лица;
- Консултиране за туберкулоза – 1 124 лица;
- Изследвания за туберкулоза – 56 лица;

От 2012 г. в 5 населени места с компактно ромско население работят здравни медиатори. Техните дейности са в следните направления:

- Съдействие за осъществяване на профилактични прегледи – 1 670 лица;
- Консултиране при подготовка на документи за представяне пред ТЕЛК, НЕЛК, ДЕЛК и ЛКК и придружаване до здравни институции – 789 случая;
- Здравно-информационни мероприятия за превенция на заболявания и сексуално здраве – 123, раздадени 1 105 материали /брошури и презервативи/;
- Патронаж на рискови групи – 1 154 случая.

През 2014 г. общината сключи споразумение за партньорство с Фондация здравни проблеми на малцинствата, като целта е да бъдат привлечени още 2 здравни медиатори към филиалите на ЦСМП или към практиката на общопрактикуващ лекар.

Община Болярово

Здравното обслужване в община Болярово се осъществява от 3 общопрактикуващи лекари и Център за спешна медицинска помощ. Ромите в общината получават равен достъп до здравни услуги. На територията на общината не е регистрирана детска смъртност, а за предпазване от нежелана и ранна бременност, се провеждат беседи в училищата, които обхващат както учениците, така и родителите.

В училищата, водени от класните ръководители и здравно лице, се провеждат часове по здравеопазване на подрастващите на различни теми като профилактика на полово предаваните болести, здравословно хранене и здравословен начин на живот, хигиена, начини за предпазване от нежелана бременност и др.

Всички деца обхванати от задължителна ваксина са имунизирани по Националния календар. Провеждат се профилактични прегледи и се следи здравното им състояние. Ежегодно текат и кампании на БЧК, които са свързани със здравето, хигиенните навици, алкохола, тютюнопушенето и борбата с наркотичната зависимост. В кампаниите се включват, както деца, така и родители. Качеството на здравеопазването в училището е добро, това, но е необходимо изграждането на стоматологичен кабинет, където децата да получават навреме дентална помощ.

Проблем има при по - възрастните роми. Ниската култура и нежеланието им да се информират, води до отказ за посещение при медицинско лице. Повечето от тях нямат избрани лични лекари, не се подлагат на профилактични прегледи и не полагат достатъчно грижи за здравето си.

Община Болярово не разполага със здравни медиатори, които да работят за подобряване на здравната култура на ромите. Заболяванията при тях са основно в резултат на лошите жилищно – битови условия на живот, неспазване на хигиенни навици, бедност, липса на средства и безотговорно отношение към здравето им.

Един от основните проблеми при ромите е бременността. Това е движение, което не може да се обхване изцяло от личните лекари в общината и с това те попадат в рисковите групи бременности. В тази насока е необходимо повишаване на здравните знания и информираност на ромското население, развиване на медиаторство и на различни форми на работа за и в общността.

За подобряване на физическото и здравословно състояние на ромското население посредством спорт, в общината ежегодно се организират спортни състезания с участието на деца и родители. Провежда се и традиционен Национален ромски футболен турнир за младежи до двадесет годишна възраст, а спортните площадки в общината са напълно достъпни за ползване и от ромските граждани.

Община Стралджа

През 2014 г. регионалните здравни инспекции в цялата страна стартираха конкретни дейности по места за превантивни и терапевтични интервенции сред рискови групи от хора, при които има завишен риск от заболявания, както от туберкулоза, така и от рак на маточната шийка. Сред потребителите на тези дейности има и представители на ромската общност.

През изминалата година здравните медиатори в общината са съдействали за осъществяване на планови имунизации, както следва:

- на деца - 1115
- на възрастни – 185

Съдействали са за осъществяване на профилактични прегледи :

- на деца - 715
- на възрастни – 220

Наред с това са съдействали за:

- консултации, подготовка на документи, следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, ДЕЛК, НЕЛК и ЛКК - на 147 лица;
- придружаване до здравни институции, настаняване в здравни заведения – на 50 лица;
- за възстановяване на здравно-осигурителни права – на 51 лица

Брой индивидуални казуси от социален характер :

- консултации, подготовка на документи, следване на процедури – на 125 лица
- придружаване до социални институции - на 57 лица
- съдействие за ползване на социални услуги - на 35 лица

Осъществени са следните здравноинформационни мероприятия за превенция на различни заболявания :

- за превенция на заболявания - 143
- за семейно планиране и сексуално здраве – 102
- брой – раздадени здравно информационни материали - 1 650
- брой поставени спирали – 10

- Патронаж на рискови групи, в т. ч. хронично болни и хора с увреждания, бременни и млади майки, многодетни семейства, самотно живеещи възрастни хора /брой домашни посещения/ - 580.

През миналата отчетна година мобилен кабинет от град Ямбол извърши профилактични прегледи и в продължение на 2 дни бяха направени снимки на белия дроб на 250 лица.

Здравният медиатор при община Стралджа Мильо Добрев получи Грамота и сертификат за включване в доброволната акция при бедствието в Аспарухово в помощ на пострадалото ромско население.

Община Елхово

В общината се предоставя специализирана извънболнична медицинска помощ и болнична помощ, съответно от „Медицински център – 1 Елхово” ЕООД и МБАЛ „Св.Иван Рилски” ЕООД – гр.Елхово.

В общината има 8 амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ, 11 амбулатории за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина, 11 за специализирана медицинска помощ и 6 аптеки.

Поради липса на регистрация на здравните показатели по етнически групи, е трудно да се направи оценка на здравето на гражданите по общности. Практиката показва, че най-често срещаните заболявания при ромите са: високо кръвно налягане, астма, хронични бронхити и др. В детска възраст представителите на ромската общност най-често боледуват от масовите инфекциозни заболявания, поразяващи горни дихателни пътища, стомашно-чревни заболявания и др.

Ромското население в общината няма добра здравна култура и част от него са с прекъснати здравно-осигурителни права. Характерно е ранното майчинство.

В общината няма здравни медиатори.

В детските заведения и училищата има оборудвани здравни кабинети, а медицинските специалисти извършват превенция на здравето, оказване на първа помощ, съдействие на лични лекари за имунизации и задължителни профилактични прегледи.

През 2013-2014 г. в общината бяха извършени дейности по:

- По проект „СПРИ и се прегледай” (Национална кампания за ранна диагностика на онкологични заболявания на Министерство на здравеопазването);
- НП за профилактика на оралните заболявания.

III. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

Община „Тунджа”

Общината включва в състава си 44 населени места от селски тип. В 7 от тях има обособени квартали с по-компактна ромска общност, които се намират в регулацията на населените места. В общината има годни за жилищно застрояване имоти – общо 10 УПИ в 5 села, с капацитет за застрояване на 10 еднофамилни къщи с общо 10 социални жилища. Терените имат наличие на ел.мрежа, водоснабдителна мрежа, транспортна инфраструктура и др.

През 2014 г. общината кандидатства и очаква решение за финансиране на проектно предложение по ОП „Регионално развитие”, Операция 1.2 „Жилищна политика” по схема „Подкрепа за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение”.

Общината разполага с 8 общински жилища, които имат нужда от рехабилитация.

Изготвени са регулационни планове на всички 44 населени места. Изработен е подробен устройствен план на територия с компактно ромско население в с.Завой. Приключва процедирането на подробни устройствени планове за селата Бояджик и Хаджидимитрово. Предстои възлагане на изработване на ПУП за с.Кукорево.

Община Болярово

В община Болярово няма обособени ромски квартали, нито в града, нито в останалите населени места.

На територията на общината няма дискриминация на населението в областта на жилищната политика. Жилищният фонд, с който разполага общината са 10 апартамента и 22 броя жилищни сгради. В 12 от тях са настанени ромски семейства. Условието, в които се настаняват семействата, нуждаещи се от жилища, са добри и те ползват жилищна площ на член от семейството съгласно нормативната уредба. В жилищата има санитарни възли, които са свързани с водопроводната и канализационна мрежа.

Община Стралджа

Обособените ромски квартали са все още една от основните пречки за цялостната интеграция на ромите в обществото, тъй като условията на живот в тях водят до задълбочаване на изолацията им, до занижаване на възможностите за подобряване на образователния, социално-икономическия и здравния статус. За щастие в община Стралджа този проблем не стои така остро, тъй като с малки изключения, ромите не са сегрегирани.

По този приоритет общината ще насочи бъдещите си усилия към подобряване на жилищно-битовите условия и изграждане на социална инфраструктура в кварталите с ясно изразена етническа характеристика /улици и пътеки в кв.№4, кварталите „Дъбрава” и „Морава”/, разрешаване на проблемите с незаконно строителство и др.

Община Елхово

В населените места, където има население от ромски етнос, има обособени жилищни квартали, които са в границите на регулацията. Има закупени жилища и извън тях.

Населението от ромска общност в град Елхово обитава сравнително благоустроени жилища с електричество и вода. Стандартът в селските жилища е по-нисък, сградите са по-стари, а в къщите съжителстват по няколко родствени ромски семейства.

С цел подобряване на условията в обекти на социалната инфраструктура, в общината през 2014 г. бяха реализирани:

- Проект „Строително-монтажни работи с енергоспестяващ ефект на сградата на МБАЛ „Св.Иван Рилски” и Медицински център – 1 Елхово, по линия на Международен фонд „Козлодуй”, администриран от Европейската банка за възстановяване и развитие. Проектът е на обща стойност 191 378 евро.

IV. ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

Община „Тунджа”

През 2014 г. са реализирани дейности и мерки за ограничаване на безработицата чрез наемане на безработни лица за работа по програми за трудова заетост, финансирани от републиканския бюджет и с европейски средства.

За 2014 г. е осигурена временна заетост на 65 безработни лица с ниска квалификация и без образование, в т.ч. от етническите малцинства, както следва:

- НП „От социални помощи към осигуряване на заетост” – 37 лица от ромски произход;
- „Регионална програма за заетост” – 10 лица, 5 от които – роми;
- Проект „Подкрепа за заетост”, финансиран от ОП „РЧР” – 18 лица, от които 14 – роми.

За периода февруари-декември 2014 г. още 480 лица, предимно от ромски произход, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда”, са ангажирани за 14 работни дни, при 4-часова заетост, за обществено-полезни дейности.

Община Болярово

50% от населението в общината е в трудоспособна възраст, като относителният дял на младите хора до 14 г. е 14%. Тенденцията в общината е към увеличаване дела на възрастните хора.

Към настоящия момент са регистрирани общо 324 безработни лица. От тях:

- Роми – 50;
- Жени от ромски произход – 28;
- Със средно образование – 4;
- С основно и по-ниско образование – 54 /18 с основно, 16 с начално образование и 20 без образование/;

В НП „От социални помощи към осигуряване на заетост” са включени 27 лица от ромски произход от общо 33 наети.

Подпомогнати лица от ромски произход по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане за 2014 г. – 102.

Община Стралджа

Общината работи за популяризиране на промените в законодателството в областта на заетостта и социалното подпомагане чрез периодични срещи с представители на неправителствени организации и представители на дирекция „Бюро по труда”.

В общински проекти по НП ”ОСПОЗ” са включени:

- В комунално битови дейности - 2 лица;
- В дейности с траен характер – 15 лица;

- В социални дейности – 6 лица;
- В дейност Поддръжка на сгради – 13 лица;
- В неотложни и аварийни дейности – 55 лица.

Подпомагане на ромската общност при осъществяване на достъп до различните механизми на социална защита чрез социоконсултанти, назначени по НП „ОСПОЗ”, съвместна работа на общинската администрация с Дирекция „Социално подпомагане”.

Основни изводи за отчетния период:

- Голям е делът на нерегистрираните безработни роми, като той е по-висок сред жените;
- Наблюдава се тенденция за увеличаване делът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Липсва сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса.

През отчетния период повишаването на предлагането на работни места и заетостта в общината бе основна цел на Регионална програма за заетост. Тя е специфичен инструмент на политика на пазара на труда, чрез който се преодолява проблема безработица при българските граждани от ромски произход. Едновременно с това се дава възможност за предприемане на действия, водещи до преодоляване на негативните тенденции, свързани с последствията върху пазара на труда от икономическата криза.

Община Елхово

Сред целевите групи, към които е насочена политиката на общината по отношение на пазара на труда, са безработните с ниска или нетърсена професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, в т.ч. безработни с ниско образование и от ромски произход.

През 2013-2014 г. в ДБТ – Елхово са направени нови регистрации на 215 безработни, самоопределили се като роми.

В рамките на утвърдените средства от Националния план за действие по заетостта и със средства от европейски и международни фондове, през 2014 г. по мерки и програми са започнали работа 18 роми, а на първичния пазар на труда са наети 45 безработни роми.

Ниският им брой се дължи преди всичко на ниското образователно ниво на безработните лица от ромски произход, недостатъчна мотивация и инициативност, липсата на интерес от страна на работодателите и др.

V. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата”.

Община „Тунджа”

През 2014 г. в Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ са получени 16 преписки от Районна прокуратура и 4 от органите на полицията. По тях са образувани 20 възпитателни дела и са наложени общо 33 възпитателни мерки спрямо 27 малолетни и непълнолетни лица, като делът на правонарушителите от ромски произход сред тях е 90%. Най-честите противоправни деяния са кражба на чуждо имущество, хулиганство и административни нарушения.

МКБППМН и отдел „Закрила на детето” при Дирекция „Социално подпомагане” организират социално-превантивна дейност за деца в риск и съвместно с училищата осъществяват дейности за ограничаване възможностите на децата да попаднат в рискова ситуация.

Към комисията работят обществени възпитатели, които оказват подкрепа на лицата с рецидив в проявите. Сред децата и родителите се разпространяват информационни материали за превенция на зависимостите, борба с насилието и агресията, трафик на хора и др.

На дете, настанено в корекционно-възпитателни заведения и на други, склонни към противообществени прояви деца от ромски етнос, бяха предоставени хранителни пакети и дрехи, събрани с акция на МКБППМН и Общински съвет на БЧК.

Община Болярово

В ПУ-Болярово, РУП-Елхово се предприемат мерки при работа с населението, съобразени със законодателството на държавата – защита на обществения ред и недопускане на прояви на нетолерантност по отношение на малцинствата.

Успоредно с органите на полицията, в община Болярово работи и Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. В изпълнение на основните си задължения, Комисията ежегодно включва в годишния си план мероприятия за превенция на дискриминацията, водеща до множество прояви на агресия и насилие сред подрастващите.

От 2011 г. и към момента в училищата на територията на община Болярово са проведени беседи и лектории на различни теми, като „Децата в конфликт със закона”, „Агресивност и поведение”, „Насилие срещу деца”, „Да бъдем толерантни” и др.

Местната комисия активно се стреми да отговаря на нуждата от противодействие на този вече станал национален проблем – агресията сред децата, в училище и извън него. За тази цел, съвместно с Общинското училищно настоятелство бе изготвен **проект „Децата - наша обич и тревога”** по програма „Овластяване на безвластните по време на криза”, с подкрепата на Тръст за гражданско общество в Централна и Източна Европа и Извънреден фонд към института „Отворено общество”- гр. София (стойност на проекта – 7 000 лв.).

Една от главните цели на проекта бе създаването на Общинска програма за превенция на насилието между деца. Чрез програмата се изработиха общи принципи за работа и партньорство на местно равнище, набелязоха се средства за превантивна работа, които ще спомогнат да се координира дейността на всички институции, имащи отношение към проблемите на възпитанието на подрастващите. С Решение № 476/31.05.2011г. и Протокол №46 на Общински съвет – Болярово бе приета Общинска програма за работа с деца в риск и превенция на агресията и насилието, която бе разпространена сред всички институции, работещи с деца.

Резултатите са показателни, няма нито едно възпитателно дело за агресия и насилие между учениците за периода.

По случай Празника на град Болярово – 26 октомври, традиционно МКБППМН се включи с редица мероприятия. Обявени бяха два конкурса: за написване на есе или разказ на тема ”Моят град – моето бъдеще” и конкурс за изработване на рисунка на тема „Приказка за моя роден град”. В мероприятията се включиха много деца, включително и такива с девиантно поведение. Под мотото «Да кажем не на агресията и насилието чрез красотата на изкуството», децата рисуваха и твориха.

Ежегодно община Болярово и МКБППМН залага на спорта като метод за борба с агресията и ефикасен начин за сплотяване и отхвърляне на дискриминацията сред младите хора и подрастващите. За Световния ден на спорта – 17 май, се организират спортни турнири, игри и състезания, като се дава възможност на всички желаещи да се включат.

Резултатите от проведените кампании и мероприятия са обнадеждаващи. Наблюдава се толерантност между младите хора и желание от страна на ромите да бъдат интегрирани. Липсват прояви на дискриминация.

Община Стралджа

В общината няма регистрирани случаи на междуетническо напрежение. Действащото законодателство в България гарантира равните възможности и защита от дискриминация за всички, независимо от етническата им принадлежност, пол, възраст, здравно състояние, вероизповедание, сексуална ориентация и други признаци.

На 08.04.2014 г. в клуба на пенсионера в гр.Стралджа се проведе заседание на Комисията по обществен ред и сигурност към Общинския съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси. На заседанието присъства г-н Митко Андонов – кмет на Община Стралджа, заместникът му г-н Иван Георгиев, г-н Йордан Йорданов - началник на РУ Стралджа, г-жа Кина Атанасова - Председател на фондация "Болни от астма" – гр. Ямбол, както и 17 представители от общинския съвет, общинската администрация, ръководители на НПО и физически лица. Във връзка със зачестилите случаи на кражби и нарушения на обществения ред, на заседанието кметът призова членовете на комисията от ромски произход да запознаят етноса с днешното заседание и разглежданите въпроси.

Началникът на РУ Стралджа от своя страна подчерта, че в общината няма нито едно на етническа или верска основа. Той наблегна на необходимостта от редовно посещение на училищата от младото ромско поколение. Обърна внимание на това, че общността трябва да подкрепя и подпомага полицията, а не да защитава нарушителите.

Община Елхово

През 2014 г. РУ „Полиция” – Елхово работи за ограничаване на противообществените прояви и престъпления на малолетни и непълнолетни и на посегателствата над деца, както и за повишаване на професионалната компетентност и подобряване на ефективността в работата на полицейските служители за утвърждаване на толерантни междуетнически отношения.

Основна характеристика на престъпността в общината е участието на определени групи роми в дребни престъпления и склонност към посегателство над чужди вещи. Някои роми не смятат административните нарушения за престъпления, а ги оправдават като начин на оцеляване.

С децата с проблемно поведение работят експертите в Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и детска

педагогическа стая към РУ „Полиция”. Важна част от превантивната дейност заема НП „Работа на полицията в училищата”, насочена към разясняване на взаимоотношенията между хората и ролята на полицията.

От водещите се на отчет в детска педагогическа стая малолетни и непълнолетни лица 88% са от ромски произход. През 2014 г. в МКБППМН са образувани 6 възпитателни дела спрямо 6 малолетни и 2 непълнолетни лица. Като превенция, МКБППМН, детска педагогическа стая и отдел „Закрила на детето”, съвместно с училищните ръководства, осъществяват дейности в училище и извън него за ограничаване възможността децата да попаднат в рискова среда.

На територията на общината няма прояви на етническо противопоставяне.

VI. КУЛТУРА И МЕДИИ

Оперативна цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до общественния културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество

Оперативна цел: Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата” в печатните и електронни медии.

Община „Тунджа”

В общината функционират 40 читалища, Фолклорен ансамбъл „Тунджа”, Галерия-дарения „Иван Колев” – с.Кабиле. Читалищата развиват богата културна, самодейна, библиотечна и информационна дейност. По Програма „Глобални библиотеки” в 9 населени места има информационни центрове, а в 6 населени места има оборудвани компютърни кабинети.

Отчитайки спецификата на общината и нарастващия дял на населението от ромски произход, читалищата работят с всички етноси. Ромите участват активно в самодейните колективи на читалищата и в отбелязване на празниците, които са съхранили спецификата на тяхната култура и традиции /Гергьовден, Международния ден на ромите и др/.

Община „Тунджа”, в диалог с месните, регионални и национални медии, предоставя коректна информация за събития и прояви, свързани с живота на ромската общност.

Община Болярово

В общината се организират чествания на различни местни и национални празници, в отбелязването на които се приобщават представителите на ромската общност и особено децата. По време на празник падат бариерите на етническото разделение.

В детските градини се организират най-различни тържества – по повод Коледа, Баба Марта, Първа пролет, Великден и други. С цел запознаване с традициите около тези празници, всички деца се включват в изработването на картички, мартенички, великденски яйца и други, а след това излагат изделията си в изложби, съвместно с родителите. Тези изложби и конкурси за детско и семейно творчество създават атмосфера на доброжелателност, взаимопомощ и сътрудничество.

В училищата в общината също се стимулират децата от ромски произход да участват в различни извънкласни дейности и празнични прояви. Ежегодно общината

отпуска финансов ресурс за детски танцов състав, в който участниците са над 50% ромски деца.

Провеждат се редица дейности, насочени към съхранение и развиване на културната идентичност на етносите. Всички ученици са бенефициенти на училищни и общински проекти, свързани с популяризирането и съхранението на традициите и обичаите на различните етноси в община Болярово.

Община Стралджа

Общината съдейства активно за разширяване на междуетническите връзки при съблюдаване идентификацията на етническите общности, както и за установяване на подходяща среда за взаимно уважение, толерантност и разбиране. В тази връзка, се оказва подкрепа за подпомагане съхранението на етническата идентичност и популяризиране на културната специфика на всички етноси. Осигурява се и възможност за публична изява на културата на различните малцинства в общоградски и национални мероприятия.

Ежегодно се организират културни и спортни мероприятия, посветени на ромската Нова година – Банго Васил, и Международния ден на ромите – 8 април.

Ромски състави и групи вземат участие в традиционния събор на народното творчество „Мараш пее“, в общинските празници на коледарската песен, Кукеровден, Тодоровденските кушии, празника Трифон Зарезан и всички мероприятия от културния календар на общината.

Община Елхово

Културните дейности в общината се реализират основно от читалищата, които са 11 на брой. Читалищната дейност включва основно библиотечна дейност и художествена самодейност. Във всички културни институции се предоставят възможности за равен достъп на лица от ромски произход.

В читалищата са разкрити самодейни състави, кръжоци и други форми на художествена самодейност, като в голяма част от селата в тях се включват роми. Те проявяват интерес към коледарските и кукерски групи, вземат участие и в различни конкурси. Общите интереси към традициите и ритуалите позволяват на ромите да намират допирни точки с връстниците си, да развиват своите способности и дарби.

В културния календар на общината са включени разнообразни спортни и културни прояви, в които вземат участие и роми. Всяка година се отделят средства и се оказва съдействие за отбелязване на Международния ден на ромите.

Ежегодно се провеждат и различни календарни празници, в които се включват роми. Като цяло техните празници съвпадат с българските календарни народни празници, но всеки от тях получава специфично ромско осмисляне – като например Гергьовден, Великден и Васильовден /Банго Васил/.

В община Елхово има 4 спортни клуба – по футбол, борба, бокс и ученически спортен клуб „Елхово – 2008“. В спортните клубове на общината има участници от ромски етнос. Добро е тяхното представяне в различни етапи на първенствата, където имат и завоювани призови места.

Развитието на спортна дейност се извършва в сравнително добра спортна база. В квартала с по-компактна ромска общност в гр.Елхово има изградена спортна площадка.

VII. ДРУГО:СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

Община „Тунджа“

През 2014 г. са разкрити редица нови социални услуги в общността, от които се ползват и представители на ромската общност.

От 01.02.2014 г. е разкрит Дневен център за възрастни хора с увреждания в с.Веселиново, с капацитет 25 места. От 01.04.2014 г. е разкрит Дневен център за стари хора в с.Скалица, с капацитет 30 места. Двете услуги са финансирани от държавния бюджет, като държано-делегирани дейности.

Голяма част от социалните услуги в общността се финансират по програми и проекти с външно финансиране:

- **Проект „Предоставяне на социална услуга „Обществена трапезария” – грижа за хората в неравностойно социално положение от малките населени места”** – водеща организация е общината, а финансирането се осигурява от фонд „Социална закрила” на МТСП. Услугата се предоставя на 90 потребители от 8 населени места;
- **Проект „Обществени трапезарии – алтернатива за преодоляване на социалната изолация в малките населени места”** – общината е партньор на частна ямболска фирма, която предоставя услугата на 108 потребители от 8 населени места;
- **Проект „Социална закрила чрез обществени трапезарии в малките населени места”** – изпълнява се от МИГ – Тунджа, в партньорство с общината и частна ямболска фирма – осигурява безплатна храна на 80 потребители в 5 населени места;
- **Чрез проекта „Предоставяне на социална услуга обществена трапезария в община „Тунджа” – повече грижа за хората в българското село”**, реализиран от Общински младежки съвет „Тунджа”, в партньорство с общината и частна фирма, се създават условия за включване на 80 потребители от 5 села;
- **Проект „Подкрепа за достоен живот”**, финансиран по Схема за предоставяне на безвъзмездна помощ BG 051PO001-5.2.09, “Алтернативи”, по ОП „РЧР”, в общината 97 лица в неравностойно положение се ползват от услугата „Личен асистент” в 27 села. Сред тях 11 потребители са от ромски произход. Лицата, започнали работа като лични асистенти са 75, от които 13 роми;
- **Проект „Звено за услуги в домашна среда – модел за социално включване в малките населени места”**, финансиран по ОП „РЧР”, схема за безвъзмездно финансиране „Помощ в дома”, BG 051PO001-5.1.04. По проекта се изгради Звено за социални услуги към Домашен социален патронаж „Тунджа” с 2 изнесени офиса на територията на общината. Чрез дейностите се осигури работа на 32 безработни лица, които оказваха подкрепяща грижа за 75 потребители – лица с увреждания и възрастни хора със затруднения в домашния бит.
- В рамките на 1 месец, до 12.09.2014 г. в селата Хаджидимитрово, Завой, Веселиново и Бояджик се проведе **„Лятно училище”**, което е част от услугата „Допълнителна подготовка за равен старт в училище”, по проект, финансиран по Проекта за социално включване чрез заем от Световната банка. В създадените 4 групи участваха общо 60 деца между 6 и 7 г. и техните родители. Посещавайки лятното училище, децата имаха възможност да доразвият и съхранят придобитите когнитивни и социални умения, усвоени от предучилищните групи, преди да постъпят в 1 клас. Под формата на групови и индивидуални консултации, специалистите подпомагаха и мотивираха подготовката на родителите в подготовката на бъдещите първокласници.

- Предстои стартирането и на други интегрирани услуги, насочени към децата от 0 до 7 г.: „Здравна консултация”, „Ранна интервенция на уврежданията”, „Семейно консултиране”, „Формиране на родителски умения” и др.
- Община „Тунджа” е една от шестте поканени пилотни общини, които работят по **програмите РОМЕД2 и РОМАКТ**. Програмата РОМАКТ е съвместна инициатива на Съвета на Европа, Европейската комисия и Европейския алианс на градовете и регионите и целта ѝ е изграждане на капацитет на местните и регионални власти за развиване и изпълнение на политики на ромско включване. Сред конкретните цели са: изграждане на капаците на местните власти да изпълняват своите функции по ефективен начин при изпълнение на политики за приобщаване на ромите; подкрепа за създаване на механизми и процеси, насърчаващи стандартите за добро местно самоуправление и ефективни интегрирани усилия за развитие, обхващащи образованието, здравеопазването, заетостта, жилищно настаняване, градско развитие и култура; подобряване ефективността върху местните политики, мерки и предоставяни услуги. Програма РОМЕД 2 е съвместна инициатива на Съвета на Европа и Европейската комисия и е насочена към повишаване качеството и ефективността на работа на медиаторите, асистентите и фасилитаторите с ромската общност. На този етап двете програми се реализират в 10 населени места с компактно ромско население. Изградена е Местна инициативна група, в която са включени здравните медиатори и представители на ромската общност в 10 населени места в общината.

Община Болярово

- **Проект "Подкрепа за достоен живот"** по ОП „РЧР” – за осигуряване на услугата „Личен асистент” на 12 потребители и наемане на работа на 12 лични асистенти; Стойност на проекта 47 664 лв., период на изпълнение 08.10.2010 - 03.2015 г.
- **Проект „Взаимопомощ в общността”** по ОП „РЧР” - Стойност на проекта 245 040,74 лв., период на изпълнение 15 месеца - от 23.11.2012 до 23.02.2014 г. Общата му цел е формиране на общностен модел за достоен живот на хора с трайни увреждания и възрастни хора от община Болярово чрез създаване и устойчиво развитие на център за предоставяне на услуги в домашна среда. Броят на лицата от целевата група, включени в проекта е: 26 лица, предоставящи услуги в домашна среда и 70 потребители на почасови услуги. Всички дейности по проекта са пряко насочени към подобряване на качеството на живот на лицата с увреждания и самотно живеещите възрастни хора от община Болярово чрез получаване на достъп до социални услуги в домашна среда.
- **Проект „Обществена трапезария”**, финансиран от Фонд „Социална закрила”. Хранят се 40 лица от общината, от които 35 роми. Проектът е стартирал през 2009 г. и продължава към настоящия момент.

Община Елхово

Една от основните дейности по отношение на социалното включване на ромското население е ползването на различните социални услуги, които се предлагат на територията на общината. Много важна част в ежедневната работа на социалните

работници е провеждането на разяснителна кампания за това какви услуги могат да се ползват и какъв е ефекта от тях.

През 2013-2014 г. от ползвалите различни услуги на **Центъра за социална рехабилитация и интеграция в гр.Елхово** 92 деца, около 60% са от ромски произход. Това са деца, които живеят или временно са попаднали в рискова среда, както и такива с определено заболяване. С помощта на специалистите от центъра, те придобиват умения и навици, полезни за тяхното ежедневие.

Голям е процентът на лицата от ромски етнос, ползващи социалните услуги от резидентен тип в общината. Други много съществени социални услуги, които се ползват от ромското население са **„Личен асистент”** и **„Приемна грижа”**.

ДСП-Елхово изпълнява **НП „Асистенти на хора с увреждания”**, в която през 2013-2014 г. са включени 8 ромски семейства, 6 от които са семейства с непълнолетни деца с тежки увреждания. Тази програма дава възможност едновременно за осигуряване на заетост и доходи, а същевременно и денонощно полагане на грижи за лица и деца с увреждания, които не са способни сами да се справят в ежедневието.

Изпълнението на **проект „И аз имам семейство”** по ОП „РЧР”, даде възможност на 8 ромски семейства да бъдат обучени като приемни семейства и да станат такива на деца, които са били в институции или са деца в риск от изоставяне.

Като положителна тенденция през периода се наблюдава повишаване на интереса от страна на представителите на ромската общност към:

- Включването им в различни проекти и програми, чрез които се дава възможност за обучение и трудова заетост;
- Търсене на специалистите от ДСП за подкрепа, разговори и консултации по въпросите на социалното включване.

ОБЛАСТ МОНТАНА

ОБЩИНА БЕРКОВИЦА

По отношение на образованието всички учебни заведения в общината са заложили в своите планове дейности за интеграция, включващи както работа с родители, така и множество извънкласни дейности.

Причините за отпадане от училище са социално-икономически, образователни и етнокултурни. Главно това са финансови проблеми в семейството, незаинтересованост от страна на родителите, липса на мотивация за учене от страна на децата, затруднения при изучаването на преподавания материал.

Независимо от тенденцията за намаляване броя на отпадналите от училище деца, проблемът остава доста сериозен. Той се утежнява и от напускането на учениците с Удостоверение за преместване, поради заминаването на родителите в чужбина. Проследяването на тези деца и ученици е изключително трудно и не може да се каже дали продължават образованието си.

Училищните ръководства осигуряват достъп до качествено образование и полагат усилия за задържане на децата и учениците и повишаване на мотивацията за учене.

По отношение на здравеопазването в община Берковица, поне в една трета от ромските домакинства има хронично болен и поне във всяко четвърто домакинство има човек с увреждане. Услуги на стоматолог ползват много малка част от ромите и то поради наличие на неотложна или спешна нужда от това. При лицата от ромски произход леталитетът при социалнозначимите заболявания и усложненията, настъпващи вследствие на неадекватно лечение на хроничните заболявания като цяло е по-висок. По голям е и делът на инфекциозните заболявания поради липса на здравни навици,

непълно обхващане в профилактичните национални програми и изпълняваните от общо практикуващите лекари /ОПЛ/ такива, социално битови фактори. Обнадеждаващ факт за промяна на тези показатели е наличието на здравния медиатор в община Берковица. Ежемесечно се работи с ОПЛ за повишаване обхвата с имунизации.

Отдалечеността и неосигуреността на ромските квартали допълнително обуславя влошаване на достъпа на роми до здравни услуги. В повечето случаи първичната помощ и профилактика е трудно изпълнима, а специализираната и болничната помощ доста закъсняла с множество натрупани и преминали в спешност здравни проблеми.

По отношение на жилищните условия в населения с ромско население кв. Раковица, град Берковица е необходимо изработване на кадастрална карта за територия с площ около 100 дка., заселена с роми и включването им в регулация. Концентрацията им в обособени квартали обикновено води до социална изолация на жителите им, до влошаване на жилищните условия, до проблеми с изграждането и поддръжката на инфраструктурата и хигиената, до транспортни проблеми и трудности при осигуряването на услуги.

По отношение на социално включване и заетост е много висок процента на лицата от ромски произход без или с по ниско от основно образование спрямо общия брой регистрирани такива в Д БТ – 79,39%. Със средно образование са само 5 лица, а в края на м. октомври 2014 г. няма нито едно лице с висше образование. Броят на регистрираните безработни от ромски произход е значително голям, голям е дялът на лицата с начално и по-ниско образование сред лицата, самоопределили се като представители на ромската етническа група. Това е сериозна пречка за реализацията им на пазара на труда на несубсидирани работни места. Включените в заетост по програми и проекти лица от ромската етническа група са под 15 % от общо включените, а дялът им от включените в проекти на ОП „РЧР” е под 18 %.

По отношение върховенство на закона и недискриминация негативните нагласи и предрасъдъци на етническа основа ограничават представителите на ромската общност за пълноценно участие в обществения живот. Това рефлектира неблагоприятно върху общността като цяло. Голяма част от изявените роми, за да избегнат това отношение, често напускат общността, лишавайки я от позитивни модели и авторитетно представителство. Затова са необходими политики за създаване на условия за равни възможности и недопускане на дискриминация. Така ще се постигне укрепване на солидарността и социалната сплотеност на обществото и осигуряване на равен достъп да права, облаги, стоки и услуги.

По отношение на култура и медии е необходимо да се повиши степента на социална и културна интеграция на ромския етнос и паралелно с това да се съдейства за развитие на толерантността на местната общност към межкултурните и междуетническите различия. Това е възможно чрез използване на атрактивни културни събития, в които да бъдат включени ромите.

ОБЩИНА БРУСАРЦИ

Като цяло оценката за изпълнение на Плана в подкрепа на интеграционните политики в Община Брусарци за 2014 г. е незадоволителна.

Основните причини за това са следните:

1. Липса на структура /общински съвет за сътрудничество по етническите въпроси и интеграционните политики/, която да ръководи, мониторира и контролира изпълнението на плана
2. Ниската степен на субординация с други институции имащи отношение по проблемите
3. Липсата на НПО на територията на общината, което да работи по етническите проблеми и интеграционните политики

4. Липсата на целево предвидени средства в общинския бюджет
5. Висока степен на пасивност и отчужденост сред малцинствата от проблемите на гражданското общество и живота в социума

ОБЩИНА ВЪРШЕЦ

Образование:

Образованието на децата от ромски произход е много трудна мисия и е истинско предизвикателство за всеки педагог. С много повече труд от страна на педагога, с голямо търпение и постоянство се постигат успехи в учебно възпитателната дейност с ромите, при които овладяването на знанията е бавен и продължителен процес.

Това е и причината днес темата за интеграция да е водеща. Училището е мястото, където се градят нейните основи, защото истинската интеграция това е средата. Липсата на равен старт в живота на ромските деца чрез образование, води до изолация и неравноправие.

В училищата има промяна изразена в това, че постъпват по голям брой ученици от ромски произход в сравнение предишни години, когато те бяха отделени в тъй наречените "цигански", училища.

Разковничето се оказва именно в това, деца от различни етноси да имат общи интереси. Също и това, че сценичните изяви на децата привличат и родителите не само като зрители, но и като консултанти да покажат по различни танци, да помогнат в изготвянето на костюмите на децата, да изпеят някоя песен.

В последните години Община Вършец, съвместно с училищата от общината работи за пълното обхващане на всички деца и младежи в училищна възраст от общината за успешното им обучение и завършване на средното им образование, за възпитанието им в етническа толерантност, социална отговорност и активност.

В най-голямото училище на територията на общината – СОУ «Иван Вазов» е приета Програма за превенция на отпадането.

Целта на програмата е създаването на ефективен механизъм за намаляване броя на безпричинните отсъствия, ниския успех в училище, относително малкия процент роми, продължаващи своето образование в средни училища, активизиране участието на родителите в училищния живот и в училищните структури на управление.

Определените подцели са:

- Включване на децата и учениците от малцинствените етнически групи в учебния процес;
- Подпомагане процеса на интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Превръщане на СОУ „Иван Вазов” в приемно училище за децата роми ;
- Подобряване на училищната среда и създаване на предпоставки за успешна социализация на ромските деца, ученици и младежи в СОУ „Иван Вазов”;
- Намаляване броя на неизвинените отсъствия;
- Повишаване на успеха на учениците;
- Подготовка на учителите от СОУ „Иван Вазов” за работа в мултиетническа и мултикултурна среда;
- Работа с методи на неформално структурирано образование и създаване на методология за преподаватели в мултикултурна среда;
- Привличане на родителите на учениците от СОУ „Иван Вазов” като активни участници в социокултурното мултиетническо общуване в учебното заведение и извън него.

Приоритетите са: идентифициране причините за непосещение и отпадане от училище; изграждане на умения за живота у децата и младите хора, чрез изпълняване на тяхното право и задължение – посещение на училище; социална подкрепа на децата и семействата, чрез включване в живота на училището (празници, тържества, училище за родители...)

Всяка учебна година на първото заседание на педагогическите съвети в училищата от общината се приема програма, свързана с превенцията на отпадане на ромските деца от училище .

Предназначението на програмата е да изведе и дефинира основните проблеми, свързани с високия процент отпаднали деца в задължителна училищна възраст, които или не са обхванати от системата на образованието, или впоследствие отпадат от нея и интегрирането им в

училищна среда. Най-голям е относителният дял на децата от рисковите малцинствени групи /ромски произход/.

Ученическият съвет към СОУ „Иван Вазов“ организира дейности, насочени към успешна адаптация на деца и ученици от етническото ромско малцинство в смесени училища – инициатива „Подавам ти ръка“; футболен турнир за купата на ОСД;

След завършването на начален етап на основното си образование, децата от НУ „В. Левски“ в квартал „Изток“ продължават обучението си в прогимназиална степен в СОУ „Иван Вазов“.

Понякога адаптацията им е трудна, поради кабинетната система, различния/нов преподавателски екип и т.н. С оглед осигуряване на приемственост в обучението между двете училища, ученици от СОУ „Иван Вазов“ посетиха ромското училище и бъдещите петокласници имаха възможност да се запознаят с преподавателския екип и децата.

Представена беше презентация за тяхната дейност. Демонстративния мач беше проведен на игрището в парка. В него се включиха четири екипа. Връчена беше купа и грамоти.

- 40 деца от НУ „Васил Левски“ изготвиха проекти „Моето бъдеще“

- 100 ученици взеха участие във футболния турнир като участници и зрители.

- На турнира по футбол бяха поканени и децата от оздравителното училище в града, където присъстваха заедно със своите възпитатели.

- За организационните екипи това спомогна във формиране основни умения за работа с институции и администрации.

- Повишена информираност за проблемите на образованието в контекста на житейските умения на младите хора.

Заетост:

Липсата на квалификация, ниското образователно равнище и продължителния престой на пазара на труда се отразяват неблагоприятно върху трудовата реализация на безработните лица от ромски произход. За голяма част от тези хора почти единствената алтернатива са програмите за заетост. Община Вършец участва в следните програми за осигуряване на временна трудова заетост на роми :

ЕП «Алтернативи» - 8 бр. роми

НП «ОСПОЗ» - 78 бр. роми

Регионална програма за заетост – 4 бр.

Основни изводи:

- Голям е делът на нерегистрираните безработни;
- Наблюдава се тенденция за увеличаване делът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Липсва сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса;
- Повече от 45 % от безработното население на общината е от ромски произход.

Здравеопазване:

Извършени безплатни профилактични прегледи на деца и възрастни;

- акушеро-гинекологични и педиатрични;

- измерване на костна плътност.

Проведени здравни беседи, разяснителни кампании, лекции в ромските общности.

Въздействието на предприетите мерки:

- повишаване на здравната култура на ромското население;

- ранно откриване и превенция на социално-значимите заболявания.

Жилищни условия:

Ромите в град Вършец живеят основно в квартал „Изток“. Къщите са едноетажни, 80 % са в регулация, а 20% извън регулационния план на град Вършец. В голяма част от тях връзката със системата за канализация на града не е изградена. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено многодетни с минимум 3 деца.

Жилищните условия се подобряват постоянно от общината чрез общинския бюджет и участието ни по програми и проекти. Улиците се асфалтират и се почистват деретата. Кварталът е електрифициран и водоснабден. Въпреки това, дворните места остават неподредени. Въпреки,

че има изградена система за сметопочистване контейнерите не винаги се използват по предназначение.

ОБЩИНА ГЕОРГИ ДАМЯНОВО

Целевата група, за която е предназначен Плана на община Георги Дамяново, състояща се от български граждани от ромски произход и други в уязвимо социално-икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация е незначителна и броят и е около 1, 5 % от общия брой на населението.

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателния естествен прираст на населението, както и неговото застаряване. Съществен момент в демографското развитие на Община Георги Дамяново на фона на всеобщата картина за страната е интензивната външна миграция, породена от безработицата и неблагоприятните социално-икономически условия. Заложените дейности в Плана за интеграционните политики са изпълнени дотолкова, доколкото изпълнението им зависи от човешкия ресурс.

ОБЩИНА МОНТАНА

1. Образование

Вече 14 години на територията на община Монтана върви процес на десегрегация в образованието. Намален е броят на сегрегирани училища, осигурен е транспорт на децата и учениците от населените места, където няма учебни заведения до детските градини и средишните училища за провеждане на предучилищна и училищна подготовка. Обхващането на децата и учениците е пълно, като показателите за община Монтана са по-високи от тези в страната. Проблем представлява задържането на деца от 3 до 6 г. възраст във връзка със засиления емиграционен процес на хората от общността. Необходима е по-задълбочена работа с родителите на ромските деца за нуждата от качествено образование и превръщането му в ценностна система за ромското семейство.

2. Здравеопазване

Ситуацията в община Монтана е сходна с показателите на национално ниво - по-ниска продължителност на живот, по-висок дял на детска смъртност, по-висок риск от инфекциозни заболявания и предразположение към социално значими заболявания. Расте броят на здравно неосигурените поради динамично нарастващи през последните години промени в живота на етноса - търсене на препитание в други градове на страната или в чужбина, където в повечето случаи остават в страни от всякакви осигурителни процеси.

Община Монтана прави максимално възможното за подобряване здравния статус на ромите. Една от мерките в тази насока е вече утвърдената позиция „здравен медиатор“. За периода 2008-2014 г. работещите медиатори са трима. Общината инвестира средства от бюджета си за обучението и сертифицирането на здравните медиатори във ВМИ София.

Необходимо е да се засили теренната работа с ромския етнос и дейността на мобилните единици за профилактични прегледи и изследвания на здравно неосигурени лица. Да се подобри доболничната помощ в отдалечения ромски квартал „Кошарник“, превантивната дейност за ограничаване на ранните бракове в общността, както и повишаване на здравната култура.

3. Жилищни условия

Наличие от потребност на жилища. В двата ромски квартала на гр. Монтана улиците са асфалтирани, има нормално водоснабдяване с питейна вода, нормално електроснабдяване, поддържано улично осветление, канализация за мръсна вода, добра организация на сметосъбиране.

4. Заетост

Неконкурентноспособността на пазара на труда, ниската степен или липса на квалификация поставят ромите в социално - икономическа изолация. Необходими са повече целенасочени програми за активиране на дълготрайно неактивни лица, курсове за ограмотяване , квалификация и преквалификация, подкрепа за намиране на трудова заетост.

5.Върховенство на закона и недискриминация.

В Монтана от години не съществува етническо напрежение, благодарение превантивната работа на полицията в партньорство с Община Монтана, Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, неправителствени организации и ромски представители на кварталите с компактно ромско население.

6.Култура и медии.

Община Монтана има много положителни стъпки, допринасящи за развитието на ромската култура като част от българската национална култура, както и за културния диалог и приобщаване на малцинствата в българското общество.Това е практика в дейността на общинската институция, културните институции и в работата на неправителствения сектор.